LIBRARY – THE UNIVERSITY OF JORDAN

מעריב
יום ו' ל' שבט תשל"ד 22.2.74 גליון 9006 שנה כ"ו
1.- ל"י
העתון הנפוץ ביותר במדינה • MAARIV
המייסד והעורך הראשון ד"ר ע. קרליבך ז"ל

ג. מאיר תציג ממשלתה לנשיא ביום ד' הבא
דיין ופרס שוב הודיעו כי לא יצטרפו

אלמוגי יזם „פגישה מרובעת" היום כדי לשכנעם להישאר ✶ האלוף (מיל.) שרון נפגש לפי יזמתו לשיחה עם דיין

מאת מ. שמריהו

ראש הממשלה, גב' גולדה מאיר, תעשה במשך סוף השבוע נסיון נוסף לשדל את שר הבטחון מר משה דיין להצטרף לממשלה החדשה בתפקידו הנוכחי. ראש הממשלה מתכוונת להשלים את הרכב הממשלה החדשה עד יום ד' הבא, להציגה ביום זה לנשיא המדינה ולמחרת — או לכל המאוחר ביום ב' בעוד עשרה ימים — לפני הכנסת.

(ראה עמוד 5)

שר העבודה יוסף אלמוגי פנה הבוקר אל השרים משה דיין ושמעון פרס בהצעה לקיים לאלתר פגישה מרובעת עם ראש הממשלה גב' גולדה מאיר, כדי לדון בהרכב הממשלה החדשה והכללתם של דיין ופרס בתוכה. הפגישה תיערך הבוקר.

גב' מאיר ביקשה ממר דיין לשקול מחדש עמדתו, אך מר דיין הסתפק בהבטחה, כי הוא יתבריר...

לפני שעה עמדתו של מר דיין, איתנה שלא להצטרף לממשלה החדשה. ראש הממשלה נפגשה אתמול עם השרים דיין ופרס והפצירה בהם להצטרף לממשלה. השר דיין השיב לה, כי אין בכוונתו לחזור בו מהחלטתו.

לו סמיכות רציניים לגבי בר השר העבודה של ממשלה מיעוט המבוהלה על ידי סיעה חסרת משמעת עצמית, הצריכה לעמוד לפני הכרעות גורליות.

מר דיין נפגש אתמול עם ח"כ אריאל שרון (לפי יוזמתו של שרון) לשיחה על ההתפתחויות האחרונות סביב להקמת הממשלה הבאה. השר דיין הסביר להח"כ שרון את הנימוקים שהניעוהו לא להצטרף לממשלה אך להמשיך בגב'...

(סוף בעמ' 2, טור 3, 4)

הודח „קיסינג'ר המצרי" חאפז איסמעיל; סאדאת מינה את יועצו כשגריר בחו"ל

אחרי המלחמה לא שותף בדיונים ובסיורים שערך הנשיא המצרי במדינות ערב ✶ משקיפים בישראל: ייתכן שההדחה — בגלל התנגדותו לקו המדיני „הוותרני" של סאדאת

מאת עודד זרעת

הנשיא אנואר סאדאת החליט להדיח את יועצו לענייני בטחון לאומי, חאפז איסמאעיל, ולמנותו שגריר בחו"ל — מסר הבוקר עלי אמין, עורכו החדש של „אל-אהראם" במדור „תרשות ה-מחר".

לאיסמאעיל הודבק הכינוי „קיסינג'ר המצרי" בשל תוארו ובשל יחסי העבודה המצויינים שנרקמו בינו לבין הנשיא סאדאת — בדומה ליחסים שבין הנשיא ניכסון לבין שר-החוץ האמריקני.

איסמאעיל, כקיסינג'ר האמריקני, יצא לשליחויות רבות במוסקווה, בוואשינגטון ובבירות אחרות.

מקאהיר עדיין לא הגיעו שום רמזים לגבי נסיבות הדחתו של חאפז איסמאעיל, אולם משקיפים בישראל מציינים, כי עוד בתקופה שקדמה למלחמה ובמיוחד אחריה, כמעט שלא הוזכר שמו של איסמאעיל בהתייעצויות שקיים הנשיא סאדאת, במפגשים פומביים ואף לא נלווה אל הנשיא בכמה בסיוריו האחרונים בבירות ערב.

נגד קו פשרני

המשקיפים בישראל מצביעים על שתי סיבות עיקריות להיזהו של גורל חאפז איסמאעיל. האחת, — התנגדותו לקו המדיני שנקט הנשיא סאדאת מאז המלחמה, שנראה בעיני איסמאעיל פשרני וותרני מדי. לדעת איסמאעיל לא קיבל סאדאת תמורה הולמת בעד ויתוריו לישראל בנושא הפרדת הכוחות.

כן מצביעים המשקיפים על השמועות בדבר חיכוכים שפרצו במיוחד בחודש האחרון בין איסמאעיל לבין הנשיא סאדאת על רקע העובדה שסאדאת בחר להפקיד בידי אנשים אחרים במימשלו את הטיפול בתחום יחסי החוץ בכלל וההתקרבות לארה"ב בפרט והשאיר את חאפז איסמאעיל „מחוץ לתמונה".

גולדה: הישיבה אמש-טראגית; דומה שהמערך הולך להתאבדות

במשרדיהם של דיין ופרס החלו „לארוז מזוודות"

מאת מ. שמריהו

תוך עשיית התכנות לקראת הרכב ממשלתה החדשה, אמרה בלילה ראש הממשלה גב' גולדה מאיר, בתום ישיבת צמרת המערך, כי היתה זו ישיבה טרגית ביותר היום, „כי המערך הולך באמונה ללכת להתאבדות".

גב' מאיר הטעימה, כי היא מבינה את הנימוקים של משה דיין ורעשותו, אך איננה יכולה לקבל את מסקנתו בשעה זו. היא הזכירה, כי תנועות פועלים רבות בעולם איבדו את השלטון בשל ריב אחים בתוכן.

הבוקר נודע, כי במשרדיהם של שר הבטחון משה דיין ושר התחבורה והתקשורת שמעון פרס החלו לארוז את החומר האישי שלהם.

„צפוי גל של השקעות אמריקניות בישראל"

מאת פיליפ בן, סופר „מעריב" בארה"ב

גל חדש של השקעות אמריקניות בישראל צפוי בעקבות החלטות המועצה האמריקנית להשקעות בישראל, אשר הועד הפועל שלה התכנס אתמול בניו-יורק.

לרי פיש, אחד האישים הידועים בעולם הפיננסים האמריקני, נבחר כנשיא המועצה האמריקנית להשקעות בישראל. הישיבה בניו-יורק נערכה בהשתתפות כ-40 תעשיינים אמריקניים חשובים מכל חלקי ארה"ב, ובהשתתפות המנהל הכללי של משרד האוצר, אברהם אגמון, הציר לענייני כלכלה בשגרירות ישראל, זאב שר.

השקעות חדשות צפויות קודם כל בתחום המוצרים הכימיים, דשנים סינטטיים ומוצרים אלקטרוניים. בעולם קיים כיום מחסור של דשנים אשלגניים ותוצרים מפרי כימיים. הביקוש הגובר יוצר שדה נרחב להרחבת הייצור בתחומים אלה, כאשר ישראל מחזיקה ברשותה אוצרות אשלג גדולים, והיא מתכוננת להתחיל בהקמת בית-זיקוק נוסף, אשר יאפשר הרחבת התעשייה הפטרוכימית בישראל.

✶ פיזור של המנוע המרכזי במשטרת מחוז תל-אביב סיכל בשעה 1 אחר חצות נסיון לפוצץ כמות קטנה של חומר נפץ ליד מועדון ברחוב שינקין 13 בתל-אביב. החשוד בנסיון הפיצוץ נתפס.

אמש רקדו חיילי צה"ל בכיכר דיזנגוף בתל-אביב, כשבידיהם „המפתח" שבו „נעלו" את הגדה המערבית. התנועה בסביבה שובשה והמונים הקיפו את החיילים הרוקדים והשמחים.
(ראה עמוד 3). (הצלום: נחום גוטמן)

6 כלבי-גישוש — לאיתור גוויות הושאלו ע"י סקוטלנד יארד לישראל

ישתתפו בחיפושים אחרי גוויות חללי צה"ל ממזרח לתעלה ✶ יובאו עם מאמניהם „מר"מ ההשאלה" — באמצעות „אינטרפול"

מאת צבי לביא

שישה כלבי גישוש מיוחדים, הושאלו על-ידי ה„סקוטלנד יארד" לישראל, כדי לסייע באיתורם של חללי צה"ל הנעדרים מאז מלחמת יום הכיפורים, והקבורים כנראה בחולות פני בירות התעלה.

הכלבים הושאלו לפי בקשתה של משטרת ישראל, אשר העברה לבריטניה באמצעות אינטרפול.

אלו הם כלבים אשר אומנו במיוחד לגילוי גוויות מתחרות. הם אומנו ועמדו לשירותה של מחלקת חקירות הרצח, בעקבות שורה ארוכה של מקרי רצח, שבהם קברו הפושעים את קורבנותיהם.

השאלת הכלבים לישראל — שהטיפול בה החל לפני כחודש ימים — נתקלה תחילה במכשולים. הסקוטלנד יארד אמנם נעתר עקרונית לבקשה, לאחר שהועברה אליו מישראל הגיע ללונדון באורפן מיוחד הקצין קפלן מהמטה הארצי, כדי להסדיר את העברתם לארץ. אולם בבואו ללונדון חזרו בהם הבריטים מהסכמתם הראשונה, ומענו כי השאלה טעונה אישור מדיני. שכן, מאחר שחיפושי גוויות הנעדרים הישראלים נערכים בשטח המוחזק בידי המצרים, היה מי שסבר כי בריטניה זקוקה להסכמתם של מצרים להשאלה. הציוף „נמנע" הקצין קפלן חזר לישראל בידיים ריקות.

אך הטיפול בבקשה נמשך ובאמצעות גורמים שונים הושג בסוף הצר שור להעברת הכלבים ו מטפליהם לישראל — כדי להשתתף בחיפושים. הם עמדו להגיע השבוע לישראל ולהתחיל במשימתם.

צבא מצרי נכנס לשטח האחרון שפונה על-ידי צה"ל ממערב לתעלה

בידי או"ם — רצועת-חיץ שבה תהיה מפקדה משולבת, של כוח התרום, צה"ל וצבא-מצרים ✶ ב-3 במארס: שלב סופי — נסיגה ל„רצועת הדילול", 20 ק"מ מהתעלה

מאת יעקב ארז, סופר הצבאי של „מעריב"

יחידות מצריות נכנסו אמש לאזורים שפונו אתמול על-ידי כוחות צה"ל ממערב לתעלה לרבות העיירה פאיד ושדה התעופה במקום. בידי או"ם עתידה רצועה שרוחבה 3 ק"מ וארכה כ-10 ק"מ — בין האגם המר לבין איסמעיליה — המהווה חיץ בין כוחות צה"ל שכמזרח לתעלה לבין ה-מצרים.

באזור הזה, שממערב לתעלה, נמצאים המפקדה המשולבת של כוח האו"ם, נציגי צה"ל ונציגי צבא מצרים. מפקדה זו הוקמה בשדה התעופה של דוור-סוואר.

יחידות של כוח החירום של או"ם כבר החלו להתפרס ברצועת החיץ ממזרח לתעלה סואץ, על פי הסכם ההפרדה. רצועה זו תוצוץ בין הכוחות המוגבלים של מצרים לבין הכוחות המוגבלים של צה"ל, שיעברו החל ב-3 במארס ל„רצועת הדילול" במרחק של כ-20 ק"מ ממזרח לתעלת סואץ. בגזרה הדרומית כבר התפרסו יחידות פיניות ויחידה מסנגל בגזרה שמצפון לו. בימים הקרובים יתפרסו יחידות שוודיות ואינדונזיות בגזרות המרכזיות ואילו בגזרה הצפונית יהיו חיילים מפרו ומאירלנד.

השלב הבא של הפרדת הכוחות יהיה ב-3 במארס, שבו יעברו כוחות צה"ל כ-20 ק"מ ממזרח לתעלה לאזור שנקבע בהסכם ההפרדה. הפקדה המשולבת של או"ם ונציגי צה"ל והצבא המצרי תוקם כ-20 ק"מ ממזרח לתעלה — בכביש טסה-איסמעיליה. הסכם הפרדת הכוחות ישלם ב-5 במארס.

יחידות מילואים של צנחנים בצה"ל, שפינו אתמול את הגדה המערבית של התעלה, ישוחררו בימים הקרובים. מפקד היחידה ייפגש ביום ה' לשיחה עם הרמטכ"ל. יחידה שירדה שפינו אתמול את הגזרה שממערב לתעלה יעברו תקופת אימון ואחר-כך ישוחררו.

(ראה כתבה מלאה בעמוד 3)

ועידה של הקונגרס האמריקני תדון בגורל השבויים בסוריה

קרוביהם של 3 שבויים הוזמנו להעיד בפני הוועדה

מאת שמואל שגב, סופר „מעריב" בוואשינגטון

ועדה של הקונגרס האמריקני תקיים, זו הפעם הראשונה בתולדות הסיכסוך הערבי-ישראלי, דיון על היחס לשבויים ישראליים בארץ ערבית.

אחת מוועדות-המשנה של בית הנבחרים, הוועדה לארגונים בינלאומיים, קבעה אתמול ליום ג' הבא דיון כזה, שבו יימסרו עדות שלושה קרובים של שבויים ישראליים בסוריה.

העובדה שוועדה זו החליטה לקיים דיון ואף תרשום את העדויות בפירסום הרשמי של הקונגרס, מעידה על התמיכה שיש בציבור האמריקני לתביעה לשיחרור השבויים. כן רואים בכך סימן לעוצמת התמיכה שיש לישראל בקונגרס.

לפי התקנות הקיימות אין פקידים זרים יכולים להעיד לפני הקונגרס, אך ועדות של בית-הנבחרים רשאיות להזמין גם אזרחים זרים, כאנשים פרטיים, להעיד על בעיות שיש עניין לקונגרס לעסוק בהן.

קרובי השבויים יגיעו לוואשינגטון במוצאי-שבת. בשלושה הימים שישהו בבירת ארה"ב, יודאגו על-ידי אמצעי התקשורה ההמונית ו-יפגשו עם מנהיגים יהודיים ונוצריים. כן יבקרו במרכזי איגוד חיילי המלחמה וארגון משפחות שבויי המלחמה האמריקניים, כדי לגייס תמיכתם למען שיחרור השבויים.

(ראה עמוד 3).

עורך „אל-פג'ר" ורבים אחרים נחקרים במשטרה

„החזית העממית" הודיעה, כי תוציא להורג — „תוך עינויים במשך חודש" — את חוטפי יוסף נאצר

מאת אדי פונר

ארגון „החזית העממית לשיחרור פלשתין", בראשותו של ג'ורג' חבש, הטיל על התאי שלו בשטחים, הקרוי „התא העיבי המהפכני של פלשתין", לחקור את נסיבות היעלמו של מו"ל העתון „אל-פג'ר", יוסף נאצר. כך מתברר ממכתב שנשלח למערכת „אל-פג'ר" והחתום בידי „המפקדה העליונה" של „החזית העממית" בביירות.

במכתב, המתאר את „אל-פג'ר" כ„עמוד התווך של המהפכה ועמוד בתוך האדמה הכבושה ומחוצה לה", נאמר, כי אם יתברר שיוסף נאצר כבר הוצא להורג, יוצאו האשמים בהוסיפתו להורג, „תוך עינוי ללא רחמים, שיימשך חודש ימים". עוד הובטח, כי זהות החוטפים תתגלה במהירות ה-בזק.

במכתב נכללה גם הערה לחברי מערכת „אל פג'ר", שבה נאמר, כי „החזית העממית לשיחרור פלשתין" מודיעה להם, כי בטוח מאנשיה עוקבים אחריהם, „על מנת להגן עליהם מכל מעשה נפשע, כגון זה שאירע לאחיכם יוסף נאצר".

המכתב כתוב בכתב יד ואין עליו חותמת „החזית העממית". משקיפים יהודיים דבר ציינו לפני סופר „מעריב", כי אין להוציא מכלל אפשרות, שהמכתב נכתב דווקא על-ידי... חוטפי מו"ל „אל-פג'ר", בנסיון לכוון את חקירת המשטרה אל המנהיגות המסורתית בשטחים.

אמש נחקר על-ידי המשטרה אנשים רבים הקשורים עם יוסף נאצר, ביניהם עורך „אל-פג'ר", העתונאי ג'מיל חמד, תושב בית-לחם. החקירה היא אינטנסיבית, המנוהלת על-ידי צוות מיוחד בראשותו של יוסף משולם, תימשך גם היום ומחר.

נחטף עורך עתון בארה"ב

חוטפיו — אנשי „הצבא המהפכני"

עורך העתון „אטלאנטה קונסטיטושן", המופיע בעיר אטלאנטה בארה"ב, מר רג' מרפי, נחטף וקריאת טלפון מאלמוני הודיעה למשפחתו, כי הוא מוחזק בידי „הצבא המהפכני".

מר מרפי נעלם מביתו ב-לוויית אדם זר, ביום ד' בערב. חוטפו אמר במסיבת עתונאים, כי משפחתו של העורך הנעשה הכל כדי למלא דרישות ה-חוטפים, אם לא יפגעו בו. הוא הוסיף, כי המשפחה ממתינה להוראות מן החוטפים.

רעייתו של המחטף, וירג'יניה, אמרה כי חוץ מההודעה האלמונית על החטיפה, עדיין לא התקשרו החוטפים עם המשפחה. היא הודיעה כי תעשה הכל, כדי שחייו לא יועמדו בסכנה. (א.ב.)

נסיון לחבל

משטרת חולון עוצרה בחקירה נמרצת לגילוי האלמונים שחיבלו במכוניות של ראש עיריית בת-ים, יצחק וולקר, ורעייתו.

דובר או"ם בקהיר: 250 גופות חללים של שני הצדדים נמסרו עד כה

מאת סופר „דיילי טלגרף" בקאהיר

דובר או"ם הודיע אמש בקאהיר כי נמשכת פעולת החיפוש אחרי גופות חללים ישראליים ומצריים בסיני, בסיוע הצלב האדום.

בשבועות האחרונים נמסרו על-ידי שני הצדדים, כ-250 גופות חללים.

הדובר הודיע, כי ביום ד' נמסרו לישראל גופותיהם של 4 אנשי צוות של מטוס ישראלי, שנורה והופל. הם נקברו זמנית בעיר סואץ.

✶ משטרת מרחב העמקים עצרה אתמול, באיזור בית-שאן, פורצת בת 18 שניסתה „להכניס לעסקים", ילדה בת 11,5 מטבריה ומגדל העמק.

גולדה ביקשה מדיין להשתתף במו"מ עם קיסינג'ר

מאת יוסף חריף

...ראש הממשלה, גב' גולדה מאיר, פנתה אל שר הבטחון, מר משה דיין, וביקשה ממנו להשתתף בשיחות עם שר החוץ האמריקני, הנרי קיסינג'ר, להפרדת הכוחות בין ישראל לסוריה, כי יתר הממשלה הודיע כי אין בדעתו להיכלל בממשלה החדשה...

...נים באוה"ב ...דיין שולחים ...דקים נועמים

מאת פיליפ בן

...סאדאת ביטל ...הצנזורה ...כתבי חוץ

סאדאת החליט לבטל הצנזורה על כתבים מצריים ולאפשר להם ...מדייק על הנעשה ב... מסר הבוקר „אל-...

...ישו שיחות איחוד בין ...צרים ולוב

3150
מודעות
מתפרסמות היום ב-
אות מעריב
בעמודים: 8, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47
מודעות דרושים
בעמודים: 8, 39, 40, 48, 49, 50, 51, 52
מודעות בידור
בעמודים: 27, 28, 29
מודעות לימודים
בעמודים: 31, 37, 38

הקדימו מודעותיכם למדור „דרושים"
עשרות מודעות „דרושים" שהגיעו אלינו באיחור, לא נכנסו בגליון זה.
מודעות אלו יופיעו בגליון יום ראשון הקרוב.
יחד עם בקשת סליחתנו של המפרסמים אנו מבקשים להקדים במסירת המודעות למדור „דרושים".
מעריב
מחלקת המודעות

הופיע
את
החדש
ראה עמוד 21

קולנוע בדור לכל — לקטן ולגדול
מוגש ע"י התאחדות ענף הקולנוע בישראל

RCA
שפופרות, טרנזיסטורים, מישורים טריאק, מעגלים משולבים, ספרים, ראשי טאסטים, קבלים, נגדים, ...
הגיעו דמקולים
פיליפ, פילרפלנר ב.ל.ד.

הבילוי הלא נורמלי
כמובן ביקור באלחוש! אתה משוטט בחנות קלטים הגדולה בארץ, מדפדף במבחר העצום...
אצלנו עדיין המחירים הישנים!
2.50 ... 12.90 ... 24.90
...אלחוש
רחוב אבן-גבירול 21, תל-אביב

אמצעי בטחון חמורים ביותר בלאהור עם פתיחת הפיסגה המוסלמית היום

נאסר על עתונאים להיפגש עם המשתתפים * הוועידה לא תדון בחרם הנפט * החלטותיה בענין הסיכסוך המזרח־תיכוני יהיו חזרה על החלטות ועידת רבאט — מתוך הנחה שהן מהוות כיום קלפי מיקוח חזקים יותר

מאת לואיס מ. סימונס
שליח „וושינגטון פוסט" בלאהור

ועידת הפיסגה המוסלמית, בהשתתפות 38 מדינות, העומדת להיפתח היום בלאהור, לא תדון כנראה לפני בחרם הנפט הערבי, עד שסוריה וישראל לא יגיעו לידי הסכם על הפרדת כוחותיהם.

לעומת זאת, יש להניח, כי הועידה תסתפק בחידוש תביעת המדינות המוסלמיות, שישראל תוותר על שליטתה על ירושלים ותחזיר את כל השטחים הערביים, שנכבשו על ידה.

שר החוץ הסעודי, עומר סקאף, שהגיע ללאהור ביום ה' בבוקר, אחר שנפגש בוושינגטון עם שר החוץ האמריקני, ד"ר הנרי קיסינג'ר, ועם הנשיא ניכסון, הבהיר, כי סיום חרם הנפט תלוי בהפרדת הכוחות בחזית הסורית.

משען קיסינג'ר

סקאף אמר בראיון ברדיו פאקיסטאן, שלאחר שיוסכם על הפרדת הכוחות אפשר יהיה לבטל את חרם הנפט.

מכאן רווחו ניחושים, כי מסע התיווך של קיסינג'ר לסוריה ולישראל בשבוע הבא יביא לסיום אמברגו הנפט. אולם רוב המשקיפים בוועידת הפיסגה המוסלמית מאוחדים בדעה, שד"ר קיסינג'ר יצטרך להשקיע עבודה רבה בישראל בטרם שאפשר יהיה להגיע לידי הסכם.

נשיא מצרים, אנואר סאדאת, המלך פייצל, שליט לוב קדאפי ומנהיג „אל פתח" יאסר ערפאת — כבר הגיעו ללאהור.

נסיגה ישראלית

אף על פי שה„ארגון לשחרור פלשתין" איננו במעמד של חברות בוועידה המוסלמית, העניקו לו תפקיד בכיר בועידת הפיסגה, [illegible] עם זכים.

הנציגים הפלשתינאיים חברים בוועדה לניסוח שתי החלטות, שיוגשו לראשי המדינות בענין ירושלים והחזרת השטחים הערביים.

אחת ההחלטות, שיתקבלו בועידה, תקרא למדינות המשתתפות בועידת השלום בז'נווה, לתבוע נסיגה מוחלטת של ישראל מכל השטחים הערביים, שכבשה מאז ה־5 ביוני 1967, ולהבטיח את הזכויות הלאומיות של העם הפלשתיני.

החלטה אחרת תקרא להחזיר לירושלים את המעמד, „שבו נהנתה במשך 1300 שנה לפני שנכבשה על־ידי הישראלים".

[illegible] על ירושלים הוא תנאי מוקדם להסכם שלום במזרח־התיכון והוא דבר, שלא יכלול תמורה זו של הסכם לקדמותו בירושלים, לא יתקבל על־ידי מדינות העולם המוסלמי.

לגרוה שההחלטות אלה הן כמעט חזרה מילה במילה של התביעות שנוסחו ב־1969, בועידת הפיסגה המוסלמית הראשונה, שנערכה ברבאט, הן מהוות כיום קלפים הרבה יותר חזקים.

פרט לשתי ההחלטות על המזרח־התיכון, תפרסם הועידה הצהרה מסכמת, שלדברי דובר ועידת הפיסגה, תעסוק בבעיות בעולם.

ממשלת פקיסטאן, שהטילה אמצעי בטחון חריפים ביותר על העיר לאהור כולה, אינה מאפשרת לעתונאים להיפגש עם משתתפי הועידה.

פרט לעתונאים המואמנים במיוחד על־ידי הממשלות מן הארצות השונות, לא ניתן לעתונאים להיכנס לבניין האסיפה המחוזית של פאנג'אב, מקום שם נערכת ועידת הפיסגה, בהשתתפות ראשי המדינות ושרי החוץ.

את ראשי המדינות ונציגי ממשלה בכירים אחרים שיכנו בבתים פרטיים, שנשכרו למשך הועידה במיוחד. האיזור, בו נמצאים בתים אלה, נחסם להולכים על־ידי שוטרים מזוינים ועל־ידי הצבא.

הפקידים המטפלים בועידה סירבו אפילו למסור את מספרי הטלפון של הצירים.

גרומיקו והאפיפיור דנו על המזה"ת וירושלים

מאת עדה לוצאטי
שופרת „מעריב" ברומא

שר החוץ הסובייטי, אנדריי גרומיקו, נועד אתמול לפגישה בת 90 דקות עם האפיפיור בקריה הוואתיקאנית. שני הצדדים שוחחו [illegible].

בהודעה רשמית קצרה של הוואתיקאן, שפורסמה בתום הפגישה, נאמר, כי השניים דנו בבעיות הנוגעות לשלום בעולם, הוועידה לשלום אירופה והמזרח התיכון, ובעיקר שאלת ירושלים.

האפיפיור שאל את גרומיקו על מעמדה של הכנסיה בבריה"מ.

אין עדיין מספיק פרטים, כדי להעריך מה משותף יש בעמדות מוסקווה והוואתיקאן בשאלת ירושלים והסדר במזרח התיכון — ומה ההבדלים בהשקפותיהן. עם זאת, ידועה כבר מזמן השקפתו של האפיפיור בדבר מעמדה של ירושלים והמקומות הקדושים לנצרות.

האפיפיור בעצמו ודובר הוואתיקאן הודיעו כמה פעמים באחרונה, כי הם מצפים להתייעצות עם הכנסיה הקאתולית, כאשר הנושא יועלה „במקומות הנכונים" — כלומר, גם בוועידת ז'נווה.

ג. מאיר תציג ממשלתה

(סוף מעמוד 1)

גולדה מאיר והממשלה החדשה.

אם לא ייענה מר דיין לבקשתה של גב' מאיר — מוזכרים השר חיים בר־לב, ח"כ יצחק רבין ואף סגן ראש הממשלה יגאל אלון כמועמדים לתיק הבטחון.

סבורים, כי השר פנחס ספיר ימשיך לכהן כשר האוצר והשר אבא אבן כשר החוץ בממשלה החדשה.

שאר המועמדים להיקים הם: שלמה הלל (שר המשטרה), חיים גבתי (שר החקלאות), חיים צדוק ([illegible]); יצחק רבין (חינוך או עבודה); יהושע רבינוביץ (שיכון); משה ברעם (עבודה); אהרן ידלין (בלי תיק ומזכ"ל המפלגה). במקרה של אי־הצטרפותם של השרים דיין ופרס לממשלה, מתפנים תיקי הבטחון, התחבורה והתקשורת וגם תיק הפיתוח עומד לחלוקה.

סבורים, כי ל"ע תקבל בסופו של דבר תיק שני [illegible].

[illegible]

הממשלה בקריאה להזמין את ר"צ להשתתף בקואליציה הממשלתית החדשה. היא רואה בחומרה רבה את פנייתה של המפד"ל לרבנות הראשית לשם קבלת הכרעה בעניני המו"מ הקואליציוני, וקובעת, כי התערבותה של הרבנות הראשית, המהווה גוף ממלכתי, הקיים לפי החוק, בעניינים שאינם בסמכותה והשנויים במחלוקת, פסולה ובלתי נסבלת.

תנועת ר"צ החליטה אמש לא להצטרף לממשלה החדשה בקואליציה הנוכחית. ההנהגה קבעה, כי היא רואה בחומרה רבה את מהלכי המפד"ל שבו נעשה נסיון עיקש ליישם את הכלל: „מה שהיה הוא שיהיה".

מצב חרום באדיס־אבבה עקב ההפגנות נגד ההתייקרויות

התנגשויות אלימות אירעו אתמול בחוצות אדיס־אבבה, כאשר מפגינים נאבקו עם המשטרה, ידו אבנים במכוניות והוסיפו לשבש את כל התחבורה הציבורית.

העיר נתונה במצב חירום, וג'יפים מלאים חיילים מזוינים מסיירים במרכזה. [illegible] מסביב לעיר.

ממשל ארה"ב ימליץ כנראה על סיוע כספי נוסף לישראל בשנת התקציב הבאה

מנכ"ל האוצר ייפגש ביום ב' עם פקידים בבית הלבן לדיון בענין זה

מאת שמואל שגב

המנהל הכללי של משרד האוצר, אברהם אגמון, ייפגש ביום ב' עם פקידים בבית הלבן, במשרד החוץ ובמשרד האוצר האמריקני, לדיון על הסיוע הכלכלי לישראל בשנת התקציב החדשה, המתחילה ב־1 ביולי.

אל מר אגמון יתלווה הציר לעניני כלכלה, זאב שר, והיועץ הכלכלי מנחם גוזה.

בינתיים נודע ממקורות מהימנים, כי הנשיא ניכסון עומד להודיע בסוף החודש על החלטתו בדבר צורת [illegible] של 2.2 ביליארד דולר [illegible].

[illegible]

בעת ביקורו הקצר בוושינגטון בקיים מר אגמון דיונים גם על אפשרות הרחבה קרן המחקר האמריקנית־ישראלית, שהוקמה תוך השקעה יחד של 30 מיליון דולאר בידי ארה"ב ובידי ישראל.

הצנחנים שלחמו בגזרת איסמעליה נערכים לחציית הגשר. (הצלום: יעקב אגור)

פקידים בוואשינגטון: המו"מ בין ישראל וסוריה יהיה יותר קשה ויותר ממושך

קיסינג'ר לא שש לצאת לשליחות במזה"ת בשבוע הבא * רצה לשלוח את סגנו סיסקו או את השגריר באנקר * ניכסון הוא שהחליט על השליחות — מתוך היענות לבקשת הערבים

מאת שמואל שגב

סופר „מעריב" בוושינגטון

הנשיא ניכסון החליט אי־[illegible] להיענות בחיוב לבקשי[illegible] הערבים ולשגר את ד"ר קיסינג'ר למזרח התיכון, בי[illegible] סבירה לכשבא [illegible] הנהגת ישראלי־סורי על הפרדת הכוחות ברמת הגולן.

מקורות דיפלומטיים בוושינגטון אמרו אתמול, שכאשר נמסרה לד"ר קיסינג'ר לראשונה הבקשה הערבית, לא שש לקבל על עצמו את השליחות. הוא כעת, שכאשר עסק בדיפלומטיה של מסעות הלוך וחזור בין אסואן וירושלים כבר הגיעו ישראל ומצרים לדו־שיח ישיר בקילומטר ה־101 ובז'נווה. השבועים החולפו והוו בנו יסוד לבירורים בין שתי המדינות.

סיסקו או באנקר

ד"ר קיסינג'ר רצה, איפוא, לשלוח את סגנו, ג'וזף סיסקו, למזרח התיכון, או אף את השגריר אלסוורת באנקר, ראש המשלחת האמריקנית לועידת השלום בז'נווה, כדי להכין את המסגרת לדיונים.

ד"ר קיסינג'ר רצה לצאת למזרח התיכון רק במועד מאוחר יותר, כדי לסייע את הפרטים האחרונים בהסכם הפרדת הכוחות, אך לנוכח עמידתם של הערבים על כך שד"ר קיסינג'ר צריך לבוא, קיבל הנשיא ניכסון את ההחלטה ובישר לקיסינג'ר שעליו לבוא למזרח התיכון.

להערכת מקורות דיפלומטיים בוושינגטון, בקרב הנשיא ניכסון, שיעצב שליחות קיסינג'ר יהיה בה כדי לשכנע את המלך פייצל לבטל את חרם הנפט.

הבטחות ברורות

ד"ר קיסינג'ר ביקש הבטחה ברורה יותר בטרם יפי[illegible] כים לצאת למסע. סבורים, שרק אחר שקיבל רמז ברור, שרשימת השבויים תימסר לידיו לכשיגיע לדמשק, הסכים לצאת למסע.

אולם כדי למנוע ציפיות מוגזמות, מסרו פקידי ממשלת אמריקניים, המעולים על פי הוראה ישירה של קיסינג'ר, להקטין את חשיבות המסע. בשיחות עם אורחים יהם אומרים לכתבים, שלא יצאו להסכם הפרדת כוחות עוד אחרי מסע זה.

הפקידים מציינים, כי הסורים שונים להחלטה בסוריה הנ' גולן, וכי לסורים אין כל „ספק" ביחס לישראל. על כן, יהיה המשא ומתן הרבה יותר קשה והרבה יותר ממושך.

הדישת הממשלה

פקידי הרשות בוושינגטון מבינים גם, שהממשלה החדשה בישראל לא תוכל מהפכה לקבל על עצמה ציפיה בהותים, שהאופוזיציה תזמן לפירוש כ„ויתורים מרחיקי לכת לסוריה".

בשל כל ההתפתחויות האלה נראה, כי ד"ר קיסינג'ר יצא הפעם למזרח התיכון כמתווך במשא ומתן כבוסה ונוקשה, ולאו דווקא כ„קוסם", המחליט למצוא פתרונות לבעיות המסובכות ביותר.

הכנסת תדון בשובתי הרעב במוסקווה

השובתים שיגרו מברק לנשיא קציר

הכנסת תדון ביום ב' הבא בהצעה לסדר היום שהגישה ח"כ גאולה כהן (ליכוד), על שביתת הרעב של שלושה פעילים יהודים במוסקווה ו־[illegible] בחברה במצב הפעילים שם.

בשיאות הכנסת הכירה ב־[illegible] דחופות ההצעה ושר החוץ, אבא אבן, ישיב עליה.

הפרופ' אפרים קציר, לאחר שנודע להם כי הנשיא שיגר אליהם מברק עידוד. שלא הגיע לידיהם.

בבירבירק שהושלח לנשיא ואמריקה בין השאר: „הננו בטוחים שאני לא לבדנו ושעבנו החי בגלדהתנו בישראל, כזהה אתנו ותעוד לנו במאבקנו. לא נפסיק את המאבק עד שלא נהאזר עם עמנו על האדמה שנוכן [illegible]".

ראש האגודה לפיזיקה בישראל, פרופ' יהודה איזנברג, הודיע לפרופ' אזבל, כי הוא התקבל כחבר באגודה.

מברק ההזדהות

נשיא אוניברסיטת תל־אביב, פרופ' יובל נאמן, שיגר אתמול בשם נשיאי המוסדות להשכלה גבוהה בישראל כברק הזדהות אל שלושת הפעילים היהודים המקיימים זה היום השביעי שביתת רעב במוסקווה.

במברק נאמר בין השאר: „קהילת המדענים בישראל, לא תשקוט ולא תנוח עד שחירותכם וכוחותיכם, עד שהצוותי יתוקן והיו עכשיו בישראל".

מברק הנשיא

אברהם הורוביץ מוסר: רופא בדק אתמול את שלושת הפעילים היהודים ומצא כי מצבם הכללי בכלל את הדעה. רק מצבו של קשיש כבוחבתים, פרופ' דוד אזבל, בן 62, גורם קצת מזה כי בריה והוא הפסיד 6 ק"ג במשקלו.

עם זאת רוחו איתנה ולא משקפת לו בכלל זה כל כבי נה. הוא עצמי להן על הרופא שיהיר לו להמשיך בשביתת הרעב הסכים. גם שני חבריו, ד"ר ויקטור בראילובסקי והצייר ולאדימיר באלצקי, הפסידו בין 3.5 ל־4.5 ק"ג במשקלם.

המליצה סיגור אתמול ב־[illegible] אל נשיא מדינת ישראל.

מוטי אשכנזי: הודעת דיין — תכסיס מוזמן

עומד להכריז על 24 במארס כ„יום האחריות הציבורית" * „גדי יציב היה סמל אצלי בפלוגה"

מאת מנחם שגב (?)

מוטי אשכנזי התחיל לקיים פגישות מוגבשות עם בוחרים שהיה יכם בגליל־נטיוני כל התנועות הקיבוציות, ארגוני סטודנטים, תלמידי שמיניות ועוד, כדי לגייס לשעת צער המשך המאבק שלו נגד שר הבטחון משה דיין.

„אנו עומדים להכריז על ה־24 במארס, במלאות חמישה חודשים לסיום הקרבות, כיום האחריות הציבורית. באותו יום נערוך הפגנת אוהדים גדולה בירושלים וכן תבוצענה פעולות־הזדהות שונות ביותר הל־קי הארץ" — ביתר לכ־300 סטודנטים באוניברסיטת תל־אביב, שבאו אתמול לשמוע את דבריו באולם האודיטוריום על שם ברוידי.

מוטי אשכנזי סבור, שהאדם הבעיר במדינה (והגדה זו בשמעת בפין כל כי שגילו בין 18 ל־50 שנה) חי באווירה כמנעה. הוא לא יכול לקבוע את עתידו כיון שהבדינה בזנבה על ידי חבורה של עסקנים בזיגגים. „זה כולל את כל המפלגות". את מאבקו הוא מבקש בדיין כיון שאיש זה כסמל, לדעתו, את הסדר אבית הצמרת. „אילו הייתי סולה עכשיו על כל הנהגה — הייתי עובר את הראש".

שעירים ואריה

בלום אין הוא סבור שבאבקו הוא בשרת אינטרסים פוליטיים של מפלגות הבהנגהה למדינת על דיין? משיב בוטי: „ביחד שישנם, שוטלים קבניסי להתבנס להיבנות כ־נפילת הארי". אף־על־פי־כן איננו חייב להדל מהמערכה. יש למוטי גם טענה נגד כל־המקומות, ש„זיהוי את ה־תמונה" יעדו רהבם שהוא מנהל מאבק פוליטי נגד דיין.

בוטי ההוה את כל הנטיזות להפבית לו הי במלגה: „הד־בוהן לו כבר את בצבן [illegible] יצייה. מהר עוד עלולים להי־[illegible]".

בא איזון זונה שתיפבע כי בהנהגה בה לא כהנגן..."

אחד הסטודנטים שאל האם היה מוטי הבר בתנועת שמאלית לשלום ולבטחון מיסודו של גדי יציב וכלום לא יהיה זה נכון להעיד שתנועה זו מנצחת את פעולותיו היום?

מוטי השיב: „גדי יציב היה סמל אצלי בפלוגה. אשר ל־תנועה לשלום ולבטחון — ה־עבודות הן: אחרי מלחמה קשה הזאת והשבתי שכדאי להבין את יחסינו לערבים, השתתפתי ואפילו יזמתי כמה מפגשים עם ערבים, היכרתי המכתבים ותושבי ישראל. בסופו של דבר הגעתי למסקנה עגובה שאין בסיס ליצירת קשר ממשי בין הצדדים ו־הסקתי מסקנות בהתאם. ה־עובדה שגדי יציב ועוד כמה אנשים עשו מכל זאת עניין פוליטי איננה מחייבת אותי. אנחנו כדינה דימוקראטית".

האם מוכן הוא להעדיר כי יפסיק את המאבק ברגע שדיין יילך? מוטי בהרהר רגע ומשיב שהוא לא מוכן להצהיר על הפסקת המאבק, אולם אם יחול שינוי במצב — יחזור ברצון לעולם הפרטי שלו. — האם ירוד לכנסת ברשימה עצמאית?

מוטי אשכנזי: „אין לי שאיפות להיבחר לכנסת. זהו מו־סד המהווה הוכחה גוזית. אין לי מה לעשות שם".

לדוטי אין איכון במפלגות „הוזר דימוקראטיה" באפיין בבטא את כולן. הוא עשו ביחלוף... [illegible]

[illegible]

לכבוד
מר קשת,
מנכ"ל „צים",

הנדון:

המודעות בעתונות בענין שכר הקצינים

המודעות הנ"ל מביאות נתונים מסולפים ביותר על שכר קציני הים ויש בהן משום הוצאת דיבה חמורה על ציבור גדול באשר הכוונה בהן היא שקופה להבאיש את ריח ציבור זה בעיני דעת הקהל ולהציגם כרודפי בצע בהיותם בעלי משכורות ענק, כביכול.

ומי כמוך יודע שאין זו האמת.

הננו חולקים בכל תוקף על המספרים שנקבתם במודעות אלה, אך בטרם הננו נוקטים בצעדים כלשהם נבקשך להוכיח לנו במספרים שאכן מספרים אלה נכונים.

אם לא תשיב לנו נסיק את המסקנות, כלומר — שהמספרים אכן מסולפים.

נבקש תשובתך תוך שלושה ימים.

בכבוד רב,
האיגוד הארצי לקציני ים

הודעה לבעלי רכב פרטי !!!
מבצע החודש בהנחות גדולות
נשיונל אטלנטיק — יצרני ציפויי חן למושבי רכב
מודיעה בזאת על
התחלת מכירה ישירה מהיצרן לצרכן
של **ציפויים למושבי רכב**
מבד מגבת סטרץ'
לרגל מבצע החודש ימכרו הציפויים במחיר מוזל
* ציפויי חן מיפה ומהדר את מכוניתך.
* ציפויי חן סופג את זיעתך ומונע התחממות מכוניתך — אידיאלי לאקלים החם של הארץ.
* ציפויי חן נצבע בצבעים יציבים ומרהיבים
* ציפויי חן מלווה בתעודת אחריות
„לאיכות וחן — אין כציפויי חן"
המכירה הקמעונאית תערך במחסן המפעל
תל־אביב, נשיונל אטלנטיק,
רח' מטלון (מרכז מסחרי) 63,
(6 בניינים מזרחה מרח' העליה), בימים א'—ה' בין השעות 9.00—19.00 — בימי שישי לא תתקיים מכירה.

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על פטירתו ללא עת של בעלנו ואבינו היקר

שמואל גורנשטיין
ז"ל
(בן ר' בנימין)
בשנת ה־57 לחייו

ההלויה תערך היום, יום ו', ל' בשבט תשל"ד, 22.2.74 בשעה 11.00 לפנה"צ מבית המנוחה, רחוב אילת 100, חולון לבית העלמין האזורי בחולון.

המשפחה המתאבלת

מעריב
העורך: אריה דיסנצ'יק
המו"ל: הוצאת מודיעין בע"מ
בית דפוס „מעריב" בע"מ
תל־אביב: מערכת, הנהלה, מודעות, דפוס: בית „מעריב" רח' קרליבך 2 (מיקוד: 67 132) ת.ד. 20010 טל. 287211. סניף ראשי לקבלת מודעות בתל־אביב: שדרות רוטשילד 33 (מיקוד: 65 123), טלפון 621994.
ירושלים: המערכת: רח' הלל 14 (מיקוד: 94 581), טל. 221154. הפצה ומודעות: רח' הלל 16, טל. 231769.
חיפה: רח' הנביאים 29 (מיקוד: 33 104), טלפון 666468; 669020. הפצה ומודעות: רח' הנביאים 32, טל. 663254; 660051.

מצעד סגוני בנ... המאחז הישראלי

...הוריד את הדגל על גדות תעלת סואץ ... על הזכות להיות אחרונים

[illegible]

שמחה מלאה של תובעים קרוב...

...כור. בניני איגם צריכים להיות בנ"ער ... ליגריית ארה"ב בישראל * הוב... הרשמית יוצג הצלב האדום יבקר א... של נציגי הוועד ליחסים בין קא... בסוריה" — טוען עתונאי...

[illegible]

נשיא סוריה את אוזני ולא שיסיב...

[illegible]

במצעד ססגוני נפרדו חיילי צה"ל מהמאחז הישראלי באדמת אפריקה

צה"ל הוריד את הדגל על גדות תעלת סואץ מתוך כמיהה ותקווה לשלום" ✶ חיילים נלחמו על הזכות להיות אחרונים לחצות את התעלה

מאת יעקב ארז, כתב הצבא של „מעריב"

מצעד של צהלה וצבע ... אתמול לפני הצהריים ... טנקים, נגמשים, זחל... קומנדקרים וג'יפים ... התעלה על הגשר ה... — בודדה, כשחיילי ... מבריים במפריקה ... שאחד בה 17 שבועות ... אנשי המילואים ... השריון התות... שידעו לחצות את ... אשר בכל צדי המצ... למשכבות קבע, המסילו... את הגיגה האחרונה ... שמעבר לתעלה ... עליו הנבעוני.

● שמחת חיילים

... שביקש לחזות בשמחת ... השבים לביתם די היה ... ניצב בקצה המערבי של ... ויקרא את הכרזות ש־ ... בחזית כלי הרכב, כדי ... מה הם רחשי הלב של ... ...

... בכרזות „מיהו יהודי? ... מארגמ יודע מיהו יהודי" ... לך אפריקה" ו„דיון אל ... לך הביתה" ... „המצרים — ללמ־ ... והודים" וכלה ב־ ... „ליה, אני מגיע ה־ ... „שלום לך ארץ ה־ ... „עד אבינו חי", ... „מלוא באהבה" וכן „עוד ... אלף גשר", „להתר־ ... נשמור הבאי", „מקידי ... הפמנה תתבתנו — אנח־ ... „אל תשכחו את ... החיילים המשתחררים".

... בשעות הלילה החלו ... את הגשר אנשי מילו־ ... הצנחנים שנימנו עם ... אשר צלחה ראשונה ... התעלה. בשעות הבוקר ... היו מאורגנים וערוכים ... המיבצע שאליו הת־ כוננו ביומיים האחרונים. כ־ שניתן האות במשרוקית, הנ־ ער החיילים בוהלמים את ה־ כתובות, את ניסי הצבעונים האדומים, כשעליהם מוטבעות בנשיים לבנות, הקשו בתצור־ רות של נייר, שרקו במשרו־ קיות, הפריחו יונים, הפעי־ לו עשרות רבות של רימוני־ עשן אדומים, כחולים, לב־ נים ואפורים, כשכל הסביבה מכוסה עשן צבעוני ושורי ה־ רכב הפום בולטים ממנו ב־ עוד החיילים מנופפים בתמ־ נות צוהבות ובכפות דקלים ירוקות. בידי החיילים היו גם רעשנים ענקים, שהופעלו ב־ קול גדול.

● מהומה גדולה

ברחבה שממערב לגשר שו־ רה מהומה גדולה. חיילים מ־ יחידות שונות נלחמו על ה־ זכות כדי להיות האחרונים לחציה. על גבי כביש האס־ פלט נעו טורים של כלי רכב כשהלוחמים שרים על הבית המצפה להם ועל השלום ה־ מיוחל. במשך כשלוש שעות הלמו טורי הרכב על פני ה־ גשר כשבקרב החבריה קפצה וחבורתו, דן הקיבוצניק מן הצפון ולוחמיו, חיים ואנשי השריון שלו, ג'ורא ולוחמיו, שצלחו את התעלה עם הטנ־ קים הראשונים. כולם נעו מד־ רום בטור ארוך תוך הילולו־ קריאות ונפנופי ידיים. בצידי הדרך ניצב מטה האוגדה, ש־ עליה פקד במלחמה האלוף אריאל שרון. המפקד שהחלי־ פו, חבוש כומתה חומה, נע בבייש בין הכוחות. סגנו, מר־ כיב משקפי שמש, נשען על נגמ"ש וצפה בשיירות ולידו המפקדים אשר פקדו על ה־ כוח הראשון שצלח את התע־ לה וסימן את המיפנה במל־ חמה.

אמר מפקד חטיבת הצנחנים שוקנו האדום כבר האפיר, מן הלוחמים המפורסמים בצה"ל שנמנה עם ראשוני הצנחנים: „אז, כשצלחנו את התעלה היתה הרגשה של התעלות. רגשותינו מעורבים. אין לדעת מה צופן העתיד. הצליחה הי־ תה נקודת המפנה של המל־ חמה הזאת. יחידת ההנדסה שבמסגרת חטיבתי היתה הרא־ שונה שצלחה את מכשול ה־ מים והיא הצליחה שתעבור אותו מרוחה".

ברחבה מתכוננים למסדר. נציגי האו"ם סירבו להשתתף בטקס, ולפיכך לא יימסר להם המפתח הענקי שהוכן מעץ ד־ עליו חתמו כל חיילי היחידה. בינתיים מסדירים כמה צנחנים את בגדיהם, הם הבטיחו ש־ יחצו את התעלה בשחיה, ד־ הפרידה מאפריקה — סוד 2 כך הם עושים. הקהל הריב מצטופף על הגשר ועל שפת הגדה המערבית. שלושה רא־ שונים קופצים למים לבושים בתחתונים ואחריהם קופצים עוד צנחנים לקול תרועות החיילים.

● המסדר האחרון

הכוחות נערכים למסדר ה־ אחרון. באגף המערבי ניצ־ בים הטנקים. טנקים אלה הח־ לו לפנות בוקר לנטוש את עמדותיהם הקדמיות ולנוע מד־ רום. ביניהם נמצא מאיר, ה־ יחיד שנותר ללא פגע מן הטנק הראשון אשר צלח את התעלה בעת המלחמה. למול הדגל ניצבת יחידת תותחים ללא רוחב ובצלע המזרחית נערכת יחידת ההנדסה. הכו־ חות נערכים ואנשי המשטרה הצבאית מתאמצים להשליט סדר בתוך ההמולה הגדולה. בתוך כך ממשיכים כלי רכב לחצות את התעלה והחיילים עוצמים בשירה.

משקיפי האו"ם שהגיעו ל־ מקום מתרשמים מן הקרנבל ואל התגיגי. זו חוויה בלתי רגילה" — אומר קצין שוודי קר מזג. הצלם האפאני של האו"ם אץ להנציח במצלמו־ תיו את המראה. לפתע נשמע קול נפץ עז. „כנראה פיצוץ על המבקר האחרון באפרי־ קה" — אומר אחד הלוחמים.

הכוחות נערכים במסדר. ב־ תוך על גבי תלולית עפר, ניצב התורן ובראשו מתנוסס דגל הלאום. משני צידי הדגל עומדים צנחנים חבושים ב־ קסדות ובמרכז קצין צעיר; זהו סגן אלי כהן, שהיה ה־ קצין הראשון של הצנחנים ש־ צלח את התעלה, הוא נתכבד בהורדת הדגל. נשמעה צפירה וההמולה שוככת ומשתררת דו־ מיה. מסביב ניצבים החיילים על גבי הטנקים והזחלמים ד בהוזות ג'יפי תולי"ר. סגן מפ־ קד האוגדה קורא את דבריו. בקול צלול בוקעים דבריו מן הרמקול. הוא אומר:

„אוגדה זו היתה ראשונה אשר הבקיעה לעבר מצרים וצלחה את התעלה.

„אוגדה זו היא אשר סללה את הדרך לנצחון הצבאי ה־ גדול על מצרים.

„אוגדה זו שילמה בדם מי־ טב לוחמיה בקרבות קשים ד אכזריים.

„היום אנו מורידים את ה־ דגל על גדות תעלת סואץ מתוך כמיהה ותקוה לשלום".

● 126 ימים

תכף דבריו הקצרים של סגן מפקד האוגדה, הדגל הורד ב־ ראש התורן. כולם ניצבים דום. הקצינים מצדיעים. הד־ גל מקופל ונמסר למשמרת. הכוח האחרון של יחידת ה־ הנדסה המוצבנת עובר את ה־ גשר חיבמוני בהפרחת יונים ובשירה. בצד המערבי של הגשר נערכים שני נגמ"שים וג'יפ אחד — הם יהיו ה־ מאסף. על סיפונם מצטופפים מפקדי חטיבת הצנחנים בצל הניסים האדומים המונפים. ב־ מקביל ואם הם חוצים את התעלה 126 ימים אחרי ש־ צלחו אותה במיבצע צבאי מה־ היר.

קבוצת העתונאים נותרת ב־ מאסף. מגיידת הטלפונים ש־ הובאה למקום מדווחים כת־ בים זרים לאירופה ולארצות־ הברית. „הצבא הישראלי עוזב את מצרים בשירה כצבא מב־ צה המצפה לשלום" — אמר כתב אמריקני.

● מכוניות או"ם

לא חולפות דקות אחדות ושורה של שוטרים צבאיים מפנה את האיזור וברחבה ש־ בה התנוסס הדגל כבר ניצ־ בות מכוניות לבנות של מש־ קיפי האו"ם. רק קציני הקי־ שור הישראלים ובראשם א־ לוף משנה שמואל גת נותרים במערב.

כלי הרכב בגדה המזרחית נעים מדרום לעבר ססה ומ־ שם הביתה. אותה מעיף מבט אחרון אל התעלה כשמישהו אומר: „מתי נשוב לכאן? במלחמה? ואולי נבוא כתיי־ רים ואולי נהיה על סיפון האוניה הישראלית הראשונה שתחצה את התעלה". הספק־ נות מרובה. בקצה המזרחי של הגשר כבר מוצב מחסום מתכתי של המשטרה הצבא־ אית והשלט „גבול לפניך — אין מעבר".

איש אינו מנופף לשלום ומישהו מן הנגמ"ש של הצנ־ חנים בצל הנס האדום משיב לו ברכה. לוחם אומר בצידי הגשר, תוך שהוא עולה לכלי רכבו: „ואולי, אולי יהיה שלום"...

חיילים אחדים חצו את התעלה בשחיה, בדרכם חזרה לסיני. (הצלום: אהרון יושלבין)

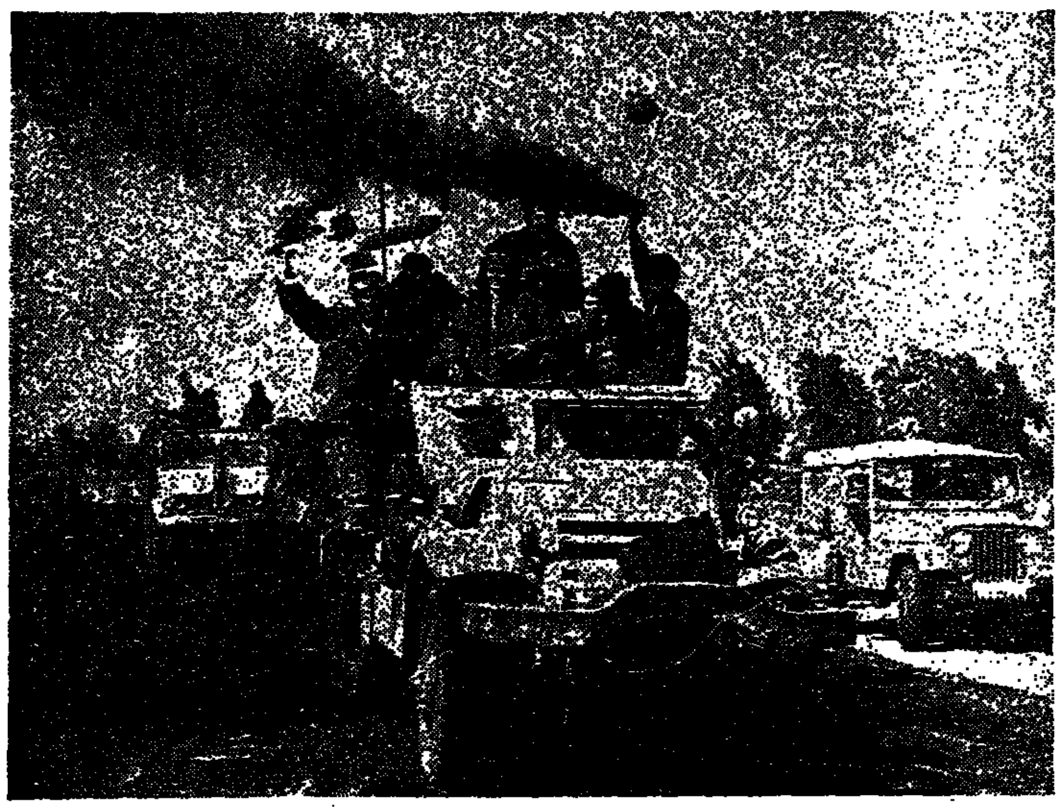

„המפתח שנעל את הגדה המערבית" — על הגשר היבשתי. (הצלום: אהרון יושלבין)

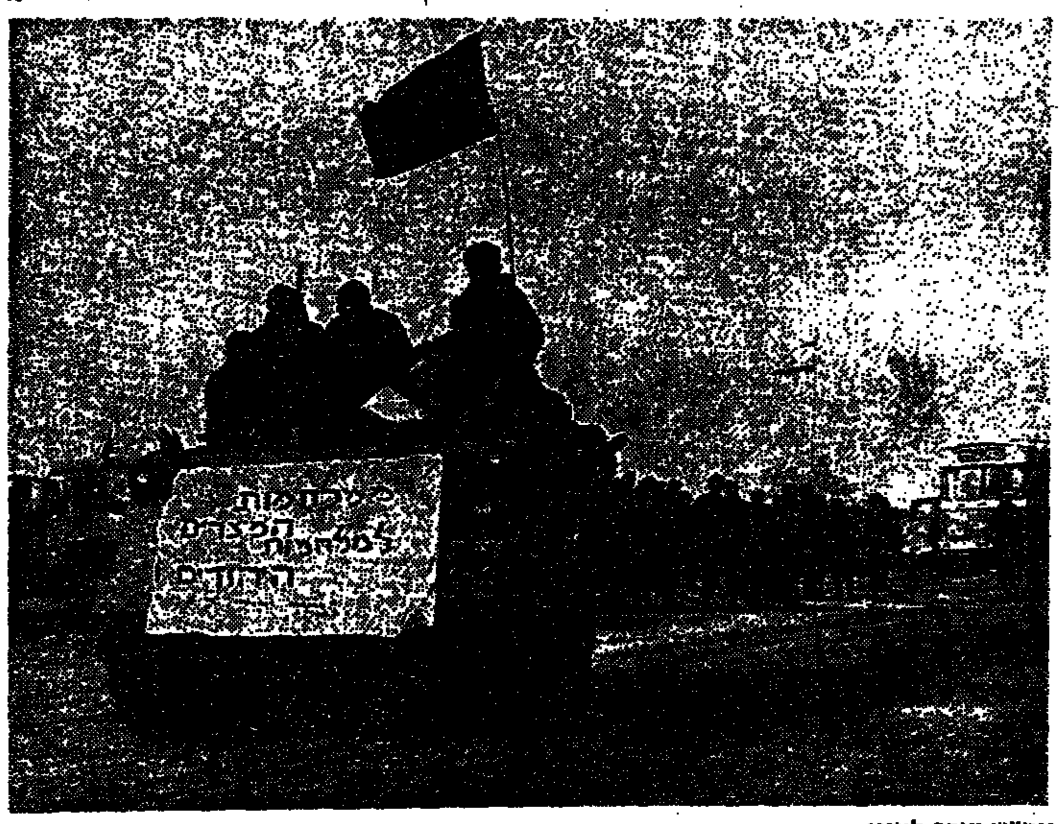

נגמ"ש עובר לסיני. (הצלום: יעקב ארז)

קצין האו"ם (מימין) מקבל לידיו את השטח שצה"ל פינה אתמול ממערב לתעלת סואץ מידי אחד המפקדים במקום (משמאל). (הצלום: אהרון יושלבין)

רשימה מלאה של השבויים בסוריה — תובעים קרוביהם מקיסינג'ר

„...נא זכור, בנינו אינם צריכים להיות בני־ערובה" — כתבו באיגרת לשר החוץ האמריקני, ...מסרה לשגרירות ארה"ב בישראל ✶ תובעים להימנע מכל מו"מ על הפרדת הכוחות בטרם ...מסרו הרשימות ונציג הצלב האדום יבקר אצל השבויים ✶ הסורים סירבו להרשות ביקור ...של השבויים של נציגי הוועד ליחסים בין קאתולים ויהודים בארה"ב ✶ „50 שבויים ישראלים בסוריה" — טוען עתונאי אמריקני המקורב לסאדאת

מאת מנחם שמואל

... קרובי משפחות ה־ ... בחזית ... שלח ... איגרת לשר החוץ ... ריקני, הנרי קיסינג'ר, ... בקשה להימנע מכל ... לפני שהסורים ימסרו ... רשימה מלאה של כל ה־ ... השבויים הישראליים ולפני ... נציג הצלב האדום הבינ־ ... יבקרו אצלם.

האיגרת נמסרה בשעה 10.30 ... ונציגים לציר בשגרי־ רות ארה"ב בישראל, ניקולס ... בית השגרירות ב־ ... בתל אביב על ... משלחת מבני משפחות ...

... המשלחת הביעו לפני ... את הרדתם שהסורים ... רשימות חלקיות ויגלו ... השבויים ... הם ביקשו להזהיר מפני ... כזו ותבעו מדיר ק־ ... לעמוד בתוקף על כך ... תהיה מלאה. כן ... שהאיגרת תשלח ל־ ... וושינגטון ותובא לידיעתו של ... קיסינג'ר לפני באותו ל־ ... המיכון וביקורו בדמשק.

... הבטיח שהאיגרת תו־ ... מיד לוושינגטון ותובא ... של ד"ר קיסינג'ר. ... אמר שגם נשיא ארה"ב ... ניכסון וגם שר ה־ ... הנרי קיסינג'ר ערים ל־ ... ומבינים את הורדת ה־ ... ליקיריהם.

... האיגרת עומדים בני משפ־ ... השבויים על כך שהחלפת ... חייבת להיות הסעיף ... על סדר היום של ... להפרדת כוחות. ... זכור, בנינו אינם צרי־ ... להיות בני־ערובה. אל ... את הבטחתו של ... ארה"ב" — הם כות־ ... לקיסינג'ר.

● סירוב הסורים

... מוסרת: ... סוריה סירבו לא־ ... ביקור אצל שבויי המלח־ ... הישראלים שבידיהם, ש־ ... לבצע נציגי הוועד ליח־ ... בין קתולים ויהודים ב־ ... ארה"ב. זאת גילו אתמול ה־ ... ג'ונזף קונראד והרב ... קול, חברי הנהלת ה־ ... אשר באו לביקור הזד־ ... עם משפחות השבויים ...

... הכומר קונראד סיפר בבמל ... בן־גוריון, בלוד: ... אישים נצרים באר־ ... אשר עניין השבויים נגע ... ניסו להשיג אשרות כניסה לסוריה, אולם נתקלו בסירוב מוחלט. יש לנו יסוד להאמין שהסורים ידעו מה תכלית הביקור".

הרב קול אמר בתשובה ל־ שאלה: „באנו לכאן כדי לה־ ביע הזדהותנו עם העם ביש־ ראל ובביקור עם משפחות ה־ שבויים העוברות תקופת סבל כה ממושכת. מה שממלא או־ תנו צער במיוחד היא העוב־ דה שישנם בישראל הורים, רעיות, ילדים ובני משפחה המתענים שנה־שנה ויום־יום מפני שאין להם כל מידע על מצבם של יקיריהם בשבי ה־ סורי. בפרט המור הדבר לגבי עשר נשים הרות, שבעליהן נמצאים בשבי".

● גילוי־דעת

בגילוי דעת שפירסם הוועד בעניין שבויי המלחמה בסור־ יה, לפני כשבוע בניו־יורק, מגוללה פרשה מזעזעת של יחס הסורים לשבויי מלחמה ישראלים. בגילוי הדעת נא־ מר: „אנו מזועזעים מהעובדה שחיילים ישראלים רבים, אחרי שנתפסו בידי הסורים נרצחו באופן שיטתי בדם קר, שעה שעיניהם מכוסות, ידי־ הם ורגליהם קשורות, כאשר היו בלתי חמושים, ובגדיהם הוסרו מהם יחד עם דיסקיות הזיהוי. במקרה אחד לפחות, אנו יודעים על רצח של חייל אשר עיניו נוקרו".

להלן אמר האב קונראד: „גם אם לא הגענו לסוריה, אנו מקווים שקריאתנו תגיע אליהם באמצעות העתונות ה־ בינלאומית והיא תסייע ולוא במקצת לשיפור מצבם של שבויי המלחמה בישראל. בכך נראה את שכרנו".

הכומר, המייצג מיליון ד חצי נוצרים קתולים, הגרים ברובעים ברוקלין וקווינס ב־ ניו יורק, אמר בתשובה ל־ שאלה: „אין לנו כוח פולי־ טי, אולם אנו מקווים לעורר את דעת הקהל ולהשפיע ישי־ רות על הרצון הטוב של ה־ אנשים, כדי שכולם יחד יפ־ עילו לחצם על ממשלת סוריה. ייתכן כי צעד זה יעיל יותר מהידברות ישירה עם אנשי הממשל בדמשק, שהוא למע־ לה מהישג ידינו".

הרב קול אמר כי נציגי ה־ וועד מתכוונים להישאר ביש־ ראל כארבעה ימים ויפגשו כאן עם נציגי משפחות ה־ שבויים ועם אישים ישרא־ ליים.

חברי הוועד ליחסים בין קתולים ויהודים, המייצג שלו־ שה מיליון יהודים ונוצרים בעיר ניו־יורק, מוחה על ה־ הפרות הגסות של אמנת ז'נ־ בה ודורש משלטונות סוריה להעביר לצלב האדום את רשי־ מת שבויי המלחמה מישראל, בהן היתר לנציגי אירגון ה־ צלב האדום לבקר שבויים אלה, מתן היתר לשבויים לקיים קשר עם בני משפחותיהם ב־ ישראל ולבסוף שיחרורם של השבויים הפצועים.

גילוי הדעת מסתיים במלים המופנות לסוריה: „העולם כולו מחכה. מי יתן ושלטונות סוריה ייענו לקריאה זו".

בתשובה לשאלה אמר האב קונראד, כי שלטונות החוץ יודעים על יוזמה זו, ועם שובם לניו־יורק ב־ דעת חברי הוועד להרחיב את פעילותם למען שיחרור השבויים הישראלים בסוריה ל־ כל רחבי היבשה.

● „50 שבויים בסוריה"

העתונאי האמריקני ארנו דה־בורשגרייב ב„ניוזוויק" א־ מר אמש, כי לפי ידיעתו נמ־ צאים בסוריה 50 שבויים יש־ ראליים, בהם 16 טייסים.

דה־בורשגרייב, שרואיין ב־ תכנית „מבט" בטלוויזיה לרגל ביקורו בארץ, ציין כי בהודעתו בז'נווה נמסר לו ממקורות ב־ קהיר, שמספר השבויים הוא 28, אולם הוא סבור, שהמס־ פרים החדשים הם מדוייקים.

לדעתו, יש תקווה להסכם הפרדת כוחות עם סוריה, ה־ עתונאי, המקורב לנשיא סא־ דאת, הוסיף כי סאדאת לחץ על אסאד ללכת בעקבותיו.

הצעד המצרי הבא מכוון ל־ הסדר כולל ומקיף בסיני. מו"מ חדש על 30—20 ק"מ בסיני יומין משבר חדש. אנשים ר־ בים סבורים, שגם אם זה יקח יותר זמן, מוטב לנהל מו"מ על הסדר כולל, מאשר על עוד רצועה נוספת בסיני.

לפי הערכתו, לא תסכים מצרים להסכם, לפני שסוריה וירדן יהיו מוכנות להסכם. „אינני פסימי, אבל בלי הס־ דר כולל השנה, לא אופתע אם יהיה סיבוב נוסף, לא מיד, אבל תוך 3—5 השנים הבאות" — אמר.

● תביעת סטודנטים

ארגנה דהישקרון מוסרת: סטודנטים באוניברסיטת בר־ אילן פנו אתמול לשגריר ארה"ב, קנת קיטינג, בבקשה שוושינגטון תפעיל לחץ חזק על סוריה לשחרר את השבויים הישראלים ולאפשר להם ל־ שוב למשפחותיהם.

הם גם דרשו, כי תשמישי קדושה הנחוצים וודאי לרבים מן השבויים יועברו אליהם וכי יאפשרו להם לחוג את חג הפורים בצורה ראויה.

השגריר קיטינג ביקר באו־ ניברסיטת בר־אילן. מתוך 6700 סטודנטים מארה"ב הלומדים באוניברסיטה כעת, באו כ־ 1000 לקדמו בברכה.

מר קיטינג סייר באוניבר־ סיטה ושוחח בעניין רב עם שנים מבין 120 הסטודנטים הערביים הלומדים באוניבר־ סיטה זו, בהדגישו כי עצם לי־ מודיהם בבר־אילן הוא „סימן מבשר תקווה".

דוד ראב, בן 22, סטודנט מתל־סטר, שהוא ציר מוצאו של קיטינג, הגיש לשגריר את בקשת הסטודנטים שארה"ב תסייע בשיחרור השבויים מ־ סוריה. דוד ראב היה שבוי בידי מחבלים ערביים בירדן בספטמבר 1970. במשך שלושה שבועות היו הוא ועוד 32 איש ואישה מבודדים מן הע־ ולם.

בעת סעודת צהריים עם ראשי הפקולטות, חברי מו־ עצת המנהלים והפרופסורים דיבר מר קיטינג על המגע המתמשך והמניה שלו עם אר־ ניברסיטת בר־אילן. השגריר ציין, כי על אף שהוענק לו תואר דוקטור־כבוד של „אר־ ניברסיטת ישיבה", אין לאל ידו לפתור את הבעיה „מיהו יהודי". „הייתי רוצה לעזור בזה וכאשר יגיע קיסינג'ר ל־ כאן בשבוע הבא אומר לו, כי הדבר הראשון שעליו ל־ עשות הוא לפתור בעיה זו" — אמר בחיוך.

נשיא סוריה: „לא קטענו את אזני השבויים ולא שיסינו בהם כלבים"

נשיא סוריה, חאפז אל־ אסאד, דרש החזרת 170 אלף פליטים לרמת הגולן, תמורת שחרור שבויי המל־ חמה הישראליים — מסר אתמול העתון הלבנוני „אל־באיראק".

„לא זו בלבד שאנו מוכנים להגיש רשימה של שבויים, אנו מוכנים גם להחזיר או־ תם. אם תמלא ישראל אחר תנאי אמנת ז'נווה" — אמר אסאד בראיון בעתון. „המחיר הוא — שישראל תרשה את החזרת הפליטים הסוריים ל־ רמת־הגולן".

הוא טען, ש„סוריה מתייח־ סת יפה לשבויים הישראליים". „לא קטענו את אוזניהם, לא הרגנו אותם ולא שיסינו בהם כלבים, כפי שהישראלים מו־ ענים".

פקידים סוריים אומרים, כי לטענת אסד, „23 אלף אזרחים גורשו מבתיהם ברמת הגולן בהלך מלחמת אוקטובר. 150 אלף אזרחים נוספים גורשו ב־ מהלך מלחמת ששת הימים".

כשנשאל אסד, אם הוא סבור, שישראל תוותר על רמת הגולן, השיב: „ישראל תוותר על רמת הגולן בניגוד לרצו־ נה, אפילו אם נצטרך להל־ חם במאה מלחמות. לישראל אין כל ברירה בעניין זה. היא לא תוכל להתחמק בנושא זה. אנו ננהל מלחמה אחת, 10 מלחמות, 30 מלחמות, כדי לשחרר את רמת הגולן ואת כל השטחים הערביים הכבו־ שים האחרים".

נשיא סוריה הצהיר, שאם תנסה ישראל לבצע את תכ־ ניתה לבנות עיר חדשה ברמת הגולן, „נהרוס עיר זו, בלי להתחשב במאמץ ובמחיר שהם ישקיעו בהקמתה. ובלי לשים לב לשאלה כמה זמן יימשך מבצע זה". (יונייטד)

هكذا من الاصل

هكذا في الأصل

הגרעון המסחרי עלה במשך שנת 1973 מ־94 ל־115 מיליון דולאר לחודש

החישוב — לאחר נכוי השפעות עונתיות, וללא אניות ומטוסים * בינואר 74' היתה ירידה ביבוא לעומת דצמבר 73' — בניגוד למגמה הרגילה בעונה זו * היצוא ירד אחרי המלחמה לרמתו מסוף 1972

נתוני הערך החודשי הממוצע של הגרעון המסחרי (ללא אניות ומטוסים, ולאחר ניכוי השפעת העונתיות הרגילה) מראים, כי במשך שנת 1973 היה הגרעון במגמת עלייה, והגיע מ־94 מיליון דולר לחודש בראשית השנה ל־115 מיליון דולר לחודש בסוף השנה. על כך מסר אתמול דובר הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

בינואר 1974 הסתכם עודף היבוא על היצוא של סחורות (במחירים שוטפים בדולרים) ב־142 מיליון דולר, לעומת 150 מיליון דולר בדצמבר 1973 (בינואר אשתקד — 48 מיליון דולר). הגרעון המסחרי ללא אניות ומטוסים ירד בינואר השנה ב־5 מיליון דולר (4 אחוזים), בניגוד לעלייה הצפויה בגרעון בהתאם לשינויים העונתיים הרגילים בין דצמבר וינואר.

יבוא סחורות נטו הסתכם בינואר 1974 (במחירים שוטפים בדולרים) ב־252 מיליון דולר (153 מיליון דולר בינואר 1973) לעומת 272 מיליון דולר (כולל 5 מיליון דולר יבוא אניות) בדצמבר 1973. ירידה זאת ביבוא נטו (בלי אניות) ב־15 מיליון דולר בין דצמבר 1973 וינואר 1974, חלה בעונה בה צפויה בדרך כלל עליה ביבוא.

במשך שנת 1973 עלתה רמת היבוא החודשי (לפי נתונים מנוכי עונתיות) מ־195 מיליון דולר לחודש בראשית השנה, לכ־270 מיליון דולר בממוצע לחודש ברבע השלישי, וכ־220 מיליון דולר לחודש בסוף השנה.

נתונים מפורטים של הרכב היבוא בשנת 1973 בהשוואה לשנת 1972 (במחירים שוטפים) מראים עלייה ביבוא נכסי הצריכה ב־48 אחוזים (מזה מוצרי מזון ב־48 אחוזים, נכסי צריכה בני־קיימא ב־58 אחוזים ונכסי צריכה אחרים ב־36 אחוזים). יבוא תשומות לייצור (כולל יהלומים) גדל ב־49 אחוזים, כמה תשומות לתעשייה (בלי יהלומים) ב־46 אחוזים, חומרים לבניין ב־36 אחוזים, דלק ומוצרי סיכה ב־115 אחוזים וחלקי חילוף ב־15 אחוזים. יבוא נכסי השקעה כולל אניות ומטוסים עלה ב־58 אחוזים, ואילו יבוא נכסי השקעה ללא אניות ומטוסים עלה ב־29 אחוזים.

מנתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מתברר עוד, כי יצוא סחורות נטו (במחירים שוטפים בדולרים) הסתכם בינואר 1974 ב־110 מיליון דולר, בהשוואה ל־120 מיליון דולר בדצמבר 1973. ירידה זאת, ב־8 אחוזים ביצוא נטו, היתה גדולה מהצפוי בהתאם לשינויים העונתיים הרגילים בין דצמבר וינואר.

נתוני הערך החודשי הממוצע של היצוא נטו (לאחר ניכוי השפעת העונתיות הרגילה) מראים כי מגמת היצוא היתה בעלייה עד ספטמבר 1973 ל־140 מיליון דולר לחודש לערך ברבע השלישי. בחודשים אוקטובר 1973 — ינואר 1974 ירד היצוא החודשי וחזר לרמתו שבסוף 1972 ותחילת 1973 (כ־100 מיליון דולר לחודש).

תועלה הריבית על פקדונות לזמן קצר

החלטת הוועדה המייעצת שליד בנק־ישראל להפחית את שיעורי הנזילות — תאפשר לבנקים להזרים למשק עוד 180 מיליון ל"י

מאת סופר "מעריב"

הריבית שמפקידים יקבלו מן הבנקים בעד פקדונות לתקופות קצרות יועלה, בעקבות החלטה שנתקבלה אתמול בוועדה המייעצת ליד בנק־ישראל.

לפי ההחלטה, יופחתו שיעורי הנזילות — כלומר, הבנקים יהיו רשאים לשמור "במקרר" פחות מן השיעור שהם חייבים לשמור אותו כיום. הוועדה החליטה, כי הנזילות בעד פקדונות לשישה חודשים תרד מ־25 ל־20 אחוז. שיעור הנזילות בעד פקדונות ל־5 חודשים ירד מ־25 ל־22 אחוזים, ובעד פקדונות לארבעה חודשים תרד הנזילות מ־25 ל־24 אחוזים. יתווסף סוג חדש של נזילות בעד פקדונות ל־3 חודשים, שנחשבו עד כה לפקדונות עו"ש. הבנקים יצטרכו להחזיק ללא ריבית 26 אגורות מכל לירה שהופקד אצלם למשך שלושה חודשים, במקום 72 אגורות בעבר. כתוצאה מן השינויים האמורים, יוכלו הבנקים להזרים למשק 180 מיליון לירות נוספות.

כן הוחלט, כי השתתפות הבנקים בקרנות היצוא תפחת מ־50 ל־40 אחוז. משמעות החלטה זו היא, אפשרות להזרים 120 מיליון לירות נוספים.

לכאורה יוכלו הבנקים להזרים באמצעות כל הסעיפים האמורים 300 מיליון לירות בסך הכל. למעשה, ההקלות לגרום לכך, שגרעונות הנזילות של הבנקים, שנוצרו כתוצאה מאשראי רחב מן המותר שהם הזרימו למשק, יוקטנו. גרעונות הנזילות מגיעים עתה ל־700 מיליון לירות, הווה אומר, שכתוצאה מן ההסדרים הם יוכלו להקטין את הגרעונות ל־400 מיליון לירות. כתוצאה מכך, יוכלו הבנקים להגדיל את הריבית שהם נותנים למפקידים לתקופות מ־3 חודשים ועד ל־9 חודשים.

עוד החליטה הוועדה המייעצת, לבטל את הקנסות המוטלים על גרעונות הנזילות, שהונהגו בעקבות המלחמה. קנסות אלה היו בשיעור של 5 אחוזים כאז הכלומר, ועתה הם מועלים לכדי 17 אחוזים.

חנויות וצריף מגורים נשרפו בהרצליה

בדליקה שפרצה ברחוב סוקולוב, במרכז הרצליה, ביום ד בלילה, נשרפו מספר חנויות. מרפדיה של שבתיה חביב, כולל כחסן עם חומרי גלם, עלו באש. חנות מכולת של א. מנדל ואטליז של י. משולם ניזוקו קשה, ונפגעה גם חנות למתקים וצעצועים.

כל ארבע החנויות נמצאות בצריפים באיזור השוק. מכבי האש מהרצליה שהגיעו למקום הדליקה תוך כמה דקות, עם שלוש מכוניות כיבוי, מנעו את התפשטות האש לצריפים הסמוכים. נגרם נזק רב, והמשטרה פתחה בחקירה על נסיבות הדליקה.

בשכונת האסבסטונים, גם־עמל, בהרצליה, נשרף אתמול לילה צריף מגורים. הצריף היה רק על כל הריהוט, אך פעולת הכיבוי מנעו התפשטות האש לצריפים אחרים באותה שכונה.

פרס מציע חוק להארכת תוקף יום שבתון הרכב

עד 8 במארס 1975

מאת א. פלג

על שולחן הכנסת הונחה הצעת חוק של שר התחבורה, שמעון פרס, לפיה מציעה הממשלה להאריך בשנה את תקנות שעת החירום להגבלת תנועת כלי הרכב (יום שבתון הרכב) בארץ. לפי הצעה זו יוארכו ההגבלות עד לשמיני במארס 1975.

בשמיני לדצמבר 1973 התקין שר התחבורה תקנות שעת חירום להגבלת תנועת כלי הרכב.

לפי סעיף 9 (ג) לפקודת סדרי השלטון והמשפט תש"ח 1948 פוקע תוקף חוק זה 3 חודשים מיום התקנתו. כלומר תוקף התקנות יום שבתון הרכב יפקע בשמיני למארס 1974.

הכבישים יתרוקנו

"הנסיבות שהיו קיימות בשעת התקנת התקנה", ציין השר בהצעת החוק לכנסת, "ממשיכות להתקיים במלוא החריפות במיוחד לגבי מדינת ישראל". בהמשך ההצעה נאמר: "הממשלה מציעה להאריך את תוקף התקנות לשנה נוספת".

באחרונה הציעו גורמים שונים בארץ לבטל או לצמצם את יום שבתון הרכב לנוכח שינוי הנסיבות והירידה בחריפות משבר האנרגיה בעולם. כמו כן נמסר, שהשר שמעון פרס שוקל הצעה לבטל את ההגבלה בתנועת כלי הרכב ביום השבתון — בשעות הלילה בהן התחבורה הציבורית מצומצמת, או אינה קיימת.

כנגד אחר קיימים גורמים בארץ המבליצים להאריך את שבתון הרכב מתוך שיקול, שתקנות אלה ירוקנו בשיעור מבוטל את הכבישים העירוניים והבין־עירוניים מכלי רכב.

אשראי זול שנועד לפיתוח נוצל כנראה להשקעות במילוות צמודים

בנק ישראל ומשרד התעשיה בודקים עניין זה

בנק־ישראל ומשרד המסחר והתעשייה בודקים חשדות, כי אשראי זול שניתן להשקעות בפיתוח נוצל למטרות אחרות.

החששות הם כי קבלת אשראי זול, בריבית של 9 אחוזים וללא הצמדה, מנוצלת להשקעה חוזרת של כסף זה במילוות צמודים ובמילוות אחרים. מקבלי האשראי נהנים, כתוצאה מכך, בהפרשי השערים בריבית.

מקור בכיר במשרד המסחר והתעשייה מסר לכתבנו, כי ההשש התעורר בעיקר בגלל ההפרש שבין גידול האשראי להשקעות לבין גידול ההשקעה בפועל. אולם, סוטו אותו מקור, כבר בשלב ראשון הוכח, כי ההפרש בחיחם להשקעות בכלל המשק, ואין נתונים מיוחדים לגבי התעשייה.

הבדיקה שנערכת עתה מכוונת לאתר מקרים ספציפיים של שימוש לרעה באשראי. [illegible] הבטחון והתעשייה היים בר־לב, קבע, שאם אמנם יתגלו מקרים כאלה יינקטו נגד האחראים אמצעים.

הפיצויים על אבדן המיכלית „סיריוס" — 8 מיליון דולר

„דף" ו„גילי" יימכרו אחרי שהימאים נסוגו מהתכנית להפעיל אחת מהן

מאת ראובן בן־צבי

מנהל אגף הספנות במשרד התחבורה, רב חובל יוחנן כהן, שהוא גם מנכ"ל החברה המשותפת „קווים", מסר אתמול לסופר „מעריב", כי [illegible] כוכב עם חברת הביטוח „לוידס" על קבלת כ־8 מיליון דולר פיצוי על אבדנה המוחלט של המיכלית „סיריוס".

„סיריוס", שהיתה שייכת ל„קווים", טבעה במפרץ סואץ אחרי שעלתה על מוקש בדרכה מאברודרוס לאילת, עת מלחמת יום הכיפורים.

רב החובל כהן, שחזר אתמול מביקור קצר בחו"ל, מסר, כי בשבוע הבא יגיע לאישורו של דירקטוריון „קווים" את מכירתן של האניות „גילי" ו„דף" השייכות לחברות „צים־קוו נוספים", והוא סיפר, כי יש הצעות קונים לאניות אלו בסכום של יותר מ־9 מיליון דולר, בעוד האניות רשומות בספרי החברה ב־7.8 מיליון דולר.

ההחלטה למכור את האניות נפלה לאחר שהימאים והיורדים נסוגו מהכנותם להפעיל אניה אחת בלבד למשך שנה

נגד ממשלת מיעוט

בעד

ממשלת ליכוד לאומי

חברת הכנסת גולדה מאיר, אשר נשיא המדינה הטיל עליה את התפקיד של הרכבת ממשלה, הודיעה לכבוד הנשיא, כי „יש באפשרותה" להרכיב ממשלת מיעוט בישראל. זוהי הודאה בפשיטת רגל מדינית, פגיעה בכללי הדימוקרטיה, התעלמות מצרכי האומה.

בימי חרום אלה דרושה לישראל ממשלה שתשאב את סמכותה מן הרוב המכריע של העם והכנסת, שתדע לעמוד במבחני העתיד המדיניים, החברתיים והמשקיים. אך בימים כאלה מבשרת מנהיגת המערך הצגת ממשלת מיעוט דווקא.

הליכוד דוחה ומגנה את המהלך האומלל הזה, הבא ללמד על מבוכה, חישובים ביתיים, וחוסר אחריות ממלכתית.

מתוך דאגה לעתיד האומה בארץ ישראל ולמשטר דימוקרטי תקין, תפעל סיעת הליכוד למען פיטוריה של ממשלת המיעוט על ידי הכנסת. זוהי חובתנו הלאומית והדמוקרטית. נקיים אותה, כדי לאפשר לכל הגורמים הציבוריים לשוב ולדון על הקמת ממשלה ראויה לאמון העם — ממשלת ליכוד לאומי.

הליכוד

ב"ה
מיכל דנציגר תל־אביב **יעקב נצר** ראשל"צ
מאורשים
ער"ח אדר השל"ד, 20.2.74

תמי ואורי ליבר
שמחים להודיע על הולדת בתם
דנה
אחות לדודו ואורן
21 בפברואר 1974

ב"ה לאספן מצוות **שמחה אריאלי** מיד־אליהו
הננו מודים לך על שעזרת לבעלי לקום ממיטתו אחרי חודשים, וטיפולים ממושכים אשר לא עזרו לו. אך אתה, בעזרת ידיך הנפלאות, חוללת נפלאות במשך דקות ספורות!!! אין תודה בפינו על הפלא הזה.
משפחת רוביה
קרית משה, רנ"ק 6, טל. 905326

מלכה ועמנואל זכרין · שושנה ויעקב וולף
דבורה ואריה וולף
מאושרים בהולדת הנכד והבן
רן
את לשרון ולרינת
הברית ביום שני 25.2.74 ב־14.30
אצל וולף, שמואל הנגיד 6 ירושלים

עו"ד עפרה וד"ר אורי פלדמן
מודיעים בשמחה על הולדת בתנו
דורית
נכדה לאסתר ומשה צייד
חיפה, כ"ח בשבט תשל"ד · 20 בפברואר 1974

לח"כ **חייקה גרוסמן**
כה לחי!
על תרומתך הפוריה לעבודת הכנסת, בפיתוח מנגנון ההשמדה העצמי של עם ישראל —
בנושא:
דובונים, מעילים, גרביים ותחתונים.
אנו חלק מחיילי צה"ל בוכים כל לילה מחדש בתוך שקי השינה על כי דמויות שכמותך מעניקות „בידור" כה זול לבית המחוקקים לאור שאילתותיך בעבר, אנא הציגי לשר הבטחון שאילתא בנושא — תחתוני־החורף.
תודה על תרומתך הפוריה
צבי מליק רחובות

בברכות הצלחה
למפעל לפחחות וצביעת רכב
שכנא גלזר ובניו בע"מ
כרמל קפה בע"מ

עכשיו אפשר כבר להשיג!!!

המחר
הופיעה מהדורה חדשה

תחרות שיר ופזמון
תחרות לחיבור שיר מקורי על כל נושא ישראלי בשיר ופזמון (מלים) עד שני שירים
10 הזוכים יקבלו פרסים יקרי ערך
בערך של 300 ל"י — 1000 ל"י
ועוד פרסי ניחומים.
את השיר הכתוב יש לשלוח עם פרטים אישיים מלאים — בצירוף דמי השתתפות בסך של 10 לירות בהמחאת דואר או צ'ק לפקודת „בית הזמר הישראלי" ת.ד. 4818 ת"א עד ליום 5.3.74 (כתבי יד אינם מוחזרים).

מפלגת העבודה הישראלית / המרכז
ישיבת מרכז המפלגה
תתקיים ביום ראשון, ב' באדר תשל"ד, 24.2.74, בשעה 17.00
באולם בית ארלוזורוב, רח' בילינסון 6, ת"א
סדר היום:
אופן אישור חברינו בממשלה
חברי המרכז מוזמנים

למכירה
1. ב.מ.וו. 1800 - 1968
טסט לשנה
2. פולקסוואגן מסחרי סגור 1970
להתקשר בשעות העבודה 850530, 841831

ער"ן
עזרה ראשונה נפשית
שרות טלפוני 02-69911
יש מי שמעוניין להקשיב לך
במצבי מצוקה נפשית במשך 24 שעות ביממה
לפניות יענו מתנדבים מוסמכים
— אינך חייב להזדהות —

מעוניינים לקנות
מגרשים
עבור קוטג'ים, בניינים ובתי דירות גבוהים
מצפון ת"א עד הרצליה.
להתקשר 412—867 (9.00—11.00) פרטי.

לועדי עובדים ומנהלי מפעלים!
מתנה מקורית לעובדים לחג
ניתן להשיג אצלנו — טלפון 613518 ת"א.

הנהלות העבודה ומפ"ם אישרו ,ממשלת 58' תוך המשכת המאמצים להרחבת בסיסה

דיין: לא אהיה שר, אבל אתמוך בממשלה ✶ קבל על העדר משמעת בסיעה ✶ גולדה: „אני רוצה שמשה דיין יצטרף" ✶ ספיר: התערבות הרבנות בעניין פוליטי — מעשה חמור ✶ ידלין: נגד בחירות חדשות

מאת ב. בירולב

אחרי שתי ישיבות סוערות, שנמשכו שמונה שעות והתנהלו אתמול בלשכת מפלגת העבודה, קיבלה הנהלת מפ"ם בשעה 1.30 בלילה את ההחלטה של ועדת המינ"ם בדבר התייצבותה של גב' גולדה מאיר בראשות ממשלה של שני המערך ול"ע — המשך המאמצים להרחבת בסיסה.

ההחלטה זו נתקבלה ברוב של 40 קולות של חברי במאיי, אחדות העבודה והל"ק מחברי רפ"י לשעבר (הכרים משה דיין, שמעון פרס וח"כ גד יעקבי), בעוד שנציגי חיפה יוסף אלמוגי וח"כ משה כהל חבר רפ"י וח"כ מרדכי בן־פורת נמנעו בהצבעה.

הצורך בישיבה לילה נוצר, כאשר ח"כ מרדכי בן־פורת טען בישיבה של לשכת המפלגה אחר־הצהריים, כי מאז שלשום חלו התפתחויות המחייבות כינוס פורום מורחב לאישור הקמתה של ממשלת־מיעוט. כשפורום זה החליט על הקמת ממשלה שלשום, לא ידעו, כי המפד"ל לא תצטרף וחשבו, כי הממשלה תתבסס על רוב של 68 חברים בכנסת.

„השורות הראשונה"

לאחר שח"כ משה ברעם פתח את ישיבת הלילה, הסביר מר בן־פורת: בישיבה זו דרושה ממשלה שתייצג כ־90 אחוז של חברי־הכנסת, כלומר ממשלת ליכוד לאומי. אך בתנאים הנוכחים, מתוך רצון לכבד את רצונה של ראש הממשלה, אני מבין שאי אפשר לעשות זאת. לכן אינני עומד על הצעה זו. אם לא הצעה כזו, הרי יש צורך שהממשלה תשנה את שיטת הבחירות לכנסת תוך כמה חודשים ונלך לבחירות חדשות. יש לדחות את הקמת הממשלה החדשה משבוע לשלושה שבועות, כדי לבדוק מה אפשר לעשות, כדי להרחיבה. אצביע במוסדות המפלגה (בסיעה בכנסת ובמרכז) נגד ממשלת 58, אך לא אעזוב את הסיעה בכנסת, ועל אף שהדבר נגד מצפוני, אתמוך בממשלה בכנסת.

ח"כ עזרי פיינרמן הביע דעתו בעד ממשלת־58.

ח"כ ישראל קרגמן: בוולי־כהה אל הנשיא שהורה ארתנו גולדה ממועקה שמא בהוקך את המדינה למדינת הלכה הנשלטת על־ידי רבנים.

ממשלת „חן"

ח"כ הרב מנחם הכהן: בל ניתפס להיסטריה אנטי־רבנית. ממשלה בת 58 היא בגימטריא ממשלת חן, כלומר ממשלה עם חן.

ח"כ שושנה ארבלי־אלמוזלינו, ח"כ שלום לוין, ח"כ נחמה קצב וח"כ אריה אנקוריון חיוו דעתם בעד ממשלת־58 ונגד הקמת ממשלת ליכוד לאומי והבחירות קרובות. תמיכה דומה הביע יעקב חזן ממפ"ם שאמר, כי יש צורך לחזק את המערך. „כל אלה היושבים כאן קרובים לי יותר מאשר מכמה בגוף הסיעים.

ידיב: בביטול הסיעה

ח"כ אהרן ידיב: אנו עומדים בפני מאבק פוליטי ואולי צבאי שבו ייקבע גורלנו. לשם כך אני חושב שדרושה ממשלת חירום לאומי. אך ייתכן שעמדתי זו נובעת מתוך נאיביות, כי אני צעיר בפוליטיקה. אינני רואה אפשרות שנלך לממשלה שרפ"י לא תהיה מיוצגת בה. צריך לעשות מיד צעדים לביטול החטיבות במפלגה אם מקימים ממשלה של 58, אי אפשר לעשות זאת בלי ביטול החטיבות.

ח"כ משה שחל: אני נגד ממשלה מצומצמת כזו. יהיה קשה מאד לפעול בכנסת עם ממשלה כזו.

דיין: זה מה שניתן

כאן נטל את רשות הדיבור שר־הבטחון מר משה דיין: הודעתי, כי אינני רוצה להשתתף בממשלה הבאה. אין טעם לדחות הרכבת ממשלה מצומצמת, אך אינני מבין שחברים מדברים בהתלהבות על ממשלה של 58. רק לפני שבוע שמעתי מגולדה שהיא אפילו נגד ממשלה של 61. אך אני מבין שזה מה שניתן. ואם זה מה שניתן, הרי זה בסדר. אין כל קשר עם התגייה בין גודל הממשלה והשתתפותו בה לבין תפקידנו בממשלה, בין אם הוא חבר בה או לא. אני טוען נגד העדר משמעת בסיעה ואין להעלות את הדעה שאצביע נגד הסיעה שאני חבר בה. עד כמה שאני יודע, זו גם דעתם של חברי רפ"י. אני בעד ביטול החטיבות במפלגה ואשמח לעשות למען ביטולן.

גולדה: החלטות אמיצות

כאן נטלה ראש הממשלה גב' גולדה מאיר את רשות הדיבור ואמרה: אנו עומדים בפני הכרעות גורליות השנה. יהיה צורך לקבל החלטות אמיצות בממשלה, לכן אי אפשר להקים ממשלת ליכוד לאומי, שעלולה להיות בחינת אסון למדינה בבחינה מדינית ובטחונית. כמה החלטות חשובות ביותר שנתקבלו בחודשים האחרונים, לא היו מתקבלות אילו היתה קיימת ממשלת ליכוד לאומי.

„אני רוצה את דיין"

אינני מקבלת את מסקנתו של משה דיין ואינני מוכנה להשלים עמה — אמרה. הייתי מוכנה לומר לו שאני מבקשת סליחה על הליכתי אל הנשיא והודעתי על הרכב הממשלה, ולסיים תפקידי. אך אני סבורה שאינני צריכה לנהוג כך אלא לבקש מן הסיעה ומן המפלגה לקבל החלטה ולהתייצב מאחורי צעד זה. אני רוצה שמשה דיין יצטרף לממשלה זו. אני חושבת שעשיתי אתמול מעשה נכון, אחרת היה נוצר מצב חמור.

„שיבשתי ביזה"

כאן הגיעה גב' מאיר לרגע של אמת כשהתוודתה: אני מרגישה שחטאתי לפני 4 או 5 שנים, כאשר מילאתי תפקיד של סיה ותוך לחץ על עצמי ומצד חברים, שאמרו לי, כי יש דברים חשובים ביותר שעלי לעשותם, הסכמתי להמשיך לכהן בתפקיד ועל־ידי כך שימשתי כשיה.

כעת אני רואה, שזה לא יעזור. אם יש זרמים סוהרים במפלגה, אולי מוטב שיהיה עימות ונדע כי אנהגנו. דעתי היא כמובן בעד יחד ובעד הליכה משותפת ונגד עימות ופילוג.

התנהל ויכוח ממושך על אופן ההצבעה. ח"כ משה ברעם הציע החלטה על עצם המדיניות להקים ממשלה מצומצמת, ואילו השר משה דיין הציע החלטה המאשרת את סמכותה של ועדת המינ"ם בעניין הרכב הממשלה החדשה. בהצבעה הראשונה על הצעת ברעם נמנעו השרים דיין ופרס. בעקבות זה הציע השר גלילי הצבעה חוזרת על הצעה המאשרת את סמכות ועדת המינ"ם והרכב ממשלה מצומצמת כאחד, ובהצבעה זו, נמנעו השרים דיין ופרס בהצעת ההחלטה.

„הרבנות כלי שרת"

בישיבת הלשכה בשעות הערב אמר מזכיר המפלגה ח"כ אהרן ידלין בתגובה את השתלשלות המו"מ הקואליציוני: בנושא הדתי יקשר מסטטוס־קו. נציע למפד"ל שבתקופה מוגדרת יבדק הנושא „מיהו יהודי" למרות שהמפד"ל לא תהיה שותפה בממשלה ותיקון שהוא לשעבר לא יאושר בינתיים. הפניה אל הרבנות ו... התערבותה בהקמת הממשלה. אין בהן כדי להעלות את קרן הדת בישראל. אני רואה בפניה ובהתערבותה של הרבנות בעניין פוליטי מעשה חמור. הרבנות הראשית נהפכה כלי־שרת בידי רבנים מחוץ־לארץ או אחת הסיעות במפד"ל.

נגד בחירות

מר ידלין דחה את ההצעה לערוך בחירות חדשות. זה לא דרוש למדינה — אמר. בחירות חדשות יהיו סטירת לחי לציבור הבוחרים ולכל המדינה לכשבר פוסרי חמור. אחרי הרכבת הממשלה יהיה צורך ללכת לבחירות פנימיות במפלגה. יש להתגבר על אי־לויאליות של חברי מפלגה כלפי שליחיה. אסור להזדהות עם גורמים חיצוניים הפוגעים בשליחי המפלגה. אי אפשר לרפא מצב חמור על־ידי ריפוי בהלם אלא על־ידי ריפוי בעיסוק.

ח"כ גד יעקבי: הייתי בעד הקמת ממשלת חירום לאומית, אך אני מבין שאין רוצים בה. יהיה זה משגה להקים ממשלה חדשה על בסיס צר ולכן צריך להמשיך בקיום הממשלה הקיימת כממשלת־מעבר וללכת בעוד כמה חודשים לבחירות חדשות.

יהושע רבינוביץ: צריך לעשות הכל למען חיזוק המפלגה ולמניעת התפוררות פנימית. לא ייתכן שבסיעה בכנסת ישאלו חברים שאילתות ויביאו למבוכה והתפוררות.

מאבק נגד בגין ואריק

ח"כ יצחק בן־אהרן: צריך ללכת יחד. יש לנו מאבק משותף נגד בגין ואריק. אין צירופים פוליטיים יותר סדבים מאשר צירוף החברים היושבים פה. אם קשה להיות יחד, צריך לעשות מאמץ.

התערבות מחו"ל

השר פנחס ספיר: אין צורך בהצבעה מחודשת על הסמכות להקים ממשלת 58. שום דבר לא נשתנה מאז אתמול. יש לבקר קשות את התערבותם של הרבנים גורן וסולובייצ'יק בעניינים פוליטיים. איך זה ייתכן, שמחוץ לארץ יתערבו, מה לעשות במדינת ישראל? הרב סולובייצ'יק אפילו לא מקיים מצוות עליה לרגל שלוש פעמים בשנה. במפלגה יש חוסר משמעת. איזו חברות זו? איך אפשר לנהל מפלגה במצב כזה? גם אותי תקפו במשך שנים באופן אישי ואיש לא הגן עלי. אסור לקיים בחירות חדשות עכשיו. זה יכניס אותנו לתהו ובהו. בשבוע הבא צריך להגיע ארצה ד"ר קיסינג'ר, ואז גולדה חייבת להיות ראש ממשלה עם ממשלה חדשה ולשוחח אתו. דרושה לנו משמעת סיעתית. צריך לקבל החלטות רוב. במפלגה מחייב רוב והצבעותיה יחייבו את כל החברים.

השר שלמה הלל הביע דעתו בעד ממשלת 58 וח"כ משה כרמל הציע לצרף לממשלה זו את ר"צ, כדי להבטיח לה רוב של 61 בכנסת.

„לא אשתווה למוטי אשכנזי"

ראש הממשלה גב' גולדה מאיר מתחה בקורת קשה על התנהגותם של אחדים מחברי המערך בממשלה ובסיעה בכנסת. היא גינתה את הזדהותם של חברי הסיעה עם מאבקו של מוטי אשכנזי. „גם אם אחיה עד גיל 150 לא אשתווה למוטי אשכנזי, כי הוא היה בחזית שם ואני לא הייתי" — אמרה. „אך אינני מקבלת, שכאבו על המדינה יותר גדול מכאבי. אי אפשר לשפוט ולהכריע על־ידי הפגנות".

ביקורת על יוסי שריד

להלן מתחה ביקורת על השאילתה של ח"כ יוסי שריד אל שר הבטחון בעניין הכנס של קצינים בכירים בצה"ל. „חבר צעיר שרק נכנס לסיעה ניצל את חסינותו הפרלמנטרית כדי להציג שאילתה על עניינים צבאיים", אמרה. „הוא מתנהג כאילו 600 אלף אזרחים הצביעו בעדו ולא בעד חברים אחרים ברשימת המערך. נוצר נוהג שמגישים שאילתות בלי להעביר אותן דרך הסיעה. לא ייתכן שחבר הסיעה יצהיר בפומבי, כי אינו נמצא בכיסו של אף אחד. לא ייתכן שחבר שנבחר ברשימת המערך ייצא בפומבי נגד הנהגת המפלגה (הכוונה לח"כ לובה אליאב), לא ייתכן שחברי הסיעה יצביעו נגד הצעת הממשלה בענייני תקציב (הכוונה לח"כ יצחק בן־אהרן וח"כ לובה אליאב). אין זה מעיד על חברות ולויאליות.

גב' מאיר מתחה בקורת על בטאון ההסתדרות „דבר", המשמרת הצעירה ובטאון „אות". מדוע לא פירסם „דבר" היום מאמר בשבח הקמת ממשלה מצומצמת? — שאלה. אחדים מחברי המשמרת הצעירה הצטרפו להפגנה של מוטי אשכנזי. „אות" מבקר בקביעות מנהיגי המפלגה ואת הקו שלה, אך ממילא לא קוראים עתון זה...

נגד שיתוף ר"צ

ראש הממשלה הסבירה מדוע היא נגד הקמת שותפות קואליציונית עם ר"צ. הכנסת ר"צ לממשלה מחייבת מו"מ קואליציוני מחדש — אמרה. היא תביא לידי הדגש שנותנים גם מהלס למפד"ל.

יש תופעות המורות במפלגה, אך אני נגד פילוגים — אמרה גב' מאיר. אף פעם לא היו פילוגים במפלגה בגלל סיבות אידיאולוגיות. והיא סיימה דבריה: „אינני חושבת שבאיזה מקום יש ריכוז כל כך טוב בעם ובמדינה כמו במערך".

סניף העבודה בחיפה מביע אמון בגולדה

מאת ראובן בן־צבי

לשכת מפלגת העבודה בחיפה, שכונסה אתמול לדיון חרום — על רקע ההתפתחויות האחרונות במישור הקואליציוני והמפלגתי פנימי — החליטה פה אחד להביע אמון מלא בראש־הממשלה גב' גולדה מאיר ובפנייתה למר משה דיין, שיהיה שר־בטחון גם בממשלה הבאה.

לשכת המפלגה כונסה לאחר שראש העיריה ושר העבודה מר יוסף אלמוגי, שוחח קודם לכן אישית עם ראש הממשלה על ההתפתחויות השונות, שחלו במפלגה וכתוצאה מהודעת שר־הבטחון משה דיין.

בימים האחרונים היו פניות שונות מצד סניפי מפלגה מכמה מקומות בארץ שהציעו למר אלמוגי לפעול ליצירת מסגרות משותפות, כדי להבריא את המצב בתוך מפלגת העבודה. בין אלה שפנו היו אישים מסניף ירושלים, מצפון הארץ ומדרומה וכן מאיחוד הקיבוצים. כפי שנודע עומד מר אלמוגי, אחרי הקמת הממשלה החדשה וסיום כהונתו כשר העבודה, ליטול חלק פעיל יותר בפעילות פנים־מפלגתית, עד כדי הקמת גוש חדש.

כשאתה עומד לרכוש מכונית משפחתית
בדוק את „פיאט 124"!...

שים דגש על

מרחב
1.63 מטר רוחב
4 דלתות,
וגם מטען ענק

בטיחות
ראות פנורמית,
4 מעצורי־דיסק
בשתי מערכות
נפרדות

עוצמה
תאוצה פנטסטית
מ־0 עד 80 קמ"ש
ב־8.2 שניות

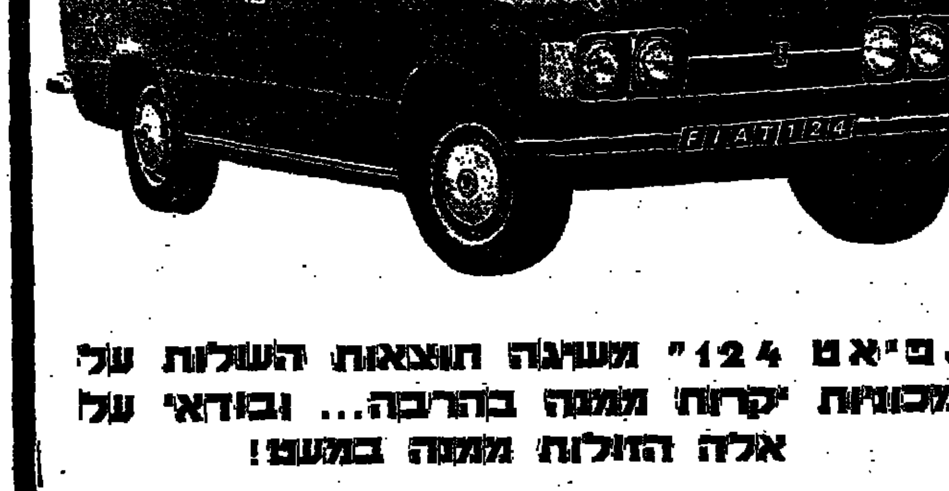

„פיאט 124" משיגה תוצאות העולות על
מכוניות יקרות ממנה בהרבה... ובוודאי על
אלה הזולות ממנה במעט!

הנך מוזמן לבדוק בעצמך את ההבדל הגדול!

סלון־ספיישל־סטיישן־ספיישל אוטומט

FIAT 124

המנהיג והעתונאי הרביזיוניסטי ד"ר זאב פון־ויזל מת בגדרה

[...]גדרה נפטר אתמול אחה"צ, מהתקף לב, ד"ר זאב פון־ויזל, מראשי [...]ועה הציונות באוסטריה ומראשוני [...]ועה התנועה הרביזיוניסטית בארץ. הלוויה תצא היום בשעה 2 אחה"צ [...] בגדרה לבית העלמין של ה[...] הנפטר אשה, בן, שלוש [...] ונכדים.

✶

[...] פטירתו של ד"ר זאב (וולפגאנג) פון־ויזל, הוא כבן 78, נסתלקה מן ה[...] האגדיות שלנו אחת הדמויות הצבעוניות והציוריות ביותר. עלילות חייו יכולות למלא כרכים שלמים.

[...]א נולד בוינה ב־1896 לאביו יעקב, [...] של הרצל ונורדאו. מידי קיסר [...]ריה, קארל, קיבל האב את התואר „פון", על הצטיינותו במלחמת [העול]ם הראשונה. בנו, בעיקר כהוקרה [...] לאביו, נמנע בעקשנות מלהשתמש [ב]תואר האצולה האוסטרי בשמו כמע[...] עד יומו האחרון. הבן השתתף אף [...] במלחמה, כקצין בגדוד תותחנים [...]. כבר בימי ילדותו, התעניין רבות [בעניי]ני צבא, בשאיפה להעביר ידע זה [...]ה המדינה היהודית, שבהקמתה [...].

[...] פון־ויזל למד רפואה בוינה, וב[...] קיבל התואר ד"ר. באותו זמן היה [...] קפ"ל באוסטריה, ואז הכיר את [...] ז'בוטינסקי, ונרתם לגייס כספים [...]ת נשק בשביל הגדודים ה[עבר]יים. לארץ עלה ב־1922 והיה בין [...]י המפלגה הרביזיוניסטית. בצד [עבוד]תו כרופא, החל פון־ויזל לפרסם [...]ים בעתונים כ„וינר מורגנצייטונג" [...]ה פרייה פרסה". כעבור זמן קצר [...] כשלפם הכוזרה תיכוני של פני [...]ים: „פושיסה ציונית הבריליני [...]אנו כ„ביביוך".

[...] פון־ויזל ביקר בכל ארצות ערב ו[...] עם שליטיהן. בין היתר, „כיהודי [...]ד הדרוזים נגד הצרפתים ב־1925; [...] הכתב האירופי הראשון שנתקבל [...] המלך אבן־סעוד; ליווה את פואד, [...] מצרים, לפגישתו עם הינדנבורג [...]ין; בהודו הציעו לו מנהיגים מוס[למים] [...] ברית עם היהודים נגד בריטניה [...]פאד; ואילו המלך פייצל, מעיראק, [...] לפניו נכונות לעודד הגירה ערבים [מארץ] ישראל לעיראק, אלא שממשלה [...]אנ התנגדה לכך.

[...]192[...] השתתף פון־ויזל בטיסת ה[...] אוהה ספינת אויר ענקית, ש[...] לארץ־ישראל ובחזרה ל[...]יה. כשחזר ארצה, פרצו מאורעות [...]. פון־ויזל היה ברח' יפו בירושלים כשלפתע התנפל עליו ערבי ודקרו [...]. הוא פירפר בין חיים ומוות, אך [...] והעיד לפני „ועדת שאו". הוא [...]את תביעת הציונות המאכסימאליסטית — שלטון יהודי בשתי גדות הירדן. [...] היה פעיל במפלגה הרביזיוניסטית [...]את בעתונה „דואר היום". אחר כך [...]את עתון „הענה", שמעל דפיו תקף [...]בריטים ואת הכנופיות. בגלל זה [...] העתון. פון־ויזל יצא בשליחות [...] למסעות הרצאות באירופה, והז[היר] [מ]פני מלחמת עולם העתידה לפרוץ. [...]ם קרא לעזוב את אירופה. הוא [...] כנציג דיפלומטים עם ממשלות [...] רומניה ועוד, כדי שילחצו על [...]יה למען עצמאות ישראל.

[...] מלחמת העולם השנייה מצא אותו [...]. הוא ניסה ליצור גדוד עברי [...] הצרפתי, אך לא הספיק. בהתקרב [...] הגרמני לבירת צרפת, נמלט ממנה [...]יזל, וחזר ארצה.

[...]194[...] נבחר לנשיא המפלגה הרביזיו[ניסטית]. ב־1945 נכלא במחנה לאטרון

יחד עם מנהיגי היישוב, כמחאה על מעצר שרירותי זה, שבת רעב 28 יום. דעת הקהל לחצה עליו להפסיק הצום, אך הוא סרב. בפרוץ מלחמת השיחרור התנדב פון־ויזל, שהיה כבר כבן 52, לצבא ותרם מן הידע שלו לחיל התותחנים, שהיה אז בחיתוליו. הוא השתתף בקרבות בנגב ונפצע בעת כיבוש באר שבע.

פון־ויזל היה חבר תנועת החרות עד 1951, עת פרש ממנה בגלל חילוקי דעות. כעבור ארבע שנים הצטרף לציונים הכלליים והיה סגן יו"ר ארגון „בני ברית". אלפי מאמרים פירסם זאב פון־ויזל בחייו העשירים — בעשרות עתונים בארץ ובחו"ל. הוא הטיף לציונות שלמה, לצבאיות עברית, והיה לוחם חריף ובלתי מתפשר בקומוניזם. הוא ייסד וערך כמה עתונים — אחרון שבהם „המערבי", שהופיע שהתקיים בין 1950 ל־1952. כן חיבר ספרים רבים — ברפואה, בתולדות התורה והאיסלאם, בספרות יפה ועוד. לפירסום מיוחד זכה יומן אסיר־ציון שלו — „תשעים ושנים ימי מעצר וצום". באחרונה עסק בכתיבת האוטוביוגרפיה שלו.

למקום משכנו בארץ איווה לו ד"ר זאב פון־ויזל את המושבה גדרה, בה ייסד בית הבראה, שמוניטין יצאו לו בכל היישוב. ב־1946 אף החזיק להבראת עולים חדשים. איש־המצר היה, תמיד לבוש בקסידה, בעל תרבות עשירה והשכלה רחבה בתחומים רבים.

בשנותיו האחרונות התרחק מפעילות ציבורית, אך הוסיף לפרסם מפעם לפעם את מאמריו — בעיקר בעתוני התנועה הלאומית. הוא היה אחד הבודדים, שחודשים רבים לפני פרוץ מלחמת יום הכיפורים הזהיר בכתב ובעל פה מפני סכנת מלחמה נוספת, וטען כי סאדאת מוכרח לפתוח במלחמה נגדנו. במאמרו האחרון, בירחון „ארץ ישראל", התרשים לאחר מלחמת יום הכיפורים, הוא השמיע קריאה נרגשת „לחזור אל האידיאלים הציוניים מלפני 1948".

י. א.

ד"ר זאב פון ויזל ז"ל

[ב]יקורת בצמרת המפד"ל על הפנייה [ל]רבנות בשאלת ההצטרפות לממשלה

[...]ים הואשמו ב„גרירת המפלגה לעמדות קיצוניות" ✶ חזני: „עדיין [אפ]שר למצוא נוסחה גואלת"

[מא]ת דניאל דגן

[...] המפד"ל אישרה [...] החלטתה של הע[...]ים לא להצטרף ל[...] הממשלתית בתנ[אים] [...]ים. עם זאת נמ[...] ישיבה ההנהגה בי[...] על עמדים ש[...] המפלגה בבהירה ה[...] הפנייה לרב[נות] [בשא]לה „מיהו יהודי".

[...] אבו־חצירה, ה[...] סיעת רפאל, האשים [...]די המפד"ל, כי הם [...]ים נגרר, מתוך ל[...] המו"ם הכולל. הוא [...]מען, כי היה זה כע[...] אחריות.

[...] הגיב ח"כ יהודה [...] סיעת הצעירים: [...]ונו עשינו זאת — [...]ים.

[...] חצירה: „אתה [...]כולם כאן אדיוכים ל[...] ומאיר: „אני חושב [...]אן פקוחים, ולכן אני [...]

[...]ה מן הדוברים האח[...] תקפו את סיעת ה[...] שהיא גררה את ה[...] לעמדות קיצוניות. [...]ביאו בסופו של דבר [...] המו"ם. שלמה לוי, [...] הקיבוץ הדתי, כותה [...] חריפה על שהמפד"ל [...] את שאלת הצטרפותה [...]ה הממשלתית לרב[נות] [...] הראשית. הוא טען, כי [...]אלה פוליטית מובהקת, [...] מעניינם של רבנים.

„[...] ברבנות"

[...] אפשר היה לשאול [...] הרבנות הראשית כיצד [...] על פי ההלכה, אך לא [...] לשאול אותה באיזה אמצעים להשיג את תיקון החוק העוסק בנושא זה. לוי אמר: פגענו בעצמנו ברבנות. שגינו שגיאה חמורה בכך שהלכנו לרבנות בעניין זה.

בחלק אחר של דבריו ליגלג שלמה לוי על השר משה קול וכינה אותו „דובר ישיבת ליצי".

קריאה: „לא לוע, אלא לא עלינו".

לוי: קול מוכן לקבל פסיקה כפני זרמים באורה"ב, הריפורמים והקונסרוואטיבים, אך כשהוא מקבל פסיקות מזרם שלישי, אורתודוכסי, הליברליות אצלו נפסקה.

ד"ר יוסף בורג אמר, כי המפד"ל חצייה לפסק הדין של הרבנות הראשית. הוא הביע תקוה, שבמערך תגבר התבונה הממלכתית והוא יסכים לתיקון החוק בשאלת „מיהו יהודי". ברוח דומה דיבר גם ד"ר זרח ורהפטיג, שהזהיר את גולדה מאיר מפני נסיון לכונן ממשלת מיעוט. לדעתו, ממשלה כזאת היא הניגוד המוחלט של מה שדרוש לעם בשעה זו.

„נוסחה גואלת"

מר מיכאל חזני אמר, כי „גולדה נוטלת על עצמה אחריות בלתי רגילה להציג בכנסת ממשלת מיעוט בתקופה מיבחנים כה קשים. הוא שאל: „מאיפה לוקחים אומץ לעמוד בכך? לדעתו אפשר למצוא גם עכשיו נוסחה גואלת, אם יגלו כל הצדדים רצון טוב. בלגלוג העיר, כי ההתנגדות העיקרית לתיקון החוק העוסק בשאלת מיהו יהודי נובעת מן החוג של „הסיעה הגדולה ליצי".

בהתקפה על שר התיירות משה קול, יצא גם נציג הצעירים סגן שר החינוך ח"כ זבולון המר, שאמר: מי אתה מר קול, שאתה מרשה לעצמך ללגלג על הרבנות ולפגוע במוסד ההלכתי העליון ובאנשי תורה ורוח דגולים כמו הרבנים סולובייצ'יק וגורן. הוא שיבח את הרבנות הראשית ואת הרב גורן, שעמד לדבריו בלחץ כבד מצד שר אחד לפחות — פנחס ספיר. המר אמר, כי נסיון זה מלמד, שהמדינה איננה מוגנת בביטוי של שום אחד, ואפילו יהיה זה שר בעל השפעה גדולה.

דיווח על המו"מ

בתחילת הישיבה מסר ח"כ יצחק רפאל דיווח על המו"מ הקואליציוני. הוא הסביר שבוועדת המו"מ של המפד"ל החליט ללכת לרבנות כאשר „כלו כל הקיצים".

הגיב צבי אילון: מי הציע זאת?

רפאל: אני הסכמתי.

חיים נדיבי: מי הסמיך אותך? קודם היית צריך לשאול ורק אחר־כך ללכת.

רפאל: אתה צודק.

חיים נדיבי, נציג סיעת המושבים במפד"ל, הביע אי־אמון מוחלט בנהגי המו"מ מטעם מפלגתו. הוא קבע, שהמפד"ל מעולם לא שאלה לדעתם של רבנים בשאלות פוליטיות, והיא לא היתה צריכה לעשות זאת גם הפעם.

בסיכום הדיון הוחלט כי ההנהלה תתכנס פעם נוספת בשבוע הבא כדי לגבש קו פעולה לסיעה בכנסת, שתפעל מעתה כאופוזיציה.

הליכוד: הקמת ממשלת מיעוט — „מהלך אומלל"

הנהלת הליכוד וסיעתו בכנסת קיבלו אתמול החלטה, המגנה את כוונתה של ראש־הממשלה גולדה מאיר להקים ממשלת מיעוט, ומכנה אותה „מהלך אומלל".

הנהלת הליכוד קובעת, כי הכוונה להקים ממשלת מיעוט היא הודאה במשיכת־רגל מדיניות, פגיעה בכללי הדימוקרטיה והתעלמות מצורכי האומה. לדעת הליכוד, דרושה ממשלה שתשאב את סמכותה מן הרוב המכריע של העם והכנסת, ושתוכל לעמוד בנבבותנו העתיד הכרוכים, החברתיים והמשקיים.

הליכוד דוחה ומגנה את המהלך הזה, הבא ללמד, לדברי ההחלטה, על „מבוכה, חישובים ליתחתים וחוסר אחריות לאומית". בסיום הודעתו אומר הליכוד, כי הוא יפעל למען פיטוריה של ממשלת המיעוט על־ידי הכנסת.

בישיבת סיעת הליכוד אתמול הושמעה דעה, שיש אפשרות ריאלית לבחירות חדשות, בתוך החדשים הקרובים, ויש להתחיל כבר עתה בהכנות לאפשרות כזאת.

✶ בתנועת חרות משלשות בה עלתה באש משאית עם בלוני גז אתמול בבוקר, בכביש החוף נפצעו שני נהגים ונוסעה נפצעה קשה. כתוצאה מן הלהבות והתפוצצויות של הבלונים נחסמה התנועה בכביש לחצי שעה.

ל' בשבט תשל"ד — 22.2.74

המחירים הזולים ביותר באר...
עד 350 ל"י הנחה*
עד 400 ל"י הנחה*
עד 300 ל"י הנחה*
עד 300 ל"י הנחה*
עד 600 ל"י הנחה*
* מן המחיר המומלץ לצרכן
פלכן בלג (טלויזיות) ב...
מוצקין, שד' השופטים 13-12, טל' ...
עכו, הרצל 18 מרכז רסקו, טל' 911966

... נפט בע"מ
מכרז מכירת רכב מס' 018/74

שנת ייצור	מס' רישוי	סוג
1969	120866	ב200
1970	126614	ב100
1970	126962	ב100
1971	129001	ב100
1971	129554	ב100
1971	129585	ב100
1971	130018	ב100
1971	130021	ב100
1972	131114	ב100
1971	132567	ב100
1971	133780	ב100
1971	133781	ב100
1971	251844	C.G5

...איזונג בטרום (אינוואג) בע...
מכרז
ציוד והספקת סיבל מים ממתכת לפי פירוט:
א. קוטר עגול 5.730 מ"מ
ב. גובה 4.500 מ"מ
...

דירות פאר ברמת-הדר נתניה
ללא הצמדה
נותרו מספר דירות 4-5 חדרים
סנפיר טל' 664559

קווי „אגד" מת"א למרכז יפעלו עד 9.30 בערב

„אגד" האריך בתחילת ה־חודש הבא את שירות ה־אוטובוסים מתל־אביב ל־פרברי העיר ולערים הסמו־כות עד שעה 9.30 בערב.

בשבוע שעבר פנה סגן ראש עירית תל־אביב, דוד שיפמן, אל הנהלת „אגד", וביקשה להאריך את זמני הנסיעות של האוטובוסים לאחר השעה 8 בערב, כדי לאפשר לתושבי תל־אביב להגיע הזרה כהפר־ברים והערים הסמוכות אל העיר גם בשעות הערב וה־באחרות.

אתמול הודיעה הנהלת „א־גד" למר שיפמן, כי במלב ראשון החליט להאריך את זמני השירות החל מה־1 ל־מארס בכל השירותים היוצ־אים מתל־אביב לפרברי ה־עיר, לחולון, לבתים, לראש־ון־לציון, לרחובות, ללוד־רמלה, לאשדוד, לאשקלון ל־הרצליה לכפר־סבא, לנתניה עד חדרה, עד שעה 9.30 ב־ערב.

בקטטה גדולה באילת נפצעו 6 צעירים

16 נעצרו בידי המשטרה

מאת סופר „מעריב"

שישה צעירים נפצעו, מ־הם שניים קשה, בקטטה גדולה שפרצה אמש ליום אתמול באילת. 16 צעירים מחיפה ומאילת, שהיו מעו־רבים בקטטה, נעצרו בידי המשטרה.

הקירות הבלשטה העלתה, כי הקטטה פרצה בגלל צעירה חיפנית. המעסקת בזנות, אשר הגיעה לפני מספר ימים לאי־לת.

מניחים כי חברים חיפאים של הצעירה — אשר היו, כפי הנראה גם כעסיקיה — באו לאילת בכוונה להחזירה ל־חיפה.

מסתבר, כי באילת הספיקה הצעירה להתיידד עם כפער צעירים אשר „תפסו" חזקה עליה. ביום ד' השבוע הגיעו לאילה ארבעה צעירים מחיפה בחברת שתי צעירות, העוסקות אף הן בזנות. באילת ביקשו הצעירים להחזיר לחיפה את חברתם. אך כאן נתקלו בהת־נגדות חריפה מצד חבורה ה־אילתית והצעירה החיפנית עצמה.

ברחבה שליד הקולנוע ב־אילת, התפתחה קטטה רבת משתתפים. אשר במהלכה הש־המשו המעורבים בסכינים. שניים מן הצעירים נדקרו ו־נפצעו קשה, למקום הוזעק כח גדול של המשטרה, אשר הצ־ליח במשך הלילה ללכוד את כל הצעירים המעורבים בקט־טה — 16 במספר.

כאמור, ששה מהמעורבים בקטטה נפצעו מדקירות סכי־נים. שניים מהם עדיין מאוש־פזים בבית־החולים „יוספטל" באילת.

היום עמדת המשטרה להביא את הצעירים מחיפה ומאילת בפני שופט שלום בעיר, כדי להוציא פקודת מעצר נגדם.

ארגון אסירי ציון מבריה"מ תובע ביטול משרד הקליטה

מאת אברהם הורדס

ארגון אסירי ציון מבריה"מ, דורש להעביר את כל ענייני הקליטה אל הסוכנות היהודית ולבטל את משרד הקליטה.

הארגון גם מציע את עצמו ל„אומבודסמן ציבורי בהתנדבו־ת לעולי בריה"מ. בהנהגה שהר־כבו יוצאי בריה"מ ובהם גם אסירי ציון לשעבר, פועלת הסוכנות הנוגעים בדבר יקליט לבקשת העולים. הקליטה אלה, שנתקבלו בי־שיבת הוועד הפועל של ה־

ארגון, הועברו אתמול במכת־ב אל הועד הפועל הציוני, שקיים את דיוניו בירושלים.

ארגון אסירי ציון טוען, כי „משרד הקליטה פשט את הרגל וגרם לשנאת הינם עולים לבין ותיקים, להקטנת העליה מבריה"מ ולגידול הירידה בקרב העולים משם". הארגון תובע, כי מחלקת הקליטה של הסוכנות יורכזו כל הליכי הקליטה במשרד אחד, כדי למנוע כפילויות ורוצצאות מיותרות מן השו...

„באלאגאן" למופת שרר אתמול סמוך לגשר שמעל תעלת סואץ, כאשר עברו בו כוחות צה"ל. (תצלום: קאמרה 33)

פרופסורים ב„בר אילן": עם רצון טוב — היה אפשר לפתור בקלות בעית „מיהו יהודי"

פרופ' לוין: השאלה היא בעלת חשיבות סמלית בלבד, שהרי היו בישראל חמישה מקרים בלבד הקשורים בה

מאת איגנה רוזנשטרן

ארבעה פרופסורים מאוני־ברסיטת „בר־אילן", שעלו ארצה לפני זמן לא רב, הכ־ריזו לפני כ־100 חברי כמש־להת של הקונגרס היהודי האמריקני, שלדעתם אפשר היה לפתור את בעיית „מי־הו יהודי" בקלות יחסית, ל־לא התערבות יתרה, לא בעיה. לדעתו, לא היה זה היה קיים רצון טוב מצד כל הצדדים.

פרופ' חיים לוין, פרופסור חבר לתלמוד, אמר, כי שא־לת צורת הגיור הנכונה היא בעלת „חשיבות סמלית" בל־בד, שהרי בישראל היו רק חמישה מקרים, לכל היותר, שהיתה להם נגיעה ישירה ל־

קשה למצוא מכנה משותף בין שלושת זרמי יהדות ארה"ב — האורתודוכסים הקונסרבטיבי־ים והריפורמים, כדי להחליף על אופן גיור כהלכה, כפי ש־היה הדבר כזה מאות בשנים.

הוא הצביע על כך, כי ה־הלכה ביציגה דווקא את ה־עבדה הליברלית. פחות או יותר, ולא את עבדת המכסי־מום בדת היהודית. לדעתו, כל מה שהיה דרוש כדי ליישב את הבעיה היה רצון טוב ו־הבנה, ולא שינוי יסוד בגי־זה לבעיית הדת.

פרופ' צ'ארלס ליבמן, פרו־פסור־חבר למדעי המדינה, סבור, כי הבעיה היא אם תכיר ישראל בגיור רפורמי הנעשה בארה"ב. לדעתו, פעלה המפ־דל בעיקר תחת הלחץ העצום המופעל עתה על־ידי הקהילות האורתודוכסיות, בעיקר ב־ארה"ב. כדי לפתור את הדי־למה, על הרבנים האורתודוכ־סיים להגיע לרבי־ת"ת עם ה־רבנים השמרנים והריפורמיים, כדי להחליט יחד אהב כיצד לבצע את הגיורים בהתאם ל־הלכה.

לדעתו, יסכימו לכך רוב ה־רבנים השמרנים והריפורמיים.

פרופ' ארבילד אנקר, פרופ־סור למשפטים, קרא לישראל לקחת בחשבון את המצב ה־חברתי הביחוד במיגור השוהר ביהדות ארה"ב. ולקבל גם את הגיורים על פי הנוהג של ה־ריפורמים.

פרופ' דניאל אלעזר, פרו־פסור למדעי המדינה, אמר, כי היא מצדד בשיוב העוק הוהר־די בבעיה עקרונית. אך יש להעניק את היכולת לפרש את ההלכה מחוץ לישראל בצורה נרחבת.

השוד בהתחזות כרופא ובהוצאת כסף במרמה

מאת מרדכי אלקן

השבואי מתל־אביב ה־צוד שהתחזה לרופא גינ־קולוג והוליך שולל נשים שכתבו לו, כדי לקבוע אצ־לו פגישה בקשר לבדיקות אצלה הגיע כתבה ה־פגישה. אתה מ־אותן נשים, ברגבה היא אלמנת חייל, שנפל במלח־מת ששת הימים. „הרופא הגינקולוג" הזה שהבטיח לה נישואין הוציא ממנה במירמה 17 אלף לירות.

השיפור נגל אתמול בבית־משפט השלום בתל־אביב כ־שביקשה המשטרה להאריך ב־15 יום את מעצרו של ה־משמאלי משה גור (שחרי), החשוד בהתחזות לרופא גינ־קולוג ובהוצאת כספים בכי־רמה כאלמנת חייל שהבטיח לה נישואין.

השופט וינגרד נענה לבק־שה המשטרה והאריך כמבר־קש את מעצרו של החשוד.

סמל ראשון משה בקובסקי מהמחלקת חקירות בנפת ה־ארצי, יחס בין השאר להכיר פירסום הודעות בעתונות, ל־פיהן הציג עצמו כרופא ובי־קש היכרות עם צעירות, ל־צורך זה שכר דירה בתל־אביב. על דלת הכניסה לדי־רה נמצא שלט: „ד"ר יובל אירן".

בחיפוש שערכה המשטרה בדירה החשוד נמצאו כאוה במכתבים של נשים, שביקשו את היכרותו. המשטרה סבו־רה, כי החשוד הצליח להוצ־יא בתרבה כספים באותן נשים ורומן, כבראה, עוד לא יודעה שרובה.

בן 5 נפצע מפגז מרגמה

ילד בן 5 משיחק אהבול ברגבה רוסית, אותה הביא הבנת אביו מסיני, כדי לקטט את ביתו, נפצע, ורגלו נקטעה כפגז שנפלט מהמרגמה.

הושב גיד צבי ליד רמלה, שהוה השבוע בסיני, הביא ל־ביתו כרגבה רוסית שבצבא, כדי לקשט בה את ביתו. היא שי־ער כי הברגבה איננה אלא גרוטאה, הניחה כקישוט בביתו. אתמול החלו בנו בן 5, ובנו דודו של הילד בן 12 לשחק ב־כרגבה, בירה פגז, שהביא לק־טיעת רגלו של הילד בן ה־5. נגרם נזק לבית.

ירידות בצמודים למדד

שוק המניות היה יציב עם נטיה קלה לירידות ✶ נת"ד — 5.02 ל"י ✶ עיסקות העברה גדולות במניות „בנק א"י בריטניה", „צור", „נאות אביב" ו„השקעות מזרחי"

אשנב הבורסה

מאת ש. אביבי

בנק ישראל הודיע אתמול על הנפקה של מילוה פיתוח לפי התנאים החדשים (רבית בלתי צמודה של 3.25 אחו־זים ל־6 שנים, לפי מדד פברואר, הוינו 187.1 נק'). לקראת הנפקה זו שנהדלה שמגר כמוד, החד עזק ה־צמודים הדזה, מסוימת אש־חי אילוני הבורסה (5 ד"ד שנים). וירידה של 4—5 נק' נרשמו בשערי תעודות מיל־וה בטחון 68 ו־69. ההשי־אות ברוחוי לתקופת השקעה של עד שנה נשארו שליליות (בין 4— לבין 4.5—), עד שלוש שנים באגרות הבנייה הגיעו לאחוז אחד ברוחה, לארבע שנים — 1.25 אחו־זים ואילו לחמש שנים עלו ל־1.5 אחוזים (במפלול ה־ברוטו).

שוק המניות נשאר יציב, פחות או יותר. שערי המניות הפיננסיות שמרו על רמתם כ־שלשום, כשאחדים בהם אף צלו (בנק המזרחי — +3 נק').

אתמול דיווחו לבורסה על עיסקות העברה גדולה ב־7 סוגי מניות: בכחיר של 298 נק' הועברו 1,218 מיליון מב־יות ע"ש של בנק א"י בריט־ניה, ובמחיר 287 נק' הועברו 700 אלף מניות למוכ"ש של אותו בנק. כן נערכו עיסקות במניות „בנק מזרחי" ב־100 אלף ל"י ע"נ, „צור" (472 אלף ל"י ע"נ לפי 173 נק'); „נאות אביב" (470 אלף ל"י ע"נ ב־מחיר של 65 נק') ו„השקעות מזרחי" (660 אלף ל"י ע"נ בפארי, 100 נק'). המחזור ב־מניות הסתכם ב־1.3 מיליון ל"י ובאג"ח 16.3 מיליון ל"י.

במחיר הנד"ד לא חל אתמול שינוי והוא נסגר ב־5.02 ל"י.

המדדים הכלליים		
המדד הכללי	241.09	—0.04
כספים ובטוח	206.83	—0.09
בנקי מסחריים	223.23	+0.07
בנ' למשכנתא	200.39	—0.38
מוסדות מימון	185.44	—0.30
חברות השקעה	193.85	+0.06
תעשיה	382.73	—0.14
מסחר ושירות	329.94	—0.62
מקרקעין ובינוי	195.03	+0.53
מדד שפא לערך ההשקעה ב־20 מניות פעילות (100=31.12.72)	83.52	—0.17

בנקים מסחריים והחברות לאחזקות בנקאיות		
או.ה.ה. ב	221	
אי.די.בי.	161	
דיסקונט א	455	— 5.0
המזרחי ב	153	+ 3.0
הפועלים ש	330	
בל"ל	251	+ 0.5
בנקים למשכנתאות		
אפותיקאי ש	212	— 1.0
אפותיקאי ב	214	— 1.5
פת' משכנת' ב	223	
שכון בכ'	149	
שכון ב'	176	
טפחות	209.5	
מוסדות מימון עסקיים		
שלטון	100	— 0.5
חקלאות	76	— 0.5
פת' תעשיה מב'	72.5	— 1.0
ביטוח		
אריה	255.5	+ 1.5
סהר	246.5	+ 0.5
הסנה	193	
מסחר ושירותים		
בית הרכב	69.5	— 0.5
דלק ש	140	
דלק מ	147.5	— 0.5
קרור 10	172.5	
חשמל	50.5	
ספנות	155	
מקרקעין בינוי פיתוח הדרים		
אזורים	179	
אפריקה 10	258	— 0.5
הכ' הישוב	152	+ 1.5
סריב ב	129	— 1.0
נכסים	151	
ישרס	137	
מהדרין	196	— 3.5
בטעי הה	80.5	
בעקירים	156	+ 1.0
נאות אביב	67	+ 3.5
פרי אור	165	
רסקו מב'	77.5	— 0.5
רסקו	60.5	

תעשיה		
אליאנס	475	
אלקו' 2.5	34	
אלקטרה 5	179.5	
ארגמן ב	288	+ 2.5
אתא ב'	109	— 1.0
אתא ג'	107	— 1.0
דובק	351.5	— 3.5
כבלים	175	
צבע ב	890	
כימיקלים	58	
נייר חדרה	277	—11.0
שמן	124	— 1.0
תעל	210.5	+ 0.5
עלית	280	— 1.5
חברות להשקעה ולאחזקה		
אלנר ב	81	+ 2.0
אלרן ב	151.5	— 4.5
פז	95	+ 2.0
ודלפסון ב	87	
דיס' השק' ב	186.5	— 0.5
כלל השק'	187	— 1.0
פריון	88.5	+ 0.5
יצוא השק'	58	
כור	164.5	+ 3.0
כלל השק'	190.5	+ 0.5
כלל תעשיות	172	
מילוה במדד 1968		
ב	147.5	—3.5
ג	144.5	—4.5
ה	139.5	—3.5
ו	133	—4.0
ח	124.5	—4.0
פ"א	135	—1.5
מ"ב	133.5	—0.5
ב"ד	253	—6.5
מילוה במדד 1969		
א	254.5	—2.5
ב	243.5	—7.5
ג	246	—3.0
ד	243.5	—4.5
ה	240.5	—6.0
ב"א	240	—2.4
ב"ב	241	—1.5
ב"ה	242	+0.5
מילוה קליטה		
א 1963	288	+0.5
א 1964	292.7	+8.0
ב 1965	231.3	+0.2
ב 1966	255	—4.0
ב 1967	240	—4.5

אוניברסיטת הנגב

המושב השנתי של חבר הנאמנים

ב'—ה' באדר תשל"ד, 24—27 לפברואר 1974
הקריה החדשה של אוניברסיטת הנגב, בבאר־שבע

תכנית

יום ראשון, ב' באדר תשל"ד, 24 לפברואר 1974
14.00—17.00 רישום — מלון זוהר
17.45—19.30 פתיחה רשמית
יו"ר — ד"ר אלק להמר יו"ר חבר הנאמנים
טקס הענקת השם
בירכתו של דוד בן גוריון — הכר שבתאי טבת
20.00 ארוחת ערב
באירוח: פרופ' משה פריבס — נשיא האוניברסיטה
מלון זוהר

יום שני, ג' באדר תשל"ד, 25 לפברואר 1974
08.30—10.30 ישיבת מליאה
ברכות: ראש העיר בר אליהו נאור
נציג הסטודנטים
דו"ח יו"ר הועד הפועל
דו"ח נשיא האוניברסיטה
בחירות ומינויים
קביעת הועדות
ברכות: סיר ג'ורג' ויידנפלד — אנגליה
לורנס פיליפס — ארה"ב
אריק פלנדרס — קנדה
פרופ' מיכאל לנדמן — גרמניה
11.00—12.30 ישיבות ועדות
12.45—15.00 טקס חנוכת בית פרג'ס — בהשתתפות שגריר אנגליה
בהשתתפות: הגב' אדית פרג'ס
סיר ג'ורג' וידנפלד
ארוחת צהרים — מלון זוהר
אורח הכבוד: מר ה.ב.ג. לדווין, שגריר בריטניה לישראל
16.00—18.30 ישיבות ועדות
19.00—20.30 מפגש עם אנשי הסגל האקדמי והמנהלי הבכיר ומועצת הסטודנטים
הספריה המרכזית ע"ש זלמן ארן
21.00 ישיבת ועדה

יום שלישי, ד' באדר תשל"ד, 26 לפברואר 1974
08.00 יציאה לשדה בוקר
עליה לקברם של דוד ופולה בן גוריון ז"ל
סיור באתר הקריה בשדה בוקר
ישיבת מליאה
הרצאה בשדה בוקר — פרופ' צבי ריצ'מונד
פרופ' צבי אנקורי
האמיראל משה ספר
13.00 ארוחת צהרים מלון זוהר
יושב ראש: פרופ' צבי פלית, רקטור
אורח הכבוד: סר האיזר בר פנחס ספיר
הענקת תואר נשיא כבוד
16.30—17.00 ישיבת מליאה
הגלה החגיגית
17.30 קבלת פנים
בארוח: ד"ר א. לרנר
20.30 ישיבת מליאה

יום רביעי, ה' באדר תשל"ד, 27 לפברואר 1974
08.30—12.00 ישיבת מליאה
אורח הכבוד: אריה דולצ'ין, יו"ר בפועל — הסוכנות היהודית

סקר שהזמין מרכז ההסברה הציג את השאלה: ביצד צריך לחוג את יום העצמאות השנה?

ההחלטה להמשיך ולהצמיד את יום הזיכרון לחג העצמאות נפלה לפי משאלתם של רוב ההורים השכולים

מאת גילי פרידלנדר

איך צריך לחוג את יום העצמאות השנה? מרכז ה־הסברה, המתלבט בשאלה זו, הזמין אצל המכון ל־מחקר חברתי שימושי סקר דעת קהל, ותוצאותיו נמסרו לראשונה אתמול בכנס אנ־שי מרכז ההסברה שנערך בת"א.

הסקר נערך על פי מידגם מייצג של 560 איש בערים הגדולות, ו־20 השאלות נוסחו על־ידי המכון למחקר חברתי שימושי. בין הנשאלים — בני משפחות של חללי מלחמת יום הכיפורים.

מתוצאות הסקר מתברר כי:

- בקיום מצעד צבאי בצ־דדים 30 אחוז מהמשיבים.
- בעד קיום טכס אזורי — 61 אחוז.
- בעד הבאה בפיקניקי פלאסטיק — 13 אחוז (אחוז נמוך במיוחד לעומת תוצאות הסקר לשנת הכ"ה, שאז רצו רבים בפיקניקי הפלאסטיק.
- בעד הצגות בידור ב־תשלום ביום העצמאות — 35 אחוז.
- בעד בימות והרקדה — 57 אחוז.
- בעד זיקוקי די־נור — 61 אחוז.
- בעד סיורים מאורגנים לאזורי קרבות ולאתרים היס־טוריים — 64 אחוז.
- בעד תאורה מיוחדת ו־קישוט רחובות — 67 אחוז.
- בעד קיום פיקניקים משפחתיים בחורשות ובשמו־רות — 67 אחוז.

רוב מכריע של הנשאלים היה בעד קיום מסיבה בבית עם חברים וארוחות ערב משפחתיה (81 אחוז); וכן בעד פעולות בהדרכה צבור נוער הציונים (87 אחוז).

סקר זה עדיין איננו סופי ובעוד כשבוע ייערך סקר נוסף.

ההורים השכולים הכריעו

בסכמו את מסקנות הסקר, אמר יהודה אילן, ראש מרכז ההסברה, כי השנה, יותר מאי פעם, יטביע יום הזכרון את חותמו על חג העצמאות: „הצבור כאבל לשמחה יהיה יותר קהה מאשר אי פעם". הדובר הזכיר את הויכוח ה־מתקיים בכל שנה על הצמדת יום הזכרון לחג העצמאות, והדגיש כי הגורם ההחלטי שהכריע על כך היו נציגי ההורים השכולים.

עוד גילה, כי קיימה הצעה פרטית שלו להבדיל את יום הזכרון מערב יום העצמאות ביום אחד, ובמקום יום שבי־תון אחד — הוא יום העצמ־אות — לא לעבוד גם ביום הזכרון.

בר אילן אמר כי מהסקר מתברר כי כל הציבור רוצה בהאורה ובקישוט בתים ורחו־בות.

פנות אבנים

רוב משתתפי הדיון הסכימו על הצורך לשתף בבידור יו־תר את הנוער של הישובים, ופחות להביא אבנים מהחוץ. בהקשר לכך יש לציין, כי הסקר נערך אצל מבוגרים בלבד. הצעירים שבין הדוב־רים בכנס הציעו אף הם ל־רכז, בישובים הקטנים, את הפעילות הבידורית בקרב אנ־שי המקום. הוצע להזמין גם לוחמים ותיקים במילואים ש־ישוחחו עם הנוער, ולהשאיר זאת ליוזמה כבהלי בתי ה־ספר.

טקסים ובמחולות...

מדבריהם של המשתתפים מתברר כי הבעיה המעסיקה אותם במיוחד היא יום הזכרון לחג העצמאות, כדברי אחד המשתתפים: „המלחמה עוד לא תמה והנה אומרים בואו ונצא בתופים ובמחולות. ב־ישובים הקטנים דבר זה בו־לט במיוחד. ארבע, חמש מש־פחות יושבות בבית האזכרה ב־עצים ושמחים. הצפירה ל־סיום יום הזכרון באה בשבע בערב, ובשבע וחמש דקות נפתחות במות הבידור"... ה־דובר לא הציע פתרון, אך הציג את הבעיה כחומר למח־שבה.

שבתון הרכב יבוטל?

הצעה אחרת שנתקבלה על דעת כולם היתה לבטל ביום העצמאות את שבתון הרכב.

בסיום הכנס מסר יהודה אילן כי תקציב מרכז ההסברה לחגיגות יום העצמאות השנה הוא 90 אלף לירות, מהן הוק־דשו 50 אלף לירות לטקס הדלקת המשואות בהר הרצל. ברור, כי השנה לא ייערך מצעד צבאי. האירועים הרש־מיים שיקויימו: קבלת פנים לחיילים מצטיינים בבית ה־נשיא; חידון התנ"ך העולמי ל־נוער יהודי; טקס חלוקת פרס ישראל, ופסטיבל הזמר והפז־מון (75 אחוז ממשתתפי ה־סקר הכריזו שהיו בעד הפסטיבל).

הועד־הפועל הציוני החליט על „מיתקפה הסברתית בעולם"

המושב שננעל אמש קרא להגברת העלייה וההתנדבות

מאת סופר „מעריב" בירושלים

„לא בנוסח ההחלטות ידונו אותנו, אלא במעשה שתעשו אתם ועשייה אתנו" — במלים אלה נפרד אתמול אריה דולצ'ין, היו"ר בפועל של ההנהלה הצי־ונית, מבאי המושב המיוחד של הועד־הפועל הציוני, אשר ננעל אמש בירושלים.

הוסיף על דבריו יו"ר הועד־הפועל יצחק גבן: „אני מצ־פה להחלטות ביחס לעליה הפרם בתנועה הציונית — לא החלטה בישראל, אלא מכם, מנהיגי התנועה. אם לא נוכיח את עצמנו, עשויה ה־מדינה לדלג על גוף זה ולה־פך אותנו להנוגה".

שלושה ימים נמשך המושב שלא מן המנין, אשר נקרא כדי לדון בקידומה של הע־לייה לארץ ובהתנדבות מדיניות ההסברתית־ציונית בחו"ל. ב־מהלכו האזינו הצירים, ועי־בם ראשי הפדרציות הציוניות בתפוצות, להרצאות מפי ראש־הממשלה ושר־הבטחון, ואתמול עסקו בגיבוש הצעות החלטה, שאושרו אחר־כך פה אחד. אשר לנושא המרכזי של הכינוס — העלייה — הושמעה קריאה לארגונים ה־ציוניים לפעול באורח נמרץ להגשמת העלייה בקרב חב־ריהם. הועד־הפועל הציוני תבע מההנהלה הציונית לע־שות לפיתוחה של תנועת ה־עליה ולחיזוק מפעל ההג־שמה.

לאזרחי ישראל הופנתה מש־תתפי המושב קריאה, להת־גייס לקליטה חברתית של העולים, להגביר את קשר הגומלין ההדדי, להדריך את העולים בצעדיהם הראשונים בארץ ולהעניק להם הרגשה של קיבה לבודה ושל מי־זוג גליה. הממשלה נדרשה להאריך תקופת הזכאות ל־דיור של עולים בודדים, כדי לאפשר להם לבנות חיי מש־פחה לפני גמר התקופה.

ראשי ההנהגה הציונית החליטו להירתם ל„מיתקפה הס־ברתית בחוגי העולם". ה־דרכים לניהול המערכה ההס־ברתית יותאמו לשני מישורים: מדיני וציוני. פעולת ההסברה המדינית של הפדרציות הצי־וניות תדגיש את זכותו ה־מוחלטת של העם היהודי ל־ארץ־ישראל, והעמוד על מי־הות השלום שישראל נושאת נפשה אליו — שלום שיתבסס על גבולות בטוחים ומוכרים.

בפנייה לאחת הבעיות ה־בוערות — משבר האנרגיה — הבהירו המסבירים הצי־ונים, כי שורשיו נעוצים ב־קשרים כלכליים ומדיניים, ו־לא בסכסוך הישראלי־ערבי.

בביקור הציוני הופנתה קרי־אה לקהילה היהודית לגוונית, כמטרת ההסברה לקשור את גורל הציונים עם גורלה של ישראל.

בריכוזים היהודיים ברחבי תבל יופעלו כוחות הסברה והרבצת ויוכבר הד הדם של במנהיגים.

התרעומת שעורר הפרסום בחוברת „בתפוצות הגולה", בכלל התקפה על היהדות, שכמה לקראה הנצילה, עם מתן הבטחה מפי ראש המח־לקה לארגון ולהסברה, אב־רהם שנקר, להקפיד על ביי־קורת החומר לפני יציאתו לאור.

אתמול אחר־הצהרים ערך נשיא־המדינה אפרים קציר קבלת־פנים למשתתפי מושב הועד־הפועל הציוני.

ד"ר א. בר־מנחם — ראש עירית נתניה

מאת יצחק בן־הורין

ד"ר אברהם בר־מנחם, מהמערך, נבחר אמש לראש עירית נתניה, בקולותיהם של השעה מבין 15 חברי מועצת העיר.

ראש העיר היוצא, עובד בן־עמי, בירך את ד"ר בר־מנחם והבטיח את כלוא עזר־תו בפיתוחה של נתניה. „כי יודע לנצח, צריך גם לדעת להפסיד בכבוד. אני מקבל את ברוח טובה" — אמר בר בן־עמי. „לפני 45 שנה עי־בלתי מישכנות בכמיל ההחזקה בהן כ־40 שנה. בתקופה זו נהפכה נתניה לעיר יפה ה־מתוכננת".

בישיבה נבחרו גם חברים סגני ראש עיר. מהם שלושה בשכר. בן־ציון רובין, מה־מפד"ל, יהיה ב"ב יהיה לראש העיר.

ד"ר בר־מנחם שיבח את פעליו של ראש העיר היוצא. „נשתדל לתת לאורח את ה־הרגשה, כי חברי העיריה מח־זיקים בידם פקדון שניתן על ידי האזרח" — אמר ד"ר בר־מנחם.

בחירה לעירית נתניה הי־דיון לגבי עיריית אחרות לא נפתחה, והיתה לגבר מאוחר יותר.

שני הערעורים שנתבררו, הוגשו נגד רשימת הליכוד. ה־מבקשים מן המפלגה הדתית הלאומית (ג), ביקשו לפסול את רשימת הליכוד או לבטל את הבחירות. השופט לא בע־נה לכך וקבע, כי הרשימה הוגשה כדין.

השופט דחה את הטענות כאילו ראש עירית נתניה, עו"ד בן־עמי, יזם את רשימת המועמדים, וקבע, כי אלו מפ־נה פוליטיות ולא משפטיות. ציין השופט: „מה חטאו של בן בן־עמי? שיהא הגיה רבי־נה של „חלוצים" לפי טענו לא לפי טענו של ברכו הר־סיעה בתל־אביב".

לאחר עדותה את הערעורים הראשונים, שטע השופט עוד־יות לגבי צורה ארוכה על מע־נות כלפי הפרוטוקולים על וע־דות הקלפי. בקלפיות רבות נמצאו סתירות בין מספר הבו־חרים ובין מספר המעטפות, ש־נכנצאו בקלפי. פקיד הבחירות הסביר, כי ועדות קלפי רבות טעו ברישום הפרוטוקולים ולכן נמצאו אי־דיוקים כאלה. הי־שופט דחה את המשך הדיון בסוגיה זו להבאת דברי ה־מיבים על העדים.

נימוקי ערעורים

(ע.) לאחר דיון ממו־שך, החליט אתמול השופט המחוזי שלמה לוינסברג להזמין במה מערעורי ה־...

ההסתדרות: הטלת מס על ספרות מקצועית פוגמת באמינות הממשלה

מאת ישעיהו אביעם

יו"ר המחלקה לאיגוד מקצועי בוועד הפועל של ההסתדרות, מר אריאל אב־רהמוביץ, פנה במכתב אל שר האוצר מר פנחס ספיר, לבטל את ההחלטה האוצר להטיל מס־קנייה על ה־ספרים המקצועיים, ותוספת של ספרות מקצועית.

מר אברהמוביץ' מציין ב־מכתבו, כי ביקש את הת־ערבות השר עוד בפגישתו עמו ב־21 לינואר. לדעת ה־כותב, מיכוש הצעתו של נציב מס ההכנסה מר י. הביר פי־רושה התכחשות להסכמי עבר עם ההסתדרות בהחלטה היד ידיעה ברורה שבלוא ה־תשלום לספרות מקצועית ד־שוהרר מבס הכנסה, כבעבר.

„אי הקיום ההוגן של ה־הסכמים בהתאם להבטחת ה־מוסדות של הנהגים עלול לפגוע ביחסי האמינות בין ה־ממשלה כמעסיק לבין עוב־דיה, עם כל ההשלכות על יתר המעסיקים והעובדים ב־שירות הציבורי" — כתב מר אברהמוביץ'.

בזמר הדליט האוצר להד־טיל מס הכנסה על תורות של הכנסה סוציאליות שונות ד־ההסתדרות רואה זאת בחומרה רבה.

תשובת שר האוצר טרם נתקבלה.

התמחירים הזולים ביותר בארץ

עד 350 ל"י הנחה*

עד 400 ל"י הנחה*

עד 300 ל"י הנחה*

עד 300 ל"י הנחה*

עד 600 ל"י הנחה*

* מן המחיר המומלץ לצרכן

- המבחר הגדול והמגוון ביותר, במחירים הנמוכים ובתנאים הנוחים ביותר בארץ.
- מכירת בסיטונות וליחידים.
- שרות אז ג ומסור.
- לאנשי כוחות הבטחון הנחות גדולות במיוחד.

סלון פלג (טלויזיות) בע"מ

קרית מוצקין שד' השופטים 12-13 טל. 717349-732323

סניף עכו, הרצל 18 מרכז רסקו טל. 911966.

לזכר המאורע ששינה את פני המלחמה

מדליון חציית התעלה

ההפקה והפצה בלעדית: „משכן", חיפה

רח' בלפור 3 (בקומה), טל. 645028, 84477

משרד המסחר והתעשיה

הודעה ליבואני המלט האפור

יבואני מלט אפור הזכאים להחזר מקרן השוואה למלט כמפורט ברשיון היבוא שברשותם או כמפורט בהודר שפורסם ע"י המשרד בסוף יולי 1973 — יגישו בקשותיהם בצרוף כל המסמכים הדרושים עד לתאריך 28.2.74 — אל הנהלת המכס בירושלים.

בקשות שתגענה (בגין יבוא מלט אפור אשר הגיע ארצה עד 31.12.73) למכס, לאחר התאריך הנ"ל — לא תתקבלנה.

משרד התקשורת

דרוש ברחובות דיור עבור סניף דואר

בגודל 65 מ"ר בקומת קרקע (חנות או אולם)

המקום המבוקש: הצטלבות רח' הרצל עם דרך יבנה והסביבה הקרובה.

הצעות בכתב הכוללות גוש, חלקה, שם הבעלים כתובת ודרישות כספיות יש להפנות למשרד התקשורת, מח' הנכסים ת.ד. 29822 תל־אביב 61290, טלפון 03—53853.

מתקבלות הצעות ממתווכים אולם משרד התקשורת אינו משלם דמי תיווך.

להשכיר ברחובות

בסביבת המלך ג'ורג' - אלנבי:

1) **חנות**

18 מ"ר, גבה 4.10 מטר, כניסה מהרחוב, מתאים גם לבית מלאכה או מחסן.

2) **חדר**

בבית הנ"ל, 18 מ"ר קומה ב' כניסה מיוחדת, מתאים למשרד, בית מלאכה או מחסן.

נא לטלפן 487608.

צעיר מוכן להשקיע 200.000 ל"י בשותף פעיל בעסק מבוסס ורווחי

בהצעות נא לפנות: ת.ד. 341, אשקלון.

למכירה טרקטור 1080

★

המעוניינים יפנו למשק נוה־אור

טלפון 065-88361

צוות בעל מקצוע בענף ניהול מטבחיים ומסעדות — מעוניין בהצעות בניהול מטבחים במפעלים או בהצעות להקמת מסעדה על־ידי משקיעים.

לפנות לת.ד. 17110 תל־אביב.

נתיבי נפט בע"מ

מכרז מכירת רכב מס' 1018/74

מוצעות בזה למכירה המכוניות שפרטיהן רשומים להלן:

סוג הרכב	דגם	מס' רישוי	שנת־ייצור
טנדר	D200	120866	1969
טנדר	D100	126614	1970
טנדר	D100	126962	1970
טנדר	D100	129001	1972
טנדר	D100	129584	1971
טנדר	D100	129585	1971
טנדר	D100	130018	1971
טנדר	D100	130021	1971
טנדר	D100	131114	1971
טנדר	D100	132567	1971
טנדר	D100	133780	1971
טנדר	D100	133781	1971
ג'יפ	C-G6	251864	1971

פרטים נוספים על הרכב אפשר לקבל במחלקת התחבורה. את המכוניות הנ"ל אפשר לראות החל מיום א' 24.2.74 עד יום ג' 26.2.74 בין השעות 10.00 עד 12.00 במגרש החניה של קבוצת מכוניות גרר בע"מ, דרך פתח־תקוה 37, תל־אביב.

טופסי השתתפות אפשר לקבל במשרדי החברה רח' הארבעה 18 בשעות העבודה.

על המציעים לציין את המחיר המוצע לגבי כל מכונית בנפרד, את ההצעות יש להכניס לתיבת המכרזים לא יאוחר מיום ששי 1.3.74 בשעה 12.00 לפי הכתובת דלעיל ולצרף המחאה בנקאית לפקודת החברה בגובה 10% מערך ההצעה.

אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה אחרת.

איטונג בטרום (אינוואג) בע"מ

מכרז

ייצור והספקת מיכל מים ממתכת לפי פירוט:-

א. קוטר עגול 5,730 מ"מ

ב. גובה 4,500 מ"מ

נתונים טכניים לייצור המיכל אפשר לקבל במפעלנו בפרדס־חנה או טלפונית 5—4—79073—063.

■

את ההצעות יש לשלוח לפי הכתובת „איטונג" ת.ד. 17 פרדס־חנה עבור מכרז למיכל מים, לידי המהנדס שלמה פלד.

דירות פאר ברמות־הדר בחיפה

השקעות ברמ בנין קבלני בנין

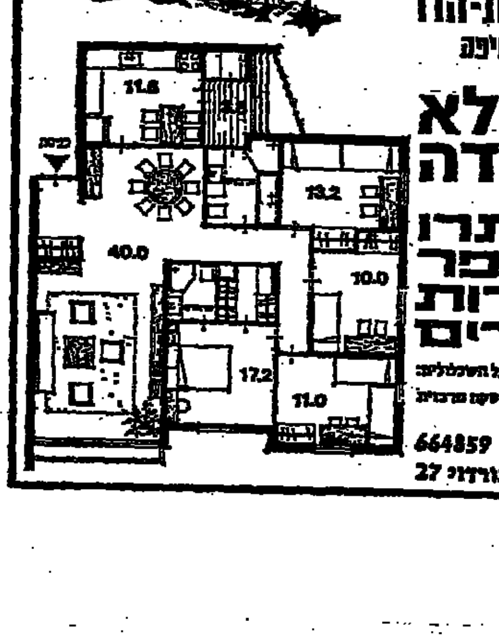

ללא הצמדה

נותרו מספר דירות 4-5 חדרים

סנפיר טל. 664859

חיפה, רח' נורדוי 27

המכון לפריון העבודה והייצור

היחידה להדרכה בבנייה

מקיימים, בשיתוף מפקדת ראש הנ"א

יום עיון

בנושא

מקלטים

מועד: יום ב', 28 פברואר 1974.

מקום: מלון „תדמור" הרצליה.

פרטים והרשמה: המכון לפריון העבודה והייצור, היחידה להדרכה בבניה, רח' סולד 4 ת"א, טל. 253131, שלוחה 259.

סיום ההרשמה: 24.2.74

הנהלת הסוכנות היהודית לא"י

קרן החינוך לישראל

מיסודה של המגבית היהודית המאוחדת

מכרז בניה ק/175

בי"ס מקיף דתי

ע"ש לוינסון בקרית ים

1. הנהלת הסוכנות היהודית לא"י (להלן הסוכנות) מזמינה בזאת הצעות מקבלני בנין לבנית בי"ס מקיף דתי ע"ש לוינסון בקרית ים.
2. הבנין המתוכנן הוא בשטח של כ־2150 מטר מרובע.
3. את תנאי המכרז והחומר הקשור בו אפשר לקבל החל מיום א' 24.2.74 בבנין הסוכנות, רחוב קפלן 17, תל־אביב, בחדר מס' 206 בשעות העבודה, תמורת תשלום של 400 ל"י אשר לא תוחזרנה.
4. סיור קבלנים יתקיים ביום ג' 5.3.1974 הפגישה במשרד מהנדס המועצה קרית ים בשעה 12.00.
5. את ההצעות יש להכניס לתיבת המכרזים במשרדי הסוכנות בכתובת המצוינת בסעיף 3 לעיל עד ליום ד' 27.3.74 שעה 12.00.
6. תנאי התשלום במזומנים כפי שיקבע בחוזה שייחתם.
7. ההשתתפות במכרז זה פתוחה אך ורק לקבלנים רשומים בהתאם לחוק רשום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות תשכ"ט, והרשאים בהתאם לחוק לבצע את העבודה המוצעת בהתחשב עם היקפה הכספי ומהותה. עם קבלת החומר על הקבלן להמציא אישור מתאים מטעם רשם הקבלנים בדבר התאמתו לעבודות כנדרש בסעיף זה.
8. אין הסוכנות מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

הנהלת הסוכנות היהודית לא"י

קרן החינוך לישראל

מיסודה של המגבית היהודית המאוחדת

מכרז בניה ק/173

מעון יום

ע"ש אנטרטר בקרית אונו

1. הנהלת הסוכנות היהודית לא"י (להלן הסוכנות) מזמינה בזאת הצעות מקבלני בנין לבנית מעון יום ע"ש אנטרטר בקרית אונו.
2. הבנין המתוכנן הוא בשטח של כ־380 מטר מרובע.
3. את תנאי המכרז והחומר הקשור בו אפשר לקבל החל מיום א' 24.2.74 בבנין הסוכנות, רחוב קפלן 17, תל־אביב, בחדר מס' 206 בשעות העבודה, תמורת תשלום של 350 ל"י אשר לא תוחזרנה.
4. סיור קבלנים יתקיים ביום ג' 5.3.1974 הפגישה במשרד מהנדס המועצה קרית אונו בשעה 10.00.
5. את ההצעות יש להכניס לתיבת המכרזים במשרדי הסוכנות בכתובת המצוינת בסעיף 3 לעיל עד ליום ד' 20.3.1974 שעה 12.00.
6. תנאי התשלום במזומנים כפי שיקבע בחוזה שייחתם.
7. ההשתתפות במכרז זה פתוחה אך ורק לקבלנים רשומים בהתאם לחוק רשום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות תשכ"ט, והרשאים בהתאם לחוק לבצע את העבודה המוצעת בהתחשב עם היקפה הכספי ומהותה. עם קבלת החומר על הקבלן להמציא אישור מתאים מטעם רשם הקבלנים בדבר התאמתו לעבודות כנדרש בסעיף זה.
8. אין הסוכנות מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

לציבור הפסיכולוגים והעוסקים בחינוך מיוחד

זה עתה יצאה לאור מהדורה מחודשת של

„דפי דובנוף"

דפי עזר לילדים קשי התפתחות

המומלץ ע"י השירות הפסיכולוגי החינוכי

של עירית ירושלים וגדולי

הפסיכולוגים בעולם

מחיר המערכת —22 ל"י

ההפצה הבלעדית: דפוס „ספירית"

רח' מלכי ישראל 8 טל. 285633, ירושלים

בדבר הזמנות נא לצרף צ'ק או המחאת דואר לפי הכתובת הנ"ל. למזמינים 10 מערכות ומעלה הינתן הנחה של 15 אחוזים.

הנהלת הסוכנות היהודית לא"י

קרן החינוך לישראל

מיסודה של המגבית היהודית המאוחדת

מכרז בניה ק/174

מעון יום

ע"ש וולדנברג בקרית אתא

1. הנהלת הסוכנות היהודית לא"י (להלן הסוכנות) מזמינה בזאת הצעות מקבלני בנין לבנית מעון יום ע"ש וולדנברג בקרית אתא.
2. הבנין המתוכנן הוא בשטח של כ־380 מטר מרובע.
3. את תנאי המכרז והחומר הקשור בו אפשר לקבל החל מיום א' 24.2.74 בבנין הסוכנות, רחוב קפלן 17, תל־אביב, בחדר מס' 206 בשעות העבודה, תמורת תשלום של —.350 ל"י אשר לא תוחזרנה.
4. סיור קבלנים יתקיים ביום ג' 5.3.74 הפגישה במשרד מהנדס העיר קרית אתא בשעה 10.00.
5. את ההצעות יש להכניס לתיבת המכרזים במשרדי הסוכנות בכתובת המצוינת בסעיף 3 לעיל עד ליום ד' 20.3.74 שעה 12.00.
6. תנאי התשלום במזומנים כפי שיקבע בחוזה שייחתם.
7. ההשתתפות במכרז זה פתוחה אך ורק לקבלנים רשומים בהתאם לחוק רשום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות תשכ"ט, והרשאים בהתאם לחוק לבצע את העבודה המוצעת בהתחשב עם היקפה הכספי ומהותה. עם קבלת החומר על הקבלן להמציא אישור מתאים מטעם רשם הקבלנים בדבר התאמתו לעבודות כנדרש בסעיף זה.
8. אין הסוכנות מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

מקבל עבודות לישופל 930

טלפון 919801

תתפושות

מבחר גדול

מכירת ● השכרה והחלפה

שמאי, דרך ז'בוטינסקי 144 בני־ברק טל. 785288.

בחדרה במרכז

בית פרטי בודד וחצר 650 ממ"ר.

063—26714 מ־9—12.00

לא בשבת.

עברוני ניתוח פלסטי למתיחות עור הפנים, ומוכנה לייעץ בנושא תמורת תשלום.

פרטים נוספים: ת.ד. 1334 תל־אביב, מס' כ/68511.

המכון למחקרי נפט וגיאופיסיקה

חולון — המשביר 1

המכון מכריז על מכירת רכב כמפורט דלהלן:

1)	פיג'ו 404	מס' רשום 237—200	שנת ייצור 1966
2)	סיטרואן 6 DYAN	מס' רשום 272—767	שנת ייצור 1969
3)	ווגוניר סטיישן	מס' רשום 251—510	שנת ייצור 1968
4)	וויליס סטיישן	מס' רשום 259—322	שנת ייצור 1964
5)	ג'יפ	מס' רשום 251—341	שנת ייצור 1968
6)	ג'יפ	מס' רשום 251—338	שנת ייצור 1968
7)	ג'יפ	מס' רשום 251—271	שנת ייצור 1968

את הרכב אפשר לראות בחצר המכון החל מיום 24.2.74 כל יום בין השעות 6.00—14.00.

הצעות יש להגיש במעטפה סגורה למזכירות המכון בציון סכום נפרד עבור כל רכב בצירוף המחאה בנקאית ע"ש המכון בגובה 10% מערך ההצעה עד שעה 12.00 — 3.3.74. על הזוכה במכרז או בחלקו, לגמור את העיסקה להעביר בעלות ולהוציא את הרכב מחצר המכון תוך 14 יום מתאריך קבלת ההודעה על הזכיה.

המיסים ישולמו ע"י המכון.

אין המכון מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה או כל הצעה אחרת.

מחפשים

להשכרה שנתית

באזור תעשייתי בגוש דן

120 מ"ר עם 3 קווי טלפון + חניה עבור משרדים ומחסן מכירות לשיווק מוצרי אלקטרוניקה.

לכתוב לת.ד. 842 בני־ברק או טלפונים 782146, 781124.

هكذا من الأصل

עורך מעריב

המשרד הראשי: בית מעריב, רחוב קרליבך 2
הסניף המרכזי לקבלת מודעות בת"א: שדרות רוטשילד 33
8 בבוקר עד 6 בערב

מחיר מלה: ביום חול — 1.25 ל"י בערבי־שבתות וחגים — 1.50 ל"י

2 חדרים

(סוף מעמוד 42)

בשכון ליד איכילוב דירה 2 + הול ל"ב .549746

בבבלי למכירה דירת 2 חדרים + פינת אוכל, כניסה מיידית .871414 טל.

הזדמנות נדירה!!! למכירה מיידית דירת 2 חדרים + הול מטבח גדול, מרפסת שרות לאורך 2 החדרים ברחוב שקט באזור בבורכוב ת"א, השלום בפר זמן בלבד. טל: .51976

דחוף! 2 — מקסימה בצפון ק"ב כניסה מיידית 139.000 — .448521 16—14

בבורוכוב רכת השרון דירה 2 חדרים נהדרת 110.000 אחרי 17.00 .775166

2 חדרים כרווחת + הול גדול 2 כיווני אויר, בבבבה רמב"ב טל. .253385 16

2½ חדרים

(סוף מעמוד 42)

בבתים למכירה דירה 2½ הר רים (הרימה) טל' .681367

בבתים 2½ כמו 3, חניה, פינת חית, כניסה מיידית .560492

לבכירה 2½ בכבר דיזנגוף רח' פינסקר 54 מרפסת, דוד, ארונות, ריצוף לכל כמורה. .821244 בערב.

בהזדמנות! 2½ חדרים לחוית בכרכם הרצליה. טל. .994264

רמת השרון 2½ + הכנה + משכנתא ביאליק 10 ק"ב בניכה בהו"ש הבא פרסום בכקום.

3 חדרים ויותר

(סוף מעמוד 42)

מגדלון דירת 4 חדרים לוקסוס חדשה כניסה מיידית .854534

בצפון דירת 3 חדרים + 22 + חול על הגג מעלית והסקה טל. .440570

בהודור דירה 4 חדרים לוקסוס הרצל מיידי, פנים ל"י

ארבימה + המום ... + הרצליה ... בניסה תוך 3 חודשים. לפנות טל. .858072

למכירה דירה 3 חדרים בכח ים כלפון .859025

דירת 3 חדרים קומה 5 הסקה ומעלית בקרית טל. .754539

בבני־ברק דירה בת 3½ חדר בהודור. .786650

בהזדמנות 4 חדרים במקום שקט ואקסקלוסיבי .728485

בבת ים 3 חדרים עם הסקה 2 חדרי אמבטיה .840537—03

בהזדמנות 3 חדרים (עם אפשרות להפרד) במקום טוב .728485

4 חדרים בכניה בצהלה .794855 .726545 220.000

בהזדמנות בבני ברק דירה כ 3½ .797615 טל. 170.000

פרויקט 3 חדרים כניסה מיידית .724021 טל. 150.000

וילות ובתים

(סוף מעמוד 42)

בירושלים דו משפחתי — 4 חדרים בשכ"ח .757284 פרס לשנה.

למכירה ... 4 חדרים ...

בהרצליה לרכישה וילה ...

למכירה וילה דו משפחתית בני ברק ... .896252

דירות להשכרה

(סוף מעמוד 42)

להשכיר דירה חדשה מפוארת 4 חדרים בגבעת הכרם .440305

ברמת השרון דירה חדשה — 3 חדרים, טלפון .0487253

בבבר סבא להשכיר דירה 3½ הרב טל. .923476

להשכיר דירת 2½ + ארון קיר מרפסת, כניסה מיידית .731136

בשכר חדשי

דירת 2½ כניסה ל-5 חודשים לפנות .646261

בגבעתיים 3 חדרים, בריכוז רח' קרליבך 11, טל. .59258 .457039

משכירה דירה 2½ הדרים ריקה בדרך השלום טל' .266375

דירה להשכרה 3 חדרים, טלפון + כ"א + הנוה בהרצליה טל. .925730

בדמי מפתח

דירה 2 חדרים מרוהטת ריקה בסביבות עמק יזרעאל ת"א — .326687

דירת 3 חדרים קיץ בנוה בראשי 37 ת"א במשנה כה.

דירות מרוהטות

(סוף מעמוד 42)

דרושה שותפה לדירה 2 בצפון ... .246921 — 15.30 ... .621039 עד 17.00

להשכרה עד שנה 3 חדרים בבארי נתניה. טלפון .053125429

2 חדרים מרוהטים בבתים + טלפון ... .798036

להשכיר 2 מרוהטים מרווחים בשדרות הילד 9.

להשכיר חדרים שלושה לדירה 2 ... .281707

חדר מבטח ליוצים — נוחיות ... .238862

להשכיר 2 חדרים ברהוטים ברחוב ... .874075 טלפון

דרוש 2 חדרים מרוהטים — טלפון + מלוניות, צפון תל אביב 6 חודשים עד שנה .365691 (לא בשבת).

חדרים מרוהטים

(סוף מעמוד 42)

המשכירה מקום לינה ובקבלת המורה בתבניות .720540

למכור! חדר להשכיר הכלל בדרך 45 ת"א כה.

מכוניות למכירה

(סוף מעמוד 43)

עד 1963

לאריס 61 מסמ אוברול טלפון .412632

לאריס 61 מסמ 6 חודשים — .871033 ל"י 1800.—

דחוף למכירה מצב טוב מאוד. 445936

פורד זודיאק 60 כוכב 73 + מסם + רדיו .36685

בהזדמנות לאריס 63, במצב טוב מאד 4000 ל"י .983509

כימיקס 1955 שנה מסמ, טל: .913102

קפר־שבר במצב טוב — 1800 ל"י .412362

קונסל 1962 שנה מסמ דרוש קוד חות — 8000 בבקר .253263/203 — .253266 אחה"צ

רנו 400 מודל 1950, במצב עבודה עם ארגז סגור של הגר .906494 בה.

הילמן מינקס 1962 במצב מצוין 267354 בשעות העבודה.

סימקה אלזה 60, מסמ 9 הור שים + רדיו. .570896

פיליפ 3 1961 אחרי טיפול — .766137 ל"י 2,800

מכונית דריאנס 62, אופוסיות, רדיו, טסט, טל' .724794

פג'ו 56 403 על הכביש .916146 טלפון 3250.—

1965—1964

למכירה קורטינה מודל 64 מצב מכני מצוין, טסט לשנה, + רדיו, טלפון .904187

פולקסווגן 64 יד ראשונה 125.000 ק"מ + טסט .269695

היפורשים 64 במצב מצוין. טלפון .361516 מיום ראשון.

בהזדמנות פורד מאוגוס — 65 טסט ביבוח ורדיו 827243 .724372 בבית

1967—1966

היפורשית 1966 1300 שמורה ... .259010

כרמל דוכס 66 אחרי אוברול טסט לשנה. .866489

היפורשית 1300/66 במצב טוב, טסט לשנה + רדיו .793986

פיאט 850, 1966, מצוינת, אוברול, טסט בלפים חדשים ... .922548

פרינץ 4 1966 6.500 ל"י טלפון .726961

למכירה בנדר פג'ו — 1967 ג'י 7 משהרית פג'ו 1970 ג'י 7 .921739 20.00—18.00

1969—1968

פיאט 125 1969 80.000 ק"מ + רדיו טסט 5 חודשים 19.000 .417279

פולקסווגן היפורשית 1969 1300 במצב מצוין טלפון .412653

פיאט 124 1969 מצב מצוין עבר נקיה .747954

היפורשית 1300 69, מצב מצוין + טסט, טל. .981005

למכירה אופל רקורד 19 אוטומטי 1968 במצב מצוין. לפנות (03) 744297 כל יום מ-1700

1971—1970

פיאט 124 1971 20.000 ל"י מצב יפה. .851024 .263918

סובארו 1100 1971 50.000 ק"מ + טסט ורדיו 20.750 ל"י .741246

אלפא רומאו ברלינה 1750 1970 .728136

אופל מכתרי מצוינת 1971 — .750716 55550

1973—1972

פולקסווגן בראזיליה 1973 ... ליסב 075.1666

היפורשית 1972 במצב מצוין 58.000 ק"מ עם רדיו .459586

פג'ו מודל 404 כחול 1972 טל.

פולקסווגן 1973 טסט 10 חד' ... .917202 — 459749

עוזרות ומטפלות

דרושה עוזרת לעבודות נקיון בבית פרטי 5 שעות ביום ... בת"א

בבבלי דרושה מטפלת לתינוקת וילדה בת: טלפון .446511

דרושה עוזרת בית ל-7—8 שעות ביום + הבלנות ...

מבינה בתזונה המטפלת אנגליה. .0578043

מטפלת בצרכים מוסמכת לתינוק/ ...

מספרות

דרושה תלמידה או מתחילה למספרה ...

דרושה ספרית מעולה ...

זבנים

דרושה מוכרת מנוסה לחצי יום ...

ביקוש עבודה

(סוף מעמוד 41)

סטודנטית דרושה עבודה ...

הצעות עבודה

(סוף מעמוד 41)

דרושים ברדיום לטכנאים ... .924162

ביחידה לעבודה מנוסית בתנאים טובים. טל. בערב .412362

דרושים מלצרים והדרכות ...

דרושים כונאים לטרקטורים ...

פקידים

דרושה פקידה אחראית אחרי צבא עם ידע בהנהלת חשבונות טלפון 361564 בשעה 14—11.

גזירה ותפירה

דרושות תופרות בעלות נסיון ...

חרטים ומסגרים

דרושים מסגרים רתכים והרסים לכל הסוגים טלפון 35733 תל אביב.

מכירות

(סוף מעמוד 45)

מערכת פישר מקצועית + מקליט טורבס + פייזטורדר X 9000 מדבורג .459749

סרח גומיאוויר 500 לירות ...

שואב אבק הובר חדש + אבר זרים לניקוי הבית .984474

ספרי יוראיקה, תמונה שמו. .448521 16—14

עכבה הכריאוטבר אוטומטי ...

מכונת כתיבה ...

חיות בית

(סוף מעמוד 45)

גורות דוברמן — העזורה ...

גורה זאבה ...

מקררים

(סוף מעמוד 45)

אמקור 11 במצב מצוין טלפון 744355 להתקשר בערב.

להגדסה מקרר חשמלאי ...

משרדים

(סוף מעמוד 44)

בקרית שאול בקצירה דירה 3 ריקה לכל מטרה .285557

דרוש משרד 6—8 חדרים או אולם ...

טלוויזיות

(סוף מעמוד 45)

אבידות

(סוף מעמוד 45)

אבדה לינה כלבה אירישטר ...

עסקים

(סוף מעמוד 44)

תשריט סנירות מרפסה כר כוכות וכתריסים ...

אולם במרכז בתים 80 מ"ר ...

חנויות

(סוף מעמוד 44)

אולמות

(סוף מעמוד 44)

סדנאות

(סוף מעמוד 41)

מחסנים

(סוף מעמוד 44)

שידוכים

(סוף מעמוד 41)

בת זוג

אקדמאית 38/160 רציניה הגונה ...

בן זוג

שעורים

(סוף מעמוד 41)

רהיטים

(סוף מעמוד 45)

חקלאות

(סוף מעמוד 41)

כלי נגינה

(סוף מעמוד 45)

מכונות כביסה

(סוף מעמוד 45)

למכירה מכונת כביסה הוכר. — טל. .422050

מזגני אויר

מגרשים

(סוף מעמוד 45)

לקבלן דרוש מגרש ...

עורך ירושלים

דירות למכירה

(סוף מעמוד 47)

דירות מפואר קומה 4, 6 חדרים + ארונות במסמכת הדר שוקה. בעלות דבנה .221300

דירות מרוהטות

2 חדרים (טלפון) ... .443089

הצעות עבודה

דרושה מטפלת לתינוקת ...

כ..ניות למכירה

עורך חיפה

מכוניות למכירה

ב.מ.וו. 1800, 1969, במצב מצוין, רדיו, טלפון .241833

דירות למכירה

(סוף מעמוד 46)

חד"ים מרוהטים

ה..עות עבודה

בולים

שאר מדורי הלוח בעמודים: 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47

דרושים

מהנדסים · טכנאים · בימאים · שרטטים · מחסנאים · מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים

חברת ביטוח ידועה

מחפשת

עבור סניף בירושלים

מנהל מכירות

לענף ביטוח חיים

הכשורים הדרושים:

1) נסיון במכירות — עדיף בשטח בטוח חיים
2) כושר הדרכה והפעלת צוות סוכנים
3) השכלה תיכונית הכרחית — השכלה גבוהה יתרון

נא לפנות בכתב יד תוך ציון קורות חיים, נסיון קודם ודרישות משכורת לת.ד. 1469 ת"א עבור „סניף ירושלים"

למפעל תעשייתי באזור נתניה

דרושים:

★ מסגר תחזוקה
★ מסגר תבניות

תנאים טובים למועמדים המתאימים

נא לפנות: אלקטרונה בע"מ רח' הקישון 8 אזור התעשיה בני־ברק טלפון 780298

לחברה בתל־אביב דרושים:

★ מנהל/ת חשבונות — סוג ד' עם נסיון בתעשיה
★ מנהל חשבונות — סוג ב' מתחיל
★ פקיד לעבודה משרדית

לפנות בכתב יד לת.ד. 20121 תל־אביב — סודיות מובטחת —

כור מתכת בע"מ

דרוש

שוזר לחשב כור־מתכת

הכישורים: רואה חשבון מוסמך, עם 3 שנות נסיון בתעשיה.

תאור המשרה: הדרכה, ניהול־ספרים, תכניות עבודה, מאזנים, דיווחים כספיים וריכוז מאזנים.

מקום העבודה: מנהלת כור־מתכת.

לפנות בכתב לרמ"ח כוח־אדם, כור־מתכת האופן 1 אזור התעשיה חולון

למשרד עורך־דין

דרושות

1) עורכת דין
2) מזכירה

רצוי עם נסיון קודם. דרושות המלצות

שעות עבודה מפוצלות

נא לפנות בצרוף פרטים ת.ד. 29536 תל־אביב.

לחברה רצינית בחיפה

דרוש

מנהל חשבונות מעולה

עבודה אחראית ומעניינת

המעוניינים יפנו בכתב בציון פרטים מלאים לת.ד. 4568 חיפה עבור מספר 111 (מיקוד 31040)

מוסד ציבורי באזור לוד

מבקש על משרה פנויה

חלקית או מלאה

לקלינאי תקשורת

(SPEECHTHERAPY and AUDIOLOGY)

נא לפנות בכתב. בהקדם לת.ד. 58 לוד

למשרד תכנון בהנדסה אזרחית בירושלים

דרושה מזכירה

לעבודה במשרה מלאה

טל. 02-227415-6 7.00—14.00

או לכתוב לת.ד. 3493 ירושלים

לחברה גדולה בחיפה

דרוש

מנהל חשבונות

הכישורים הנדרשים:

השכלה תיכונית ומקצועית (סוג ד') ונסיון של 5 שנים לפחות.

הגיל המבוקש: 50—25.

הצעות בצרוף קורות חיים נא להפנות אל: ת.ד. 4353 חיפה עבור מספר 560 (מיקוד 31040).

לחברת בניה גדולה בחיפה

דרוש

אדם אחראי

למדור קבלני משנה והתקשרויות

★

נא לפנות בכתב לת.ד. 4353 חיפה עבור מספר 561 (מיקוד 31040).

לאולם חתונות

דרוש־ה

טבח־ית

לפנות לטלפון 941569

דרושים

חשמלאים

לעבודות בנין ותעשיה

להתקשר בין השעות 7.00 ל־16.00 טל. 03-370...

20.00 ל־17.00 טלפון 03-425720

מודעה זו מופנית לאנשים המחפשים אתגר ועניין בעבודתם

דרושים

★ מבלטנים
★ ברסמים
★ חרטים
★ מתלמדים

נא לפנות בין השעות 07.00 — 16.00 לטלפון 744875 ר"ג.

בית־הספר התיכון לאזור רמלה—לוד

כביש רמלה—לוד דאר לוד

טלפון 964768 — 964311

דרוש/ה מורה

למילוי מקום בהוראת העברית בכיתות ט'—י"א

במשרה חלקית או מלאה

מועמדים בעלי נסיון והשכלה מתאימים יפנו בהקדם לביה"ס.

דרוש קונדיטור

לקונדיטוריה גדולה בסביבת רמת־גן לתוצרת סיטונאית.

★

לטלפן 736175 — 732186

דרושה פועלת

לשיכוב

טוליפשן וקטלרין

בתנאים טובים

לפנות: תובל 15 ר"ג גרינפלד טל. 734215

דרושה

מזכירה מנוסה

הכישורים:

★ קצרנות אנגלית וידיעה טובה בעברית.
★ רצוי נסיון בביטוח.

שעות עבודה מ־8 בבוקר עד 3.30 אחה"צ

רק מתעבדות מנוסות, מתבקשות לפנות בכתב אל ת.ד. 1144, ת"א, עבור מס' 19 או לפי טלפון 50865.

דרושים

חשמלאים

לעבודות אינסטלציה בחשמל

לפנות טל. 858251 או 540793 בין 8—16.00

דרוש

שותף נהג

לסמיטריילר

45 טון

תנאים מצוינים

טלפון 04-253477

ארכיטקט־פנים מנוסה

גם בעבודה בחנות רהיטים

מעונין בעבודה

★

ת.ד. 461 רמת־גן

כלכלן (27)

בעל נסיון ניהולי בביה.

מתפנה

בהצעות לאזור חיפה

נא לפנות — ת.ד. 2118 חיפה

דרוש

מכנאי בנין או מהנדס ביצוע

לניהול מספר פרויקטים באזור פתח־תקוה.

רצוי עם רכב.

תנאים טובים למתאימים

„טאה" חברה לבנין ושיפוצים בע"מ, מוהליבר 16 פתח־תקוה, טלפון 908881

דרושים

תופרים/ות בית

לבגדי ילדים ומכנסים

בני ברק טל. 792157

עורכת דין

מעונינת ביום עבודה רצוף במשרד עו"ד (5 עד 7 שעות)

לפנות ת.ד. 29477 ת"א עבור מס' 532

המשך „דרושים" בעמודים: 39, 40, 48, 49, 50, 51, 52

ל' בשבט תשל"ד — 22.2.74

בשבוע לפטירתם — תלה לפרי...

שמעיה ומאשה ח... ז"ל

ביום ראשון, ב' באדר הגליה, 24 בפברואר ... בשעה 3.30 אחר־הצהרים, בבית הקברות ... בחולון

המשפחה

למשפחת עמר

הננו משתתפים באבלכם הכבד במות אביכם, אהובכם היקר מאתנו

שלום עמר

שפיצבאום אתגה ... סוידאני סודרי אלבו ... ברדוגו אלעלוף ... גרביבניק כהן דנן ... לוי אלברית ... בארץ ובחו"ל

הנהלת המכון להכשרת פעילי מגביה תעבודה

משתתפים בצערו של חבר הנהלת המכון

מר חיים ניצקי ומשפחתו

במות אביו

אביו

לעפרה נדיש ומשפחתה

משתתפים בצערם על מות

אביך ז"ל

לגב' מרדכי נחמה

בעלך ז"ל

לגב' סרים ...

האם

מפעל תעשייתי
לקיבוץ
קיבוץ חוקוק
מעונין לרבוש מפעל תעשייתי
הצעות
בטלפון 067-20248
.067-21264

כרסם!!!
אם אתה כרסם מעולה
ומעונין בשכר גבוה,
באם אתה יודע לבצע
עבודות מיוחדות
ומסובכות ואוהב לעבוד,
תוכל אצלנו להשיג
תנאים מיוחדים.
נא לפנות בין השעות
7—18, לטל. 820273.

מחפשים
מבנה לתעשיה
באזור התעשיה
חולון / בת-ים /
ראשון-לציון
כ-1,000 מ"ר
עם סידור חשמל
ל-100 כ"ס.
*
לפנות: ת.ד. 29075
תל-אביב

למכירה
מכונה
להנהלת
חשבונות
אדו-X
כלל לקוחות
לפנות ת.ד. 4058
רמת-גן.

מפעל טקסטיל
בפתח-תקוה
מייצר דברים בלעדיים
למכירה
בגלל גיל
200.000 ל"י.
טלפון 913376
בשעות 17.00—20.00.

בשכ"ת
מגרש בינתי
צריף ברח' ריבל פינת
...סטר ת"א, 380 מ"ר.
...תאים לכל מטרה. —
...ו"ח מגרש 300 מ"ר
מחסן בתחנה המרכז'
ת ברח' הרכבת 28 ת"א
טלפון 31754.
לפנות כהן השרון 14

מקבלים כל סוגי
עבודות צבע וסיוד
בבתים ומוסדות
שרות מיידי
מחירים נוחים
טלפון 442726.

מכירה בהזדמנות!
מרכזת טלפונים
פתלים
קווי חוץ — 20 שלוחות
במצב חדיש כולל
אחריות והתקנה
ת.ד. 475 ירושלים

"מרקו"
חייט מעולה
מוכר מכנסיים במחיר
סיטונאי ומשנת
בגדי עור ומ"מס.
רח' פין 1 תל-אביב
(תחנה מרכזית).

מיטות ומזרנים לחדרי שינה
ישר מהיצרן לצרכן
א ד ל ר
ת"א נחלת-בנימין 134
טלפון 825536.

ל מ כ י ר ה
מעוק חממות לגידול פרחים
טלפון 965024
אחרי 8 בערב

בעשור לפטירתם — נעלה לקבר יקירנו
שמעיה ומאשה חפץ
ז"ל
ביום ראשון, ב' באדר תשל"ד, 24 בפברואר 1974
בשעה 3.30 אחר-הצהריים, בבית הקברות
בנחלת יצחק.

ה מ ש פ ח ה

למשפחת עמר

הננו משתתפים באבלכם הכבד
במות אביכם, אחיכם היקר באו"ב

שלום עמר ז"ל

עמר שפיצבאום אוחנה בוטבול
טולידאנו סודרי אלבז בן-שמחון
בן-זנו ברדוגו אלעלוף אסולין
גרבובניק כהן דנן סיבוני
שטרן לוי אלכריף
בארץ ובחו"ל

הנהלת המכון להכשרת
פעילי מגביות ועובדיו

משתתפים בצערם של חבר הנהלת המכון

מר **חיים ויניצקי ומשפחתו**

במות עליו

אביו

לעפרה גדיש ומשפחתה

משתתפים בצערכם על מות

אביך ז"ל

חיים ואלישע קלעי ומשפחותיהם

רשות השידור ועובדיה

משתתפים בצערו של
שלמה יהודה
במות עליו
אמו ז"ל

לגב' מרדכי נחמה
אתך אנו באבלך הכבד במות עליך
בעלך ז"ל
דיירי הבית
רחוב הזוהר 8 תל-אביב

לגב' מרים פרידמן ומשפחתה
תנחומינו במות
האם
דיירי הבית —
רח' אנטוקולסקי 10, ת"א

לאילזה שויצר
למשפחת וינר
למשפחת ד"ר פסטינג

אתכם באבלכם על מות

ד"ר מקס שויצר

משפחות:
קז, הבר, גרטנברג
ונדר, פריימן, סינגר
קירשנבאום ואינשר

למאשה זייברט
ולבנים אפרים ואליעזר

משתתפים באבלכם הכבד במות ראש המשפחה

חיים (מוניה) זייברט
ז"ל

משפחה:
שמואל בקל ישראל ישראלי
שרגא ביאליסטוק ישראל מסלו
יצחק גולדה שלום פשרני
יעקב זלמן שאול רייטר
יואל יערי יוהר שניידרמן

למנהלנו היקר
אשר ולד ואחיו

משתתפים באבלכם הכבד על מות

אביכם ז"ל

חברת ספיר בע"מ
חברת סלפ-פיקס בע"מ
ועובדיהן

למשה אזולאי
אתך באבלך בנפול אחיך
אליהו אזולאי
במלחמת יום הדין.
מוריך, מדריכיך
וחבריך לכתה
בי"ס „בזק"

למר יעקב ציטרום
מנהל חברת „מסילת סיגמה" בע"מ
תנחומינו הכנים במות רעיתך
טובה ציטרום ז"ל
דיור לשלה בע"מ

רגשי תנחומינו הכנים
למוסיה הורוביץ
לפטירתו של בעלה
דוב (בולק)
זכרו לא ימוש מאתנו לנצח
משפחות: גוזלב, גולדברג,
לייבל, הנס

למשפחת לוי
אתכם באבלכם על האסון שירד עליכם במות יקירתכם
זיוה ז"ל
„פרפר" — מהיר ליהלומים
רחוב מוהליבר 69, תל-אביב

תודתנו נתונה לכל המנחמים אותנו בכתב ובעל פה
בנפול במלחמת יום הכיפורים
הרופא רב סרן ד"ר
אורי ישראל פרנד
בעל עיטור המופת

אשתו
ילדיו
הוריו
והמשפחה

תל-השומר

תודתנו נתונה לכל ידידינו שהשתתפו באבלנו
בנפול בננו, בעלי, אחי, גיסי ודודנו היקר

סגן מיכה הראל
(פרייברג)

במלחמת יום הכיפורים — ט"ו תשרי,
א' בסוכות 11.10.73.

הוריו — צילה ויחיאל פרייברג
רעיתו — אתי הראל (שמבר)
אחיו — פנחס
גיסתו — ניצה
דודתו — נחמה ואברהם שמבר — חיפה

ביום ב' 25.2.74 נתייחד עם זכרו
של בננו חברנו

אמוץ פרץ ז"ל

האזכרה תתקיים בחדר האוכל בשעה 21.15
מוקירי זכרו מוזמנים.

המשפחה וקיבוץ עין-דור

במלאות שלושים לפטירתו ללא עת של
ד"ר קורנליו זכריה ז"ל
מרכינים ראש חבריו לעבודה
ומביעים את תנחומיהם למשפחה.

אנשי המנגנ ההעוברים
המחלקה להנדסת מכונות
אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

טכס גילוי המצבה של אבינו היקר
ד"ר ארתור שטרן ז"ל
יתקיים ביום ב' 25.2.74 בשעה 2.00 אחה"צ בהר המנוחות בגבעת שאול ירושלים. נפגשים ליד שער בית העלמין בשעה 1.45.

משפחות: ליפסון וקיים

במלאת שנה לפטירת בעלי, אבינו וסבנו
הבלתי נשכח
ביבלוביץ אלתר ז"ל
נעלה לקברו ביום שני, א' אדר תשל"ד (25.2.74).
נפגשים ברחוב מריה 1 בשעה 3.00 אחה"צ.

המשפחה

לאילן כהן
השתתפותנו הכנה באבלך על מות
אביך ז"ל
תלמידי כתה ה' ראשונה
המחנכת וועד ההורים
בי"ס „הלל" רמת-גן

לגדעון צרפתי
אתך באבלך על מות
אמך ז"ל
תכנון המים לישראל בע"מ
ההנהלה והעובדים

לגב' שוגול וב"ב
השתתפותנו בצערכם במות עליכם יקירכם
עו"ד גבריאל שוגול ז"ל
(חבר הועד)
ארגון יוצאי צרויה ליאונפול
והסביבה

ביום ראשון ב' באדר תשל"ד (24.2.74) בשעה 21.00
יערך במשמנו
ערב זכרון לבנינו

יגאל רבנר
אילן מרדכי קיטאי
יהושע כץ

שנפלו במלחמת יום הכיפורים

מוקירי זכרם מוזמנים.
המבקרים מתבקשים להחזיר את חייליהם לערב זה.

קבוצת גהי"ם

ביום השלושים לנפילת בנו היקר

עותניאל שפירא
ז"ל

בעת מילוי תפקידו

תתקיים אזכרה בבית העלמין הצבאי בקרית שאול ביום ראשון, ב' באדר תשל"ד 24.2.74 בשעה 3 אחר-הצהרים.

נפגשים ע"י השער.

המשפחה המתאבלת

בטכס האזכרה של חללי צה"ל
שמקום קבורתם לא נודע
נעלה את זכרו של בננו חברנו
יעקב קרמרסקי ז"ל
הטכס יתקיים ביום חמישי, ו' באדר תשל"ד (28.2.74) בשעה 11.00 לפנה"צ בבית הקברות הצבאי בהר הרצל בירושלים.
אוטובוס יצא מקיבוץ מסילות בשעה 8.30 בבוקר.
קיבוץ מסילות

במלאת שלושים לנפילתו של בננו ואחי היקר
סמל רפאל בובליל ז"ל
יתקיימו אזכרה וגלוי מצבה על קברו ביום ראשון, ב' באדר תשל"ד 24.2.74 בבית העלמין הצבאי בקרית-שאול.
אוטובוס יצא מבית הוריו, רמת-גן, רח' סוקולוב 33 בשעה 3.30 אחה"צ.
בשעה 5 אחה"צ — באותו יום — תערך אזכרה בבית הוריו.
תודתנו ניתנה בזה לכל מנחמינו בכתב ובעל פה.

המשפחה

במלאת שנה לנפילת בננו היקר

יצחק פלדמן הי"ד

נעלה להתייחד עם זכרו
בבית העלמין הצבאי בקרית-שאול ביום שלישי, ד' אדר תשל"ד (26.2.74) בשעה 3.00 אחה"צ
אוטובוס יצא בשעה 2.30 מביתנו ברח' תפוז דב 8 רמת-גן

אלימלך ושושנה פלדמן

ללאה ואלחנן קליין היקרים
עמכם באבל בנפול בנכם
סרן יוסי הי"ד
במלחמת יום הכיפורים
בית בן-ציון וולקר

הננו מודים מקרב לב
לכל ידידינו על התנהגותם החמה הכנה
אותה הראו לנו באבלנו

האמא — דינה אגמון
הבעל — בנימין מרום

صورة عن الأصل

במלאת שנה לפטירתו של יקירנו בעלי, אבינו, סבנו והדוד היקר

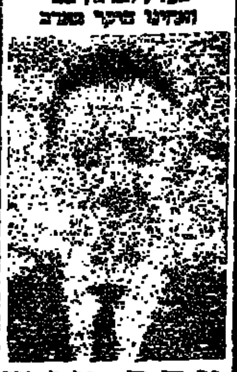

מקס מנשה
ז"ל

תערך אזכרה ביום שלישי ד' באדר תשל"ד (26.2.74) בבית העלמין כפר סמיר חיפה. אוטובוס יוצא מבית המנוח דרך נחל שאנן 77 בשעה 3.15. נפגשים ע"י שער בית העלמין בשעה 3.30.

המשפחה

גנבה
סוסיתא טנדר
צבע לבן, 1969
119—232
המוצא הישר מתבקש להודיע לתחנת המשטרה הקרובה, או טל. 634778
ויבוא על שכרו

פרס כספי למוצא הישר
גנבה
סוברו סטיישן
צבע לבן
מס' 322—643
רמת-גן
המוצא מתבקש לטלפן 784491, 780036 או לתחנת המשטרה הקרובה

גנבה
טריומף 1500
צבע בז', 1969
746—615
המוצא הישר מתבקש להודיע לתחנת המשטרה הקרובה, או טל. 614778
ויבוא על שכרו

נגנבה מכונית
סוסיתא 1970
270—625
בצבע לבן
פרטים: 055-23570 אשדוד.
המוצא הישר יבוא על שכרו

אבדה
פוליסת בטוח חיים
מספר 75486 של חברת "הסנה"
על המוצא הישר להחזירה לש. שקד רח' יצחק שדה 34, תל-אביב.

למכירה: מכונה להדחת כלים,
שלשה תאי שטיפה, תוצרת גלבס, במחיר הזדמנותי.
אפשר לראותה בעבודה בכל שעות היום והערב בגבעת חיים מאוחד.

הזדמנות
מכונית פליבוט וליאנט סיגנט
[illegible] 1969
[illegible]
לפנות לטלפן 04-723321 שלוחה 410 בין השעות 08.00—15.00

בית-מלאכה לריתוך
"ארגון"
אלומיניום, נירוסטה
מעוניין בעבודה.
טלפון 792328

במלאת שנה לפטירתו של יקירנו

ר' שמואל יוסף קרונפלד ז"ל
ב"ר זאב הכהן

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום רביעי, ה' אדר תשל"ד (27.2.74) בשעה 4.00 אחה"צ בבית העלמין של נציבי ישיבת פוניבז' זכרון מאיר בני-ברק.
התחבורה תועמד לרשות הקהל מביתו של המנוח רח' הרב מימון 6 בני-ברק בשעה 3.30 אחה"צ.

המשפחה

במלאת שנה לפטירת יקירתנו.
האהובה והבלתי נשכחת

יפה (שיינדל) פרוגל ז"ל
לבית בולקא

נעלה אל קברה להתייחד עם זכרה בבית העלמין בחולון ביום שני, ג' אדר תשל"ד (25.2.74) בשעה 4.00 אחה"צ.
אוטובוס יועמד לרשות המלווים ע"י בית הדר בתחנה המרכזית בשעה 3.00 אחה"צ וליד בית המנוחה רח' אביעזר 5 רמת-גן בשעה 3.30 אחה"צ.

המשפחה

במלאות שנה לפטירת יקירתנו

אירית צור ז"ל

תערך אזכרה וגילוי מצבה ביום ראשון, ב' באדר תשל"ד (24.2.74) בבית העלמין בחולון.
נפגשים ע"י השער החדש בשעה 15.00.

סילביה ושייקה צור
והמשפחה

במלאת שש שנים לפטירת יקירתנו

נטי טל ז"ל
(בלומנטל)

נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה בבית העלמין בחוף הכרמל, ביום שני ג' באדר תשל"ד (25.2.74) בשעה 2.30.
נפגשים ע"י שער בית הקברות הצבאי.

המשפחה

במלאות שנה לפטירת יקירתנו

שרה (אולה) הרביגמן
ז"ל
(מבית ווהל)

תיערך אזכרה ביום ראשון ב' באדר תשל"ד — 24.2.74 בבית העלמין [illegible].
נפגשים ליד השער בשעה 2.30 אחה"צ.
הסעה מהבית ברח' ארלוזורוב 92 בשעה 2.00.

המשפחה

שנתיים חלפו מיום בו הלכה מאתנו
[illegible]

רינה צוקר ז"ל
(שטרן)

האזכרה תתקיים ביום ב', ג' באדר תשל"ד — 25.2.1974, בשעה 3 אחרי הצהרים בבית העלמין בקרית שאול.
הוריה, חבריה ומוקירי זכרה נפגשים ליד השער.

המשפחה

הנני מודה לכל מנחמי אשר השתתפו בצערי העמוק בפטירתה של בתי האהובה

שושנה ז"ל

רחל רייך

במלאות שנתיים לפטירתו של בעלי ואבינו

סנדר (שמואל) ליבוביץ
ז"ל

נעלה לקברו להתייחד עם זכרו
ביום ראשון ב' באדר תשל"ד (24.2.74)
בשעה 3 אחה"צ
בבית העלמין בקרית-גת

המשפחה

במלאות שנתיים לפטירת יקירנו

אברהם בק ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום שלישי ד' באדר תשל"ד (26.2.74) בשעה 3.30 אחה"צ.
האוטובוס יצא בשעה 3.15 מביתנו שכונת הפועלים רח' החלוץ 5, עפולה.

המשפחה

במלאת שנה לפטירתו של בעלי,
אבינו וסבנו היקר

השל קופרמן ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו, ביום ראשון ב' באדר תשל"ד (24.2.74) בבית העלמין החדש ע"י כפר סמיר חיפה, בשעה 3.00.
אוטובוס יצא בשעה 2.30 מרחוב ארלוזורוב 66 א' חיפה.

המשפחה

חלפה שנה מאז נלקח מאתנו
בעלי, אבינו, סבנו ואחינו היקר

ר' אברהם אבא שטיינמץ ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום ראשון ב' באדר תשל"ד (24.2.74) בשעה 3.45 אחה"צ בבית העלמין בחולון.
נפגשים ליד השער החדש.
בשעה 5.15 אחה"צ תערך אזכרה בבית הכנסת של הפועה"מ ברח' אבן-גבירול 195, ת"א.

המשפחה

ביום ראשון, ב' באדר תשל"ד 24.2.74
במלאות שנה לפטירתה של יקירתנו,
[illegible]

בתיה אורן-ישראלית ז"ל
בת ר' יוסף [illegible] ז"ל [illegible]

נערוך אזכרה בשעה 3.00 אחה"צ בבית העלמין החדש ליד כפר סמיר, חיפה.
התחבורה בשעה 2.30 מרחוב גאולה 25, חיפה.

בשם המשפחה
ד"ר יעקב אורן

במלאות 17 שנה לפטירת אבינו,
סבנו [illegible] היקר באדם
[illegible]

ארנסט צבי לסלו ע"ה

התקיים עליה לקברו בהר המנוחות בירושלים ביום ראשון ב' באדר תשל"ד (24.2.74).
אוטובוס מיוחד יצא בשעה 3.45 אחה"צ מרחוב נרקיס.

המשפחה

ב"ה
ביום הזכרון הראשון של אמנו היקרה האהובה

מרת אסתר טריבה וויינגרטן ז"ל

נעלה לקברה בהר המנוחות בירושלים, ביום ראשון, ב' באדר תשל"ד 24.2.74 בשעה 3.00 אחה"צ.
היציאה בשעה 2.30 אחה"צ מבית ווינגרטן, רחוב אור החיים, הרובע היהודי, ירושלים העתיקה.

המשפחה

במלאות שנה לפטירת בעלי, אבינו וסבנו היקר

רפאל קרצמר ז"ל

תתקיים אזכרה וגילוי מצבה ביום ראשון, ב' באדר תשל"ד (24.2.74). נפגשים ליד בית העם במושב נטעים בשעה 3.30 אחה"צ.

המשפחה

במלאת שנה לפטירת בעלי אבינו וסבנו היקר

אפרים וינוקור ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום שני ג' באדר תשל"ד (25.2.74) בבית העלמין הישן, חוף הכרמל חיפה, בשעה 3.00 אחה"צ. נפגשים ע"י השער הראשי.

המשפחה

במלאת שנה לפטירתו של יקירנו

ד' יחיאל קוונצקי
ז"ל

תתקיים אזכרה על קברו בבית העלמין בקרית שאול, ביום שני, ג' באדר תשל"ד (25.2.74) בשעה 3.30 אחה"צ.
נפגשים ליד שער בית העלמין הצבאי.
הסעה מבית המנוח ברחוב עין-גדי 2 תל-אביב, בשעה 3.00 אחה"צ.

המשפחה

במלאת שלושים לפטירתו של יקירנו

מקס מנשה חימוביץ ז"ל
שופט

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום שני, ג' אדר תשל"ד (25.2.74) בשעה 2 בהר המנוחות בגבעת שאול.
מוקירי זכרו נפגשים ליד שער בית העלמין.
אנו מודים לכל ידידינו על שניחמונו בכתב ובע"פ.

המשפחה המתאבלת

ביום שלישי, ד' אדר תשל"ד, (26.2.74)
שנה לפטירתה של בתנו-יקירתנו

נחמה (כי-טוב) קאליש ע"ה

אזכרה על קברה בהר המנוחות בירושלים, בשעה 4 אחה"צ.
הסעה להר המנוחות בשעה 15.30 מביתנו, רחוב בית שערים 2.

המשפחה

במלאות שנתיים לפטירת יקירנו

ראובן אברהמי ז"ל

תתקיים אזכרה ליד קברו בבית העלמין בקרית-שאול ביום א' ב' באדר תשל"ד (24.2.74) בשעה 4 אחה"צ.
נפגשים ליד שער בית העלמין.

המשפחה

במלאת שלושים לפטירת ראש משפחתנו וחברנו

בנימין אהרונוביץ
ז"ל

נקיים אזכרה ביום ראשון ב' באדר תשל"ד 24.2.74 בשעה 3.30 אחה"צ בבית הקברות האזורי בתל-מונד
אוטובוס בכניסה בבי"ס תל-מונד בשעה 3.00

מושב עין ורד
המשפחה

ביום ראשון, ב' באדר תשל"ד 24.2.74
במלאת שנה לפטירת בעלי, אבינו וסבנו היקר

יצחק ווהל ז"ל
מבנדין, פולין

נערוך אזכרה בשעה 3.30 אחה"צ בבית העלמין החדש ליד כפר סמיר, חיפה.
מוקירי זכרו נפגשים ליד שער בית העלמין.

אשתו — [illegible]
בתו — לאה
בנו — [illegible]
וכל המשפחה

במלאת שלושים לפטירת יקירתנו

ישה שניצקי ז"ל
(לבית [illegible])

תערך אזכרה ביום שני ג' באדר תשל"ד 25.2.74 בבית-העלמין בחולון. נפגשים בשעה 14.00 בבית המנוחה בחולון.

המשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו
של יקירנו

משה חימוביץ
ב"ר יצחק

ההלויה תצא היום, יום ששי ל' שבט תשל"ד (22.2.74) בשעה 12.15 בצהריים מבית ההלויות העירוני רחוב דפנה 5 תל-אביב לבית העלמין בקרית שאול.

אוטובוס יעמוד לרשות המלווים.

המשפחה המתאבלת

בצער רב ובינון אנו מודיעים על פטירתה
ללא עת של בתנו ואחותי היקרה

אירית גוילי
בת ר' נתן ומשולדה יבלח"א
בשנת ה-17 לחייה

ההלויה תצא היום, יום ששי, ל' שבט תשל"ד (22.2.74) בשעה 12.30 בצהרים מבית ההלויות העירוני רחוב דפנה 5 תל-אביב לבית העלמין בחולון
אוטובוס יעמוד לרשות המלווים

המשפחה המתאבלת

בצער רב אנו מודיעים על פטירת יקירנו

אדם אלדר
(ווז'ניצה) ז"ל

ההלויה תצא היום, יום ששי, ל' שבט תשל"ד (22.2.74) בשעה 12.00 בצהריים מבית ההלויות העירוני רח' דפנה 5, תל-אביב לבית העלמין בקרית שאול. אוטובוס לרשות המלווים.

המתאבלים מרה:
רעיתו, ילדיו, אחותו וגיסו

המוכים מבותו ללא עת של ידידנו היקר והאהוב

אדם אלדר
(ווז'ניצה) ז"ל

עם
ידזיה והילדים
אנו בצער ובכאב

משפחות: אופטובסקי, גינסון, דותן, הרשביין, ויסמן, וילנברג, וקסלר, לובלצ'יק, פרידמן, קמרט, קסטנבאום

בעלי, אבינו וסבנו היקר

רפאל שמיר ז"ל

שנפטר ביום רביעי 20.2.74 הובא למנוחות בבית העלמין הישן בחדרה. נא להימנע מביקורי תנחומים

המשפחה

במנהלנו היקר באדם

רפאל שמיר ז"ל

שנפטר ביום רביעי 20.2.74 הובא למנוחות בבית העלמין הישן בחדרה
נא להמנע מבקורי תנחומים

שמיר את שמיר
אמירל חברה לבניה

22.2.74 — ל' בשבט תשל"ד

[illegible] בנימין זאב פון-ריזל [illegible]

[illegible] זאב פון-ריזל [illegible]

הרבנית [illegible] פייגה קולין [illegible]

[illegible] פריימן [illegible]

[illegible] דוד לדרמן ז"ל [illegible]

[illegible] דעון הלוי [illegible]

[illegible] עקב בינס ז"ל [illegible]

הנצחו[illegible] בבלגי[illegible] ... ישכר ... בנימ[illegible] ... ראובן [illegible]

בצער ויגון אנו מודיעים על מותו של
ד"ר בנימין זאב
בן מורנו ר' יעקב
פון־ויזל
אשתו ובני המשפחה
...יה — ביום א', ב' אדר תשל"ד (24.2.74)
מבית הכנסת אשר בגדרה בשעה 2 אחה"צ.

על מותו של
...ד זאב פון־ויזל
...ם והלוחם הציוני הדגול, איש הספרא והסייפא
מייסד לשכתנו ונשיאה הראשון
...צים וכואבים ומשתתפים בצערה של המשפחה
אחי לשכת בני ברית
תיאודור הרצל

ברוך דיין אמת
בצער ויגון אנו מודיעים על פטירתה של
אמנו היקרה עטרת משפחתנו
הרבנית
...נה פייגה קוליץ
(קולודיצקי)
אלמנת הגה"צ רבי אליהו דוד נחמן זצ"ל
רב דעבד דאליטה (ליטא)
...ה תצא היום, יום ששי, ל' שבט תשל"ד
(22.2.74) בשעה 10.30 מביהמ"ד זיו, רחוב הנביאים
ירושלים להר הזיתים.
המשפחה המתאבלת

בצער רב אנו מודיעים על פטירת
אמנו, אמנו וסבתנו היקרה
...הובה פריימן
...יה תתקיים היום, יום ששי, ל' שבט תשל"ד
(22.2.74) בשעה 12.30 בצהריים בבית העלמין בחולון.
...ס מיוחד יצא בשעה 11.45 מבית הכנסת
...רחוב היהודי ניס 4 קרית שלום, תל־אביב.
המשפחה המתאבלת

נתייחד עם זכר יקירנו
...שה דוד לדרמן ז"ל
מסוסנוביץ
...ביום ראשון ב' באדר תשל"ד (24.2.74)
בשעה 3.30 אחה"צ
...ים ליד השער החדש של בית העלמין בחולון.
המשפחה

נתייחד עם זכרו של בננו ואחי היקר
גדעון הלוי
...ראשון, ב' באדר תשל"ד, (24.2.1974) בבית העלמין בחולון.
נפגשים ליד השער החדש בשעה 15.30.
תודתנו נתונה לכל מנחמינו.
אילנה, ירחמיאל ואהוד הלוי

...ער רב ובגיון קודר אנו מודיעים על פטירתו של
אבינו וסבנו היקר
ר' יעקב בינס ז"ל
(מקראשניק)
...יה נערכה אתמול, כ"ט בשבט תשל"ד (21.2.74)
בבית העלמין בחולון.
המשפחה המתאבלת

הנצחון של כדורסלני מכבי ת"א בבלגיה (91—85) בא מאוחר מדי...

שירות „מעריב" לספורטאים
אנטוורפן, מיוחד

„לכדורסלני מכבי תל־אביב יש בודאי סיבות מצו־ פה, הרי עכשיו אנחנו מבינים את גודל המפלה שלנו בבלגיה" — אמר אחד השחקנים, לאחר נצחונם הבוטח על אלופת בלגיה, „אוראלי" מאנטוורפן, בשיעור 91—85 (48—48). „אם היינו מפסידים בבלגיה מבודת מבידה — היינו היום בחצי הגמר" — הוסיף המאמן הנבוך, יהושע רוזין.

2000 הצופים, שהיו ב־ אולם, מחציתם יהודים תושבי אנטוורפן, עודדו בקריאות ... בקפדנות על־ידי שוטרים ... אולם השופטים ... זה איש ... קבל.

אך דבר לא אירע במהלך המשחק הכל בא על ביטוי בשלום.

במשחקה השוב בזהר העונה בגביע אירופה, זכתה מכבי תל־אביב בנצחון חוץ ראשון. שה־ קבוצות איבדו בסיכוייהן ל־ הגיע לחצי הגמר ילשב עלו „איניס" ו„בארק" אך שתיהן לא רצו לסיים בסיום האחרון בבית.

● צבי גרינברג, מתיכון עירוני ה' בת"א, מרך לקבר של של באר־שבע. במשחק ניצחו התל־אביבים 112—33, אלא ש־ נצחון זה בא מאוחר מדי, שכן התל־אביבים נוצחו עוד משעת הסיבל ע"י רחביה ירושלים 43—42 במסגרת אליפות ביה"ס התיכוניים. (צילום: א. זיסקינד)

במשחק הגומלין בין השתיים שייערך ביום חמישי הקרוב בחולון, ידרג את הנצחון ב־ סיכום הכללי במקום השלישי ולאלופת ישראל כל הסיכויים לעשות זאת.

ההיכנס אמש באנטוורפן, מול „אוראלי", היה בו הרבה מן היקרה. הנצחון — אם כי בא מאוחר מדי — עורר נשכחות אצל השחקנים וכולם היכו אכים „על השאי". איש לא יכול היה לשכוח את הלילה בו נר צחו הכבלים בברק (115—86) ואפילו השחקנים הבלגיים הר דו בסיום המשחק כי „מכבי טובה מברק ואיננו מבינים כי־ צד נוצחתם שם בתוצאה כה בזיונית"...

אגב, „ברק" נוצחה במשחקה באנטוורפן על ידי „אוראלי" (87—82).

התל־אביבים הובילו לאורך כל הדרך. מול הבלגים המהי־ רים, נקטה מכבי ת"א בשמי־ רה שמה ש„ההצה" את היריב ולא איפשרה לו לפתח משחק מהיר.

הפתיחה של ברודי, פלס, בנקה, ברקוביץ וקורץ היתה מבט בהמכת. 31—18 כבר ב־ דקה ה־10. רפיון מסוים נוצל על ידי הבלגים לשוויון 42—42 (דקה 18) ובמחצית נרשמה שוב תוצאת שוויון (48—48).

אולם יתרון מכבי נמשך גם במחצית השניה. 70—59 (דקה 29), 70—67 (30), 70—71 (34) 73—86 (36) ועם שריקת הסיום — 91—85.

כאשר הזין טסיבגג, שחלה ערב המשחק, שותף רק בדקות ספו־ רות וגיבורי המשחק היו טל ברודי ובייל פלס שקלעו יחד 55 נקודות. טל 28 ובייל 27.

מאמן הקבוצה, יהושע רוזין, הביע שביעות רצון מן המש־ חק ואמר כי מכבי ת"א החמיצה הזדמנות נדירה להצטרף לשלב חצי הגמר. „אילו שי־ חקנו כך בכל ההופעות שלנו השנה בגביע אירופה אין לי ספק כי היינו נמנים על ארבע הקבוצות הראשונות".

בקבוצה הבלגית נהנו את הד־ טון שני האמריקנים קורקר באל (22 נקודות) וג'ק גילי־ ספי (209 ס"מ), שקלע 19 נקו־ דות. ההגנה הישראלית הסת־ דרה היטב עם שניים אלה וגם לאחרים לא איפשרה חופש פעולה מהולה.

● למכבי היא קלעו: ברודי 28, פלס 27, נוי־ מרק 12, כהנין 11, ברקו־ ביץ 7, שרף 4 ואבישר 2. לאוראלי הירבו לק־ לוע: באל 22, גילספי 19, נאיגצ 16, ואן־דאם 14.

✱ במשחק אימון גברה אמש קבוצת הפועל ת"א על הפועל רמת גן 70—61. כאשר הענק התל־אביבי החדש, דייב ניובארט (217 ס"מ) עדיין אי־ נו משחק במדי קבוצתו. לת"א הירבו לקלוע: סורנשיין 16, בקר 12 והקל 12. לרמת־גן: ביליציאק 18, אקוש 10.

יקירנו
ניצב משנה
יששכר בן־דור (סנצמן)
איננו
המתאבלים:
מרתה בן־דור, יוסף ואיתן
האם: דבורה סנצמן
האח: מאיר שמיר ומשפחתו, ת"א
האחות: יונה ברזל ומשפחתה, לונדון
סדרי ההלויה יפורסמו בנפרד

משטרת ישראל
מתאבלת על מותו של
ניצב משנה
יששכר בן־דור
ומשתתפת בצער המשפחה

אזכרה וגילוי מצבה
בנימין מלמד
ז"ל
ורשה — פולין
תערך ביום ראשון, ב' אדר תשל"ד (24.2.74) בבית העלמין בקרית שאול.
אוטובוס יצא מבית הרופאת „בכה" רח' אבולעפיה 23, ת"א בשעה 2 אחה"צ ויעבור דרך בית כנסת „ישורון" רח' זמנהוף (צ"ר קופ"ח) בשעה 2.30.
נפגשים ע"י השער בשעה 3 אחה"צ.
אשתו: יהודית
בנו וכלתו: מאיר וצפורה
הנכדים: אורלי, אבי ואילנית

לרגל גילוי מצבתה של יקירתנו
זהבה (אוליה) קירו ז"ל
נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה ביום ראשון, ב' באדר תשל"ד (24.2.74) בשעה 3.30 אחה"צ בבית העלמין בקרית שאול.
אוטובוס יצא מבית משפ' קירו רח' האוניברסיטה 87, תל־אביב, בשעה 3.00.
אנו מודים לכל מנחמינו
המשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של יקירנו
ראובן ב"ר ניסן קופרמן
ז"ל
מלודז' — פולין
ההלויה התקיימה אתמול יום חמישי כ"ט שבט תשל"ד (21.2.74) בבית העלמין בחולון.
המתאבלים אשתו הלה קופרמן
וכל בני המשפחה

מודעות אבל גם בעמוד 9

בגמר אליפות התיכוניים בדרום:
רחביה ירושלים גברה על עירוני ה' מת"א 42—43

מאת ישראל זיכמבר

נבחרת בתי הספר „אורט" חולון ו„רחביה" ירושלים עלו לחצי גמר אליפות בתי הספר התיכוניים, לאחר ש־ זכו בראשות בתים א' ו־ב' באיזור הדרום.

את ההפתעה הגדולה סיפקה קבוצת רחביה ירושלים, שגב־ רה במשחק דרמטי, שנערך כבר בשעות הבוקר המוקד־ מות, על תיכון עירוני ה' ב־ שיעור 43—42. גיבור הנצחון הירושלמי היה צבי בן־ארי ש־ קלע 22 נקודות. בנבחרת של עירוני ה', ניכרו אותות הכ־ אמץ כמשחק גמר הבתים בתל־ אביב, נגד „שבח", ערב קודם לכן. שני כוכבי עירוני ה', צבי גרינברג (15 נקודות) ו־ ישי פור (13), היו רחוקים במשחק זה מרמתם הרגילה.

שחקני ה' כילו לאחר מכן את הכתם בתיכון מקיף באר־ שבע בקובעם תוצאת שיא — 112—33. כשגרינברג 45 נקו־ דות, ופור 32 נקודות מרבים לקלוע לקבוצתם. אולם נצ־ חון זה בא באיחור, כיוון ש־ רחביה גברה קודם לכן על תיכון באר שבע 74—58.

בית ב' התנהל בעדיפות ברורה של שחקני „אורט" חו־ לון, שזכו בשני נצחונות: — 59—46 נגד בית ספר תג"ר אשקלון, ו־62—48 נגד תיכון גבעת ברנר. יצחק רוזנטל, עם 41 נקודות בשני המשחקים, בלט בשורות החולונים.

בכשחקי חצי הגמר שייער־ כו בשבוע הבא ב„היכל הס־ פורט" בנעמן, ייפגשו במשחק הראשון תיכון רחביה ירוש־ לים עם „בסמ"ה" חיפה וב־ משחק השני ייפגשו „אורט" חולון ומוסד „הרי אפרים".

לראשונה מאז הוטל חרם הנפט: מחירי הנפט בארה"ב ירדו

מאת פיליפ בן, סופר „מעריב" בארה"ב

בפעם הראשונה מאז הוי־ טל חרם הנפט הערבי נר־ שמה אתמול בארה"ב ירי־ דה במחירי הנפט.

בממשלת כווית ביטלה מיכרז בו קיוותה למכור לגרבה ב־ מחיר 65 מיליון חביות נפט גלמי. הסיבה לביטול המיכרז היתה, כי ההרבה בהמחיר הצי־ע 9 דולאר לחבית, לעומת מחיר של 17 דולאר לחבית שהשיג נפט איראני בדצמבר אלהקף.

הממשלה הכוויתית הוציאה מיכרז חדש, בו יוכלו להגיש הצעות רק במחיר של 11.45 דולאר לחבית ויותר. מ־50 חברות הנפט הבינלאומיות, שהוזמנו להגיש הצעות, השי־ תתפו רק 32, והבן באירופה ויפאן.

בינתיים הודיע מכון הנפט האמריקני, כי ערך מניות ה־ נפט בארה"ב גבוה עתה ביו־ תר מאחוז אחד לעומת השנה שעברה, כאשר לא היה מחסור.

חברות נפט אמריקניות ר־ בות קיצצו בכידה רבה ביבוא הנפט הגלמי, כדי להציג את אי־שביעות רצונן מהלך בה נקט הממשל של הנשיא ניכסון בעניין הנפט, ובתגובה על האשמתן בעשיית רווחים מופרזים, כפי שנטען בקונגרס ובעתונות.

ג'אלוד עשוי לבקש ברומא לחון או לגרש 3 מחבלים

מאת עדה לוצאטי
סופרת „מעריב" ברומא

ראש ממשלת לוב, עבד אל סלאם גאלוד, עומד ל־ הגיע היום ביקור רשמי בן ארבעה ימים באיטליה.

איטליה היא השותף הגדול ביותר של לוב לסחר חוץ, ו־ ברומא רואים חשיבות רבה לפיתוח יחסי הסחר בין שתי המדינות. לוב היא ספקית ה־ נפט השניה בגודלה של אי־ טליה, אחרי סעודיה.

יצוין, כי משפטם של שלו־ שת המחבלים, שניסו לפגוע בכילים בנמל „אל על" ש־ עמד לנחות ברומא — נידחה, לאחר שעמד להתחיל שלשום. משקיפים ברומא סבורים, כי יתכן שראש ממשלת לוב יב־ קש לחנון או לגרש את הש־ לושה בטענה שלפעולתם היו מניעים פוליטיים.

מקורות איטלקיים מהימנים מסרו, כי ג'אלוד מביא עמו הצעות להשקעות איטלקיות בלוב וכן השקעה לוביות ב־ איטליה.

ההשקעות של לוב עשו־ יות לכלול גם רכישת כמה מפעלים איטלקיים, כדי ל־ השפיע באמצעי התקשורת על דעת הקהל לטובת העניין הלובי.

ברומא נפוצה ידיעה, לפיה יהיה ג'אלוד אורחו של ג'יד־ באני אנג'לי, שמשפחתו היא בעלת מפעלי המכוניות „פי־ אט" והעתון „לה סטאמפה". ידיעה זו עוררה ניחושים בבירה האיטלקית: האם יבקש ג'אלוד לרכוש את „לה סטאמ־ פה"? במקרה כזה, סביר להי־ ניח כי ארינו לוי, עורך העתון, הנמצא ב„רשימה השחורה" של הליגה הערבית — לא ייוותר בתפקידו זמן רב.

סגן נשיא ערמקו"ו טוען:
הסעודים הודיעו לנו באוגוסט כי תפרוץ מלחמה ויוטל חרם

מאת פיליפ בן, סופר „מעריב" בארה"ב

[illegible] אוגוסט אשתקד הודיעה ממשלת סעודיה [illegible] למנהלי חברת ערמקו, כי מלחמה חדשה בין הערבים לישראל תפרוץ תוך זמן קצר, ומיד אחרי כן יוטלו סנקציות ערביות, הרבה סעודיה, אמבארגו על יצוא [illegible] סגן נשיא חברת ערמקו, מייקל ארמין, [illegible] ע"י החברה לכשרי ההון האמריקני, אך לא נעשו [illegible] צעדים.

ארמין גילה דבר זה בושינגטון בעת סעודה שנערכה לכבוד מנהלי חברות ביכליוה נפט. מאוחר יותר הודיע דובר משרד החוץ, כי המשרד בוחן עתה את דבריו של מר ארמין.

סגן נשיא ערמקו אמר, כי האזהרה באה מפי המלך פייצל, שאמר, כי הערבים מוכנים לסבול 50 אלף קורבנות במלחמה. אמר ארמין: „דיברתי עם אנשי סוכנות הביון המרכזית, הצי, הצבא וחיל המודיעין, והם אמרו לי: ,אתה יוצאת מדעתך. אל תדאג בקשר לפייצל — אנו ניתן להם פאנטומים'".

נבחרת הכדורסל הפסידה במשחקה האחרון בארה"ב

מאת אלכס דורון, שליח „מעריב" עם נבחרת הכדורסל בארה"ב

נבחרת הכדורסל של ישר־ ראל סיימה דפנות ביקור את סבבה בארצות־הברית, כ־ הפסד לאוניברסיטה הקאתו־ לית „סיינה", באלבאני, ניו־ יורק, בשיעור 83—89. בכך הפסידה את הסבב המסדירה בהבטח על ארבעה, ועסקה שמונה נבחרות.

במשחק באלבאני, באה ל־ ידי ביטוי העייפות הרבה ש־ הצטברה אצל השחקנים, עקב הטלטולים הרבים והחיכוח ה־ משחקים בימים האחרונים. שחקני „סיינה", שכעזום בה הירשה להם המאמן שלנו, אברהם חמו, לשתף 18 שחק־ נים במשחק (במקום 12 כ־ מקובל) ניצלו היטב את ה־ עייפות שלנו ובמשחק נוקשה ומהיר גברו על הישראלים בסיום, לאחר שבמהלך המש־ חק עבר היתרון פעמים רבות מיד ליד.

ה„קפטן" איתמר מרזל אמר כי בדקות מסויימות במהלך המשחק, לא שמרנו היטב ו־ לדעתו לא השקיעו כולם את המאמץ שהיה נדרש במשחק אחרון זה.

בכל אופן, בועז ינאי, אחד משחקני המפתח של הנבחרת, נראה כבר עייף, וגם האחרים לא היו מסוגלים כבר לתרום מאמץ נוסף כדי לסיים את הסיור בנצחון על אחת הכב־ ללות הטובות שבהן פגשנו במסע המרתוני בן 12 המש־ חקים.

מאמן הקבוצה המארחת, ה־ כטונה „האינדיאנים", קיבל בידע מפורט על נבחרת יש־ ראל, בידידו שהוא כאמן נב־ חרת קנדה. האחרון ראה את־ נו בפעולה במשחק הראשון במסע במונטריאול והעביר את הפרטים הדרושים לאמן באל־ באני.

בדקה הראשונה למשחק כבר הובילו האמריקנים 6—0, אולם ארבעה סלים של הגן קרן ושביב קפלן העניקו לישראל יתרון 8—6. ישראל הובילה 27—20, אך לקראת סיום ה־ מחצית הראשונה הצליחו ה־ אמריקנים לנצל רפיון בשו־ רות שלנו ולהוביל 39—38.

ישראל הובילה 46—43 ב־ דקה ה־23 וכאן עבר היתרון בקבוצה לקבוצה, לסירוגין. במשך כחמש דקות הובלנו יחד 64—61, אך כל משגה של הכדורסלנים שלנו עלה לנו ביוקר. האמריקנים העלו ל־ 80—74 ול־87—76, לפני ש־ צימקנו בסיום ל־89—83, כ־ אשר איתמר מרזל ובועז ינאי היו כבר בחוץ בגלל חמש עבי־ רות.

המשחק נערך באולם המשמר האורחי של האוניברסיטה, ב־ מקום בו שכורה פינה לתלמי־ מידים. את כדור הפתיחה זרק נאט הולמן, יו"ר הועד האמ־ ריקני למען הספורט בישראל, שביקר כאן באחרונה לפני 34 שנים, כאשר היה עדיין שח־ קן...

לישראל קלעו: קפלן 22, איינהר 17, מרזל וינאי 10 כ"א, קרן 9, מוסקוביץ 9, בן שחפר בן־דוד וזילברמן.

הנבחרת תחזור לארץ ב־ יום א'.

ג'ורג' בסט גנב מעיל פרווה מ„מיס תבל"

מאת צבי זביה, כתב „מעריב" בלונדון

הקורבן היא „מיס תבל", הדוגמנית האמריקנית מרג'ורי וואלס, ומי שנאשם בגניבת מעיל הפרווה היקר שלה מדירתה בלונדון, הוא לא אחר מאשר כוכב הכדורגל הפרופסיונלי הבריטי, ג'ורג' בסט.

אתמול נתגב בעינויים מושפלות לפני שופט שלום לונדוני, אשר שיחרר אותו בערבות של 6000 לי"ש, עד לבוער משפטו. פעמיים חדר בסט שלא כחוק לדירתה של „מיס תבל". פרט למעיל הפרווה, כך טוענת המש־ טרה, נטל עמו גם את דרכונה, פנקס הצקים שלה, משקאות משכרים וצרור מכתבים אישיים.

כל מה שיכול היה לומר בבית המשפט, כאשר נשאל אם הבין את ההאשמות התלויות נגדו, היו שתי מלים שנאמרו בקול רפה: „כן אדוני".

✱ ✱ ✱

ברור כי אין זו עבירה פלילית שיגרתית — שכן, מה לכוכב הכדורגל אצל מי שעומדת להיות כוכבת קולנוע, ולשם מה היה זקוק לצרור ה„מזכרות" האי־ שיות, אשר מלכת היופי ההלבנה לא מעט לפני שהחד ליטה להתלונן במשטרה נגדו, על נטילתם ללא רשות?

קשה לדעת אם היה זה שבר מתסכל של רומאן אהבים בלתי מוצלח. מלכת היופי אמנם לא מכחישה כי התוודעה אל ג'ורג' בסט לפני ארבעה שבועות, בבית מרזח בעיר מולדתו ומגוריו, מאנצ'סטר. התמונות כשהם יוצאים בעמותא כדיסקוטק לונדוני מפורסם, ביום שישי שעבר, פורסמה בהבלטה בעתונים למחרת היום. אבל מה שהתרחש בין השניים במרוצת השבוע, נדע אולי במהלך המשפט שיתחיל בחודש הבא.

✱ ✱ ✱

כי אותן „מזכרות" נעלמו מביתה של ה„מלכה" אחרי הבילוי בדיסקוטק. ואם הצביעה עליו במשטרה כעל חשוד בגניבה, מן הסתם שהה בדירתה — בהס־ כמתה, או נגד רצונה, זו שאלה לפני עצמה — אך ברור כי היה זה לפחות בידיעתה.

היא מדגישה עתה, מכל מקום, את ציפיתה לידידה האמריקני הקרוב (ארוס וגם חתן מיועד) שהוא אגב, מיליונר צעיר ששמו פיטר רווסון. השתלשלות פרשת בסט היתה בשבילה „זעזוע". והוא, אשר רק כשבוע שעבר הודיע על פרישתו ממגרש הכדורגל, עדיין צמא לכבוש את כותרות העתונים. פעם היה עושה זאת בשערים. עכשיו בשערוריות...

זכו בהגרלת הפיס

בהגרלת מפעל הפיס ש־ התקיימה אתמול זכו הכרטי־ סים הבאים:

בסך 150,000 ל"י זכו הכרטי־ סים: 118380 .507378

בסך 50,000 ל"י זכה הכרטי־ ס: .545178

בסך 12,500 ל"י זכו הכרטי־ סים: 486008 .734849

בסך 6,250 ל"י זכו הכרטי־ סים: 156035 453507 726242 .732846

בסך 1,250 ל"י זכו הכרטי־ סים הבאים: 030649 040895
066872 141388 148663 180103
244243 250446 258000 263638
313689 372855 383463 394049
511395 545890 639000 669527
705976 747205 .793482

בסך 600 ל"י זכו הכרטי־ סים שמספריהם מסתיימים ב־:
12573 17959 27229 28253
36210 53309 56236 56976
67059 .72058

בסך 250 ל"י זכו הכרטי־ סים שמספריהם מסתיימים ב־:
02669 02858 14822 17329
18968 20070 24331 25690
31503 35873 45528 51540
54383 55786 62077 62167
62602 65250 77836 83356
84136 85864 88704 91619
.93945

בסך 100 ל"י זכו הכרטי־ סים שמספריהם מסתיימים ב־:
1698 3191 4315 4603 4668
5553 .9502

בסך 50 ל"י זכו הכרטי־ סים שמספריהם מסתיימים ב־:
0059 0086 0292 0384 0389
0509 0765 0858 0966 1027
1028 1327 1336 1361 1567
1967 2163 2283 3273 4114
4154 4194 4328 4333 4734
5220 5244 5790 5840 6072
6278 6772 6869 8207 8599
8953 8956 8998 .9101

בסך 4 ל"י זכו כל הכרטי־ סים שמספריהם מסתיימים ב־ ספרה: 9.

هكذا في الأصل

שלום רוזנפלד

בחדרי וינדזור

הדלקת הנרות
שבת פרשת תרומה

	ע"ש	מוצ"ש
ירושלים	16.54	18.07
תל-אביב	17.12	18.09
חיפה	17.03	18.07
באר-שבע	17.10	18.04
אילת	17.13	18.11
הר-החרמון	17.12	18.06
דרום-השפלה	17.25	18.19
צפון-השפלה	17.25	18.19

שתי צעירות ועובד "אל-קודס" — בין 12 עצורי "רשת המשכילים" של "פתח" שנחשפה בירושלים

בנו של חבר בסינט הירדני חשוד כי אירגן את הרשת

מאת אורי פנר

אחת מרשתות-החבלה הגדולות של ארגון "פתח" נחשפה בימים אלה במזרח-ירושלים. הרשת, אשר מנתה 12 חברים וביניהם שתי צעירות, היא הראשונה שנתגלתה בירושלים מאז מלחמת יום-הכיפורים.

טרם ברור מה הם מעשי החבלה המיוחסים לרשת זו, אך יש להניח כי הם כוללים, בין השאר, פעולות חבלה שבוצעו במזרח-ירושלים, בגלל הסידור שהיה לפני כחודשיים.

מלבד פעולות-סידור, עסקה הרשת גם בהפצת כרוזי-הסתה, בעיקר באיזור ירושלים. בין השאר קראו הכרוזים לתושבים הערבים לשבות, להימנע מתשלום מסים ולהימנע מלהשתתף בבחירות לעירייה.

הכרוזים מתחלקים לשני סוגים: כרוזי-הסתה, שנחתמו בידי "החזית הלאומית הפלשתינית", ומכתבי איום, אשר נחתמו בידי "תנועת השחרור הלאומית הפלשתינית — 'פתח' — המפקדה הכללית של כוחות אל עאצפה — האדמה הכבושה". אחד ממכתבי-האיום שנשלחו באחרונה בידי אנשי הרשת הגיע לידי מכוניתו של חבר "המועצה המוסלמית העליונה", פאיק בראקס, לאחר שהמכונית חובלה.

שתי הצעירות שנעצרו חשודות, כי היו ממונות על הפצת הכרוזים. אחת מהן היא נוצריה, מארלין מאשאתה. דודה של מארלין, בעל בית-הקפה "אירופה", השוכן ברח' אל-זהרה במזרח העיר והידוע היטב לתושבי העיר היהודיים, הופתע מאוד כשנודע לו על פעילותה של בת אחיו. בית-הקפה שלו נסגר מאז היעצרה ועד אתמול.

בין חברי הרשת שנעצרו שוטר-לשעבר, דלאל חמאד, העובד בעיתון המזרח-ירושלמי "אל קודס".

חברי הרשת גויסו עוד לפני מלחמת יום-הכיפורים. הראש המגייס הרשת הוא איבראהים אל-שאריף, בנו של עבד אל ראחים אל-שאריף, חבר הסינאט הירדני ומקורבו של המלך חוסיין, המתגורר במזרח-ירושלים.

מקור מזרח-ירושלמי גילה לסופר "מעריב", כי איבראהים אל-שאריף למד באוניברסיטת ביירות על חשבון "פתח". אחותו של איבראהים, בותיינה, נשואה לאחד מראשי "פתח" וחבר המועצה המרכזית של "ארגון השחרור הפלשתיני", עבד אל-לאטיף אל-קאדומי, המכונה "אבו לוטוף". אחיו של איבראהים מסר אמש לסופרנו, כי מעצרו של איבראהים הוארך אתמול ב-14 ימים נוספים.

בניהם של שני השותפים בעלי מסעדת "אוכידה" המזרח-ירושלמית, מחמוד אל-שאריף והאהד אבו-סירה, חשודים כי היו מראשוני המגוייסים לרשת. עוד שניים מחברי הרשת הם ואסיף דנדיס ופתוח אבכאפי.

הדברים המאפיינים חברי רשת זו: כולם שייכים למשפחות מבוססות היטב, מבחינה כלכלית, כולם משכילים וגיליהם נעים בין 20 ל-27 שנה.

בין המיבצעים המיוחסים לרשת גם שיגור מכתבי-הזמנה לאישים בשטחים, בהם נתבקשו להשתתף בכינוס "המועצה הלאומית הפלשתינית". המכתבים נשלחו, כנראה, כדי שלא יתגלה מקומו של מטה הרשת.

סעיד סונקראט, בעל חנות גדולה במזרח-ירושלים ואביו של אחד מעצורי הרשת, מאראן סונקראט, אמר אמש לסופר "מעריב", כי לא זו בלבד שלא ידע על חברות בנו ב"פתח", אלא שהוא אף לא מוכן להאמין לכך. הוא הוסיף, כי כאשר באו כוחות הבטחון לביתו, לפני שלושה ימים, בשעה 3 לפנות בוקר כדי לעצור את בנו, הוכתה אמו של מאראן בהלם והתעלפה. אבי העצור אמר עוד, כי הוא חב תודה למשטרה על כי הירשתה לו, אמש, לשוחח עם בנו בטלפון. בן סיפר לאביו כי הוא זוכה במעצר ביחס הוגן.

חשיפת הרשת נחשבת למכה החזקה ביותר שספגו המחבלים בתוך השטחים המוחזקים, מאז מלחמת יום-הכיפורים. לכן, הוא בא ערב עריכת כינוס "המועצה הלאומית הפלשתינית" בקאהיר. דווקא בימים אלה מנסה "ארגון השחרור הפלשתיני" לעורר גל של מעשי-חבלה בשטחים ובמזרח-ירושלים, במטרה להפגין נוכחות — אך, כאמור, חשיפת הרשת החזקה פגעה קשה במטרות אלה של הארגון.

מחרתיים עליה לקברו של איציק מאנגר ז"ל

ביום א' ה-24 בפברואר, ביום השנה החמישי למותו של המשורר איציק מאנגר תיערך בשעה 11 לפנה"צ עליה על קברו, בבית-הקברות בנחלת-יצחק.

"יחידות החיל הרימו תרומה מכרעת במלחמת יום הכיפורים, וחיל התותחנים נמצא עתה בתהליך של התעצמות, כפי שלא ידענו מעולם, בתחומי הציוד החדיש, מבחינת הכמות והאיכות כאחד" — דברים אלה אמר קצין תותחנים ראשי, תא"ל נתן שרוני (משמאל) בטקס הסיום של קורס קציני תותחנים, שנערך אתמול באחד הבסיסים הצבאיים אי שם בארץ. תא"ל נתן שרוני [...] את דרגותו של החניך המצטיין, סג"מ יורם ריברסקי. הטקס הסתיים במסע הצדעה של [...] הקורס על תותחים מתנייעים

המדינה תשלם פיצויים לאלמנה וגם ל"ידועה בציבור" של פועל שנהרג

השתים קיבלו צו ירושה ודמי נזיקין במשפט שכל משתתפיו — התובעות, הפרקליטות והשופטת — היו נשים

מאת שאול הון

תביעה יוצאת דופן במקוריותה הוגשה והתבררה בבית המשפט המחוזי בתל-אביב. אלמנתו של גבר שנהרג בתאונת עבודה הגישה תביעת נזיקין בסכום של רבע מיליון לירות יחד עם... הידועה בציבור של בעלה המנוח. שתי הנשים לא רק שהסכימו להגיש יחדיו את התביעה, אלא גם קיבלו יחדיו צו ירושה על עזבונו של המנוח.

אלמנתו של המנוח טוענת בכתב התביעה, שהוגשה בידי עורכת הדין לאה ויינברג, כי בעלה עבד כאזרח בשירות צה"ל ותוך כדי טיפול בחשמל התפוצץ ביום 24.7.70. הגבר היה כבן 35 במותו. לתביעתה של האלמנה הצטרפה גם מי שהיתה "הידועה בציבור" של המנוח, הטוענת כי מיחסיה עמו נולדה לה בת. לכן הוגשה התביעה גם בשם הבת, שהיא כיום כבת 7. כן הצטרפה לתביעה אימו של המנוח, שאף היא תבעה את חלקה בטענה שבנה היה מקיים אותה.

האיש עבד כאזרח בשורות צה"ל, באחד ממחנות הצבא, והוגשה התביעה נגד המדינה. בשם המדינה הוגש כתב הגנה על ידי עורכת הדין נ. שטרן, עוזרת ראשית לפרקליט מחוז תל-אביב. בכתב ההגנה נאמר כי ל"ידועה בציבור" אין כל עילת תביעה במקרה זה, שהרי המנוח השאיר אשה שממנה לא התגרש. אולם טענה זו לא עמדה במבחן, משום שעוד קודם לכן הוצא צו ירושה בבית המשפט המחוזי בתל-אביב, המכיר גם באלמנה וגם ב"ידועה בציבור" כיורשותיו של המנוח, ועמן גם בתו של המנוח ואמו.

פרט פיקאנטי נוסף נתברר במהלכו של המשפט. שכן היה זה משפט של טהרת המין הנשי בלבד: לא רק יורשותיו של המנוח השתייכו ל"מין היפה", אלא גם הפרקליטה שלהן וגם עורכת הדין אשר ייצגה את המדינה. ולא עוד אלא שבצירוף כמו של נסיבות נמסר המשפט לבירורה של השופטת המחוזית בתל-אביב, הגברת שולמית ולנשטיין. הנציג היחיד של המין הגברי, שהוזכר במשפט זה היה המנוח עצמו, שלא היה עוד בין החיים.

אפשר שלתופעה מיוחדת זו של "משפט על טהרת המין היפה" היתה גם השלכה על מהלך המשפט עצמו. שכן הוא נסתיים בקצב מהיר ובפשרה על דעת כל הצדדים המעורבים בו. השופטת אישרה את הפשרה ונתנה לה תוקף של פסק-דין, שלפיו יקבלו התובעות 150 אלף לירות. חלוקת הסכום בין היורשות יהיה כדלקמן: הבת תקבל 50 אלף לירות, אמו של המנוח תקבל 4000 לירות, האשה תקבל 51 אלף לירות ו"הידועה בציבור" תקבל 45 אלף לירות.

ההסכמה ההדדית שבין האשה וצרתה בא לידי ביטוי גם בסופו של המשפט: על שתיהן הוטלו הוצאות המשפט חלק כחלק והן קיבלו עליהן את החלטת השופטת.

הרוג ו-15 פצועים בתאונה בכביש החוף

צבי ספקטור, בן 44, מחולון, נהרג ו-15 נפצעו, מהם שישה קשה, בתאונת דרכים שאירעה אתמול בערב בכביש החוף.

* ויקטוריה צרקיס, בת 38, מתל-אביב, נהרגה אמש בשעה 8, בלכתה ברח' חיל השריון בתל-אביב, כשמכונית פרטית פגעה בה.

שר השיכון הורה לבדוק מכירת דירת עולים לפקיד

שר השיכון, זאב שרף, הורה לבדוק פרטים הקשורים בכך; אפשרות לפקיד במשרדו לרכוש דירה שנועדה לשיכון עולים בתנאים מסובסדים.

פקיד המשרד, מר דב לב, קיבל אפשרות לרכוש דירה בת ארבעה חדרים בתלפיות בירושלים במחיר מסובסד. הוא שילם בעד הדירה 76 אלף ל"י מזה 16 אלף ל"י במזומן ו-60 אלף ל"י בהלוואה בריבית של תשעה אחוזים ללא הצמדה.

ההסבר שניתן לכך הוא שכבר לפני שנה זכה בהגרלה בדירה בשיכון לזוגות צעירים. לטענתו, היו בדירתו שני כיווני אוויר במקום שלושה שהובטחו לו, והוא איים בהגשת תביעה משפטית נגד משרד השיכון. במשרד הוחלט "להסתדר" אתו, כדי למנוע "הליכים משפטיים".

דובר משרד השיכון, י. ליש, אמר כי השר לא ידע על כך והורה עתה לבדוק את המקרה.

מר דב לב הוא סגן הממונה על יחידת הביטוחים במשרד השיכון.

"מוכנה להתגייר" — כתבה סילוויה רפאל מן הכלא

במכתב מבית-הסוהר באוסלו, ששלחה יהודית רפאל, מנידוני המשפט בלילהאמר, אל ד"ר ישראל בר-זאב בירושלים, ראש האגודה למען גיור, היא כותבת בין השאר: "אני מוכנה לקבל את הצעתך ולהתגייר בדרך הנאותה, כי ארץ ישראל היא מולדתי היחידה ובה רצוני לחיות. "המחווה שלך והצעתך לשלוח בית דין מיוחד לבית האסורים ורצונך לעזור לי בפתרון שאלת גיור, — אומרת לי הרבה. זו בעצם בעיה מרכזית, כיצד אוכל לעבור טקס דתי ולהתגלם על פיסת נייר, אבל לא אוכל לבדי לפתור את הבעיה. אני זקוקה לעזרה. אני מקווה כתרשה לי בבואי ארצה להתייעץ עימך [...] כה לא מבאתי לה תשובה. מכתבך הכפיע עלי השפעה חזקה בזמן זה כשאדם מרגיש עצמו בבדידות, טוב לדעת שיש אנשים העומדים עימי, חושבים עלי ומתפללים לשלומי".

חדרי שינה
ארונות קיר
מטבחים
רהיטי [illegible]
תל-אביב - החשמונאים 91
אבן גבירול 18
חיפה - הרצל 13
ירושלים - שלומציון המלכה 5
באר שבע - הרצל פינת רמבם

יבוא באופנה
חליפות מובחרות
לגברים ולגברות
שניידמן
3 קומות של אופנה
דיזנגוף 128 ת"א

DANAYA
דנאיה
אופנת עור עילית
בקרו וראו את מבחר בגדי העור האקסקלוסיביים לנשים ולגברים.
עכשיו אנו מעניקים
20% הנחה
על מחירינו הישנים
חנויות "דנאיה" פתוחות בין השעות 9.00—21.00
תל-אביב: רח' מנדלי ה. טל. 234471
רח' הירקון 160 טל. 240489
ירושלים: רח' הלל 23 (בנין המגדל) טל. 232619

נגנבה מכונית
פיג'ו 404
אוטומטית, בצבע לבן
604—282
המוצא היטב מתבקש להודיע על מקום הימצאה לטל. 289417 או לתחנת המשטרה הקרובה ויבוא על שכרו.

הרבנות הראשית לישראל
יום תפילה כללי
מועצת הרבנות הראשית לישראל בתיאום עם רבני התפוצות מכריזת על יום שני ג' באדר תשל"ד (25.2.74) כיום תפילה וזעקה לשלום השבויים בסוריה.
מיד אחרי קריאת התורה יאמרו בכל בתי הכנסת מזמורי תהילים דלהלן: —
מזמור כ', פ"ג, קי"ח, קל"ו, קמ"ב.
אח"כ לומר תפילת אחינו כל בית ישראל הנתונים בצרה ובשביה, ולסיים במי שברך לשבויים.
מועצת הרבנות הראשית לישראל

[illegible]
בוא לראות
טפטים
בוא לראות
שטיחים
מקיר לקיר בוא לראות דלתות דקורטיביות וציפוי דלתות פרזולים וידיות.
ציפויים דקורטיביים לרצפה V.P.C הכל רחיץ ומבריק, מומחיות ואחריות מובטחים.
בוא תראה
תקנה ותהנה
אצל אוהב ציון
אבן גבירול 20
טלפון 257941.

"אגד"
אגודה שיתופית לתחבורה בישראל בע"מ
משאל החברים
בנושא איחוד "אגד"-"דן"
יתקיים ביום שלישי 26.2.1974
שעות ההצבעה בקלפיות השונות פורסמו בעלון הפנימי ועל לוחות המודעות בכל סניפי "אגד" בארץ.
החברים בשידות פעיל
יוכלו להשתתף במשאל במקומות ובשעות כפי שיובא לידיעתם על-ידי מפקדי יחידותיהם.
הנהלת "אגד"

חייל משוחרר
ביום א' 24.2.74 החל משעה 09.00 אתייצב לפני לשכת ראש הממשלה בירושלים כהמשך לתביעה לכיבוד עקרון האחריות המיניסטריאלית והחלתו על שר הבטחון.
אני קורא לך, אתה שנשאת בעול המלחמה, להתייצב עמי בהפגנתי.
מוטי אשכנזי

רדיו למכוניתך
+ אנטנה ננעלת,
רמקול והרכבה —
299.— ל"י
שנה אחריות
"מטאור", סירקין 18, ת"א. טל. 288736

בירושלים
דרושות
דירות
בשב"ח
לתקופות קצרות
לין-דר
חברה לנכסים והשקעות בע"מ

נגנבה מכונית
פיאט 600
מודל 1960, מס' 860—48
להתקשר ל-055-24013
או למשטרה הקרובה
המוצא יבוא על שכרו

החברה להגנת הטבע
רח' השפלה 4 תל-אביב
מארגנת
נופש בקפריסין
בחול המועד פסח
בין התאריכים 8.4.74 עד 14.4.74
פרטים והרשמה במשרדי החברה מח' טיולי חו"ל או בטלפונים 35063, 34786, 31765.

מסעדה מזרחית
"גן-תמר"
יוסף
רח' יפת 140 יפו,
טלפון 866507
פתוחה
אוכל מובחר,
מחירים נוחים

מוצרי יבוא
ריהוט איטלקי
אקסקלוסיבי
* ברים, ויטרינות וריהוט לכניסה
* עגלות תה בדגמים בלעדיים
ארונות וריהוט לאמבטיה.
50 דגמים מרהיבים
(גם לוילות ודירות פאר)
מחלקה מיוחדת למתנות
"עדון" יבוא בע"מ
ת"א, רח' פרץ 3 ע"י ככר המושבות
טלפון 615186

למכירה
מיכל דלק
80 קוב
פרטים טל. 04-719466
בערב

פרס כספי למוצא
אופל כחולה
עם גג לבן, 4 דלתות.
מודל 1960 מס' 424-257
להתקשר טל. 261689
תל-אביב.

חברה ציבורית גדולה
מחפשת שטח
של כ-10 דונם
בסביבות פתח-תקוה
קרית אריה
בא בחשבון גם שטח חקלאי
בגבול אזור התעשיה.
בהצעות עם ציון גוש, חלקה ומחיר
נא לפנות לת.ד. 23048, תל-אביב.

פורים-פורים
מבחר גדול של תחפושות לילדים ולנוער
"קונפקציה ונצואלה"
יפו, שד' ירושלים 2,
טלפון 823656.

מעוניינים לקנות
טרקטור-בולדוזר D-9
שנת ייצור 1971—72
לפנות: רפי בע"מ
חברה לעבודות עפר
ת"א טלפונים 822802, 823160

לרגל נסיעה
למכירה
אופל קומודור
קופה אוטומטית
(סוף 69)
במצב יוצא מהכלל.
872418 מ-22—8.

מכשיר הטלויזיה
שלך התקלקל???
הבא אותו למעבדתנו
נתקנו במהירות ובאחריות
מעבדה לתיקוני כל סוגי הטלויזיות
פרישמן 52, תל-אביב (פ' דיזנגוף).

מגרשים אחרונים!!
השקעה בטוחה — רכישת מגרש החל ב-4,500.— ל"י.
פנה מיד:
"השקעות פלליות" אלנבי 55 ת"א.

הנהג, בהיותך בדרכים אל תשכח לאסוף את החייל

מעריב של שבת

האום: „אני באה!..”

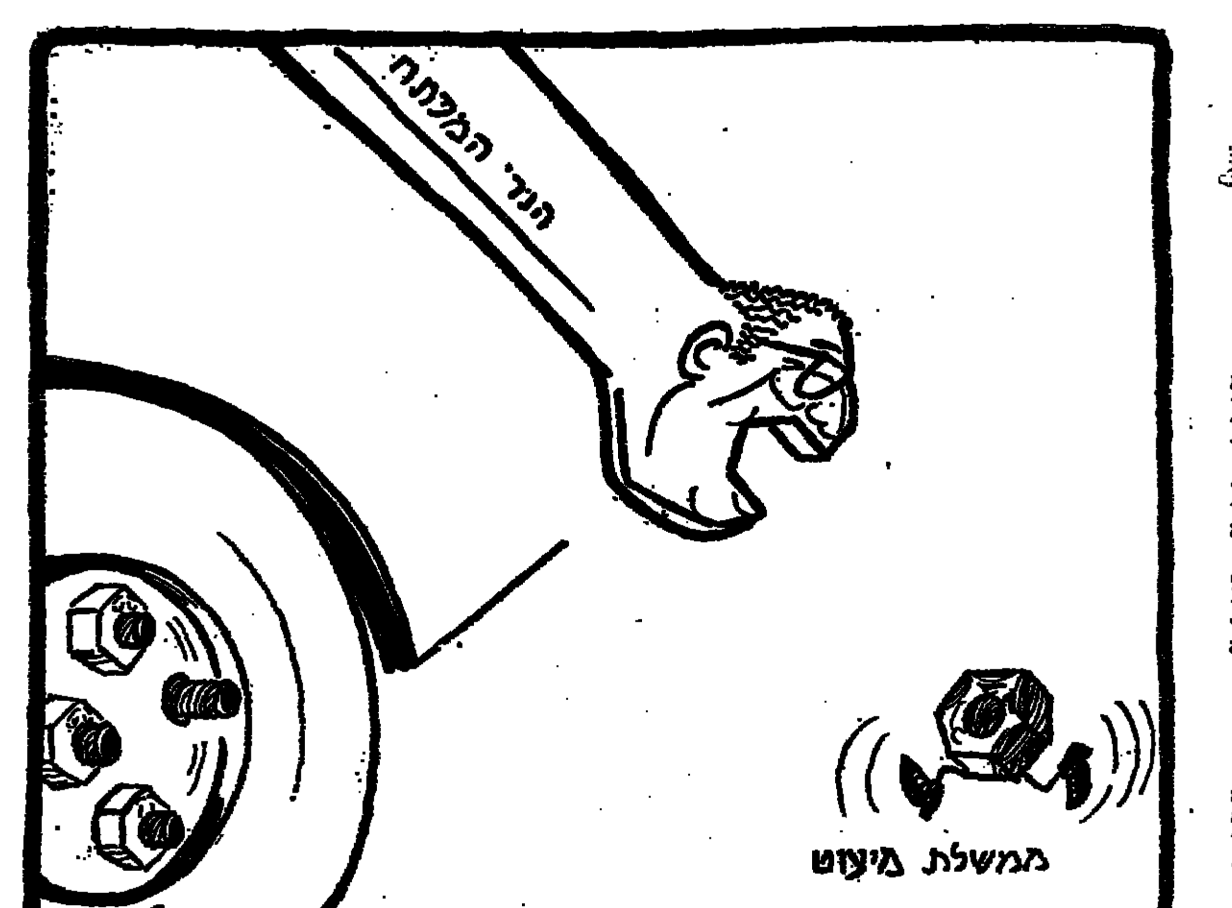

„בחורי וינדזור העליזים"

שלום רוזנפלד

...זה לוי אשכול הזקן, ששאל לשעה ...קלה משקספיר את שם הקומדיה המפור... שלו כדי להדביקו במבזק של קבוצה ...ים אשר בימי־התכונה ("היי־תכאון במאי ...הגיעו לבעו ברוטו של משה דיין ...שלה שבראשה.

...מות שנים כאשכול הצליח הגדיר יותר ...ית מאשר „בחורי וינדזור העליזים" הוקיעו ...„הרהורי" כבר שכמה על הממשלה ...ה את שפירא לפני הבן האובד של ...", שהלך לרעות בשדותיו של בן־גוריון, ...נוסף כמעט בגליונות המצהירים על ...ים כאותה תקופה, נגלה בלא מאמץ ...את הנוביה האירונית, שבין הדמוקרטים ...עים שכילו אז זמנם בפרוצדורה בלתי־...רטית זו שהעלתה את משה דיין על ...הרם של שר־הבטחון, מצויים אישים ...ם המתייצבים היום, בכלוא כובד משקלם, ...ל כל „הפגנה־רחוב" שמטרתה הפוכה ...שהיתה להפגנות 1967, כלומר, למען ...פיתוח או פיטוריו של משה דיין מן ...שלה.

...לו לפתות באו אנשים אלה ואמרו: אז, ...שבע שנים שגינו; טעינו בכך שחשבנו ...זהו עמדית רחבה שבהתארגנות בימי ...ם בבקשה לכפות על ממשלה, שנבחרה ...בה כחוק, לשנות את הרכבה בניגוד ...ן ראשיה, היא „פוטש"; (זו, אגב, ...יה שאחדים מהם השתמשו בה אז). ...; הם לא אומרים כך. נראה להם כדבר ...בהולים הם עקבי להוקיע את ...נות הפוטשיסטיות של שנת 1967 כמעשה ...־דימוקרטי מובהק ולשבח את ההפגנות ...ייסטיות דהיום כגולת־הכותרת של ...קיה.

...יק הכבא בין התפסים לטהירה זו ...וזים מלוהטים, סופרים, חכמי מדעי־...יוה, אינטלקטואלים חריפים. כיצד יתכן ...?

...ן יתכן.

...מלכתחילה כל העניין החיצוני של ...ר ה, של הפרוצדורה, לא היה — ואיננו ...זום — אלא תירוץ נוח להתלות בו או ...זם בו את הכוונה הפוליטית האמיתית. ...שאז, בשנת 1967, התנגדו לגרוש של ...לממשלה (וגם להקמת ממשלת ליכוד) ...תוך חרדה להליכים הדמוקרטים, אלא ...להגן על הממשלה מפני רהיזורצים ...זה או פוליטיה הנוגדת את השקפתי־...ם ותפיסותם המדיניות והבטחוניות, כך ...ריים הם היום סביב התביעה לסילוקו ...דיין בשל אותה סיבה עצמה.

..., הלילה, שחשודה בעיני נאמנותם ל...רטיה. מובטחני, כי רובם חרדים לסידו־...ל הסיעים, אלא שזה עניין מ ש נ י ...זב; לקליפה ולא גרעין. ולכן, מה שהיה ...אז על פי הכלומה, כאשר כיהנה ...לה שנבחרה ש נ ת י י ם קודם לכן ...בת שנות להחליפה וא־אפשר היה ...יפה בדרך של בחירות, כשר ויפה ...הם היום שבועות בעשים בלבד אחר ...ה בלילית שהתנהלו בצילן של בעיות ...ן הם דורשים את פיטוריו של דיין.

★

...את עלבונו של העניין באים אנו ...תבוע וגם לא על כבודו ומעמדו של ...באים אנו להגן. התמרון הבובריק שביצע ...מפה השבת הוא הוכיח כי כוחו עמו ...דר עם יריביו במפלגה וכתוצה לה ...הוא זקוק להגנתנו.

...שמדאיג, ועל כך באים אנו להתריע, ...מתול־הפדים שפורצים עתה ברחובות ..., בהדרי־חדרים של מפלגות, במסדרונות ...הכנסת ובפרוזדורי היכלי־תורה־ומדע כל ...צעירים (ולא רק צעירים) מכורבלים ...ורים ובכנצלים בגלוי או בסתר על־ידי ...סיאים ממולהים ואינטלקטואלים מאוכז־... שאם יורשה לי לזמול מאשכול הזכונה ...הגדודי הקולעת, הייתי מכנה אותם ...חורי וינדזור העליזים", אף ...יודע אני גם יודע, כי אחדים מהם כלל ...אינם עליזים, כי אם עצובים מאד.

...מכנה המשותף של כל המפגינים הד...ודים הבודדים והקבוצתיים, שכל אחד ...בוחר לעצמו את ה„שעיר לעזאזל" ...שלו כמטרה להתאותיו וכל אחד מרכז ...בו גם גורמים פוליטיים המשולבים בריקמת ...כסרית הקיימת, הוא שמבקשים הם להשיג ...צעים „חוץ־פרלמנטריים" מטרה, ...עורה כבעי צריך וניתן להשיגה ב ע ז ר ת ...ל פ י.

★

...והא הקדמון הרובץ לפתחו של מהול ...עדים זה הוא כמובן ההחלטה המרחי...יק והסרה־היוהד הציבורי שקיבלו ראשי־...פלגות הגדולות בכנסת השביעית ללכת ...חירות ברשימות שהורכבו ל פ נ י המלחמה ...צבים שהוברר אז.

...הוא זה מתנקם בכולנו ובראש וראשונה ...מתנקם עתה בעיקר במפלגת העבודה ...עוך. ייתכן שאילו נפתחו מחדש, כיד אחר ...לחמה, רשימות־המועמדים, היו לא רק ...בן, מספרן ומהותן שונים בתכלית, אלא ...השפעה בתוך הרשימות של אישים שונים ...שונה. ייתכן כי אותם מאבקים פנימיים ...מתחוללים עכשיו בתוך מפלגת העבודה היו ...צבים ל פ נ י הרכבת הרשימה ואז היה ...רק אחד משני אלה: או שבסופו של ...ר היתה מתקבלת פשרה המחייבת את ...לם, או שאישים שונים או הסיבות היו ...אישים לפרוש מן הרשימה, להקים רשימות ...רדות או להצטרף לרשימות אחרות.

...קרוב לודאי, שהמדיכה הפניכי לא היה ...סב רק על בעיית המיקום, אלא גם על ...ניות רעיוניות ומדיניות וגם אז... או שהיה ...מקבל כבע מחייב כתוצאה מ„קונצנזוס" בין ...רכים השונים, או שבסופו של דבר היו ...הכוחות והרכיבים השונים של המערך ושל ...העבודה שאין ביניהם מכנה־משותף ומסיקים ...מסקנות.

...כל זה לא קרה ולכן מתחוללים המאבקים ...האישיים לאחר מעשה, כאשר דווקא ...עכשיו — בעת של המבוכה הקואליציונית ...לתוכה נקלעה המפלגה, היא זקוקה למאמ־

סימום של אחדות וליכוד פנימי (הסבוכה שאף היא, במידה רבה, תוצאה של הרכב המפלגתי והאישי שבו הלכנו לבחירות ה־אחרונות).

ההצבעה „המורדנית" של לובה אליאב ויצחק בן־אהרון בעניין התקציב, ההזדהות הגלויה של כמה עסקני המפלגה עם הפגנה מוטי אשכנזי נגד דיין, השאילתות, ההתקבצויות של יוסי שריד בכנסת, הביקורת החמורה על ההנהגה הוותיקה במועדות המפלגה והפגנות רבות אחרות של „עצמאות" בתוך המפלגה, וביטויו הערעור הגלוי על סמכותה של ראש־הממשלה לאייש את כהונת השרים בממשלה כראות־עיניה, כל אלה הן תוצאה של העובדה שאותו עימות בין „ניצים" ו„יונים", בין הגוש ההסתדרותי והאחרות במפלגה, בין זקנים וצעירים, לא נערך לפני ולקראת הבחירות. בכילא הוא פורץ ההצבה עכשיו והוא גם כשמש פ א י ץ ורוח מסייעת להתארגנויות ה„אקסטרה־פרלמנטריות" וגורם להעמקה ה־כשבר הפנימי.

★

באין כנראה רצון או יכולת להקים מיד ממשלת ליכוד לאומית, נראות בחירות חדשות עתה כמוצא יחיד לגבור על משברי האמון העמוק בציבור וכדרך למנוע אי־יציבות כסוכנת בשלטון שבראשו תעמוד ממשלת־מיעוט; הדיבה על צריכה בחירות חדשות במועד הראשון האפשרי גם תוציא את הרוח במפרשיהם של „בחורי וינדזור העליזים", שבתוך המפלגות ומחוץ להן, המרבים מבוכה ואנרכיה. לא זו בלבד שלקראת בחירות חדשות תהיינה המפלגות חייבות להרכיב מחדש את רשימותיהן, לגבות מתוכן אנשים המזוהים לגביהן כגל או שאינם מוכנים לקבל על עצמם משמעת מינימלית ולפתוח אותן לפני אישים חדשים אשר בעקבת המלחמה החליטו ל„היכנס לפוליטיקה", אלא שאולי בכורח הנסיבות יעשו זאת הפעם בעזרת תהליכים דמוקרטיים פנימיים (אם לפי דוגמת ה„פריימריס" האמריקניים ואם לפי שיטה אחרת — אך לא על פי דיקטאט או הסכם של קבוצה מצומצמת של עסקנים־אינטרסנ־טים).

יתר על כן, יתכן שעשת־הדירום וצרכי־הבחירות יביאו לידי הופעתן של רשימות ש ל א על בסיס המפלגות הקיימות. רבות מן המפלגות המסורתיות כה השניאו את עצמן על הציבור עד שאצל רבים התעוררה התחושה שהגיעה העת להפקיע את עסקי־המדינה מידי־הם של הפוליטיקאים המפלגתיים ולמסור ללכד במסגרות חדשות אישים, מכל זרמי המחשבה הפוליטית במדינה במכנה משותף ובכוונה של ה צ ל ת ה מ ד י נ ה.

אולי נראים הדברים ברגע זה כאוטופיים, ביחוד אחר שהתרגלנו במשך עשרות שנים להביט על המדינה כעל אחוזה אחת גדולה של הגדולים המפלגתיים. אך כלום באמת כל כך בלתי־אפשרי הוא שכמה עשרות פרופסורים, מנהלי־חברות, קציני־צבא בכירים לשעבר, ראשי מוסדות כלכליים מצליחים, מדענים, בעלי מקצועות חופשיים יסכימו לי־סול מסגרת מפוסקמת לשנתיים־שלוש ול־הקדיש את יכולתם האינטלקטואלית, כל מר־צם וזמנם, לשינוי פני הדברים במדינה ש־מצבה הפנימי מתדרדר והולך ומשפיע בכך השפעה הרסנית על יכולת־העמידה שלה כלפי חוץ?

במקום להפגין לאחר מעשה, הוה לארגן ולהחתום על פטיציות ומודעות בעתונים, במקום ליזום, לעודד הפגנות־סרק, שמעמיקות את תחושת התוהו, במקום לנושא עצות ממרומי האולימפוס האקדמאי, במקום לבקר, לנגח או להאבק בלב שבור על המצב הגמור, כלום יהיה זה מופרך לצפות מכל אותם אנשי־הלכה מפוויינים ואנשי־מעשה מצליחים, שיתנו יד איש לרעהו ויתאחדו על בסיס של פרוגרמת־מיניבום, שהסעיף העיקרי בו: להציל את המדינה, להפיח רוח חדשה בעם, לשקם הר־בה מן הכלים המרוסים, להחזיר את האמון בכוחנו, לקבוע סטאנדרטים חדשים להתנה־גות ולהופיעם בדוגמה אישית?

האמנם לא ניתן למצוא קונצנזוס לאומי בין אישים ימצאו אסכולות פוליטיות הבר־תיות שונות, כאשר עתיד האומה והמדינה מונח על הכף?

אולי דווקא התארגנות של קבוצה כזו של אישים תכפה גם על המפלגות הקיימות דפו־סי־התנהגות חדשים ותאלץ גם את מנהיגיהן להצטרף למעולה־הצלה כזו, בחזית רחבה ככל האפשר.

★

בחורי וינדזור" העליזים והעצובים כאחד, אפילו כוונתם טהורה ורצויה, לא יחוללו את השינוי ולא יחלצו את המצב העגום שלתוכו נקלענו; להיפך, הם רק ירבו מהומה ותיסכול. ואם תאבה מפלגת־העבודה בסירו־בה להקים ממשלת־ליכוד, כי אז רק בחירות חדשות, ו ב מ ה ר ה, טומנות בחובן את ה־אפשרות להיערכות פוליטית־פנימית חדשה, שהיא תנאי — ואולי סיכוי יחיד — להצלה מן הסכנות הרובצות לפתחנו.

המסע לדמשק

משה ז"ק

אתמול מלאו ארבעה חודשים להסכם מוס־קווה, ההסכם בין ארצות־הברית לברית־המועצות אשר בעקבותיו קיבלה מועצת הבטחון את הצו להפסקת האש במלהכת יום הכיפורים. במלאות ארבעה חודשים לאותו הסכם השלים צה"ל את הפינוי במערב לתעלה סואץ לקראת הינתקות כלאה מן התעלה בעוד כשבועיים.

בארבעה חודשים אלה ביקר שר החוץ האמריקני חמש פעמים במזרח התיכון, נערכה ועידת ז'נבה, ושרים מישראל ומארצות ערב עלו לרגל לוושינגטון והתדיינו עם שר החוץ האמריקני על בעיות השונות של ועידת ז'נבה, של הפרדת כוחות הפסקת האש. אך מעל לכל טיפל בחודשים אלה מר הנרי קיסינג'ר בבעיות הנפט, אם במגע עם ארצות ערב המחזיקות בידיהן את נשק האמברגו, ואם בדיונים עם המדינות התעשייתיות הנז־קקות לנפט הערבי.

השנה, אשר נשיא ארה"ב הכריז עליה כעל „שנת אירופה", הפכה לשנת המזרח התיכון ובמקום כך פעל המכבש האמריקני ללא הרף. ישראל ניסתה להינתק במקצת מציפורות הנפש אשר ניסו לכבול את ידיה ולהכתיב את מהלכיה במגעים עם הערבים. היו לה, לממשלה ישראל, גיבוקים טובים להיות: שהרגו ערב בחירות לכנסת, אנו עדיין שרויים בקשיים להקמת ממשלה חדשה. אך שום דבר לא עזר לממשלה. לא היה זה מכבש הנוסע לאט, אלא מכבש סילוני.

ועוד לא הספיקה גולדה מאיר לאייש את ממשלת המיעוט שלה, וכבר היא חייבת — תוך שבוע ימים — להשלים את מעשה המרכבה, שהרי בדיוק ביום ד' הבא, בתום שבעת ימי השבעה שקיבלה מהנשיא, עומד להגיע לארץ שר החוץ האמריקני לשלב השני של מסע־המכבש: שלב המשא־ומתן עם סוריה. בשלב זה לא נשאר גרומיקו על מקומו במוסקווה. אף הוא בא למזרח התיכון ואף הוא יישב בקאהיר, ואולי גם יגיע לדמשק כאשר יפתח הנרי קיסינג'ר ב„מסע דמשק" שלו.

●

לפני ארבעה חודשים, בדיוק ב־22 ב־אוקטובר, כאשר בא ד"ר קיסינג'ר לישר־אל בדרכו למוסקווה, מסר לידיה של ראש הממשלה הבטחה סובייטית המפורשת לפעול אצל ממשלת דמשק למען חילופי שבויים עם ישראל. ההבטחה היתה בשמו של ליאוניד ברז'נייב, המזכיר הכללי של המפלגה הקומו־ניסטית הסובייטית, ובשמו של מר אנדריי גרומיקו, שר החוץ הסובייטי, בתוספת הבטחה של הנשיא ריצ'ארד ניכסון.

על סמך הבטחה זו הודיעה ראש הממשלה באומה בכנסת, כי ישראל מקבלת את הפסקת־האש כתוך הבנה ברורה כי היא כוללת גם חילופי שבויים.

עכשיו, עם פתיחת השלב השני של השיחות, של פיעות בהבטחות הסובייטית־אמריקנית. במשך שבועות רבים התנהל דיון אינטנסיבי לא על שחרור שבויים, אלא על מסירת רשימה של שמות השבויים הנמצאים בידי סוריה והתרת הביקור של נציגי „הצלב האדום" הבינלאומי אצלם.

בכל סירובה של סוריה להיענות לבקשה זו לא הסכימה ישראל להשתתף איתה בועידת ז'נבה, וסירוב סורי זה שימש נושא למשא־ומתן יגע מאד שהיה סבול במיליונים חביות נפט. נשיא סוריה טס למלך סעודיה, פייצל טס לאלג'יר, ראשי ארבע מדינות ערב התכנסו באלג'יר, אגרות התעופפו כניכסון ואל ניכסון.

נשיא ארה"ב זכה לתשואות רמות בקונגרס כאשר הודיע, כי הערבים מסירים את חרם הנפט. אחר־כך נוקל בקשיים כבית כאשר לא יכול למלא הבטחה זו, ואז באו שרי החוץ של סעודיה ומצרים להביא לו „בשורות טובות" — יכבע קצת לסוריה ילחץ הרבה על ישראל, והמורת זאת יפתחו הערבים את ברז הנפט.

במצב זה נעשה העניין אשר היה כה ברור באוקטובר — כה מובן לפני ארבעה חודשים בעת שהתנהלו הקרבות בכל עוזם במערב התעלה — לבלתי־מובן, למין „קריעת ים סוף" אחרי שישראל נסוגה ממערב התעלה.

ב־22 באוקטובר, כאשר הודיעה ראש הממשלה לכנסת כי הפסקת־האש מותנית בחילופי השבויים, ציטטה תשובה של דובר משרד החוץ האמריקני שאישר קביעה זו ואמר כי גם הסובייטים הסכימו לכך. אבל אחרי שההבטחה המובנת מאליה של חילופי שבויים הוקפאה, ראתה הממשלה להודיע בשבוע שעבר הודעה מוזרה; שבה נאמר כי שר החוץ מסר בישיבת הממשלה, ששר החוץ האמריקני הודיע לשגריר ישראל בוושינגטון, ששר החוץ הסובייטי הבטיח לו, שממשלתו השתדל אצל ממשלת דמשק כדי שזו תמסור את רשימת השבויים לישראל.

וזוהי הודעה מוזרה ביותר, שהרי לאנדריי גרומיקו יש השפעה על ממשלת סוריה. בממשלת דמשק יושבים גם שרים קומוניסטים. בסוריה יש יחידות מבצעיות סובייטיות. סוריה קיבלה את מלוא התחלופה לנשק שאבד לה במלחמת יום הכיפורים.

ההשפעה הסובייטית בסוריה ברורה, וקיימת הבטחה סובייטית מלפני ארבעה חודשים, הבטחה בדרג הגבוה ביותר של מזכיר המפלגה הקומוניסטית הסובייטית. אם רוצה ממשלת ברית־המועצות להודיע בפומבי על תמיכתה בתביעת ישראל לפירסום רשימת השבויים, למה לא תינתן לגרומיקו ההזדמנות להודיע זאת בעצמו? למה חייבים אנו להודיע זאת בשמו?

היתה השבוע לשר החוץ הסובייטי הזדמנות נאותה — במסיבות העתונאים שניהל בפאריס וברומא — אך כאשר נשאל על המזרח התיכון לא אמר שהשאלה החשובה ביותר היא שאלת השבויים, אלא דווקא שאלת הפרדת הכוחות.

שר החוץ הסובייטי אנדריי גרומיקו בוודאי יודע, שאין דין סוריה כדין מצרים בנושא הפרדת הכוחות. הוא יודע, שההצעה של הפרדת כוחות והינתקותם היתה, למעשה, המצאה ישראלית. לא דובר עליה לא בהחלטת מועצת הבטחון 338 ולא בהחלטות האחרות של מועצת הבטחון. רעיון הפרדת הכוחות והינתקותם הועלה על־ידי ישראל בהצעה נגדית או כתהליך לתביעה של מצרים לנסיגה ישראלית לקווי 22 באוקטובר.

שר החוץ הסובייטי בוודאי יודע, שבריה"מ איימה אז בהתערבות, בשלחת צבא, והיתה כוננות בפיקוד האסטרטגי האמריקני נוכח סכנת ההתערבות הסובייטית אשר שמצרים האשימה את ישראל, כי היא כבשה שטחים במערב התעלה אחרי 22 באוקטובר ובכך כיתרה את הארמיה השלישית ואת העיר סואץ.

מועצת הבטחון תבעה נסיגה ישראלית. הסובייטים עמדו על כך, ואז הציעה ישראל לנהל מו"מ על הפרדת כוחות והינתקות.

לא כן המצב בסוריה. סוריה לא קיבלה ב־22 באוקטובר את צו מועצת הבטחון, אלא רק יומיים אחר־כך. ישראל לא כבשה אף סנטימטר אחד משטחה של סוריה אחר שזו הודיעה על רצונה בהפסקת האש. יתרה מזו, סוריה לא התמה עם ישראל על שום הסכם הפרדה כמות שחתמה מצרים בהסכם ששת הסעיפים, שסעיף הפרדת הכוחות הוא אחד מששת סעיפיו.

הסכם „ששת הסעיפים" הושג לאחר שמסרה מצרים לישראל את רשימות השבויים, הסעיף על הפרדת הכוחות מבוצע רק עכשיו, חודשים לאחר ביצוע חילופי השבויים.

לא היתה התחייבות ישראלית עקרונית ל־הפרדת כוחות עם סוריה. היתה הסכמה ישר־אלית ללכת עם סוריה לועידת ז'נבה. אך ישראל התנתה את ישיבתה יחד עם סוריה במסירת שמות השבויים. מי שמעלה עכשיו תביעה מישראל להפרדת כוחות אינו אלא מסייע לסוריה להתחמק מהתחייבותה.

ואין זה חשוב לגמרי, אם כתוצאה מאיזו נוסחה קיסינג'רית יערך משחק סימולטאני של הגשת רשימת שבויים על־ידי סוריה תוך כדי מסירת ההצעה הישראלית על הפרדת כוחות, כי הרי בעצם ההסכמה לסימולטאניות זו יש משום הכרה, כי עניין זה של רשימות השבויים הוא נושא לסחטנות.

לצערנו, במשך השבועות האחרונים, מתוך שהיינו טרודים בחיפושי נוסחאות ל„מיהו יהודי", ניטשטשה אצלנו ההגדרה „מהי כדי־ביות". החיכוכים מתישי הכוחות שהתנ־הלו סביב הרכבת הממשלה איפשרו לנציגי ערב להפוך את עניין הפרדת הכוחות למעין דגל מאוחד של ארצות ערב, ארצות הנפט, בריה"מ וארה"ב. כך איפשרנו לארצות ערב לתמרן את ארצות הברית למצב שקיסינג'ר בא, כביכול, לכבות את האש בחזית הצפון עם צינור־נפט בידו, שזו בעצם הסכנה ה־גדולה ביותר הצפויה לנו.

●

בשבוע הבא, כאשר יביא קיסינג'ר את רשימת השבויים — ויש סכנה גדולה שהרשימה לא תהיה כה מלאה כפי שאנחנו מקווים עד עכשיו — ברגע שנדע שהסורים שיש בידיהם כמה עשרות שבויים, כבר יהיה מאוחר לגייס את דעת־הקהל האמריקנית סביב שאלה זו של השבויים. אז כבר יעלה עלינו המכבש הגדול של הפרדת הכוחות, של התמקחות על קווים ודרכי פיקוח ודילול כו־חות, ואז כבר נועמד בפני מצב שלא נרצה ליצור בו רושם של מפירי הרגעה במזרח התיכון.

בשבועות האחרונים, כאשר היינו טרודים בבחירות ובקואליציות, ידעו הערבים לתמרן את ארה"ב ואת דעת־הקהל האמריקנית ול־הציג את עצמם כנושאי תוכניות להרגעה, ליציבות ושלום במזרח התיכון, ולרווחה־נפט בארה"ב.

התשואות הרמות שקיבל הנשיא ניכסון בקונגרס כאשר נאם לאומה על ההבטחות שקיבל לביטול אמברגו הנפט הפכו נשק חשוב בידי הערבים, הם השכילו ללחוץ על ארה"ב. אמנם ארה"ב מבטיחה כי לא תפקיר את ישראל, כי היא מעוניינת בעבור בישראל חזקה, יציבה ומשגשגת, אבל באותה שעה נאלצה ישראל להכנס למשא־ומתן עם סוריה לא רק על רקע בעיות הצבאי, כאשר חלק נוסף משטחה של סוריה נמצא בידי צה"ל, אלא על רקע עיסקת נפט סמויה בין ארה"ב וארצות ערב.

אפשר היה לשנות מצב זה. אפשר היה להעריך כולו. אך לצערנו, כולנו לא נתפנינו להיערכות זו. מכוח האינרציה של הפרדת ה־כוחות עם מצרים אנו נכנסים לשלב השני והקשה יותר, והמגמר יותר, של מו"מ עם סוריה, כאשר לא רק ד"ר קיסינג'ר כמטפל בו, אלא כאשר לצדו יושב במזרח התיכון גם אנדריי גרומיקו, שר החוץ הסובייטי.

השאלה אינה מתמצית רק בעובדה שבמס־גרת הפרדת הכוחות אינה אלא שם נרדף לנסיגה. לא השטח, ולא הקילומטרים שבעו־רף להיסוג הם שקובעים. אלא קובעת העו־בדה שהמו"מ עם ארצות ערב יתנהל בתוך סיר־לחץ המתבעבע על כיריים של נפט.

סיר־לחץ זה הוא שהביא לכך שדווקא עכ־שיו, כאשר ישראל נוקטת עמדה הרבה יותר גמישה מאשר בעבר, יותר ויותר מדינות מת־נכרות לה, מתנערות ממנה: איטליה ויפן, מדינות אפריקה ובריטניה, אשר בעבר סירבו לקבל את הפירוש הערבי להחלטת 242 של מועצת הבטחון, בימים שהמו"מ בין ישראל וארצות ערב נראה כה רחוק, נכנעות דווקא עכשיו, בעיצומו של המו"מ, ללחץ הערבים ומקבלות את פירושם בדבר הנסיגה הישרא־לית.

הגמישות איננה תרופת פלא למניעת הלחץ, ודבר זה חייב לעמוד לנגד עינינו גם כאשר אנו נכנסים עתה לשלב השני של מסע ה־מכבש האמריקני למזרח התיכון — מסע דמשק.

●

על תכן שכמה שרים בממשלת ישראל קיב־לו את טיעונה של ארה"ב, שאנו חייבים להציל את סאדאת, שסאדאת אינו יכול להת־קדם לעבר הסדרים נוספים עם ישראל בלי שגם סוריה תשותף איכשהו בריקמת ההסדרים עם ישראל. אהדתו של שידור זה אפשר לראות בהצהרות של כמה שרים מישראל, כאילו רצה סאדאת בשלום.

אך למעשה, מה שקורה הוא שאין אנו מעלים בערכו של המו"מ הישראלי־מצרי. ב־קבלת התנאים הסוריים אנחנו מפחיתים ב־ערכה של אותה מבוגת משא־ומתן שהוקמה בז'נבה.

ועידת ז'נבה, גם אם אינה עורכת את ישיבותיה, קבעה הקו של מו"מ. היא קבעה, שנקודת המוצא של המו"מ הישראלי־מצרי הוא לאחר הסכם ליצוב הפסקת האש לאחר חילופי שבויים. עכשיו מבקשים הסורים, ב־תמיכתם של הסובייטים, שהשיחות אשר תתנ־הלנה השבוע בין ירושלים לדמשק תועברנה אחר כך לז'נבה, לפני שחרורם של השבויים ולפני הסכם יצוב הפסקת־האש.

ברגע שהתמנו עם מצרים על הסכם ראשוני, „הסכם ששת הסעיפים", יכולנו לטעון שועי־דת ז'נבה היא המשך ישיר של אותו הסכם, שמטרתה להביא לידי שלום. אם ביחס ל־סוריה נתחיל את המו"מ בלי הסכם הפסקת־האש, נהפוך את ועידת ז'נבה לועידה של דיון על נסיגה בלבד בלי יכולת להרים אותה לרמת ההסדרים שאליהם קיווינו להגיע ב־מו"מ עם מצרים.

במלים אחרות, אנחנו עושים פיחות לועי־דת ז'נבה, ממעיטים את ערכה שלה ואת מחירה גם בעיני המצרים. שהרי מצרים תצ־טרך ליישר את הקו עם ההישגים של סוריה אם לא היישר סוריה את הקו עם דוגמה של מצרים.

יש סימנים לכך, כי נוכח ההצלחות של ההימורים הערביים בשבועות האחרונים קיימת רתיעה מצרית מלעלות על אותה דרך שהסכם הפרדת הכוחות הצביע עליה. קיימת הקשחה בעמדה המצרית, המתבטאה לפי שעה בדברים שוליים, אך ההצלחה הסורית — אם תבוא בעזרתם של קיסינג'ר וגרומיקו השבוע — עלולה לעודד את מצרים לא לנצל את תיווכו של קיסינג'ר להידברות עם ישראל, אלא לנסות להפוך אותו, באמצעות מדינות הנפט והמדינות המוסלמיות המתכנסות היום בלאהור שבפקיסטאן — ובסיועה הפעיל של בריה"מ — כמנוף ללחץ על ישראל.

בשבוע הבא אולי נדע את שמות כל ה־שבויים הישראליים הנמצאים בשבי הסורי. אך בעוד שבועיים אנו עלולים לדעת הרבה יותר על מחיר ההסכמה האמריקנית־ערבית, על מידת הצלחתם של הערבים לנתק אותנו מדעת־הקהל האמריקנית ולסייע לבסס המש־מעות המכונה „הפרדת כוחות".

שוב ושוב, השאלה איננה ניתוק הכוחות בין צה"ל לבין הצבא הסורי אלא, ובעיקר, מה יהיה אחר כך — מהי מידת התאוצה של המכבש הסילוני אחר הסכם הפרדת הכוחות עם דמשק.

ביל מולדין

هكذا من الاصل

هكذا من الأصل

השחף

על קפה הפוך

ב קצה הבאנהוף המפורסם — רחוב האופנה, בתי־הבאנק, חברות המיליונים — אתה מגיע בצירך לטיילת־החוף. זכורה לי פתאום, משום שסיפרו לי כי סולז'ניצין, שהגיע בימים אלה בן הכפר, יצא לפזר בה אתמול פתיתים לבעלי־כנף.

תמהני אם ראה גם טב־לנים, שלדגים, ברבורים, עגורים, ביחוד ש ח פ י ם? אבל צריך ב ל א צפות־כים!

יום אחד עמדתי על לשון קטנה שבהוכו ר־צפיהי ביקישה בת שמו־נים, עטופה יפה. חפנה לפני משקיק סבידה ר־פיזה, ברוח ובשלג, סיורי־סעודה בכבר־הוניב. באו שחפים, צללו מגבהה המטו כל חתיכה יפה ממקורותיהם.

על שום כך נקראו, מן הסתם, שחפים. הנה לחים, הנה עפים. למשגדק בדבר, מסב לרשום אותם, אולי, בתעודה־סבילה, כ ש ח ט פ י ם. שהים, חוטפים, עפים. ואולם לך, דבר עם שוויצים!

מדברי־הסבר שמצאתי על כלתאות־החוף למדתי, על כל פנים, לדעת, כי צווחים תמיד פ ע מ י י ם. התחלה בקול תנוק, ראשם למטה. אחר־כך ב ז ק ו ף ראש, כביכול, בקול צווחה ר מ ה.

סולז'ניצין או לא סולז'ניצין, איני בטוח שהייתי עוסק בצופות־כים אלמלא משל־אגדה שסיפעני השבוע מפי נכבדנו ליובה. מעשה ב ש ח ף. ליובה עצמו, אגב־אורחא, צוחק אצלנו יונה, אך קריאתו־בקרב מד־כירה לגי באמת קול מצווחות־שחף, יותר בהציה קול יונים. חציה דרך תנק, ראשו למטה — רודפים אותו, מיצרים את צעדי — חציה בהגבהה צואר, זקור בית־החזה, צווחה רמה, מכוונת א ך לשמים.

בלבב ימים, פותח איפוא ליובה, לפי הירבו בצחצחות־לשון, מפרשה ספינה. י ש ־ ר א ל, כמובן, אלא שעוסקים אנו באלגוריה, על דרך השירה. לשכותיה שלוש — תחתיים, שניים, שלישיים — וגשר על סיפונה אחד. בראש תורן גבוה, גורד־שחקים שב־לבה, שוחף שחף, צג עוגות בסערה.

מדור־של־מטה, מוסיפים אנו לקרוא, כופ־לש לנערים תופשי־משוט, המותרים בינ־התמכה לקול רעם תופים. ביגוני לאנשי השירותים, טבחים, כלצרים. הללו מפיחים באור, הללו צולין, הללו מחהכין, הללו מפח־מין. עולים ובידם טסים, יורדים ובידם קנקניות מבוספות שומן.

מדור־של־מעלה בוקפה לפטריקים, מבלי־עלם. מסבים, אם איני טועה הרבה, כסת על גב כסת ואם טועה אני, במקרה, הרבה — כסת על גבי מצע. סרוחים, מכל מקום, על משכבם בצל מורק יין, לקול תרועות נגינה.

ב מ ר ו ם הגשר ניצב הקברניט ועמו הבר־פרציו. דבר הלמד בעיניו הוא כי שטופים ביין־ההילתם. שכורי־כבוד.

עליך על כולם בשמי־הסער, צופה למרחק — שחף פיסטי. את ה,,יסעור" המופלא של פלוני ששמו גורקי. פג, כאמור, עוגות במרום, ממפש בכנפיו וכמו קורא במדבר־הבים: ,,התפכחו מיינכם, איספו משוט, מיתחו מפרש, שנו כיוון! תנו לרוח הטובה — האמרה — להוליככם אל חוף מבטחים! ש ו א צירתנו אתה, שוא צירתנו עתה שתיים! באין מכלים, אין מנחה בידה, ממפיקה פליית הבסים־והטהוכים בבשת־אות־בלעאכשר שלה.

עד כאן, הייתי אומר, אכספוזיציה. חזון פראה — כהערת סופרים שלי — בספטמבר שבעים־ושלוש. הווה אומר, ל פ נ י הרעש. איני מעלה אף על דעתי כי יש בהוכבו אהבי־בטל, על שכן מכל־מליצה, שלא ידע עם לסוף כוונתו. הספינה היא, כא־מור, מדינת־היהודים. נערים — בתורינו השבבים. על גבב פקידים, ראשי־מגננה, עאי כולים־ובבאים במקומותינו. על גבב מאצים הכינפתה, שצאצאיהן הובי־שער, לה־בדיל, בשער אני לעצמי. מראשי־הפתם של יוצאי צדוה־המזוזה. על גב כולם אנשי־הצמרה, שרי־הממשלה, אלופי גמר־הפיקוד.

סוף ,,בגיאים ראהוביבי", כאמור, הכאן ,,אילך ,,אהורבים". בפבראר, שבעים וארבע. מוצאים אנו כתוב, היהה עליו טוב יד עגבות הגנה תוכף־על־פי־התהום. הספינה, הנשרפת בסערה, עולה על שרטון. בברק אליה ברק — לא זוכר לי אם הבריק באמת — מוצאים אנו הקברניט עומד נבלם, חזל־איבים. על דף גבורה. כל אנשיו אובדי־עצות. ,,בהדל"; מהגלגלה כן־הכתם הבדה בחורי־עבבים — מאבי בודה כי בדיותים בלבי לצידך הקיצה זו בלבד. לכרבה כבחב קופצים דווקא הנערים, כתלקכים יחדיו (מעטבם, כמובן, באורת פלאו וטבסים לחלץ את שברי־הכלי עבידים מן הציבר. בסקיבה זו, כאן לפני. רשמים בגיר וכו־פתב, באודיסיאוטים קבבים. בביה־הבליעין שבין סקילה לקריבדיס.

שתי תהורין מוצא את שרידיהם פרוחים, ציורם ועריה, על אחרון הסיפונים. ,,הילוך", מפריש לבי אליאב, ,,רפיון ורצופות יורדים עליהם..."

אך הנהיגו, אוה, אוה! כ י, סבורים אתם, צף עם על ראשם, בשמי־הסער? ל י ו ב ה, אומר לי, כעוס מה, לכי! כשם שחזה מראש את הבואה, הבכשבכה ובאה, כן צופה עתה לעבר כף התקוה הטובה. אילו יכול לפצות פיו — אלא שבהורות שחף הוא בנפח, לפי־עצה, על עיניו ר־מצוות — אפשר, אומר הוא לנו, שהיה אומר לנו כך: ,,עלו לגבר, קבלו הפיקוד! קחו ההגה לידיכם החזקות והאמיצות! לפני־כם דרך ארוכה ומסוכנת בין־הסלעים, אך אל תפלו ברוחכם! אם תתכידו, אם תתקנו את הספינה, אם תפתחו את בדהיה, אם תעלו מפרשים ותחפשו רוח אחרת — תגיעו לפתח־הצלה! אז תעברו את ההומה. ובי־אחוריה כחכה לכם ים נפלא, כאשר לא ראיתם עוד מיכיכם, ובקצהו שוכנת בכרהבם הנכספת: ארץ הכלום..."

על בדחבירים הייתי מנציח אלגוריה זקה זו בספבנים של אקוארל. אין כבותם לעוצבה בהיאור בצבריים. אך אפילו יש־בידי מכחול, אפילו מוצא אני כאן בקופסה את צין־הכרמס, התולד־המתכתי, הפחום, הכחול־לגוונת־הברקים — היכן יכול אני למצוא את לובן כל שלגי נורווגיה לכיבויו: נוצה אחת של שחף צחור זה?

פורש כנפיו ולפניו כל הים הנפלא, נקי ־רבב, לא מכליה באה כלום, לא צוללה רוסיה. מפתחו בפיו התור־הכנפול של עתידנו תחת מוכות כנפיו!

המהגי על נסי הדגים־הבבר שלנו! כה מעט צריכים אנו לשובן בשוק האוזים, אם שחף קטן, עניו ונבלם, יש בו כ ל ־ כ ך הרבה שמאלץ!

משה שמיר

בין שני עולמות

אילו בחלום ראיתי את תמונת הבית שכל פרפסוריו התמוטטו — הייתי אומר לעצמי, כי זהו חלום רב־משמעות: הרי העולם בו אנו חיים (העולם כולו, ולאו דווקא ארצנו הקטנטנה) נתון בתהליך של התמוטטות. אלא שזה קרה במציאות. מי יודע, אולי גם באותות המציאות צריך להתבונן?

המתמוטטים

עד עתה נתנו דעתנו בעיקר על תהליכי־הריקבון וההתפוררות המכרסמים את הופ־ואת קרביו של העולם בו אנו חיים (,,הופשי" קראנו לו, אולי מוטב לומר: מופקר?) — המתנק במרכזי האוכלוסיה הגדולים, זיהום הסביבה, יחסי־העבודה המידרדרים, ירידת ערך־המטבע, השתוללות הטירוף העצמי בחיי התרבות והרוח. היום נתונה הזוית בתהליך התמוטטות, כל בתת־הפאר הקדמית מתנפצת ומגלה את העריה שבאחוריה. הסתכלו לרגע על הממשלות!

הדוגמה הבולטת ביותר היא, כמובן, ה־נשיאות בארצות־הברית. פרשת ווטרגייט לא העלתה השבוע גל־סערורייה חדש. אבל היא העמיקה להזהר. הנשיא ויועציו נבנים לתת־חפר, אך הקונגרס ודעת־הקהל, כמו גם ה־תובע הכללי בפרשה זו, מתקדמים בבהי־רות לקראת העיכות הכולל. פרשת־כקנה הולכת ומקבלת חשיבות: תשלומי־שוחד עב־קים מצד תעשיית־החלב למערכת־הבחירות של הנשיא. אין כל ספק: פעילותו הקדחתנית המדהימה של קיסינג'ר מגנה היום, יותר מאי־פעם, לחפות על מימשל שקיומו ובטחונו נחלשים מיום ליום. ומכאן עוד אי־ספק אחד, חמור יותר: מעולם לא היתה ההדרכה העולמית של המימשל האמריקאני כפופה במידה כזאת — לאינטרסים הביתיים שלו; ועל כן — מעולם לא היתה היא בלתי־מהימנה כל כך.

נחצה את האוקיינוס ונתנה פלתהדין. מעו־לם לא ניצב הבוחר הבריטי בפני דילמה ארורה יותר: איזו משתי המפלגות הגדולות המבקשות עתה את אמונו היא גרועה וכחד־בת מרעותה. בעוד שבוע נדע במה החליט הבוחר הבריטי, אבל כבר עכשיו ידוע, כי במה שיחליט — לא יעזור. ממשלת הוד־מלכותה הבאה יהיו בה פחות הוד ופחות מלכות מבכל ממשלה בריטית בעבר. לא יהיה לה הכוח ואפילו לא הדרך — להחלץ מן המשבר החברתי, הלאומי־מוראלי, והכלכלי — של עם שהגיע סוף־סוף לדעה אחידה באשר לאידיאל המרכזי שלו: לצרוך כמה שאפשר יותר ולייצר מה שאפשר פחות.

רק את תעלת־לאמאנש נצטרך לחצות, כדי להגיע לפאריס ולפגוש את פומפידו, המאבד את שליטתו על עמו ועל ממשלתו, הנוטש את בעלי־בריתו ובעוזר את דעתם, המת־רוצץ לשוא לסתום את הפער בין מצבה האמיתי של צרפת (הפוליטי והכלכלי) ובין שרידי היוהרות הגוליסטיות שלה.

נו, וכמה זמן דרוש כדי לדלג מעל לים התיכון ולהגות בירושלים? כאן אפילו אין ממשלה, וכשתהיה כבשלה היא תהיה בגדר נפל עוד בטרם נולדה. בנויה מפסים של סיעות מסוכסכות, נשענת על אישים הנגמ־רים איבה זה לזה, כמולאה שלאי־על־גבי־סלאי — ואחר כל זאת תלויה ומתלבטת על ביצוע פרלמנטארי של חסדיהן של סיעות־שוליים.

ואם תצרף לתמונה מלבבת זו את התמונה המקיפה יותר — של קונצים הממשלות, של היחסים ביניהן לבין עצמן במעגל הפוליטי־בטחוני (נאט"ו), במעגל הכלכלי (,,השוק"), או בנושאים אקטואליים (בעיות האנרגיה ומשבר הדלק) — יתקבל בין פרסקו מחריד של ,,יום הדין האחרון", בו נזרקים כל ה־חוטאים שאולה, ובעודם מתגלגלים במדרון הריום נאחזים זה בזה, כורסים ודורשים זה בבנאי־בגדו של זה — לזכות בעוד דקה של אשליה־חיים ולנסות לדחוף את שכנך שיפול לפניך — ומסביב כל מלאכי החבלה בקלשוניהם רודים בכולם מטה, מטה, אל הגיהנום, אל תהום־האבדון.

העולם בו אנו חיים — מראה־פלצות של ערב־החורבן.

מאורותיהם ו,,מסתריבי" את דעת־הקהל ואת קורות המפלגה בכל מטיה קלה־שבקלות. זוהי הבובה מאיכת של מחצית האנושות, כמהוא כחשלת את מיליארד נפשות־העבדים שבתשוהה בתוך כמגריזה־ברזל מוצקות, ל־קראת משהו אדיר ונורא, לקראת איזו הת־גוששות איתנים בין כאמת־אדם, כאסות דם ובשר — לקראת עיבות שהעולם החפשי רק זוכר מפגיז, אבל העולם הקומוניסטי מכוכן לקראתו.

גירושו של סולז'ניצין לא נעשה בשל בעיות־פנים אלא בשל בעיות־חוץ. פעילותו של סולז'ניצין בתוך רוסיה, כתביו שהוברחו משם לאירופה — שיבשו תוכנית־קבע לרעה הקהל העולמית, כי רוסיה זו שעכבה בנה־לות ממשלות המערב את פלירט־ה,,דיטאנט" — היא בית־עבדים אפל וסגור. עכשיו, כש־יהיה לו בציריך שהיצרו או בזיר, לא יהיה לו שום משקל, ועד מהרה יישכח. אילו היה הצורך בסילוקו כלפי פנים — הי־מסלקים אותו בפנים. אכן, זו היא העובדה הפוליטית הבינלאומית הבולטת ביותר כי־ום: ההתעייתה בין העולם לבין רוסיה וסין בכפוח היחסים הפוליטיים והכלכליים הבינ־גושיים מכופה ומכריזה את הזיכוי־הכריצות בכל אחת משתי הקיסרויות הללו. שני צדדים להופעה: האחד — פתיחת ה־מכלול המבחר בין העולם החופשי לבין המבצר הקומוניסטי מאלצת את הגאוהין לבות מהמוקום סביב אורחיו, כדי לפגוע את הדבקוב במושגים של חופש, תרבות ורבת־חיים. הצד השני — התרכבותו של העולם החופשי, ובייחוד לפייסנות עם ה־עריצות הקומוניסטית, מאפשרת לעריצים הללו להפשות את ידם על נתיניהם.

באופן זה נקלע העולם למעגל מכושף של רע־במל־דרע. ככל שהמימשל בעולם החפ־שי נחלש יותר הוא מגביר את תלותו בגו־רמי־חוץ (לתחום זה נכנסת הכניעה לטי־רור הנפט הערבי), ככל שהוא מגביר את תלותו בגורמי חוץ הוא בוחר על עקרו־נות ועל בעלי־בריות ומנסה לקנות את ליבם של אויביו המושבעים (הקומוניזם העולמי), ככל שהוא מנסה לקנות את ליבם של עריצות הקומוניזם הוא מחזק אותן, כלפי־חוץ וכלפי־פנים — ובכל שהוא מחזק אותן הוא מוסיף ונחלש, וככל שהוא נחלש — חוזר חלילה...

הנאבקים

מעטים בעולם נאבקים לפרוץ את מעגלי הקסמים הזה. אין הם מובדלים לא לפי שכים, לא לפי מצמדות. לא לפי השקפה. כשם שיחמי ה,,דיטאנט" עם ביסמלר־והרד־צות ותומכיו באים מחוגי העסקים הגדו־לים, ספסרי בורסות־ההון העולמיות וסוכני יוזמת ה,,קידמה" וה,,שלום" גם יחד — כך באים הנאבקים על רעיונות החופש, הקידמה והשלום (ללא־מרכאות) מבין אנשי־הרוח, תנועות הפועלים (בארצות־הברית, למשל) והעמים הקטנים.

מקומה של מדינת ישראל במאבק זה מוכ־תב לה על ידי תנאי מאבקה־לקיום ועל־ידי עצם העובדה שקרקטירי־ברג הם בעלי ברית טבעיים של קסרקטרי רוסיה וסין. ו־אף־על־פי־כן — אין תודעת גורלנו ויעודנו כהולדי והתקוממה נגד שלטון־הרישעה נהר־רה וחריפה במידה מספקת. שלושה מיליון אחים, הנתונים באל איסתה של עוואה אפש־רית ברוסיה הסובייטית, מכבדים עלינו בר־בואנו לנקוט עמדה חד־משמעית. אוטרנו על העליה המוגבלת ברוסיה וחרדנו פן יבולע גם לה — מסבכים עוד יותר את עמדתנו. אבל עד מתי נוכל להתעלם מן האמת ה־אכזרית? אליא — העליה איננה כקיפה — מדי שנה — אלא אמנו אבר לבאה מיהודי רוסיה. ביית — בשם ה,,דיטאנט" עם רו־סיה, ותוך כדי פריחה מרחבי המזרח־התיכון ונתיבי ביבשה באויר ובים ל־צבאותיה, מאלצת אותנו אמריקה בעצם ה־ימים האלה לכניעה התבורה ביותר בר־הרודותינו ולהפקרת עצם בהוגנו ועצב עתידנו בארץ זו, כאומה עצמאית וריבונית.

עד מתי נוכל, איפוא, להתעלם מן האמת — עליה מרוסיה, בכ־עוד כשבצותי, בתנופה של הצלה (להם ולנו) פירושה קורפת ה־מאבק נגד רוסיה. ביטחון ישראל ושלומה פירושם סילוק ההשפעה הרוסית באיזורנו, חולשת הכוח הרוסי הצבאי והכלכלי, עימור המערכות הסובייטית בזירה הבינלאומית.

כל הנסיונות הנעשים על ידי המימשל שלנו לרקוד לפי חלילם של בשערים במה־כוסכים, להתפתל סביב ,,תנאים קייטיסי" ולטוף ראש עם יותר הכנבעים והבהרפשים — לא יוליכו אותנו אלא לכשלון אחר כשלון. מדינת ישראל איננה יכולה לחכות עד ש־התחלפנה ותתאוששנה ממשלות העולם ה־חפשי. היא צריכה להיות ראשונה גם בזה — להציב בראשה, לדוגמה ולמופת, מנהי־גות לאומית חזקה ואיתנה, נכונה לכל מאבק ואמיצה לכל מבחן.

המתבצרים

ולצוותה זאת — תכונתו של ,,עולם המהר", אותו עולם שלמען רצונו הטוב, היוכי, נכו־נותו לקיום־יחד, מתמרות ממשלות העולם ה־חופשי המתמוססות לשלם כה הרבה. והי־תמונה של התבצרות, ההקשחות, התהגרות, הבונה של שלטון־עריצות אבסולוטי שאין בו סדק ואין בו נדנוד־ספק. ברמפה המבריליות ה־מחליב בבהירות את השרידים האחרונים של התקופה הפוסט־סטאליניות, כייהדים את הקו בגרוניים, מסלקים סולז'ניצין אחד ל־מערב, למחנות של שוויך, ואלף סולז'נ־יצינים למחנות מזרח, למחנות של סיביר. בסין הקדייה צממית כניסים שוב את הרב ,,המהפכה התרבותית", מוחקים ערכי־תרבות

אפרים קישון

הרע במיעוטה

ב אמשים אזי כאשר הרב סורוביצ'יק מצביע נגד הנשיא סאדאת נזאם בעד הקמת ממשלת כיעום, ובני הכיעוסים שבמפלגה נעצים הבטחה לרוב, באמ־שים טראגיקומיים אלה כדאי לעצור ולחשוב לרגע קם גם על עם ישראל, אשר באופן פורמאלי עדיין מיועד להכריע את גורלו. אמנם, אם שלטון המיעוט באמת יקום, תהיה זו הרגשת סיפוק נדירה לגבי כולנו, כי־עמדי השלטון לא יוכלו עוד לנסוע על חשבוננו לכנסים התכובים הללו בחוץ־לארץ, אלא יאלצו לשבת בכונות ג' מהמדה בבביל הרמת הידיים בכנסת, אולם לעומת היתרון העצום הזה עומדת המציאות המרה, שבתנאים כ א ל ה יסתגר עם ישראל. איש איש לתוך מוגנו, וילך לאיבוד האוצר החשוב ביותר אשר עוד עוזר לנו: ה נ כ ו נ ו ת ל ה י ל ח ם.

וברגע שלא נהיה מוכנים למלחמה הבאה, ייעלמו סיכויינו לשלום כלא היו. יהיה זה הנזק הגדול ביותר שיום הכיפורים גרם לנו, נזק שהוא מעבר למבחקים הקואליציוניים העליונים.

*

א נחנו מתכחשים לה בעקשנות סנפנית, אך אמה אמיתה היא שמלחמה אומללה זו היתה נצחוננו הגדול ביותר. צבא קטן ובלתי־מוכן הדף באילהורים כאובים את התקפת־הפתע של מעצמה טכנולוגית אדי־רה, הכביס את לגיון־הזרים שלה תוך שלושה שבועות בלבד. נצחון זה הושג לא בזכות המהתים, אלא בזכות כושר־הלחימה האגדתי של בנינו. מכאן אכזבתנו באותו יום של הפסקת־אש כפויה, כאשר גילינו את חוק־הברזל של עידן הטילים, לפיו כל אימה שמעצמה אחת מספקת כלי זין לשכנינו, היא הופכת אותנו מן ההכרח לגרורתה של המעצמה השנית. זה מדכא מאד, אולם שבעתיים מאכזב היה לגבינו הגילוי אשר יגוהנו כי העת: שהלבנטיניות א י נ ה ניתנת להחקה. תוך כמה ימים התברר לנו, כי אותו ישראלי מצוי אשר נכפל בהדרכת המימסד הכלכלי שלנו לרבאי, לסחבת, לרישלון ולבטלן, אותו יהודי שלמד בחיים האנוהיים כי תגוניות הריצות הן סגולות של האי־ישראליים, הוא נשאר יצור ים־תיכוני גם בבגדי הצבא — אם בכל־בצאו לו בדים בתהבגים של הגינגי המבריק. כיצד זה קרה, שהחברה יחקו כדורסל בפרוץ הקרבות, שהמפקד המעוה מוסר אכבמי קיבל הודעה על המלחמה המילית רק כמה דקות לפני שהיא פרצה — כדי לענות על השאלות האלה חייבים אנו ללכת אחורה החוד־ההוע, פנים עד לפתח בכורדו של שר האוצר בירדליב.

*

מ זר אשכנזי מבסל את הטוב שבארץ הזאת, כל אלה בקרבנו, לרבות בעל המור הזה, הכסכיכים בתוך גוהיה, שאחרים ינהלו את המדינה בשבילם. חייבים היינו לעמוד ליד הסרן הצעיר בגבעה. הוא הרג מה שהגד ספירא דרב בעצמו. אולם מתוך בגיעים אחרים: שהמלחמה הזאת ל א תעבור בלי שינויים, שהאחראים יפנו את מקומם, ויהיו הם אהודים וכשרוניים באופן אישי כאשר יהיו. שהעניינים ל א ישבו כאילו לא קרה כלום.

אבל הם נכשלים כך.

ממעותה של הצמרת הצבאית והמדינית שלנו היתה כה גדולה, שהציבור עדיין אינו תופס את מימדיה. ההנהגה הזאת ל א הופתעה, לכעצה היא היתה בכ־תה, בבקרה של הפתעה גבורה נהסל את צבאות ערב הפולשים תוך כמה ימים. ו ז האבה. אין עוד ארץ דימוקראטית בעולם, בה לא היו, נוכח מיוגה אייב כזה, מתפטרים ממשרותיהם לפחות מד הבבהה, הרמטכ"ל וראש אמ"ן, בהקדאים לציבור את הברירה לקבל את התפטרותם אם לאו. אצלנו דוכה, שהציבור הביוגע עומד להתפטר וללכת לפנסיה, וזו הסכנה הגדולה ביותר הנשקפת למדינה.

כי אין לנו נכס לאומי יקר יותר כמסורת ההקרבה, מן הנכונות הזדמנה לצאת לקרב צודק. ר ק ז ה מפריד בינינו לבין צ'כוסלובקיה.

*

ה נכונות הזאת מבוססת בראש וראשונה על אמון, ולאמון הציבור חוקים משלו, לא תמיד ראציונא־ליים. כדוגמת צירופו של משה דיין והקמת ממשלת ליכוד לאומי בימי 1967, ששינו את פני האומה והעולם בין רגע, כמעט במטה־קסם.

צה"ל היה המוסד האחרון שהחולי נגע בו, הוא חייב להיות הראשון להבריא מכבגו כעה. כל אחד מאתנו חש במעמקי לבו, שעכשיו ח י י ב ת לבוא הסמכות שתחזיר את הסדר, את המשמעת ואת הכבוד לצבא המופלא ביותר בעולם. מישהו שחשבונו נקי ואינו חייב להתבודד על כל צעד תקוף שיעשה, מישהו חדש לגבורי או יתן מאוד, יתכן פשוט כמונו, אך לא פצע בנפשו.

יתכן ששר הבטחון התכוון גם לזה, כשהצהיר שבתנאים הנוכחים אינו יכול להמשיך בכהונתו. הוא מכרח להיות מודע לכורח הזה לשינוי. התארשטותו של מר דיין בתוצאות הסיוט שעבר עלינו, מעידה על אופי של פלדה ראוי להערכה, לעומת העצבות השקטה של גולדה, הכבורה המעוררת הנהגת אנרגיה עמוקה. אולם כולם הם עדי יכולים, לבדם, ללא תמורה, לבצע את השינוי ההכרחי, ולעורר בציבור התרחה של אמון חדש?

לצערנו, לא. בצדק או שלא בצדק, לא.

*

ע היה נדמה, שמאורעות ההיסטוריה, מסלולם מקרי וחלוטי. אולם לאמיתו של דבר בגבשים האורח עים האקראים האלה את הדרכם המכתרת לכיוון הבורח ההיסטורי, כפי שכל נשם מוצאים את יציאתם בנקודה אחת עמוקה. חושה שהנקודה הזו לגבינו היום. כחלוף הבעיה, היא הקמת ממשלת ליכוד לאומי.

זאת מרגישים צעירי המפד"ל, על זה מגיב ה־אינסטינקט הבדוק של מר דיין, זאת חורשים מצביעי הליכוד.

כמובן, זהו אינטרס האומה, ולא זה של מפלגות ועסקנים קטנים. ממשלת ליכוד לאומי מסכנה את התיק הבטוח של ל"ע, ומעמידה בספק את מלחמת הרבנות המנופח עולמי על הגויה. היא אף מרגיזה את מפ"ם ובפהודה את האפן אספד. ליכוד לאומי איננו דרוש גם לבנ"א ניכסון, והוא רע למכבלולה הכורעות תחת עול הנפט הערבי. אבל הוא טוב לעם ישראל. יתכן שלא יעצרפו לממשלת־הירום כרוונות ביזוחים, יתכן שההיה היא לכאב ראש בתפקיד לראש הממשלה. אולם זוהי כיום האפשרות הריאלית היחידה להזוזה כלהתי, להרבבה המהראל. לשינוי פני המימשל והצמרה הבבאיה. וזהי שאיפת העם רובו ככולו, ספק אם אפשר להזהות את הגשמתה לזמן ארוך, באויש הרים מיאב, באהורי גב צבורי צר מבבואה, במוקדם או במאוחר, עם בהירות או בלי בהירות, זה יקום.

כדי להבחין ברחשים אלה אין צורך להחזיק בדופק הציבור, די להטות אוזן להלמות הלב. ומי שאינו שומע אותה, מוטב לו לפנות את כסאו לבעלי שמיעה רגישה יותר.

מפזמוני השעה

אחווה בעורף־עוצמה בחזית: האיש העובד ראוי שתתן לו טרמפ!
מוגש על ידי כור תעשיות

22.2.74 – ל' בשבט תשל"ד

...לדה אמרה: לא...

יוסף חריף

דיין פותח ב,,מלחמת התשה"

...בהלה לזהב:

...אינפלאציה, שפל...

...אלה הגורמים הדוחפים...

...ספים נרתעו מהעל...

...מעשה – אבל בקרנ...

גולדה אמרה: לא בא בחשבון שדיין יישאר מחוץ לממשלה

מאת יוסף חריף

דיין הצליח מבחינה טאקטית לקבל את גיבויה של ראש הממשלה, אך במערך סבורים שהוא יקבל תיק אחר ● במסגרת החילופין מציעים את ספיר כשר הבטחון ואת אבן כשר המדע ● כאשר אמרו חברי המפד"ל לדיין כי בממשלה הם מתכוונים לעמוד בחזית אחת אתו בשאלת יהודה ושומרון, השיב: „יהודה ושומרון זה נושא חשוב, אבל אין הוא דלוונטי כרגע לבעיה שלי" ● לעומת זה אי־הצטרפותה של מפד"ל לממשלה אכן חיזקה את מעמדו האישי של דיין במערך ● במערך סבורים כי דרושה להם לפחות שנה כדי להתארגן לבחירות חדשות ● הוצע „לגמור את העניינים במערך" עוד לפני שועדת אגרנט תגיש מסקנותיה ● במערך התנגדו לממשלת חירום לאומית מתוך חשבון שבממשלה כזאת יהיה רוב ל..דיין ● ספיר היה הראשון שהבחין במוקש שהניחו הצעירים במפד"ל בהצעתם לפנות לרבנים הראשיים בענין „מיהו יהודי"

לא בא בחשבון ש־משה דיין יישאר מחוץ לממשלה" — פסקה ראש [הממ]שלה, גב' גולדה מאיר, [ב]אחד מעמיתיה, זמן לפני שנפגשה ביום ד', [...]ע, עם שר־הבטחון כדי [...]גע שיחזור בו מכוונתו [...] להצטרף לממשלה ה־[חדש]ה.

[...]שר גולדה אומרת במפגיע ,לא [בא ב]חשבון', עדיין יש לה הכח [...] משפט ולכפותו על זולתה ב־[...] מפלגתה. באותו רגע שגב' [...] אמרה את הדברים היה ברור, כי [...] דיין הגיע מטרתו. המהלך המא־[...] הבלתי צפוי של שר־הבטחון הצ־[...]

[...]שר נשמעה ,הידיעה' של משה [...] בשעה בין הערביים של יום ב' [...] ישיבת הכנסת, היא הביכה את [...] המערך. שר־החוץ, אבא אבן, [...]כי היה ,המום'. אישים אחרים, [...]הם עופר ועמיתיו ב,גושי שמרו [...] חוץ על קור־רוח ותוך כדי היזוק [...] אמרו: ,הידיה לא הבהילה'... [...]ש חשוב בצמרת, שמקובל לחשוב [...]כל יישק על פיו, השתדל גם [...] להיות התולטי: ,על הברכים אני הולך' — רצה לומר, גם אני [...] שדיין ימשיך ,אבל לא אתרפס [...]'.

[...]שר שכל הקיפות־הידעת הזאת [...] מן העבודה, שגם אנשי רפ"י [...]בה, אמרו כי הליכתו של משה — אין פירושה פרישה של רפ"י מהמערך והפיכתה לסיעה עצמאית. [...] נתכנסו נציגי המערך בועדת [המ]שא־ומתן הקואליציוני, שעה קלה [...]ש שדורי ישראל הביאו את הד־[...] של שר־הבטחון, סיכמו שה־[...] ,כרגיל'. אין זאת אלא שב־[...]שעה לא ירדו לעומק משמעותו [...] המהלך הטאקטי של משה דיין.

● הרדיו הודיע, אך פרס לא הודיע

[...] שנראה לראשי המערך סתום [...] בכל הפרשה הזאת היה: כיצד [...] הרדיו חוזר ומודיע בכל מה־[...] חדשות שהשר שמעון פרס מסר [...] ועדת המשא־ומתן של המערך [...] צעדו של דיין בשעה שדבר לא [...] על ידיו בישיבה המיוחדת של [...] שכונסה על־ידי מזכיר המפלגה [...] ידלין, לפי בקשתו של פרס. [...] באותה ישיבה דיבר פרס על [...] בתנועה: הוא דיבר על הער־[...] המשונה, שחברי־כנסת מסיעת [...] הלכו לעודד את מוסי אשכנזי, [...] השאילתות ,הקנטרניות' של חי"כ [...] שייד נגד שר־הבטחון, על הב־גדותו של חי"כ גיבלבר (המשנה למז־כיר המפלגה) להעלאת הצעת חוק ל־שינוי שיטת הבחירות ועוד ועוד — אבל לא הזכיר במלה אחת את הודעת דיין.

בעקבות דבריו של שמעון פרס די־ברו חברים אחרים: יהושע רבינוביץ, למשל, אמר שאכן, דרושה משמעת בסיעת המערך, ומשה ברעם הודה שעד כה לא הקפידו כל כך בעניין שאילתות של חברי סיעת המערך ב־כנסת, אבל מכאן ולהבא תעבור כל שאילתא את יו"ר הסיעה בטרם תוע־בר לידיר הכנסת, וכדי שלא יהפכו בסיעה באלתו־יד הדגיש שהיתה תגו־בה בקורתית כלפי אלו ש,הצטרפו ל־מוטי'. הקיצור, יש בהולם מקום ל־חגוה, תוך כדי יציאה מן הישיבה המיוחדת מבשר גיבלבר לחבריו ש־שמע עתה־זה ברדיו כי משה דיין הו־דיע כי לא יצטרף לממשלה החדשה — ושהשר פרס מסר על כך לחברי ועדת המשא־ומתן.

וכיוון שחברי הועדה ידעו כי פרס לא מסר על כך לועדה — כשבע, כך הגיחו, שבסך הכל זו ,ידיעה ב־רדיו' שאין בהכרח לראותה כרצינית...

הנחה זו נתחזקה לפת ערב, כאשר שמעון פרס ,הודה', כי אמנם לא מסר לחברי הועדה על כוונתו של משה דיין ואף לרדיו לא מסר על כך.

אין לדעת אם ,ערפל הקרב' שפרוש היה על מהלכו הטאקטי של משה דיין ושבחסותו ניהל שר־הבטחון את הסת־ערות הפתע שלו, תוכנן עד אחרון ה־פרטים. יש אומרים כי שמעון פרס, שעליו הוטל תפקיד מוגדר מצד שר־הבטחון בהבאת כוונתו לידיעת הרבים, לא עמד בדיוק בלוח־הזמנים ובכל ה־פרטים הטאקטיים של המערכה היזו־מה. אך אפילו כך הדבר, היו התוצאות לטובה. המבוכה שנוצרה מאי־הבהי־רות שרתה בסופו של דבר את עניינו של דיין.

עד לנקודה מסויימת שמר פנחס ספיר על קור־רוח. אולי משום ש־,מבחינה נפשית' — כך הבין אחד מעבודיו משיחת־אקראי במעלית, — היה מוכן שענין משה דיין אינו יכול להתמצות ב,פרשה' אחת, קטנה או גדולה. שכן גם אם יושלם סדר ב־סיעה ולא יהיו התקפות סמויות או גלויות על דיין עלולים לצוץ מזמן לזמן ענינים אחרים, ועל כולם — מסקנות ועדת־אגרנט. כך שמוכרחים להתרגל לחיות עם המצב הזה.

● דיין פותח ב„מלחמת התשה"

בא משה דיין וטרף את הקלפים. תוך פחות מעשרים וארבע שעות נת־חולל המפנה: משה דיין הודיע על הצורך בבחירות חדשות, כאשר ספיר וחבריו מתיראים מפני האפש־רות הזאת כמפני אש, היכולה לבער במערך כל חלקה טובה. די להרהר בשאלה מי יעמוד בראש הרשימה כדי להתחלחל מן הרעיון הזה. והמפד"ל הודיעה סוף־סוף שאין היא מצטרפת לממשלה. ורפ"י בישרה, כי לא רק דיין לא יילך לממשלה החדשה, אלא גם לא שמעון פרס, וחברים־מן־השו־רה, כמו מרדכי בן פורת וגד יעקבי ,הסבירו' לכל המתעניין, שאמנם לא יפרשו מסיעת המערך אך אין זה או־מר, שבכל מקרה יצביעו עמו... וחוץ מזה — אם יהיו בחירות חדשות אין הליכה משותפת כובלת בכל תנאי והיתכן גם ,הליכה ברשימה נפרדת'.

הכלל, לפתע נתחוור, כי אין זו סתם ,ידיעה ברדיו' וגם אם ,הידיה לא הבהילה', כביטויו של אברהם עופר, — היתה זו אות לתחילתה של ,מלח־מת התשה' בתוך מפלגת העבודה ה־כוהשה בלאו הכי.

יהיה זה אולי מגזם לומר, כי דיין בהחליטו על מהלכו ידע לחשב מ־ראש את התוצאות כולן. אבל סביר להניח כי הגיע למסקנה כי ככלות הכל הצעד שעשה הוא פחות מסוכן מכפי שיכול היה להיראות ממבט־ראשון.

ראשית, היתה לו, כנראה, סיבה טו־בה להניח כי עד כמה שהדברים נוג־עים לראש הממשלה — ,הוא הולך על בטוח'. אין זה מקרה שתגובתה של גולדה היתה ש,זה לא בא בחש־בון שדיין יהיה מחוץ לממשלה'. שהרי הנימוקים שנתן דיין להליכתו הם הם נימוקים עצמם, שהניעו את גולדה לא אחת לחשוב, שמא הגיעה השעה שהיא עצמה ,תזרוק' את כל הענין והפרוש. כמוה כדיין גם היא אינה סובלת את המצב שנוצר במפלגה, גם היא קובלת על ,חוסר חברות', גם היא סובלת מ א ו ת ם ח ב ר י ם ב־מערך המטרידים את דיין. ומה בעצם רוצה דיין? הוא לא אמר בחד־משמ־עיות כי הוא רוצה ללכת. כל מה שי־אמר, או נאמר בשמו, הוא שבתנאים הקיימים אין הוא יכול להמשיך. מש־מע, הוא רוצה מנדט מחודש מטעם המפלגה. וזה הדבר שגם גולדה מאיר ביקשה — וקיבלה — לפני מספר חד־שים כשלמעשה היתנתה את המשך הליכתה בראש המערך בהבעת אמון כמעט־הבמפלגה.

יש אומרים, כי באותה ההזדמנות התבטאה, אם במפורש ואם ברמז, כי אם משה דיין ילך, גם היא תלך. לא יכולנו להשיג אישור להתבטאות זו, אבל העובדה שהתבטאה כפי שהתב־טאה („זה לא בא בחשבון וכו'"), אומרת שראשי המערך יצטרכו ליישר את השורות לפיה. והיה זה הישג רא־שון של משה דיין במערכה הפוליטית שיזם אותה.

התחזית הקודרת: ממשלת מיעוט

● המפד"ל ו„הבעיה של דיין"

ואמנם הודעתו כי לא ייכנס לממ־שלה החדשה לא היתה אלא חלק מ־מערכה שלמה להחזרת מעמדו ולשי־קום תדמיתו כאישיות פוליטית. ב־עצם, לא יכול היה אחרת אם אין הוא רוצה — והלא ברור שאין הוא רוצה — לרדת מן הבמה. פירסום ה־פרטיכל ,החסוי' של דברים שהשמיע בפני ועדת־העורכים ביום השלישי של מלחמת יום הכפורים היה הצעד ה־ראשון במערכה של משה דיין, שהיא מערכה על עצם קיומו הפוליטי. הצעד השני — הודעתו השבוע, כי לא יצטרף לממשלה החדשה. בשני הצע־דים — ובאלה שיבואו, מן הסתם, אחריהם — מבקש דיין קודם כל ל־דחות האשמות שטופלים בו (כגון ,הזנחת בצה"ל') ולהבהיר שאם יש כישלון במפלגת העבודה — ואמנם יש כאלה — הסבורים שהוא מבקש להסתתר מאחורי גבה של גולדה, ש־לא רצתה לקבל את התפטרותו — הוא טועה בחשבון. עובדה היא, ש־אפילו ידידיו המשבעים אנוסים היו להודות, כי פרסום הפרטיכל עשה לו לדיין, שרות טוב. ועובדה נוספת — ראשי המערך כבר מכירים בכך. ש־הודעת דיין על אי הצטרפותו לממ־שלה החדשה על כל המשתמע ממנה נראית עתה רצינית יותר מכפי שנר־אתה בשעות הראשונות.

ביום ג' בערב לאחר הטלת ,הפצ־צה', הגיע דיין לבנין הכנסת כדי ל־היפגש עם חברי סיעת רפ"י במערך. שני חברי־כנסת של המפד"ל, יצחק רפאל וזבולון המר, ניגשו אליו וביק־שו לשכנעו שהם מ א ח ו ר י ו וכי ב־כניסתם לממשלה מתכוונים הם לעמוד עמו בחזית אחת בשאלת יהודה ושומ־רון. דיין, שהעריך מאד, את גילוי הלב הזה השיב להם קצרות: יהודה ושומרון זה נושא חשוב, אבל אין הוא רלוונטי כרגע לבעיה שלי...

אכן, שעתן של כל אותן בעיות ה־קשורות בהשקפתו המדינית־בטחונית של דיין תבוא. אבל יכולתו להשפיע מותנית בבעייה שלו כ ר ג ע והיא מעמדו בממשלה ובמפלגה. זו הבעייה וזו תמצית המערכה שפתח בה דיין בשבוע האחרון. (נראה ששר־הבטחון מאמין כי לא ייפגע על־ידי מסקנות ועדת־אגרנט).

● המוקש שטמנו הצעירים

דיין חייב תודה לשני חברי הכנ־סת הצעירים והנמרצים של המפד"ל — זבולון המר ויהודה בן־מאיר — ש,בזכותם' נמצאה המפד"ל לפחות לפי שעה, מחוץ לממשלה. אילמלא הם היו שרי המפד"ל וכל מי שהת־עתד להיות שר מוכנים להשלים עם „הנוסחה הגואלת", שהעלה חבר־הכנ־סת חיים צדוק בפרשת מיהו יהודי. הכל ידעו שכל הנוסחה הזאת אינה אלא ,כסות עינים'. כהגדרתו הקולעת של חי"כ גדעון האוזנר מהליברלים־העצמאיים, אבל שרי המפד"ל מוכ־נים היו ל,אונאה בכשרות' זו — אונאה מדעת — להצטרף ולהמשיך ,להיאבק מבפנים'. באו המר ובן־מאיר וטרפו להם את הקלפים. הללו אמרו שהנוסחה של צדוק גבובה ואי־נה אלא ,בלוף' ואם יש מי מן השרים הסובר אחרת מן הדין ,לעשות שאלת חכם' ולפנות אל הרבנים הראשיים. הראשון שחש במוקש שטמנו הצעירים לשרי המפד"ל היה פנחס ספיר, ש־בשלב האחרון של המשא־ומתן הקו־אליציוני הודה באוזניהם: אני כבר רואה שבלעדיכם זה לא יילך. (ספיר היה רגיל, כנראה, מן הימים של מגעים עם השר המנוח משה חיים שפי־רא, ש,אם גומרים אתו אז זה גמור'...).

בדיעבד, בלא שהמר ובן־מאיר נת־כוונו לכך (כוונתם המוצהרת היא ל־אלץ את המערך להקים ממשלת חירום לאומית) הם שרתו את עניינו של משה דיין. מניעתו של דיין ושל ששת חברי סיעת רפ"י ואחרים הו־קיעו שחקים ביד־לילה. אם היה עוד ספק למישהו, שמצד הנהגת המערך ייעשה צעד ממשי לשם ,ה ב ע ת א מ ו ן' במשה דיין — נעלם עתה הספק הזה, אלא אם כן רוצה מישהו בצמרת בחי־רות חדשות לאלתר...

שאלה אחרת היא אם ממשלת־מיעוט תוכל להחזיק מעמד בסערות המתרג־שות ובאות על המדינה, בתחום ה־מדיני־בטחוני כבתחום הכלכלי וה־חברתי.

● שנה — להכנת בחירות חדשות

על צד האמת, אין איש בצמרת ה־מערך המאמין כי ממשלה כזאת, ו־אפילו ממשלה עם המפד"ל, מסוגלת להחזיק מעמד לאורך ימים. אם ביקש המערך להקפיא את שאלת ,מיהו יהו־די' ולהגיע לנוסחה שועדת־שרים תב־דוק את שאלת הגיור ,תוך שנה' ב־מגמה להגיע לכלל ,הסדר חוקי מוס־כם' — הרי זה מפני שלא היה מוכן ללכת לבחירות מיד. מנהיגי המערך יודעים היטב, כי גם בעוד שנה לא יגיעו להסכם בשאלה כה סבוכה, אלא שדרוש היה להם, לפי חישוביהם זמן כדי שיוכלו להתארגן לבחירות חד־שות. והחיים בכנסת מול אופוזיציה תוקפנית כשל הליכוד בשאלות מדי־ניות וכלכליות, והחיים במפלגה על רקע ,בעיית דיין' ואי יכולתה של גולדה מאיר להשתלט על המצב בה — יאלצו את המערך ללכת לבחירות חדשות, אלא שלשם כך דרושה היער־כות הן במישור הממלכתי והן במי־שור המפלגתי.

במישור הממלכתי — זמן אין להע־לות על הדעת, למשל, כי במצב עני־נים זה, כשיוקר החיים, שירד על ה־מדינה קומם את רוב האוכלוסיה, יצ־ליח המערך לקבל בבחירות יותר קו־לות משקיבל. והלא ירידה מ־51 מנד־טים פירושה לגבי המערך אחד: אבדן השלטון.

במישור המפלגתי — יש הכרח ל־עצב הנהגה חדשה ומגובשת במקום ה־הנהגה המסוכסכת המשוסעת הקיימת. יש למצוא תחליף נאות לגולדה מאיר ויש להגיע לשלום ולא רק להפסקת־אש ולהפרדת־הכוחות בתוך המערך וזה אומר קודם כל הבנה עם משה דיין ועם רפ"י לשעבר.

● „לגמור לפני ועדת־אגרנט"

יש מי שיוחל להיפטר ממשה דיין באמצעות ...ועדת אגרנט. הנחתו הי־תה שבעיית משה דיין תישאר במפ־לגה כ,פצע פתוח' לאורך ימים, והלא גם בקיבוץ הארצי וגם בקיבוץ המאו־חד וגם בעיר נשמעו קולות לסילוקו. עתה, כשהמערך משול לגביר שירד מנכסיו על כרחו יצטרכו כל וחלו־מים נגד דיין לקפל את דגלם.

על רקע זה נמצאו השבוע תומכים ברעיונו של אברהם עופר ,לגמור את העניינים' ל פ נ י שועדת־אגרנט תג־מר את עניניה. כבר בראשית השבוע נשמע קול במתנה ,המבליג' לראש ה־ממשלה — הן אי אפשר ל ד ר ו ש ממנה — להחליף את העומדים בראש במספר משרדים. אישים בצמרת אף העלו שיבוץ חדש לדוגמה, שתכליתו לאפשר למשה דיין לקבל תיק חדש בצורה מכובדת ועל־ידי כך לנסות ו־לספק את הכל ואת כולם. בשבוע ש־עבר הזכרנו את רעיון ה,רוטאציה'. השבוע שמענו, כי הכוונה היא לשי־בוץ כעין זה: שמשה דיין יהיה שר־החוץ. שאבן יהיה שר המדע והטכנו־לוגיה (הצעה לתיק חדש), שהתיק ה־בטחון יינתן או לפנחס ספיר (שהיה פעם מנכ"ל משרד הבטחון ורשם הי־שגים גדולים לזכותו בתפקיד זה). או לשמעון פרס, ששימש בשעתו כסגן־שר הבטחון, וגם כן בהצלחה רבה. לספיר גם ,הועידו' תיק אחר במשרד לשרותי רווחה (שירכז את ענייני ה־סעד, הבריאות והשכון). לגבי יגאל אלון דובר על סגן ראש ממשלה עם תפקידים מכובדים מיוחדים (כיום מרוקן תפקיד סגן ראש הממשלה מכל תוכן). או — שתפקיד זה יינתן ל־משה דיין והתיק החוץ לידי יגאל אלון. במחיר נכונותו להיפרד מתיק החינוך.

● תשבץ התיקים

ומה עם תיק האוצר והחינוך למשל? הן משהו צריך גם להשאיר לראש־הממשלה להחליט — השיבו לנו ספק בצחוק ספק ברצינות.

אלה הטוענים, כי ש י נ ו י כ ז ה הכרחי, מזהירים מפני חלוקת תיקים ,שיגרתית'. תהיה זו בכייה לדורות אם עכשיו, דווקא עכשיו, לא ייעשה שיבוץ ראוי לשמו. שכן לדעתם אין מדובר רק בצורך ,בחלוקת תיקים', אלא בהכרח לעצב הנהגה חדשה ומו־שכת, שבעוד זמן קצר יחסית תצטרך להתייצב בפני הבוחר בלי גולדה מאיר.

אבל כל החישובים הטובים הללו יכולים כרגע ליהפך לשעשוע ב,תש־בצים' על רקע שני המאורעות המר־כזיים של השבוע — אי כניסתה של המפד"ל לממשלה והודעתו המהממת של משה דיין. עובדה, גולדה מאיר מוסיפה להתעלם מן הרצנות של חב־ריה. אין היא מתחלקת עמם בכלום. כשהתפוצצה הפצצה של דיין נזכרו כמה מראשי המערך, שביום ראשון ישבו אצל ראש הממשלה כדי לדון עמה על הרכב הקואליציה במקרה ו־המפד"ל לא תצטרף לממשלה. דובר על הכל, על ממשלת מיעוט ועל ממ־שלת 61 ואפילו הוזכרה האפשרות הקיצונית של ,ממשלת 54' — היינו, בלי ל"ע (51 חברי המערך פלוס שלושה ערבים) ובלבד שלא יהיה צורך להחזיר את המנדט להרכבת ה־ממשלה לנשיא — וללכת לבחירות. ופרט קטן אחד (שגולדה מאיר כבר ידעה עליו) שמשה דיין הודיע שאין בדעתו להצטרף לממשלה החדשה, לא גילתה לחבריה...

● מדוע לא ממשלת חירום לאומית

ומדוע ככלות הכל לא הובאה בחש־בון האפשרות של ממשלת חירום לאו־מית?

ראשית, גולדה אינה רוצה בכך, ר־יהיו נימוקיה אשר יהיו: אם משום שהליכוד יפריע ל,הכרעות המדיניות' שהממשלה עומדת בפניהן ואם בשל סיבות רגשיות של ראש הממשלה.

שנית — ואפשר ש ז ו ראשית — וזה בעיקר חשבונם של ספיר וחב־ריו: ממשלת חירום לאומית היתה נותנת ל...משה דיין רוב בממשלה. אם להביא בחשבון שהליכוד והמפ־ד"ל וכמובן רפ"י ואולי חלק מן ,ה־עבודה' היו תומכים בדרך כלל בדיין...

אכן, על־ידי הקמת ממשלת־מיעוט ,ניצלו' ראשי המערך מן הליכוד, אך לא ניצלו מידיו של משה דיין. יהיה זה, כמובן, מגזם לומר, שהם חזרו להיות שבויים בידיו כבעבר, אבל — וזה למעשה הישגו הגדול של משה דיין, — הוא חדל להיות שבוי בידיהם.

יעקב שרת

להתראות בבחירות

ברוך הבא קיסינג'ר, ברוך הבא למזרח התיכון ● איני יודע איך זה מבחינת המצרים הסורים והירדנים, אבל מבחינתנו אתה בא בדיוק בזמן הנכון ● אמנם, אם פתאום יתחשק לך להתחתן אצלנו אולי ייוצרו לגביך בעיות ● סוף סוף אנחנו עוד לא יודעים מיהו ומהו יהודי, אבל ככלות הכל אין כאן אלא טרדות שוליות ● תוכל לקפוץ לקפריסין או להתאפק עד שתחזור לארצך ● אם תבקש להינשא שם כיהודי איש לא יפשפש בציציותיך או בציציותיה ולא יעכב בעדך ● בכלל, מוטב שאיפצך בכנות ● אל תסתבך כאן במעורבות עם הרבנות ● זו איננה ממשלת ישראל שאפשר להמריץ אותה בלחץ־ההגיון ובהגיון־הלחץ באמנות ● כאן יש לך עסק עם נוקשות מכחלקת ההתאבנות.

אבל חוץ מזה, קיסינג'ר הכל, הכל מוכן לקראתך ● הזדרזנו והקימונו ממשלת מיעוט לתפארת לכבודך ● אמנם רק על חמישים ושמונה כרעי תרנגולדה היא עומדת ● ולפני כל שאילתה והצבעה היא רועדת ● אמנם לכל מפרלאי הראוי לשמו ● נשמר בה מקום כבוד למקרה נס־אורה בחשכת היכל שלמה ● אמנם לא תמצא בה בבואך להלום ● את הפרו־אמריקני ביותר, נביא „פני סאדאת לשלום" ● (בינינו לבין עצמנו הצדק עם דיין ● בפתיחת הרשימות קבור הכלב וזה עצם החטא הקדמון של העניין ● לא ברור רק מדוע המתין עד אלה הימים ● כדי לגלות את ישראל של „בתנאים הקיימים" ● האמנם את מצב הדברים במצרים, כמובן, אחרי הנצחון הגדול ביותר שלה בחמש מאות שנה ● הוא מיטיב לדעת מאשר את המצב במפלגה ובמדינה ?) ● אמנם עם פינוי גושן אין זה כלל מן הנמנע ● שקאהיר תתחיל להשמיע מנגינה לגמרי שונה ● אבל חוץ מזה הכל, הכל מוכן אצלנו לקראת הפרדת־הכוחות הבאה המערכה בגבולות, בדינה ובשאר הבירות ● המחשבה רעננה... המדיניות מגובשת... הצוות חדש ויציב... להתראות בבחירות!

הבהלה לזהב: מהדורת 1974

שלשת הפחדים: אינפלאציה, שפל כלכלי, ומלחמה כלכלית בין כל המדינות — אלה הגורמים הדוחפים את הבריות לרדוף אחר הזהב כערך יציב * שרי־הכספים נרתעו מהעלאת שערי הזהב הרשמיים כדרך של פיחות־למעשה — אבל בקרוב אולי לא תהיה להם ברירה

מאת פיליפ בן
סופר „מעריב" בארה"ב

שכרון לזהב היה פ־[עם] עם רעיון רומאנטי, ועדיין המלים מזכי־רות את הסרט של [צ']ארלי צ'פלין, אחת מפסגות [ה]קולנוע ואת ספרו היפה של [ג']ק לונדון — שכיום גם ב־[א]מריקה קוראים אותו רק [...]ני נוער מעטים ורק מעטים [י]ודעים מי היה — על שלגי־[א]לסקה, נהר קלונדייק, מז־[...]זלות והכלבים המושכים [...]אותה.

ביום מתבטאה קדחת הזהב בשע־[רי]ם הזמים העקבים, על דעת קר־[...] סוחרי־זהב גדולים, הנפגשים ב־[...]רים זעירים בבנייני באנקים ב־[ל]ונדון, בפאריס ובציריך — שערים [ש]ל יותר מ־150 דולאר לאונקיה, ש־[הי]א כ־29 גראם.

קדחת זו היא סמל של „בלבול מקי־[...]ף" — שבו שום דבר אינו שווה כלום, שום דבר אינו ודאי, דאגה לעתיד נראית כאיוולת; והרי זה כמו נדוש מוח־האדם להיכנע ולהודות באפיסת־יכולתו. ככל שמתפשטת קדחת־הזהב בעולם, כך מרבות ה־בריות לשאול עצמן: אם עלה שער־הזהב פי ארבעה מראשית 1970, מה ימנע אותו מלעלות עוד פעם פי ארבעה?

שאלה זו נראית מוצדקת בתכלית לאור האינפלאציה. המזוהה הנוהגה בעולם כולו, משבר האנרגיה, שגד־הוה בגלל ההתייקרות הנפט פי אר־בעה ועולה תוך קצת יותר מחצי שנה, ולא מצמצום האספקה, מגדיל את החששות מפני ההתמוטטות המער־כת הכלכלי העולמי. כלכלן אמריקני ידוע, שחזר השבוע מועידת מטבע עלבוית סגורה, שהתקיימה בפאריס, אמר:

איכרים מטמינים זהב

„שוב אין איש סומך על המט־בעות הקיימות. אין פלא שהזהב חוזר אל התפקיד, שהיה לו תמיד בתקו־פות אפלות של ההיסטוריה: ה־אמצעי האמיתי לשמירה על ערך־הערך".

כמובן, ברוב המדינות המתקדמות בעולם מתייחסים בני־אדם בלגלוג לאותם איכרים צרפתים „שמרנים ובורים מרעש", המטמינים זהב במזרונים. אינם סומכים על בנקים, ואפילו מוכנים לוותר על הריבית. אבל כמה כאותו הוו שמוטים כיום, לוא נהגו בשנות־העשור האחרונות כאותם האיכרים, במקום להשבע ל־פיתויים של הבנקים או של ה־בורסה או של מתווכי המקרקעין. או בה יכול אתה לטעון כנגד החכמה הפשוטה, שרק הזהב מייצג ערך יציב, כאשר אתה קורא, כי שרי־הכספים של תשע מדינות השוק ה־אירופי לא יכלו להגיע לכלל הסכם בדבר העלאת השער הרשמי של הזהב, המונח בכספות של הבנקים המרכזיים שלהם, כדי לקרב אותו אל השער החופשי, והחליטו לחזור ולדון בכך באפריל. (השער הרש־מי של הזהב עודנו 42.22 דולאר ל־אונקיה, פחות מ־30 אחוז מן השער החפשי).

מה יהיה אם באפריל יחליטו ל־העלות את השער הרשמי ל־100 או ל־120 דולאר לאונקיה? אולי לא תהיה להם ברירה, כי כבר עכשיו אומרים, שהשוק המשותף יהיה לו השנה גרעון של 10 מיליארדים דו־לאר במאזן התשלומי־החוץ ושל 50 מיליארד דולאר בשנה הבאה, בגלל העליה הגדולה של מחירי יבוא ה־דלק; הלא רק לפני חודשים לא רבים נעשה אומדן, כי השנה יהיה לשוק האירופי עודף של כמה מילי־ארדים דולאר במאזן התשלומי־החוץ.

אי־אימון גם במניות

איש אינו יכול לצפות מן האירו־פיים, שישבו באפס־מעשה מול סי־כויים כאלה — אולי חוץ מנביאי־הנפט. יתכן כי המוצא היחיד לאירו־פיים יהיה הגדלת השער של מלאי־הזהב שלהם, שכמוה כפיחות רשמי של המטבעות האירופיים. עם זאת עדיין לא העריך איש מה יקרה, אם כתגובה שוב יעלו ערביי־הנפט את המחירים פי שניים או פי שלושה או פי ארבעה. ומי יערוב שלא יעשו זאת גם בלי פיחות בעולם, אם יעבור להם כוחם הפוליטי?

קדחת הזהב היא במידה מסויימת תולדה של חוסר כל אימון בכל ערך זמני אחר — לא רק במטבעות של כל ארצות־תבל, אלא גם ב„ערכים נכבדים" עד לא מכבר, כגון מניות של מפעלי־תעשיה. שערי המניות האלה יורדים בהתמדה בכל הבורסות בעולם, והם נמוכים כיום משהיו לפני חודשים אחדים — בין בדולארים, בין במארקים, בין ביינים ו־בין בפראנקים שווייציים, אף שכל המטבעות האלה ירד ערכם בהרבה לעומת הזהב.

כאשר אתה שואל כלכלנים מלו־מדים, איך אפשר שהכל מתייקר ב־אינפלאציה דוהרת זו, אבל שערי ה־מניות — שלכאורה מייצגים ערכים חמריים קיימים — אינם עולים אלא יורדים, הם משיבים: הציבור משוכ־נע שהאינפלאציה תימשך, ובעוד חו־דשים אחדים יצטרף אליה בן־לוויה: שפל כלכלי, עם אבטלה הבונה, וירידת הייצור והשיווק. החברות שוב לא יכניסו רווחים, ולכן יורדים שערי מניותיהן.

פיקוח מוליד תוצאות הפוכות

בכל העולם קונות הבריות זהב, ומוכנות לשלם כמעט כל מחיר, מ־שום שהן משוכנעות כי המדינות ה־גדולות אין להן לא רצון ולא יכולת לשתף פעולה כדי להתגבר על האיום המשולש: אינפלאציה, שפל כלכלי ומאבק על צורתו של מאזן התשלו־מים. כל מדינה תנהג, כפי שקרה בעת המשבר הכלכלי הגדול בשנות ה־30, לקצץ ביבוא, להרחיב את ה־יצוא, לצמצם העברות מטבע ולעשות הכל כדי להגן קודם כל על התעסוקה והפועלים שלה. כל אלה יחדיו אך יעשו את המשבר לחמור יותר.

אי־האמון של הציבור בעולם כולו ביכולתן של הממשלות וביכולתן ל־עשות פעולות שיש בהן ממש, מת־גבר מיום ליום. כל צעד, שעושה ה־ממשלה בארה"ב להבטיח דלק מס־פק לכל מכונית, סולר לכל משאית ושמן־הסקה לכל בית, מולידה בדרך כלל את התוצאה ההפוכה: „ככל ש־מרבים באמצעים, כך מתמעטת כמות הסחורה בשוק — וכל זה בתנאים של אספקה מספקת בדרך כלל ושל גרעון מבוטל. התוצאה הפאראדוכ־סית של ועידת־צרכני־הנפט בוושינג־טון, שבמקום הידוק שיתוף־הפעולה הולידה מחלוקות וסיבות הדדיות. מ־חזקת אף היא את חוסר האמון ה־כללי, חוסר־אמון בכל דבר פרט ל־ברק הנוצץ של הזהב.

חוסר־האמון מרחיק לכת כל כך, עד שהשוק המשותף האירופי, שאך אתמול נראה כעובדה שאין לערערה, עומד עתה בסכנת־התפוררות, אף שמדינות אירופיות רבות כל כך כבר עמדו על תפקידה של צרפת. זה 16 שנה מנסה כת שלטת קטנה ב־פאריס לשקם את עמדה של צרפת כמעצמה עולמית גדולה; ודבר זה אפשר רק מתוך ניצול כל המשאבים של אירופה המערבית, שכן משאביה של צרפת עצמה זה כבר אינם מס־פיקים להגשמת חלום כזה.

ריפוי חריף לחולי משולש

המחיר הדמיוני של הזהב הוא אולי הבעת־אי־האמון המפורשת ב־יותר של ההמונים לכל האידיאולו־גיות הפוליטיות, לכל הסיסמאות של המנהיגים ועל אימון בקידמת־האדם. הכל מירמה, אחיזת עינים, העמדת פנים, והמציאות היחידה, הערך ה־יחיד שאי־אפשר לסלפו, הוא ערך הזהב. רבים יאמרו: זהו הלך־רוחות של תקופת־האבן. אבל מסתבר הד־לך, שבקרוב יהיה זה הלך־הרוח כל ובגגו — ואולי הוא כזה כבר עכשיו.

יש מי שמאמינים, כי העולם זקוק לריפוי חריף, כדי לגאול אותו מ־חולייו הכלכליים הנוכחים: חולי־האינפלאציה המדומיינת (חיטה יקרה עכשיו פי שלושה משהיתה לפני שנה וחצי), שפל נורא, עשרות־מיליוני מובטלים, חוסר ביקוש לתוצרת ול־קפה, לסוכר ולנחושת, וכמובן — ל־נפט של השייכים הערביים. אחרים אומרים: כיוון שהכל התייקר כל כך, נייקר גם את הזהב. מדוע נדבק במחיר התיאורטי של 42 דולאר ל־אונקיה?

לדברי הכלכלנים האמריקניים זהו רפיון של טירוף, הדבר אך יגדיל עוד יותר את התוהו ובוהו הבינ־לאומי. אבל אין תשובה בפיותיהם, כאשר שואלים אותם, מדוע שומרת ארה"ב עצמה על מלאי־הזהב שלה, שערכו (בשער של 42 דולאר לאונ־קיה) נאמד עכשיו ב־10 מיליארדים דולאר. עובדה היא שבעיני ארה"ב, כבעיני כל מדינה מלאי־זהב בטוח הוא „מלאי חירום" לשעת צרה. ועל אף כל ההתקדמות המין האנושי עדיין לא נמצא תחליף לקסמו של הזהב, הפועל פעולתו למן ראשית ההיס־טוריה.

هكذا من الأصل

נעילה בערביה

חיים גורי

חזרתי וקראתי בדברי והם נראו לי מוזרים ומשונים מאד. אני אומר למשל, „רעם ממערב ומצפון מערב" שם „מחזיקות ידים את המלתעות המצריות". מה אני יודע על ה„חווה הסינית", על „מיסורי"? על קרבות הפנים אל פנים. הזכרתי „קרבות נוראים" בשלב הבלימה. אלה אשר היו שם יספרו את ספורם בבוא היום. והמתים יחרישו.

אני חש ברכה מסויגת על כי ספרתי משהו על עצמי. רציתי לומר כי נספחתי אל המפ"ק כקצין חנוך בכל אותו „דף" שכתבתי. לא יכולתי שלא להגיע לשם. כמה ימים הצטופפתי ב„זלדה" הנתונה לאש עם הכוחות הפורצים בערבה הרווה. ראיתי משהו. את המלחמה עצמו האחרים. ספורם הכיוסר והגאה עדיין לא סופר.

שתי המלים העבריות „קרבות נוראים" אינן אומרות יותר מדי, כמוהרת. היו שם מאות וד אלפים.

הללו יבואו אל הימים והלילות, אל הזעקות והבכיות, אל כל סוגי החרדה והכאב, אל אומץ הלב, אל הריגה ד ידים ומעשה האלמונים. אם ייכתב הסיפור אולי יתגלה בו גם אותו טנקיסט בסידני.

אני זוכר. ירון לונדון ראיין אותו ל„קול ישראל". היה לילה. היתה הפסקה רבה. הוא ישב בין חבריו ודיבר בשקט. הוא סיפר, כי נולד באוסטרליה ולמד פסיכולוגיה באוניברסיטת סידני. הרגיש, כי משהו חסר בחייו, חסרה לו מלאות-נפש, רעיון גדול. הוא לא ידע הרבה על עמו ועל ישראל. הוא עלה ארצה ועד מהרה גוייס לצה"ל. הוא לחם ביהודה זו, שידעה אבדות קשות. הוא אומר: „חפשתי טעם לחיי ועליתי לישראל".

„אך בכך סכנת את חייך", אומר לו המראיין. „נקלעת אל המלחמה הקשה כל כך".

„נכון", משיב האיש חרש, „אך, אם אצא חי מן המלחמה יהיה לי על מה לחשוב. יהיה לי מה לספר. קרה משהו בחיי. משהו חשוב, שלא היה קורה, אילולא עליתי ארצה. אני מצאתי טעם לחיי".

הוא אומר את הדברים במבטא אנגלוסכסי, מדבר לאט ומחפש את המלים הנכונות.

ואולי יסופר ספורו של יוני כ"פ הטנקיסט בן בית-אלפא. בנו של אברהם. חברי הטוב בילדות, אף הוא בן בית-אלפא. איש חיל האויר, סיים הנסוי שנכספה.

ספר, יוני, דבר, אל תכלא את הדברים, ספר את הדברים אשר אמרת לס. יזהר, (אף הוא נקלע אל האש ההיא ופגש באנשים מבערב להצלה), ספר על קרבות הימים הראשונים. ספורך הוא נורא במינו משום שהוא מנת חלקם של אותם ישראלים צעירים שבלמו את סופת הצליחה בשעות הראשונות. ספר על קרבות ה„בין-בוכין" וה„ביג-בחיר". בחיל הרגלים המצרי המצויד ב„סאגרים", על איכות הארטילריה.

משהו בספורך, יוני, שמעתי גם אני, אחר כך. אבות משהו על מגע יהה של ההשגחה, חסות את שורש של הגורל. היית עד להוריה ההתחשפות העצומה הכפויה חיי אדם. ספר את הדברים האלה.

אלפים, אייס וספורו. אנשי „דרגים", בעלי משפחות, „מלבאים" נשכחים. צנחנים עולי-ירים הנקלעים בבת אחת אל גזרת התעלה, אל לחימה נוראית, מאולתרת.

גם עוזי ויאיר אנשי הטלוויזיה צריכין לא ספרו את ספורם. הם עשו עבודה נהדרת ככתבי וצלמי הקו-הראשון.

●

„אנו נעים מערבה וטנקים רבים בעקבותינו". נוסעים על גבי החולות באור אהרון, בהוליך היורה. מדרום ל„ציר עכביש". נעים לעבר „לקקן" זו התנועה הדיונה. האבחית. הכוכרה. הגועה צה"ל „חשב אל עצמו".

במפגן הרהת. מיסינגו, בוערה „מיסורי". שם כותשת הארטילריה הישראלית. בשבאל מופגז אזור הצליחה. התותחים המצריים מפגיזים ללא הרף. מפעם לפעם מצטרפות אליהם ה„קטיושה". האופק כואר בירקרק רוצד ורועם כמו בסופת ברקים. הם דופקים בלי הפוגות על הגשר וסביבותיו מבקשים להרוג ולשרוף את כוחותינו המבקשים לצלוח, את מאות כלי הרכב המצטופפים. את אלפי האנשים. אך הללו ממשיכים לנוע.

וגם אנחנו ממשיכים לנוע ובקרוב נגיע אל הכפות, „לקקן", שנכבש בידי המצרים ושב ונפל בידינו. הוא מתרוכס כלו על דרש החכמה. שם מתכנסים הכוחות. קילומטרים ספורים מן הגשר. לא הרחק כן „הארכיה הכלינכיה".

●

האם אתה זוכר את הלילה הזה לפרטיו? לא, אינני זוכר. מכשירי הקשר יודעים יותר. ראיתי קמע. נעה שם האוגדה שלנו, בעקבותיה של אוגדה אחרת. אוגדות פצועות, אך אוגדות היוה תהפות את כחן.

וזה נמשך זמן רב. שעות על שעות, וזה ארוך עד אין-סופי וזה גבר אחד הבופגז ללא הרף.

אני רואה את פני קלמן ואת פני ג' ואת פני י' ופני פנים ב„זלדה", שם צפוף.

אני משער, כי נמנמתי מפעם לפעם. אחר כך קרבנו אל הגשר. ראיתי פני מפקדים שנקראו ל„קבוצת-פקודות" המרווה. גם יאיר ועוזי וירון היגלוהים היו שם. וגם מישה סגן-המפקד שהזכרתי היה שם.

הוא אמר שהכוב להיות עם הכוח בשעה כאלה... יש לדבר אל אנשים, וחשוב שגם „אבי-ירות" ... הדברים כאלה.

התגיעה במבוכה, אטית עד אימה לפעמים בכל העם הרב. לפעמים חדלה הארטילריה המצרית. מדוע? אינני יודע. וודאי המתינו בסוללות ההן להספקת התחמושת נוספה.

אחר כך הודשה האש. שנית ושלישית ורביעית הבריקו הסמידטות.

אני זוכר, כי צלחנו לפנות בוקר, על סף אור ראשון. אני זוכר, כי נתקענו ל„פקק" בעבדנו על הגשר. שמעתי: אם כעת הם דופקים, זה הסוף שלנו.

קלמן, איכית, ירד והיה לשוטר תנועה. הכוחות המשיכו לנוע. בדמדומי שחר נראו הורקות החוץ-החקלאי. מים מעבירים. התעלה סואץ. בשר הדוברות חורק. פגזים מתרסקים בסמוך. אנחנו כעבר כזה. בגוף אחר. חדש ומפתיע. אפריקאי. קזוארינות גזומות ואקליפטוסים קרועים וחרוכים. מרפסי פגזות. עשן עולה. בערפל-השחר בקתות חימר, תעלות מים. בוסתנים. גני ירק. פרה תועה. עברנו.

●

אינני מומחה צבאי. אינני יודע מדוע נתמהמה כל כך מלאכת הגישור או מדוע לא צלחנו כמה ימים לפני התאריך הזה.

עברנו. אחרים עברו לפנינו צלחו בסירות. התקינו את הגשר. צמדו בהפגזות האיומות. אחרים מנעו מן המלתעות להיסגר עלינו.

יש אומרים, כי אילו הקדים צה"ל לצלוח היו פני הדברים אחרים לחלוטין!

יש אומרים, כי אילו הקדים צה"ל לצלוח היה ה„טבגיד" כתרהו כפי שהתרחש בהתאם, כמה ימים לפני כן.

כי לא הוכן שיהא כאן אלא מהלכי המלחמה הבדיקויה.

קיסינג'ר הובהל למוסקווה כאשר הוברר לרוסים, כי צה"ל צולח ומתקדם.

אילו צלחנו לפני התאריך הנקוב היה עם אל הקרמלין בהתאם.

קום רוסי אינו נראה סביב ושום אמריקאי. זה נוף „החוץ-החקלאי" מעברי „תעלת המים המתוקים". אך ההיסטוריה צועקת כאן את אחת מבעקותיה הנוראות המגיעות מקץ ימים אל ספרי הלימוד.

רואים נופים שהיתה בהם יד המלחמה. רואים רכב מצרי שרוף. רואים הרס. אין אנו מתעכבים. אנו רצים קדימה, עוברים על פני גייסות שלנו הרוגעים כעת בגן-העדן הירוק הזה. חיילים מבשלים קפה, סועדים את ארוחת הבוקר.

הם עסוקים בעצמם. הם עשו את שלהם. שום פאתוס. שום גבורה. רק בדורות העולות פה ושם וחיילים שלנו וכלי רכב ועבודות שקים.

כהנות צבא. הם דומים להפליא למחנות הצבא הבריטיים הזכורים כל כך בנוף ארצנו.

אנו נעים מערבה. לא שיערתי כי אנשיו של אריק התקדמו כל כך. היכן ברן? אנשיו מתחריב דרומה.

„מטהרים". לך דע מדוע לקוחים מונחי הדם והאש האלה ממילון ההגירה: „לשטוף את היעד", „לטהר את הרהוב", „לנקות את הצידי" „לרחוץ אותם".

●

צה"ל חשב אל עצמו.

„קול-ישראל" חוזר ומודיע, כי „כה-המשימה במערב התעלה ממשיך בפעולתו". כעת נוהרים. כעת נוקשים לשון המעמה... למעשה מתחוללים כאן קרבות עזים ביותר. צה"ל פורץ הורס וכובש בסיסי טילים, מחנות צבא, מתחמי אויב.

אילו נכללה מלאכת הגישור והצליחה מוקדם יותר, אילו... אך גם כעת אנו נעים על פני המיכשולים האלה. המצרים שהופתעו מגלים פה ושם סימני התבוססות.

עדיין יש לנו זמן. אין אנו יודעים מה מתרחש הרחק מכאן בבירות העולם, שבהן נקבע גורל המערכה הגדולה הזאת לא פחות מאשר על פני המצמחים והגבעות שנועדו ב„גוף אידיאלי" ללוחמת שריון.

לאחר ימים שמעתי: „אם המבדר הזה כל כך מהאיב למלחמה אולי נשכיר אותו לאהרים"!

במחנה ובמחמים ויעדים ובסיסי אספקה ובונקרים ו„פרחי" טילים ושוחה איטיה. צבא מצרי שלם התרכז בגופים האלה.

עלה בידם להפתיע אותנו ב„יום הכפורים", הם זכו בהצלחות. אך כעת מתרחש החלק השני של המלחמה.

●

אנו מתנהלים כעת בהפגזה בלתי פוסקת. הם מפעילים כמות עצומה של תותחים ומרגמות. קשה לאתר את הכוחות המשליכים בתנועה מתמדת, אך לפעמים מרחם עלינו המזל.

חיל האויר המצרי נשאר בדירי הבטון הרחק מכאן. הם תוקפים לרוב בשעות אחר הצהרים המאוחרות.

אינני זוכר את הפרטים. אני שומע את פקודותיו של מפקד האוגדה. הכל נע. הכוחות המצריים מצויים כעת במנוסה מערבה. ברן מכשיר משלאלנו. איננו רואים את כוחותיו אך הוא פורץ דרומה.

המצרים נלחמים, אך עדיין לא ערכו התקפת-נגד ראויה לשמה העלולה לסכן את כוחותינו. אינני יודע מה עושים כעת כוחותיו של אריק. אומרים שהם לוחמים צפונה לעבר איסמעיליה.

אנו מתקדמים ללא הרף.

אינני זוכר את היום. זה היה בשעות אחר-הצהריים. כוחותיו של ד' להמו על בסיס טילים כלגן בכוחות שריון ניידים וחופרים. המפ"ק הגיע לשם. כמה כלים שלנו נפגעו. המג"ד נפגע.

„האלוף נפגע", „המח"ט נפגע", „המג"ד נפגע" או „נהרג". אלה הלהחבים בקו הראשון. לאחר ימים סיפר לי ע', מפקד גדוד בחטיבתו של ד': „אני בא לבקר בבתי האנשים שלי שנהרגו. לפני כמה ימים ביקרתי בביתה של אשה אחת שעלתה לפני כמה שנים מדרום אירופה. אינני יודע היכן הבעל. אולי נפטר אולי התגרשו. היה לה בן יחיד שנפל. צלצלתי. הדלת נפתחה. היא לא הזמינה אותי להכנס ולשבת. היא שאלה אותי — היכן היית כאשר בני נהרג. אמרתי לה — תמיכה עבר כשר בבנו. כשמאלו. היא שתקה. אחר כך אמרה: „הנה אותי לא תוכל ופרטים אינני רוצה לדעת"".

קלמן וד' מחליפים דברים. רביעית „מיגים" מופיעה. סובבה יורדת עלינו. שוב יורים היהודים בכל הכלים שבידיהם.

אומרים שפ' ואנשיו הפילו באש בקליעים שלוחה „מיגים", כי תותחי הנ"מ המוצבים בסביבות הגשר הורידו כשבעה. שאר העיברים הוטמדו על ידי חיל האויר. בשלושים מהם נפלו אותו יום.

לא ערכתי חשבון. אינני בקיא. שמעתי כי מטוס או שניים כשלנו אבדו בקרבות אויר במהלך המלחמה, כי השאר נפלו באש טילים ותותחי נ"מ. רובם באש תותחים צפופה שנירתה ממאות קנים.

אומרים, כי קרוב למאה טילים מצריים נורו כדי להפיל מטוס ישראלי אחד. בכך הכל אלפי טילים.

ה„הוקים" היו המסוכנים יותר, מי המיטים.

האנשים יורים סביב מטולעי „בג" ו„05", מרובים, מקלצ'יקובים וב„עוזיים".

אקדמות להולך ד'

הם צוללים עלינו ומשחררים פצצות פלוחה מצנחים לבנים. מטפטפים. „מיראזים" ו„פנטומים" מתערבים בקרב. עשרות כלים מכל צד. הם נופלים לאור השקיעה. ניצוליהם נלקחים בשבי.

●

המלחמה נמשכת. ברן עבר זה כבר את ה„ג'ניפה", כבקה את תופם המערבי של האגמים והוך קרבות שריון בשריון מבקיע דרומה, לעבר העיר סואץ.

קיסינג'ר במוסקווה. מועצת הבטחון מחליטה על הפסקת-אש. איומי התערבות רוסים. תרזה. גיוס אמריקאני. הסכסוך שהחל, כאמור, בשאבריה ונאבום היה לשערוריה עולמית. כך תמיד. כאשר הולך ליהודים עוצרים בעדם כמו ב-48 בימי מבצע „חורב", כמו לאחר „קדש", כמו עכשיו.

בערב ה-21 באוקטובר סובב מפקד האוגדה ליד ה„זלדה" שלו ללא מנוחה: את המחיר הכבד שלחכנו כבר. כעת, כאשר הנצחון בידינו גוזלים אותו מאתנו.

הקרבות נמשכו גם למחרת.

●

עמדנו בציר ע', ר. ש. ואנשיו שהגיעו ממרחק מצטרפים אל הכוח. מח"ט בן כה"פ. צוחק מצולק מפציעה סרית. הוא אומר לקלמן: „אתה יודע שאהי נהרג". זה יודע על כך ולוחץ את ידו בחזקה. הם מחרישים רגע.

אני הו עצמי בן ימים רבים. אני זוכר את ר' כילד קטן. אביו, נחום, היה ימים רבים מפקדי היהיר בפלמ"ח. זכרון התאריכים והמקומות גבהה והולך וכמו בסיוט נמשך אני מוצא עצמי איי-שם במלחמת שלושים השנים, מכערב לתעלת סואץ, בדרך דרומה.

תוך שעה קלה פותחים הטנקים של ר' באש על בסיס טילים נוסף ומוגן המשמש כמפקדת הגזרה הדרומית. באור היום הגווע מתחילה ההתקדמות שלא פסקה אותו ערב.

היתה זו אם אינני טועה החדירה העמוקה ביותר שנעשתה ב„מכה" אחת, כ-60 ק"מ.

ההחלנו בציר ע' וסיימנו בקץ שש שעות בנמל עדביה על חופו המערבי של מפרץ סואץ.

הכוחות נעו בחשכת הערב, עלו על כביש סואץ קהיר ופנו ימינה. ניתנה הוראה להדליק את האורות ואוגדה שלמה שעטה לעבר הים, עוקפת את העיר סואץ ממערב, עולה על דרך עתקה, כובשת את עתקה, מבשיכה לעדביה, כובשת את הנמל, את בסיס חיל הים המצרי.

תנועה באורות בלאים. שום התנגדות של ממש. אש תותחים ומקלעים לאגפים ההלאה בכל הנדירה.

בקץ כמה דקות הנארה תנועת הטור המתדיין באש קוצים מתעצכת, באש כלי רכב בוערים שניסו לנוס ולהנצל.

הארכיה הקלינכית מכותרת, מנותקת. כל הדרכים המוליכות מסואץ מערבה ודרומה, בידינו.

אז שמעתי את קלמן באמרו: אפשר להמשיך כעת ל„שהת כורגן", לקהיר. אין להם כוחות רציניים בדרך.

למחרת נפלו בשבי והתמסרו אלפי מצרים. תוך ימים ספורים עלה במספרם ל-8000 ושלח צבא מצרים בגזרה הדרומית הובס.

●

נפתח פרק חדש. ודאי נשוב אי פעם אל הדברים. ארצה לספר על פגישות עם חיילים וקצינים מצריים, על הבוקר שעלה על המפרץ ועל הקרבות אשר נמשכו למחרת עד אשר הולו סופית ב-24 באוקטובר.

הצבא המצרי שנהל נצחונות ראשונים בו התקיפו ב-6 באוקטובר בעדיפות מכרעת ובהפתעה מוחלטת כוחות ישראלים דלילים בקו התעלה והל נשבר לעינינו.

הוא ניצל ככמה קטה בכל התערבות המעצמות. כל השאר ידוע.

חיילי האוגדה שהחלו את המלחמה ב„יום הכפורים" בקו הראשון נהלו נצחון גדול. נצחון גדול ונבלם וקטוע. לא צבא מצרים בלם את תנופתם. „יד הענקים" עצרתה זאת, כי אסור, כי אסור לישראל לנצח יותר על המידה גם כאשר היא מותקפת, גם כאשר סבורה היא, כי תוכה באהדת העולם אם תספוג את המכה הראשונה.

היתה זו מכה מפתיעה מדי. אכזרית מדי.

ולבסוף, נצחה, נצחון האוצר בתוכו, את בלוא טעם הלענה של „יום הכפורים", את ההשפלה ההיא.

ימים רבים יעסקו הישראלים באשר קרה.

●

אתמול נכה החייל הישראלי האחרון את הגדה המערבית של התעלה. החלץ היה לבאסף.

יחד הסכר על מערכה נוספת. הכוחות נערדו זה כזה וכעת הפוגה. הכל פתוח. הכל קשוב ומבהין לבאות, להמשכה של ההיסטוריה.

רוח נושבת על פני ים החולות. עקבות המלחמה נבהה. פה ושם מוזקר שלד ברזל שרוף שלנו או שלהם כעדות מבעיתה.

הכל כמו הם הפתחים בעוד הכל נמשך במצולה איומה. אלה רואים את פתחי התקווה הנפתחים. אלה צופים מאוגרפים לבאות, למודי נסיון מר, הפדגנים מאד.

אנשים שבים הביתה. צופים בעם ישראל המיוסר והנדהם שאינו יודע את נפשו. בעם חייב לנהל בימים האלה נצחון נוסף, נצחון על עצמו.

רוח, סוף, בעתיים.

בדרך חזרה

לתשומת לבך!

חברה ישראלית אמריקאית

A. A. INTERNATIONAL - LTD.

תייצג ותעדכן אותך בכל ענין הקשור ביצוא, יבוא, קניה, מכירה, שווק, פרסום ופיתוח קשרים. תפיץ עבורך כל מוצר או רעיון ותספק לך אינפורמציה אישית או מסחרית בכל שטח, בארצות הברית וקנדה.

סודיות מוחלטת!

A. A. INTERNATIONAL 50 E. 42 St. New-York, N.Y. 10017.

יד הרב מימון — ירושלים

מכון שבדרון להכשרת מורים ללימודי היהדות

(מטעם משרד החינוך והתרבות)

לבני הישיבות ולר"מים בפועל

ניתנת לכם אפשרות לשלב במסגרת לימודיכם בישיבה גם לימודי הכשרה פדגוגית המקנים תעודת הוראה למוסדות חינוך תיכוניים.
מכון שבדרון התמחה בהכשרתם המיוחדת של בני הישיבה להוראה תיכונית.
הלימודים מתקיימים בשעות הערב.
התחשבות מקסימלית בצרכיהם המיוחדים של בני הישיבה.
ניתנות הלוואות מוהנות (והעשויות להפך למענקים).
ההרשמה לשנה הלימודים תשל"ה החלה.

בדבר פרטים וקבלת טפסי רישום נא לפנות למשרדנו בכתב או בע"פ לפי הכתובת: מכון שבדרון, יד הרב מימון, בית מוסד הרב קוק, ת"ד 642 ירושלים.

מנחם בגין

[ע]מוק הוא המשבר, אך יש מוצא ממנו

א.

...רות בגליות, אשר נתקיימו ...שבעה שבועות, ידי המערך ב...כנסים, הממשלה, אשר, כ...לומר, המערך עמד במרכזה, ... שלושה מנדטים נוספים. ב... אחרות, כ־120 אלף אזרחים, המדיניות הרשמית, הודיעו, כי ...ם רוצים בה עוד. רובם בחרו ...ית האלטרנטיבית של הליכוד. ... הרצינית הזאת, המוכחת, לא ...דעת קהל אלא בפתקי בוחרים ...באה בעקבות הזעזוע של מל...ום הכיפורים.

...מק, כי אנו עומדים אחר מאר...ל משמעות של מפנה היסטורי, ... משבר לאומי. בארבעים ה... האחרונות היו מנת חלקנו בארץ ...לחמות קיומיות. בשנות השל... אחרונות נפתחו עלינו התקפות ...ראות, שלוש בהגלבה ובביטר... בשנות הארבעים היו המרד ו... השחרור הלאומית נגד השלטון ... בסוף 1947 ובאביב 1948 ... מלחמת הכבש והעצמאות; ... השניה של שנות החמישים ...בסימן מבצע קדש והמסיכה. ...196 בא המפנה הגורלי של מל...שת הימים; בעקבותיה היתה ...לחמה קשה שצורף אליה מושג ... לפני תמיכה הדישים באה ...מלחמת יום הכיפורים. כל ה...ת האלו היו קשורות בקרבנות ...ביסורים, בצער עמוק, בכפ... אולם אחר כל אחת משש ה..., ואחר כולן יחד, לא הורגש ...מה שאתה חש בתוכו אחר זו ...זו, שנכנסה להיסטוריה בשם ... יום הכיפורים. אולי יכולתי ...יסוד להרגשה זו; מעדיף אני, ...ה, לא לעשות כן. מה שברור ...הוא, כי הרגשה מיוחדת היא, ...תקיפה.

...המערך מנסים ליצור רושם, ... להעמיד פנים, כי כלום לא ... אין משבר, כי מה שהיה בן ...מוזר. הם משתבחים ב...ים שלהם; שכח הולך לפני...עסים מעציים. אך הם אינם ...מנות לאפס, את המציאות, ...הוא, כי הם יוכלו לנהל את ...האומה, כפי שניהלום תמול, ...בחירות לכנסת השמינית, ו... לפני מלחמת יום הכיפורים, ...שודים, לפי דעתם, הוא לה... הקואליציה „במתכונת הקו...ם המפד"ל והליע יצטרפו ל..., אשר בהרכבה המערך, ייתכן ...ל מכאוביו של עם ישראל.

...ות היסטוריות הן תמיד בלתי ... המצב בארץ ישראל, בשנות ... של המאה העשרים, הוא ...חלופין מסבבה של צרפת ב...שבעים של המאה השמונה ...אין ספק, כי גם התפתחות ...היה שונה אצלנו מזו שהיתה ...צרפתים לפני כמאתיים שנה. ...משועבדים לירושת מלכו...מנו הוא בן חורין לבחור ב...ת הנהגתו. אבל מבחינת ה...ת מן המציאות הלאומית, מ...תרחש בתוך עם, בליבו, ב..., בתגובותיו, מזכירים מנהי...רך את לואי ה־16 ואת יוע... והתעלמות הזאת כתב בספרו ... תומס קארלייל: „כל הכוהנים ... פסק דין עליון הם מתקד...מהירות או באיטיות, אבל ב...לתי נמנע, לקראת קיצם". ...ה „בלבצליה" איננה פיכתה ...ה; להיפך, היא מבטיחה אותו.

ב.

... היה המערך זוכה, בבחירות ...ות, בתוספת קולות בצב, תצי...כנסת, הוא לא יכול היה עוד ... לנהל את ענייניה של מדינת ..., כפי שהתרגל לנהלם. עם ... של מספר שנים, כאן הקמתה. ... הערכה זו יש לנו דוגמא יד...זבה, בזמן ובחוכן. לינדון ג'ונ... רק הגדיל את הניכתו בקרב ...או נתמנה לנשיא, אחר הנרצ...גוראה של רציחה קנדי; הוא ...ור, בזכות עצמו, ברוב עצום, ...שכיה, לנשיא ארצות־הברית. ...א הסתבך במלחמת וייטנאם, ...ות שלא קיימו, בהערכות ש...אמנו, והוא לא יכול היה עוד ...את תפקידו. באחד הימים סיפר ... עמוקה למדינאי מעבר ליפים ...נעלתה. שמעתי את התיאור ...ופיו של איש קיחו כל הנשיא ...לפי המנוח; הפניכה ביניהם ...כה עוד לפני שנבחר ריצ'רד ... להפקיד הראשון בארצות... — שוב הוכח, כי כאשר הנהגה ...ת שוגת בעניני מלחמה — ל... להוסיף: בשאלות של חיים ... — היא מאבדת את אמון העם. ...ה עוד תמיכה מספקת, אם מד...ומר כך, בלבו של העם, היא ...יכולה עוד להמשיך, „בהתמנ...קודמת. חוק ההיסטוריה הוא. ..., בזכות או, לפי דעת שלי...באשמת אמצעי התקשורת, הוא ... על ידי דעת קהל גוברת, ...ת, אשר להשפעתה נודעת חשי...מכרעת. אם כך קורה, ומוסיף ... במדינה דימוקרטית אפילו ... הישגים גדולים בבחירות, קל ... אחר המפסידים בולטים בהן.

...יא היא, כי במשבר הלאומי, שהוא ...הלקנו, אין גורם אחד בישראל, ...ל לגבור עליו. אני מציין זאת ... בלא היסוס. הליכוד עלה ב...ת לכנסת השמינית, במידה ניכ... תוספת של שמונה מנדטים, ב... הדרושים בארצנו, לאו מילתא ...א היא. מקום ראשון בצבא, ... מוסרי אדיר הוא. מבחינה מדי...ומוסרית, חשוב ביותר הוא ה... של רבבות קולות, מקרב תומ...מערך, אל הליכוד ומצעו. אמנם, ...הליכוד לפי שעה, יכול להרכיב ...לה, אם לא ישונו, בכנסת ה...ות, יחסי הכוחות הבין־סיעתיים. ..., כפי שהעליתי את המצערה ל...בבי המערך, כן אעשה לגבי עצמנו. נגיח, כי, על פי תוצאות הבחירות, הינו יכולים להקים ממשלה; לא הייתי טוען, כי אנו לבדנו מסוגלים לגבור על המשבר, על הקשיים ה־משולבים הצפויים לעמנו. גם במקרה של נצחוננו המלא, של קבלה סמכות להקים ממשלה חדשה, הייתי אומר במפורש, כי בתקופה הקרובה, דרושים לנו טובי הכוחות והכוחות מקרב כל המפלגות, כדי לעמוד, בלב בוטח וביד אמונה, במבחני העתיד. אנו נמצאים בתוך משבר לאומי; כדי לגבור עליו דרוש לנו מאבק לאומי.

ג.

בימי התמוטות אלה, מוטב לנהוג זהירות לגבי התפתחויות קואליציוניות אפשריות. אני כותב את השורות האלו ביום הרביעי לשבוע. עד הבוקר ניזון הציבור מידיעות חוזרות על מה שיקרה במלאת 21 יום, מאז נשיא המדינה הטיל על הגברת מאיר את התפקיד להרכיב ממשלה בעקבות הבחירות של ה־31 בדצמבר 1973. נמסר על עבודה עקרונית, כמעט הידיעה, של ראש הממשלה המיועדה: היא לא תבקש אורכה למען מילוי התפקיד שהוטל עליה. אף זהו פרשה, אמנם קטנה, בהעמדת הפנים, הנובעת מן הרצון להוכיח, כי „לא קרה כלום". חוק יסוד: הממשלה, כלל אינו מחייב, אף אינו מזכיר, אפשרות של בקשת ארכה על ידי מרכיב הממשלה. גאותנות, שמקורה חוסר ידיעה, איננה יותר מלבבת מזו הבוקעת מלמדנות. מי שמרכיב ממשלה, בודאי, צריך ללמוד את החוק, שלפיו מרכיבים אותה.

מתן זמן נוסף, מעבר ל־21 הימים, למלאכת המרכבה הוא, על פי החוק, ענינו של הנשיא. הוא, מיוזמתו, רשאי לתת לחבר הכנסת ימים נוספים, בשיעורים, שלא יעלו, כולם יחד, על 21 ימים נוספים. בכ"ח בשבט (יום כתיבת שורות אלה, ה־20 בפברואר 1974) עמדו בפני חברת הכנסת גולדה מאיר שתי אפשרויות. היא יכלה להודיע לכבוד הנשיא, כי, אמנם אין בידה רשימת השרים שהיא הציגה בפני הכנסת; אבל היא חושבת שיש בידה להרכיב ממשלה חדשה. אם כך תאמר, רשאי הנשיא, ללא כל בקשה כבידה, לאמר לה, כי הוא נותן לה גניה, 10—7 ימים נוספים למילוי תפקידה. יש יסוד להניח, כי הנשיא כך ינהג, על פי סמכותו. אפשר להניח, בלא פחות בטחון, כי הגברת מאיר תקבל מידי הנשיא את תוספת הזמן. כך יימשך המאמץ להקים מחדש את מתכונת הממשלה היוצאת.

האפשרות החוקית השניה היא, כי מי שהוטל עליו התפקיד להרכיב ממשלה מודיע לנשיא, כי אין בידו להרכיבה. אם כזו היא הודעתה, מתחיל הנשיא בסיבוב נוסף של התייעצויות עם נציגי סיעות בכנסת, שבסופו הוא מטיל את תפקיד ההרכבה על אחד מ־119 חברי כנסת אחרים. בשלב זה, להלכה, יכול כל אחד מהם לעשות את הנסיון; והיחידי המנוע מלעשות כן הוא חבר הכנסת, אשר ניסה, ניכשל, והודיע לנשיא, כי „אין בידי" (אלו הן המלים המוכרחות בחוק) להרכיב ממשלה.

כל הדיבור על אי־בקשת הארכה מאת הנשיא היה ריק מתוכן. בהכליה הפשוטה: אם הגברת מאיר לא תודיע לנשיא, כי אין בידה להרכיב ממשלה, היא תקבל ארכה מידיו — ובר סמך יוסיף להרכיב בשבילה את „המתכונת".

נניח שהיא מצליחה במאמציה ההרקוליניים, וקמה לנו, בימים הקרובים, ממשלת המערך עם המפד"ל (על יסוד פתרון זה או אחר של השאלה מיהו יהודי) ועם ליע (על בסיס פתרון זה או אחר של בעיית פסולי החיתון) — האם היא, ממשלה זו, תוכל להעלות ארוכה למצבו של ישראל? לפי הכרתי העמוקה, יש להשיב לשאלה בשלילה. המערך, בצורה שהופיע יוכל לשלוט; לגבור על המשבר לא יוכל. נהפוך הוא. המשבר הלאומי, תחת שלטונה יעמיק וילך.

ד.

רבים אומרים, כי הציבור, ברובו המכריע, רוצה בממשלת ליכוד לאומי. זוהי כמיהה טבעית, לעת צרה. יש יסוד להניח, כי ההערכה, הבאה לביטוי בשיחות עם חוגים שונים, בקריאות של פרופיסורים, כתבתלים ועוד, היא נכונה. אך הוכחה ממשית אין בידינו. לעובדה זאת, ואולי לקרובה הפליאה. חייבים אזרחי ישראל לרשום לפניהם, כי בכנסת נוצר רוב למען הקמת ממשלת חירום, על יסוד ליכוד לאומי. הא כיצד? התפתחויות של הימים ושל השעות האחרונים סיפקו לנו את ההוכחה המספרית.

מר דיין הודיע, לאחר תקופה של היסוסים, כי הוא מחייב הקמתה של ממשלת חירום לאומית. הנוסח, שהיה שגור בפיו, עד הודעתו האחרונה, היה כי „אין הוא מתנגד" לממשלת ליכוד לאומי. יש הבדל, כמובן, בין הימנעות מהתנגדות לבין הבעת תמיכה. שאלתי השבוע בציגו של החזית התודעתית־הורתית, האם הוא תבריז תומכים בממשלה ליכוד לאומי. התשובה היתה: כמובן. כל נציגי המפד"ל, ללא הבדל סיעה, שבים ומבהירים, כי הם רוצים בממשלת חירום לאומית. השבוע ניגש אלי חבר־כנסת מטעם המפלגה הליברלית העצמאית, והודיעני, מיוזמתו שלו, כי הוא רוצה בממשלה ליכוד לאומי, ומקווה, כי היא תקום.

עתה נצרף את המספרים בדייקנות, שהם תובעים אותה. סיעת הליכוד מונה 39 חברים; סיעת המפד"ל — 10; סיעת החזית התורתית — 5; חברי הסיעה רפ"י בתוך המערך, אשר מר משה דיין מדבר בשמם, הם 7. יחד: 61 חברי הכנסת. עליהם יש להוסיף לפחות אחד מ־4 חברי הכנסת של ל"ע, אשר כך אמר לי, כפי שכתבתי. יוצא, כי 62 מתוך 120, חברי כנסת מחייבים את הקמתה של ממשלה ליכוד לאומי. הסירוב העקיש להקימה, עומד, איפוא, בכפורס, בניגוד לדעה הרוב בבית הנבחרים. ראשי המערך עודם מדברים על דבר קוחם בהליכים דימוקרטיים. אני מציע להם אתגר: יאפשרו נא, על פי הצעתנו, לדון ולהחליט, האם הכנסת רוצה בממשלת ליכוד לאומי. ינתן לכל הסיעות חופש הצבעה בענין זה. או אז יתברר, מיכן עומדים, לא יושבים, 62 חברי הכנסת, אם לא למעלה מזה, כנגד 58 חברים, אם לא למטה מזה.

בלהיטותם הדימוקרטית הגיעו דוברי המערך אפילו ל„ממשלת מיעוט". אמנם היתה, זה איום סרק על שותפים, שאין פוסקים לנסות ולהבהילם. אבל הרעיון עצמו הוא אופייני לדגנרציה הכלסתית, כבחינת הכללים הדימוקרטיים. בפרלמנט של מדינה דימוקרטית אפשר להקים ממשלה, שתקבל סמכותה מידי רוב מכריע בו; אף על פי כן, אומרים „דימוקרטים", עדיפה בעיניהם ממשלת מיעוט! ישנו עוד „רוקאי אחד בשיקוליהם הכמו — לימוקרטים של דוברי המערך. גם הם אינם מכחישים, כי שעה קשה עוברת על ישראל, כי צפויים לנו מבחנים מדיניים, וגם משקיים, קשים. בתקופה זו, מספרים מנהיגינו, דרושה לישראל קואליציה מצומצמת, בבחלה שתסתמך על רוב קטן בכנסת. דווקא! אין להשתחרר מן הרושם, כי איזה ברה"ד של הפילוסופיה הבולשביקית, עולה מן הסימנים האלה לרוב מינימלי, או אפילו לתמיכה מיעוט, ובלבד שהשלטון כולו יהיה בידינו, בידי המערך לבדו.

ה.

יש לציין בבנות, כי רוב הכנסת „המחייב" כממשלת ליכוד לאומי, איננו מספיק כדי להוציא את רצונו מן הכח אל הפועל. לשם כך, דרושה רצינות של הרצון.

הנהגת המפד"ל הכריזה פעמים רבות, כי לפי דעתה, דרושה לישראל, בימים אלה, ממשלת חירום לאומית. אבל רוב חבריה הוסיפו הכרזה, כי בניגוד לדרישות אחרות, אין זו תביעה, אשר בלעדי קבלתה לא תלך המפד"ל לקואליציה תחת המערך. הודעה בלתיה זו ביטלה, כמובן, את רצינות התביעה, או המשאלה, או הדרישה. בהמשך ימי המשא המתן, התברר, כי בלעדי המפד"ל אין למערך רוב בכנסת לתמיכה בממשלה שתורכב על ידו. כאמור, האיום בממשלת מיעוט היה דהלילי גרידא; אפילו היתה מקבלת, בזכות הימנעות, רוב של מצביעים במבחן הראשון על כהן אמון, כמתוב בחוק, היא היתה נופלת, כעבור זמן קצר, במבחן אחר. בידי המפד"ל נמצא, איפוא, המפתח להקמת ממשלת חירום, על יסוד ליכוד לאומי, שבה היא דגלה, לפי הכרזותיה החוזרות ונשנות של דובריה הרשמיים, אבל המפד"ל עצמה הנדיפה להטיל את המפתח היכה. בדברים האלה אין האשמה. למפד"ל יש מטרות משלה, ודרך משלה. היא הזכאית לבחור בהן. אבל חובה לקבוע את העובדות. המפד"ל יכלה לומר, כי אין היא מצטרפת אלא לממשלת ליכוד לאומי. היא אמרה את ההיפך מזה.

מר משה דיין, ובעקבותיו דוברי רפ"י אחרים, הודיעו, לקראת הסיום, כי הם מחייבים הקמת ממשלת ליכוד לאומי, אך הוסיפו, כי אין הם רוצים, או מוכנים, „להכביד" על הגברת מאיר בהרכבת הממשלה. מר שמעון פרס יודע, אולי יותר מכל חבר אחר ברפ"י, כי לא כך נהגנו אנחנו לפני שבע שנים בקירוב. „הכבדנו" מאד על ראש הממשלה דאז, מר לוי אשכול ז"ל. הוא הציע לנו, אגב יחוד עם הגברת גולדה מאיר, להצטרף לממשלתו, ואנחנו אמרנו להם, כי גח"ל לא יצטרף אלא לממשלת ליכוד לאומי, שתכלול את רפ"י. כפי שכבר אמרתי מספר פעמים, גם למר דיין, איננו מבקשים הכרת תודה ואיננו מצפים להודיות. אבל ברור לנו, כי אם הברירה היא: בין „להכביד" על ראש הממשלה לבין להכביד על עם, יש לבחור „בהכבדה" החלופה, הראשונה — למען העם. התוצאות של הבחירה הזאת היו, כידוע, טובות.

עובר עלינו משבר עמוק. יש מוצא ממנו. אם כל אלה המחייבים אותו, ירצו בו ברצינות, נגיע אליו.

מה שמו?

„מאס לי כבר דיין! כל הזמן מדברים רק על דיין, דיין, דיין. אני הייתי בגדוד עוד לפני המלחמה ואני שמח שהוא הולך. אני בכלל לא מבין מה עושים כל כך הרבה רעש סביבו. שילך! מה הוא בכלל? כל היום רק דיין, דיין, דיין. דיין ילך, דיין ישאר. ממשלה עם דיין, ממשלה בלי דיין.

אז מה? מי צריך אותו? את מי הוא בכלל מעניין? אותי הוא בודאי שלא מעניין. תמיד אני אומר: אותי דיין לא מעניין. אני כל היום לא חושב עליו. דיין בכלל לא נכנס לי לראש, מה שמו. יש לאנשים איזו אובססיה, לא מסוגלים לדבר על אף אחד אחר, רק חוזרים על עצמם, כמו תוכים: דיין, דיין. מה יש? אני חייב לו משהו? אני לא חייב לו שום דבר. אני מזמן חושב, שהוא צריך ללכת. הוא אשם בכל מה שקרה. אני רק חושב עליו ואני כבר רותח. כל היום אני רותח. מאז המלחמה. לא שהוא איכפת לי. עושים ממנו ענין גדול! סתם איבר מגהלל. עם הפאץ' על העין. כאשר הפאץ' הזה מופיע בחלומות שלי, אני צועק מתוך השינה. בחיי. אשתי תמיד מעירה אותי ואומרת: „שוב חלמת על דיין". מה פתאום? אפילו כאשר אני ער אני לא חושב עליו. אני מכיר את הנהג שלו, תשאל את גיסי, הוא יודע. אבל זה לא מעניין אותי. כמו שאתה רואה, זה בכלל לא משפיע עלי. אני לא סובל אנשים שנכנס להם ג'וק לראש וכל הזמן רק דיין, דיין, דיין. את מי הוא בכלל מעניין, את מי? אם הוא רוצה, שילך לו! אם הוא חושב, שזה הזמן להשאיר את העם בלי הנהגה, בבקשה. אנחנו נסתדר גם בלעדיו. מישהו ביקש ממנו להשאר? מישהו בכלל נותן בעדו? מה יהיה, תגיד, מה יהיה עכשיו? טוב שהוא הולך, הא? נפטרים ממנו, סוף־סוף, מה? מי צריך אותו בכלל, נכון? נכון?"

י. [illegible]

מתתיהו פלד •

המשא הארוך אל תוך הלילה

אין כל טעם לנסות ולנחש מדוע נמסר לפתע לפרסום הנוסח המלא של דברי שר הבטחון בפגישתו עם עורכי העתונים ב־9 באוקטובר בערב; הדבר קשור בלי ספק במאמציו של שר הבטחון לשקם את תדמיתו המעורערת, אף כי יקשה להבין איך פרסום זה עשוי לסייע לו.

מכל מקום, ברור כי אילו נועדו הדברים לסייע לציבור להבין את אשר התרחש בין ה־6 וה־9 באוקטובר, כי אז היה החומר מתפרסם הרבה יותר קרוב למועד הפגישה שבה נאמרו הדברים. עכשיו, ארבעה וחצי חודשים לאחר הסקירה, יש למסמך רק ערך היסטורי. שכן נהירים היום הדברים לכל מתבונן הרבה יותר משהיו נהירים לשר הבטחון ביום שניסה להסבירם לעורכי העיתונים. ואין בדבריו המתפרסמים עכשיו כדי להוסיף מידע או הבנה לגבי מה שהתרחש במעגל בחזית.

גם הרושם שעשו דבריו של שר הבטחון על שומעיו אינו חשוב עוד היום. אף שידוע כי שומעיו יצאו מן הפגישה מזועזעים במידה ניכרת. זעזוע זה לא בא להם לשבש המידע שמסר להם השר, כי אותם עורכי עתונים היו מצוידים בעיקרי המידע עוד לפני הפגישה באמצעות כתביהם שבחזיתות; אם נגרם להם זעזוע כלשהו, יש ליחסו לאופן שבו הציג השר את הדברים ולתחזית שמסר להם.

אך גם דמים אלה איבדו הרבה מחשיבותם, שכן המציאות התפתחה באופן שונה משחזה שר הבטחון, ואת המציאות שהתפתחה תוך כדי המלחמה ואחריה לא היה בכוחו של השר לחזות או לכוון. כל ערכו של המסמך בכך שהוא מאפשר לנו לשחזר את תפישתו של שר הבטחון לגבי משמעות האירועים של ראשית המלחמה, ולעמוד על מלוא ההפתעה שהופתע בה ממהלכי האויב.

דבר זה יש לו חשיבות רבה אפילו עכשיו. שכן הטענה בדבר אי־היכולת של צמרת משרד הבטחון וצה"ל לחזות את אופי המלחמה שהיתה עתידה להתחולל בינינו לבין הערבים, וכן הטענה בדבר התרופפות כושר החשיבה הצבאית בצמרת הבטחונית שלנו, מקבלות חיזוק מפתיע דווקא בדברים אלה שאמר שר הבטחון לעורכי העתונים.

מבחינה זו יותכן מאוד, שאילו רק שיקולים של בטחון המדינה עמדו לעיני שר הבטחון היה חייב למנוע פרסום של מסמך כל כך חושף. לאחר פרסום זה לא עומדת עוד השאלה אם חלה התרופפות בכושר החשיבה הצבאית שלנו. אלא רק השאלה מה מידת התרופפות זו. והתשובה על שאלה זו מדאיגה עד מאוד לאור דברי שר הבטחון לעורכים — קשה לתאר מידה חמורה יותר של אוזלת־יד אינטלקטואלית אצל מי שמופקד על בטחון המדינה, מזו המתגלה בדברים, שנמסרו לפרסום.

•

השאלה בדבר אחריותו של שר הבטחון בימי מלחמה, העולה מתוך המסמך, איננה בלתי־קשורה לאופן ראייתו את מהלכיה. מי היה מניח, כי כתום היום הרביעי למלחמה ימצא שר הבטחון זמן כה רב להסב עם מניין יהודים, נכבדים ובלתי דבר, שאין להם ולא כלום עם עצם ניהול המלחמה ולהסיח לפניהם מהרהורי ליבו.

הדבר יכול להיות מוסבר רק באחת משתי דרכים: או שלא היה לו מה לתרום לניהול המלחמה, ולפיכך היה זמנו פנוי למין שיחה חסרת תכלית זו (שכן היא לא נועדה אפילו לפרסום). או שמשום מרם למד שר הבטחון היכן מקומו של מי שנושא באחריות לניהולה של מלחמה.

דבר זה מוכר ביחס למשה דיין עוד מימי מבצע „קדש", בשעה שהאלוף אסף שמחוני ספן כבגוד כי ברמטכ"ל לא היה לו מושג היכן היה עליו להימצא בשעות הקשות של המלחמה, ויצר בכך קשיים מיותרים לכפופים לו.

מכל מקום, המחשבה שבאותן שעות גורליות מצא שר הבטחון זמן כה רב להתפנות מכל עיסוק תכליתי ולבלות עם עורכי עתונים יש בה, בלי ספק, לעורר חלחלה אפילו לאחר ארבעה חודשים ומעלה. השאלה של מקומו של המצביא על המערכה היא אחת המורכבות והרגישות ביותר בתורת המלחמה, ומהווה הקשר בעל חשיבות מיוחדת להבנת תרומתו של המצביא למאמץ הצבאי הכללי. הבילוי בהרהורי סרק לפני קבוצת אורחים שאין בכוחם לתרום תרומה כלשהי לניהול המלחמה מהווה בלי ספק מקרה נדיר וחסר תקדים בתולדות המלחמות.

אך אם כדוגמה לאחריותו של שר בטחון בעצם ימי המלחמה הקשים ביותר יש בפגישתו עם העורכים לעורר ספקות חמורים ביחס לשיקול דעתו לגבי אופן ניצול זמנו היקר, הרי בדיעבד דווקא דבר זה מעניק לחוקר דברי הימים של אותה מלחמה הזדמנות נדירה לחדור אל נבכי מחשבתו הצבאית של השר ולהדמה על מידת ניתוקו מן המציאות הצבאית שאותה היה חייב להכיר ולחזות.

הדבר הבולט ביותר לעיני הקורא את דברי השר הוא מידת ההפתעה שהופתע מן הציוד הצבאי שהפעיל האויב. זהו ציוד שעל פי עדויות של יודעי דבר, לרבות רב־אלוף (מיל') חיים ברלב, היה כולו ידוע למטה הכללי לפני המלחמה.

המטכ"ל ידע גם את סוגי הציוד וגם את כמויותיהם. ובכל זאת היתה התגלותו של ציוד זה בשדה הקרב בבחינת תדהמה עצומה לשר הבטחון. מאלפים בזה דבריו על הציוד: „מצרים מצוידת בהרבה ציוד סובייטי. המלחמה היא עכשיו נגד הציוד הסובייטי יותר מאשר נגד אנשים במצרים".

אמירה זו, אלמלא הופיעה בנוסח הרשמי של משרד הבטחון, אי־אפשר היה להאמין כי נאמרה בכלל. זוהי תבניתו של הפטישיזם הטוטאלי לתחום המלחמה. הקוטר של שר הבטחון להודות כי אכן עשו זאת לנו המצרים, כשהוא מתלה להפיכה צבאית שהעתיקה את הדגש מן היסוד האנושי שבלוחמה אל יסוד הציוד, תפישה שהרכ"ל אריק שרון כבר הצביע עליה בדבריו. יצור בסוהר הוזן בלהות של ציוד הנלחם כאילו בעצמו, בכוחות נעלמים.

סיוט זה איננו מניח לשר הבטחון. כפי שמעיד המשך דבריו, כאשר הוא חוזר אל סיוט הציוד: „הציוד שבריה־המועצות הצמידה לרשותם זה דבר עצום. זה נורא עכשיו להלחם נגד דבר כזה". לפנינו איזו מין גירסה חדישה של „דאוס אקס מאכינה", שלפיה נובעים כל מוראות הקרב מן הציוד הנורא שלפתע נתגלה לעיניו הבלתי־מאמינות של שר הבטחון!

•

ביחוד מפליא המתגלה בדברי השר למראה טילי הנ"ט, במלים המביעות חלחלה אמיתית הוא מתאר נשק נורא זה: „בעיקר נ"ט אישי בכמויות עצומות, שוכבים על הסוללה וכל טנק שלנו שרק מתקרב חוטף נ"ט ויוצא מפעולה".

דברים אלה נאמרים על־ידי שר הבטחון של ישראל, שצבאה היה הראשון שהכניס את טילי הנ"ט לזירה, כחמש־עשרה שנה לפני מלחמת יום הכיפורים!

האמת היא שהצבא המצרי יצא למלחמה מתוך נכונות להיתקל בטיל הנ"ט הקטלני שבידי צה"ל. ואף הכין לעצמו אמצעים למעט את סכנתו. אך בינתיים שכח צה"ל את הנשק היעיל הזה והזניחו עד כדי כך שלמראהו בשדה הקרב הופתע — כאילו מעולם לא הכירו.

הפתעה זו ניכרת בדברי שר הבטחון. אך אילו לא נשכח תלכודו של צה"ל במשך מספר שנים, מאז מלחמת ששת הימים, כי אז היו חייליו ומפקדיו וכן שר הבטחון עצמו, יודעים יפה כי הפעלה גורלית של נשק זה נעשית בריכוזים גדולים, ומתוך הקרבה של המפעילים לאש האויב.

האמת היא שכאשר הכניס צה"ל את טילי הנ"ט העתוכבים רבים בעולם על עשותו זאת משום שהיה מקובל, כי זה נשק שהפעלתו כרוכה בהקרבה המונית של מפעיליו, ואילו צה"ל התפרסם בהדרתו הגדולה לחיי חייליו. אלא שצה"ל האמין כי יהיה בכוחו להפעיל נשק זה ביעילות תוך כדי חיסכון בחיי אדם, הודות לתושייתם של חייליו.

לפיכך, כאשר הופיעו המצרים עם טילי הנ"ט שלהם, והפעילום כמקובל וכצפוי, חייב היה צה"ל לא רק לא להשתומם או להיבהל, אלא להיות מוכן עם טקטיקה נגדית יעילה, שכן לא היה כל מקום לספקפק בכך, שהמצרים יפעילו נשק זה באורח סטנדרטי, ללא שמץ מקוריות.

וכך באמת הפעילוהו המצרים, והעובדה שבהפעלתם זו, השבלונית ונטולת המקוריות, הצליחו בכל זאת להפתיע את צה"ל ולהטיל מורא בליבו של שר הבטחון איננה אלא עדות נוספת לשפל המדרגה שאליה התדרדר צה"ל בשש השנים שבהן דיין היה שר הבטחון שלנו.

•

כנגד זעזוע זה שגרם הציוד הסובייטי יכול היה שר הבטחון להעלות על הדעת רק פתרון מידי אחד והוא הקמת קוי הגנה נוספים. המחשבה על קוי הגנה מהווה מעין דיבוק במחשבתו של שר הבטחון. לאחר נפילת קו המעוזים, שבמשך שנים היווה ללא כל יסוד אבן־פינה בתפיסה ההגנתית של שר הבטחון, לא ראה כל דרך למנוע מפלות נוספות זולת הקמת קוי הגנה נוספים.

„יצטרך להיערך בקוים חדשים", קובע שר הבטחון. „יתכן שנצטרך למצוא לנו קוים יותר קצרים. יותר נוחים, עם מכשולים טופוגראפיים שניכל לעמוד בהם יותר טוב". זה אולי המשפט הבוצע ביותר בכל השיחה.

הא"ש שהציוד הסובייטי הוריד אינו יכול לחזור אלא בבנינים מיושבים וחסרי־שחר של קוי הגנה טובים יותר וברוח זו הוא ממשיך לאורך כל המונולוג המבושך שלו: „ומה יהיה אם ירדו דרומה? איפה ובמה נעצור אותם? גם פה נצטרך להציב קוים חדשים", ושוב: „אי־שם בין המעלות, בשליש הזה של סיני, לפני רכסי ההרים, נייצב קו שהם לא יוכלו לעבור אותו". וכך הולך רעיון הקוים ומלווה את דברי השר כחוט השני.

למקרא דברים אלה, שיותר משהם מעידים על כושר אנליטי הם מעידים על שיתוק כושר החשיבה, יש שמתעורר הרהור שאולי טובי שהניח שר הבטחון לאנשי הצבא לטפל בבעיות המערכה ולא העיק עליהם ברעיונותיו על קוי הגנה באלה ואחרים. אולי זימן את העורכים להשמיעם דברים אלה אחר שנוכח, כי איש בצה"ל אינו מוכן להקשיב להם.

ואמנם, פעמים אחדות ציין השר כי אלו דעותיו האישיות שלו בלבד „אלה דעותי האישיות, על אחריותי האישית בלבד, כי כך אני מעריך זאת"; ושוב חוזר הוא ומדגיש: „אני חוזר ואומר. הערכתי האישית היא", עד שאתה תמה: אם דעתו האישית היא זו מדוע אין הוא מנסה לשכנע את מי שחשוב כי ישכנע בדבר, ותחת זאת הוא מכביר מלים על עורכי העתונים.

אך דומה, כי תוך כדי דיבור לא רק השתכנע השר עצמו בצדקת רעיונותיו, אלא אף החל להאמין כי הצליח להעביר את רעיונותיו אל מפקדי צה"ל, שכן לפתע הוא אומר: „זה המצב שלנו וזו המחשבה שלנו... הממשלה יודעת זאת, קיבלה תמונה מדוייקת מהרמטכ"ל בענין זה...

אין צורך לומר, שכל הצבא הוכשה כולם „נעולים" על תפישה זו ופעלים לפיה.

אולם למרבה המזל לא היה זה המצב, והמטה פעל לפי תפישה שונה. המטה לא חיפש קוים להיערך בהם אלא דרכים להחזיר את הניידות לשדה הקרב, וליטול מחדש את היוזמה.

•

האמת היא שלא היה זה ענינו של שר הבטחון לפתח טקטיקה של לחימה. אין זה תפקידו, ובעולם לא היה זה הצד החזק שלו. התאמת הטקטיקה לתנאי הקרב היא עניין לכשרון הצבאי הנתבך בהכשרה טיפתית — שני נתונים שמעולם לא אפיינו את משה דיין. אין פלא שהמלחמה התפתחה באופן שונה לחלוטין מזה שחזה בדבריו.

אך אם פיתוח טקטיקה התואמת את נתוני הקרב איננה עניין לשר הבטחון, אי־אפשר לומר זאת על יעדי המלחמה עצמם, אלא שגם בתחום זה, כבתחום הטקטי, התפתחו הדברים לא כפי שחזה אותם שר הבטחון, וזה מעורר פליאה.

שר הבטחון הסביר לשומעיו, לבשל, כי „לעצמי איננו רוצים שזה היה דבר נוח ביותר לעבור את התעלה... יהודי פרקטי כמוני, מבהלל, היה שואל: ומה אחר כך? וכך הוסיף להטיל ספק בעצם הצורך והצדקה שבנסיון כלשהו לגרש את המצרים אל מעבר לתעלה „עכשיו, כשקו המעוזים איננו בידינו".

פרט לעצם השיקול המדיני הכרוך בדבר אין ספק שעמדתו זו של שר הבטחון היתה כרוכה בתפישתו את הבעיה המרכזית של האסטרטגיה הישראלית, היינו את בעיית הלחימה בשתי חזיתות. הוא היה סבור וללא ספק בצדק, כי יש לתת עדי-

(סוף בעמוד 26)

למכירה
ויוה
מסחרית
אוטומטית 1969
לפנות:
מוסך „בגי־דרום"
טלפון 25496—055

חנות
בגודל של 80 ממ"ר
פנוית
ברחוב
קרליבך—חשמונאים
בתל־אביב
מתאימה לכל מטרה
להשכיר בשכ"ח
החל ב־1.3.74
✶
בדבר פרטים לפנות
טלפונית 745303

ביצוע עבודות
טפטים
וגם
צביעה
כללית
במחירים נוחים ובאחריות
טל. 781381 — לא בשבת

תל־אביב, ירושלים, חיפה
מכון דן להשכלה ולהשתלמויות
נפתחים קורסי ערב אחרונים מרוכזים.
אנגלית הכנה לאוניברסיטה
לקראת בחינות המיון באפריל 1974
קורס חדש - הפתיחה 28.2
לבחירתך גם קורס בהתכתבות
הכנה לטכניון
לבוגרי הומנית וריאלית
לאוגוסט 1974
פרטים והרשמה: בת"א הלימודים בבנין „גמנסיה הרצליה"
תל־אביב 1. בנין „גמנסיה הרצליה", ז'בוטינסקי 106, 4—8 בערב.
2. שד' דוד המלך 11, 9—1 לפנה"צ בלבד.
טלפון ומזכירה אוטומטית 24 שעות — 268128

هكذا من الاصل

22.2.74 — ל' בשבט תשל"ד

...ערה מאיימת
...ת הספנות הי...

...נודעו הציבור מן הגילוי כי ק...
...משכורתם היא בין 00...
...ספקולטיבי שבו ק...
...ות בחברות הרב־לאומיות * „צים...

יובל אליצור

[illegible]

מחוץ לבית והרחק מהיבשה

[illegible]

הדרישה לשמור על „הפער"

[illegible]

לחיצות יד על הגשר

מאת יגאל לב

יום האחרון, קי... מים מבעוד ... שד. שותים ... ויוצאים לדרך. ה... מדבר כמו יצא מזעתו ... רק אתמול, כשהצינו בלילה ... הכבישים, נראה דיק. רק ... דוכה היה שאנו יחידת הטנקי... האחרונה ובלבדינו אין צ... על פי כן, הבוקר, כאשר ... לכבישים המוליכים לעבר הגשר ... ומשם מזרחה לעבר הנצרים, ... פתלל בדרך שיירות אין קץ ... באו מאיסמעיליה.

טורים אינסופיים של טנקים ... נחלים, משאיות צפופות, ... 175 כיים, קומנדקארים, ... לכאורה ללא סדר. ... כן, חוק אחד שולט בהם ... אותם מזרחה, לעבר הגשרים.

מבעד ערב קיטור המנועים ... את הטנקים. אתה רואה ... „שלום לך אפריקה!", „הפרה... כותנה ואיחוד המשפחות", ... לנו ה...". הדגלים, כולם כל ... דגלים, דגלי יחידות, דגלי ... כתה. דגלי סימון, שלל צבעים, ... שקשור לעמודי הטנקים ... עשן צבעונים, המשאירים ... ריהם שובל ארוך הסגול.

המגן פנים מחייכות. ... זקורים מעלה, היכוקים, לחיצות ... יד, בחורים שעברו את כל הגל... חבה יחדיו, לוחצים יד לפרידה ... על הגשר. מי יודע אם נהרג ... שנית.

יש החוזרים הביתה, יש ... לים אל מוצבי הגידי המיתלה ... מכאן ואילך נראה את התעלה ... את האגם המר רק ממזרח ... לעולם לא נשכח כי היינו ... עם הטנקים שלנו, במערב.

השיירות כמשיכות מזרחה. ... מצרים מניפים יד ומברכים ... „בע א־סלאמה!" — צאתכם לשלום.

מסיבים להם הוודשיה עליו ... באווירה טובה ותוך הנקת ... לחיים ושירה הפורצת מדי ...

השיירה נערכת לפינוי — ובינתיים מתפרסים החבר'ה למשחק כדורגל אחרון באפריקה — בחזית בסיס טילים שפוצץ

מסיבה אחרונה באפריקה

מאת יעקב ארז

סיבת סיום אצל קאצ'ה", אמר מי־שהו, והשמועה עשתה לה כנפיים בכל המרחב — שצועדים בינתיים — ממערב לתעלה. במפקדות הטנקים שברכסי הגבעות, בשדה התעופה של פאיד — דקה לפני סגירה — ואצל היחידות החונות מצפון לגשר: בצל עצי המאנגו, בבסיס הטילים ובחולות המדבר.

היתה הקבוצה בבעיר לתעלה אוירה של "מסיבת סיום", התרגה של התפזרות עם הבלבת המסיבה. שכן של חגיגיות אפף את האנשים שכוחו במכוות האחרונות לפני ההוויה הגדולה מזרחה. כלי הרכב נערכו בצידי הדרך, חיילים הוליכו להעביר את הציוד. במפקדים ברקו את לוח הזמנים ולוחמי יום הכיפורים העומדים להשתחרר בן השירות, החלו להחליף ביניהם מספרי טלפון, כתובות אזרחיות והתכוננו כבר נפגישה לפגישה הראשונה בבגדים האזרחיים במסעדה התל־אביבית, עשרים וארבע שעה אחרי השחרור.

היתה חגיגיות בה, הנצוצה באיפיו של כל חייל, הכיהל לרגע השחרור, לסיום השירות ולשיבה הביתה. ואנשים שכחו באותה שעה את הצורים שבכיסי החולצה, את השירה הכפוי בקומי החול של סיני כמה עשרות קילומטרים מבורה לתעלה, ואף את הבעיות המצפות להייל המשוחרר בעירו.

חתמו על הדגל

בשדה התעופה של פאיד, הורמו כוסות של קוניאק בשל כנפי ה„כפר" שיקרוי האחרון, ואנשי צוות הבדה ...ו על דגל חיל האויר שהוסר בראש התורן ונמסר לידי המפקד כמזכרת היסטורית לארבעת חודשי השירות באפריקה.

במוצבי הקו ובתגיגים המצופים הפקידו הנתונים את גופם לקרני השמש ההמימה. "לתפוס צבע לפני השיבה לעורף. צוות התפקיד על הקרקע ללא חשש מאש מתאונית, שביתה באיזור הזה עד להתיכת הסיבה של הפרדה הכוחות. ובבית האדום, המוסתר על ידי עצי המאנגו הנישאים נערכו ההכנות למסיבה. מאכפי המחנים והכן הבשר.

סמוך לגשר היבשתי, היחיד שנותר בארבעת הגשרים שנתפרסו לרוחבה של התעלה, התגהלו אותה עם שיירות של "סאמטנים". "יחודים הבריאה". קרא מישהו ברשת האלחוט, והטנקים הבגירו את האצבעם עד עברה הפקודה לחצות. בחזית בסיס טילים שפוצץ, בערכת השירה ואנשי השריון, הנימנים על יחידה מילואים, נתפנו למשחק כדורגל אחרון באפריקה.

בבסיסים הבצאיים המקיפים את פאיד שוב לא שררה מהומה. יחידות התנועה והשירותים עזבו את המקומות האלה לפני ימים אחדים והבסיסים הגדולים נותרו שוממים. לא נשאר בהם נשק שלל. כל הוצרי הביצורים נלקחו מכם ונותרו רק הקרקעים הגדולים, שניבנו על ידי הבריטים ושימשו באי ההילה שנות ה־50 יכד לארבעת החודשים האחרונים את הנצרים. בבית העלבון הצבאי הבריטי שליד פאיד שוסטו הייילים הנתפו בכל אהרון על כבבות החיילים היהודים שהתגלו במקום. הכל באיזור היה כבר שומם. דיתנה הצץ על ההוכות וגוער על גירון ברוח הקלילה שנשבה לעת ערב, חמורים עזובים שוטטו בשבילי העפר של הכפרים והבורות של כלבים התנהדה סביב למזבלות.

שיחה אחרונה עם המפקד

קילומטרים אחדים מזרחה נישב ...ספו חיילי אחת היחידות הבילואים לשיחה אחרונה עם המפקה, על גבי מדרון ורע אבנים ישבו החיילים והקשיבו לדבריו. בבת אחת שבו אל המציאות, אל הספקנות הגדולה המלוה את כולם מאז חתימת הסכם הפסקת־האש, נתנו דעתם לעתיד המעורפל והתחושה התגיגית פגה.

"אנחנו נמצאים בהפוגה — פתח ואמר המפקד לאנשי יחידתו — אנחנו נמצאים בהפוגה שתימשך אולי שלושה חודשים ואולי בהכיה חכמה ויתכן כאפילו יותר. אבל זו הפוגה ואל לכם לשכוח זאת. אנחנו ניצחנו במלחמה הזאת, אבל ניצחנו גם בי־מלחמת ההתשה, והשלום לא הגיע. אני לא בטוח שהמצרים יותרו עכשיו. הם אמנם שומרים על סעיפי ההסכם אבל המבחן הגדול יהיה בעוד חודשים אחדים כשההפעלה תהיה מוכנה להפעלה ואז יגבירו המצרים את הלחצים ויכבישו שוב איומים באיים שהמגבר הצבאי עלול להפוך למלחמה נוספת". המפקד דיבר בשקט, שיחה כאילו עם עצמו. היתה זאת שיחת סיכום קצרה של מפקד ששיבה עם אנשיו בשדה הקרב באו הווי הכבוד של המלחמה. אנשי המילואים לבוש להמריך את כישורי ולהאריך ...כולבר לכך אולי ניתנו עליהם עבדיו דברי כהפגנה פתאומית שהחזירה אותם בבת אחת למציאות הקשה.

"אבל המפקד — קם ואמר מישהו מבין המוכיחים — אבל המפקד, הרי מדברים על הסדר צבאי ואולי אפילו על שלום ?".

"מדברים על שלום ואנחנו צריכים להיערך למלחמה. הערבים לא זזו בי ההצהרות שלהם מאז 1948. אנחנו רק השלינו את עצמנו שמשהו השתנה. כך היה בעבר ואני מאמין שהם בטוחים לדבוק בקו הזה. הנה הם גם עכשיו דורשים את השטחים ופתרון לבעיה הפלשתינאית. לכן אני אומר שזו הפוגה, והפוגה זמנית ולנו אין זמן, אנחנו צריכים להחזיר על הערגיו. על מה שעלול לקרות במלחמה הבאה כלגישוב שוב בשדה הקרב. אל תפלו את עצמכם ואל תלכו אחר ריב. אסור לנו לפסוק בשחקים. המלחמה הבאה תהיה אכזרית יותר מן המלחמה הזו, מלחמה שאיש עבודתם בה בכבוד ועל כך אני שורה לכם".

הכיחה הקצרה נסתיימה. האנשים הפסורו, שבו למוצבי החול להניגים ולשיירות להכנות האחרונות. נראה, כי דברים אלה עשו את שלהם; נעצו ויכוחים, התחלתו דיונות ואנשי צבא הקבע נותנים ביטוי לבעיות המעיקות עליהם. אומר אחד הקצינים: "את מי תוקפים היום ? הלא תוקפים את עצמם הם בלבוצים. אם יכיכו בכל ה"הינוה" הזו, מי ילך לצבא הקבע ? ואני אומר את זה עכשיו, עכשיו לפני שאנחנו מסיימים את הפינוי של אפריקה ואנשים רבים הושבים שהשלום כבר הגיע. האם אלה שתוקפים אותנו מכבים לבוא ולהיות בצבא הקבע ?, להיות חיי שדה, לתחזק את הציוד שבבחנוה ? פניתי היום לקציניים שלי מאנשי המילואים וביקשתי מהם להתנדב לצבא הקבע והם שאלו כמה משלכים בצבא והם אינם מסתפקים במשכורת הזו. אנחנו זקוקים כיום לאנשים הטובים ביותר שיבואו להוליך למשרי המדינות ניאלץ להיפגש שוב...

כת, לאלה ששואלים שאלות, שיבואו לכאן, לבקר את היחידה, להיות ימים אחדים עם האנשים. כדי שיוכלו לעמוד על בעיותיהם, בכל התקופה שאני כאן, מאז פרוץ המלחמה, לא ראיתי חבר כנסת שבא לדבר עם האנשים, לשאול „מה שלומך ?" הם חייבים לבוא אלינו, לשמוע מה כפי הלוחמים. הם לא ישמעו כאן יללות ובכיות, הם ישמעו דברים כהוויתם". איש הצבא מסיים, הוא יוצא בג'יפ שלו לבקר את יחידותו הפרוסה בשטח ובתכונת בעת לילה קשה.

כך נפל אלברט ז"ל

בצל יריעת הסוואה נאספו מפקדים, התגודדו סביב לשולחן עץ ... קפל. "יהדיוך איון לפני התוהה". הנברטור השמלי הקטן, המכונה בעגה הצהלית "פקיפקי", הפיק אור ובמתח ההידודי הקצר כוהלים הקצינים הוויות.

"אני זוכר עכשיו ביום שבו נהרג אלברט. היה לנו קרב שריון עם המצרים באזור הגידי. פגענו בטנקים שלהם והללו עלו באש. אך טנקים מצרים אחרים תפסו מחסה בשטח, הסתתרו מאחורי הדיונות ובחסות העשן הקרב בלפו לעברנו. ניצבנו על רכס מוגבה כדי לחלוש על האזור. פתאום הבחנתי בנגמ"ש של אלברט המטפס לגבעה. אמרתי לו ברשת הקשר: "אל הבוא לכאן, אני יורד אליך". לא צייתי בשמו ולא קראתי את הקוד המספרי שלו. אך הוא לא נענה והנגמ"ש המשיך לטפס. פתאום נורה לעברו פגז כטנק. אלברט, ראש לשכתו והעתונאי רפי אונגר, ניצבו הדוקים בכל דפנות הנגמ"ש. שלושתם נפגעו מפגז הטנק ונהרגו במקום ד אילו הנגמ"ש כמעט לא נפגע. כל הסיפורים, באילו המצרים טיווחו הרעשה ארטילריה מכוונת על אלברט הם אגדה. אגדה שאין לה בסיס במציאות", סיים. קציני שריון אחרים. מכירים באלברט מפקד הכוחות המשוריינים בסיני, אשר לא זכה לחזור הביתה מן המלחמה.

כבר לילה, שיירות של כלי רכב מתנהלות בכבישים אל הגשרים. בחזית הרכוזית מתהפכים כמה שוטרים צבאיים סביב להכוונה. "עוד שתי יממות ואנחנו זזים מכאן", אומר השוטר הצבאי, איש המילואים, בעת שהוא מגיש לנו קפה מהביל.

„חוותו השניה" של קאצ'ה

אצל קאצ'ה בתחילה המסיבה. אנחנו בגיעים עם אנשי פאיד — אנחנו אורחים לא־קרואים אמנם, אך מתקבלים בסבר פנים יפות. כאן בבית האפנדי האדום שבמשק המנגו מבריכת ה"חווה" השניה של קאצ'ה, הצבחן הוותיק והמוזקן, איש ה־101 שנלחם בפעולות התגמול, במבצע קדש, בששת הימים בירושלים ובהגלה. נבנה עם הכח הראשון שצלחה את התעלה. הנהגים של קצ'ה גיבורו עם הכח שהיה בחטיבת חוד הגייה שהוביל האלוף אריאל שרון באפריקה, הם התפרסו בארץ, ניהלו קרבות קשים בפרברי איסמעיליה ואחר נאחזו באיזורה הזה. קאצ'ה הריעיר את בית האפנדי העשיר למפקדתו. בקום יפה נוף. מבול בים של ירק סמוך לתעלה הבים המתוקים, בה שטים עדיין ברבורים וברווזים.

זו היחווה השניה" של קאצ'ה, איש קיבוץ נחה אורח, שכן את חוותו הראשונה הקים ביהודיה אשר ברמת הגולן, כעל מדרונות צבק הבטיחה היורד לירדן. שם הוא מגדל עדרי בקר וצאן בלבם. בעוד ימים אחדים יחזור קאצ'ה אל תעות עבר גולן וירדם למסיבת שיקום חוותו.

עכשיו הוא כאן, ניצב בראש השולחן וארוך לצד מסקרה. אחר בעל זקן אדום, השני בעל כובעה תוכה. מסביב קציני כמה האגודה המסיבה, קצינים שנודעו לתהילה בי מלחמה האחרונה ובמלחמות שקדמו לה.

השולחן מעורר תכונת לב — זהו שולחן ענק בנוי כעץ כהגוני זכוה מהפליא. ביהוד מספרי שאה השולחן ביקש לירכוש אחד מאולי ההון של ישראל שהזדמן לביקור. המציע כבים של 50,000 לירות ולא נענה. השולחן יישאר במקום, ישוב לבעליו המצריים. עתה עמוס השולחן לגיפוא ביפודי בשר, בסכייקים בתרבלים, כמיק בשר ובקבוקים של ויסקי. אבל למרות המזון הרב שבמגנו מרזה מאה שעות אחר הצהרים, יכה להתרבל כאן באוכיה. הילוסי הדברים בין הלוחמים הם שמושכים את תשומת הלב. הצבחנים, שהם כיבית הרוראש, בדרכים את המאמץ ביהתקפות" של אנשי השריון ואלה הכה.

„הסעודה האחרונה" באפריקה

בצד השולחן הארוך ניצבים רכריים, המוסקדים על הצגת ה... רוכה. אלה הם שתי דוויות נודעו המיכונה על ראשוני הבנתנים. ... קה בלגי ואריה המעוטר בזק... כגישים מנות של בשר ובאמים ... מסובים לסעודה בשיה. שירי ... ידים של מכביב לשירות ה... להחיפים.

ומדי פעם מגיעים לשולחן ... קצינים נוספים. מגיחים את ... ונשלים כמא להצטרף "לסעודה ה... רונה באפריקה".

כבר כמעט חצות. קאצ'ה מכ... „המסיבה נכשלה, עכשיו מתחילים כל מתוקים, אבל הקרואים קמים ... השולחן המתוטב, יוצאים בכלי ... אל מפקדותיהם. ומן הסמל ה... של עצי המאנגו נבליחים אורות ... בית האדום ואהה מבחוץ בשלט ... צועקים של ק.", הם פירקו ... כאהזה. העבירו את הציוד ... בעי מזרחה. הצר שוב את ... הפעם בשירה על גבי הגשר ... יו קהוקים.

כשהציגו את הגשר באותה ... הצית, הבנהו בקצה הכוורתי ... הכוורתיה של התעלה. באיש ... מיצב ליד המחסום ולידו ... בדרך בכתורות הצליחה להגיע ... פת התעלה. השניים ישבו ... ליד מדורה קטנה ועל רקע ... תפלה נראו כזוג אוהבים ... ליד שפת נהר. ובמקום הזה ... בי ארבעה הדשים ביטס ... בות האכזריים ורוויי הדם ...

עידן-יועצים לפרסום

מאת עזרא ינוב

טנגו האחרון בפאיד. מאוחר מאוד לאחר חצות הליל. או שמא מוקדם בטרם שחר. מי יודע ? האם כולם שיכורים ? אם כן, לאו דווקא מ־היין או הוויסקי או העדק ש־הובאו בימים האחרונים מ־תל־אביב ל„עיר הגברים" פ־איד, אלא מההתרגשות של ערב אחרון במצרים.

הבמ"ד והרס"רים הטובים כרתו להגיע לבחורים בפאיד ולערב בסי־בת הפרידה הוזמנו כמה עשרות חיי־לות ממרחי סיני. הכל רוקדים הוגו־יים אוכלים ממבעו של פר במרי... אותו לקראת ערב הפרידה.

את האולם הפרטי של ה„חוץ" בפאיד קישטו החיילים יום תמים ל־קראת מסיבת הפרידה. מעליה, מאז הקמתו עלידי חיילי הוד בלבוש בתך בריטניה, לא היה המקום הכך ...ש כל כך בבלונים ססגוניים, בנר־רות בשלל צבעים, במרי נייר.

התבר'ה לגמו משקה הריף והלב ...לה על גדותיו. בביזו פלסטיק זוהר־רים הועלבו ליבד האת הבמייה לב־ים אדמות בירכתי האולם הפרימו של השק"ם הבריטי לשעבר.

אתה מביט בחיילים צעירים כי קששים הרוקדים ושרים ומתנענעים כפי מיקצב תזמורת הקצב של ... רעה השרון, ותמה, שמחה או ... שום מה. האם בשל השיבה הביתה אחרי ארבעה חודשים ? לבטח. א... זה לא הכל. השמחה היא ראשית ... שמחת מנצחים גאים. אתה נפרד ... המקום הזה כאדון המוותר על ... לא לו.

רק מי שנפרד כך מפאיד ה... מצרים יודע את האמת של גדל ה... נצחון שנחל צה"ל באדמת מצרים. הבמ"ד אמר את דברו בערב הח... גי. המפקד המקומי הוסיף מלות ... הרס"ר שמעון הגיש את המשקא... ואת אומצות הבשר על גחלים לו... שות והרס"ר איתן אמר כי את ה... „חאן" של „עיר הגברים" עוזר ... מצרים על קישוטיו וציורי הקריקט... רה של בחורינו לאורך הקירות.

מי שלא ראה את ה„יה־יה" האח... רון לפנות בקר באולם הריקודים של פאיד לא ראה שמחה מימיו. ... שלא השתתף בריקוד הטנגו האמית ... שם, לצלילי תזמורת נערי רמת ה... שרון, לא ידע מה פירוש „עיר הגב... רים" הישראלית על אדמת מצרים.

השחר עלה. עת להיפרד. שעות פאיד האחרונות.

את שתי הפרות שנגדלו לקראת זבח הערב האחרון שילחנו לחופשי. הסתפקנו בפר.

וגם את שארית המשקאות החריפים הותרנו על אדני החלונות עם פתק של דברי פרידה. הם יודעים היטב, כי אם הדבר לא יסוכם ביננו בעתיד ולא ישרור השלום בין שתי המדינות נאלץ להיפגש שוב...

סערה מאיימת להטביע את הספנות הישראלית

שבוע נזדעזע הציבור מן הגילוי כי קציני־הים, שהשביתו את ניות בנמל חיפה, משכורתם היא בין 4500 ל־8000 ל"י בחודש * ספנות הפכה לענף ספקולטיווי שבו קשה לחברות הלאומיות להתחרות בחברות הרב־לאומיות * „צים" מהרהרת בפיצול הצי

מאת יובל אליצור

הפתעות המרעישות שאיפיינו השבוע את החזית הפנימית בישראל לא הצליחו לדחוק לקרן זווית שביתתם ה„חלקית" של קציני ...עיכבו את הפלגתן של אניות ...ו את העבודה בנמל חיפה.

...ן הרב שעורר סיכסוך עבודה זה הציבור לא נגרם רק בשל הנזק ...א סיכסוך זה לעסק אלא גם (ואולי ...) בשל המודעות שפרסמה חברת „צים" ...פיה את רמת השכר בקרב קציני ... בישראל. הזעזוע שגרם פירסום זה, ...של בהכבת, כך נדמה, כן הדמור־ ...ה שעוררו הגילויים על מחדלים בתחום ...ן הפסדים של עשרות מיליונים ב־ ...משק. השאלה אינה רק כלכלית ...מתמצאת רק בשאלה כיצד יוכל צי ...הישראלי להמשיך את קיומו ולהתחרות בשוק הספנות בעולם כשהוא נתבע ...משכורות ענק לעובדיו. יש לה גם ...שמר והיא גוררת אחריה את השאלה ...זה יותר: כיצד אפשר לקרוא לצבור ...ים בישראל להתאפקות ולהידוק ה־ ...חגורה שקבוצות מסויימות נהנות מי... השולה פי הכמה ואף פי עשרה על ...הממוצע בישראל?

...משרתים במילואים

...ה כי קצינים משתכרים בין 4,470 ...ודש ל־8,250 ל"י לחודש, שכר ברוטו ...ים כבוגנו מס הכנסה. בקיצור של בין ...ים ל־24 אחוזים בלבד, מוכנים ...להשבתת אניות ולטחינת הנמל כדי ...בהעלאות שכר שבין 60 ל"י לחודש ...ל"י לחודש. בשעה שעשרות אלפי ...בצפים אחרים עדיין משרתים ב־ ...ם בעד הם, קציני הים, ספונים ...ן זה כעובדים בעבודה חיונית, מער־ ...ום העלול להספיק לא בפעם על ...ה לבלוע את הצמצום ברמת החיים ...ה תובעה כיום הממשלה מן הציבור. ...ה כך לא ירד הנושא מעל סדר־ ...הוא ממשיך להכות גלים. גם לאחר־ ...ר קציני הים חזרו להפליג להחזיר ...ה, השאלה הנשאלת היא: כיצד בכל ...פער להסביר שביתה כפין זו בתנאים ...ראל בחורף תשל"ד?

...ה כי ניתן למצוא לפחות ארבע תשובות ...ן חברה זו. יש טוענים, כי יחסי ...ה הנבעירים ההתנכרות של ה„פק־ ...עפל התקף, שאינם מסוגלים להבין ...עיותיהם הבוחרה של אלה המבלים ...טוחים היפות ביותר בלב ימים, רחוק ...המשפחה ומחיים הקינים, הם אשר גרמו ...דות זו בחברת הספנות הלאומית. דעה ...ו הממיע השבוע ח"כ מאיר פעיל ...בת הכנסת.

שביתות ב־13 חדשים

וכה אחרת היא, שקציני הים, שמספרם באופן יחסי (בצי הסוחר הישראלי ...ב כיום כ־1000 קצינים ישראליים אך ...700 מפליגים בפועל באניות) מת־ ...ביום כלים יקרים אשר השבתתם ...ת נזק רב, הן נזק ישיר לחברות ...וח והן נזק למשק הקוקק ברחיפות ...יות המצויות במחסני האניות. החשבון ...ן הקצר כראה איפוא להם, שלחברות ...ות כדאי להיענות לתביעות הקצינים ...ם להתכן בנזקי שביתה ממושכה. ...ב־13 החודשים האחרונים פתחו ה־ ...ם ב־12 שביתות או סיכסוכים אחרים. ...ן הכחישו בבצהגם הבלא או החלקי. ...כר אפשרי אחר לסוגיה זו, הוא תול־ ...של ההסתדרות בארגון המייצג את ...ים. ואכן, על אף העובדה כי בסיומו ...סיכסוך העבודה הקודם סוכם, שכל ...ה נוסף יוכרע על ידי ההסתדרות ...יכול לשמש עילה לשביתה, לא נעשה ...ך שבועיים כל נסיון מעשי מצד ההס־ ...ת להטיל את מרותה על העובדים. ...ר ועיגוד המקצועי מר אוריאל אברה־ ...יו ואחריו מזכיר ההסתדרות מר ירוחם ...התפקו בכך שכינסו את „שני הצד־ ...לפגישה.

...אם, איגוד קציני הים טוען כי הוא ...הסכים בזמנו להעברה אוטומטית של ...סיכסוך עבודה להכרעת ההסתדרות ...זה שיש בידו העתק של מכתב שנכתב ...ידי בנושא זה, אך אנשי ההסתדרות ...ם אינם מכחישים את טענת הנהלת ...י שאכן נתקבלה החלטה מעין זו. ...על פי כן לא יצאה ההסתדרות נגד ...י הקצינים בשל הפרת המשמעת.

...פנה בספנות העולמית

...זב התברר, כי כאשר קבוצת עובדים ...ת בשביתה, מתקפה ההסתדרות להת־ ...ך עמה בין אם מדובר בעובדים ששכרם ...ל"י לחודש ובין אם מדובר באלה ...בים מתקרב לעשרת אלפים ל"י לחודש. ...ך ישנו גם הסבר אחר לרוח המרי ...ב קציני הים, והוא המפנה המתחולל ...ו בצי הסוחר בעולם, מפנה המסתמן ...גם בספנות הישראלית. עומדים אנו ...ומה של תקופה שבה העבודה בים והיתה ...דינת הרפתקה שמשכה את אלה המוכנים ...מד ואשר לבם יוצא למרחקים. מיכליות ...ק, האניות הנושאות מכולות וכן אניות ...שנע, שבעטיין נגרם הסיכסוך האחרון ...נמי, שוב אינן עוגנות ימים רבים בכל ...ל כשהן ממתינות לפריקת המטען ולטעינת ...ען אחר. ...חידושים הטכנולוגיים, הן של האחזה ...פען במכולות והן של האפשרות לגשת ...מתסני האניה כבעד לדפנותיה, כבאניות הגלנוע, גורמו לגרום לכך שהשהות בנמל מתקצרת ואינה נמשכת לרוב למעלה מ־24 שעות. הוא הדין במיכליות הענק, המועגנות ומורקות ליד מתקנים משוכללים ביותר ה־ מקצרים את זמן השהייה ליד המסופים (המיכלית למעשה אינה נכנסת כלל לרציף הנמל) עד למינימום ההכרחי. מחירן הגבוה של האניות מחייב תכנון פירכי בזמן הן על ידי הגברת המהירות הן על ידי קיצור ההשתהות בנמלים.

מחוץ לבית והרחק מהיבשה

הספן של ימינו שוב אינו „רואה את העולם", ובמקום זה מרבה הוא לראות את מקום עבודתו באניה ואת תאו, ואף כי תא זה מצויד לרוב במיזוג אויר ובשכלולים נוספים שלא נמצאו כלל באניות של אתמול, הרי אין הוא תחליף לחוף ולבית. ואכן, ככל שנמצאו פתרונות טכניים לספנות והיא מסוגלת כיום להוביל כמויות גדולות יותר של מטענים בבהירות רבה, לא נמצאו פתרונות לבעיות האנושיות: העובדים באניות אלה נמצאים היום תקופות ארוכות יותר מתמיד מחוץ לבתיהם ורחוק מן היבשה.

אמנם, מספר הימאים הדרושים כיום כדי לצוות את האניות החדישות הוא קטן יחסית. מיכלית המובילה 250 אלף טונות דלק, מופעלת על ידי צוות בן 35 איש, צוות שאינו גדול מזה שהיה דרוש למיכלית בעלת תפוסה של 24 אלף טונות. לזה בקרה אוטומטית הקטינה את הצורך לעבוד בתנאי החום והריח של חדר המכונות. עבודתם של הימאים דורשת כיום פחות מאמץ פיזי אך הרבה יותר ידע טכני ומאמץ אינטלקטואלי. מובן איפוא שככל שהאניה משוכללת יותר עולה חלקם של הקצינים בקרב הצוות ואף קצינים אלה חייבים לשקוד על השתלמות מתמדת כדי שיוכלו לעלות בסולם הדרגות.

המחיר הגבוה של האניה החדישה והאפשרות להקטין את מספר העובדים הביאה לכך ש„צים" גילתה נכונות רבה — אולי אף נכונות רבה יותר מאשר בחברות ספנות לאומיות אחרות — להעלות בהקביל את שכר אנשי הצוות, בהנחה שגם לאחר ההעלאה יהיה מרכיב השכר בכלל הוצאות התפעול קטן יותר באניות החדישות מאשר באניות הקונבנציונאליות. התקבלה גם ההנחה, שעל כתפיו של רב חובל האחראי על מיכלית שמחירה 80 מיליון דולאר מוטל עול כבד פי כמה מן האחריות המוטלת על רב חובל של אניה חופים שמחירה מיליון דולאר. ומכאן השכר של עשרה אלפים ל"י לחודש לרב החובל של המיכלית.

הדרישה לשמור על „הפער"

ימאי „צים" דרשו גם „מיצוי" להסכמתם לוותר על אנשי צוות נוספים באניות החדישות. ואכן, בכמה מקרים היתה העבודה באניה החדישה כרוכה במספר גדול יותר של שעות נוספות. לאנשי הדרוגים ניתנה תוספת זו בצורה של חישוב שעות נוספות ואילו לקצינים ניתנה העלאה בשכר הכולל. לא קל לחשב את „המיצוי" הראוי בהתאם לסוג האניה ומכאן הסיכסוך בדבר שכר הקצינים באניות גלנוע. הללו דורשים שיקרבו את תנאי השכר שלהם לאלה הנהוגים באניות המכולות, אך ברור, כי אם יינתן להם מבוקשם, יעלו מיד הקצינים באניות המכולות את הדרישה לתוספת שכר כדי לשמור על „פער" המגיע להם לדבריהם בשל העבודה כי סבוב התפלגות באניות אלה הוא ארוך יותר.

בעבר היה צי הסוחר מורכב, בהולכו לפחות, מעובדים שלא התקשו להעדר תקופות ארוכות מן הבית כיון שלא היתה להם משפחה משלהם או עבודה קבועה על החוף. כיום, באניות החדישות, נזקק צי הסוחר יותר לצעירים יציבים המעורים במירקם החברתי ושואפים לקריירה מקצועית, צעירים שלא היו מתקשים „להסתדר" גם בעבודה שאינה מחייבת ניתוק מן הבית.

כדאי להדגיש עוד, כי אנשי הצוות, הרוצים לקצר ככל האפשר את שהותם בים כדי שיהיה בידם זמן חופשה ארוך יותר בבית, מוכנים לעבוד במשמרות ארוכות יותר ולצבור כמות אדירה של שעות נוספות (מדובר באנשי הדרוגים, שכן הקצינים מקבלים פיצוי בשכר תמורת השעות הנוספות). פירושה של נטיה זו היא שיש אמנם לימאים חופשות ארוכות יותר מאשר בעבר, אך העבודה באניה רצופה יותר ומחייבת מאמץ ואחריות, אם גם היא כרוכה בפחות זיעה ולכלוך מאשר בעבר.

כדאי להדגיש עוד כי הספנות כענף משקי נתונה יותר לתנודות השוק העולמי מאשר ענפים אחרים. מחירי ההובלה הימית, ביחוד בענף המיכליות, עולים ויורדים בקיצוניות רבה במשמעת שינויים קטנים יחסית בביקוש והיצע וללא קשר כלשהו עם הוצאות ההפעלה ועם מחיר בנייתן של אניות חדשות. השיכלולים הטכנולוגיים המתחדשים ונפחן הגדול של האניות החדשות גורמים לכך שאניות שנבנו רק לפני עשר שנים נעשות פתאום „מיושנות" ובלתי כדאיות להפעלה.

עקב התפתחות זו נהפכה הספנות בשנים האחרונות לענף ספקולטיבי, שבו הרווח העיקרי אינו מצוי דווקא בהפעלתן התקינה של אניות ובפיתוחו השיטתי של קוי הובלה ימית ומתן שרות ללקוחות, אלא בקניה ובמכירה של אניות או אפילו רק של חוזים לאספקת אניות הנמצאות בבנייה. חכירה מוצלחת או בלתי מוצלחת של מיכלית־ענק (לתקופה של עד 15 שנה) הוא אשר קובע לרוב את רווחיותה של חברת הספנות יותר מאשר כשרונה של ההנהלה בהפעלת האניה שברשותה.

מצב ענינים זה וכן העובדה כי אניות הן רכוש שניתן לטלטלו ממדינה למדינה ולהעבירו מחברה לחברה ומדגל אחד לשני בקלה רבה, עודדו בשנים האחרונות את שגשוגן של חברות ספנות רב־לאומיות ההתחמקות מתשלום מסים בכל הארצות שבהן הן פועלות. חברות מגייסות את הון האניות הדרוש להן במדינה א', נותנות בביטוח זול בצורה הכספית שבהן נבנות האניות, המשמעות של מדינה ב' מגייסות את הצוותים במדינה ג', מפעילות את האניות במדינה ד' ואילו רישום החברה הוא במדינה ה'.

בגישות זו נוהגת להוכיח ספנות אלה יתרון לא מבוטל לעומת חברות הספנות הלאומיות שהן צמודות לדגל של מדינה אחת לקוי הובלה יכות קבועים ואף לצוותים של הימאים של אותה מדינה. לחברות הספנות הלאומיות יש גם כרחב המרוץ בצמצום ביותר לניצול ההנהגה בשוק הספנות למכירה אניות ורכישתן, שכן הן צבורות להסכמי עבודה עם הימאים ולהתחייבויות בהפעלת קוי ההובלה הימית.

דגל שונה — שכר שונה

כמה חברות ישראליות כגון „אל ים" ו„החברה הימית להובלת פרי", נכנסו לשוק הספנות הרב־לאומי ולמעשה האניות בדגל ישראל מהוות חלק קטן מכלל הצי שבשליטתן או בשליטת החברות שהן קשורות עמן. למעשה החלק הישראלי של חברות אלה הוא אך קצהו של הקרחון שצפוף הצי־ בים הספנות הבינלאומית שאין לה „דגל ביתי" משלה.

אף כי גם לחברת הספנות הלאומית „צים" יש כיום מספר אניות אשר מסיבות שונות מפליגות בדגל זר, אין בכוחה ליהנות מן היתרונות של חברות הספנות הרב־לאומיות ומפעלה נחות איפוא הן לעומת חברות הספנות הזרות הן לעומת שתי החברות הישראליות שעסקיהן הן בחלקן הגדול בעלי גוון „רב־לאומי". כאומה של החברה לסוף שנת 1973, שנהנהים ללא רווח למעשה, ואת בשנה שנחשבה „מצויינת" בספנות העולמית, מהווה היכחה לכבב זה.

בשנים קודמות עוד היה ל„צים" יתרון לעומת חברות ספנות לאומיות אחרות, בעיקר הודות לעובדה שהשכר של הימאים הישראלים היה נמוך מזה המקובל באניות המפליגים בדגלי מדינות מערב אירופה. שכר הימאים במערב אירופה היה מאז ומתמיד גבוה בהרבה מזה המקובל באניות בעלות „דגלי נוחות" ואילו „צים" נהגתה כבך שהשכר אצלנו היה „באמצע".

בשנים האחרונות עלה שכר הימאים הישראלים בעשרות רבות של אחוזים והשיג בשיעור ניכר את המקובל בחברות הלאומיות האירופיות. הענינים הגיעו לידי כך שבחברת „צים" עצמה יש הפרשים ניכרים בין צבית המפליגים בדגל זר לבין אלה המפליגות בדגל ישראלי. למשל: החברה מפעילה שתי אניות אחיות מטיפוס „קלידיר" שנבנו באנגליה. אחת מהן היא בעלת צוות זר ומפליגה בדגל בריטי. ההוצאה היומית לשכר 34 אנשי צוותה היא 667 דולר ואילו ב„אחותה" הישראלית של אניה זו גם כן 34 אנשי צוות, אלא שהשכר היומי מגיע ל־1306 דולר.

השוואה דומה ניתן לעשות בין שתי אניות להובלת מכולות של „צים": בזו המפליגה בדגל זר ההוצאה היומית לשכר עבודה היא 1445 דולאר ואילו באחותה הישראלית השכר היומי מגיע כבר ל־2100.

„צים" מול „אל־ים" ו„החברה הימית"

מצבה של „צים" לעומת „אל ים" ו„החברה הימית להובלת פרי" נחות לא רק משום שעיקר עסקיה בישראל בעוד הללו פעילות בעיקר באמצעות חברה רב־לאומית — אלא גם בשל כך, שבאניות הישראליות של שתי חברות הספנות האחרות מועסק אחוז גבוה יותר של ימאים זרים. בעוד אשר ב„צים" רק 29 אחוזים מן הימאים הם זרים, בחברת „אל ים" חלקם של הזרים הוא 48 אחוזים וב„חברה הימית להובלת פרי" חלקם של הזרים הוא 49 אחוזים.

בתנאים אלה אין להתפלא על כי הסכסוך האחרון הגביר בקרב הנהלת „צים" את ההרהורים הנוגעים בדבר עתידה של החברה כחברת ספנות לאומית. מבחינת טובתם של בעלי המניות של החברה ברור, כי מוטב היה למכור את מרבית אניות החברה (וליהנות מרווח הון ניכר למדי שכן בינתיים עלו מחירי האניות בשוקי העולם). לבעלי המניות של „צים" (הממשלה, „החברה לישראל" וההסתדרות) היה כדאי יותר לפצל את צי החברה בן 60 האניות לכמה חברות קטנות שרובן יהיו רב־לאומיות ויהנו מן היתרונות הנכונות לחברות אלה.

יש גם טוענים, כי נסיון מלחמת יום הכיפורים הוכיח שאין הכרח דווקא בספנות לאומית להבטחת אספקה חיונית. יש אומרים, כי אניות זרות חכורות בידי ישראל או בבעלות ישראלית מלאו את תפקידן באותה הצלחה כמו אניות הצי הלאומי. הם מוסיפים כי בשעת הצורך אפשר להעלות צוות ישראלי מגויס על אניות זרות בבעלות ישראלית ואין הכרח דווקא לספנה מעמד של ימאים ישראלים ששכרם יחרוג מן המקובל במשק הישראלי ואף מזה המקובל במרבית מדינות העולם.

אלא שנושא זה, של חיוניות של צי הסוחר הלאומי בימי מלחמה ולמשימות מיוחדות מחייב עדיין בדיקה קפדנית יותר.

אין ספק כי היסלו של הסיכסוך השבוע הקנה במקצת את תוקף של „מחשבות נוגות" אלה. אולם ההרגעה הזמנית לא גרמה לכך שהגיעה להיכול צי הסוחר הישראלי יוסרו סופית משולחן הדיונים, רק מיטבה של כמס. שיהיו שותפים לו אנשי חברות הספנות הימאים כאחד, עשוי לגרום לכך שההצעות ה„גיוניות" להעברה של צי הסוחר הישראלי לידים זרות יגנזו סופית.

זאפאטה פה, זאפאטה שם

מאת מנחם תלמי

מה אני עושה פה? מחכה למשפט. שום דבר נורא. פירקתי מישהו לכמה חתיכות. חי, בסת חי, רק הלכו לו כמה שינים, שבר קטן פה, סדק קטן שם. באמת לא רציני. יקח חודשיים — שלושה, יעמוד שוב פעם על הרגלים שלו, כמו חדש לגמרי.

אם הייתי יודע מאיזה חומר עשו אותו, אולי הייתי קצת נזהר יותר. אבל מאיפה הבנאדם יכול לדעת דברים כאלה מראש? מאיפה אני יכול לדעת שהאבא שלו עשה אותו ככה ברשלנות. אתה רק נוגע בו, הדבר הזה מתפרק. האמין לי, אתה לא השופט שאני אכניס לך חינטרושים. אני נותן לך את כל האמת, ערומה יעני. עבדתי עליו בידיים נקיות. לא מקל, לא פטיש. בידיים נקיות עבדתי עליו, נכון לגמרי. חכה, אולי שש זאפטות והדמיקולו הזה התפרק לי כמו לבנה של סיד. בנאדם סוג גימל. עצם זה לא עצם, שן זה לא שן. הכל מקרטון. זאפטה אחת בינונית לגמרי, וכבר עפות לו איזה שבע־שמונה שינים. בחיי, במדינה מסודרת בנאדם כזה צריך ללכת ברחוב עם שלט גדול מה שכתוב עליו: זהירות, זכוכית נשברת!

עכשיו הם עולים עלי. אני אשם. למה שלא ילכו לאבא שלו שעשה אותו כחרא של חומר? למה לא יכניסו אותו בקלבוש? ככה עושים ילדים ככה? מה פה הולך מה, לעשות ילדים זה צחוק? ככה לעשות ילדים זה מחדל!

*

למה קיבל אצלי את הטיפול? אני אגיד לך. הוא היה ביחידה שלנו. דופק את כולנו כל הזמן. מהיום הראשון ביום כיפור ועד היום כשלחו אותי להתבית עליו, היה דופק אותנו. המחלקה שלנו היתה כמו משפחה אחת. אחד כם את הטורלם לשני. רק הדמיקולו הזה היה מרשר כל הזמן את הכתף שלו הצידה, שאחרים יסחבו בשבילו. בסוף הכל־חכה תקעו אותנו באיזה סיר־אל־גבי, בהרים, מול האגם המר. מחלקה אחת לבד. איך שאנחנו מסדרים את השמירות, ככה אנחנו הולכים לישון. תיפקדנו כל הזמן אלף־אלף, רק הזובורובסקי הזה עושה לנו פאשלות ואנחנו נדפקים בשבילו. אבל הכי גרוע היה עם החופשות. כל אחד חוזר בזמן, כדי שהחבר שלו יוכל לצאת. אפילו אם צריך לזחול על הבטן מאה קילומטר, חוזרים בזמן. כולם, מלבד הפוזונק הזה. זה תמיד מאחר יומיים לפחות. וכל פעם מזבל לנו את השכל עם סיפור עלי־באבא אחר. פעם אחת, בדיוק שרצה ללכת להסצה, האמא שלו תופסת גסיסה. נו, איך הבן לא יהיה על יד האמא הגוססת שלו? פעם אחרת נרדם במכונית־הטרמפ, לא יודע מה קרה, אבל במקום להתעורר באל־עריש, הוא התעורר בראש־פינה. נו, ועד שחזר ועד שהכל. בחייך! כמה זבל אתה יכול לאכול מבנאדם אחד?

*

אחר כך הצ'יף אמר לנו: אחד לא חוזר מהחופשה, אתם סובלים. פחות אחד חוזר בזמן, פחות שלושה יוצאים לחופשה. הסדרו ביניכם.

יצא הפוזונק הזה לחופשה, לא חוזר. יום, יומיים, שלושה. הערב איננו. יהרי דין בלאעתו! לא חוזר, נשברות החופשות של האחרים. ואללה, התכופף לנו ממנו המכבור לגמרי. מה הוא חושב לו, שירים את העוגן שלו על החשבון שלנו? אחרי איזה שבוע החלטנו שצריך לשים לו את הנחש בנעל. עשינו אסיפת מחלקה והחלטנו שם כשהבאק עולה למעלה לנצל את הצניגים.

עכשיו אתה שואל למה דווקא פתאבק. אני אגיד לך למה. למה שאני מאה ושלושה קילו נטו, אחרי הגילוח; למה שאני באזרחות עובד בחברת „המנוף האמיץ", וכשצריך משהו רציני להרים, למי קוראים אם לא לנו?

הלך הממ־כף אצל הממ־כם אמר לו תתן לנו להוציא את שלמה לרפידים, נביא לך בחזרה את הדמיקולו הזה שלא חוזר מהחופשה. אמר: בבקשה, תיקחו את הקומנדקאר שלי.

*

טייב. ככה הביאו אותי לרפידים. אחרי שנסענו כמעט חצי לילה. ראינו שם איזה אלף חבר'ה מחכים למטוס. ידענו שככה אני לא אגיע לצפון. אז החבר'ה שבאו אתי התלבשו על התקלת התור, נתנו כמה אסמוספרות לחוץ עד שנכנסתי ראשון למטוס. לא עברו שלוש שעות, ואני כבר בבת־ים, בבית של המלוכלך.

ישנו בבית? ישנו. פותח את הדלת, לא פותח. למה לא פותח? למה שמסתכל בחור של האורחים ורואה אותי. אבל אני שומע איך בפנים הפטיפון מנגן, ואיך הוא אומר שם למישהו: שקט, שקט...

אצלו אולי נהיה שקט, אבל אצלי בדם כבר רעש די גדול. ואלאק יא חרא! אנחנו שם שוכבים בחול ואתה תשב בבית ותנגן מוסיקה? שמתי כתף קטנה על הדלת. הלכה הדלת דרך החלון של הסלון. נפלה ישר למרפסת של השכן. אני נכנס פנימה ומה אני רואה? את האפנדי שלנו, לבוש גראנדה, יושב שם עם שתי קוקיות קלאסה, שומעים פטיפון, אוכלים פיצוחים, שותים משקאות. ואנחנו קבורים בשבילו בחול!

היי, מה אתה עושה פה?! — הוא שואל אותי.

הבאתי לך דרישת שלום מהחבריה — אני אומר לו ומכניס לו זאפטה מספר אלף — זה לכבוד יוסי מרציאנו שבגללך לא היה יכול לנסוע הביתה לחתונה של האחות שלו.

מהזאפטה הזאת, אני חושב, התכופף לו צלע.

אחר כך אני נותן זאפטה מספר שנים, לכבוד צדוק כהן, מה שלא יכול היה לנסוע צפונה לבקר את האשה שלו ששוכבת בבית החולים כבר חודש. מהזאפטה הזאת, אני חושב, יצאה לו מהמקום איזה תלייה. לכבוד שמשון רוזן קיבל ממני זאפטה ששברה לו את העצם באף. לכבוד יעקב קרמר קיבל ממני בעיטה מה שעשתה לו סדק בקרסול. ופה הולך הפלא הגדול: הבחור מתחיל להתפרק עוד באמצע החשבון. חשבתי: איך אני ככה חוזר בחזרה? מה אני אומר לרחמים חרוש? איך אני מסתכל בעיניים של חיים קורץ ובעיניים של כל האחרים שבגלל הדמיקולו הזה לא יצאו לחופשה? אז הנרדתי עליו זאפטה אחרונה — זאפטה־שירכה, יעני — בשביל החשבון משותף לכל השאר. מהזאפטה הזאת, אני חושב, הלכו לו כמה שינים. כתוב פה שהלכו לו עשר שינים. שקר. שמונה מכסימום.

*

הקוקיות שהיו אתו תפסו חופה לא נורמאלית, צרחו כמו פגועים מהקטיושה. סגרתי את הענין לשביעות רצון הלקוחות וחזרתי לכחוריתנו. שלושה ימים אחר כך באו מה־בראסו לקחת אותי לקלבוש עד המשפט. עכשיו אני פה. החבריה באים לבקר, מביאים אוכל, נותנים כבוד. שומרים שיהיה לי מורל גבוה.

אתמול ביקר אצלי המג"ד. זהב של בנאדם. אמר לי: תראה חביבי, אני רק יכול לקוות שהשופט יתחשב בנסיבות המקרה. אבל מה? אתה לא בסדר שפרקת את הבחור הזה לחתיכות כאלה. אתה לא חושב שקצת הגזמת?

אמרתי לו: אני הגזמתי, המפקד? חמש־שש זאפטות על כל מה שעשה לנו המלוכלך ההוא?

אין לי הרבה טענות על הזאפטות, אמר לי המג"ד, אבל למישהו יש טענות על התוצאות המגורות. כל כך הרבה שינים ועצמות...

אמרתי לו: המפקד, עם הטענות שיש להם שילכו לאבא של המלוכלך הזה. פעם שבניה שיעשה ילדים כמו שצריך, מחומרים יותר טובים. אתה באמת חושב שבנאדם נורמאלי מתפרק ככה מחמש־שש זאפטות?

עבור פרופסור-אורח

דרושה דירה בת 3—4 חדרים מרוהטת בכרמל

למשך 4 חודשים (15.3 — 15.7.74)

לפנות טלפון 252861 — חיפה אחרי שעה 18.00

אנו מחפשים את הבלתי אפשרי!

מעוניינים לקנות או לשכור דירה
דירה בת 3—4 חדרי שינה
פנטהאוז או קומה עליונה
ברחוב שקט בצפון תל־אביב.

בלי סוכנים! טלפון 755801—03.

פרס 100 ל"י

למי שיודיע ראשון על מקום הימצאה של
מכונית
אסקורט
מודל 73 — צבע שנהב
שמספרה 378—325

נא להתקשר אל טלפון 264141 תל־אביב
או לתחנת המשטרה הקרובה

ריביירה בע"מ

חברת בת של חברת איטלקית
סוכנות בלעדית המרכזית

קרוונים

* מתוצרת הארץ
* מבתי החרושת האירופיים העיקריים
* אירגון תווך של קרוונים ונגררים שונים

בעיר המכוניות — כביש החוף — רמת השרון.

דב גולדשטין, החכ"ים זבולון המר (צעירי המפד"ל) ועדי אמוראי (צעירי המערך)

ח"כ אמוראי: הקיצוניים שוברים את השותפות עם תנועת העבודה
ח"כ המר: אין דבר מקודש בשותפות זו; העיקר להלחם על עקרונות

ח"כ המערך:

מנהיגי צעירי המפד"ל נהפכו לקיצונים הרוצים לכפות על הרוב איסורי דת • זוהי דת לוחמת נגד חופש המצפון • ההנהגה הלאומית צריכה להתחדש מתוך המערך, בדרך של שילוב־דורות ובלי עריפת ראשים • ברלב או רבין — המועמדים המתאימים לתיק הבטחון ואלון או רבין לתיק החוץ • אלון צריך להיות ראש הממשלה לאחר תקופת גולדה מאיר

ח"כ המפד"ל:

דיין הוא נכס לאומי ואסור לעם ולממשלה לוותר עליו • בפנותם אל צעירי המפד"ל, מעל לראשינו, עשו צעירי המערך בשליחות הנהגתם ואין בקריאתם כנות ואמינות • אנחנו החזרנו למפד"ל את תכונותיה היפות כמפלגה הנלחמת על עקרונות ולא על כסא ממשלתי • הדרג המדיני במדינה כה צעירה אינו יכול להיות כל־כך ותיק וזה חל גם על שרי המפד"ל • המפד"ל מחוייבת לקבל את חוות־הדעת של הרבנות הראשית

ביום רביעי בצהריים נתארכה ישיבתה של סיעת המפד"ל, בחדרה שבכנסת, עוד ועוד. במתיחות רבה ציפו שם לתשובתו של הרב סולוביצ'יק מארצות־הברית, אם הנוסח האחרון שהציע המערך בשאלת מיהו יהודי מניח את הדעת וסולל את הדרך לחידוש השותפות המסורתית בין המפד"ל והמערך בממשלה.

אותה שעה התלוצצו במזנון הכנסת: „אין מה לדאוג. אם יתברר שהרב סולוביצ'יק תומך בכניסה לממשלה, ימצא זבולון המר רב כביר במנו, יתבע בתוקף לשאול גם את פיו, שהרי הוא גדול בתורה, ויצפה, כי תשובתו תחסום בפני המפד"ל את הדרך..."

בהשבע המורכב, עמוס־המכשולים, של מצחה־הרכבה הקואליציוני, גדמה היה השבוע כי על השאלה מי נאבק בכל כוחו נגד כניסת המפד"ל לממשלה החדשה צריך היה להשיב: צעירי המפד"ל.

ואם צעירי המפד"ל — ח"כ זבולון המר, מנהיגם ותועמלם, שהפך אותם לכוח מרכזי במפד"ל והעניק להם, יחד עם ח"כ יהודה בן מאיר, מעמד, כשם גוף של צעירים אינו נופה ממנו במפלגות האחרות.

אחד הח"כים הותיקים בכנסת, שכבר רקם מרקמות פוליטיות עסוקיות רבות, אמר לי השבוע: „הוותיקים של המפד"ל היו מוכנים כבר בזמן להצעות המערך, אלא שגם עליהם נפלה אימת הצעירים שלהם. בכל פעם שהם, הוותיקים, עושים צעד קדימה ליפול בזרועות המערך, מושכים הצעירים לאחור ותובעים לפנות אל 'עוד רב אחד ולדרוש בעצתו...'"

התחתה זו הסיבה, שארבעה ח"כים צעירים של המערך שבו השבוע אל הצעירים במפד"ל, כאל לראשיהם של המנהיגים הצעירים במפלגה הדתית־לאומית, בקריאה פתטית לא לסכור את ההזדמנות לבת־השכינה בין המפד"ל ותנועת העבודה? האם בשליחות ההנהגה המערך עשו צעירי המערך את צעדם זה, כדי להכביד חבריהם במפד"ל נגד המר ובן־מאיר?

שתקום ממשלה!

באחד החדרים הסקטיבים של הכנסת, הרחק מהמולת המזנון הרוגש, דיברתי השבוע את הח"כים הצעירים המר ואמוראי. הראשון — מנהיגם של צעירי המפד"ל, השני — מצעירי המערך. שוחחנו על הפנייה אל חבריהם הצעירים במפד"ל.

— מה יקהתם על ממשלה לויבר לאחבר? הכל אומרים שהממשלה עומדת לפני הכרעות גורליות, שאולי לא היו כמותן כאן מאז קום המדינה. בלום לא רצוי שהכרעות כמו זה יתקבלו על־ידי ממשלת הרוב, המייצגת את כל גוני הקשת הלאומית?

ח"כ אמוראי: לא! לא ממשלת הרוב לאומית! הבעיה החשובה היא שתקום ממשלה והיא תתחיל לפעול. אבל יש לצקת תוכן במושג: דמוקרטיה חברתית. מלחמת הבחירות היתה כמעט מלחמת אזרחים מילולית. לפני הבוחר הוצגו שתי קונספציות נבדלות בצורה מובהקת.

גח"ל, הליכוד בגלגולו הנוכחי, עזב את הממשלה בשנת 1970 על דברים, שמבחינת משמעותם הם פחותים בהרבה מההתחייב בארבעה־עשר העקרונות של המערך. הליכוד התנגד לכל הצעה כאן מלחמת יום הכיפורים: הם התנגדו להפסקת האש, להסכם שעה הפציפים לייצוב הפסקת האש — ולהסכם ההפרדה עם מצרים ראו כמעט מעילה בגידה.

דרכו של המערך הוכיחה את צידקתה במציאות: השבויים כבר… ועלינו על דרך אחרת, שיש בה גם סכנות, אבל גם סיכויי חיים. צדק דיין כאשר אמר, שהאלטרנטיבה להפרדת הכוחות היתה מלחמה נוראה, בתנאים קשים. עד הכנה: אובדן תמיכתה של ארצות־הברית והגברת סכנתה של מעורבות סובייטית באזור.

ניגוד כזה בדעות ובהשקפות, הבא לידי ביטוי בחריפות כזאת, יאחר כך שותפות קואליציונית. וזהו, בדיבור פשוט, תוצאת של הציבור בעשה רבייה!

למנוע סיוט

לכן, כל צעד אפשר להקים ממשלה בהתכונה הקודמת, או אפילו במובלעת יותר, יש לעשות זאת. צריך להתחיל לקדם דברים ולהביא את הציבור לדיון דיבר עליה. בממשלת חירום לאומית תהיה בממשלת שיתוק לאומי, בלי כוח הכרעה. וזה הדבר האחרון שישראל זקוקה לו עתה.

— ח"כ אמוראי, גם שהיה שלום ממלכת יורדן, כי אתה ממשלה ב…

קשה, שהממשלה תהיה בישראל המערך אולי לקבל, היא לצאת לפלי הכה מנע. אתה מתאר לך ממשלה על בסיס פרלמנטרי צר, היוצא איתו המלחמה הארוכה, מקבלת החלטה כזאת?

ההלכה כזאת, אם תהיה בגדר של צו לאומי בלתי־נמנע, תתקבל על־ידי כל ממשלה בישראל. זו איננה שאלה של רוחב הבסיס הקואליציוני. אשר להכרעה מדיניות קשות, כמו, לכשל, ויתורים טריטוריאליים ביהודה ובשומרון, בלאו־הכי לא תכריע הממשלה לבדה, ואף לא על פי הרוב שלה בכנסת, אלא הדוקא ללכת אל הציבור, לבחירות, ולשאול את פי העם.

— לאמור, הממשלה שתקום מנה תהיה בהכרח ממשלה זמנית ותהי קיים רק עד שיהיה צורך בהכרעה טריטוריאלית ביהודה ובשומרון?

כן, בבחינה זו — כממשלה זמנית, עד להכרעה ביהודה ובשומרון.

— נכון ח"כ המר, כי נלחמת בעד ממשלת חירום לאומית, בשיתוף עם הליכוד, כדי להזיק את המפד"ל מנוצה בממשלה?

חולשה בצמרת

נכון. זה היה מחזק את הניצים גם במפד"ל וגם בתוך המערך. אבל אני בטוח, כי ממשלה חרום לאומית היא הדבר הנחוץ ביותר והטוב ביותר, שהמנהיגות יכלה לתת לעם בישראל בשעה זאת. זו היתה המתנה המשמחת ביותר בשביל האזרחים! כדי שממשלה כזאת תוכל לקום צריך היה כל שותף לוותר מראש על עמדות. המערך צריך היה לוותר על חלק מהמלכות ועל היוזמה של הבגיבה פועלית. הליכוד — על פורמולות ונוסחאות, והך במונות לקבל הכרעת הרוב. המפד"ל — ואכן היא הבהירה מפורשות על כוונותה זו — היתה צריכה להתה הכרעות ספציפיות בתחום הדתי, לרבות כל ענין מיהו יהודי.

אילו קמה ממשלה ליכוד, זה היה כוח עצום, עצום! — לכה שהכר עכשיו באזד לעם: המוראל. ההי מרכיב חשוב של כוח ביטחונה העמידה של המדינה. מי לין… בחרים רצו בזה והצביעו בעד זה: מהדי המפד"ל, הליכוד, רשימה הרב כהנא, רשימה שאקי, חלקים ניכרים בתוך המערך. אם אכנב, תעבוד הממשלה החדשה לפני הכרעות גורליות, אין חשוב מזה, שהציבור יודע, כי ההכרעה התקבלה על־ידי מיטב המנהיגות, שיש לעם הזה, על כל חלקיו ועדותיו. הכרעה כזא תהיה כקנה לעצבת התקופה… גדולה ואם, אבנם, היא קשה, מכאיבה — היה כל הציבור מבין, כי בתנאים שנוצרו לא היה בנמה מנוס.

יש בציבור הרגשה מפורשת של תולעת במנהיגות. הציבור חושב, כי פגעים רבים לא תוקנו וכי אנחנו איננו מאושרים בהמאורעות הקשים של המלחמה ומחדליה. ישנה כבר כה, שמקורה בתחושה, שהעם אינו יודע לאן אנחנו הולכים ומה יודרש ממנו. אילו היתה המנהיגות מתאחדת — זו היתה בשורה גדולה לעם. ממשלה בהתכונה הקודמת, אחד פירושה: כה שהיה הוא שיהיה. וממשלה חרום — פירושה: כה שהיה — לא יהיה!

ח"כ עדי אמוראי, מערך

ההכרעה — לרבנות

— אבל הסיכויים, ח"כ המר, למפד"ל שלה כזאת...

קלושים. קלושים מאוד. הכל מאוד, שלא נבנא הכוח הדרוש לראות, באמת, את צרכי המדינה והעם. הכל מאוד!

— ח"כ המר, מפלגתך התחייבה לפני הבחירות לא להשתתף בממשלה, שתחליט להזור על חלקים מארץ־ישראל, נחלת־אבות. לאחר מכן שלה אתם, בעצם, מבטיחים, כאשר ביזור שבמערך ישנה נטייה לויתורים טריטוריאליים גם ביהודה ובשומרון?

אני חוזר ואומר במפורשות ובכל הבטחון התוקף: המפד"ל לא תהיה בממשלה, שתחליט, חס ושלום! למסור חלקים של ארץ־ישראל לערבים. שני מנהיגים רוחניים שלנו, הרב צבי יהודה קוק הרב שלמה גורן, ראוים בכך משמעות דתית ממדרגה ראשונה. העם חוזר אל נחלתו, שחזו בה בעבר והלם עליה אלפיים שנה ואין לנו רשות להוציאה מידינו. גורל ארץ־ישראל, גורל עמם והבנין ונצחונו ועלילה ירושלים — כגורל ירושלים. הבטחות האלה הם צרש האומה ואסור לבטיר אותם לשום עם אחר!

— ח"כ המר, אתה כופף את יהודותך על דעת הרבנים. איך אתה מתייחס להוות הדעת של הרבנות הראשית? זו הוראה? זו עצה, שמותר לקבל או להחות?

בשאלות דתיות־הלכתיות מחייבת להיות לדעת הרבנים הראשיים משקל מכריע, בבחינה: אוסרים — אסור, מתירים — מותר. אם לא כך — אין מה לשאול את הרבנים. המפד"ל חייבת להתייעץ עם הרבנים ולקבל את דעתם.

— מה, אם כן, ההבדל בינכם לבין ההיות התורתית, המפופה לדין מועצת גדולי התורה? ואם אתה מעדיף מצווה חריפה יותר: מה מעם

יש להנהל אתכם מו"מ? מוטב לפנות ישר אל הרבנים הראשיים להפריד את הלוית התיק...

זיקה ו־3 תנאים

לא, לא, לנו אין מועצת גדולי התורה. אנחנו מפלגה פוליטית, שהכרעותיה עצמאיות. אבל בענייני דת והלכה אנחנו מעשירים את עניננו בשיקול הדעת של הרבנים. בשאלות הלכתיות כמיהו יהודי וגורל ארץ־ישראל אנחנו מחוייבים לפעול בעצת הרבנים ולפעול לפי עצתם.

— ח"כ המר, מקוף הפשרה להשג הקואליציוני אומר, שאם הודקק הממשלה להכרעה בנושא הויתורים הטריטוריאליים ביהודה ובשומרון, היא תפריו על בחירות חדשות. מה יקרה אם הממשלה תוכל להשיג רוב פרלמנטרי לויתור טריטוריאלי בלעדיכם?

הסעיף הזה הוא הישג גדול למפד"ל. המערך לא יוכל במקרה של רצון לעשות ויתור טריטוריאלי ביהודה ובשומרון, להסתמך על רוב פרלמנטרי בלעדינו. ההתחייבות שלו מפורשת: ללכת במקרה כזה לבחירות.

— הנוגע מזה, כי אם יתקבל המניים עם ירדן, הוי לנו בחירות חדשות?

לא בהכרח. אני מאמין, שאפשר להגיע לשלום או להסדר עם ירדן בלי ויתורים טריטוריאליים ובלי הנתנית שטחים.

— ח"כ אמוראי, האם נכון, כי המלות מעין בהסכם עם המפד"ל, האוסר התפשרות טריטוריאלית ביהודה ובשומרון, כמשמו העקלונם מתוכן 14 עקרונות המפלגה, שהמערך הכליש עליהם?

לא, לא נכון. אני נכנס עם הזרם המרכזי, העיקרי והגדול ביותר בציונות, הגורס: זיקה היסטורית לארץ־ישראל השלמה, כותנה בשלושה גורמים: כוחנו הצבאי, המתחייב ממצב הבינלאומי. אנו בהחרייבים להבטיח את בטחונה של ישראל ואת אופיה היהודי. הסכם שנוצר לאחר המלחמה הוא מצב חדש וארבעה־עשר העקרונות באי לענות עליו, כוזנות המדיניות, שמתבסס עליהם, יכולים להסדר כזה עם ירדן אין לנו רוב בכנסת, לא תהיה ברירה אלא ללכת לבחירות חדשות.

בכפוף לאישור

— אתה שומע, ח"כ המר, בהירות הישגות, אומר ח"כ אמוראי, רק אם יתברר שאין רוב בכנסת, ורוב אנשי להשיג גם בלי המפד"ל, לכשל בתמיכת רקח, מוקד, שלמיה אלוני ואולי גם ההיות ההיה...

ח"כ אמוראי: לא, רגע, רגע. מה שכתוב בהסדר — יכובד. אם יהיה צורך בויתור טריטוריאלי ביהודה ובשומרון נלך אל העם ונשאל את פיו.

— האם ערכם מספיקים, שההסכם שלה שתקום תהא מוכנה בוויתור בה"ש עם ירדן, על בסיס של פשרה טריטוריאלית?

ח"כ אמוראי: לא, בהחלט לא מספיק! הממשלה לא תהיה מוכנה להגיע הצעות, לגעת, לברר ולבדוק. היא תוכל גם להציג נסיגה, אם כל דבר אחר, המקובל על הרוב בממשלה, אבל לפני האישור הסופי על הסכם כזה מוסכם, כי יהיה צורך לשאול את פי העם. הרב אבנות של ארה"ב, לכשל, חייבות לקבל אישור עליודי כנס הכנסים. עניין האישור ביהר עליודי ההוק הבילדאבי.

ח"כ המר: שרים שונים, אני יכול לתאר לעצמי, יכולו לבדוק הצעות שונות להסדרים. אבל האיזה הינם הלכה על ויתור כריטוריאלי ביהד זה ובשומרון לא יוכל להתקבל ללא בחירות חדשות, לא תוכל הממשלה, לכשל, להביא הצעה לויתור כזה לעדה דומה, מטעם ממשלה ישראל.

ח"כ אמוראי: בעצם, לא מבחינה. הממשלה רשאית להביא כל הצעה, לפני כל פורים, ולהתחייב עליה בכפוף לאישור שיבוא רק בבחירות כלליות. וזהו המכבעות.

האורתודוכסיה משתלטת

— לפי תגובת בורקסיליבה של ממשלה הממשלה, על אפה וחמתה של המפד"ל, להגיע אפילו להסכם כלא עם ירדן, הכולל נסיגה ויתור על חלקים מארץ־ישראל, וח"כ להמיד את ההסכם הנמור לכבוע בבחירות?

ח"כ אמוראי: כן, בהחלט!

ח"כ המר: לא! בשום אופן לא! זה לא יהיה! לא מנוגד לכל מה שהתבכה לנו על־ידי המערך!

ח"כ זבולון המר, מפד"ל

— אני רוצה להציג לפניכם הנחה: האויל ההכרעה בשאלת יהודה ושומרון התבקש עד הפתח, ולפי ההסכם לא תתקבל הכרעה כזאת אלא בבחירות כלליות, שבהלא לא תנהיג הממשלה החדשה כל שינוי בהגדרה מיהו יהודי. לפיכך במסגרת המפד"ל — אם אכנב הבנרך לממשלה — שלא תעקה שינוי שאלת מיהו יהודי. איך היא, ההנהגה הזאת, בעיניכם?

ח"כ אמוראי: כשונה בעיני לכמרבה היהודית נתבעת להקיקה דתית. בארה"ב גברו היהודים את מלחמת התרבות והדה צוֹל בשנות העשרים הגיעו למודה היהודי. איך אמר הרבנים הגדול? „בא ואמר שהוא יהודי, הוא גאבן הוא בחזקת ישראלי. אני מודאג ביותר כזה שהאורתודוכסית ההיא כנסה להשתלט על כל נוגי העם היהודי. יותר חשוב היה אילו עסקה בשאלה כדוגת כה רבים ניצרים מן היהדות בעולם, בבקום בפוליטיקה. ראוי היה לפתח מידות של סובלנות והבנה, במקום צורות של כפייה באמצעות החקיקה הדתית.

יאשר למאלכך הספציפית: איננו יודע מה יהיה מקודם ומה באוחר בהכרעותיה של הממשלה החדשה, אם תקום. אבל אדם ברידעה, הבוחן את לוחד כלחבת ימים הכיפורים וסכוגל להבין את המאורעות, לא יוכל להר גיל כפר, שלצובה השאלה המדיניות־בטחונית, שאלת מיהו יהודי — דינה להדחה אל השוליים.

קריטריונים הלכתיים

ח"כ המר: בעיני שאלת מיהו יהודי וגורל ארץ־ישראל כרוכים זה בזה ואין לנתק ביניהם. חוסנה, עתידה, קיומה של מדינת ישראל קשורים ביהדותה. אין קריטריונים ליהדות, שמקובלים על האומה כולה, אלא אלה המקובלים מדורי דורות — ואלה הם הקריטריונים ההלכתיים. אין ולא יכולים להיות אחרים זולתם! המדינה הכירה בכך. היא הגדירה יהודי כמי שנולד לאם יהודיה או התגייר. אבל גיורים מפוקפקים, שנעשים בחוץ־לארץ, אין ביניהם ובין ההקרובה של הכניסה ליהדות, שום דמיון! לא מדובר כאן בקרע עם מיליוני יהודים לא־אורתודוכסים. אלא על גיור נכון של הרוצים להצטרף לעם היהודי. כמיע לא יהודון הדבר הזה? בכוח זה יפגע? לגי קשה באיך להיות בלי תבוי זון ההז! ישראל צריכה להכריז ביהדות, שבי שרוצה להכלל בתוך העם היהודי — יהודי יתגייר, אבל רק לפי כללי העם היהודי. מבפנים של הכללים האלה התגייבונו ונעמוד עד־ליום. ביוזריים. הם ההילכה, קשה יהיה להמשיך להתקיים. בפשרה שהוצעה לנו אני ראה בעין שמור התחייבות: הגיור היא מוכל הלכתי ולכן רק גיור כהלכתי יכול להיות באי־תכבעות.

— ח"כ המר, זו תביעות מנוף או המנהיגים? מה אפשר יהיה להשיג בעוד שנה, שאי־אפשר להשיג עכשיו? מדוע בעוד שנה יוכרים המערך לגיור כהלכתי, כאשר אין הוא מוכנים לכך עתה?

זו שאלה קיבים שאלות. מבכנירים לי שעוד שנה, לאחר שיתבני את הכבית, אפשר יהיה להחייב בה שאי־אפשר להתחייב תחת הלחץ של הקבה ממשלה. … עבודתי היא, שצריך לעבוד על התחייבות בפירוש להיזקן התוך תוך שנה.

מעל ראשי המנהיגים

אבל האמת היא, שאני מעדיף את שאלה יהודה ושומרון, מבחינה ההתיפות המפלגתית, יותר מאשר את בעיית מיהו יהודי, אבל אני נורע בזה כמה שאמרתי קודם: אם לפי עצת הרבנות הראשית האסור עלינו לחכנס לממשלה בגלל בעיית מיהו יהודי — עלינו יקבל את דעתה אסור לנו להכנס!

החי"כים אמוראי והמר כבר גמורים מן ההתרגשות הגדולה של צעדים ראשונים בהיכל הפרלמנטרי. לשניהם זו כהונתם השניה. כותרקים ומזרגים הם מסתובבים בין החדרים והמסדרונות, עוצפים מידה מאפסת הסבירה של הכנת עוך עצבית, הרוקים בהפיות. מתוקנים בהשקפותיהם, אינם חוככים זה מזה בשורת במנחה, לעתים אף מתנות. זבולון ועדי הם ידידים טובים. במוצאי שבתות הם נוהגים להיפגש במסגרות המשפחתיות. זבולון הוא בן שלושים ושבע ועדי בן שלושים וח.ט. בהתיי הם נבנים לצנן עיתונאים להתיך מהפגישה…

…רתית את עניני הפוליטיקה ולהם מסר לשיחת־חולין קולחת ומבודחת.

— זה בקשה ידידותי, ח"כ אמוראי לפנות אל צעירים במפד"ל מעל ראשי מנהיגיהם, הבוך ח"כ המר ולבנות...

ח"כ אמוראי: זו בגלל המדכון? בשביל לדבר עם זבולון...

ח"כ המר: זו פנייה… לא הר, סתם...

ח"כ אמוראי: התכוונו לדבר אל הצעירים מעל לראשי מנהיגיהם. אני חושב שנמצא הדים רבים בלבם רבים. אני מקווה, כי בקרב הצעירים במפד"ל ישנם רבים המתחים לקדמה. כואב לי, מה שעושים המר ובן־מאיר במפד"ל. „המרד" המזרחי" מרד ב„מזרחי" והקים את הבריה עם תנועת העבודה עוד בפולין, בהסכם עם החלוץ. ההתפ' של „תנועת תורה ועבודה" היה מרד נגד השעבוד של הדת לחסידות רבנותיות. היא היתה ביטליחס של סובלנות בין הזרמים השונים. המורדים קשרו את דרכם עם הנבואה ולא עם הכהונה.

הציפיות שלי בתחוקה. הצעירים במפד"ל — הם שיעשו גשר בין הציבור הדתי והחילוני, על פי הכלל „איש באמונתו יחיה", ושהם… את דעתם על מצבה של היהדות… על איסורי הדת. אני בטוח כהם, שינסו להבב את התודעה היהודית המורשת העשירה על… כולה.

ההיפך מסובלנות

— והם, המנהיגים הצעירים במפד"ל, באכזבתך?

הם היו לקיצוניים. המר ובן־מאיר מכבבים את הסטטוס קוו, הברית עם תנועת העבודה. הם הורסים את המפד"ל הגוטעה של הציונות הדתית… הפועלית היתה ברוכה… צאה היתה כערכת של הציונות… הכובשים.

אבל אני חושש, שלאחר שהמר ובן־מאיר „הצליחו" להעביר בגרדים בכנסת מהמפד"ל לליכוד… המפד"ל… לרסיס… הלק יפנו לברית עם הימין… לא יהיה המשך לתנועה הישנה של „בני עקיבא" והקיבוץ הדתי. זו… הופעה, שההפך את צעירי המפד"ל לבעלי־בריתו של הרב כהנא, על… אני מצר.

אני חושב שיש צעירים רבים במפד"ל, שאינם שלמים עם הת… של המר ובן־מאיר. אליהם פניתי בקריאתנו.

— אתה טוען כך, ח"כ אמוראי, המפד"ל — כשותף של המערך — הצבתם על ראשו; שהתפי של הת… כוך — זה נורדין של פוזק לרס… עם השתפות עם הרב כהנא… היק?

כפני שזה מעיד על שינוי קו של המפד"ל. המר ובן־מאיר נעמו… בהיים בשפה הלאומני ולא… כוח קיצוניים, כמו הדתיים הקי… גים, בנסיונם להטיל איסורי הלכה על הציבור כולו, מכוחם של חוקים… הילוניים. זה ההיפך הגמור מסובלנות וההברות, כאשר ביטוס… כך את רצוני. הם, הצעירים של המפד"ל, הופכים את מפלגתם המתונה, מפלגת הגשר, לדת לוחמנות במצפון!

שרות לוותיקים

— ח"כ המר, דברים המורים… בפי יריבך...

איני רואה בפניית ארבעת הח"כים של המערך צעד כן ואמיו אלא שרות להנהגתם הוותיקה. כל ההנהגה הזאת אין הצעירים של המערך מעזים פנים. אנחנו, יותר מדור צעיר אחר במפלגה כלשהי בארץ, מייצגים את צעירי המפלגה. התמודדנו על רעיונות. נבחרנו להנהיג את הבריונו בבחירות פנימיות. אילו שמעתי וראיתי את הצעירים במערך נלחמים על דברים בתוך מפלגתם, נגד ההנהגה הוותיקה, מה שאני עושים — הייתי יכול להתייחס לקריאתם אחרת. והי פנייה בלתי אמינה. אין לה כל ערך בעיני הבריגה.

היתה תקופה במפד"ל שצעירי ההיים — אנשי מכללות, אנשי הישיבות, אינטלקטואלים, היו צרישים כלפי המפלגה, התייחסו אליה בביטול, ראו בה מפלגה כפוע לכסאות השרים וכפופה למערך ועד… רק בהבטחת שרותים… ואיגה כנפלה בשאלות הברחוות הלאומיות, מנקודת ההשקפה הדתית. אנחנו שינינו זאת. אנחנו פיתחנו והשגנו למפד"ל השקפת עולם כוללה, בנקודת הראות הדתית, בכל תחומי החיים.

במקום מפלגה מסורתית וחסרת התייעמדה, שרואה את עצמה כביד שותפה לשלטון, צצה ציבור יוצא מן הכלל במפלגה: לאומי, פטריוטי, אינטלקטואלי. הוא רוצה לראות במפד"ל מפלגה מופת, שנלהכה על עקרונות ועל דרכים, ולא על כסא

(סוף בעמוד 26)

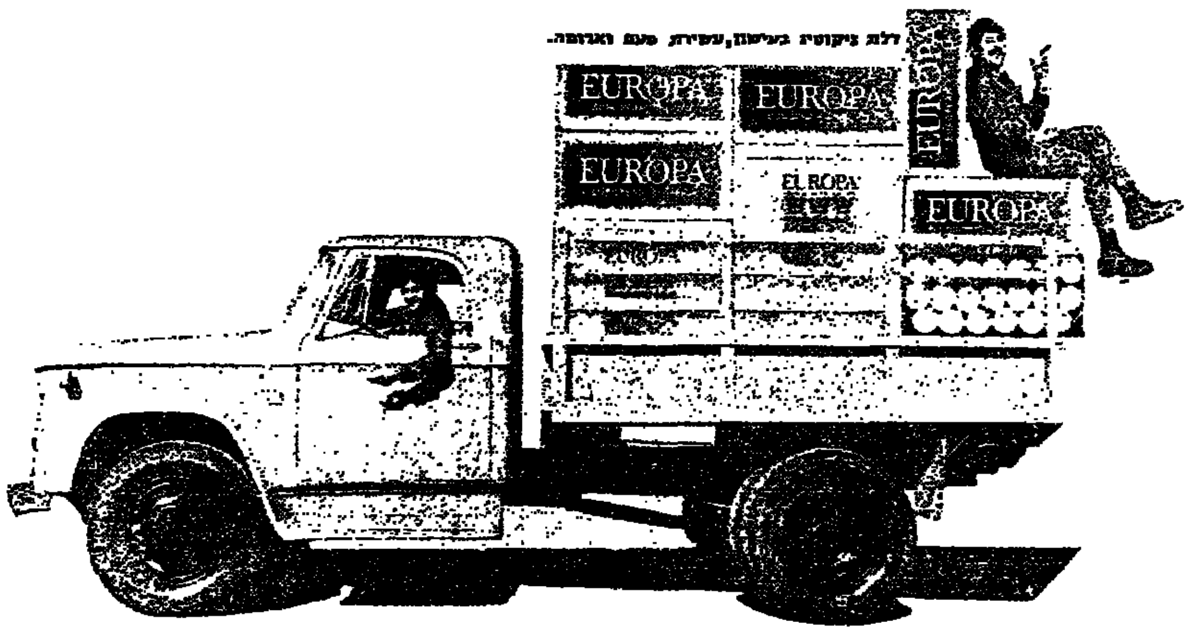

ז'ידיה צ'וקובסקאיה (מוסקווה)

ופסוק. 1959, 1 בנובמבר. לפסטרנק הוענק אך זה עתה פרס נובל לספרות. הסופרים גירשו אותו מן ה„אגודה". בעמודי ה… מכתבי פועלים. „החלטה נכו… בביצה". מפעילי מחפרים, … מהנדסים. מורים, מסגרים.

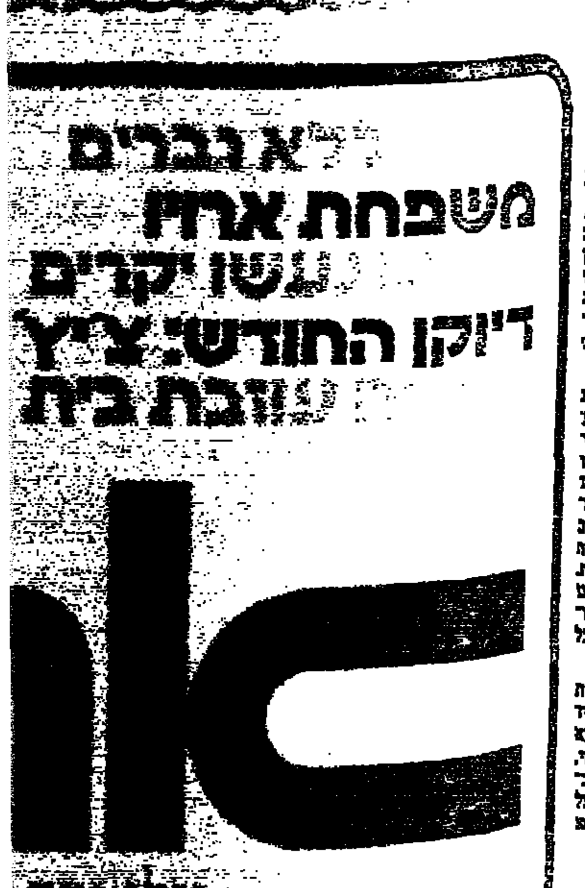

התקפות התורנים של „זעם העם"

לידיה צ'וקובסקאיה (מוסקווה)

לידיה צ'וקובסקאיה, הסופרת הרוסיה בת הששים ושש, אשר העמידה לרשות אלכסנדר סולז'ניצין הנרדף את בית־הקיט שלה בפרברי מוסקווה (וגורשה בתחילת השנה מאגודת הסופרים הסובייטים בשל הגנתה עליו ועל האקדמאי אנדריי סאחארוב) כתבה באחרונה מכתב גלוי, שבו היא מגינה על שני האישים האלה ותוקפת את רודפיהם.

יצירה זו נכתבה עוד לפני גירושו של אלכסנדר סולז'ניצין מברית המועצות והועברה שם מיד ליד עד שהוברחה באחרונה למערב. לפי מערכה הספרותי היא מלווה מבלי ראשון על גורלם המר של בני־העם „הרשמים אחרת" בכתבי הפובליציסטי באירופה הסובייטית־הסוציאליסטית.

לידיה צ'וקובסקאיה היא בתו של המשורר הרוסי הנודע קורניי צ'וקובסקי. בעלה, כדין בגין, הוצא בימי סטאלין להורג כ„אויב העם". ספרה „הבית שנשטף", המספר על יסורי אשה־עצור „אלבנה" „מבהרי" בבריטי, נכתב ב־1940 ונשמר במחבוא עד שהגיע לפרסום בימי הרושצ'וב אחרי העידוד שקיבלו הסופרים הליברליים עם ההוצאה לאור של „יום אחד בחיי איוואן דניסוביץ'" מאת סולז'ניצין.

„הבית שנשטף" נפסל על ידי שלטונות ברית־המ, אך הופץ שם מיד ליד במסגרת „סאמיזדאט" ולימים פורסם במערב.

לידיה צ'וקובסקאיה נוהגת לכתוב פעם בפעם „מכתבים גלויים" המתפרסמים במחתרת. אחד המפורסמים שבהם נכתב בשנת 1966, אחרי משפטם של הסופרים אנדריי סיניאבסקי ויולי דניאל, ובו הוקיעה בחריפות את הסופר מיכאיל שולוחוב וקראה: „...הספרות איננה כלולה בתחום שיפוטו של בית המשפט הפלילי. בספרות יש להלחם בעזרת רעיונות — לא במחנות ובכלא".

מוסקווה. 1959 1 בנובמבר. לפסטרנק הוענק אך זה עתה פרס נובל לספרות. הסופרים גירשו אותו מן ה„אגודה". בעמודי העתונים שפע מכתבי פועלים. „החלטה נכונה", „צפרדע בביצה". מפעילי מחפרים, קודחי נפט, מהנדסים, מורים, מסגרים.

אני במכונית. ליד ההגה בחור כבן עשרים. דמות מסורבלת, צרת כתפיים ופנים, גבוהה. רק הידיים מאובקות את ההגה עקיצה.

אני יושבת לידו ובינינו, על המושב, עתון. לחשוב אני יכולה רק על פסטרנק. נאומי הסופרים, מאמרים וכתבים בעתונים, והחטא הפרטי שלי בהעדרי משם, כ„האגודה" בעת שגירשו אותו — האלם שלי. אני מנסה למצוא מפלט בשירה, בשירה שלו. אולם מבין השירים שלו עולים בזכרוני רק שירי הדלות.

...ירדה עלי עלטת הלילות,
אלפי משקפות כצרעות...
...אך סדר הדברים תוכנן זה כבר.
את סוף הדרך אין שונות. נגזר...

זה — „האמלט" אשר נכתב כעשר לפני עשר שנים. אך הנה שורות ישנות יותר, אהובות עלי במיוחד:

הנה לי ההנשא מעל מוות בווי:
בקרת, בכפרה, הלבש בליל גופי.
עם שחר הבהילני מעל אגם עכור,
ירח, הכל גמור; ירח בי במעופי.

ובכן, מחלוצה, יורים, בבעתי... האם זה כבר סוף, או רק התחלה הקץ?
ופתאום, כמו בהזיה אוטילי אני, נבון יותר כפי

בוריס פסטרנק
„הכל גמור; ירח בי במעופי!"

...קודה רק בחיים כבה, מפנה אלי הנהג את פניו בחיות:

„קראת, אזרחית? — הוא מניף מכנו על גליון „ליטרטורניה גאזטה" המקפיץ — איזה סופר, נדמה ששם משפחתו פסטר, מכר את עצמו לאויבים וזרק לארץ וכתב מין ספר שהוא את העם הסובייטי. קבל מליון דולר. אוכל את הלחם שלנו ומזנב אותנו. נו, בידיים האלה — אכתנו עצרנו ליד אור אדום הוא ניתק לרגע את ידיו העבות מן ההגה — בחיי בקומבינה, אני עצמי הייתי בשבילו. אבל נו, השריץ..."

●

ידי הפועל המכובדות חבקו מחדש את ההגה. יותק, נוסעים. על המושב ביני ובין איש שיחי מונח עתון. כמה מכתבים מלבבים. יודר הקולחוז על שם לנין מן הכפר גוליי־בוריסובקה „מקדם בשמחה את ההחלטה על נטילת התואר הרם 'סופר סובייטי' מפסטרנק". הכורה הוותיק של המחצבה בסטאלינגרד גם הוא מרוצה: „לא, אני לא קראתי את פסטרנק — הוא מודיע — אבל אני יודע: בספרות טוב בלי צפרדעים". כותרת המכתב: „צפרדע בביצה".

נייר הוא דבר רופס. אפשר לקמטו ביד אחת ולהטילו מבעד לחלון. לקרוע לגזרים או לשרוף. אבל ביני ובין איש־שיחי הוא היה כחומת בטון־מזוין. הסופר הגדול, שאת שיריו וסיפוריו אהבתי בנעורי, היה בעיני הנהג ריקא האוכל לחם חינם.

„פסטרנק ולא פסטר — אמרתי אני מבעד לחומה — כל מה שאומרים וכותבים עליו בשבילך אינו אמת. מוליכים אותך שולל. זה סופר רוסי גדול. הוא לא בגד באיש. הוא אוהב אותך. הוא אמר עליך את השורות הבאות:

בהערצה נוכרת.
הבטתי, סוגד.
כאן היו זקנות וטף,
תלמיד וגם עובד...

הנהג לא שמע אף שורה אחת. בינינו — חומה. ישבנו זה בסמוך לזה, כבקודם, ורק כבה דפי נייר הפרידו בינינו, אבל קולי לא הגיע עדיו.

הגענו. הסתכלתי במונה והושטתי לנהג כמה.

„פסטר, פסטרנק, מה זה משנה — אמר — את, אזרחית, אתה משכילה ולא קוראת עתון? ואני לא צריך את 20 הקופיקות שלך. אני לא לוקח דמי שוחד..."

והוא החזיר לי את מטבעותי בתנועה גאה ובלתי נכנעת, כאילו היו אלה 300 לייש שהוצעו לו על ידי מעצמה זרה תמורת בגידה.

●

נזכרתי באותו מרסו זה בתחילת ספטמבר 1973, כאשר שוב כלאו עמודי העתונים ב„זעם ההמוני" — ובפעם המי יודע כמה! — עתה נגד שני אישים דגולים בארצנו: סאחארוב וסולז'ניצין.

...שנת 1968, מוסקווה, דצמבר. יום של שמחה לאלכסנדר סולז'ניצין במלאות חמישים שנה. הרדיפות נגדו כבר החלו אבל עדיין היו קטנוניות. אגודת הסופרים עדיין לא גירשה אותו משורותיה, אך כבר איננה חוגגת. כמאה קוראים של יצירות סולז'ניצין, שנדפסו ושלא נדפסו, שולחים אליו לריאזאן מברק ברכה. גם אני.

„בקולך דיבר האלם עמנו. אינני יודעת סופר שכח המתיגע לו ואשר חיה מוכרח לבוא כמוך. במקום שהמלה לא מתה שם ניצל העתיד. ספריך העצובים פוצעים ומרפאים את הנשמה. אתה החזרת לספרות הרוסית את עוצמתה הכבירה".

העוצמה שהחזיר סולז'ניצין לספרות הרוסית היתה למחנקה של אגודת הסופרים. הוא לא היה כבידה כוחם. אגודת הסופרים של ברית המועצות הוא מוסד מינהלי שהוקם כדי לשלוט. העוצמה איננה דבר ברי־שליטה. היא עצמה שלטת.

●

...1969. נובמבר. סולז'ניצין מגורש מאגודת הסופרים באמצעים מינהליים, על ידי נשיאויות ובוררויות, אפילו בלי כינוס ארגון הסופרים במוסקווה — דבר שיוכר בו את פסטרנק. ובעצם, מה לזה ולסופרי מוסקווה? הרי סולז'ניצין תושב ריאזאן. שם כבר גירשו אותו. כמובן בקנה מידה של ריאזאן. גמושה שאינה ראויה לכינוס המוסקבאים בגולה.

אמנם, יהודים וסופרים שהתייצבו לימינה של גמושה זו. בין העשרים ושלושה שכתבו הייתי גם אני. הברקתי לנשיאות אגודת הסופרים כי אני סבורה שגירוש סולז'ניצין הוא חרפה לאומית לארצנו.

...ספטמבר. הסתה נגד האקדמאי סאחארוב ובאותה שנה גם נגד סולז'ניצין, אשר בשנת 1970 הוענק לו פרס נובל ובכך עורר נגדו רדיפות שונות ובכל זאת אור עז להגן על אחרים.

אקדמאים, סופרים, פסלים, מלחינים, אבנים מביעים דעתם בטורים סדורים בעיתונים. והנה גם תגובות של „אנשים פשוטים", פועלים, התנהלות מאורגנת של זעם העם הסטיכי, אשר כפי שהוחלט עליו ללבוש צורה של התפרצות טבעית של הר־געש.

מובן מאליו, איש מן הזועמים והמתכתבים אינו יודע שמץ דבר על המדען סאחארוב, על פעולותיו, הצעותיו ומחשבותיו. ברכבת התחתית ובחשמליות מתנהלות שיחות על איזה נבל, אחד סאחרביץ', הצמא למלחמה. ואולי בגלל שמו אינו סאחארוב אלא, באמת, צוקרמן?

היכן אתה, איש־שיחי הוותיק, הנהג־הנער צר־הכתפיים, בעל ידי הפועל המהורות? הכאן מאמין אתה לכתוב בעיתונים? הגם עכשיו אתה שונא את האקדמאי סאחארוב לפי המצאויות שכותבים עליו העיתונים, כפי שבשנת 1958, לפי אותן מעשיות, שנאת בכנות את פסטרנק, ובשנים אחרות — וגם עכשיו — סולז'ניצין?

„אני לא קראתי את פסטרנק, אבל אני יודע: לספרות טוב יותר בלי צפרדעים". „אני לא קראתי את הרומנים של סולז'ניצין אבל אני כופה תדהמה..." ואולי, איש־שיחי לשעבר, נהג המונית, בגרת ההפכתה באו ואתה יודע כי לפני שמתיאאים מעצם על שיר או רומן או על מחשבה שונה, ולפני שמתבררים

אלכסנדר סולז'ניצין
„ספריך פוצעים ומרפאים את הנשמה"

בגולה, צריך להכירם, וצריך לחשוב על כל דבר בעולם בעצמך, בשכלך שלך, ולא בשכל העיתונים?

●

די חומה האטומה המוקמת בשיטתיות ובודה על־ידי השלטונות בין יוצרי הערכים הרוחניים ובין אלה שלמענם נבראים ערכים אלה גבוהה מאז שנת 1958 והתעצבה ביתר משנת 1969. חומה בלתי־חדירה, שאינה מניחה „לעם הפשוט" לשמוע את קולה נביאיו וקדיבנותיו.

חומה איתנה זו, עשויה בטון מזוין, איננה נמוכה כלשהו ואיננה מזיקה פחות מחומת ברלין. כאשר מתבצע ליד חומת ברלין, המפרידה חלק של העיר ושל העם שהחלקו השני, נסיון לחמוק דרכה, פותח השומר בירי. כל יריה מהדהדת בעולם כולו ובמפיכה ליבו של כל גרמני ולא־גרמני. המאבק על נשמת האדם הפשוט, על הזכות ליצור אתה מגע מבעד לחומה הכבודדה, מתנהל בארצנו בדממה. אי־פעם כתב על חומה זו המשורר אוסיפ מנדלשטם:

אנו חיים בינינו, הארץ לא חשים.
דברנו לא ירחיק מעבר קיר.
וכאשר אנחנו בהצירפת לוחשים —
ההררי הקרמלאי אזי נזכיר.

„ההררי הקרמלאי", סטאלין, מת, אבל מעשהו חי. הבצורים הנרחבים באו במותו אל קיצם. בבתי־הכלא ובמחנות יושבים עכשיו לא עשרות מיליוני חפים מפשע, אלא אלפי אנשים. ואשמת כולם אחת היא — המלה.

מבעד לחומה שוקים השקר העיתונאי, וחומה בין שחשבו ושאינם חושבים, אין המלה חודרת. זעק! — איש לא ישמע; אולי יגיע קולך רק אל כמה מאות אנשים מבעד לסדק שפרץ „סמיזדאט" בחומה.

אולם בימים אלה נסתם סדק זה בכוח על ידי הק.ג.ב. — בחיפושים, בעונשי מאסר, בריקות בבתי־חולים. ואם כבר תגיע הצעקה ותחדור מבעד לחומה, לא ישמעוה אלא מאות ספורות, שעה שאוכלוסיית ארצנו מונה 250 מיליון — והמיליונים האלה מתבוררים. לא בגלל אותם אנשים המחזיקים בהעמדה בשירה כול כוכבת ידיה, בעצירה בבתי־כלא ובמחנות הסגר ובבוקר. את האשמה החוסמת את הדרך אל האמת, אלא בגלל אלה המתאמצים להבקיע את החומה עד כלות כוחם, בבלא עצמה עלכם, בשבתם וקולם, ולהגיע אל בני עמם אשר מעבר לחומה.

●

עורכי עתונים יבואו בעצמם או יטלפנו לביתך, ובהשתמשם ב„סיגנון העממי" יחברו למענך את הנסך ואת התמרמרותך. לך לא ייוותר אלא לחתום על פיסת הנייר, ואתה תחתום.

הראשונים שקמו והוקיעו את האקדמאי סאחארוב היו עסקני המדע, האמנות והספרות. אל אלה אין בדעתי אף לפנות. הם משכילים, הם יודעי ספר, הם יודעים היטב היטב את הערך האמיתי הן של סולז'ניצין, הן של סאחארוב ובעיקר של עצמם. אל אלה אין טעם לבזבז מלים.

החתימה שוסטאקוביץ' על מחאת המוסיקאים נגד סאחארוב מוכיחה בצורה נחרצת, כי „בעיית פושקין" נפתרה לתמיד. הגאון והרשעות עולים בקנה אחד. הגאון השקר, הגאון והבגידה.

חברי האקדמיה למדעים, חברי אגודת הסופרים וחברי „איגודי יצירה" אחרים, ובראש ובראשונה אלה הגוררים אותם בחבל, כבר שקלו הכל יפה. הם יודעים היטב מה הם יוצרים. הם מבינים כיצד ובכמה סאחארוב וסולז'ניצין, איש כדרכו, עומדים להם למכשול.

אל אלה, אל הסופרים, הציירים, המוסיקאים, השחקנים והמדענים אינני רואה כל טעם לפנות. הם יודעים גם בלי הסברי שלי היכן האמת. הנרדעים שבהם, הבוגדים המקצועיים, זה כבר אין להם כל קשר עם המדע, עם הספרות או עם האמנות; והמובלים — המוכשרים, אוהבי הספרות, האמנות והמדע — מבינים כי „אסור לאבד את הקשר עם הקוראים", עם הצופים ועם המאזינים, ולהם נוח יותר למכור את הבלה. הם סבורים כי אם לא יחתמו על המיספר שהוכן עבורם על ידי השלטונות יפסיקו הוצאות הספרים להוציא לאור את חיבוריהם המדעיים, את הרומנים והסיפורים והשירים שלהם, יפזרו את הסדר של מאמריהם המדעיים או ספריהם שכבר הוכנו לדפוס, לא יתירו להם לנסוע לחוץ לערוך קונצרטים, יסגרו את תערוכות תמונותיהם.

ואז? מה יעלה בגורל הספרות המדע והאמנות האומללים? מה יהא עליהם? זאת אין הם מעלים בדעתם. אי־אפשר לקיצה זרים מן הלב — הוא יפסיק לשאת פרי. אינני יודעת איך זה במתמטיקה או בפיזיקה, אבל בספרות, במלה, אי אפשר. כתבו את הרומנים שלכם, את הסיפורים, את השירים, הביאו אותם לדפוס! אתם כבר אינכם.

●

פנייתי אינה אליכם, אלא אל אותו בחור על יד ההגה, אשר אי־פעם, בלי שקרא שורה אחת של פסטרנק ובלי שידע בדיוק את שמו, האמין בכל נפשו כי בוריס פסטרנק אוכל חינם את לחמנו, שונא את עמנו, מכור לאויבים שמעבר לגבול.

מי יודע אם אתה שומע אותי, אבל אני פונה אליך, אל מה שקרוי „האיש הפשוט". הוא כלל וכלל אינו פשוט וכלל וכלל אינו טיפש, אבל הוא אינו מיודע. הוא מובא במבוכה. בורותו — גורלית. גם לגביו וגם לגבינו.

„זעם התמרמרותו" נגד חבר האקדמיה סאחארוב באים לידי ביטוי במלים גדושות שכתב הדייר למדעים הסבניים ו.ו. סיצ'ב ב„איזווסטיה" ב־3 בספטמבר. למחרת מצטרף אליו המכונאי מ. ולאסוב ובחורים מחזיקים כחדי דוניצק, גם הלנינגרדים, שני „גיבורי העמל הסוציאליסטי" בבית המרכשת על שם קירוב, וכן חבר הסובייט העליון. גם ברוסטוב מרעה הרוחות.

„כאשר קראתי בעתון על המעשה, או נכון יותר על הצעד האנטי־סובייטי של האקדמאי סאחארוב — כותב הרתך ט. אולהוב — הייתי מזועזע עד עמקי נשמתי. חשבתי לי, אילו הייתי באותה מסיבת עתונאים שבה השמיץ סאחארוב את ארצנו, הייתי אומר לו זוג מלים טובות".

זה — בעתון „סובייטסקיה רוסיה". אני משערת כמה מרוצים היו עורכי העתון בגלותם ביטוי „עממי־אמיתי": „זוג מלים טובות".

הקולחוזאים גם הם אינם מפגרים. „הם מזועזעים עד מעמקי נשמתם ממעשיו הבלתי מהוגנים של האקדמאי סאחארוב" („פראוודה", 4 בספטמבר).

העם „מזועזע עד מעמקי נשמתו". ועוד איך! הסופר ואדים קוז'בניקוב (עורך הירחון הספרותי „זנאמיה") הסביר לקולחוזאים, לכורים, לתרסים, ולעובדי הקומביינים כבר ב־30 באוגוסט, מעל דפי „איזווסטיה", כאילו סאחארוב — שמעו, שמעו! — דרש למרבה ההרצבה את „התערבות האימפריאליזם בעניינים הפנימיים של ארצי ושל הארצות הסוציאליסטיות האחיות".

●

כיצד יכול העם הסובייטי כולו שלא להתמרמר? גם אני הייתי מתמרמרת אילמלא ידעתי מה טיבו של ואדים קוז'בניקוב... אינני יכולה לברור הגדרה לו ולצעד שעשה (אולי צריך לבנות ראש המשטר של חומת ברלין, ואת דבריו — קליעים המכוונים באנשים השואפים להתאחד עם בני מולדתם). קוז'בניקוב הודיע לקוראים בשלושה מיליוני עותקים, שהאקדמאי סאחארוב קורא בגלוי להתערבות בארצנו. כיצד אפשר שלא להזדעזע?

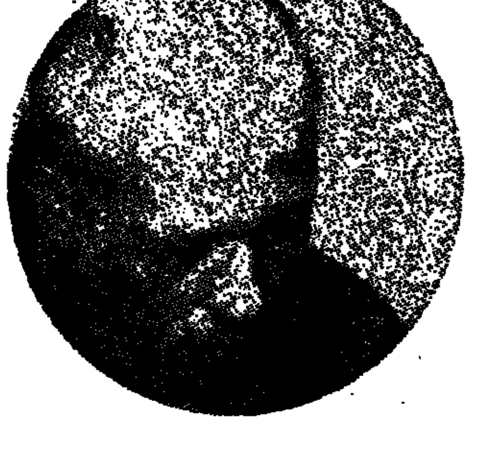

אנדריי סאחארוב
„הניחו לי להיכנס לאולם המשפט"

אני מרשה לעצמי לומר מה, לאמתו של דבר, עשה האקדמאי סאחארוב ולמה הוא קורא. הפיסיקאי הסובייטי המפורסם, חבר האקדמיה למדעים של ברית־המ, אשר הוכתר שלוש פעמים בתואר „גיבור העמל הסוציאליסטי" ופעמיים הוענק לו פרס המדינה, הרכיב בשביל המדינה הסובייטית את פצצת המימן.

כשום־כך, חברים, פועלים וקולחוזאים, הוא לא אכל לחם חינם אלא עבד ונתן בידי המדינה הסובייטית את הנשק הכביר ביותר בעולם. ומן הכסף הרב שקיבל כחתן פרסים הקדיש 150 אלף רובל למכון האונקולוגי הממלכתי ול„צלב האדום".

השמעתם על כך?

ואם הוא הרכיב את פצצת המימן, אולי, בכל זאת, הוא אוהב מלחמה?

לא, חברים, קולחוזאים ופועלים ועובדים סובייטיים. הוא היה ראשון שהשמיע בקול רם הרהורים על מה שקרוי עכשיו „הפגת המתיחות הבינלאומית". הוא כתב מספר מאמרים גדולים והדוקים בעולם כולו, ובהם הציע לא לצבור עצמות אלא לצבור מחשבות כיצד להציל את האנושות מאימת מלחמה, רעב, חולי, כליה; כיצד להציל את הטבע, את האנושות ואת הציביליזציה מאובדן.

●

אך הוא עשה משהו חשוב עוד יותר. הוא חשב על גורל האדם, על גורל כל יחיד ויחיד ממשי, ובראש ובראשונה על היחיד בארצנו שלנו. ובכך

(סוף בעמ' 26)

נשים ללא גברים
משפחת ארזי
החיים נעשו יקרים
דיוקן החודש: צ'יץ'
צעירה עוזבת בית
את
יולאנדה בן־חיים „נסיכת ישראל"
136 עמ' פברואר, 4.00 ל"י

هكذا من الاصل

שמעון פרס · גם בחיל וגם ברוח

פרק שני מתוך מסה על ד. בן־גוריון

חייו של בן גוריון, התחלקו לשלושה פרקים עיקריים — כ־15 שנים הוא עמד בראש ההסתדרות, כ־15 שנים — בראש הסוכנות, וכ־15 שנים בראש המדינה. קריאתו וכתיבתו ליוו את תפקידיו והם מהווים רקע ועומק לכל פרק מפרקי חייו.

בתקופה ההסתדרותית שלו הוא הירבה בקריאת ספרי מהפכה וסוציאליזם, ופסיכולוגיה המונית (הוא היה מספר שהוא קרא את כל 40 הכרכים של לנין, והוא סיפר לי פעם שהיה מבלה בספריה העירונית של ניו־יורק ימים תמימים בקריאת ספרי פסיכולוגיה). באותה תקופה הוא גם פירסם את החיבור שלו „ממעמד לעם", [illegible]

בתקופת הסוכנות שלו הוא הירבה לעסוק בהיסטוריוסופיה של העם היהודי, הוא החל להתכונן למדינה היהודית. הוא חזר אז לקריאה היסטוריה יהודית, [illegible] הוא גם פירסם, אחרי כן, את גירסתו לגבי ההיסטוריה היהודית. [illegible] לשערי הפילוסופיה היוונית [illegible]

בפרק השלישי, בראש הממשלה ושר הבטחון, קידם את עניין הבטחון למדינה, [illegible] התכונן בן־גוריון לתפקידו כשר־הבטחון. [illegible] לא היה ספר בתחום ההיסטוריה הצבאית והאסכולה האסטרטגית שנעלם מעיניו.

תנ"ך ומדע

הספר שהיה קרוב במיוחד ללבו היה זה של תוקידידס על מלחמת הפלופונסוס. [illegible] הוא קרא את זכרונותיהם של אנשי „השומר" ו„ההגנה", הבריגדה המחתרתית. [illegible]

באומי המלחמה שלו ניתן למצוא הד לקריאתו הענפה הזו.

במובן, כל קריאה נעשתה על רקע המקור הגדול והמלהיב שלו: התנ"ך. [illegible] באופן כרוכה מצויים דברים אלה בספר עמוס: [illegible] „לקנות בכסף דלים ואביון בעבור נעליים". [illegible] „ביום ההוא אקים את סוכת דוד הנופלת" [illegible] „יתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו" [illegible]

משקמה המדינה הוא היפנה את מבטו למדע — הוא ראה במדע את יסוד האיכות. [illegible]

[illegible]

תלמיד ומורה

הוא היה תלמיד של ספריו ומורה של עצמו. [illegible] בן־גוריון [illegible] בודפירא [illegible] „אל תבקש להיות [illegible]" [illegible]

תמונתו של בן גוריון כאיש לוכד מעולם לא תהא שלמה אם לא נזכור [illegible] — זכרונו הפנומנלי. [illegible] — אהבת הפרטים שלו. בן גוריון סיפר לי שהוא היה מסוגל [illegible] הנציב העליון [illegible] כ־4 שעות, ולחזור מלה במלה על מה שנאמר בה על ידי כל אחד משני הצדדים. [illegible]

בראשית שנות 60, הגיע לארץ [illegible] מניגריה, ד. בן־גוריון [illegible] הוא התעייף בסטטיסטיקה [illegible] לאגוס [illegible]

כאשר מדבריו אלה של בן גוריון [illegible] כיצד הוא הכין את [illegible] ומהיכן הוא שאב את המספרים. [illegible] ניגשתי לבן גוריון ושאלתי, מהיכן הוא נטל כל [illegible] של המספרים הללו? מילא, ניגריה של עכשיו, [illegible] אבל מהיכן לו המספרים של [illegible] התשובה היכתה אותי [illegible]

קירבה ומריבה

[illegible]

אופטימיות גורפת

[illegible]

כוח הכרעה

[illegible]

עיניים פקוחות

[illegible]

הממלכתיות בראש

[illegible]

השפעה והאצלה

בן גוריון התעניין בבבצעי הצבא [illegible]

מדע המחר

[illegible]

טכנולוגיות חדשות

[illegible]

(סוף בעמוד 26)

„אבקש לשמור את הסליל עד לאחר המלחמה"

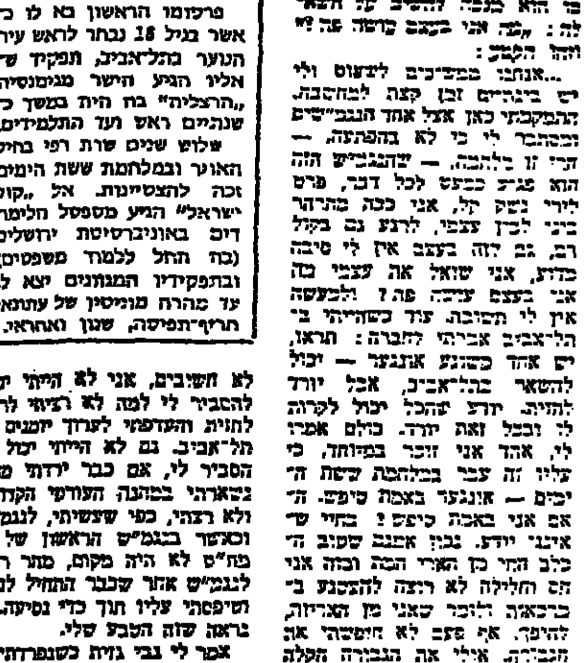

בן 26 היה רפי אונגר, מבכירי הכתבים של „קול ישראל" כאשר נפל במלוי תפקידו העתונאי בחזית סיני במלחמת יום־כיפור.

פרסומו הראשון בא לו כאשר בגיל 18 נבחר לראש עיר הנוער בתל־אביב, תפקיד שאליו הגיע הישר מגימנסיה „הרצליה" בה היה במשך כשנתיים ראש ועד התלמידים.

שלוש שנים שרת רפי בחיל האויר ובמלחמת ששת הימים זכה להצטיינות. אל „קול ישראל" הגיע מספסל הלימודים באוניברסיטת ירושלים (בה החל ללמוד משפטים) ובתפקידיו המגוונים יצא לו עד מהרה מוניטין של עתונאי חריף־תפיסה, שנון ואחראי.

[illegible]

22.2.74 – ל' בשבט תשל"ד

[illegible]

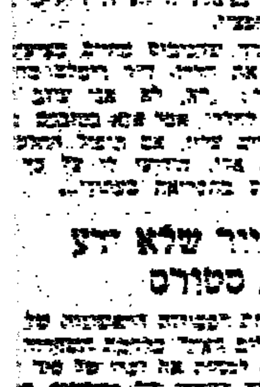

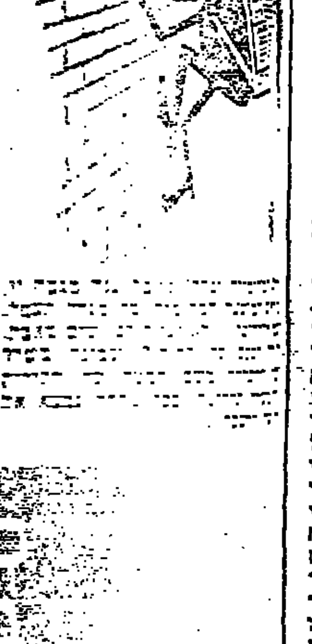

מהיולה עד אילה

שיחרות

בפתיחת הכנסת השביעית קיבלה ראש הממשלה את תפקידה עם רוב של 104 ח"כים. ואילו בכנסת השמינית היא מבקשת להקים ממשלת־מיעוט עם 58 ח"כים. — אמר השבוע אחד הח"כים והוסיף: „זהו בפיחות גדול מאד אפילו לפי קנה־המידה של ספיר"...

העתון של מחר

בישיבת סיעת המערך, שנערכה ביום ג' לפנות ערב, עדיין לא ידעו אם אמנם תקום אותו יום ממשלה או לא — למרות שזה היה היום ה־21 והאחרון בשליחות שהטיל הנשיא על ראש הממשלה.

אמר מזכ"ל העבודה, ח"כ אהרן ידלין: „הייתי כבר רוצה לדעת מה יהיו כותרות העתונים מחר".

השיבה לו גולדה מאיר: „הרגע, גם הנשיא ואני לא יודעים מה יהיה כתוב עלינו בעתון מחר".

חופשת לידה

ח"כ יגאל הורביץ הצביע השבוע על כל מערכת הזכויות הסוציאליות אצלנו, הד בניה במוסד הגיוני, וקרא: אצלנו גברים מקבלים חופשת לידה.

הסכים עמו חברו לסיעה ח"כ זלמן שובל שישב אותה שעה על הדוכן: בהחלט, הם מכניסים אותנו להריון והם מקבלים חופשת לידה.

העירה ח"כ שולמית אלוני: אני הייתי רוצה לראות איך אתה נכנס להריון?

ענה ולכן שובל: רק שלא תסייעי לי בכך.

קירות חלקים

לפגישה שקיימו השבוע ראשי המועצות של ערי הפיתוח בארץ, השמיע ראש המועצה המקומית של המושבה מנחמיה (מעמק הירדן) מר בנימין שליסא, בקורת חריפה ביותר נגד המגמה לחלק את נושא הבניה בארץ בין משרדי השיכון והקליטה.

בתגובה על הביקורת של מר שליסא שה־רשויות המקומיות ינהלו מאבק נגד מגמה זו, אמר ראש המועצה המקומית של מגדל העמק, מר צבי אלדרוטי: „לא יעזור לנו שום מאבק. נוכל רק לטפס על הקירות שבונה משרד השיכון ולהתגלגל משם למכה על הקירות שבונה משרד הקליטה. בכל מקרה נמצא את עצמנו על הרצפה"...

מיהו גוי

שר החוץ אבא אבן קיים שלשום שיחה ממושכת עם הרב הראשי שלמה גורן, בה מסר לו מידע על בעיותינו בזירה המדינית.

כאשר שאלו את אבא אבן לאחר מכן על מה הוא שוחח עם הרב גורן, הוא הפטיר כלאחר יד: הסברתי לו „מיהו גוי"...

מבקש לדעת מראש

בכנסת הגדולה המרווחת המשופצת בחדרים מרובים, קשה למצוא מקום שקט לשיחה. נאלץ איפוא, מראיינם של שני חברי כנסת צעירים „לפלוש" לחדרו של ד"ר אלימלך רימלט, מראשי הליברלים והליכוד. רצה המקרה ובדיוק ברגע שהמראיין שאל את מרואייניו, אם יש, לדעתם, להחליף את המנהיגים הוותיקים והמבוגרים באנשים צעירים, נפתחה הדלת וד"ר רימלט בא ליטול את חפציו.

כדרך שהנימוס מחייב מציעים לו לפנות מיד את חדרו. ד"ר רימלט מחייך בנעימות ואומר: „לא, לא, אני עוזב עכשיו ואיני זקוק לחדרי, אבל אנא בטובכם, בנושא שאתם מדברים עליו, אם תיפול החלטה סופית גם ביחס אלי, הודיעו לי על כך קודם, שלא אופתע מהקריאה בעתון"...

הדוור שלא ידע את סטורס

את הפעולות הראשונות של עיריה ירושלים לאחר מלחמת השחרור בשנת תש"ח היתה למחוק את זכרו של סיר רונלד סטורס, מושלה הצבאי של ירושלים סמוך לכיבושה בידי הבריטים. הרחוב שנקרא על שמו של סטורס נקרא מעתה על שמו של המלך כורש.

אולם מבצע החלפת שמות זה לא שכנע את רושם החברות במשרד המשפטים. אל חברה מסחרית שהוקמה עוד בתקופת המנדט, אשר משרדה הרשום היה ברחוב סטורס נשלחה בימים אלה תזכורת ובה דרישה להשלום אגרת רישום שנתית.

אך המכתב שנשלח לפי כתובתה של החברה ברחוב סטורס הוחזר בצרוף חותמת של הדואר „כתובת אינה ידועה". רושם החברות לא התרשם מעובדה זו ושלח לחברה מכתב נוסף, הפעם אל כתובתו של אחד ממנהלי החברה ובו התראה ש„שינוי הכתובת ללא הודעה לרושם החברות תגרור אחריה תשלום קנס של 75 ל"י".

דרך אגב, בנין הדואר הראשי בירושלים נמצא ברחוב המלך כורש לשעבר סטורס...

בהי"ד אמא

לאחר הופעת הבכורה שלה על דוכן הנואמים בכנסת בירך שר הבטחון את גאולה כהן, שהיתה אם להייל בצה"ל, בחמימות רבה.

„אני יודע כי גאולה לא שירתה בצה"ל אולם אני יודע להעריך את שירותה לבטחון הכללי של המדינה (הכוונה ללח"י). ואם מותר לי לומר כך כשאני מדבר על שירות נשים ומאמין בבהי"דים שלנו (בסיסי ההדרכה) הרי שבהי"ד אבא הוא אחד הבהי"דים המכובדים ואין לי ספק שבהי"ד אמא גאולה כהן הוא בהי"ד מעולה".

הסברת יחיד

שיא ישראלי בשיגור מכתבים למערכות עתונים בחו"ל, צפוי להזקף לזכותו של פרופ' צבי ליפקין, מהמחלקה לפיסיקה גרעינית.

פרופ' ליפקין, ביוזמתו שלו, שוקד — בנוסף לעבודתו המדעית — על שיגור מכתבי הסברה הנוגעים לעמדת ישראל בתחום החוץ והבטחון. עד כה, במשך שש שנים — מלחמת ששת הימים — הוא שלח 200 מכתבים, אשר ארבעים מהם פורסמו בעתונים כמו ה„לונדון טיימס", „כריסטיאן סיינס מוניטור" ואחרים.

פרופ' ליפקין מעלה במכתביו גם עובדות בלתי ידועות. כמו זו שנלקחה מהאנציקלופדיה בריטניקה, מהדורה 1911, בה מסופר כי בשנת 1905 היתה האוכלוסיה של ירושלים מורכבת ברובה מיהודים. עובדה בלתי ידועה אחרת נוגעת לחצי האי סיני, שבמשך 5000 שנה לא היה שייך למצרים, אלא רק משנת 1906.

חרום

ח"כ ד"ר יהודה בן־מאיר, מראשי הצעירים במפד"ל, תקף השבוע בחריפות את המערך מעל דוכן הכנסת, על שהוא מכריז כל העת כי זוהי שעת חרום בישראל, אך יחד עם זאת אינו מוכן לתת ידו להקמת ממשלת חירום לאומית.

שיסע אותו ח"כ יצחק בן־אהרן: לפי שעה עשיתם חרום בממשלה.

תיקן אותו בן־מאיר: כרגע יש רק חרום בלי ממשלה.

מרוסיה באהבה

הפתעה ציפתה לפקידה באחד הבנקים בנתניה, עולה חדשה מברית־המועצות: היא קיבלה מאחותה הנמצאת ברוסיה חבילה ובה צנימי לחם וביסקויטים.

במכתב שהגיע בעת ובעונה אחת כתבה

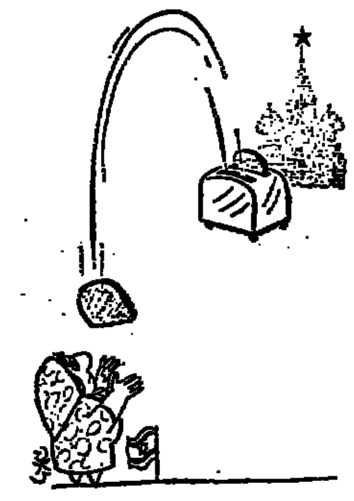

לה אחותה, כי עדיין זכור לה סבלן בימי מלחמת העולם השניה, כאשר שהיתה רעבו ללחם. ודאי לה שקיים מחסור בלחם בישראל, השרויה במצב מלחמה.

ספר הזכרונות

התנדבות בצומת גנגיה, הדואגות לכיבוד החיילים המזדמנים לצומת בדרכם לבסיסיהם או מהם, דאגו גם לספר זכרונות, בו הביעו החיילים את הערכתם ותודתם על האירוח. ספר הזכרונות הכיל גם ציורים והיווה מיסמך המשקף את חווי המלחמה.

מהבנו „הכיל והיה", משום שספר הזכרונות הזה איננו עוד. לדברי המתנדבות — יתכן שנלקח בטעות על ידי חייל שמיהר לנסוע ושכח להחזירו, הכל.

ואין זו השיכחה היחידה בה נגלו אלמונים למתנדבות. בימים האחרונים נפרץ הדוכן ונגנבו משם מכונת חיתוך ללחם ומצרכים, והמתנדבות מקוות שעוד יוחזרו למקומם.

הידוק חגורה בדגניה

קבוצת דגניה א' החליטה באסיפה הכללית על „הידוק החגורה" בשנה זו ע"י מחיקת תקציבי הנופש והנסיעות לחו"ל בתקציב הקבוצה לשנה זו.

עלון הקבוצה המספר על כך, מבהיר את הגורמים להחלטה זו: עליית מחיריהם של מוצרי הצריכה שחייבה הגדלת התקציב האישי

לכדי 2055 ל"י למשפחה ול־1045 ל"י לבודד, והתחייבותה של הקבוצה לרכוש מלווה מלחמה מרצון בסכום של 120 אלף ל"י. בביטול סעיפי הנופש והנסיעות לחו"ל הוסך הקבוצה סכום הזה — 120 אלף ל"י.

בשולי הידיעה על החלטה זו לחברי הקבוצה מסביר העלון מדוע יש לספר לחברים על החלטה שנתקבלה באסיפה הכללית של הקבוצה: „כמספר המשתתפים באסיפה הכללית היה זעום ולא נשמעה שום התנגדות"...

פנסיה

שר הבטחון, משה דיין, ביקר ביחידה ברמת הגולן. לאחר שנשא את דבריו, נשאל שאלות. הקשה חייל בן יגור: „כמה כסף תקבל אשה שבעלה ימות בצבא ב... זקנה"...

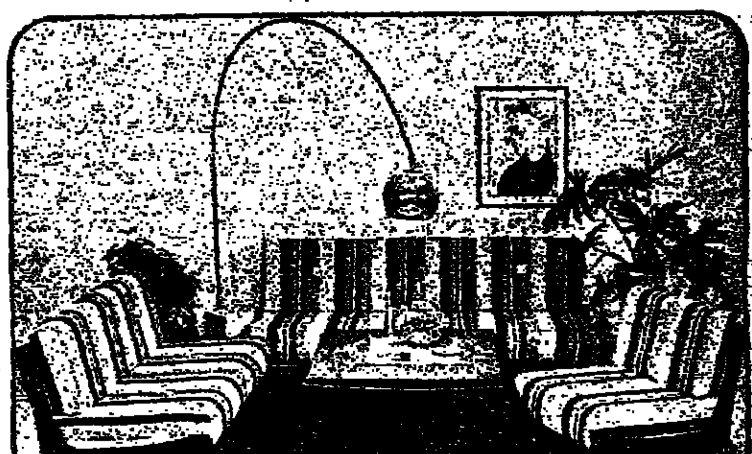

רהיטי אפרתי מזמינים אותך
לבוא ולראות
מבחר רהיטי איכות
במחירים ללא תחרות.

רהיטי אפרתי
תל־אביב, רחוב הרצל 102 • טל' 824777
תל אביב, התחנה המרכזית, רח' הנגב 4 • טל' 30335
חולון, ליד קולנוע ארמון, בכר ריצנו 4 • טל' 843676

בבית ראנדולף הרסט עונים לטלפון עם צילצול הראשון...

אחרי החטיפה: ההורים ראנדולף הרסט ורעייתו פונים בקריאה לחוטפים

מאת סול פט

סן־פרנציסקו

„מי שמצייר את העולם, צריך לצייר את הצללים הקודרים כשם שהוא מצייר את האורות", כתב בשעתו איל־העתונות האמריקני ויליאם ראנדולף הרסט. משפט זה לובש משמעות מעמיקה בבית בנו ראנדולף, שבתו פאטרישה נחטפה בידי קבוצה מוזרה של מארכסיסטים קיצוניים.

ליד דלתו של הבית הלבן הגדול, הבנוי בסגנון פרובינציאלי צרפתי, מופיע נהג מונית. „הייתי מסיע את פטי למגרש הספורט — הוא אומר — אם היתה דרך להחליף אותה בי, הייתי מוכן".

במרכז העיר, בחדר החדשות של המערכת ששם החל ויליאם ראנדולף הרסט את עלייתו הסוערת, נכנס לאיתו פנסיונר בן 74, מי שהיה עורך המיברקים. גם הוא מציע עצמו כתחליף לפאטרישה הרסט המוחזקת כבת־ערובה בידי חוטפיה. ועוד שניים מעובדי „סן־פרנציסקו אקזמינר" התנדבו לתפקיד זה.

על לוח המודעות של ועד העובדים מדביק אחד מעורכי־המשנה פתק של ביזאומים למשפחת הרסט: „כאב משפחתכם — כאבנו". מכל מדורות העתון באים חברי המערכת וחותמים שמותיהם.

בני אדם מתעניינים בענינים יסודיים: אהבה, רומנטיקה, הרפתקות, טרגדיות, נישואין — כתב פעם ויליאם ראנדולף הרסט — העולם איננו המדה ואור ושמש כולו. יש סערות ואופל. יש סבל ומות.

„מי שמצייר את העולם, צריך לצייר את הצללים הקודרים כשם שהוא מצייר את האורות הבהירים".

„מתוך ריסון מרובה"

הוא צייר את העולם בעתונאות־אור־וצל כסנוורת. אולם עכשיו מסקר עתונו את חטיפת נכדתו בזהירות, בלא שמץ מן הרעבתנות שבו היה מסתער הרסט על פרשת־פשע גדולה. במעטים ככל האפשר בכתיבה ססגונית. הכתבים, המסקרים את הפרשה עובדים „מתוך ריסון מרובה ובלא תוקפנות", כפי שהגדיר זאת אחד העורכים. עורכי־המשנה בחדר החדשות מדקדקים בכל אות של פרשת החטיפה, כדי למנוע טעות דפוס העלולה להרגיז את החוטפים.

החוטפים דרשו שהעתון יפרסם כרוז מבולבל של יותר מ־10 אלפים מלה. המערכת החליטה שלא לסדר טקסט זה, אלא לפרסם את צילומו, כדי שלא תהיה שום שגיאה.

המערכת פסלה מאמר מאת בעל הטור ויליאם באקלי, שקרא לפעולות תקיפות נגד טרוריסטים. בדרך כלל היה העתון מפרסם מאמר כזה.

בהילסבורו, פרבר של סן־פרנציסקו, בבית הגדול בתוך גן גרוב, מחכה משפחת רנדולף הרסט. החוטפים דרשו בין השאר, שהמשפחה תכלכל עניים ותוציא על כך מיליונים, והתריעו על „דיקטטורה של העמולה". דומה שהם סבורים כי הם נלחמים לא בבן ראנדולף, אלא באב ויליאם.

ההבדל בין השניים הוא רב לאין שיעור.

ויליאם ראנדולף הרסט עשה דרכו בעתונות בעוצמתה של סופה: ניהל את עתוניו ניהול אישי מובהק; חי חיי־מלכים; ופעם בפעם היה מזעזע

לפני החטיפה: פ. הרסט עם ארוסה

את העולם ואת תקופתו. בתקופת השיא היו לו 28 עתונים, והוא היה נותן הוראות מה ידפיסו ואיך ידפיסו, באמצעות שדרים שנפתחו בנוסח „בעל הבית אומר".

רכוש המשפחה הצטמק

את כל העתונים ניהל מארמונו בסן־סימיון (קליפורניה), בנין גותי מפואר בן 100 חדרים. באולם הגדול, בעל תקרה מגולפת גבוהה, היה מארח בסעודת־ערבית ליד שולחן שאורכו 16 מטר, תחת נברשות „אלגבריה" ענקיות.

בסן־סימיון היו 35 מכוניות, והיה מינחת למטוסים, כדי להטיס אל הארמון מטעמים בכל רגע — סרטנים טריים בתיבות מלואיזאנה, או 300 מנות קינוח שנעשו בלילה אחד בידי טבח בסן־פרנציסקו, כאשר „אקזמינר" העירו אותו משנתו.

כיום יש ברשת־הרסט רק שמונה עתונים, והעורך הראשי הוא ויליאם ראנדולף הרסט הצעיר. ראנדולף הרסט עצמו מטפל בעיקר ב„אקזמינר". אומרים שכל העתונים שנותרו בידי משפחת הרסט יש להם עצמאות הרבה יותר מבימי „בעל הבית". למשל, ראנדולף ביקש מעתוני הרסט להדפיס את החומר שחוטפי בתו דרשו את פרסומו — אבל לא הורה להדפיס.

שלושת בני ויליאם ראנדולף הרסט, שנשארו בחיים, חיים בפאר הרבה פחות משהיה הזקן רגיל. הרכוש העצמי של המשפחה הצטמק בשל העזבונות הגדולים שציווה לבני מוסדות סעד, מסים גבוהים, ירידת ערך הנכסים, ושינויים במשק הכלכלי של העתונאות.

לא ארמון פאר

הבית בהילסבורו הוא ביתו של אדם עשיר, אבל לא ארמון פאר. יש בו 22 חדרים. הוא ניצב על שכונה דומם, עם בריכה שחיה לא גדולה ולידה בית־מרחץ קטן ישן. למשפחה

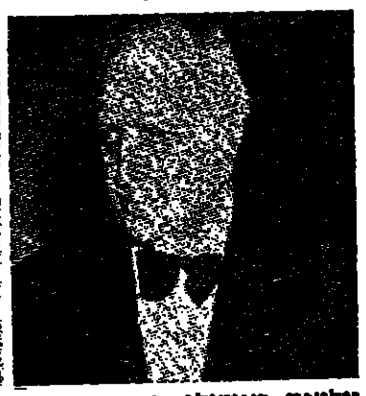

ויליאם ראנדולף הרסט „המצייר את האורות, צריך לצייר גם את הצללים"

שתי מכוניות. יש אומרים שלפני חדשים אחדים הוצע הנכס כולו למכירה ב־400 אלף דולר ולא נמצא קונה. סן־סימיון — שכעת הוא גן ממלכתי — הוערך פעם ב־35 עד 50 מיליון דולר.

אומרים שבביתו של ראנדולף הרסט יש רק שרידים מועטים מתחביבי אביו: כמה אבנים מגולפות גדולות בגן, אוסף קטן של כלי־ידי בספרית, ואוסף של אגרטלים יווניים נדירים בחדר האוכל. בטרקלין תלויה תמונת שמן גדולה של אמו של ראנדולף בנעוריה. לדברי אורחים לא ראו שם דיוקן גדול של אביו.

כאן חרדים ראנדולף הרסט, אשתו קתרין וארבע בנותיהם לקראת כל ידיעה על הבת החמישית. אומרים כי המשפחה מלוכדת מאד. אמנם קשה לידון. דובר המשפחה אמר כי קאתרין הרסט לא ישנה בשום לילה למן חטיפת בתה יותר מ־4 שעות, למקוטעין. היא מסרבת לקבל גלולות שינה „כדי להיות ערה, אם יהיה צורך בהחלטות חשובות".

ראנדולף הרסט ישן עוד פחות. רוב הזמן הוא צמוד אל הטלפון, בהתייעצויות איך להשיב על הדרישות המנופחות של חוטפי הבת. הכופר על פי דרישות החוטפים נאמד בסכומים שונים בין 133 מיליון ל־400 מיליון דולר. אמר אחד ממקורביו:

האוזן כרויה לטלפון

„ראנדי לא הוצרך לעיין בפנקסים או להזעיק את מנהלי החשבונות. בכלל לא הבין, כהוא רחוק מאד מיכולת לעמוד בדרישות כאלה. הבעיה היא לברר מה הוא יכול לגייס, ואם החוטפים יסתפקו בכך".

ליד הבית מתגודדים כתמידים כתבים, צלמי עתונות, צלמי טלוויזיה וסקרנים, במהומה פחות מן הרגיל. הם מהדהלים להימנע מלצפור, מלהסתער על הפתח, מלהשליך בדלי סיגריות. אנשי התקשורת מתמקמים בטלפונים של חירום שהותקנו בעצים. מזמן לזמן אתה שומע — לא בלחישה וגם לא בצעקה: „עצו על מי מצלצל?"

בבית יש תכונה. סוכני הבולשת הפדראלית באים והולכים חרישית. בני־המשפחה מתקשים לשבת זמן רב במקום אחד. גברת הרסט מנסה לעיין בכתב־עת, אך מתיאשת כעבור רגעים. בעלה, כשאינו צמוד לטלפון, מתרוצץ מחדר לחדר.

לכל הבנות מסרו את כל הפרטים הכעסים הידועים, ומרובים הדיונים בתוך המשפחה: מה יהא אם...? ואולי אפשר...? ואם ננסה...?

דלת הבית סגורה היטב מבפנים, ביחוד כאשר מגיע הדואר, ולטלפון עונים תמיד אחרי הצלצול הראשון.

هكذا من الاصل

صورة عن الأصل

באין תקנות – אין לשכות

עד היום לא נפתחו הלשכות לטיפול בחיילים המשוחררים ✶ שר העבודה יוסף אלמוגי התייחס בחיוב להצעת החוק הפרטית של ח"כ אולמרט, אבל הוא עומד לעזוב את משרדו...

מאת אלי אייל

שבוע נוסף עבר ועדיין לא נפתחו הלשכות לטיפול בחיילים המשוחררים. שר העבודה יוסף אלמוגי רצה לפתוח אותן ביום ג' לפני עשרה ימים — גם זה באחור מבחינת העניין — אבל באין תקנות לחוק החיילים המשוחררים לא היה מה להציע בלשכות אלה. נתברר, איפוא, לדחות זאת בשבוע, אבל גם השבוע לא הושלמו כל התקנות על ידי ועדת הכספים ולכן מבטיח אלמוגי לפתוח את תשע הלשכות ביום ג' הבא.

ראש הממשלה שילפנה השבוע ל־אלמוגי בחיפה, לדתעניין ולהאיץ, אבל השר־ראש העיר הסביר, כי באין תקנות — אין לשכות. ידיד וצוות הכספים ח"כ ישראל קרגמן הבטיח השבוע כי התקנות יושלמו עד ראשית השבוע הבא. אומרים, כי אפשר היה להשלימם קודם לכן — אילו היתה שוררת אוירת דחיפה ובהילות סביב הנושא. אבל היו חילוקי דעות כי יטפל בעצמאיים לאינם במיסלול הרגיל של משרד המסחר והתעשיה (עורכי דין, רואי חשבון, סוכני ביטוח וכדו'). זוהי, אגב, שאלה לכמה משרדי הממשלה הרואים עצמם, בינתיים, "מחויב" לטיפול בתוצאות הגיוס הממושך: כמשרד הבריאות ברופאים, משרד המשפטים בעורכי דין ורואי חשבון, כשרד השיכון בקבלנים וכך הלאה. היו במשרד העבודה שהתפלאו כי דווקא משרדו של הרמטכ"ל לשעבר, חיים ברלב, גורם עיכוב השלמת התקנות. אבל אנשי משרד המסחר והתעשיה השיבו, כי אינם רוצים לטפל בנושאים שאין להם ידע טכני בהם, אף־על בקיאים בעניינו סוחרים ובעלי מלאכה. נראה, כי ביום ראשון ייפתחו הלשכה לצרכי "הרצוי" בלבד, וביום ג' — לציבור החיילים המשוחררים. הצרה היא, שיוסף אלמוגי, שהספיק להתמחות בבעיה, אמור לעזוב כל יום את משרד העבודה — עם הרכבת הממשלה החדשה — ולהוריש משימה זו לבא אחריו. אין ספק, שנושא החיילים המשוחררים הוא אחד מקרבנות התסבוכת שיהוה הרכבת הקואליציה ועסוקם של השרים בשאלה זו ולא בעבודה היומיומית.

העצמאיים והביטוח הלאומי

הביטוח הלאומי מעריך כי שליש מן העובדים סובל מירידה בהכנסותיו בשל הגיוס הממושך. הואיל ובכל התחיקה הסוציאלית מוגדרת ההכנסה רק הכנסה החייבת במס ההכנסה, ניתן הפיצוי למשרת במילואים רק על ההכנסה הרשמית. כך, למשל, הפקיד אינו נהנה מהטבה שהוא תוספת שכר סמויה כמו הוצאות רכב או ספרות מקצועית. אפילו עצמאי הו נוספת בבטוניה כדי להוביל את הילדים לגן ולבית הספר ולקניות בשוק. התוצאות הקבועות נמשכות, אבל ההכנסה הקבועה נפסקה. רפי רוטר, סגן מנהל לתכנון ומחקר של הביטוח הלאומי אומר, כי יש מקום להגדיל את התשלום אבל צריך יהיה לבנות את הקריטריון להרכב ההכנסה.

הבעיה העיקרית הן לגבי עצמאיים. מסביר רפאל רוטר: "כאן יש צורך להבטיח את רצפת ההכנסה. קרן ההשוואה לכאורה מבטיחה זאת. כאשר מדובר בתשלום דמי ביטוח בימים כתיקנם, "הרוויחו" העצמאיים מן הפיגור של הגבייה. גבינו מעצמאי דמי ביטוח לפי הכנסה בשנה הקודמת וגם את זאת גבינו לפי התוצאה המתוזגת. להיב העצמאיים מפגרים בשומות בשיעורים עד ארבע שנים, וכך יוצא כי העצמאי בשלב הפרשי כומא כמעט ארבע שנים בלי ריבית ובלי הפרשי הצמדה. אם כי, כמובן, לא באשמתו. יוצא איפוא כי דמי ביטוח לאומי שהוא משלם פחותים בערכם הריאלי מן הסכום שהמחוקק התכוון להטיל עליו. כמובן, שכוונת הביטוח הלאומי היא, כדברי רוטר: "גם אבה וגם נלה אבה", אבל גם אין כוונה, שבשל עוותים בחישובים יסבל העצמאי בשל הגיוס הממושך. למן התחלנו לחשב את התשלום לעצמאי לפי הכנסה המוגדלת לפי עליית המדד (מן השנה אליה מתייחסת ההכנסה האחרונה עד היום). היום שני ביטויים לעצמאים שאין הגדרה זו אינה מספקת אותם. והוא מאפשר לעצמאי להניע שנה זכאית (הכנסה עם הכנסה שעברה בדיקה ראשונה, אבל עוד בשלב שלפני הכוייב של שלמונה מס ההכנסה) ולפיה לחשב את תשלום הביטוח הלאומי בשבילו.

הצעת החוק של ח"כ אהוד אולמרט

אך מסתבר, שיש אלפי עצמאיים שטרם נכנסו רשמית ל"רשת" העצמאיים — אם קטרם הכריזו על כך אר סים פתחו ברכים של עצמאיים בבר־מות הלאומי. שוב: לא היה ענין להתפס בחוק התרשלות כזו — בשל גיוס ממושך. אם הם יבואו לביטוח לאומי ויצהירו כי הם עצמאים — ישולמו להם הגמולים לפי הצהרה זו, בהבטחה שתוך שלושה חודשים מיום השחרור יתייצבו במוסד לביטוח לאומי להסדרת ריכוכם.

אלא שקרן ההשוואה אינה מסוגלת — ואינה בנויה — לפתור הבעיות העיקריות של העצמאיים. המתמוטטת עסקים, הפסדים, בריחות לקוחות וכו'. ח"כ מהליכוד, אהוד אולמרט, צעיר הח"כים, מאמין כי למגוייסים יש להתייחס כאל קבוצה מוגדרת שנפגעה במלחמה ועל המדינה להיטיב עמה. הפיצוי היחיד שניתן לתת לקבוצה זו הוא לדבריו, כלכלי.

שר העבודה ביקש מח"כ אולמרט לתת לו את העתק הצעת החוק הפרטית שלו הדנה בתוק זכויות החיילים המשוחררים. כאשר נאם עליה אולמרט בכנסת, הניע אלמוגי ראשו לאות הסכמה לעתים קרובות. מה יש בהצעת אולמרט (שנענו בח"כ שמואל תמיר ושאושרה על ידי סיעת הליכוד), שאין בהצעת החוק של הממשלה?

✶ כפי שהחייל המשוחרר השכיר נהנה מעדיפות בתור לעבודה ובכור מכירון למשרות מציע אולמרט להעניק לחיילים משוחררים עצמאיים עדיפות בהזמנות במוסדות — אם עומד החייל המשוחרר בכשירויות הנדרשות.

✶ בהשראתו של ח"כ אריאל שרון מציע אולמרט לתת לכל חייל משוחרר חופשת שחרור בתשלום (יום חופש על כל עשרה ימי מילואים ותשלום של 40 ל"י ליום חופשה). בזמנו הציע ח"כ חיים צדוק מן המערך תשלום חד־פעמי לחייל המשוחרר, כדי לספק לו "מרחב נשימה" להסתגל סביבו והצעתו לא נתקבלה בחוק.

פטור מתשלום מקדמות

אולמרט מציע גם לפטור את החייל המשוחרר ממילווה מלחמה ומדמי ביטוח לאומי לשנת 1973 ואת העצמאי לפטור מתשלום מקדמות למס הכנסה לשנת המס 1974. כך תוגדל ההכנסה נטו של החייל המשוחרר ואת ההפרש בתשלום לביטוח הלאומי ו־מילוה המלחמה מציע הוא להטיל על הציבור הלא מגויס דו"י כך גם לאחד בנוסף מה, את הנטל. אין הוא מבקש לשחרר את העצמאי מתשלום מס הכנסה ל־1974, אלא רק לפטרו מן המקדמות. שכן הן יוערכו על יסוד אומדן של השנה שעברה להכנסה שאינה קיימת בפועל השנה.

✶ נושא השיכון הוא הנושא החמור ביותר. אולמרט התקשר עם ראש אכ"א, האלוף הרצל שפיר, כדי להצור בנבזין ובריאיונה שנאספו שם, אבל התברר לו כי נתוני אכ"א אינם מעודכנים דיים. כך, למשל, אין לאכ"א צורך מיידי בהתפלגות אוכלוסיית המגויסים לפי רמת הכנסה, לפי מצב המשפחתי, לפי מקורות הכנסה וכדומה. גם ח"כ יצחק בראהורן הציע לעבד סקר על צרכיה של אוכלוסית המגוייסים ותביעותיה עוד לפני שמעבדים הצעת חוק ותקנות. כך אפשר היה לדעת את היקף אוכלוסית המגויסים הנזקקת לפתרון דחוף לבעיות השיכון. בכל מקום, אולמרט מציע נוסחה לפתרון בעיה זו לקבוצה שהוא אומד אותה בעשרות אלפים חיילים משוחררים. ברוח הצעת משרד האוצר לפני שנה לפטור ממס דירות להשכרה, כדי להגדיל את ההיצע ולהוריד את המחירים, כך מציע הוא פטור ממס הכנסה על הכנסתו של משכיר דירה לחייל משוחרר (ובלבד ששכר הדירה אינו עולה על 550 ל"י לחודש). את הזוגות הצעירים בתור הקיים לשיכון מבקשת ההצעה לזכות בהטבה בדירות ולא בעוד שלוש שנים (לכשייגש לשיכון): השתתפות המדינה בהחזרת דמי שכירות חודשיים (עד לסכום של 250 ל"י לחודש) ולתקופה שלא תעלה על שלוש שנים מיום השחרור.

דחיית חובות — חרב פיפיות

✶ הסתבר כי דחיית חובות מסבכת את חיי המשק, שכן קיימת התחייבויות על התחייבויות על שרות של מגויסים. לכן מציע אולמרט דחייה חובות רק כלפי מוסדות כספיים, שכן אלה הם החוב (משכנתאות לבנקים או תשלום חוב על רכישות) המעיקים על גילאי הכלואים.

✶ כדי להגדיל את נזילות עיסקו של העצמאי מציע אולמרט כי הוא יוכל לפדות פדיון מוקדם את מילוה חסכון המעבידים. את מסכום זה תקזת ההלוואה שאושרה לו לשיקום מקור פרנסתו (הואיל וההלוואה לשיקום לא תעלה על 100 אלף ל"י יוכל ליהנות רק ב־50 אלף ל"י כפדיון מוקדם של מילווה המעסיקים).

נראה שיש רעיונות חשובים בהצעתו של ח"כ אולמרט והוא עצמו מוכן לוותר על זכויות יוצרים, בתנאי שהממשלה תאמץ כמה מהם בחוק או בתקנות. יתכן כי פה ושם הפריז בגבול ההטבה (כמו פטור מהלוה ומלוא ממסי עסק לשנת המס 1974). כן לא תמיד לקח בחשבון כי כאשר "הצד השני" אינו המדינה או גוף מבוסס, יתכן שהנטל עלול ליפול על המגויס עצמו. כך, למשל, מחויית התשלום שכר דירה על עסק עלול להיענק חייל מילואים אחר שהוא המשכיר. אבל באופן כללי זוהי הצעה מפורטת ומעובדת, שבעליה — שהיה בעצמו מגויס במלחמה — הקדיש לה זמן ומחקר. יש לקוות כי כמה מרעיונותיה יועתקו לתקנות שיאושרו בראשית השבוע הבא ושהן אמורות להיות "הבשר" של החוק "הרזה" וחסר התוכן. חוק החיילים המשוחררים שיצא לאויר העולם באוירת בחירות, בלהיטיות של כוונות להבטיח בלי לבדוק מה אפשר וניתן לקיים.

אגמים בנגב

מאת כרמלה לכיש

דברים אלה נכתבים ביום בהיר ויפה, ששמשו זרחה לאחר הגשם והקור. ביום שכזה קל יותר להאמין כי הוא, הגשם, ברכתו עולה לאין שיעור על טרדותיו.

הבדואים תמיד אומרים ש"זו תהיה שנה טובה". כלומר כל שנה. ועוד הם אומרים ששנות מלחמה משופעות בגשמים. וכשהם מתבדים הם נוהגים לאמר בעשה: אחרנו להגיד את שגיוחסנו ולנבא לשנה שחונה. פן חלילה השמע השנה ותעשה כדבריהם.

חלחלה עוברת בבדואים כשהם נזכרים בשש שנות הבצורת הרצופות שעברו עליהם לפני יותר כעשור אחד. בארכיון בית החולים בבאר־שבע בתיק רפואי שערכה ד"ר כהן, רופאת הילדים הוותיקה, נרשם: ההרעבה קשה בקרב ילדי הבדואים בשנת הבצורת בנגב.

השנה היינו שרויים בפחד גדול מפני בצורת. עד הרגע האחרון ממש. מכל קפעת הגשמים שירדו בצפון ובמרכז עד אמצע ינואר ראו בנגב (פרט לרצועה המערבית), רק עננים בבדים ושחורים הנעים במהירות. לאן? מערבה, צפונה.

באמצע ינואר התחולל שינוי. היו כל כך הרבה עננים עד שלא היה להם מקום בצפון ובמערב והם פשוט ברחפו אלינו, נהדפו אל הכוורה והדרום.

גם חורשות

אין מה להתלונן, בהחלט אין. נהפוך הוא, כמו שאומרים הנואמים בכנסת. בואו ותראו. ואם שבתוך הרכב מפריע לכם, וחסרון הכיס, שאין עוד להתבייש בו, מציק, האספו יחד וצאו עם הגנת הטבע או עם הקבוצים המאורגנים, סעו ברכבת ביום חול — וראו במו עיניכם.

יש לנו יער להב, ויער דביר. ו־מצפה גבה בדרך (אזהרה: תואי התהלוכה, יצור שפילי ומזיק הפוגע באורנים, מעורר בבני אדם רגישים, הנוגעים בקורים שהוא טווה, דלקת עיניים ואף צריבה).

ויש אגמים וכברים, ובהם שטים עופות מים, ברווזים ואגמיות. ומי יודע? אולי גם שלדגים יגיעו הנה, אם נגדל דגיגים בבריכה.

בכל מקום, סירות וקאיאקים יש אצלנו, ובחורף בשיטים פה באגמים — אגם שובל הוותיק, שני אגמי להב, הדרומי והצפוני, ואגם משמר הנגב, ואגם בית־קמה לרגלי תל־נאגילה, הוא "גבעת הצל" שממנה יצאו פיצ'י חבריו מהכשרה להלום בכצרים בראש השנה תשי"ח. ("אני מחוק אני") ודי כולם עולה בגודל וביופיו אגם שקמה ליד דוקים.

חורשות יש אצלנו באופל הנשיא למשל, ובמשמר הנגב, נטעו אותן ביאוש ובדמעה ובגב שהות, פועלי הדחק של שנות השפל הגדולה, אלה, שבניהם גדלו במחסור ובדחקה ויצאו השנה עם כל עם ישראל, ביום כיפור הנורא.

כלניות וצבעונים

בבואדיות גדלות אצלנו כלניות וצבעונים מרהיבים נתבאים במורדות המשתפלים מהר חברון לבאר שבע. ואירוס הנגב בדרכים לעוד, ולפעמים מוצאת הגננת דבורית בשדה, והיא גודרת אותה בעזרת הילדים, באבנים קטנות, למען ידעו ולא יקטפו.

רקפות אין לנו. וקוטר עלי הוביות אינו מגיע לתקליט קטן. וכליל החורש גדל רק בגינות הרבוהיות, שם הוא נקרא בזוגיה.

אבל כמו שאמר דוד בן גוריון: לנו יש נגב.

נגב זה לא צפון בריכת צמח, או העמק עכור את... הנגב הוא דבר אחר לגמרי... בשכונה ה' ב... ויבנע, ב־ימיה הראשונים של שכונתם, לא השיגו משמעותו של נגב. הם העמיסו גבדרים באדמת עוספייה שבכרמל, והביאוה לגינתם על מנת שתגדל להם רקפות שפקעותיהן נעקרו ביער הגיא...

גשם. כל מה שמבקשים מתושבי הנגב זה גשם. הרבה גשם. גם להב הוא כזהר, מקור רסיבות רבין. אך בכל זאת מתקבל הוא בהתלהבות. האויר נצבה כל כך צלול ופהות, וריח האדמה הרטובה מזכיר מה שכבר כתב בספרות ובשירה. והעננים היורדים כה קרוב, כאילו הוזמנו לברך תה ליד התנור. ועיקר העיקרים: הלחם.

בכל פעם שאתם, הצפוניים, אוכלים לחם, לחמניה, עוגה, עוגיות, איטריות, פיצה, טוסט, פיתה דעו שהמחצית האחת שלכם היא. אנחנו גידלנו אותה. הארץ מספקת כ־50 אחוז של תצרוכת החיטה שלה והיא גדלה ברובה בנגב.

רק עוד גשם

אילו קיבל הנגב את תצרוכתו המלאה בגשמים בבודבם, היה מחזיר בתמורה 70 אחוז ויותר מתצרוכת החיטה. הנה הנגנסית למשל, אל תראו אותה שקמתה בכולה, הלוא הבר הוא התגוב ולא ההבן, הגיעה ל־700 ק"ג ויותר לדונם בשדות שעובדו, הושקו, דושנו, נזרעו, רוססו, הושקו ונקצרו כהלכה.

אם תבריטו משולש גדול על המפה, שקדקדיו ערד, קריית־גת, דקלה, קריימה ועין יהב, והבטיחו להם ענני גשם בזמנים שנדיעכם עליהם בראש, כי אז תראו! נוכל לייצא חיטה תמורת הכרות בישראל.

אתם צוחקים, אבל בברכה הארץ המסרו 500 מ"מ גשם בינואר בלבד, ואצלנו, הכן־הכל העונתי עד כה 345 מ"מ. ובנגב זה הרבה, הכון!

מושב־החממות בנגב מצליח ביצוא

בשדה־ניצן, מושב־עובדים של עולים דוברי־אנגלית מתפרנסת משפחה צעירה בכבוד על דונם קרקע ו־800 מע"ק מים לשנה ✶ במאי תגיע השלמה ראשונה — 20 משפחות עולים

שדה ניצן בנגב, בקרבת רצועת־עזה: כפר־החממות הראשון של ישראל הוא גם מושב־העובדים הראשון שכל חבריו עולים מארצות אנגלו־סאכסיות.

מאת רוברט גרי

אדם הנוסע בתוך המישור השמם כמעט בנגב הדרומי־מערבי, בקרבת רצועת־עזה, נתקל פתאום בחזיון־תעתועים: בתוך מרחב חולי גדול ניצבות עשר חממות־זכוכית גדולות בשורה נאה. במרחק מה — שורת קוטג'ים באותו מספר, בשלב־בנייה מתקדם.

לא, אין זה חזיון־שרב. זה כפר החממות הראשון בישראל ושמו שדה ניצן. זהו גם מושב־העובדים הראשון שכל מתיישביו עולים דוברי אנגלית.

השקיה חסכונית בטפטפות

"בנגב, לפי הידוע לי, זהו כפר־החממות הראשון בעולם", אומר אדי פרק, אבי הרעיון המפיני החדש. ידעתי לדעת: שלהיבים והבש מחכימים ואורבע שכוהיו הוא הקלאי־המובזה. על פי רוב עסק בגידול עגבניות — החלה באיי התעלה האנגלית, אחר־כך בניו־זילנד. לפני שבע שנים החליט לעלות.

"ארבע שנים עסקנו בניסויים במורכב יחד ההגבן, בשיתוף פעולה עם מחלקת העליה של הסוכנות — אומר אדי — ונוכחנו לדעת כי בתוך אפשר לגדל בחממה אחת עגבניות ליצוא בכמות מספקת לפרנסה נאה למשפחה צעירה. והעיקר, כל חממה תופסת דונם אחד בלבד וזקוקה רק ל־800 מע"ק מים, לעומת 30 עד 40 דונם שנחוצים בדרך כלל לחקלאי במושב, ו־20 אלף עד 25 אלף מע"ק מים לשנה כדי להבטיח למתיישב הכנסה נאותה".

את העגבניות בחממה משקים בשיטת הטפטפות. במקום ההמטרה המקובלת, לבה מתבזבזים מים רבים על השטחים הבלתי־מעובדים, מטפטפים המים טיפות טיפות אל האדמה סביב השורשים ונספגים בהם, ואף טיפה איננה מתבזבזת. משקים את הצמחים אחת ליום במשך כ־45 דקות, כאשר הלחות גבוהה ומזג האויר נעים, והתוצאה מופצת. אין משקים כלל, הצמחים צריכים להישאר יבשים ורק השורשים לחים.

"ראה את התוצאות", אומר הארולד גולדסמית, בחור רזה וממושקף בן 27, בהראותו בגאווה את שורות הצמחים הגבוהים והמשגשגים בחממה שלו. הארולד, יוצא שיקגו, משתתף במפעל זה שנה ומפעלה תימנה עם עשרת המייסדים. אשתו נעמי, ילידת וויצ'סטר, ילדה לא מכבר בן. עד שישלמו הבתים מתגוררים המתיישבים המייסדים בתלמי־אליהו השכן.

חממות־זכוכית מהולנד

עשר משפחות־המייסדים, אומר הארולד, רובן מארה"ב ומקצתן מאנגליה, מאוסטרליה, ומניו־זילנד. עוד 20 משפחות כבר גוייסו בחו"ל — אף הן רובן בארה"ב — ועומדות להגיע במאי. לפי התוכנית ישבו בשדה ניצן בסך הכל 60 משפחות.

כל יחידת משפחה משלמת לסוכנות היהודית 10 אלפים דולר: 3000 דולר בעד שתי חממות, 4000 דולר בעד קוטג' של שלושה חדרים, ו־3000 דולר כהשקעה באגודה השיתופית של הכפר. כיוון שההשקעה בחממות ובית גדולה הרבה יותר, נותנת הסוכנות לכל משפחה מילווה לפרעון לתקופה ממושכת.

החממות, הבנויות אלומיניום וזכוכית, מיובאות מהולנד, שם עמדו יפה במבחן.

"כל אחד מקבל חמישה דונמים קרקע — שלושה כמגרש לבית ושני דונמים לחממות, ויש רזרווה קרקעית להקמת חממה שלישית — מסביר הארולד — את החממות הנוספות נקים בשיעור שיגדלו ההכנסות ויגדלו המשפחות. זוג צעיר יכול לטפל בקלות בחממה אחת; וכאשר יגדלו הילדים ויוכלו לעזור, לא יהיה קשה לטפל בחממה שניה ואולי גם בשלישית".

איכות מעולה ליצוא

כל יבול־העגבניות נועד ליצוא לאירופה בחודשי־החורף. אומר צבי קיי, יוצא־בריטניה שישב בקיבוץ נירים והוא ממייסדי מושב שדה־ניצן: "איכות העגבניות, שמגדלים בשיטה זו, לא תשוער, וכבר הן עשויות לעצבן שם באירופה. אף הברות, שאנו מכוונים במקום, טובה הרבה יותר מן הפרי, שגדל בשדה או תחת יריעת פלסטיק. כל עגבניה כמעט מושלמת, כיוון שאין בה שום פגמים וסימני פגיעות של רוח וגשם, שיש בעגבניות שגדלו בשדה.

"הבעיה העיקרית אצלנו היא המחלה הנגרמת בשל צניף הטבע. הפתרון הטוב ביותר הוא להרחיק צמחים בוגרים. סכנה אחרת היא ירידת הטמפרטורה מתחת למינימום, כי שורשי העגבניה רגישים מאוד לקור. לכן בחרנו בחלק זה של הנגב — בגלל הטמפרטורות. וכיוון שיש כאן חול בשפע מכר ותצי, כפי שדרוש בשיטת גידול זו.

"וכיוון שרצינו לבנות כפר של חממות־זכוכית, בחרנו במקום שאין בו הרבה אבנים. עכשיו אנו רק צריכים לשכנע את חיל האוויר, שלא 'ימטבחי' באיזור שלנו. זגוגיות ו'בום' על־קולי אינם חיים בשלום."

דוקרט ביח"ר לסריגים
חיסול עודפי יצוא
מאיכות מעולה
ז'קטים לגברים וחליפות לגברות
מצמר שלוב עור (זמס)
סוודרים, פולברים, כותנות, חולצות
הזדמנות מיוחדת שמלות צמר —.35 ל"י
ת"א: שד' רוטשילד 75 (פינת בזא"ה) שעות 8.00—16.30,
לוד: אזור התעשיה (ע"י טלרד)
שעות 8.00—16.00 פרט ליום ששי

בלאק אנד דקר
טלפונים 38658 36811 תל־אביב
1. מעוניינים לקנות או לשכור לתקופה ארוכה **מיבנה למחסנים ולמשרדים** בגודל 1500—2000 מ"ר באזור המרכז.
2. **מיבנה או חנות לתחנת שרות** בגודל 80 מ"ר באזורי התעשיה של חולון, תל־אביב, אשדוד, באר־שבע, ירושלים וחיפה.

קיפל נהיגה עצמית בע"מ
מכונית סובארו
מס' 356—043
נגנבה
המוצא הישר מתבקש להודיענו ויבוא על שכרו
נא לפנות טל: 448968, 443168, 452111 תל־אביב (גם בשבת)

עם שרות בכל פינה ברחבי המדינה

ל' בשבט תשל"ד — 22.2.74

"פיסגה" בנתו...

מעריב לספורטאים · מעריב לספורטאים · מעריב לספורטאים

„ועידת פיסגה" בנתניה

למשחק המוקד של הסיבוב הראשון, בין מכבי נתניה למכבי ת"א, תהיה השפעה רבה על מאבק האליפות ✶ קבוצות התחתית עשויות לספוג נקודות ביתיות

מאת צבי קופמן

צפויה דרישה לקיומה ה־ספורטיבי הגדול בין מכבי נתניה למכבי תל־אביב — צמירות, בראש הטבלה הנחשבות לשתמודדות הש־ניה. [illegible] הליגה הלאומית לכדו־רגל — הגיע מחר ב־2.30 [illegible] אל נקודה ה־[illegible] כאשר שתי ה־[illegible] הללו יתייצבו פני [illegible] של [illegible].

זה יהיה, בלי ספק, המשחק המכריע בליגה — בסיבוב הר־אשון לפחות — שהיקרה אל מתמודדת לגובה ההשיבות [illegible] הטבלה. [illegible] בכבוד הי14 יהיו ער־משחקים הטובים, בהם של קבוצות התחתית (ארבע ה־תחתונות יעסקו בבגרשיהן) [illegible] משחקי מבחן מרתקה [illegible] המשחקים של הפו־[illegible] וכפר־סבא המצפות [illegible] כדי להדוד אל ה־[illegible] האליפות — אבל המשחק נתניה יאפיל על כל השאר.

[illegible] בכבנה הצבומה שניכרה [illegible] בראשית השבוע, עם [illegible] כל 9600 הכרטיסים [illegible] משחק בין הגדולות — כדי [illegible] דברים אמורים: מכבי נתניה ומכבי ת"א, [illegible] מסורת של משחקים [illegible], מזוות את ראש־החץ [illegible] הטבלה; השתיים — ה־[illegible] כיום בארץ; אם תנ־[illegible] ת"א, תחזור אל המקום הראשון ממנו סולקה השבת [illegible] בית"ר ת"א (2—1); ה־[illegible] — פירושו [illegible]; [illegible] של נתניה יבודה ב־[illegible] עם יתרית של ארבע [illegible] — וזה אמור להיות יתרון ניכר, ביחוד אם נזכור [illegible] נתניה עלתה רק בשבת אל המקום הראשון.

● ת"א — בהרכב מלא

[illegible] איחוד מולה של מכבי ת"א [illegible] למשחק זה, במבצרה [illegible] נתניה, במצב לא נוח: [illegible] ימים לאחר הפסדה הר־[illegible] ונישולה מן הפיסגה; [illegible] חלוצה המסוכן ויקי פרץ, נפצע בחיפה; [illegible] ב„דרבי" ב־[illegible] ואין לדעת אם יחלים [illegible]; גם בלי [illegible] קל השבוע [illegible] נפצע באימון ורגלו [illegible] ולצוות ת"א — עשויה [illegible] לשחק במלוא הרכבה. אבל, האם די ב„נקודות מו־[illegible]" תיאורטיות אלה כדי „ל־[illegible]" לנתניה את הנצחון? [illegible] כל ערובה לכך. ברור כי [illegible] משחק מוקד זה יפסלו כחול־

כדורגל

טבלת הליגה הלאומית
(לאחר המחזור הי13)

.1	מכבי נתניה	5—18	20
.2	מכבי ת"א	8—20	18
.3	הפועל חיפה	20—17	16
.4	הפועל כפ"ס	10—15	15
.5	בית"ר ת"א	10—13	15
.6	מכבי יפו	7—9	14
.7	בני־יהודה	7—7	14
.8	הפועל פ"ת	9—13	13
.9	הכח־מכבי ר"ג	14—12	12
.10	בית"ר י־ם	16—11	12
.11	מכבי פ"ת	14—9	12
.12	הפועל ב"ש	14—13	11
.13	הפועל הדרה	12—8	11
.14	הפועל י־ם	14—6	9
.15	הפועל ת"א	13—8	8
.16	מכבי חיפה	18—12	8

כים טאקטיים, אוכיים וקבוצ־תיים — כמו שכירות הדדית על שחקני בפתח, נסית למשי־חק זהיר או תוקפני, היסמך על היקו או שאיפה בדורה לנצח.

קשה לבטל את ההנחה כי תיקו לא יאכזב את שתי ה־קבוצות — אבל לא נופתע אם ביחוד את נתניה תנחה השאי־פה לנצחון, ולוא בשל גורם הביתיות. השאלה הגדולה היא אם שאיפה בלבד — מספקת, גם כשהמדובר בקבוצה שלה עדיפות קלה.

● צפית במארב...

כמה קבוצות הסמוכות אל הגדולות מיוחלות להפסד נצ־ניתי, שיהיה בו כדי לקרב אותן אל הפיסגה — אם, כמובן, הן לא יסעדו במע־הקיתון בגל לשער במי מהדר־בר:

הפועל חיפה, היא תמול ל־נתניה, אך רגלי שחקניה יפ־עלו במשחק החוץ עם בני־יהודה בגבעתיים. כבר הוכח כי קשה לנצח את בני־יהודה — קבוצת גבוריו של המאמן החיפאי כיום, יעקב גרונדמן. אבל אצל החיפנים השאפתנים אך הלא יציבים, הכל אפשרי. ואולי — היקו...

הפועל כפ"ס: גם היא יוצאת למשחק החוץ — עם הפועל ירושלים. ידידה נוחה לכפ"ס? — אין זה בטוח. כי הרף ה־עדיפות של כפ"ס מסוגלת ירושלים, שעדיין שקועה ב־תחתית, להעלות הפתעה! מכאן שאפשרויות הקודים של כפ"ס טמונות במגרש בקסמון, יותר מאשר בנתניה...

בית"ר ת"א: היא עדיין ב־מקום ה־5 — אבל באיזה מר־ראל! אחרי נצחונם הגדול על מכבי ת"א, יש לביתריים סיכוי לכבוש את המקום ה־4 (או ה־3), אם ינצחו את מכבי פ"ת. הם ספורטיבים, אבל רק בתנאי שיפגינו שאפתנות רבה, כמו ב„דרבי" — שאם לא כן, הם עלולים להיות כופתים על־ידי פ"ת, וגם תיקו יאבי־דם.

● התחתית „בהישמבת"

לידה לא פתוחה של הת־צעיות — ואולי רבה יותר — הופנה כבר אל התחתית. בעיני קבוצותיה יש לשמה יתרון תאורטי של ביתיות. האם יגצלוהו? הוצלה ביזה של מכבי חיפה להעתיק במג־רשה את „אלופת התיקו", מכ־בי יפו? ואם תעשה זאת — המובטחת לה בריחה מן ה־מקום ה־16? קהרי הפועל ת"א, ששכחה את טעם הנצ־חון, עבודה „לשבור את ה־קרוזו" ולנצח ב„בלומפילד" ב־משחק התחתית את הפועל באר־שבע. זהו משחק מעניין — ופתוח, כי באר־שבע מחבבת את „בלומפילד", בו ראתה כמה הישגים, גם נגד הפועל ת"א. אבל מחר?!

גם הדרה אוששת — וגם היא ביתית. אבל אורחתה, הפועל פ"ת, כבר הסתגלה ל־משחקי־חוץ ובהגיעה רצופים כאלה לא נוצחה. אפשר ש־תשמור על מסורת זו, כלומר, סיכוי לתיקו או לנצחון.

אם יוכרע המשחק בין הכח לבית"ר ירושלים, שלולה ה־קבוצה המפסידה להתהפך ב־זנב הטבלה, כי הזוה זו — אם בכלל? גם על כך קשה להשיב — מה עוד שמשחק זה יתקיים באיצטדיון העירוני ברמת־גן, ש„לא נולד ללי־גה"... כיצד יסתגלו שתי ה־קבוצות לבמה זרה ולא מוכרה זו?

עם פתיחת ההכנות למשחקי גמר הגביע העולמי בכדורגל שיתקיימו בגרמניה — לא נשכחו השחקנים ש„יצאו לרעות בשדות זרים"

WM 74 · הגביע העולמי

ארגנטינה תזעיק כוכביה ה„גולים"

14 מבחירי הכדורגלנים של ארגנטינה, יתכנו השבוע באירופה לקראת משחקי הגביע העולמי, שיתקיימו הקיץ במערב־גרמניה. הי14 כלולים ברשימה ראשונה שפירסם בתחילת השבוע המאמן הלאומי של ארגנטינה, ולאדיסלאו קאפ.

תשעה מן השחקנים מיגנו של הנבחרת שגברה על בו־ליביה ופאראגוואי, במסגרת המשחקים המוקדמים על הגביע העולמי בבית ב', של האיזור הדרום אמריקני. בגר־מניה תשחק ארגנטינה בבית ד', יחד עם איטליה, פולין והאיטי.

הגיל הממוצע של הסגל הארגנטיני הוא 25, וארבעה מן המוזמנים הם „פנים חדשות".

בשלב ראשון הוזמנו לנב־חרת הכדורגלנים האלה:

השוער מיגל אנגיל סאנטורו (מקבוצת „אינדפנדיינטה"), בן 31 שהופיע כבר 13 פעם ב־מדים הלאומיים; השוער אר־נלדו פילול („ריבר פלייט"), בן 23; המגן פרנציסקו סה („אינדפנדיינטה") בן 29, 3 הופעות; המגן אנריקה וולף, בן 25 „קפטן" הנבחרת, שחקן קבוצת „אינדפנדיינטה", 21 הופעות; אלברטו טרנטיני, השחקן הצעיר ביותר בסגל (18), בקבוצת „בוקה ג'וניורס"; הרץ רוברטו טאר־לל', בן 30, בקבוצת „סאן לורנצו", 18 הופעות בינאר־ציות; הרץ מיגל אנגיל ברי־נדיזי, בן 23 בקבוצת „הורי־קאן" והמועמד למכירה לקבוצת „אינטר" מילאנו. מבקיע שע־רים מובהק, 36 הופעות; ה־רץ אלדו פוי („רוזאריו צנט־רל") בן 27, חדש בנבחרת; הרץ אנריקה צ'זארטה („סאן לורנצו"), בן 26, 8 הופעות; החלוץ, אגוסטין בלבואנה („אינדפנדיינטה"), בן 29, 3 הופעות; החלוץ רוקה אוזאלי („הוריקאן"), בן 29, 13 הו־פעות; החלוץ דניאל ברטוני („אינדפנדיינטה") בן 18, חדש בנבחרת; החלוץ רנה האוז־מן („הוריקאן"), בן 19, חדש בנבחרת.

כפי שנודע, יוכל המאמן קאפ לסגל גם את שחקני אר־גנטינה המופיעים בקבוצות זרות. בין אלה נמצאים: רו־ברטו פריפומו המשחק ב„קרוזיירו" (ברזיל); השוער דניאל קארנאבלי שחקן „לאס פלמס" (ספרד); רובן איילה, שחקן „אתלטיקו" מדריד הקו־טור יאואלדה, חלוצה המרכזי של „ספורטינג" ליסבון (שיכו ביקר אשתקד בישראל).

כדוריד

המאמן לגיל: „אכזבה" השחקן לפלר: „כשלון"

כך רואים השניים את אי־הצלחתה של נבחרת ישראל בכדוריד לנצח את יפאן במיפגש הכפול ולעלות לגמר העולמי במזרח־גרמניה

מאת שמואל מרן

תוצאות יומם לאחר ה־משחק המכריע בין נבחר־ות ישראל ויפאן בכדורי־ד, על הזכות להופיע ב־משחקי הגמר הגביע העולמי, שיתקיימו בקיץ הבא במזרח גרמניה, החלו ראשי הענף וכבים מאח־דים לערוך „חשבון נפש".

הדעות חלוקות על שני המשחקים המרתקים עם היפאנים, שהיו מאורע שיא בכדוריד הישראלי (לשכבה שחקנים) ב־10 השנים האחרונות: יש אומרים כי היה זה הפסד של כבוד; אחרים אומ־רים: תוצאה ריאלית; הגדרה אחרת פוסקת: אכ־זבה וכשלון.

„אכזבה" — כך קובע בפסקנות משה לגיל, אחד משני מאמני הנבחרת ה־ישראלית. „נבחרת יפאן איננה טובה יותר מנבחרת ישראל — ולכן התכוננו לנצחון. ברור שבכושר ה־גופני ובמהירות — עלו עלינו היפאנים, אך יותר מזה לא היה להם מה למכור".

המאמן משה לגיל

השחקן עקיבא לפלר

● בגלל הקצב המהיר

במזרח גרמניה אין להם, כמו לנבחרתנו, מה לחפש. הפסדנו משום שנגררנו אחר הקצב המהיר שלהם במשחק השני (14—18). כהדיפר מתוך 18 השערים שכבשו היפאנים במשחק הנצחון (בגומלין), הובקעו בהתקפות מהירות או בהתפרצות. כשמשחק ההג־נה שלנו היה מסודר — לא הגיעו היפאנים למצבי זריקה נוחים.

על היכולת שגילו ה־שחקנים אומר לגיל: „ה־שוער אהוד סלע היה ה־בולט מבין 24 הכדורידנים בשתי הנבחרות. סלע הוא שוער ברמה עולמית. קרא־תי באכזבה כי הוא רוצה לפרוש. הוא יכול לשחק עוד שמונה שנים בנבחרת. יתר השחקנים, פרט לצעיר זאב אלברט, גילו יכולת בלתי יציבה בשני המש־חקים".

● הכנה לקויה

„אכזבה גדולה והאכזבה היה עקיבא לפלר, שהיה עשוי להכריע את המשח־קים, אילו היטיב לשחק. לפלר לא התרומם כלל ל־זריקות — שהן הקלף ה־חזק שלו. שיהיה ברור: אינני מחפש תירוצים, אבל ההכנה למשחקים לא היתה מספקת בגלל המצב. חסרו לנו משחקי מבחן עם קבו־צות מחו"ל ברמה גבוהה ולכן הורגש חוסר נסיון ובטחון אצל השחקנים ה־צעירים".

באשר ללקחים שיש ל־הפיק מן המשחקים עם ה־יפאנים, קובע משה לגיל: „הוכח שאפשר להגיע ל־רמה אירופית טובה ולשם כך צריך לפתוח בפעולות אלה: להכין תוכנית פ־עולה לקראת המשחקים של הטורניר הקדם אולימ־פי, שייערכו בעוד כשנה וחצי; לערוך חילוף מש־מרות בהרכב הנבחרת (ל־דעתו של לגיל — מחצית מן השחקנים כבר נמצאים מעבר לשיא שלהם); ל־קיים משחקים בין־לאומיים לנבחרת, אחת לחודשיים; להקים מסגרות קבוצות של נבחרות נוער, נערים ו־בוגרים שיתאמנו בצורה שוטפת.

● יכולנו לנצח...

עקיבא לפלר, „ספורטאי השנה" של „מעריב" ב־ענף הכדוריד, שרבים תו־לים בו את האשמה בהפ־סדים נגד היפאנים, דוחה את האשמות שהוטחו כל־פיו: „שיחקתי טוב. אמ־נם לא הצלחתי להבקיע שערים, בגלל שמירה צ־מודה עלי של שני שח־קנים, אבל חילקתי מסי־רות מצויינות לשחקנים אחרים שהפכו לשערים.

„התוצאות עם היפאנים מצביעה לדעתי כשלון ברור. יכולנו לזכות בנצחונות בשני המשחקים כיוון שה־נבחרת היפאנית היתה ה־פעם חלשה, אפילו יותר כאימנו. הסיבות לאי־הצ־לחתנו נעוצות בהכנה בל־תי מספקת בגלל סיבות אובייקטיביות ובבאמן משה לגיל".

★ לאן השבת בספורט? ★ לאן השבת בספורט? ★

כדורגל

ליגה לאומית

הפועל הדרה — הפועל פ"ת
בני־יהודה — הפועל חיפה (האיצטדיון בגבעתיים, 14.30)
הפועל י־ם — הפועל כפ"ס
הפועל ת"א — הפועל ב"ש („בלומפילד", 14.30)
בית"ר ת"א — מכבי פ"ת („בלומפילד", 12.30)
הכח ר"ג — בית"ר י־ם (איצטדיון ר"ג, 14.30)
מכבי חיפה — מכבי יפו
מכבי נתניה — מכבי ת"א (כל המשחקים ב־14.30)

ליגה א' — צפון

מגדל־העמק — מכבי הרצליה
קרית־אתא — הפועל עכו
טבריה — קרית־הכרמל
קרית־שמונה — הפועל נתניה
הפועל צפת — בוליאל
בני־נצרת — בית"ר נתניה
הפועל נהריה — הפועל ר"ג
הפועל הרצליה — שמשון

ליגה א' — דרום

אשדוד — הפועל ראשל"צ
עבירור — מכבי שעריים
הפועל חולון — באר־יעקב
בית"ר רמלה — הפועל בת־ים
בית־שמש — הפועל רמלה
דימונה — מכבי חולון
מרמורק — יהוד
נס־ציונה — הפועל לוד

ליגה ב', צפון א'

בית"ר נהריה — מכבי ביאליק
בני־עכו — קרית־ים
כפר־רופין — מכבי טבריה
אפיקים — בית"ר ק"ש
הפועל חצור — בית"ר טבריה
הפועל טבעון — בית־שאן
קרית־חיים — הל תבן
נצרת עיליה — בית"ר עכו

ליגה ב', צפון ב'

הפועל זכרון — מכבי השרון
בית"ר בנימינה — מ. יהודה
גבעת־חיים — מכבי חדרה
בית"ר דב — הפועל רעננה
בית־אליעזר — כיבה
עפולה — גבעת־אולגה
מכבי פ"ח — גבעת־הכרמל
מכבי זכרון — הפ. בנימינה

ליגה ב', דרום א'

אור־יהודה — בית"ר לוד
בית"ר יפו — בית"ר הרצליה
מכבי יהוד — רמת־השרון
ראש־העין — קרית־אונו
כפר־קאסם — בית"ר חולון
בית"ר בת־ים — הפ. גבעתיים
בית"ר ר"ג — מכבי השקמה
הפועל צפון — כפר־סלם

ליגה ב', דרום ב'

מרחבים — קרית־גת
מכבי רחובות — ירוחם
קרית־מלאכי — מכבי י־ם
הבירה י־ם — מכבי ב"ש
בית"ר ב"ש — הפועל אילת
מכבי רמלה — שיכון־המזרח
מכבי יבנה — בית"ר אשדוד
אופקים — הפועל אשקלון

היאבקות

מחר בשעה 10 בבוקר יתקיים במשכן כרמר בקרית־שלום גמר אליפות הנוער בהיאבקות הד־פשית.

אופניים

מירוץ אופניים למרחק 92 ק"מ, לבוגרים ולנוער, במסלול משמר־השבעה — כביש־החוף — צומת ראם — נחשון — רמלה. יתקיים מחר. הזינוק בשעה 7.30 במשמר־השבעה.

כדורסל

במסגרת האליפות השנתית של „הפועל" בכדורסל, יתקיי־מו השבת אליפויות במחוזות „דן" ות"א למערים עד גיל 16 במגרש הפועל הולון.

צעדיהם הראשונים לעולם שמעבר לחוק

פשע עשרה

מאת: יגאל לב

„פשע־עשרה" הוא סיפורם של צעירים העושים את צעדם הראשון אל העולם שמעבר לחוק.

זהו סיפורם של בנים המורדים בהוריהם. של צעירים המתלבטים בתוך עצמם. מרד הנעורים שלעתים גולש ומוצא מפלט במאבק עם החוק...

בסיפורים אין מוסר השכל, הם בבחינת ראי נאמן המשקף את עולמו של הנוער המוצא עצמו ניצב מול החוק על היסוסיו, מאבקו, חוסר המנוחה שלו, לבטיו, חלומותיו ואהבותיו. כל אלה עומדים בפנינו כחיים. צעירים שעשו כבר את הצעד הראשון...

מהדורת ספרית מעריב המחיר ‎-.15 ל"י

להשיג בחנויות הספרים או ישירות באמצעות התלוש הר"ב.

לכבוד ספרית מעריב, ת.ד. 20208 תל־אביב.
א.נ.
אבקש לשלוח אלי את הספר פשע עשרה.
מצ"ב המחאה ע"ס ‎—.15 ל"י מס' .... משוכה על
בנק ....
שם .... ת.ז. ....
כתובת ....
תאריך .... חתימה ....

ספרית מעריב

בירושלים
אצל
צבי שיר
רחוב הלל 23
ליד מוניות „המגדלי"

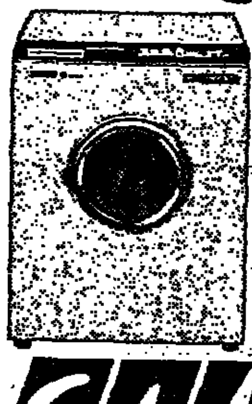

יש יקר
טוסטר בשווי 200 ל"י עם כל רכישה של מכונת כביסה „פילוס אינדסיט".
משך המבצע מוגבל לשבועיים
אנחנו מוכרים במחירים הקודמים שלפני עליית המחירים.
צבי שיר — לוחם בהתייקרויות!

פילוס

למכירה
טרקטור
D.8.4GA
במצב מצוין
לפנות טלפון 7010־9־03

לפרדסנים
למכירה שתילי הדרים: לימון על חושחש וילפרנקה ויוריקה
לפנות למזכירות מושב שדות
טל. 73330—057 בין 8.00—12.30.

ליצרני פלסטיקה ומזון
נפה מגנטית
למניעת חדירת שבבי ברזל
מותאמה לכל משפך
תעשיות פרמג בע"מ — ייצור מגנטים
רח' תר־צין 108 תל־אביב, טלפון 820510

هكذا من الأصل

השחקנים התורניים של „זעם העם"

(סוף מעמוד 31)

שרותו היהודי, סכון קל יותר להעלות רעיונות על גורל העולם כולו, יהיו השובים כאשר יהיו, באשר לחלץ איש אחד יהודי מצרה. שהרי לבד מפעצה, הלי הרבה השולטים בעולם כולו, ובארצנו בביחוד. ישנם בארצנו שפע בתי-כלא, מחנות-עבודה — ועוד משהו שהיגו תרומה סוביטית יהודית לעולם התליינות — בתי-חולים לחולי-נפש שבהם כלואים אנשים שפויים בעל-כרחם!

עם חבריו הקים סאחארוב, בהתאם עם חוקת ברית"מ, את „הועדה לזכויות האדם" אשר נרשמה באיגוד, שהוא ארגון בינלאומי הכולל את ברית"מ. מעולם, אף לא פעם אחת, לא הפר הוא ויא חבריו חוקו של יחיד בחוק סובייטי. להיפך הם קמו להגן על אנשים שהופעלו לדין בניגוד לחוק הסובייטי וחשפו את ההוכח של אלה המפרים חוק זה.

עכשיו, הנה, פה הפריעו סאחארוב וחבריו לשלטונות. יש חוקים כתובים ויש לא-כתובים. ואצלנו פועל חוק לא-כתוב אחד שהוא חזק יותר מכל החוקים האחרים גם יחד, חוק שהשלטונות אינם נפרדים ממנו לעולם.

אצלנו יש רק חטא אחד שהשלטונות לעולם לא יסלחו עליו לאיש. אצלנו יש חוק אחד יחיד הנשמר יותר מכל — להעניש כל אדם בעונש חמור על הנסיון הקל ביותר לחשוב באורח עצמאי, לחשוב בקול רם.

משום כך שימה קוזיבניקוב בסאחארוב ובעקבות קוזיבניקוב — בלחיצת כפתור כבאנית — במפעל „זעם העם".

סאחארוב לא שכח פחות כאחרים על הפגת המתח הבינלאומי, אולם בתוך כך ראה חובה לעצמו להזהיר את החוגגים: „שימו לב, כי המולת השטפים המלהים את הפגישות הבינלאומיות בדרגים הבינוניים, הגבוהים והגבוהים ביותר לא יטביע את קולות אותם אנשים לא-רבים בארצנו, אשר אינם רוצים להשלים עם עבדות."

יורי גאלאנסקוב מת בסהנה, גריגורנקו נידון לגסיסה ימים-ימים, בריא בבית-חולים לחולי-נפש. אמאלריק חלה בדלקת קרום המוח בכלא. ראוי היה שיחוננו אותו, אולם כאשר ריצה את תקופת מאסרו שבו והידינו אותו. אני מונה מקרים העולים בזכרוני באקראי, אך חיפושים ומעצרים מתנהלים עתה ברחבי ארצנו, מן הים הצפוני ועד הים הלבן... במוסקווה, בלנינגראד, בקייב, באודסה, בבתי-חולים לחולי-רוח מוציאים שפויים מדעתם. קולו של האקדמאי סאחארוב הושמע נגד מעשים אי-חוקיים ואכזריים אלה. בשל כך מכנים אותו „אנטי-סובייטי".

או שמא מייצג המלה „סובייטי" אי-חוקיות ואכזריות?

ב... שם מי אני פונה אל הקורא הלא-קיים שלי? בשם העם הסובייטי כולו כמי שהוני השבלאי אותו, בשם מעמד העובדים כמי שהיגו כורה אותו? לא. אינני משייכת לעצמי זכות כזאת. אינני יודעת כי נתן אותה לי. האם מדברת אני בשם האינטליגנציה הסובייטית? אף לא זאת. שהרי סבירידוב (בלחון), ליאוניד מרינוב (כשהוד), ואנגלגארדט (אקדמאי), וביקוב (שחקן), וקוקריניקסי (3 ציירים), וצייגים איטמאנוב (סופר), הם ללא ספק אנשים אינטליגנטים, הם השמיעו קולם נגד סאחארוב. מבין הנרדפים, כלומר, אני לא הייתי זכאית לייחס את עצמי לאינטליגנציה. אם האינטליגנציה יש לשחר כביטויה — כהם אי מפני...

ובכן אני מוחה בשם „החושבים אחרת" („החולקים", כפי שהם מכונים בחוץ-לארץ)? לא. אני מדברת בשם עצמי, אך ורק בשמי. „החושבים אחרת" לא הסמיכו אותי לדבר בשמם, כה גם שאין לנו ארגון של „חושבים אחרת". עצם השם נראה לי בלתי מדויק, כדי לחשוב „אחרת" צריך שאצל מי שהבנו את כתיב ב„אחרת" תהיה מחשבה כלשהי. אבל המילים הנבובות והסטריאוטיפיות בעתונים אינן בגדר מחשבה. זאת הרדיפה אחרי יצירות „סמיזדאט", אחרי הבכאון „כרוניקת המאורעות השוטפים", אחרי סאחארוב, סולז'ניצין ומאות אחרים, אי אפשר להגדיר כמאבק רעיוני, אלא כנסיון להחניק קול בבית-כלא ובבחנות.

א... ני רואה ושומעת את אנדריי דמיטרייביץ' סאחארוב עומד במסיבת עתונאים בשעה 4 אחר-הצהריים בבית... לפני הדלתות הנעולות של בית המשפט ... אשר בו בורקים מבצעי ... ואומר:

„אני האקדמאי סאחארוב... חבר הועדה לזכויות האדם... אני מבקש להניח לי להיכנס לתוך האולם..."

אין נכנסים לו. שהרי אין הוא רק פיזיקאי. הוא וחבריו מומחים לחוקים הסובייטיים ובצאתו מאולם בית-משפט הוא מסוגל לספר לאנשים כיצד חוקים אלה מופרים. הוא עצמו לבוטה את החוק העיקרי ביניגו, לא אותו חק הכתוב בחוקה אלא החוק הראשי, הלא-כתוב — חוק שמירת האלם.

השמעתם על כך, אתם, השחקנים התורניים של „זעם העם"?

משל עמודי הנהלים אתם בכרייוק פי „אין בפיכם מילים היכולות להביע את התמרמרותכם". זאת, במקום שב„התמרמרותכם" אין אף גרעין של אמת והיא אינה אלא תוצאה של לחיצה כבאנית על כפתור.

ואתה, קוזיבניקוב, וכל השאר הלוחמים על כפר תורים; אתם, המחניקים ביודעין את פרי המוחות הטובים ביותר שמעניקה לנו ארץ מולדתנו, אתם המקימים חומת עתונים — חומת בטון בוחין — בין טובי החושבים ובין „האנשים הפשוטים", אתם המנסים להסתיר את המחשבה לאחור: העמוד הריס גלוי כתאות של „זעם העם" באופן מלאכותי, בלחיצת כפתור, המצדיעים אלה על פני מילה כלשהי — הזהרו! פן יתנהשל מבטן האדמה זעם אמיתי, וכליה רותחת יטביע בהתפרצותו לא רק את הוכבה התלויה אלא גם את מהבכת האקדמאי סאחארוב אשר לא הורסלה לא מהרה במחשבה כרגיעה של אדם כלשהו — והוא יטבע בדמם של אשמים וחפים גם יחד.

הרוצה אני בכך? לא ולא. זאת אינני מאחלת לאיש.

מרוסית **יעקב שרת**

גם בחיל וגם ברוח

(סוף מעמוד 22)

הבראה שהשלווה המסורגה והמבוכזת, הבריאה על שכמם של אנשים שקולי דעת, הופרה להלוטין. כיצד יכולה — שאלו הקואלים — מדינה שעדיין אינה מסוגלת לבנות מבניות — להתחיל בבנייתם של מטוסי סילון; הרי רק קומץ מדינות בעולם מסוגלות לטפל בתעשיה זו, שהטכנולוגיה שלה גבוהה, שהטכנולוגיה שלה חדשה, שההשקעה בה גדולה.

אולם ד.ב.ג. עמד ליצרנו בצוק-עלא.

כשהחליט לטפל במקבהם של כורים גרעיניים לצרכי מחקר — עם ... שקם יסופר במהגה, הרבים מדעים והוגים כלכליים ושמם יודעי חן למימיהם הכפישו דברים קשים. היו ביניהם כאלה שכינו אותנו בשם „שרלטנים" אנשים המותירים ליצור בארץ קטנה דברים שהם בלעדיים לארצות הגדולות. אנשים התוים אפשריות להתמודד עם טכנולוגיות חדשות ועלובות בעסק שהרצויו רק בראשית הדרך.

הבינות נראתה יותר רציגית כהי-יוכה, ברם, אני בטוח שאילו היינו נכנסים ל„פרדס" זה, בשעה שהיתה כניסה אליו, היינו מחמיצים הזדמנות שאינה חוזרת.

יחד עם ב.ג. חלמנו גם לרתום את המדע לצרכי הפקה והשכל והמ-פלה מים — וכה שנראה או בווחת יוקר ובלתי אפשרי, נראה כיום כמובן יותר אלטרנטיבה.

הוא הדין לגבי הטילים. תמיד סבלנו מחסור-מים. והקצבה שהיה ... עד קצה גבול היכולת, לא אפשרי לבאורה, הבנה טילים ש-הוצאתם גדולה ותאותם מפוקפקת. „אף טיל לפיליי נטבצה הטיפה". אולם שוב עקשנות מוקדמת הולידה את „גבריאל" ואת „שפרירי"... קרובי משפחה אחרים.

כוח וצדק

המדע צודד מאד את דמיונו. אבל הוא יודע שבצד בניית הכוח, צריך גם להבין יסודות לעתיד שבו תהיה ישראל עם השכן לבטח בין צבים, עם הוה בתנאי שלום.

„גורל ישראל — הוא אמר — תלוי בשני דברים: בכוחה ובצדקתה". בן גוריון השקיע מאמצים מרובים לג-לול דרך לשלום עם הערבים. הוא חיפש „שלום אמת" אתם. הוא שמח לפגוש שנוצר עם עבדאללה במלחמת הקוממיה. הוא ניסה לבוא בדברים עם נאצר. הוא חיפש בני שיחה בעולם הערבי. לאחר מלחמת ששת הימים, בשבורע לו שמוסא עלאמי נמצא בלונדון, הוא טס במיוחד לשם בכדי לחדש שיח ושיג שנקטעו על ידי זרם המאורעות.

הוא קיווה שישראל תהא לאומה הגורמת לקידומם של עמים מתעוררים ומתפתחים. הוא ביקש בשעתו לנסוע לבורמה, כדי לאחר שתרות, לכנס פוטנציאליסטי ולבדוק אפשרות הקמת קשרים אתם. הוא הרבה להתעניין מה אנו עושים ל-סיועת של מדינה זו. הוא קרא את ספרו של מנהיג תנועת השחרור ה-גאנאית, קוואמה נקרומה. השיגר שלי-חים לשם הצעת סיוע. הוא חיפש מסילה לאתיופיה, לפרס, לטורקיה, ואף על פי שהוא אמר ש„לא חשוב מה יאמרו הגויים, חשוב מה יעשו ה-יהודים". הוא ניסה ליצור גשר של אבן בין ישראל לבין עמי ה-צלב.

לביקוריו עם ראשי השלטון בא-רה"ב. באנגליה ובצרפת הוא התכונן בקפדנות. וכשאמר להם מילה, או נתן להם הבטחה, הוא היה עומד על כך שהבוצע בכלואה. וכמו שהיה יהודי גא כך הוא היה גם אזרח אחראי של העולם כולו. „אמריקה עו-שה בשגגה בכך שאינה מבקשת דרך לסין — הוא כתב — כי אין כל ניגוד אינטרסים בפשר בין ארצות הברית וסין". הוא כתב על כך ל-נשיא קנדי הבנרה. הוא יעץ לדה-גול כיצד לנהוג באלג'יריה. האופק המ-דיני שלו היה חובק עולם.

אבל בבטחון, במדע, במדיניות ו-בהתיישבות, בכל אלה הוא ראה מכ-שירים שנועדו לעשיית הצדק הגדול ביותר שעמד לפניו — צדק לעם ה-יהודי. אני זוכר שהוא פעם הגדיר את מטרת מדיניות החוץ של ישראל — „מדיניות שנועדה לקיים בערכה קשרים עם כל מדינה שבה חיים יהודים, בכדי שהיהודים החיים שם יוכלו לעסוק על קיבוציהם עם יש-ראל."

לא היה לו ספק שיהודי רוסיה יבואו. שיהודי אמריקה יבואו. כמו שהוא עבל ללא הרף שיהודי תימן יבואו. שיהודי צפון אפריקה יבואו. הוא ידע שעמו עם קטן, אבל הוא האמין שעמו הוא גם עם גדול.

מורשת לצעירים

בשיחה פרטית אחרונה אמר לי בן גוריון „האיש המופלא ביותר בעליה השניה היה שלמה לביא. לביא ד אולי גם ברל כצנלסון ישראלי. לביא מאד לא היה ... אשר שאוהו הוא אהב אהבה עמוקה (הוא בכלל היה נמשך להתאהב מהר) ... כהה עליו. היא לא התניא הנה כפית. שני בניו נפלו במלחמת השחרור. הוא לא אמר דבר. הוא סבל צמוקות, אבל שתק. לא אמר דבר לאיש. אבל הוא נשאר מאמין כביר, חלוץ גדול, בן נהדר לצבור המופלא, אתה יודע שהוא ב-עצם לא התחיל בחקלאות אלא ב-עבודה בבית חרושת בליה... בן חקלאות ותרבות, האמונה — ו... תולד להקמת בעיני של בן גוריון...

הוא ראה לנגד עיניו עשרות מיל-יוני יהודים המיישבים את הנגב ואת הגליל, ושים לו נוער שכולו בונה אוניברסיטאות, הנבעין על המדע ו-מפתחו, במדינה שבה הבירוקרטיה מוסמה והוגנת, שבבאה איתן וצאור, והקיימת יחסים הוגנים עם יתר עמי העולם, המפיקה מתוכה פרקי תורה ומוסר, הזוכרת את המקור, הרואה את השלום...

כל חייו הוא עמל לכך. הוא שאף לספר עליו ימסר, בכתב ובעל פה להדריה הצעירים. היא עצמו לא נה על זיר דעה. קסבה לו באחרית ימיו כמו בראשית דרכו. הסיטואציה ה-בראשיתית, בנוף של שדה בוקר, נוף שאלתרמן אמר עליו ש„כף ה-מבכלים של הפוליטיקה לא נוגעה בו" ישב האיש הגדול בבדידותו ה-פנוברלית, בבדידה הנצחי, בחלומו ה-גדול.

חלום והגשמה

הוא הצדיק שהוא יחיה בגיל 96 או 97. כך זה קרה בצשמתו. ... מוריה הכמש ועד שקיפהה הוא עסק להתמודד את נסיונו לבאים אחריו.

הוא ראה את תיקונה בעת, ... השתכל בפני הסוף ללא מורך-לב ללא אשליות עצמיות. הוא שמר של הדר אישי בלתי רגיל. הוא לא התלונן. הוא לא ביקש. הוא קיווה ששדה בוקר עצמה תהא לשריד רוחני השכלתי ומדעי לארץ חדשה.

חומו ברית, אבל רוח מגדולה לא נשברה. הוא נולד עם חלום גדול, הוא חי כחלום גדול. הוא נפרד מהעולם, אך לא מחלומו.

כניסתו של בן גוריון להיסטוריה היהודית — נולדה בשעה גדולה לעבנה, כאשר הן הטבע והן המלחים גילו נדיבות בלתי רגילה כלפי עם שלם ואיש אחד. העם היה באמונה, האיש היה באמונה. הוא התפרץ ל-אסונו של העם ובאמונתו האדירה הוא הדליק אותו, הוא נתן לו במתן חוש, גאווה יהודית. הוא הדביר את יאושה, הוא עורר את יצר הפעולה שלו, הוא קרא לגבורתו היהודית. הוא הכל בממנו עמל ומלחמה הגמה. הוא עמד בראש מלחמותיו, הוא לחם בהרצלין הרעים. הוא הגביר וניחם. הוא הזהיר ועודד, הוא אמר דברי אמת ודברי תוכן: זרעו היתה נכונה ונפשו היתה זכה. אולם יותר מכל הוא גילם את רוחו של העם היהודי, רוח גדולה ועיקשת, רוח כרוגית ובסצירה, רוח משנה סדר בראשית ורוח מאמינה ויוצרת. ודוד בן גוריון, איש יחיד בדורותיו, היה לא רק בסבלה של רוח זו, הוא היה כלבה חצו. והא הפיחה הוא שמר על עצמה, הוא נתן לה כוח הוא הצ-יוכה עבה לסבסות שבהם העבר וה-עתיד נפגשים מחדש, שבהם אין ה-אדם נראה קטן בגלל המרחק הרב, אלא המרחק הרב נראה קטן מהאיש יכול לראות את האופק בהגיונו ה-היסטורי.

גם בחיל וגם ברוח, בשניהם הוא עמד. בין שניהם הוא הבחין. ובכוחם הוא הביאנו הלום — בכדי שנדע שטרם הגיעה שעת שביעות הרצון. שעוד דרך ארוכה לפנינו. ושאם נסה את המבצעים כהלכה, רוחו תוסיף לשכון בהם. לעבר הקשר אמונה של העם היהודי.

שמעון פרס

למען ממשלת אחדות לאומית

אנו החתומים מטה, אקדמאים במוסדות השכלה גבוהה, מודאגים מאד מהלך רוח של רפיון ומאובדן אימון העם במנהיגות.

צפויה לנו מערכה קשה וגורלית לקראתה יש הכרח לאחד ולרכז את כל כוחותיו של העם.

חובה להקים ממשלת אחדות לאומית שתחזיר את אימון העם במנהיגיו

ותהיה מסוגלת לעמוד באומץ ובתקיפות מול הלחצים מבחוץ המאיימים להכניענו.

נוכח חומרת השעה קוראים אנו למנהיגי הצבור על כל זרמיו להתעלות ולפעול בדחיפות למען התיצבותנו כאיש אחד במאבק הגורלי

פרופ' אלעזר דניאל, ירושלים
ד"ר אבנר מיכאל, רחובות
ד"ר אדלמן מאיר, רחובות
פרופ' איל חפצי בה, ירושלים
פרופ' איל צבי, ירושלים
פרופ' אלקושי גדליהו, ירושלים
פרופ' אופנהיימר בנימין, ר"ג
פרופ' אלבק מיכאל, רמת גן
פרופ' אליצור יהודה, ר"ג
פרופ' אלעד דב, רחובות
פרופ' אנקר אהרון, הרצליה
פרופ' בר משה, ירושלים
ד"ר באומגרטנר שרה, רחובות
ד"ר בלברג יצחק, ירושלים
ד"ר ברזומן שבתאל, בני ברק
ד"ר בלר אליהו, בני ברק
פרופ' ברכמן יצחק, ירושלים
ד"ר ברנע אילה, רחובות
ד"ר ברנר אברהם א., ירושלים
פרופ' בש ה., רחובות
פרופ' בורדה יעקב, ירושלים
ד"ר בן שלמה יוסף, ירושלים
ד"ר גרמי רבקה, ירושלים
פרופ' גילה יצחק, תל אביב
פרופ' גולדברג אברהם, ירושלים
ד"ר גולדריך י., ירושלים
פרופ' גולדשטיין יהודה, ירושלים
פרופ' גולדשמידט י. מ., רמת גן
ד"ר גרין ברנרד, רחובות
פרופ' גרינפלד אברהם, בני ברק
פרופ' גרינפלד יונה, ר"ג
פרופ' גרוס יהושע מ., ר"ג
ד"ר גרינשפן חיים א., רחובות
פרופ' דנון דוד, רחובות
ד"ר הגלר ארנולד, רחובות
ד"ר הוכברג אברהם, ירושלים
פרופ' הורוביץ יוסף, ירושלים
פרופ' הירשברג ת. ז., ירושלים
ד"ר הירשברג צבי, רחובות
פרופ' הלפרין אברהם, ירושלים
ד"ר הקסטר צירלי, רחובות
ד"ר הראל מנשה, ירושלים
פרופ' הרמן אפרים, ירושלים

פרופ' וידר נפתלי, ירושלים
פרופ' וויס צבי, ירושלים
פרופ' וילצ'יק מאיר, רחובות
פרופ' זינגקור ארנסט, רחובות
פרופ' זינגר אריה, ירושלים
פרופ' זילברברג אלכס, רחובות
ד"ר זליגר צבי, פתח תקוה
פרופ' זקס לאו, רחובות
ד"ר זרס יעקב, ירושלים
ד"ר חגי ברכה, רחובות
ד"ר חרופ משה, בני ברק
ד"ר יונן יואל, רמת גן
פרופ' יציב שאול, ירושלים
פרופ' ירון ראובן, ירושלים
פרופ' ירניצקי ישעיהו, חיפה
ד"ר כרמל נעמי, רחובות
ד"ר לויגר מאיר, בני ברק
פרופ' לב זאב, ירושלים
פרופ' לוין יצחק, בני ברק
ד"ר לוינסון יעקב, ירושלים
פרופ' כוריאן אלכסנדר, ירושלים
פרופ' ליפשיץ אסא, ירושלים
פרופ' ליפשיץ חוה, ירושלים
פרופ' לפידות יהודה, ירושלים
פרופ' מורג שלמה, ירושלים
ד"ר מיילוש י., ירושלים
ד"ר מוריאל יהודה, תל אביב
ד"ר מירלמן דוד, רחובות
ד"ר מוסקין רות, רחובות
ד"ר מורעת מנחם, פתח תקוה
פרופ' מנדזה אריק, ירושלים
פרופ' מני אברהם, ירושלים
פרופ' מנחן יוסף, רחובות
פרופ' מרינוב אבנר, ירושלים
פרופ' נויזן צבי, ירושלים
פרופ' נאמן יעקב, תל אביב
ד"ר נביה עמנואל, ירושלים
פרופ' סולמן א., רמת גן
ד"ר סליי ש., בני ברק
פרופ' ספראי שמואל, ירושלים
ד"ר סקס ש. ברוך, בני ברק
ד"ר סרבר אריה, ירושלים
ד"ר עבר מיכאל, רחובות

פרופ' פוקס אלכסנדר, ירושלים
ד"ר פוסקי אבינדור, רחובות
פרופ' פינצוק ברוך, ירושלים
פרופ' פיסלסון יהודה, ירושלים
פרופ' פיש א. הראל, פתח תקוה
ד"ר פלאורי הרולד, רחובות
ד"ר פלדמן אליהו, ירושלים
פרופ' פלק זאב, ירושלים
פרופ' פצ'ורניק אברהם, נס ציונה
פרופ' פרידמן הרי, גבעתיים
פרופ' פרנקל בנימין, ירושלים
ד"ר ציזנר טוביה, רעננה
פרופ' קאופמן אשר, ירושלים
ד"ר קדם יוסף, ישפת משה
פרופ' קדרי מ. צ., רמת גן
ד"ר קוליב דוד, בני ברק
פרופ' קראוס א., רמת גן
פרופ' קרקובר יעקב, בני ברק
פרופ' רוספלד רינה, ירושלים
ד"ר רוטנברג מירה, ירושלים
ד"ר רבינוביץ אהרון מ., ירושלים
ד"ר רוזמן בטי, ירושלים
ד"ר רופא אלכסנדר, ירושלים
פרופ' שאלתיאל דוד, ירושלים
פרופ' שליט אברהם, ירושלים
פרופ' שנן יעקב, ירושלים
פרופ' שורץ ערמון, ירושלים
ד"ר שורץ אהרון, רחובות
פרופ' שפריצק י., רחובות
פרופ' שטיין אולגה, ירושלים
פרופ' שטיין יחזקאל, ירושלים
פרופ' שטיר יעקב, ירושלים
פרופ' שטייברג מנחם, ירושלים
ד"ר שיינפלד צבי א., פתח תקוה
ד"ר שפרינצק מנחם, ירושלים
פרופ' שטרן ס., תל אביב
פרופ' שכטר י., רמת גן
ד"ר שלזינגר יהודה, גבעת שמואל
ד"ר שניידר מ., קרית אונו
פרופ' שפרבר שמואל מ., רמת גן
ד"ר שרון רקיה, הרצליה
ד"ר שיינברג אשר, גבעת שמואל
פרופ' שרי אוגניה, תל אביב

המשא הארוך אל תוך הלילה

(סוף מעמוד 17)

עת לחזית הסורית, יכבאן שבחזית המצרית יש להעביר את הדגש על בלימה ואילו בחזית הסורית יש ל-העביר את הדגש על — קשה לו-מר זאת, אך דומה כי שר הבטחון לא הגדיר בדיוק על מה.

„אנחנו רוצים מאד לשתק את הח-זית האחת — החזית הסורית". „לשתק" הוא מונח כמובן במקצת זה. משתקים אש ארטילריה בקרב, אך זו פעולה זמנית, ובכן אם כשיחתו הגדיר יכולה להתהדרים. למכריע אמר ב-ינון יותר אורחיה, כי רצונו היה לגרום לכך שהמלחמה תעלה לסוריה ביוקר. „שתתבסטר על מה שעשתה". קריטע זה היה תלוי, לפי תפיסתו של שר הבטחון, בכך שהסורים ה-סורי ימשכו וייגרמו לסוריה נזקים קשים בתשתית הכלכלית שלה.

הוא גם ראה בדמיונו את צורת מפלתה של סוריה. „אם אתם זוכ-רים את הצילומים של הכיתלה אחר מלחמה קודמת (הכוונה בודאי למל-חמת ששת הימים) כבראו על הכבישים שורות של כלי רכב הרוסים. בסופו של דבר זה יהיה גם פה", כך יובב לו גורל יהיה בחרם את מלחמת העבר".

בכל הכוונולוג הממשך שלו לא הכזיר שר הבטחון אף פעם כזה בד-יוק בצבצה הוא להגיע בחזית הסו-ריה. ואולי זה ההסבר לכך שלא הגיע שום דבר, זולת אולי צילומים של כלי רכב סוריים. לא כולם סוריים, אם באמת היתה הכוונה ל-„הכות" את הסורים עד הסוף, או להגיע בחזית הסורית „למצב שלא יהיה בכל מיכאלותי להיכה" או „הסורים נוסרים פה", ברור כי שום דבר מכל זה לא הושג.

הבעיה הסורית לא נפתרה. ורק הודות לכך שבחזית המצרית היא התפתחו הדברים כפי שהוא שר ה-בטחון, הצלחנו להמרחיק מן הלחץ המצרי ולעמוד פניים יותר כרגע מול הסורים. אך בכוונה הבנבות האסטרטגית ברור שנתהפכו היוצ-רות.

שבעה ימים אחר הפגישה עם עור-כי העיתונים, ב-16 בחודש, החלה המתקפה שלנו בחזית המצרית ב-עוד שהסורים לא הותשו, לא נשברו, לא הגיעו לכלל חרטה על שנכנסו למלחמה.

איך אפשר להסביר זאת? מדוע לא נוהלה המלחמה בפועל לפי ה-קוים שהסתמנו פהה או יהר בדברי שר הבטחון?

יתכן שהסיבה בכך שבאמת שר הבטחון לא ניהל אותה. אלא היא התנהלה בעצבה. ואולי משום כחו-להם לכבוש עוד כיבות ארץ ב-סוריה, הרי לפי הפרוגים הכשר-ביים שהשתרשו אצלנו מאז 1967 היו הסורים חייבים לראות בכך מפלה ניצחת ולמלא את התפקיד שיועד להם בתחזית שר הבטחון.

לכל הדעות, אם היו לנו ב-16 בחודש כוחות מספיקים לפתיחה במתקפה בחזית המצרית, יכולנו גם להוסיף להלחם בחזית הסורית עד שסוריה תצא מן המלחמה מוכ-סת להלוטין. העובדה שהמלחמה הופתקה לחזית המצרית בטרם הוכ-רעה סוריה סופית מעידה כאלף עדים, שאפילו הרעיון המרכזי ב-מחשבתו האסטרטגית של שר הב-טחון לא הוגשם.

כמובן, יתכן שכל דעותיו השתנו בין ה-9 וה-16 בחודש, אך מתקבל יותר על הדעת שהסיבה בכך ש-בעצם לא היו „כל הצבא והכבשה „יעוליים" על קו מחשבה אחד על שר הבטחון, בין אם משום שלא הכירוה, ובין אם משום שלא קיבלו אותה. דבר אחד ברור: ב-9 בחודש לא היה לשר הבטחון כל מושג ברור על אופיה של המלחמה שהת-רגשה עלינו. לא היו לו פתרונות לבעיות שהיא הציבה ולא היה ב-יכולתו לתת הנחיה ברורה לגבי אופן ניהולה במישור האסטרטגי.

מתתיהו פלד

ראיון השבוע עם הח"כים זבולון המר ועדי אמוראי

(סוף מעמוד ...)

במפלגה, יש בנים רבים ... בפר"ל.

ובכן, כי ההרגל לראות את המפד"ל מוכנה תמיד לפשרה בקואליציה ומוותרת על עק-רונותיה — הדרך ההדדית היא ה-... [illegible]

לחבב את הדת

[illegible]

הח"כ אמוראי: אחרי המלחמה ... [illegible]

ללא עריפה

— מי הוא המועמד שלך לראשות הממשלה?

יגאל אלון, לאחר הריפת גולדה.

— ... [illegible]

זה לא ריאלי, רק גולדה יכולה עתה להרכיב ממשלה ... [illegible]

— מי הוא המועמד שלך לבטחון?

ברלב או רבין

— לתפקיד החוץ?

אלון או רבין.

— האוצר?

ברלב.

— ואתה, מה תעשה?

[illegible]

— כאשר אתה נשאל ... [illegible]

הח"כ המר: לא יתכן שהדור ה-מדיני במדינה כה צעירה ... [illegible]

— ומה עם שר האוצר?

[illegible]

דב גולדשטיין

ל' בשבט תשל"ד — 22.2.74

לאן השבוע • לאן השבוע • לאן השבוע

התיאטרון הקאמרי

נעורי הדרדה'לה

כעוב בעיניכם

מלון פלזה

יעקבי' ולידנטל

הפרדת כוחות

בני הדוקטור

הפרדת כוחות

בידור

לאן השבוע • לאן השבוע • לאן השבוע • לאן השבוע • • • לאן השבוע • לאן השבוע • לאן השבוע • לאן השבוע • • •

תיאטרוני ישראל

התיאטרון הלאומי הבימה

שלום שלום ואין שלום
תל־אביב האולם הגדול
מוצ"ש 23.2 ב־8.30

זה, זו יוליה
תל־אביב האולם הקטן
מוצ"ש 23.2 ב־8.00
יום א' 24.2 ב־7.30
יום ב' 25.2 ב־7.30
יום ג' 26.2 ב־7.30

כמו דמעה בים
תל־אביב האולם הגדול
יום א' 24.2 ב־7.30
יום ב' 25.2 ב־7.30

כך אוהבים האחרים
תל־אביב האולם הגדול
יום ג' 26.2 ב־7.30
יום ד' 27.2 ב־7.30

הבעל הנצחי
תל־אביב האולם הקטן
יום ד' 27.2 ב־7.30
כל. הקופה 283742, ת"א

התיאטרון הקאמרי

נעורי ורדה'לה
מאת חנוך לוין ובבימויו
מוצ"ש 23.2 תל־אביב
יום ד' 27.2 תל־אביב

בטוב בעיניכם
קומדיה
יום א' 24.2 תל־אביב
יום ב' 25.2 תל־אביב
יום ג' 26.2 צה"ל
יום ד' 27.2 צה"ל

מלון פלזה
יום א' 24.2 צה"ל
יום ב' 25.2 צפת
יום ג' 26.2 צה"ל

יעקבי ולידנטל
(שם זמני)
הצגות אחרונות
יום א' 24.2 ירושלים
יום ב' 25.2 היא צוותא
כרטיסי כניסה להצגות בה"א בימי חול 5—7 ל"י בשבתות 6—10 ל"י

התיאטרון העירוני של חיפה

מבקר המדינה
מאת נ. גוגול
יום ב' 25.2 צה"ל
יום ג' 26.2 חיפה

ספורים אחרונים
מחר 23.2 ירושלים
יום א' 24.2 ירושלים
יום ה' 28.2 חיפה

אנשים קשים
מאת קנין
יום ב' 25.2 צה"ל
הצגת התיאטרון הקאמרי

בטוב בעיניכם
יום א' 10.3 חיפה

במה 2
מה אני חושבת על המלחמה
מוצ"ש 23.2 היא צוותא
2 הצגות ב־8.00—10.00
חיפה בית רוטשילד
יום ב' 25.2 בשעה 9.00
יום ד' 27.2 ב־7.00—9.00

פרסום בבלהן

בימות במועדון התיאטרון
ת"א מנדלי 7 טל. 230039

המלחמה האחרונה (שם זמני)

„...כל הערב הצטיין בכנות מעמיקה, אוטנטיות רבה וזה לפי דעתי הפך ערב סאטירה, לסאטירה טובה, נכו־נה שמשתלבת במקום ובזמן..."
קול ישראל/מבקרי „בימות ובדים"

הערב — 2 הצגות — ב־9.00—11.30
מוצ"ש — 2 הצגות — ב־8.30—10.30

מסע הקסמים

„...חשוב שתתפוס את מקומה צורה זו של תיאטרון אינטימי חוויתי המעניקה לילדים בצד הערכים ה־חינוכיים גם הרפתקה של ממש..."
„ידיעות אחרונות" י. אטלס

שבת — 11.00 לפנה"צ

כרטיסים ב„לאן" (אצל יוקי) טל. 222445, ביותר המשרדים, ולפני המופע במועדון.

Lee עושה אנשים יפים.

א. ברמן מציג:

קרקס „ברצלונה"

ממחר מוצ"ש 23.2 עד יום ה' 28.2 כולל

בעכו

במגרש ליד בית ההסתדרות

מחר מוצ"ש 23.2 2 הצגות ● ב־5.45—8.00
ויום יום ב־4.00 אחה"צ וב־7.00 בערב

מכירת כרטיסים בעכו במשרד שמעוני טלפון 910456 בנהריה: „שרותי הדר", טלפון 920330. להוסטות הארגונים כרטיסי הנחה במשרד שמעוני.

ממוצ"ש 2.3 עד מוצ"ש 16.3 כולל

14 יום הקרקס בחיפה

בשדרות המגינים ליד בנין הדואר החדש
במוצ"ש 2.3 וכל מוצ"ש
2 הצגות ב־5.45 וב־8.00
ויום יום ב־4.00 אחה"צ וב־7.15 בערב

לכבוד חג הפורים
2 הצגות מיוחדות
יום שני 8.3 בשעה 11.00 בבקר וב־2.30 אחה"צ

מכירת כרטיסים משרד „גובהי" הרצל 32/34 טלפון 665272 ויתר המשרדים בעיר.
למוסדות וקבוצות מאורגנות כרטיסי הנחה להשיג רק במשרד „גובהי".

אגודת הסופרים העבריים בירושלים
משרד החינוך והתרבות
עירית ירושלים — המחלקה לתרבות

בית הסופר
ע"ש חיים הזז

השבוע 24.2.74 - 1.3.74

יום א'	17.00	סופרי ילדים: פגישה עם שמואל הופרט
	19.30	הספרות והקולנוע: יוקרן הסרט — „אדם בעקבות גורלו". הבמאי: דניס הופר. הרצאה: „הספר בעידן הקולנוע והטלויזיה" — גב' חנה אדוני.
יום ב'	17.00	סדנא יוצרת — שירה. מדריך: ש. כרמי
יום ג'	17.00	סדנא יוצרת — פרוזה. מדריך: יהודה האזרחי
יום ד'	20.00	קונצרט רביעיה המיתרים הירושלמית. משתתפים: אשר פלדמן, קלמן כינורי, יוסף חיימוביץ, קרן אמרי. זמרים: אברהם סלומון, ג. ברי. בביצוע בכורה הבוצע הקנטטה „טל אליס" מאת קסרס ע"פ מילים מאת ר' משה חיים לוצאטו.

כתובתנו: העיר העתיקה, הרובע היהודי, ירושלים, טל. 288128, ת.ד. 262,
תחבורה: אוטובוס מס' 1, התחנה הזרה מובטחת.

צוותא לתרבות מתקדמת

הערב 22.2	ב־9.00 וב־11.30 — יוסי בנאי בתכניתו — „פרצוף של צועני".
שבת 23.2	ב־11.11 בבוקר — סדרה 11:11. המבצעים: פנינה זלצמן — פסנתר, משה מורביץ — כנור, אברהם בורנשטיין — ויולה, אלחנן ברונן — צ'לו, דוד זנזי — קונטר־באס. בתכנית: יס. באך, ו.א. מוצרט, פ. שוברט.
מוצ"ש 23.2	ב־8.00 וב־10.00 — צוותא מארחת את במה 2 של תיאטרון חיפה: „מה אני חושבת על מלחמה ?"
יום א' 24.2	ב־7.30 — מהו יהודי ? — דיון בהשתתפות: פרופ' ישעיהו ליבוביץ, ח"כ דב זכין, ח"כ אהרון אבו־חצירה — ראש עירית רמלה, הרב משה זמר. ב־10.00 בערב — (במועדון) — צוותא מארחת את מיכאל כפיר בתכניתו „במה להמ־תיק ימים אם לא בשירים" — ערב לירקה ישראלית.
יום ב' 25.2	ב־8.30 — צוותא והתיאטרון הקאמרי מציגים: „יעקובי ולידנטל" (שם זמני).
יום ה' 28.2	ב־8.30 — במה 2 של תיאטרון חיפה: „מה אני חושבת על מלחמה ?"

צוותא: אבן גבירול 30 תל־אביב, טלפון 7—250156.

דני פלץ מציג:

שמואל שי
מארח
תל־אביב, קולנוע „נת"
רח' אבן־גבירול 62

הערב 22.2 בשעה 10.30 בערב
אישים בחדשות — אמנים — שעשועונים — הקהל שואל
כאחורי המר"מ הקואליציוני עם העיתונאי שלמה נקדימון
ראיון השבוע: ח"כ (אלו"מ מיל.) מאיר פעיל
הבמאי: יואל זילברג
על סרטו החדש „חכם גמליאל" עם יוסי בנאי — קטעים מהסרט

מטרינידד DUO STEEL BAND
אריאלה פוקס — קסילופון
פלגטיה עם פרופסור בלק — ראיית הנולד — קריאת מחשבות
אודי זוהר
אמנים אורחים, שעשועון נושא פרסים

כרטיסים: יוקי („לאן") כבר דיזנגוף כל. 222445 וביתר המשרדים. ובערב המופע בקולנוע „נת" טלפון 267888 המשרד: שד' דוד המלך 8 תל־אביב, טל. 266349
בהנהלת פלון מב. 1, פלון אלנבי 113 ...

ב"ה
אגודת הסטודנטים
אוניברסיטת בר אילן

במוצ"ש 23.2.74 א' אדר תשל"ד בשעה 21.00 באודיטוריום הגדול יתקיים אי"ה

ערב שירי תאודורקיס

בהשתתפות:
ליאור ייני, נגה שלם, יונית שהם, גיא יפה, עוזי חיטמן

לאחר ההופעה ריקודים באגודה. אוטובוס אחרון ב־24.00

האגודה למען החייל בישראל — מרחב תיכון
סניף תל־אביב־יפו

ביום ראשון 24.2.74 בבית השריון
רחוב לוחמי גליפולי 51, יד אליהו, תל־אביב
יתקיים

בזאר (שוק מציאות)

של פריטים שונים מאיכות מעולה הכוללים תוצרת חוץ:
בגדי נשים
בגדי ילדים
תמונות
ספרים
עבודות יד שונות מעבודתם של חברי קבוץ „חפצי־בה"
הפתעות

הבזאר יהיה פתוח בשעות: מ־9 בבוקר עד 9 בלילה.
כל ההכנסות הינן קודש לפעולות הועד למען החייל, סניף תל־אביב־יפו.

הסינמטק הישראלי
בית עובד העיריה רח' פומבדיתא 4

שבוע המוקדש לרומן פולנסקי

23.2	ב־18.30 ; ב־21.00	[illegible]
25.2	ב־18.30 ; ב־21.00	[illegible]
27.2	ב־18.30 ; ב־21.00	[illegible]
28.2	ב־18.30 ; ב־21.00	[illegible]
1.3	ב־14.30	[illegible]

מעתה יפורסמו הודעותינו ביום חמישי
טל. מזכירות: 284425 - טל. קופה: 235865

מועדון 2.2 בטכניון

יום שישי 22.2.74
* שני סרטי קולנוע
* ריקודים לצלילי תקליטים
* בקרזיל: שלישית אדלר, שלישית מנטה־מסטיק
*
מוצאי שבת 23.2.74
20.00 ריקודי עם ועמים
שני סרטי קולנוע

מועדון 2.2 בפעולה
*
בימי שלישי
* 18.30 ריקודי עם למתחילים
* ריקודי עם ועמים
* שני סרטי קולנוע
דיסקוטק 2.2 בפעולה
הכניסה לסטודנטים ולבנות בלבד!

פסטיבל אופרטה 74
בתכנית חדשה

יפו „אלהמברה" יום ב' 25.2 ב־8.00
ת"א „אהל שם" מוצ"ש 2.3 2 הצגות ב־6.45 וב־8.45

ק.־ביאליק „סביון" הערב 22.2 ב־9.00
ירושלים „בית העם" מוצ"ש 23.2 ב־8.30
רחובות „בית העם" יום ד' 27.2 ב־8.30
חיפה „ארמון" יום ה' 28.2 ב־7.45
חולון „רינה" יום ו' 1.3 ב־9.00

מועדון הצפון
מזמינכם לרקוד ולבלות
במוצ"ש 23.2.74
באולמי רות
ברח' בן־יהודה 84 ת"א (מול קולנוע „בן־יהודה")
עם להקת „המשכנעים"
ליד המיקרופון
רוני מנדס
בתכנית האמנותית
הזמר
טוני ליי

שלח ספר אדניין לחייל
„כ-פאו להיות אשב"
להשיג בחנויות הספרים
ו„בית זליה", טל. 623959

הסינמטק הישראלי
מקרין סרטים מיוחדים לנוער ולהורים — 25.2 ב־16.0: שפורי באסטרס פוטר, לילדים ולנוער 26.2 ב־16.00
ההמצאה השטנית

אצלנו יותר זול!
סרטי צילום ?
פוטו־סטריאו ספפורט
בן־יהודה 8, תל־אביב

התיאטרון העממי א. דשא (פשנל) - לקבוצות ומוסדות רוקוקו טל: 248824

להקת „עידית זבנר" בהצגת הבידור הפרדת כוחות
אושיק לוי, מתי כספי, פופיק ארנון
רמת־גן „אורדע" הערב 22.2 בשעה 9.30
ירושלים „החאן" מחר מוצ"ש 23.2 בשעה 8.30

להקת „כוורת" סיפורי פוגי
באר־שבע „קרן" הערב 22.2 9.30
ירושלים „מיטשל" מוצ"ש 23.2 ב־7.30—9.30
אשקלון רחל יום א' 24.2 ב־8.30
ראשל"צ „תפארת" יום ב' 25.2 ב־9.00

פסטיבל הגשש החיוור
חיפה „שביט" הערב 22.2 בשעה 9.30
תל־אביב „אהלי" מוצ"ש 23.2 בשעה 9.00

המתנה האידיאלית לגבר „זכריה" להשיג בחנויות מכשירי כתיבה
פרסום בלהן

هكذا من الاصل

בבתי הקולנוע

ירושלים · חיפה · רמלה · לוד · ראשון לציון · נס ציונה · עכו · רחובות · עפולה · גדרה · קרית שמונה · קרית מלאכי · אשדוד · הרצליה · רמת גן גבעתיים · נתניה · כפר סבא · פרדס חנה · חדרה · פתח תקוה

בידור

סינרמה

הצגת בכורה ארצית

במוצ"ש 23.2.74 2 הצגות בשעות 7.15—9.30

ג'יימס קובורן · כריס כריסטופרסון · בוב דילן · ג'ייסון רוברדס

בסרטו של הבמאי

סם פקינפה

פט גארט ובילי הנער

בנערותם היו ידידים
עכשיו מפריד
בינהם... החוק

"PAT GARRETT AND BILLY THE KID"

האזינו ללהיטים של

בוב דילן

הצועדים בראש מצעדי הפזמונים

סנט"נה · מטרו-גולדווין-מאיר בצבעים

פיצריה רימיני

מציגה

מוצר חדש

PIZZETA

פִּיצֶטָה

1 לי למנה

החל מיום א' 24.2.74

PIZZERIA RIMINI

בית הצנחן
רמת-גן

ריקודים והרבה בידור
מוצאי שבת 23.2.74

הקיין ובדרן
צחי נוי ותזמורתו
זמר **ג'רי אוונס**
(מדרום אמריקה)

מוצאי-שבת 2.3.74
ריקי גל
דני ליטני
בליווי תזמורתו
של **קובי אושרת**

יום חמישי 7.3.74
הכונו לנשף
פורים ענק!

מוצאי-שבת 9.3.74
גדי יגיל
ותזמורתו
בתכניתו החדשה
ריקודים לצלילי
הכוכבים הכחולים
החל משעה 20.00
בית הצנחן רחוב רוקח,
כניסה מדרך אבא הלל
(לפני שילוט)

אגודת הסטודנטים
אוניברסיטת
תל-אביב

מועדון בר-מינן

החל משעה 21.00
ריקודים לצלילי
תקליטיה עשירה.
בתוכנית אמנותית:
גדעון גריף
והזמורתו
מיקי גבע
בדרן חקיין
✱
במקביל באודיטוריום
בר-שירה
יוקרן בשעות 22, 24.
הסרט:
מה נשמע, דוק?
בהשתתפות:
ברברה סטריסנד
וריאן אוניל
✱
במוצ"ש ה-23.2.74
בשעה 20.15
יתקיים
באודיטוריום בר-שירה:
פסטיבל כשרונות
סטודנטיאליים
בהנחיית
דודו טופז
תוכנית אמנותית,
סרטונים.
במקביל ולאחר הפסטיבל
ריקודים באולם בר מינן
הכניסה עם תעודה
סטודנט בלבד!

תיאטרון הזמן מציג:

בעלי במילואים

הערב **בחיפה** אורה	ב-9.00
מוצ"ש **יפו** אלהמברה	ב-9.00
יום א' 24.2 **טבריה** חן	ב-9.15
יום ב' 25.2 **ירושלים** בית-העם	ב-8.30
יום ג' 26.2 **יפו** אלהמברה	ב-8.00
יום ד' 27.2 **ת"א** בית-החייל	ב-8.00

הפצה ראשית: „לאן" אבל שקל תל-אביב
כפר דיזנגוף 14, טל. 222445.

מפיקים: „גורן-דן-יצחקי" טל. 222753

החאן

הערב 22.2 ב-21 וב-23.00	סינימה החאן „חייו הכפולים של ג'ירי"
מחר מוצ"ש 23.2 ב-8.30 בערב	„להקת ועידת ג'נבה" בתכנית הבידור „הפרדה כוחות" עם אושיק לוי, פופיק ארנון, מתי כספי
יום א' 24.2 בשעה 8.30 בערב	הצגתו של חנוך רוזן „יעקבי ולידנטל" הצגה אחרונה בירושלים
יום ב' 25.2 בשעה 8.30 בערב	פרדי דורה
יום ג' 26.2 בשעה 5.00 אחה"צ	סינימה ספורט „5 הגביעים"
בשעה 8.30 בערב	תיאטרון החאן במערכונים קומיים מאת צ'כוב של הכרטיסים נמכרו
יום ד' 27.2 בשעה 9.00 בערב	ערב פולקלור לתיירים עם להקת „ענבל"

בלט פיקולו חיפה
מציג

סינדרלה

כוריאוגרפיה: **ליה שוברט**

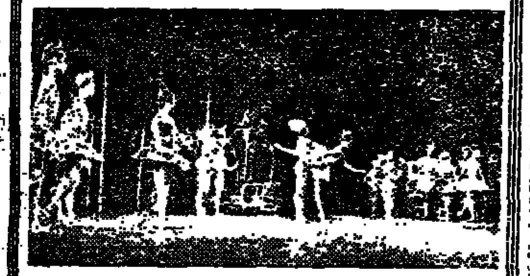

תיאטרון עירוני חיפה

ביום שישי 8.3.74 בשעה 11 בבוקר
ובשעה 3 אחה"צ

כרטיסים להשיג בקופת התיאטרון העירוני חיפה, אצל גרבר בכרמל, קופת כוכב ויוזמת חיפה בהדר.

קרלו פונטי מציג

הרקולס נגד קאראטה

מכה אחת אפיים!
צחוק של שעתיים!!
את אתה וילדך
תהנו מכל דקה!!!

שבוע **2** קולנוע **„חן"** ת"א

United Artists

המרכז לטלוויזיה לימודית

„גדולים או קטנים?"

תוכנית לאם ולילד

מה חשיב ילדים כשעדיין אינם גדולים, אך כבר אינם קטנים?
ילדים ואם מתארים לנו מצב כזה בתוכניתנו:

„גדולים או קטנים?"

מועדי השידור:

יום א' 24.2.74, ב' באדר, בשעה: 17.05
יום א' 3.3.74, ט' באדר, בשעה: 17.05

משדר להורים! משדר לילדים!

מועדון התיאטרון הבידור

642542, 660900

תכנית חודש פברואר
בימי חמישי, שישי, ומוצ"ש

✱ **דודו טופז**
✱ **שלישיית מוטה מסטיק**
לאה לופטין, ירדנה ארזי, רותי הולצמן
✱ **לידי שנאל** —
חשפנית נועזת מאד מפריס...
✱ **פנינה ואנדריי** —
צמד זמרים

חיילים שימו לב! כרטיסי הנחה להשיג אך ורק בקופת המועדון

תיאטרון אופרטה באידיש מציג:

מרי סוריאנו

עם להקה בובהרה
בלהיט החדש

בת הכפר

בימוי: **מיכאל גרינשטיין**
הנהלה מוסיקלית: **אלכסנדר לוסטיג**

חולון „ארמון"	הערב 22.2 ב-8.30
תל-אביב „אהל שם" מוצ"ש 23.2	ב-6.30—8.45
בת-ים „בת-ים"	יום ב' 25.2 ב-8.30
דימונה „דימונה"	יום ג' 26.2 ב-7.30
תל-אביב „אהל שם"	יום ד' 27.2 ב-8.00
פתח-תקוה „היכל"	יום ה' 28.2 ב-8.30
נהריה „הוד"	יום ו' 1.3 ב-8.30
חיפה „והדיו"	מוצ"ש 2.3 ב-6.00—8.00

הופיע התקליט האחרון של **מרי סוריאנו**
להשיג בכל חנויות כלי מוסיקה ובערבי ההופעות בתאטרון.

רשות הגנים הלאומיים · מצדה רכבת כבלים בע"מ

הרכבל במצדה

רשות הגנים הלאומיים ומצדה רכבת כבלים בע"מ מודיעים, כי מועדי נסיעות הרכבל במצדה ...

	סרון ראשון עולה להר	קרון אחרון יורד בהר
בכל ימות השבוע וביום עבודה	08.00	16.00
בימי ששי	08.00	14.00

הקיתות עולים ויורדים בכל מחצית השעה...

זאב רווח

בתפקיד

פאפא ליאון

הצגות ה-300

תיאטרון סולן:

מני פאר

בשיחה גלויה עם
ח"כ אברהם עופר

סרן (מיל.) **מוטי אשכנזי**

צמד הפרברים ✱ **שולה חן**

יהודה וכטל — מאלף כלבים בהדגמה
הערב 22.2 בשעה 10,30
באולם „בית-דור" תל-אביב.

תיאטרון יובל בעם מציג:

חוה אלברשטיין והפליטיה

ת"א „אהלי" הערב 22.2	9.30
ת"א בית-דור מוצ"ש 23.2	9.00
ירושלים ב. העם מוצ"ש 2.3	9

החייט ואשת הסנדלר

הערב בית לסין בשעה 10.30
והלהקה מופיעה כבר בהרכבה המלא
ובתכניתה המקורית.

מפיק: א. ברגזון טל. 448345

במועדון הלילה של כפר הנופש

החוף הירוק

הערב — 22.2.74

✱ **דודו טופז**
✱ עוזי פוקס ותזמורתו
✱ רקודים לצלילי תזמורת
„להקת הצעירים"

הזמנות במקום לטל. 053-25553

בגן-הוואי הערב ובכל ליל שבת
תזמורת הוואי
ליד המיקרופון הזמר **רוני מנדס**
מחירים עממיים

משרד החינוך והתרבות
המחלקה לתרבות תורנית
עיריית כפר־סבא
המחלקה לחינוך ולתרבות

הכינוס השנתי למחשבת היהדות
שנה י"ט — תשל"ד

דורנו מול הגות הדורות
משמעותה של מורשת ההגות היהודית לתקופתנו

יתקיים אי"ה ביום שלישי, ד' באדר תשל"ד — 26.2.74 באולם בית התרבות לצעירים ע"ש ריזל, רח' גאולה, כפר־סבא

בחסות
הרב יעקב פנחס שיף, רב העיר
מר זאב גלר, ראש העיריה

ישיבה לימודית — בשעות 3—5.30 אחה"צ

הלכה ומציאות בחברת ימינו
יו"ר — מר פנחס ירון, מפקח מחוזי לחינוך ממ"ד
א. הרצאת פתיחה — הלכה בחברה משתנית — פרופ' י' פאלק
ב. משנתם של ריה"ל ומהר"ל ומשמעותה לדורנו — ד"ר ב. גרוס
ג. גבולים בין השקפות פילוסופים יהודים ולא יהודים, השלכתם על האמונה הדתית בדורנו — עמנואל הלפרין
— דיון פתוח —
הפסקה

ישיבת סיום — בשעות 6—9 בערב

סימפוזיון
הדרך לאמונה בדורנו
מנחה: הרב פרופ' ל' י' רבינוביץ
משתתפים: הרב ח' ד' הלוי, הרב הראשי של תל־אביב—יפו
מר י' גולדשמיד
מר א' רביצקי

DRIVE-IN CINEMA TEL-AVIV
קולנוע דרייב־אין ת"א
קולנוע דרייב־אין ת"א טל. 777177
מציג:

הצגה ראשונה בשעה 7.15
צחוק ובידור לכל המשפחה
לואי דה פינס
"משפחת פרטס"
בצבעים

הצגה שניה בשעה 9.30
יש שוטרים גרועים • יש שוטרים טובים ויש גם בוליט!
סטיב מקוויין
הוא
בוליט
בהשתתפות: ★ רוברט ווהן ★ ז'קלין ביסט ("הגנב שבא לסעודה") ★ רוברט דיובל ("הסנדק")
במוצ"ש 23.2 בחצות ★ רוברט רדפורד ★ ג'ורג' סגל "היהלום הלוהט"

קלינט איסטווד ★ לי ג' קוב
סוזאן קלארק
המצוד
ממוצ"ש "בן יהודה" ת"א

מי ומי הפיצריה
משלוח פיצות לביתך!!!
לאחר שחרורנו מצה"ל, אנו שמחים לחדש את שרות משלוחי הפיצות לבתיכם, הזמנות בטלפון 443427.
מעתה הפיצריה תהיה פתוחה
מ־12 בצהרים ועד 1 אחר חצות
ללא הפסקה
מי ומי הפיצריה
ת"א, דיזנגוף 293, טל. 443427.

הנהג
תן מרמפ לחייל
ומנע ממנו סבל מיותר

הצעה מיוחדת!
המביא מודעה זו יקבל עד —.350 ל"י עבור מכונת התפירה הישנה עם קנית מכונת התפירה "אלנא־לוטוס"
★ מכונת התפירה החדישה והקומפקטית — תוצרת שוויץ
★ מבצעת כל סוגי תפירה
אלימלך ובניו רח' יפו 40 ירושלים
ברגמן, בן־יהודה 10 תל־אביב, טל. 57660

אלדו
שרותי משרד ואחזקת בניינים
★ שמירה ★ הסקה מרכזית
★ נקיון ★ חימום מרכזי
★ גננות ★ מעליות
★ חשמלאות ★ אינסטלציה
★ ליטוש מרצפות בוקס אקרילי
חברת שרותים-שלוחקת פנים מלא
תל־אביב, רחוב אחד־העם א/77
טלפון: 220391

להגנת העץ!
XYLADECOR
CONSOLAN-S
מתאים ציפוי קיר הלונות ודלתות ארגזי רוח וכו'
• מונע תולעת, רקבון ופטריות
• מתאים לעץ בחוץ ובפנים
• נטול צבע ומגון
• פליסנדר, טיק, מהגוני וכו'
שלמה דן אספקה לנגר בע"מ
רח' רענן 33, טל. 829783, ת"א

וילונות
דגמים אקסקלוסיביים
בקר בשלוש קומות התצוגה המתמדת
לרהיטים
רהיטי נחמות מעים ירושלים
רח' שלומציון המלכה 4, טל. 02—224064

דלתות! דלתות!
אנו נלחמים באינפלציה!
אצלנו לא חלה עלית מחירים
מבחר גדול של דלתות דקורטיביות נהדרות הכל עבודת־יד מתאימות לוילות מהדרה העליונה וכן לדירות מדרג גבוה
20 עיצובים יפים
החל מ־—.399 ל"י
פישמן יבואנים, תל־אביב דיזנגוף 240, טל. 229029

קומת משרדים
להשכרה
בשטח 250 מ"ר
בחולון — רחוב סוקולוב מעל קומת חנויות
תכנון וחלוקה לפי הדרישה.
טלפון 866704 בשעות הערב.

חדש בירושלים
HAHOMA
מסעדת החומה
עיר העתיקה, רח' היהודים 126
טל: 271332, ירושלים (ליד הכותל)
מקבלים הזמנות לארוחות חגיגיות ושמחות.
מאכלים לאניני טעם
המסעדה פתוחה יום יום עד השעה 9 בערב

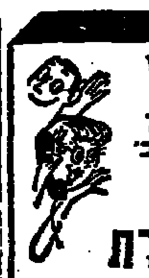

במוצ"ש
רוקדים
במועדון
של הגב'
בלה הצמרת
באולמי המשיאים
רח' יצחק שדה 34 ת"א
תזמורת
עם הזמר
סם אנגוני
בתוכנית הרקדנית האוריאנטלית
AZIZA SHEHREZAD
והגרלות יקרות ערך.

מועדון
"האגם"
בפארק הלאומי ר"ג
בהנהלת: יגאל
מזמינכם הערב ובמוצ"ש
לרקוד ולהתבדר לצלילי תזמורת
"הקונסולים"
בתוכנית:
זמר הבלוז:
ולטר כהן
מחיר כניסה 10.00 ל"י כולל משקה חריף
במוצאי־שבת
כניסה 5 ל"י ליחיד

פרספקטיבה
רח' לאונרדו דה וינצ'י 13
הערב ב־10.00
"הציפורים"
HITHCOCK
בחצות
"נקמנויות"
עם קלינט איסטווד

מיפגש האמנים
חצות וחצי
רח' המסגר 51, ת"א
שישי שבת
22—23.2.74
בתכנית:
הזמרת
★ אופירה גלוסקה
הבדרן
★ רולו רוליני
הזמר
★ דני חימוב
★ להקת הגל־החדש
עם הזמר שמוליק

סקורפיו
אופיר ת"א

עברנו לנעלי
ילדים ונוער
חסול
נעלי גברות
בהנחות עצומות
"עדנה"
תל אביב, אלנבי 68

מועדון קולנוע
"אורל"
רח' מכבי 2 טל. 284025
הערב בשעה 10.00
אנטוני קווין
רוקד, אוהב, לוחם וסובל בתפקידו הגדול ביותר
מאז "זורבה היווני"
השעה ה־25
וירנה ליזי, מייקל רדגרייב, סרג' רג'יאני

סינמטק מרתף
בק. סינמה ..., (גורו) הלילה 10.30
"מה את הכסף הבורח"
במלכוד הביטחון של ...

קולנוע פריז
ברגמן
"התשוקה"
הערב בשעות 9.00 ו־10.45

מועדון קולנוע
הוד
היום בשעה 2.30 אחה"צ
תמונה מצחוק
ב"לילה באופרה"
האחים מרקס
בשעה 10.00 בערב
סרטו של אלפרד היצ'קוק
"המסך הקרוע"
דיזנגוף 101 ת"א

קולנוע
לימור
ת"א, רח' אבן גבירול 30
הערב בשעות 9.00 ו־10.45
הסרט
"ארמון הקלפים"
עם: ג'ורג' פאפרד אורסון וולס, אוליבר ריד

השבוע בבתי הקולנוע

תל־אביב
במוצאי שבת: 7.15, 9.30
בימי חול: 4.30, 7.15, 9.30
...: שבוע 4 ברט לנקסטר, אלן דילון, סקורפיו
אורלי: שבוע 3, פאול ניומן, ...
...: שבוע 5 ...
אלנבי: שבוע 8 ...
...: שבוע 8 ג'ורג' סגל ...
...: קלינט איסטווד המצוד
...: שבוע 40 מירי דארק ...
...: שבוע 25 ...
...: שבוע 4 ג'ין ...
...: שבוע 3 צ'רלס ברונסון ...
...: 7, 9 שבוע 3 ...
...: שבוע 2 תום ...
...: שבוע 2 אולי ...
...: שבוע 6 ...
...: שבוע 7 ...
...: שבוע 2 סרט הקרטה ...
...: שבוע 2 ...
...: שבוע 2 אוליבר ריד ...
...: שבוע 9.00 ...
...: שבוע 8 ...
...: שבוע 3 אלן דילון ...
...: שבוע 5 ...
...: הלנה ...

יפו
...: 7, 9.15 קירק דוגלס גבר עם כבוד
...: 7, 9 סרט הקרטה הרואי

בת־ים
בשעות: 7.15, 9.30
...: אהבה באמריקה
...: הסרט היווני ...
...: ג'ק פאלנס ...
...: שבוע 2 ...
...: פרלון ברנדו ...

חולון
בשעות: 7.15, 9.30
ארמון: אהבה היא רק מילה
...: 7.15 סרט לסמר ...
...: שבוע 8 ...
...: מרלון ברנדו ...
...: ג'ינה לולובריג'ידה ...

קרית אונו
...: 7, 9.15 הקומדית ...

אור־יהודה
...: 7, 9.15 סטיב מקווין ...

ירושלים
במוצאי שבת: 7.00, 9.00
בימי חול: 3.45, 7.00, 9.00
אדיסון: מרקאו שוראי, קארטל סיבה ומרים
אוריה: 6.45, 9.00 פאול ניומן, אבא הגדול של גורדה
אורגיל: 6.45 9.00 ג'ף בריג'ס, ולרי פרין המבריק הגדול
אוריון: ...
ארנה: ... בית הזכוכית
הבירה: רפאלה קרה לגרד ...
חן: שבוע 2 ... ג'ין סיברג ...
ירושלים: שבוע 3 ...
סמדר: כל מה שרצית לדעת על המין
עדן: ברט לנקסטר ...
רון: 7.45 ,3.45 שבוע 4 ...

רמלה
המגדל: 7.15, 9.30 ג'יים בראון ...

לוד
אורלי: 7, 9.15 ...

ראשון־לציון
בשעות: 6.45, 9.00
גמלון: אלן דילון ...
ראשון: ...

תאגרה: 6.30, 8.45 ...

נס־ציונה
...: 6.30, 8.30 ...

רחובות
...: 6.15 ...
חן: 6.15 8.30 ...

גדרה
...: 7.00, 9.00 קירק דוגלס גבר עם כבוד

קרית מלאכי
הדר: 7, 9.15 ...

אשדוד
בשעות: 7.00, 9.15
...

רמת־גן גבעתיים
...

חיפה
במוצאי שבת: 6.45 — 9.00
בימי חול: 4.00—6.45—9.00
אודיאון: ...
אורדי: ...
ארמון: שבוע 2 ...
...
עכו
...
עפולה
בשעות: 6.30, 8.00
...
קרית שמונה
...
הרצליה
בשעות: 7.00, 9.00
...
נתניה
שרון: 7.00, 9.15 ...
כפר־סבא
בשעות: 7.00, 9.15
...
פרדס־חנה
דקל: 6.30, 8.30 קירק דוגלס ...
חדרה
בשעות: 7.00, 9.15
...
פתח תקוה
בשעות: 7.00, 9.00
...

קולנוע שרון נתניה
טל 22909
טרנס היל
גבור "טריניטי" בסרט
"בחזרה למערב"
7 — 9.15

בית רחל
גדרה
במוצאי שבת 23.2.74
בשעות 7—9
הסרט:
גבר עם כבוד
עם קירק דוגלס

... באקסים
במוצ"ש 23.2.74
לסטודנטים ואקדמאים ולמעלה + 25
הזמר והחקיין
דני חייכוב
והתזמורת המעולה
הנרקיסים
המלך ג'ורג' 48 ת"א

הסרט ...
טוביה צפיר
ומליה שפירא
ת"א, בן־אביגדור 20 טל. 33295

תשבץ „מעריב" מס. 893

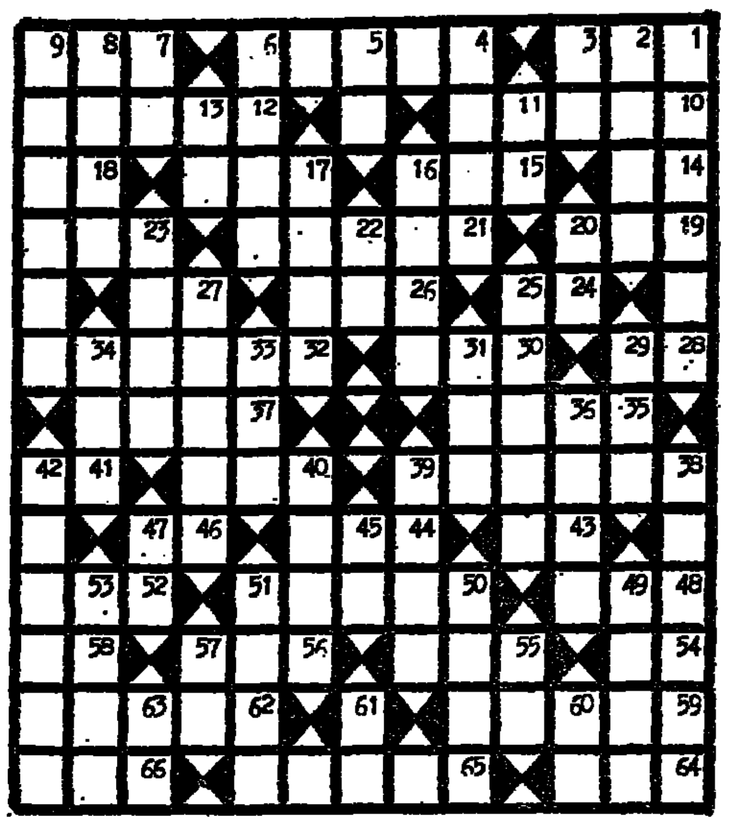

מאוזן: 1) מרכה, 4) כוכב־לכת, 7) יחידות־משקל, 10) שכונה בירושלים, 12) מבעיר בערה בביה בכוונת זדון, 14) גמל קל־רגליים, 15) עוף־לילה, 17) מים קפואים, 18) קרסם. 19) ...אחת אפים, 21) יין צעיר, 23) בעל בית־מרחץ, 24) הגיע, 26) צבר, 27) צונן, 28) מהנה, 30) חלק בגופנו, 32) נהר בארה"ב, 35) בלתי נראה לעין, 37) חזק... וקיים, 38) תבל באיסליה, 40) משקל נקי, 41) שוכן, 43) כאן, 44) בצוותא, 46) כדור, 48) מחבוא, 50) גריעה, 52) בת, 54) צמד על רגליו, 55) עולם, 56) פדות, 58) יש דברים ב..., 59) בנויה היה: ירושלים דליטא, 62) דמי־כופר, 64) מדינה באמריקה הדרומית, 65) קשר, 66) מיב.

מאונך: 1) עיר־מבצר בארם־נהרים הקדומה, 2) תבל־ארץ צמחית לירמוך, 3) כינור, 4) צאצאו של דבר, 5) עלה בספר, 6) חלקת־אדמה לבנין, 7) אף, 8) מצביא גרמני במלחמת־העולם השניה, 9) חבר העובדים במוסד כלשהו, 11) שפל־רוח, 13) טבעת־ברזל, שנותנים באף או בלחיים של בהמה, 16) צמח ממשפחת האירוסים, 17) דיזמה, 20) חן, 22) ביש, 23) מעבדורות, 25) לפיד, 27) אורפל, 29) אי יפאני, 31) עפר לה ותחזה, 33) „עץ יקדים קנה ל...", 34) פרה, 36) כושג בחשבון, 38) מכשיר אופטי, 39) בניין כפאר, 40) חרם, 42) בעל הרבה צבעים, 45) לא דומם, 47) מלח־שלילה, 49) גבה־קומה, 50) נפחד, 51) רם, 53) צוף־ביצה, 55) בעל־חיים מיילל, 57) נצה, 60) מלח תנאי, 61) משקלו מועט, 63) אלהים.

בואו חשבון [883]

ב ע ל
ה ב ל
ה ה ל ל
ב ד ב ר
ל ד ד
ה י ב נ ק ש
הניב: 27609 86 2767 81536

בפעולה כפל זו הוחלפו הספרות באותיות. מצא את ערכה של כל אות ורשום את האותיות במקום הספרות בשורה למטה. אחר כך, צרף את האותיות. הרי פיענוח ניב עברי.

נכיון אותיות

3	2	1
6	5	4
9	8	7
12	11	10
15	14	13
18	17	16
21	20	19
24	23	22
27	26	25

רשום מלה במשבצת הראשונה בהתאם להגדרה, הוריד ממנה אות, שנה את הסדר, אם צריך, ורשום את המלה הבאה, בהתאם להגדרה, במשבצת שאחריה. את האות שהורדת רשום בריבוע הקטן שבצד ימין. המשך כך גם ביחס למשבצה השלישית. את האות שהורדה הפעם רשום בריבוע הקטן שבצד שמאל. אם תמלא נכונה את כל המשבצות תקבל בשני טורי הריבועים הקטנים שמות שני...

הגדרות: 1) העלה ביבשת אמריקה, 2) זית, 3) הלא, 4) בירה באירופה, 5) בירה יחיד, 6) כשופט, 7) עיר בירה באירופה, 8) מפריס פריסה ומפלה גדה, 9) כילה הר בדר להבאר, 10) הסלע הר אדום, 11) אגל, 12) בר בקום זה, 13) בירת פרו, 14) זוגות, 15) מילה של אלה, 16) הר בארץ, 17) נוה, 18) הו, ערבות, 19) בירת קוריאה הדרומית, 20) ממלכה באסיה, 21) בהול, 22) עיר בירה בזורה הקרוב, 23) רוחיו של המלוחה, 24) ההיכה, 25) אי בים האגאי, 26) בכבלי, 27) כבש קטן...

פתרונות החידונים הקודמים

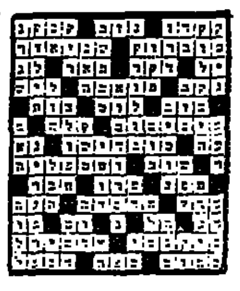

פתרון „מלא את המספר"

246
426
1476
492
984
104796

שלחו את התשובות ל„מעריב", ת.ד. 20044 תל־אביב. ציינו את המספרים „תשבץ מס' 893", או „בואו חשבון 883", או „נכיון אותיות". 30 פרסים יוגרלו בין הפותרים.

אברהם פלמן

רבע הגמר - אירוע רוסי

שח מט

שלב שמינית הגמר לאליפות העולם בשחמט בסיום כתב גדול לרוסים: ארבעה מבין חמשת מועמדיהם עלו לרבע הגמר. האחד שלא הצליח בכך אינו כשלון מבחינת הרוסים, שכן יריבו היה גם הוא רוסי — ושניהם גם יחד אינם יכולים לעלות.

ספסקי היה ראשון שסיים את מלאכתו — ובקיצור: הוא גבר 0:3 על אלוף ארה"ב רוברט ברן ונזקק בסך הכל לששה משחקים במקום 16 המתוכננים. קרפוב גבר גם הוא על יריבו 0:3, אך נזקק ל־8 משחקים נגד פולוגייבסקי. כאן אפשר שהדוקרב היה מתארך קצת יותר, אלמלא ניסה פולוגייבסקי לכפות הכרעה בכח ושגיאותיו רק קיצרו את הדרך לסיום מהיר ומהזק של קרפוב.

לאיוש פורטיש

בשתי הזירות האחרות קשתה המלאכה יותר ושני הרוסים נזקקו ל־13 משחקים כל אחד כדי לגבור על יריביהם. מקינג הצעיר הצליח לסחוט נצחון אחד מקורצ'נוי, אך ספג לבסוף שלושה הפסדים ופינה את הזירה. דרמאטי יותר היה המאבק בין פטרוסיאן לפורטיש. עד לדוקרב זה התבודדו שני היריבים 19 פעם ופטרוסיאן לא הצליח אף פעם אחת לטעום טעמו של נצחון על פורטיש. הוא הפסיד 4 וסיים 15 בתיקו.

אולם הרוסים יצאו לשלב שמינית הגמר בהחלטה נחושה להעלות את פטרוסיאן לרבע הגמר יהיו מה. איכוניו המיוחדים לקראת ההתמודדות עם פורטיש כללו גם הכנה פסיכולוגית, כדי לעבור את „מחסום פורטיש". נראה שההכנות הללו נערכו כהלכה, משום שדוקא בדוקרב זה הפגיע פטרוסיאן בהכניעו את יריבו הגדול שתי פעמים בזו אחר זו. בכך נחל פטרוסיאן גם יתרון פסיכולוגי חשוב, שכן נתברר לו שהכתר אינו נורא כל כך וכי גם פורטיש מסוגל לנחול תבוסה בידי פטרוסיאן.

במצב של 0:2 לטובת פטרוסיאן, שכבר היה מעודד ביותר, נוסף סממן של בהלה בהנהלתו של הדוקרב. שכן פורטיש הוכיח במה כוחו גדול ועלה בידו להשוות את התוצאה ל־2:2. מהת דומה נשהרר לרגע גם בדוקרב בין קורצ'נוי למקינג. שכן במצב של 0:2 לטובת קורצ'נוי ניצח מקינג והקטין את התוצאה ל־2:1. אולם שם נסתיים המאבק מיד לאחר מכן, משום שקורצ'נוי לא הניח למקינג להתענג זמן רב על הנצחון היחיד שנחל. בקרב ה־13 תקף קורצ'נוי וניצח.

גם בדוקרב פטרוסיאן—פורטיש ניצח פורטיש בקרב ה־12. בכך התריף את הבהמה כי אותו רגע נתאזנה התוצאה ל־2:2. רבים נטו עתה להעדיף את סיכוייו של פורטיש, משום שמאזן הנצחונות הכללי בין שניהם נטה לטובתו. אולם פטרוסיאן שאב עידוד מהעובדה שהוא „שבר את מחסום פורטיש", גם אם התוצאה מאוזנת עתה. הוא ניצל את היותו לבן והקרב ה־13 היה איפוא גורלי גם בדוקרב זה: שחור הוכה ויצא מן המערכה.

פרט מעניין: מתוך 14 הנצחונות שהושגו בארבעת הדוקרבות הללו ניצח לבן ב־13 ורק פעם אחת עלה גם בידי שחור לנחול נצחון (ספסקי נגד ברן).

רבע הגמר לאליפות העולם יהיה איפוא כולו „אירוע פנימי" של הרוסים. באפריל יתמודדו ספסקי—קרפוב ופטרוסיאן—קורצ'נוי. קרוב לוודאי שהמאבקים הללו ייערכו במוסקווה. יריבו הבא של בובי פישר ב„קרב הכתר" לאליפות העולם יהיה איפוא רוסי. אולם ספק אם יהא בכוחם של הרוסים לשמוט את הכתר מעל ראשו של פישר. קורצ'נוי כבר הקדים להתנבא על כך ואמר שבשלב זה אינו רואה מי יוכל לנצח את בובי, אף שטובי השחמטאים נצבים בזירה. ואילו לאחר שגבר על מקינג הוסיף קורצ'נוי ואמר כי בוריס ספסקי עוד אינו עתה מה שהיה לפני 4 שנים.

הרי הקרב ה־13 בו זכה פטרוסיאן. פורטיש רגלי, אך פרשי אי־בד ברתוב ובשל כך הפסיד.

פטרוסיאן — פורטיש

1. פ־ג3 ד5, 2. ד4 פ־ו6, 3. ג4 ה6, 4. ר־ג3 ו5, 5. פ־ב3 0־0, 6. צ־ג1 פ:ד5, 7. ר־ה2 ב6, 8. ג:ד פ:ד5, 9. פ:פ ה:פ, 10. ר־ד3 כ־ה, 11. ר־א6, 12. ה3 ב5, 13. ר־ו1 0־0 (לא ד:ג עם פ־ה5) מ:ה5 בגלל צ־א8 עם פ־ד3+), 15. פ־ג7 ב3 צ־א־ג8, 16. צ־ה1 צ־ה8, 17. ה6 פ־ה6, 18. כה־ד3 מ־ו6, 19. ב־ד7, 20. ג:ד, ה:ד צ:ג! (שחור נתפס לתחבולה מופתיה של זכיה ברגלי ומסגיר ליריבו את השליטה בטור ג'), 21. צ:צ מה־ו4, 21. ז:מה! (חרש טוב נכון. לאחר חילופין יהיה ללבן יתרון מכריע באגף המלכה) פ:ו4+, 23. מ־ו3 פ:מה, 24. צ־ג3! (לסלק את פ־ד3 כדי להכשיר את צ־ג3 ולהזק לאחר פ־ה5) פ־ב4, 25. א3 מ־א6, 26. ג3 (הפרש נדון לשיתוק וללבן תופש הפעולה) פ־ב8, 27. צ־ג7 א5, 28. ב5! פ־ד7, 29. מ־ה5, 30. פ־ה5 פ־ו8, 31. צ־ב7 ו6, 32. פ־ג5 פ־ו6+, 33. ב־ה6, 34. צ־ד6 (באיום מ־ה7+) צ־ה6, 35. צ־ב8+ פ־ו8, 36. צ־א8 צ־ה1, 37. פ־ד8 מ־ה7, 38. ב6 צ־ב1, 39. ב־ד7 פ־ד7, 40. צ:א5 שחור נכנע, כי אין הצלה אחרי א4 עם צ־ב5.

תוצאות הסיבוב השני

משחקי הסיבוב השני בליגה הלאומית בתוצאות הבאות:

טיגראן פטרוסיאן

„לסקרי" חיפה — מכביון ב' 1.5:4.5, בת־ים — רמת־גן 1:3 (2) (ליבורין ניצח את פרס), מרכז הנוער — „רוכיבר סוליץ" 1.5:2.5 (2), חפר/נתניה — „לסקרי" ת"א 2:3 (1).

ליגה א' צפון: גליל עליון — „הפועל" חפר 2:4 וכן ותיקי חיפה על כפר מסריק, עפולה/גלבוע — „הפועל" חיפה 2:3 (1) וכן פ"ת נגד נוער נתניה, „הרצליה" — בית נגלר 2.5:25 (1).

ליגה א' דרום: חולון — אוניברסיטת ת"א ב' 2.5:3.5, צעיר רמת־גן — „הפועל" ראליצ 3:3, „רשבבקר" — צעירי „הפועל" ירושלים 1:4 (1), אס"א — „רטר" 2:4, ביתי"ר — ותיקי רמת־גן 2:2 (2), מרכז הנוער ב' — בל"ל 2.5:3.5.

● בפריז: טורת (פיליפינים) ובאורוני ניצחו יחדיו בתחרות טורבולינגט עם 9.5 מ־13. טורת צבר בתוצאות יותר מבאורוני. אחריהם ספרינן הולנברדי 8.5, אוכטאריק 8.

● „שחמט": הופיעה חוברת פברואר ובה חומר מגוון מהארץ ומהעולם, סיומים, בעיות, קרבות וכו'.

שאול הון

עצמאות לאי גרנדה

פינת הבולאי

האי גרנדה בים הקאריבי זכה לפני שבוע לעצמאות מידי בריטניה. לגרנדה אוכלוסיה בת כ־110 אלף תושבים ושטחה משתרע על פני כ־200 קילומטרים מרובעים.

ג'ניפר הוסטן מגרנדה מיס תבל ב־1971

סמל גרנדה מופיע על 15 בולים שהונפקו ב־1 באפריל 1966 בערכים מסנט אחד עד 3 דולר.

גרנדה התגלתה לראשונה על־ידי קולומבוס ב־1498. במלאות 400 שנה לגילוי זה הונפק ב־15 באוגוסט 1898 בול זכרון בערך נקוב של 2½ סנט, המציג את ספינתו של קולומבוס וכן השם שהוא נתן לאי „לה קונצפציון".

מפת גרנדה

במאה הי"8 כבשה בריטניה את האי מידי צרפת.

הבחירות בגרנדה

דיוקנו של חייל הגלי בתקופת הכיבוש ב־1764 מופיע על 6 בולים שהונפקו בדצמבר 1970 בערך נקוב של ½, 1, 2, 10, 25 סנט ודולר אחד.

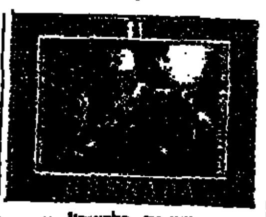

„משתה בלשצר" של רמברנדט

ראש הממשלה המקומי הוא אריק גיירי, מנהיג מפלגת העבודה המאוחדת, שלה כל המושבים בפרלמנט המקומי. (הוא התפרסם ב־1970 כאשר היה שופט בתחרות יופי בבריטניה, בה נבחרה בת גרנדה ג'ניפר הוסטן כ„מיס תבל").

הבול הראשון ב־1861

דיוקנו של גיירי על רקע נוף האי מופיע על בול שהונפק ב־1 במאי 1969 בערך נקוב של 15 סנט. כן מופיע דיוקנה של המושלת הגברת הילדה בינו, רעיתו של ראש הממשלה, על בול של 5 סנט. הבולים הונפקו לרגל התערוכה העולמית „אקספו" בקנדה.

האמריקנים מניפים דגלם על איבו ג'ימה בימי מלחמת עולם השניה

הפילמנט הגרנדי מופיע על בול שהונפק ב־15 ביוני 1970 בערך נקוב של 60 סנט.

ג'ניפר הוסטן מלכת היופי העולמית מופיעה על 6 בולים שראו אור ב־1 ביוני 1971, ומציגים ציור זהה המראה את דיוקנה, הכתובת „מיס תבל 71—1970" ומפת האי.

המושלת ד"ר הילדה ביני

הבחירות הכלליות שנערכו ב־1972 קבעו את צורת המימשל. הכתובת „הצבעה 28.2.1972" מופיעה על 4 בולים בערך נקוב של 2, 3, 6, 15 סנט.

נשואי נסיכת אן ופיליפ בנובמבר

במלאות 110 שנה להופעת בולי גרנדה הראשונים הונפקו ב־6 בנובמבר 1971 4 בולים בערך נקוב של 5, 15, 35, 50 סנט המציגים את הבולים הראשונים שראו אור ב־1861. ... מופיע על בול שהונפק בספטמבר 1971 בערך נקוב של 75 סנט ומראה גם את הבנין של האי.

במלאות 25 שנה לסיום מלחמת העולם השניה הופיעו ב־3 בספטמבר 1970 6 בולים מעניינים המתארים קטעי מלחמה הבאים: כבוש איבו ג'ימה על ידי צבא ארצות הברית ודיוקנו של רוזוולט (½ סנט); הגנרל ז'וקוב בנפילת ברלין (5 סנט); צ'רצ'יל ופינוי דנקרק (15 סנט); דה גול ושחרור פאריס (... סנט); אייזנהאור והנחיתה ... בנות הברית לאירופה (... סנט); מונטגומרי והמלחמה על אל־עלמין (60 סנט).

חייל בריטי במאה הי"8

נוף האי

גם נושאים תנכיים והציורים מופיעים על בולי גרנדה. „משתה בלשצר" — ציורו של רמברנדט מופיע על בול שהונפק ב־8 ביוני 1969 בערך נקוב של דולר אחד.

הרמב"ם כרופא

הרמב"ם מופיע על בול שהונפק ב־1 במאי 1971 בערך נקוב של 50 סנט שהוקדש ל„שנת החינוך הבינלאומית". הבול מוצגת גם מעבדה ... את מקצועו של הרמב"ם כרופא. יתר הבולים מציגים את דיוקניהם של בין היתר ז'ן ז'ק רוסו, ... דיוקנו של ... הרופא ומייסד שיטת ה... אנאליה מופיע על בול שהונפק בספטמבר 1973 בערך נקוב של 3 סנט.

ספינתו של קולומבוס מגיעה לגרנדה

... שהונפק ב־14 בנובמבר 1973 והוקדש לנשואיהם של ה... כה אן עם מרק פיליפס ... בול של 2 דולר מציג ... הזוג.

אליעזר ...

אגודת האינג'ינרים והארכיטקטים בישראל

אגוד מהנדסי חשמל סניף חיפה

ציבור המהנדסים מוזמן

ליום עיון אשר יתקיים ביום ב' 11.3.74 בין השעות 9.00 ל־17.00 בבית המהנדס חיפה, רח' שבתאי לוי 24

על הנושא:

מתקני חשמל לתעשיה ולמגורין

ביום העיון ישתתף צוות של מהנדסים מומחים מחברת „סימנס" מגרמניה אשר יציגו את הטכנולוגיה החדשה בנושאים אלה ויתארו מתקנים שפותחו בשנים האחרונות.

(ההרצאות בשפה האנגלית)

בתכנית:

1) מתקני מתח גבוה עליון למפעלי תעשיה גדולים.
2) מתקני מתח גבוה, תחנות טרנס. ולוחות חלוקה קומפקטים למפעלי תעשיה בינוניים וקטנים.
3) שיטות תכנון ופריטים חדשים להגברת האמינות ולקימוץ בהוצאות.
4) מערכות הגנה למתקנים תעשיתיים ולרשתות חלוקה.
5) תכנון אספקת החשמל לאזורי מגורים עירוניים וכפריים.
6) תחנות טרנס. קומפקטים.
7) מתקני חשמל למבנים רב קומתיים.

ההרשמה: בבית המהנדס חיפה, רחוב שבתאי לוי 24.

כל אינפורמציה נוספת אפשר לקבל אצל הסוכנים הבלעדיים של „סימנס" SIEMENS POWER ENGINEERING

צינגלר שרון. ת"א, רח' צירלסון 4, טלפון 447241

מלון מלכת שבא
QUEEN OF SHEBA HOTEL
★ ★ ★ ★

מבצע נופש באילת 1.4.74 - 1.2.74

לינה וארוחת בוקר

40 ל"י ליום

(כולל מסים)

לרשותכם:

★ בריכת שחיה ★ סנק־בר
★ מסעדה מפוארת ★ בר אקסקלוסיבי לאניני־טעם
★ מגרש טניס ושירות מעולה
[15 ל"י לארוחה]

פרטים במלון 059—2111/2/3, ואצל סוכני הנסיעות

ב"ה

אל אחינו היקרים בישראל!

אנו מביעים את הזדהותנו המלאה במאבקכם הצודק. מי יתן ויקוימו דברי הנביא: „לא ישא גוי אל גוי חרב ולא ילמדו עוד מלחמה".

והשלום הנכסף יבוא במהרה.

ברגשי אהדה עמוקים

ביכ"נ „בית אל"

הקהילה הקונסרבטיבית

Fairfield, Connecticut U.S.A.

ארוחות צהרים
— שרות עצמי
וכעת גם
ארוחות ערב
* 3 מנות ותוספות
* 4 מנות
מפגש רוממה, חיפה

מנוף זחלי
מחבר הידראולי
זחלי 3/4
*
פרטים 04־719465 בערב

למכירה
1. שופל 955
2. פיאט FL־4
3. טנדר GMC

מוסד המטפל בילדים עם בעיות התנהגות

מחפש

משפחה אומנת עבור ילד

לחופשות ולחגים

(רצוי במושב)

כתבות ת.ד. 16017 ירושלים עבור „משפחה אומנת"

ל' בשבט תשל"ד — 22.2.74

...בי"ס לאבסטרנים...

המכללה של הדסה ירושלים

להגמת הנדסאי מחשב

מבנה מחשבים
שפות תכנות: קובול, אסמבלר, פ...
ניתוח מערכות
תכנה לתקשורת
תכנה לבסיסי נתונים וכו'

...בית הספר התיכון - מקצועי

26.2-27.2.74

פרסום ארבימקטוני ועיצוב פנים
ציור
אומנויות
אופנה ועיצוב אופנה
הזנה אירוח ומשק
מינהל ומזכירות

האוניברסיטה העברית בירושלים

מחלקת מינהל תלמידים

המשרד לקבלת תלמידים

...לשנת הלימודים תשל"ה (1974/75)

רפואה
רפואת שיניים
רוקחות
...
ספרנות

לימודים

חינוך על־יסודי · בי"ס לאכסטרנים · בגרות • • • רדיו אלקטרוניקה · פקידות · חשבונאות • • •

המכללה של הדסה
בירושלים

משרד העבודה
משרד החינוך והתרבות
המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית

מודיעים על פתיחת ההרשמה למועד האביב

למגמת הנדסאי מחשבים

משך הלימודים שנתיים בלימודי יום

הנושאים העיקריים:
מבנה מחשבים
שפות תכנות: קובול, אסמבלר, פורטרן
ניתוח מערכות
תכנה לתקשורת
תכנה לבסיסי נתונים וכו'.

הלימודים משולבים בתרגול אינטנסיבי במחשב י.ב.מ. 370/165, באמצעות מסופים ל"עיבוד נתונים המכשיר "שיתוף וכביכול" המותקנים במכללה.

מתקבלים תלמידים בעלי תעודת בגרות.
סטיפנדיות והלוואות: משרד העבודה מעמיד לרשות התלמידים הלוואות.
המכללה מעניקה מספר מילגות לתלמידי שנה ב' המצטיינים בלימודיהם.
תלמידים שהינם חיילים משוחררים יהנו מכל הזכויות המפורטות בחוק.
משרד העבודה מעניק עזרה לאמהות של ילדים בגיל הרך.

פרטים והרשמה: בכל יום בין השעות 8—3, במשרד המכללה, רח' הנביאים 37, ירושלים — (טלפון 222291).

בית הספר התיכון - מקצועי
ע"ש הנריאטה אירוול — רח' חנה סנש 12 חיפה

ימים פתוחים 26.2 - 27.2.74

המגמות:

- ערמום ארכיטקטוני ועיצוב פנים
- צילום
- אומנויות
- אופנה ועיצוב אופנה
- תזונה, אירוח ומשק
- מינהל ומזכירות

בית הספר מקנה:

- תעודת בגרות או תעודת גמר
- התמחות מקצועית
- אפשרויות להמשך לימודים במכללה

פרטים: בימים א'—ב'—ד' בין השעות 10.00 — 15.00 במשרד ביה"ס, רח' חנה סנש 12, טל. 81479, 81780, ת.ד. 4131, אוטובוסים 12, 21, 28, 37, 38.

האוניברסיטה העברית בירושלים

מחלקת מינהל תלמידים
המשרד לקבלת תלמידים

רישום מועמדים לשנת הלימודים תשל"ה (1974/75)

החל ביום א', כ"ה בשבט תשל"ד (17.2.74) ויסתיים ביום ו', ו' בניסן תשל"ד (29.3.74)

מתקבלות בקשות לפקולטות / בתי־ספר:

מדעי הרוח	רפואה
חינוך	רפואת שיניים
הכשרת מורים (תעודת הוראה)	רוקחות
מדעי החברה	מתימטיקה ומדעי הטבע
מינהל עסקים	מדע שימושי וטכנולוגיה
עבודה סוציאלית	הוראת המדעים
הכשרת מנהלים למרכזים קהילתיים	חקלאות
	מדעי התזונה והבית
משפטים	ספרנות
קרימינולוגיה	

בעלי תעודת בגרות ישראלית או מי שלמד במוסד להשכלה גבוהה בארץ שנה אחת לפחות, יפנו אישית או בכתב ל„אקדמון", ת.ד. 41, גבעת רם, ירושלים, ויקבלו את ה„מדריך לתלמיד החדש" וטפסי רישום תמורת —.5 ל"י (ללא צירוף המחאה על הסך הנ"ל לא יישלח המדריך). חיילים בשרות חובה יקבלו המדריך חינם, אישית או לכתובתם הצבאית.
בעלי תעודת בגרות שאיננה ישראלית ושטרם למדו במוסד להשכלה גבוהה בארץ, יפנו למשרד לתלמידי חו"ל, הר הצופים, ירושלים 95621.
תלמידי האוניברסיטה העברית המבקשים להוסיף/להחליף תחום לימודים יקבלו טפסים במזכירות הפקולטה או במשרד לקבלת תלמידים.
מועמדים ללימודי „מוסמך" ותעודה מתבקשים לפנות לייעוץ מוקדם במזכירויות הפקולטות / בתיה"ס.

מועמדים מגוייסים

מועמדים שהתקבלו ללימודים בתשל"ד וחל עליהם התוק לחייל המשוחרר ומפאת גיוסם נבצר מהם ללמוד בשנה זאת, קבלתם תקפה לשנת הלימודים תשל"ה באותו תחום אליו התקבלו — בתנאי שיפנו בכתב במועד ההרשמה למשרד לקבלת תלמידים, בבקשה למימוש קבלתם לתשל"ה, בציון תחום הלימודים המבוקש.
מועמדים כנ"ל שלא יפנו במועד — קבלתם להשל"ה אינה מובטחת.

מועדי הרישום שלעיל חלים על כל המועמדים לשנה א'

אוניברסיטת חיפה

החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה

פגישת תלמידי שנה א' אשר השתחררו מהמילואים או העומדים להשתחרר תתקיים ביום שני 25.2 בשעה 10.00 בחדר 603 בבנין הראשי.

בית הפקיד

חיפה
מודיע על פתיחת קורס

הנהלת חשבונות

למתחילים ולמתקדמים (סוגים 2—1)
הפתיחה 7.3.74
פרטים והרשמה במזכירות בית הספר רחוב מאיר 44 חיפה, טלפון: 524103 בין השעות 08.00 — 19.30

המכללה
המדרשה למינהל
מיסודה של הסתדרות הפקידים

נפתחה ההרשמה למכללה למינהל
לסמסטר האביב תשל"ד ולשנת הלימודים תשל"ה

לימודי־ערב אקדמיים

בחוגים:

- מינהל ציבורי
- מינהל עסקים
- ראיית־חשבון

לימודי תעודה מתקיימים בחוגים הנ"ל ובבנקאות, לימודי מחשב, ביקורת פנימית, חקר ביצועים, ניהול כח־אדם, ניתוח מערכות, תקשורת ויחסי ציבור.

פרטים והרשמה בשלוחות המכללה:
ירושלים — בית־הפקיד, מסריק 10, טל' 02-66380
תל־אביב — המכללה למינהל, אלנבי 113, טל' 03-624462
חיפה — בית־הפקיד, מאיר 46-44, טל' 04-524103
באר־שבע — בית־הפקיד, השלום 18, טל' 057-3706

אוניברסיטת הנגב
באר־שבע

מודיעה על ההרשמה של מועמדים חדשים
לשנת הלימודים תשל"ה (1974/75)

לחוגים / מחלקות:

הפקולטה למדעי הרוח והחברה (בהסות האוניברסיטה העברית): מקרא, ספרות עברית, לשון עברית, צרוף בין הוגי לשון עברית וספרות עברית, מחשבת עם ישראל, היסטוריה של עם ישראל, מגמה לארכיאולוגיה של המזרח הקדום, היסטוריה, גיאוגרפיה, חינוך, מסלול משולב חינוך ומדעי ההתנהגות, תעודת הוראה, הלשון האנגלית וספרותה, הלשון הצרפתית וספרותה, פילוסופיה, מדעי ההתנהגות, כלכלה, סטטיסטיקה.

הפקולטה למדעי הטבע: ביולוגיה, גיאולוגיה, מתימטיקה (קיימת אפשרות ללמוד מתימטיקה בצרוף חוג ממדעי הרוח והחברה; קיימת אפשרות להתמחות, אחרי השנה הראשונה, לקראת מדעי המחשב), פיסיקה, כימיה, מדעי הגרעין (אנרגיה גרעינית).

הפקולטה למדעי הטכנולוגיה: הנדסת מכונות, הנדסה כימית, הנדסת חשמל ואלקטרוניקה, הנדסת תעשיה וניהול, הנדסת חומרים (מטלורגיה).

הפקולטה לרפואה: בית הספר לרפואה.

לקבלת פרטים וטפסי הרשמה נא לפנות בצרוף מעטפה מבוילה למדור הרישום, אוניברסיטת הנגב, ת.ד. 2053, באר־שבע מיקוד 84120.

כתיבה במכונה תלמדו ב־12 שעות
בבי"ס למסחר „ריטמן" ת"א, רח' דיזנגוף 85, טלפון 281985
שיטה עיתית · פיקוח ממשלתי

ביה"ס להנדסאים

הטכניון — מכון טכנולוגי לישראל
משרד העבודה — משרד החינוך והתרבות
המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית

מודיע על פתיחת ההרשמה למועד האביב לכתות הרגילות ולכתות לנשים

א) למסלול יום במגמות ההנדסאים

אלקטרוניקה	תעשיה ונהול	בניה
מכונות	מחשבים	אוירונוטיקה
	הנדסה רפאית (ביו הנדסה)	

ב) למסלול יום במגמות הטכנאים

אלקטרוניקה	כימיה	בניה
מכונות	מכשור ובקרה	

ג) למסלול הערב

הכשרת מורים הנדסאים	טכנאי מכונות	טכנאי בניה
	טכנאי אלקטרוניקה	קדם הנדסאים

פרטים:

א) תנאי קבלה
1) מתקבלים/ות לכתות ההנדסאים ו/או הטכנאים מסיימי/ות י"ב כתות בתי ספר עיוניים ו/או מקצועיים לרבות בעלי/ות תעודת בגרות אקסטרנית.
2) לכתות הטכנאים יכולים/ות להרשם גם בעלי/ות תעודות גמר של י"א כתות אשר מקבלים/ות לימודי השלמה.

ב) מענקים והלוואות
1) ללומדים/ות במסלול יום ניתנות הלוואות של 2,000 ל"י לשנת למודים (בתנאים נוחים).
2) לנשים הלומדות בקורסים לנשים תנתנה הקלות ולנוגעות בדבר עזרה בקליטת ילדיהן במעונות יום, עפ"י אפשרויות מקומיות.
3) תלמידים/ות נצרכים/ות נהנים/ות מקרן המלגות של משרד העבודה.
4) תלמידים/ות מחוץ לחיפה נהנים/ות מהשתתפות בהוצאות בדמי נסיעה ו/או בשכר דירה.

ג) פרטים נוספים
ניתן לקבל בכתב או בע"פ במשרד ביה"ס הארצי להנדסאים בקרית הטכניון חיפה, ת.ד. 4459 (אוטובוס 19, 19/1).

• **ההרשמה** — כל יום בשעות 09.05—14.00.
בימים א', ב' 09.00—16.00.

אוניברסיטת חיפה

מודיעה כי

ההרשמה לשנה"ל תשל"ה (1974/75)

החלה ביום א', כ"ה בשבט תשל"ד (17.2.74)
ותסתיים ביום א', ח' בניסן תשל"ד (31.3.74)

לימודי תואר ראשון (ב"א) בחוגים:

במדעי הרוח: מקרא, ספרות עברית, מחשבת ישראל, לשון עברית, היסטוריה של עם ישראל, לימודי ארץ־ישראל, שפה וספרות ערבית, היסטוריה של המזרח התיכון, פילוסופיה, היסטוריה כללית, שפה וספרות אנגלית, שפה וספרות צרפתית, ספרות כללית, אמנות.

בבית הספר לחינוך: חינוך, המחלקה להכשרת מורים.

בביה"ס לחינוך של התנועה הקיבוצית „אורנים"

במדעי החברה: גיאוגרפיה, פסיכולוגיה, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה, מדעי המדינה, כלכלה, סטטיסטיקה, מתמטיקה.

בבית הספר לעבודה סוציאלית
במכללת עמק יזרעאל „אהל שרה"

לימודי תואר שני (מ"א) בחוגים:

מקרא, ספרות עברית, היסטוריה של עם ישראל, תולדות הציביליזציות הימיות, פילוסופיה, היסטוריה כללית, אנגלית, חינוך — המסלול לייעוץ ותינוך מיוחד, המסלול לתכנון ודרכי הוראה, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה, מדעי המדינה, פסיכולוגיה, בית הספר לעבודה סוציאלית.

וללימודי תעודה: ספרנות, מינהל במלונאות.

מדריך לנרשמים ניתן לרכוש בחנות של אגודת הסטודנטים באוניברסיטת חיפה ובחנות הספרים „זהר" רחוב החלוץ 22.

גרפיקה

נפתחים קורסי ערב בתל־אביב • בחיפה

מתקבלים רק בעלי כשרון ונתונים מתאימים לאחר מיון קפדני. בוגרי הקורסים יקבלו הפניה למקומות עבודה מתאימים — בהתאם להישגיהם.
לקבלת פרטים נא לצלצל לטל. 739193 ת"א, טל. 669041 חיפה.

או מלא ושגר:

לכבוד המדרשה לגרפיקה ולציור, (1)
שליד „סטודיו ציורי", ת.ד. 36239 תל־אביב
נא לשלוח לי פרוספקט על קורסי גרפיקה
שמי______ גיל______
כתובתי______

מודיעין

יום ששי, ל' בשבט תשל"ד
(22 בפברואר 1974)

שקיעת החמה 17.31 זריחתה מחר 6.16

* פרק יומי: תהילים: קלד
* משנה יומית: מנחות: יג, א—ב
* דף יומי: מנחות: כו
* הלכה יומית: שבת: שמה, ה—ו
* פרשת השבוע: תרומה

יום שבת, א' באדר תשל"ד
(23 בפברואר 1974)

שקיעת החמה 17.32 זריחתה מחר 6.15

* פרק יומי: תהילים: קלה
* משנה יומית: מנחות: יג, ג—ד
* דף יומי: מנחות: כז
* הלכה יומית: שבת: שמה, ה—ו
* פרשת השבוע: תרומה

רופאים

תל־אביב והמרכז

ד"ר הראבן, אפשטיין 6, טל' 443281.

מד"א טל' 614333, שירות אמבולנסים ומקרים דחופים, טל' 101, בין השעה 8 בערב עד 7 בבוקר.

עזרה ראשונה לטיפול שיניים

בברפואה ברח' שיינקין 31 ת"א, טל' 289098. בערבי שבת 17.00 אחה"צ 21.00. בשבת 13.00—09.00 לפנה"צ.

קופ"ח „מכבי"

תל אביב — שישי: (מ־14.00 אחה"צ עד 07.00 בבוקר למחרת) מד"א טל' 101. שבת: (מ־07.00 עד 20.00 בערב) ד"ר מ. דהנה (כללי) השמונאים 4, טל' 248238; ד"ר אנגל (ילדים) ככר מלכי ישראל 10, טל' 268021. מ־13.00 אחה"צ עד 07.00 בבוקר מד"א, טל' 101.

גוש דן

שישי: (מ־14.00 עד 19.00) ד"ר צינן, רח' נחמיאלי 5, טל' 796348; גבי ד"ר קופ־ליש (ילדים) בגבעתיים, ויצמן 33, טל' 721621. (מ־19.00 עד 7.00 בבוקר) רופא תורן בי־מד"א ר"ג, הגלגל 42, טל. 781111.

שבת: (מ־07.00 עד 20.00 בערב) ד"ר פוטשקין (כללי) רמת־גן, הראל 4, טל. 744364; ד"ר אילסון (ילדים), ר"ג, הרצל 1, טל' 736660. (מ־20.00 עד 07.00 ביום א') רופא תורן במד"א, רח' הגלגל 42, טל' 781111.

פתח־תקוה: טל' 912333.

בני־ברק: טל' 863333.

לוד: טל' 962132.

מ־19.00 ביום ו' עד 06.00 בבוקר ביום שבת, ומ־19.00 בשבת עד 06.00 בבוקר יום א'.

חולון: טל' 843133.

מ־20.00 בשבת עד יום ו' עד 07.00 בבוקר יום א'.

נתניה: טל' 2333—4.

אשדוד: טל' 22222.

רחובות: מד"א, טל' 951333.

ראשל"צ: טל' 942333.

הרצליה: מ.ד.א. טל' 981333.

קופ"ח „עממית"

תל אביב: מד"א טל' 101.

רחובות — שישי ושבת: לפנות מ.ד.א. 951333 אחות תהיה זמינה בקופה ברחובות ובביח מרקחת ברפואה הטבעי רח' בגיבור 23 (בין השעות 10—9 בבוקר).

אשדוד: על חברי אחד הי באשדוד חברי סניף א' בי אשדוד לפנות לרופא המטפל.

בדיה: ד"ר הסנר, טל' 91136.

בני השרון: לפנות לרופא הי בקפחה.

כפר־סבא: ד"ר קראוס, שכונה אליעזר, טל' 925773.

נתניה: מד"א, טל' 4—2333.

פתח־תקוה: לפנות לרופא הי בקפחה.

ר"ג והסביבה: מד"א, 781111.

קופ"ח „מרכזית"

תל־אביב: מד"א, טל' 101.

גבעתיים: מד"א, טל' 781111.

בני־ברק: מד"א, טל' 863333.

חולון: מד"א, טל' 843133.

ירושלים והדרום

קופ"ח „מכבי"

שירות לילה

מד"א, טל. 523133, שירות אמבולנסים ומקרים דחופים, טל. 101, בין השעות 8 בערב עד 7 בבוקר.

קופ"ח „עממית"

(מיסודה של הדסה)

שירות רפואי לילה מ־8 בערב עד 7 בבוקר, מד"א טלפון 54122/4.

קופ"ח „מרכזית"

שירות רפואי לילה מ־8 בערב עד 7 בבוקר, מד"א, טלפון 54122/4.

קופ"ח „עממית"

בד"א טל' 101 או 54122/4.

באר־שבע — לפנות לרופא המשפחה.

חיפה והצפון

רופא תורן כללי (ילדים), טל' 254530; ד"ר פרידמן (כללי וילדים), רח' הלל 43, טל' 524932; מד"א: טל' 101, מ־8 בערב עד 7 בבוקר.

קופ"ח „אסף"

רופא תורן כללי וילדים, טלפון 254530.

קופ"ח „מרכזית"

נצרת: ד"ר עטאללה, טל' 54096.

קריות: סקסי ביאליק, טלפון 713232, 711515.

קופ"ח „מכבי"

חיפה: תורנות לילה: מד"א, טל' 101, מ־20.00 עד 07.00, צפת (מ־13.00 עד 07.00 בבוקר יום א') מד"א טל' 101.

קופ"ח „עממית"

חיפה: ד"ר פרידמן, 524922; רופא תורן כללי וילדים — 254530.

אבן־יהודה: ד"ר פ. בן, רח' איילת השחר.

טבריה: ד"ר קוברין, 20301.

חדרה: מד"א טל' 22333.

עפולה: ד"ר אהרונוביץ, טל' 23061.

רכבת

מירושלים

* לתל־אביב — 07.52, 10.52, 12.46, 14.13
* לחיפה — 07.14, 12.12
* לבאר־שבע ודימונה — 07.14, 07.52, 12.12

מתל־אביב

* לירושלים — 07.17, 10.06, 12.02, 13.57
* לחיפה — 06.10, *06.39, *08.02, *08.35, *09.55, *11.27, 12.20, 13.15, 13.48, 14.30
  בערב: 20.00
* לנהריה — *08.02, *13.15
* לבאר־שבע ודימונה — 05.33, 09.02, 12.54

מחיפה

* לירושלים — 06.48, 11.50
* לתל־אביב — 06.00, *06.30, *07.10, *08.25, 08.57, 10.25, *11.40, 12.33, *13.25, 14.00
  במוצאי שבת: 19.50
* לבאר־שבע ולדימונה — 06.48
* לנהריה — 06.28, *09.14, 14.34

מנהריה

* לחיפה ולתל־אביב — 05.36, 07.50, 10.35
* לירושלים, באר־שבע ודימונה — 05.36

מדימונה

* לתל־אביב ולירושלים — 06.18, 12.47
* לחיפה — 06.16

מבאר־שבע

* לתל־אביב — 05.47, 09.26, 13.17
* לירושלים — 06.47, 13.17
* לחיפה — 06.47

* רכבת מהירה

נעוסים

● [illegible]

● [illegible]

בטלוויזיה

יום ששי

3.00 משפחת פארטרידג'
3.25 לקראת שבת
6.00 חדשות עברית וערבית
6.04 סרט עלילתי (ערבית)
7.45 חדשות (ערבית)
8.05 שיר שבת
8.10 השבוע יומן חדשות
9.10 סרט: „סירנו דה ברז'ראק", משתתפים: חוזה פרר ומאלה פאורס
11.00 צלילי לילה — מוסורג־סקי. פרקי מקהלה כ־הן „יהודה", „כמלת מכבי" ו„המלך אדי־פוס"
11.30 פסוקים לשבת וחדשות

הטלוויזיה הלימודית לכל השבוע ב„ימים ולילות" — עמוד 47

יום שבת

10.00 בידור לילדים
10.30 סרט: „אולי תרדו שמי־מאה פוגרי. משתתפים: יהודה גור־אריה עבנר אל שפר, פופיק ארנון, אורי זוהר
11.50 העדות: „צ'יפי המיגר כאורים"
6.00 חדשות עברית וערבית
6.04 ד"ש עם שיר (ערבית)
6.32 חידושים והמצאות
6.45 מוסיקה ושירה
7.30 חדשות (ערבית)
8.00 המבדיל בין קודש לחול
8.30 מבט לחדשות
9.10 איירונסייד
10.00 מבט ספורט
10.50 בידור חו"ל: תיאטרון מס. 10. משתתפים: כר־נה, להקת אצבע הדרך, בידור מהיה האחרים.
11.40 פסוקי של יום ההדשה

ברדיו

יום ו'

10.05 (א) התזמורת הסימפו־נית ירושלים: שוברט: כינה בסול מג'ור (ב־ניצוח: מנדי רודן); ראבל: קונצ'רטו לפסנ־תר בסול (סולן: יהלי וגמן; מנצח: מנדי רו־דן)
10.05 (ב) כאן בביה (עד 11.30)
10.05 (צ) ד"ש עם שיר
10.55 (צ) ד"ש עם שיר
10.55 (צ) פינת הסיפור המוס־רי
11.00 (א) עברית לעם
11.05 (צ) חמים וכלים ד־רישים
11.15 (א) שידורים לתלמידים
11.50 (א) שיר ופזמון
11.55 (צ) הקולות שמאחורי הסיפור
12.05 (א) קונצרט צהרים. לואגר: מוסיקה לטער־דה המלך; דבוז'אק: „כישור הזהב", פואמה סימפונית
12.05 (ב) במצבע יוצר
12.05 (צ) יומן הצהריים
12.30 (ב) תן חיוך
1.00 (א, ב) בחצי היום
1.25 (א) קונצרט צהרים: בורודין: סימפוניה מס. 2
1.25 (ב) שירים משלנו
1.30 (צ) הנקודה היהודית
2.05 (צ) קיצור קל
2.10 (א) לאם ולילד
2.10 (ב) „עד ארבע"
2.30 (צ) חד וחלק
3.05 (א) קבלת שבת
3.55 (צ) הפטרת השבוע
4.05 (א, ב) רגע של עברית
4.05 (צ) כעב המן עם יהורם גאון
4.05 (א) המורה התיכון
4.06 (ב) כי מפתח ממוסיקה קלאסית
4.30 (א) חדש בתקליטיה
4.30 (ב) אנצים וזמירות
5.05 (א) מוסיקה קלאסית בבקשתך להילים
5.05 (ב) „אחרי קרבי"
5.05 (צ) פרשיות: נקמתו של גנראל משאביר
6.03 (ב) ממני מני
6.05 (צ) בגוון סבועי
6.30 (א) שבועון לספרות
7.00 (ב) עברית לעם
7.05 (א) השיר השבועי
7.05 (ה) נציבה וזמר
7.05 (צ) יום ששי הקצר
8.05 (א) ניגונים
8.05 (צ) דיוקן: מאיר יצרי
9.05 (א) קונצרט ליל שבת. בתהבן: קטעים מתבא־לה „יצורי פרומתאוס" התזמורת הפילהרמונית הישראלית בניצוח זובין מהטה)
9.05 (ב) תיקים מספרים ד־ברים
9.05 (צ) עם זמר אחד: פרי קומו
10.05 (א) קונצרט ליל שבת: מיצירות לאהרן ברנ־שטיין: „הקופת החרי זה", סימפוניה לפסנתר ולתזמורת: בהולות שיב־רים מתוך „סיפור הד פרברים"
10.05 (ב) לבעמי
10.05 (צ) שעה רצון עם צרד קוסלר
11.05 (א, ב) הלילה הזה
11.05 (צ) ד.ב. 1005
11.25 (א) ביפורנים: „ספורו על לוקא" כאה דוסטו־יבסקי
11.25 (ב) אני עושה לי בנגי־נות
11.53 (צ) שיחה הצות עם פרופ' אנבי

חדשות בעברית — בגלים א. ב. צ — כל שעה.	
00.55 (א)	חדשות באנגלית
10.55 (א)	חדשות בצרפתית
5.55 (א)	חדשות באנגלית
6.50 (א)	חדשות בצרפתית

שבת

00.05 (א) רגע של שיר
00.05 (ב) לילה של כוכבים
00.05 (צ) יומן חצות
00.30 (צ) ציפורי לילה
01.05 (ב) לשיר כמו שהוא
02.05 (א, ב) עד אור הבוקר
03.05 (א) עד אור הבוקר
03.05 (צ) פזמונים אל תוך הלילה
05.05 (א, ב) עד אור הבוקר
06.05 (א, ב) שעון מוסיקלי
06.05 (צ) שבת בבוקר
06.57 (א, ב) אזון עולם
07.05 (א, ב) זמר זמר לך
08.05 (א) שחרית לשבת: י. ב. ואנהאל: סימפוניה בלה מינור; י.ס. באך: קונצ'רטו ברנדנבורגי מס. 2; מוצארט: סימ־פוניה מס. 5 בסי־במול בג'ור; ג. פורה: „קא־ליגולה"
08.05 (צ) סנדוויץ' (עד 12.00)
08.10 (ב) שירים בבוקר בבו־קר
08.35 (ב) בית ארצנו
09.05 (א) עולם המדע
09.35 (א) יצירות שאהבתם
10.05 (א) יומן השבוע
10.05 (ב) קלאסי וקל
11.05 (א) המסך עולה: „מאר־דם ליצורי מאת תומאס מאן
11.05 (ב) מבצר כוכבי השי־רות ראשונות
12.05 (א) מחלקה 2, פלוגה ב', ד.צ. 2260
12.05 (ב) על גלים יביא
12.05 (צ) מגזין שבועי
1.05 (א) קונצרט צהרי ש־בת: בתהבן: הפתיחה „ליאונורה" מס' 2; ברי המס: קונצ'רטו בהדי מג'ור לכנור להתזמורת אופוס 77
1.05 (ב) בימות ובדים
1.05 (צ) שאלות אישיות ל־יורם צפריר
1.40 (ב) נעימות קלות
1.50 (ב) זכרונות איי
2.05 (א) לאם ולילד
2.05 (צ) היום השביעי: שי־עה עם יוסי בנאי
2.30 (ב) שירים וזמרים (עד 5.30)
3.05 (א) מוסיקה קמרית. שוברט: השמינייה בפה־מג'ור לכלי קשת, אופוס 16
4.05 (א) אני ותפילתי
4.05 (צ) אורח לבסיבה
5.05 (א) רצף מוסיקלי
5.05 (צ) יומן הערב
5.30 (ב) בשירי של נתן אלתרמן
6.05 (א) רסיטל. ראדו אל־דולסקו (צ'לו), אלברט גוסמן (פסנתר); שוס־טקוביץ': סונטה; דב־יוסי: אינטרמצו
6.05 (ב) הבוקא בטיפול
6.05 (צ) ברכות היחיד
6.30 (ב) ממגרש הספורט
6.40 (א) רזבנות ספרדיות
7.00 (ב) עברית לעם
7.05 (א) יומן השבוע
7.05 (ה) נציבה המר (עד 9.00)
7.05 (צ) מבטו אליך
7.50 (א) היום בתנ"ך: יר־מיהו כ"ג, כ"ד
8.05 (א) השיר האמנותי ב־מוסיקה האינטרנציונ־לית
8.05 (צ) כרצונכם
8.40 (א) אריות ושירים מאת באך, הנדל, הידן ומו־צארט: יהודה שמואלי (באריטון) עם חאה רפ־אלי (פסנתר)
9.05 (א) הבדלה וברווה מלכה
9.05 (ב) כתובר
9.05 (צ) מסירת בטירת
9.35 (צ) פזמונים אל תוך הלילה
9.45 (ב) כתצאי ספורט
10.05 (א) המוזה הרביכת
10.05 (ב) מהזור המורה
10.05 (צ) היוג ישיר
10.52 (ב) נעימה קלה
11.05 (א, ב) הלילה הזה
11.25 (א) אזנת פענה
11.25 (ב) דורי בן זאב מגיש „דיוסקי"
11.53 (צ) שיחת חצות עם פרופ' שרפשטיין
00.05 (א) רגע של שיר
00.05 (ב) אדום צהוב
00.05 (צ) יומן חצות
00.30 (צ) ציפורי לילה
03.05 (א) עד אורה בוקר
03.05 (צ) פזמונים אל תוך הלילה
05.05 (א, ב) עד אור הבוקר

עזרה!

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה, הרצליה, אשדוד, אשק־לון, באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — 100; אילת 2444; חדרה — 22444; טבריה — 20444; קרית־שמונה — 40444.

מכבי אש

ירושלים, ת"א, חיפה, פ"ת, הרצליה, אשדוד, אשקלון, רחובות — 102; רמת־גן — 742222; בני־ברק — 780133; גבעתיים — 723333; ראשל"צ — 942223; חולון — 842112; אילת — 2225; באר־שבע — 2222; חדרה ונתניה — 22222; טבריה — 20222; נהריה — 922222; נצרת — 5522; קרית־שמונה — 40133.

מגן דוד אדום

ירושלים, תל־אביב, חיפה — 101; אילת — 102; רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — 781111; חולון — 843133; הרצליה — 981333; נתניה — 23333; רחובות — 951333; ראשון לציון — 942333; אשדוד — 22222; אשקלון ובאר־שבע — 3333; חדרה — 22333; פתח־תקוה — 912333; נצרת — 54333.

עזרה ראשונה נפשית

02—69911.

בתי־מרקחת

ירושלים

שישי: אורה, רח' המלך ג'ורג' 27, טל' 222043; אל־קודס לאכברא, רח' הרון אל רשיד, טל' 203333.

שבת: אברמוביץ, רח' המלך ג'ורג' 21, טל' 224972. מוצ"ש: בית הגן, רח' הפס־גה 59, טל' 535626; תוה־בגראן, רובע הנוצרים, טל' 283401.

תל־אביב

שישי: פרנקל, רח' המלך ג'ורג' 28, טל' 223721; שלמה המלך, רח' שלמה המלך 78, טל' 246461; יאני, רח' יהודה הלוי 67, טל' 612474.

שבת: גרינברג, רח' המלך ג'ורג' 46, טל' 226308; הרד־פת, רח' דיזנגוף 217, טל' 223488; יאני, רח' יהודה הלוי 67, טל' 612474.

מוצ"ש: מרקוביץ, רח' המלך ג'ורג' 25, טל' 282650; צפון, רח' יהודה המכבי 33, טל' 449995; יאני, רח' יהודה הלוי 67, טל' 612474.

חיפה

שישי: בלפור, רח' מסדה 1, טל' 662289.

שבת: המגדה, רח' הרצל 87, טל' 663211.

רמת־גן ובני־ברק

שישי: הרצל, רח' הרצל 52, טל' 722372.

שבת: נחמיה, רח' נחמיה 2, בני ברק; תלפיות, רח' אבא הלל 30, טל' 723554.

חולון ובת־ים

שישי: עזרא, רח' בלפור 135, בת־ים; נאות שושנים, רח' גאולים 44, חולון.

שבת: אסותא, רח' סוקו־לוב 4, חולון; בלפור, רח' בלפור 90, בת־ים.

חדרה

שישי ושבת: קונסטנס, רח' הנביא הרבצו 73.

באר־שבע

שבת: „אביבי".

נתניה

שישי: הדסה, רח' הרצל 24, טל' 22243.

שבת: הנביא, רח' ויצמן 36, טל' 23639.

פתח־תקוה

שישי: מרכז הפרק, רח' חובבי ציון 40, טל' 911078.

שבת: רסל, רח' רוטשילד 89, טל' 911406.

רעננה:

שישי: פינקלר, רח' אחוזה רעננה.

שבת: פינקלר, רח' אחוזה רעננה.

בתי חולים תורניים

ירושלים:

שישי: הדסה (ילדים, כי־רורגיה פנים, א.א.ג., פנימית, עיניים); בקור חולים (נשים); שערי צדק (כירורגיה).

שבת: בקור חולים (ילדים); שערי צדק (כירורגיה); הד־סה (כירורגיה פנים, א.א.ג., פנימית, נשים, עיניים).

תל־אביב:

שישי: איכילוב (כירורגיה); הדסה (פנימית עד שעה 15.00 ומשעה 15.00 בי"ח איכילוב).

שבת: איכילוב (פנימית, כירורגיה).

חיפה:

שישי: רמבם (כירורג, האונות, פנימית, ילדים, עי־נים, אף אוזן גרון, נוירו־כירורגיה, מחלות נפש, כי־רורגיה) פה רוטשילד (גניקולוגיה).

שבת: רוטשילד.

הספר שהפך לסרט השנה ורבי מכר אחרים

בהוצאת „בופתק" רחוב נחמני 22, תל־אביב, טלפון 622163, 621989

מגרש השדים

13 19.80 ל"י

* ספר שנמכר במיליוני עותקים.
* ספר שהפך לסרט והשיג שיא קופתי שעבר את הסנדק.
* מדוע אין להשיג כרטיסים לעוד מספר חודשים?
* מדוע הסרט מחולל סערה ב־עתונות, ברדיו ובטלביזיה ב־עולם?

קנה וקרא וספק סקרנותך עוד היום.

[illegible]

8 בכורך 19.80 ל"י 9 בעוטף 15.00 ל"י

10 בכורך 18.00 ל"י 11 בעוטף 13.25 ל"י

17 16.00 ל"י

נזר ושלח באמצעות הדואר

לכבוד הוצאת „בופתק", רח' נחמני 22, ת"א

אבקש לשלוח לי את הספרים המסומנים בעיגול לפי המספרים.

מצורף בזה שיק/המחאת דואר על סך... (כולל המשלוח).

שם פרטי........ שם משפחה........

רחוב........ מספר........ העיר........

(נא לכתוב ברור)

1. כל מה שתמיד רצית לדעת על המין אבל לא העזת לשאול	15.80 ל"י	13. בגדים הקדים	19.80 ל"י
2. האשה החושנית	14.00 ל"י	14. הסבניפה	17.00 ל"י
3. בבתי לילה	14.00 ל"י	15. נקך גרעיני לישראל	19.00 ל"י
4. ז'קלין קנדי ואונסיס	12.00 ל"י	16. צבר — ההסטוריה של עם ישראל	38.50 ל"י
5. אהבה ומין לצעירים	14.00 ל"י	17. יאיר דורי — סיפורו של צנחן ישראלי בשבי המצרי	16.00 ל"י
6. תקריה בולצבורג	18.00 ל"י	18. גינתן לחונבשטין השתף	14.00 ל"י
7. זנק	18.00 ל"י	19. שילה לאי מתה...	
8. פרפר (מכורך)	19.80 ל"י		
9. פרפר (בעוטף)	15.00 ל"י		13.50 ל"י
10. בנקו — המשך ל„פרפר" (מכורך)	18.00 ל"י	20. הקיץ הארוך ביותר	14.00 ל"י
11. בנקו — המשך ל„פרפר" (בעוטף)	13.25 ל"י	21. הגבר אלתר — הגבר צייר ומיצע	12.60 ל"י
12. הדבית כפילה	16.00 ל"י		

בהזדמנות
למכירה
בית־חרושת
בענף הגיר
בסכום 300,000 ל"י
ת.ד. 20050 תל־אביב
מס. ל/368/5

אבד כלב זאב
עונה לשם „ברק"
על צווארו שרשרת ועליה תלויות דיסקיות חיסון.
מוצא ישר אנא, אם יש לך מצפון החזר אותו למשפחת שערן, יעוד המעלה של הוקים לו מאד או להתקשר בטלפון 067-37220.

קמוץ רביבים
מעונין למכור
קומביין
ג'ון־דיר 730
משנת 1971
בענין פרטים לפנות לכן הכללי טלי 057-4896/7

נגנבה
דנו 5
צבע ירוק, 1973
342—944
המוצא הישר מתבקש להודיע לתחנת המשטרה הקרובה, או טל. 614775
ויבוא על שכרו

ל' בשבט תשל"ד — 22.2

...בר של אנרגיה

[illegible]

משבר של אנרגיה

מאת שלמה טנאי

…ימי קור אלה, קור בגוף, קור …שמה, סובל עולם גדול צמא־גו… …ת ושכור־שפע, כביכול עולם ש… …ו טוב — ממשבר של אנרגיה. גם בעולם הקטן שלנו, כאן, נב… …קיים משבר חמור של אנרגיה, …א בעיקרו כמשבר של אנרגיה רו… …ה. מנגד אחד קיים בזבוז הרסני …אנרגיה המוצאת על דברי־הבל, …מחקרים־חסרי־יעד, על בידור… …על הקשורת ריקה, המטפחת …גיבורי הסלמות המזויפת, אנשי… …מה כאירונסייד ומקלאוד — וב… …שני נתנקת אנרגיה רוחנית כ… …ה, ותבויה עמוק בלב העם, בלב …ר, בלב יהודים צמאי־חיים של …ן ומשמעות — והיא אינה מגר… …ה, אינה יוצאת מן הכוח אל ה… …ל, אינה מועברה מתחנות־הכוח …עיגות־המאיבה להיהפך לאור, …ם, ביכים אלה על קור בגוף וב… …מה.

*

…ליפת האנרגיה במקום אחד — …ת פחות כדאיגה מבוזבזת במקום …

…חד המוליכים העיקריים של אנר… …רוחנית היא האינטליגנציה —

שלמה טנאי

…שכבה עילית, אותם בעלי־… …בהתמדם שונים של ניהול, …כלכלה, לימוד, חקר, רפואה, …יצירה לסוגיה. שכבה זו, …דרכים לפניה, להעניק את כש־… …לכבן העם או לנצל את כשרונה … טובתה היא. במצב האידיאלי … יהיו הדרכים במסלול אחד. …רת עצמו הוא כתנת־חסד. אין …כוהה איש בזכויות בלבד, במעבד …בעיה — ללא חובות. יתר על כן, …הן פירושו חובות, כפני שבו… …ים טובים, ההיתם ואף מיתים …אנשים רבים. פעמים עד כדי …ת נפלו.

…ם האינטליגנציה שלנו היא מקור …ציה רוחנית, להוט ולאור לעם? …דאגה הכלל קודמת אצלה — …אנרגיה ביצירה רוחנית הם …?

*

…עתה עבר עלינו אחד המבחנים …ים בגורלו של כל עם: מלחמה, …כה קיום כבודה, הגנה, לראשונה …הילדות המדינה ולפניה עדיים …לנפירה־יתה קשה. פה השם הש… …אוררת שכול וביליון עד כי …הכרה לפתוח מרכזי עזרה נפ… …אזרחים. ולא אדבר כבר הם… …בנושא זה בפהיה.

…צורך בכך, הסיבבי שצוהן לדבר, … — כל אלה הם סיבים שלא …ת אנרגיה רוחנית כספקה לרבים …כנו בשעת הצורך. ויש לכך …, סיבות רבות. אחת מהן, ל… …ה דעתי, היא שנפגם החינוך ה… …יסטי־יהודי, חינוך לערכים, ל… …ציות, חינוך לציונות, להבנת ער… …ביהודים וכאנשים. דורות של …ים צעירים, שגדלו באוירה זעיר… …גנית של אנוכיות, דאגה לנכסים, …בלות כבעיות עם החברה — לא …ע לשם מה כל זה? למען מה? …הכבירה? למה הסבל הקשה? מה …קווה לעתיד? מדוע קיימים אנו, …ו, כיהודים?

…עיוטק במקורות האנרגיה הרוחנית־ביבית־אהובה — גרם ההול… …הלב והדעה, להתערערות הביט… …העצמי, לרוח הנבאת, לאבדנה …ההושת זכות הקיום.

*

…כיון שבתחום הספרות אני עוס… … — לא אוכל לפטוה על תרומה …ספרות בנקודת לאנרגיה רוחנית, …כשיוק, כשיר, בהגות ובביקורת; …יה, בדיוק ההבעה, בחיפוש אחר …ו ואמנות בהפלאה כצבי־אדם …כריבנפש — הספרות עצמה היא …אם של אנרגיה־רוח. כל אירכה … — אך היא גם מקור לאנרגיה …נית. עד לעיין, כי הזהב שאף …ו זה בלום בוכבנו ובבקובנו …הצדקה ולרפה הכלל.

…ספרות מצויים רבים כאותם עי… …חוב ואור, שאדם זקוק להם. …ילו אותם סוגי ספרות שיש בהם …צה הצורה המוכמה דבל, דכל כן …קשה ההוה בקליטת ברכתה. יש… …כל היהודות האנגרטים — אהבה …כנת החליים והמולדות האנושית, …הלא יסודית תכה האמונה שב… …ביצירה הספרותית ביטויים גם …י האדם כשלימות: בכל־החיים …מתנגדות בעיצובם השלם ויא …יחוקב.

…נפילי הספרות שנוצאת סבל ד… …דקה וחולי — אם היא נוצרת …ברי־הבראה ובאור־יוצר, אם היא …ת־אדם ואמת־יוצר — יש בה מן …רפא, מן המאיר והמשכים. האם …בדים אנו אל אנרגיה רוחנית זו? …ם אנו שואבים באוצרות אלה — …ודים כל ביצירה הבקירות לה… …תיה — או מורדים אנו בבנה אל…

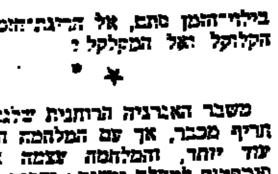

בילוי־הזמן סתם, אל הריגת־הזמן אל הקלוקל ואל המקולקל?

*

משבר האנרגיה הרוחנית שלנו הוא חריף מכבר, אך עם המלחמה החריף עוד יותר, המלחמה עצמה הריהי סימפטום לכהלה נושנה: יחסים קשים בין שני עמים. לריפוי המחלה הזאת — וזו משימה לאומית ראשונה במעלה — יש דרכים שונות, ולא כולן בשליטתנו. אבל בין אלו שהן בשליטתנו — התיאה הכוחות הרוחניים שלנו והפעלתם. פתיחה ראשונה בדרך זו: לא לחזור לסדר היום הרגיל! לא להמשיך כפי שהיינו עד כה!

עבר עלינו, אומרים, רגע־של־אמת. יהיה זה אמת אם יהיה זה רק רגע. דרוש לנו דור של אמת, וגיבור דורנו החדש חייב להיות היפוכו של קודמו. גיבור הדור העכשווי, דמות־כשאה־הלב הלאומית, דמות תוחלת־האושר־האישיה היה מי שיש לו — ואילו גיבור הדור החדש צריך להיות מי שאין לו. קשה לשער, כי פתאם יתהלו עניים ועשירים, בעלי נכסי־חומר ומעוטי־יכולת, בעלי שאר־רוח ודלי־מחשבה — אבל השאלה הגורלית היא: מי יהיה דוגמה ומופת? מי יהיה יסוד החברה, החשוב שבה, העיקר שבה. האם יהיה זה בעל נכסי־החומר — מי שיש לו קוטג׳ תלת־מפלסי, שתים־שלוש מכוניות, קירות ספורי־עץ, חשבון הוצאות שכזו וכדומה — או מי שיש לו לב, התרחבות בוחלת ורגש אהוה, כי עקירותיו מסויידים בסיד בלבד — אך ארון ספריו ומחשבתו אינם מעלים אבק?

הספרות (בכל המובנים של ביטוי זה: הסופר כסופר, כיוצר, כפובליציסט, כעתונאי, כחבר־מפלגה, כאזרח) — הספרות חייבת להיות שותפה בהפיכה כזו הדברים.

הפיכה זו, שפירושה מתן אור חדש לאדם ולכוחות הגנוזים בו, איננה רק ענין של חוקים ומחוקקים (אף כי, ייאמר בכל התוקף, כחוקקים ומנהיגים חייבים לתת כיפת ולשמש מורה־דרך) — הפיכה זו היא ענינם של אנשים שאש בוערת בעצמותיהם, אנשים היודעים את סוד הויתור למען העיקר, היודעים להבחין בין טפל לעיקר.

לא לחזור לסדר היום הרגיל! לא להמשיך כפי שהיינו עד כה! — זו הקריאה ההוזרת ועולה, הדורשת את כלוא ריכוזה של האנרגיה הרוחנית שלנו.

דברים בטקס הענקת הפרס לספרות ע"ש ת. קוגל מטעם עיריית חולון. הפרס הוענק לשלמה טנאי, על ספר שיריו „גיחושים", ביום א', 10 בפברואר.

רוני סומק

כלב אחר כלב

הַלַּיְלָה אֲנִי בּוֹנֶה שֶׁקֶט אַחַר שֶׁקֶט בָּאֲדָמָה
שֶׁנּוֹדֶדֶת כְּמוֹ בְּסַבְלָנוּת יֵאוּשׁ אַחַת לְסַבְלָנוּת יֵאוּשׁ אַחֶרֶת
תָּרִיחַ לָשֵׂאת פֹּה גְּבָעוֹת גְּבָעוֹת כְּמוֹ
בְּגוּף תַּלְמִידוֹת שֶׁל יְמֵי בֵּית הַסֵּפֶר
שֶׁהָיוּ כְּמוֹ בְּמִשְׁפָּחָה כִּסֵּא לְיַד כִּסֵּא
וּשְׁדֵיהֶן תָּפְחוּ לְאַט לְאַט עַל הֶחָזֶה
שֶׁמְּכוֹנִיתָן דָּקְרוּ אֶת אֲוִיר הַכִּתָּה
וְשָׁבְתִּי אֶת עֵינַי עַל בִּטְנָן
וְרַגְלַי כְּבוּשָׁה
הַלַּיְלָה אֲנִי בּוֹנֶה שֶׁקֶט אַחַר שֶׁקֶט בָּאֲדָמָה
שֶׁנּוֹדֶדֶת בְּסַבְלָנוּת יֵאוּשׁ אַחַת לְסַבְלָנוּת יֵאוּשׁ אַחֶרֶת
וְיֵשׁ יָרֹק כֵּהֶה בַּמַּיִם שֶׁאָסוּר לִשְׁתּוֹת
וְיֵשׁ כַּלְבַּת בִּכְלָבִים בַּמֶּרְחָק שֶׁל כַּמָּה נְבִיחוֹת
וְיֵשׁ בְּעֵינֵיהֶם אוֹר
וְרַגְלֵיהֶם צוֹחֲקוֹת כַּר
שַׂעֲרוֹת גּוּפָם עוֹמְדוֹת
וּבְרִיחָתָם בַּעַל פְּנֵי כֶּלֶב אַחַר כֶּלֶב
הַלַּיְלָה אֲנִי בּוֹנֶה שֶׁקֶט אַחַר שֶׁקֶט בָּאֲדָמָה
שֶׁנּוֹדֶדֶת בְּסַבְלָנוּת יֵאוּשׁ אַחַת לְסַבְלָנוּת יֵאוּשׁ אַחֶרֶת
וְאֶת פְּנֵי קוֹרְאוֹת שְׂעָרוֹת שְׁחוֹרוֹת
וּבַגָּרוֹן רוֹבְצוֹת לִי נְבִיחוֹת קָשׁוֹת
דְּפִיקוֹת חֲזָקוֹת עַל הַצַּוָּאר
וְלַיְלָה קַר
וְלַיְלָה קַר

ראובן בן־יוסף

שלושה שירים

הלל

אוֹתוֹ אֶל הַם שׁוֹאֵל
גַּם הַיּוֹם אוֹתוֹ אֶל
תְּהוֹם מֵבִיא אוֹתוֹ גּוֹאֵל
גַּם הַיּוֹם אוֹתוֹ אֶל
רוּם מֵבִיא אוֹתוֹ גּוֹאֵל
גַּם הַיּוֹם אוֹתוֹ אֶל
יוֹם מֵבִיא אוֹתוֹ אֶל
גַּם הַיּוֹם וּמָחָר אֶל
תְּהוֹם וָרוּם אָשִׁיב הַלֵּל.

בימי חרפו

בִּימֵי חָרְפּוֹ נִכְסַף לְקַיִץ
כְּאִלּוּ מִקְּרִירוּת יָרֵא
וּמִכְּסוּיִים, כָּל גַּג וָחַיִץ
מוּקָם כְּנֶגֶד מֵי הַיּוֹרֶה
פֶּן יְכַבּוּ אֶת הָאַהֲבָה
אֲשֶׁר בִּימֵי קְצִיר הַגֶּבֶר
עַד שֶׁתַּגִּיעַ אֶת לַהֲבָה
לִקְצֹר אָדָם כְּמוֹ פֶּרַח בָּר.

נלך

„הַשָּׂדֶה הַזֶּה, וְהַרְתָם יִגָּמֵר
לְפֶלֶת..."
לְךָ תְּמִתָּה, אֲנִי זוֹכֵר אֶת מַבָּטֵךְ
בְּשִׂיחִים וּבַדֶּשֶׁא. כְּאִלּוּ צָפִיתָ לִשְׁמֹעַ
קִירוֹת בָּאָרֶץ, אֵיזוֹ מַנְגִּינָה חוֹתֶכֶת,
אֵיזוֹ אֲמִירָה שֶׁל עֲלָעֲלִים בָּרוּחַ
אוֹ אוּלַי הֲגֵי הַסּוֹף, שֶׁל פֶּרַח
נִגְמָר,
וְלֹא הַקְּשָׁה, עֶרֶק בֶּן־אָדָם
לְשִׁבְעָתָהּ,
וְלֹא הַקְשִׁיבָה. „נֵלֵךְ" שֶׁהַצִּעַקְתָּה
לוֹמַר.

דן מירון

דפים מפנקס חדש

לא, אל יהי ויכוח

„יהי ויכוח" הציע מ.ש. ברשימה עורך, שליוותה את הופעת „הדף הראשון" בפנקס ספרותי זה לפני ארבעה שבועות („מעריב" 25.1), ו־בלי שימה למאמרי שיפעל את פעולתו הוויכוח על הקוראים אפילו במשך שבוע אחד בלא איזה סם שכנגד, יצא מיד להגרע בכני את על־בנו של „דור כפרוהיי", אשר אחד מנציגיו המובהקים הוא משה שמיר. „אל יהי ויכוח" הזעק עזרא פליישר במכתב קצר מעט, שנשלה מפאריס בדחיפות, ונדפס לפני שבועיים (8.2). אמנם תוך כדי זעקה זו יוצא הוא להיזיכה, הזוקא לוויכוח משובץ בהברקות מאלפות נוסח „כאן ומהמיד היתה הספרות העברית לא כל כך איי־איי־איי" ומצטיין בהערות מועילות הבגיעות לשיאן במשפט: „מוטב שכולנו נעבוד יותר ונספפס פחות". במחלוקת זו שבין המספר־הצעיר לבין הבלומד־בעל־האיגרת, נוטה דעתי בדרך כלל לצידו של זה האחרון, ואת לא רק משום שבכתבו היא דוגמא היה וכסיה לתרבות הויכוח ה„ספרותי", כפי שהוא מקובל אצלנו הכוזבות, אלא גם משום טעמים נוספים, בעלי אופי כללי יותר.

כשהבאתי את „הדף הראשון" לדפוס הנחתי, כמובן, שהדברים יעוררו תגובות פולמוסיות ואף התכוונתי לעוררן. בסיטואציה התרבותית הנוכחית שלנו הגיעה הספרות — הן על פי מידת עפילותה המשכעותית כשלעצמה והן על פי עוצמת הנגע שבינה לבין החלל התרבותי המקיף אותה — לטמפראטורה גבוהה כל־כך, עד שהעלאת חום כלשהי אינה עשויה להזיק לה. אף על פי כן, מכוי היה וגבור עמי מראש, שלא אגרר לפולמוס ספרותי ישיר (תשובות ישירות לטענותיהם של משיגים), אלא אם כן יהיה בפולמוס כזה משום הזדמנות לבירור נוסף של קו מחשבה, שאותו מבקש אני להציע לפני הקוראים קפצא־קמצא, אם בצורה הגובות על תופעות מיוחדות ואם באיבחונים כלליים כסוג זה, שהמאמר להם פתחון, לדעתו של יוסף אורן („פסקנות מקברות", „בצ־דיבר" 8.2) „בתכליה(?) שהיגה לכפלה מכחו של אנושי". על פי נסיון לא קצר נוכחתי, שהפולמוס הספרותי, כפי שהוא מקובל אצלנו, מביא רק לעתים רחוקות מאד להבהרה של הענין שבשלו התעורר. על הרוב מביא הוא דווקא להסתייתו של הדיון בכרבה לפעליו, להסתעפותו של ענייניים משניים, וכן, כמובן, לגירוי הרגישוית האישית. פולמוס פורה נדיר הוא עד מאד, והוא אפשרי אך ורק במידה, שהיריבים מוכנים ויכולים לעמוד על יסודות השקפתו של זולתם ועל עיקריה העיוניים של התנגדותו לו. שני תנאים אלה — השני לא פחות מן הראשון — מתקיימים רק לעתים רחוקות ביותר, וללא התקיימותם ייתכן רק הפולמוס מן הסוג הבבצי, העשוי לפזר לשעה את השיעמום של קוראי המוספים הספרותיים, אבל בעיקרו הוא „לא כל כך איי־איי־איי".

מאירע התגובות בכתב על ה„דף הראשון", שנדפסו ב„מעריב", של מ.ש. (25.1), של יהודה פרידלנדר (1.2), של יוסף אורן וכן — העולה־על כולנה — תגובתו של עזרא פליישר, לא היה, לצערי, אלא כדי להת תוקף להחלטתי המוקדמת. המשיבים (להוציא במידת־מה את יוסף אורן בפיסקה אחת של מאמרו) לא ניסו לקבוע יחס כלשהו להנחות הפקריגיות, ששימשו ביסוד ה„קיטרוג" שלי. כל אחד מהם בא אל הדברים — לבטלם או, לפחות, לפוגג את חומרתם — מנקודה מוצא אישית ומעלה טענות, אשר מבחינת ההנחות הנ"ל הרי הן המיד בתחום השוליים, אם לא מעבר לו.

נסיתי במאמרי להציג לפני הקוראים הערכת־מצב ספרותית־תרבותית, שעיקרה לא היה „קיטרוג" על מישהו או רצון לפגוע בכבודו של איזה „דור" או לפאר את זיכרם של סופרים נפטרים כדי למעט מערכם של סופרים חיים, אלא ההנחה, שאותו קונטקסט רוחני־לשוני־אמנותי, שאותו רגילים היינו לסמן בשם הספרות העברית, הולך מזה ימי דור ועוקב, ועתה, בשנים האחרונות, נעשתה שקיעתו מהירה הניכרת לעין ביותר. לא טענתי, שקונטקסט ספרותי שוקע זה הצטיין אך ורק בגילויי כוח ותפארת. אדרבא, הבלטתי את העובדה, שהיו בו חולשות יסודיות, שנבעו מעצם מהותו, ושהחלשתו היתה תמיד משאה נפשה התרבותית של הציונות. נקודת ה„קיטרוג" (יותר נכון, נקודת הכאב) שבדברי היתה בהערכתי, שבעוד שהקונטקסט הספרותי שהכרנוהו כספרות העברית נעלם והולך, אין להבחין בצמיחתו של שום מערך תרבותי־ספרותי מלוכד חדש; מערך, שלא יהיה מבוסס בהכרח על תמימות דעים ועל אחידות בדרכי היצירה, אבל יתבטא במה שכיניתי בשם „הסכמים סמויים", שלהם שותפים בעלי מחלוקת חריפים בספרות, במידה שאין יצירתם תלויה בחלל ריק. מהעדר מסגרת השהמעות תרבותית משותפת לפעולתנו באמנויות השונות כיום, למדתי שדברי הספרות הנכתבים עתה בעברית, אפילו מחבריהם רב־כשרון הם (ובפירוש קבעתי, שיש בינינו בעלי כשרון), אינם מתקנים ואינם יכולים להקן את מצבנו הרוחני היהודי, „המצב הישראלי", שסימניו העיקריים הם חוסר הקונטקסט, העדר הזיקות הברורות והמכוונות בין חלק אחד של הפעילות התרבותית במיגוף וביצירה לחלקה האחר, ומכאן — מקריות, ספוראדיות — בקיצור, חוסר תרבות.

הערכה זו אפשר שכולה עיוות, תוצאה מסכיתי־עין כלפי המתהווה בעולמנו התרבותי, ואפשר שבה מתגלה דווקא הזירה נוקבת אל תוך הלב החלול של העשייה התרבותית אצלנו, מכל מקום, עליה יכול וצריך להתנהל הויכוח, אשר בו רוצה מ.ש., ואשר איתו דוחה ומבטל עזרא פליישר (שכן ויכוח בעניין זה יהיה בהכרח בחזקת „פטפוט"). אבל, האם באמת בעניין זה ניטו המתווכחים למקד את דבריהם?

מילת ה„קונטקסטואליות" של המעשים הנעשים אצלנו בתחום הספרות, השאלה אם יש למעשים אלה השתמעות בתוך איזו מסגרת תרבותית או אפילו לשונית־סימאנטית מלוכדת — אלה וכיוצא באלה אינם בעניינו של מ.ש. רובבה עליו דאגה לענין הכבוד יותר — הוא עניין יוקרתו הפגועה של „דור תש"ח". כמו אבותינו, להבדיל, שהיו מתפרצים אל בית המדרש הבוער כדי להציל מן האש את ה„תהרוה" (ספרי־התורה), כך פורץ מ.ש. אל סוכת הספרות הנופלת ומציל מתוכה אותו כבוד מדומה. תוך כך, לא רק שאין הוא מבחין בעניין הנדון, שהוא משני לחלוטין במערכה הכללית של המאמר, שעיקרו הוא בתוכה, אלא שהוא אף אינו זוכר, שכל אותה הוויית של דור, שיש לו או אין לו „קלסתר" „מבחיל" או בלתי־מבחיל, היתה בבחינת ספקולאציה בלבד, מושג־עזר היסטורי, שאינני בטוח פניו ואופן חלק מהמכשיר ההיסטורית. אי־זכירה זו בודאי אינה מקרית, רבים מן הלוחמים על כבודו של „דור תש"ח" בלהט בלתי־נלאה משתמשים במושג הכרונולוגי־הסוציולוגי מדעת או שלא מדעת כבין יופמיזם, ובכל מקום שאתה נתקל בדבריהם בעניין זה ההולך וגובר „דור תש"ח" בחיבה „אני" ומיד ייעשו הדברים מאוורים. בין כה וכה, המלחמה כולה — על רקע הדברים כנאמרו במאמרי — הריהי בריחה מן העיקר אל הפריפריאלי, מן הכללי אל האישי.

בריחה כזו אני מוצא גם בדברי יהודה פרידלנדר, אם כי הגרעין המבקש להסתתו (על פי האידיום האנגלי) כאן אינו גרעינו של „דור התש"ח" דווקא. פרידלנדר משתבע כאילו בטענות וכמונחים, השאובים מן המחשבה הביקורתית בנוסח „הולדוח הרוח" של ב. קורצווייל ז"ל. למעשה, אין בדבריו אלא המלצה על קבוצת סופרים אחת, ודחייתם של סופרים אחרים על פי כל כללי המשחק של ה„זרמים" וה„בסברות" בז'ורנאליסטיקה הספרותית שלנו בימי „כתובים" ואולי אף לפני כן. כביכול, אין עלינו אלא להכיר בכמה סופרים, אשר יהודה פרידלנדר רוצה ביקרם, שהם „תשתיתה של ספרותנו", והסופרים אחרים, בלתי חביבים, שהם „נפשים הכסים לנבולי מן ה„גוזי הכימאפורי של אותה ספרות, ומיד תבוא גאולה תרבותית לעולמנו. פרידלנדר אינו רואה ביצירות אבידן, שדה, נעמי פרנקל, יאיר הורוביץ „ואפילו דליה רביקוביץ" את „תשתיתה של ספרותנו". באותה מידה גם אין הוא טורח להוסיף הסבר כלשהו לכינוס בכולאה אחת של סופרים שונים ומשונים כאלה שכמה (מה משותף לאבידן, לנעמי פרנקל וליאיר הורוביץ מלבד אי־הנתם שהם גורמים ליהודה פרידלנדר?). משום העדרו של הסבר כזה אין גם בהכרזתו של המבקר, שהוא גורם את יציריתיהם של דור שהר, אפלפלד, דן פגיס ועליזה כהן־בלכא, כדי להעסיק אלא את מי, שטעמיו האישיים של יהודה פרידלנדר הם בשבילו עניין לענות בו. אני חייב להודות, שסממני־פרוזה שתוקה בנוסח „אופנות קוקיוניות שבאו מן החוץ" (המשך ישיר

(המשך בעמוד 35)

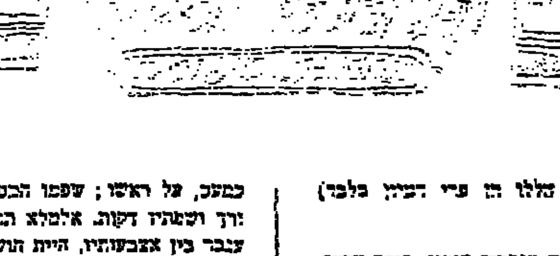

(כל הדמויות בסיפורים אלה הן פרי הדמיון בלבד)

מישל עזרא ספרא היה מנכבדי עירנו. כותר עשיר, יהודי משכיל הכב, ועם אנשים כערכו — איש רעים נציב הליכות. יהודי ארם־צובא פנו אליו בתואר חכם צרא, למרות שרב לא היה מעולו והתואר הכב לא להכמים נועד בבקיסותינו, אלא לרבנים. גויים נחלקו: ביסלמים אמרו חיואג'ה ספרא, שהמלה ספרא (אי צפרא) ערבית היא ופירושה צהובה; וכשיחיים, הלא הם הערבים הנוצרים, כינוהו מסיה מישל. פי שראו עצמם מקורבין, בין שהם בני־ברית ובין שאינם בני־ברית, קראו לו דרך כבוד והיבה מישל־אפנדי; והנפנים (או נצרכים ריל) תיכופו לשמו פאשא או באשא.

כי שראה איתו מהלך לאיטו, כל הפנאי שבעולם לרשותו, לא היה מאמין כאיש זה חולש על חברת יבוא־ויצוא שסניפים לה בחמישה כרכים עולמיים והנהלה נכתב בשבעה־שבעה אפסים, בלי־עין־הרע. מהלך היה ברחובות ובשווקים, מניף מקל־הליכה שלו בחן עם כל צעד, ושותה בצמא בחושיו העירים — הדוחכים תמיד — את כל הבראות הקולות והריחות, שעלו מן הכוכים ומן הזוכנים, מן האנשים ומן החבוריים, וכן הכבשים הנובלים לאיטליזים. כשוכב היה בשווקיה הסואנים המסכגוים של חלב עירנו, כאילו הוי שלו; חזקה עליו שאילו רצה היתה מחציתם שלו, אם לא לבטלה מזה, מכח של שררה בעיני העהוליה. ברכו ובקלו פלפלים לו דרך בזמנן מהום, כשים היה בשבעין עינים או בהעתייד אל מיל כצהו על קידות ההתחתוריות והרבות כובע והורבוש וקריאות ברכה של מכרים ובודדים וכהם הפצוב ביקרה.

צועד היה בנחת ובקומה זקופה, בין סבלים חמורים צועקי אר־עה ובין נצרי העוק היתפגים, לבני עי הבלויים. ובראשו בטוק כברבור בשלוליה. לבושו תמיד פראנצי — הליפת־פסים כהה, חזיה מתוחה לראקם ובכיסה שעון בבכסה כסף, קשור בשרשרת זהב. גם הראה בנית פ... — עיטר בהיר, בלונדיני כמעט, על ראשו; שפמו הבטופה אדמוני; עורו בהיר ורך ושתפיו דקות. אלמלא הרבוב על ראשו ומכבהה־עבר בין אצבעותיו, היית חושב שקיצנול של אוסטריה (אנסור־גמאסה בעגה המקומית) לפניך. לא רק אל שוק הצורפים ואל שוק הכשפים היה נכנס בלבושו המהודר, אלא אף אל שוק הדגים ואל שוק הבשר; ולמרבית הפלא היה יוצא משם ובגדיו נקיים ומגוהצים, ללא קמט וללא רבב: משל אהבה אדוניהו שדבקה בהם מגינה עליהם מפני הזוהמה.

אביו, סיניור שאול עליו־השלום, הוריש לו חכמה ודעת ונכסים הרבה. נכסים שקיבל באביו כפל וכפילים, ועם אוצרים הרבה־הרבה יותר מזה. אף פתגמים ודברי הכמה ששמע מפי הסניור היה מצטר ומקשש, כמו ראה צורך להכפיל גם אותם; וכך בכקום שהאב טרח על תקיצור, האריך הבן והטריח על שומעיו; ער־כדי־כך שדבק בו, שלא בפניו, כינוי של גנאי, אחד מכמפנסי־המקרא. שונה חוזרה על דרך ארי"ך — היה אומר למשל סיניור שאול, זחורש: ומאי ארי"ך, אם לא ראשי־תיבות של ארם־צובא; הוי אומר, דרך ארי"ך — דרכה של ארם־צובא עירנו, ששולחת ידיה במסחר, במרחק תביא לחמה. והיה מישל „מאריך הסרהגא" במליץ בשבחה של אר"ץ זו שלנו ומוסיף משלו ואומר: „שולחת ידיה רמיזה היא, ופישרה שידיה של קהילתנו ארוכות ומרובות; ידה האחת בכיסו של התורכי, האחת באבנבט של הפרסי, האחרת בצלהתו של הארמני, והאחרת — בארנקם של הבגדאדי המוסולי, ועוד אחרת שלוחה אל האבולטי חדכו גם אל הכצרי תגיע, שלא לדבר על עיבי חומס חומה הדמשק, ועל עם־הארי"ך בבבודו ובעצמו: ועוד ידיה נביות, מסאללה.

מאביו ירש מישל גם שורה של הרגלים: מהם גדולים, מהם קטנים; מהם מודים, מהם מותרים מאוד. ראש לכול — מנהגו לקנות כל צורכי ביתו בעצמו. מעולם לא ויתר על התענוג שבקניות. המיד היה קונה בעצם ידיו. אחת היא אם קיץ או חורף. אם שמש חמה קופחת על הראש או שלג סבה נבט על המתחים, הוסף לבן צא לזרמים דלוחים. ומי שלא ראה את מישל אפנדי עומד־על־הבקת, לא ראה מחזה מוזהר זה בגלות, חינו מימיו. וירטואוז היה בכבדו באמנות העמידה על המקח, ספורט זה שהורתו ולידתו במקומותינו: כשחק שמבני־דבר משווים אותו לשח־מט בוזה הדיפלומטיה מזה. את קיסמו האישי היה מפעיל על־כף־המאזנים, ואת אמנות הדיאלוג בה ניהן מנעוריו, ואת המימיקה המתכוננת של פני רבי־ההבעה, ואת קורי־רוחו המפורסם בעולם העסקים, ואת להט התהבטות הטבוע במשפחתו מדורי־דורות, ואת הבנתו הדקה לנפש הסוחר — וכל זה בעבור רבע כאגידי. לא היה יוצא מן החנות, עד שקיבל מבוקשו בכתיר שנראה בעיניה סביר; ואם היה יוצא בפחות מזה — היה כאשכר. את המחיר האחרון היה זורק תמיד בעיתוי נאוני וכמהר להכריז „מחיר אחרון" — אמירה שאין מבנה נסיגה. המהזה היה מסתיים בדרך־כלל ב„אבו־דק, יא סידי" כפי הבוכר, שאינו אלא „לפסהדתך, אדוני" או „בן, הכפקדי"; ואם העיסקה ההוה חשובה בעיניו, היה מעביר כקלו לשמאלו וביצה בתקיעת כף.

אהוב כי עיסוק כבך, שרק לשם ההנאה שבהתעכקהה אהב כיודעני לצורך קניותיו בעצמו, אינו אלא נהפי. החיפהון הוא, כידוע, כהשקן.

ראשית, אהבה התלויה בדבר היתה זו. אם ייחות הבאכלים ואת העצבה אהב מישל אהבת־נפש. ניבב אני לטען אהבת־נפש על־אף הזרבונה של אהבה זו, כהוך שעבדותי על טיבו של האיש ועל טיבה ונדיבה של נפשו. נכנס היה להנות, מיד בהגדלות עיניו ומתרחבים נחיריו והוא מושיט אצבעותיו ומשמש, כבשכש ובודק, נוגע וטועם. שלא היה קונה אלא מן המשובח שבמשובח, הלא היה מאמין אלא לחושיו שלו שיאמרו לו איזהו משובח, ואיזהו משובח יותר.

אולי כותב אפתח ואספר על פגישה ראשונה שהיתה לי עימו בשוק, ואני פעוטי ילד, ההוה על עולמם של גדולים. אומר אני מקרוב, ובעצם זה היה יותר קרוב מקרוב, שאלמלא בעקתי המבהלה לא הייתי יכול להלץ את רגלי הקטנה מתחת פרסתו. להגנתו ייאמר, שהשוק היתה מכולאה בצפיפות יתירה שקים ופתים וחביות וסלסילות, ושאני הייתי קטן־קומה ונחבא־אל־הכלים, והתבית־הלבן היתה גבוהה ממני. להגנתו ייאמר, שאלמלא תקף אותו יצרו לטעום מן הלבן, לא היה עושה דרכו אל החבית כמי שאחזו בולמוס.

רואה אני תכיהה של פגיבם של קוראים תמימים הקונים את הלבן בכוסיות פלסטיק קטנות, שבעקתי יש בהן כדי טעימה, והכרתם אינו מגיע רחוק יותר מנכנצת זכוכיה של תגובה, שהלבן נשפך מהן כמים לבנים. ובכן להוד ידוע לכם, רבותי: אצלנו בחלב הלבן היה נמכר מחביות ונחתך בסכין קוביות־קוביות. כרגל־קרושה של אשכבנים, להבדיל אלף־אלפי־הבדלות, על טעמו המצמצמי־המלוח הנפלא איני רוצה לדבר, כדי לא לצער את נפשי ואת נפשם של אלה שוכו ומפנו פעם „לבן מאפה" של הלב ובגוהית.

מוכן אני לוותר על מחציתו של שיר־השבר שבגן־העדן עבור צלחת מן הלבן־הלבן ההוא, נוגע מיבש מפוזר על פניו כרשא, וגזירי מלפפון טבועים בו כסלעים בשלג.

כסתבר שמישל אפנדי אהב לבן כמוני ויותר מכני. עוד הוא צובט את לחיי בדיבה בבצאלו (כעשה שיש בו משום התנצלות, לדעתו), וכבר ירדה ידיו אל פנים החבית, ויצאה אצבעו טבולה בלבן. תחילה הסהכל באצבעו, כרואה הנתנה מתביהה נאה, בהן קריסותי של הלבן הטוב שאינו נזל ואינו נופל; ואחר החל מלקק בה בהנאה גלויה ובמצמוץ שפתיים תוהגי, לקלק ומבצק עד שהוורידה אצבעו ולא נודע כי באה אל קירבה (של החבית).

עוד זה שולח שפתו ההתזונה לבלוע בשפבי, כדי לא לצעות מבעי „צבגי" הכחים שוארב בשדיהל, וכבר הגיע בגרוצה פאחי בעל־החנות, זונה כאחוריו לקחות־של־מה־בכך. המיד נראה פאחי בעיני גברתן אליס, זועם מאחורי שפמו השחור ובינוי העבים והכהים. אך כעת, אל מול קומתו ההדורת־פני של מישל אפנדי, הוא נראה לי הדור ומהולל. אפילו לפמו נראה עלוב, לא הור ולא הדר. פאחי פתח פיו והחל שוטה לפני אורחו בירכות הוגבנות ומחכאות, כיד הברורה הטובה עליו. באהלן־אהלן, אהלן וסהלן — והל, ובהכבוד הוא לנו יא חוואגיה ספרא — סייב.

— אף לנו הכבוד — השיב מישל באותה נימה, וממגר־ובו נגש לעסקים — הלבן שלך לא גרוע, אין בו רע (מא־בו־שי). אני אקח כל בה שיש בחבית. יש לך נער לשלוח את החבית לביתי?

— בעלוב (כמובן), יא באשא. מילוקי מלוב.

— ובכמה? — נעץ מישל באלהנו ועיני בפאחי.

חלה תנתע מכהירה ההתלקה. מישל בכה על כבה כהלכים שיגרתיים הפתיע את יריבו בשאלה הקצרה הישירה.

— הכסף לא השוב. יא שייך. אתה רוצה, תהיה החבית מתנה ככני. הנה שלכם קרב, לא? תנא יא כתנת הב בידידך פאחי.

— צ׳א־צ׳א — כיצמץ מישל בשפתיו לשלילה. — חבית שאינה כלואה החתומה איני מקבל במתנה — התלוצץ וליקלק שפמו. — ב כ מ ה? שאלתי.

— נקוב מחיר, יא אפנדי. הרי לא נריב על שווה פרוטה.

— הסחורה סחורתך. א ת ה יודע מחירה.

— א ת ה יודע את מחיר הזהב ואת מחיר הבאג'ידי בכל שוקי העולם, יא ספרא; ואת מחיר הלבן לא תדע?

— זהב הוא זהב. אין זהב כלים וזהב לא מציב; אין זהב טרי וזהב פחות טרי.

— אבת דיברה. אך הלבן שלי — זהב. אין טוב כמהו בכל העיר.

ולשם שכנוע תקע פאחי אצבעו לתוך החבית

(המשך בעמוד הבא)

هكذا من الأصل

לחיות על אף הכל

מאת אפרת פאיאנס

יצחק אורפז „על מה העולם עומד", רומאן-בלדה, הוצאת הקיבוץ המאוחד, תשל"ה, 154 עמ'.

מר־המוות ואימת־האש הם הנתיב שלאורכו מתנהלים חייה של ורוניקה, גיבורת הסיפור. המוות הוא בלתי נמנע. הוא אורב מאחורי כל אבן, מאחורי כל שיקול בדרך. המוות הוא נקמה, המוות הוא חלק מהחיים. יש להיות אתו גם אם סולדים בפניו, כי אין ממנו מנוס.

תחנות המוות העוברות על ורוניקה הן מרובות ורבות — החל ברצח בתה היחיד האמיתי בידי אביו החייל גרמני, דרך רצח הוריה ואחיה בידי ליסטים מזויינים (שאבי־בנה, הרוצח, הוא אחד מהם) וכלה בקטילתו של בנה המאומץ הבכור בידי תוקפי המשטר הנזכר, הסוביטי. זה אקט הסופי של הסיפור. בו היא מנהיגה גרון על ראשו של אב־רוצח זה אינו אלא תוליה מסכבה, המתרוקנת לשרשרת הוויה המוות שבצילה היא חיה.

עלילתו של הסיפור היא דווקא ניגודו של המוות — שמירת החיים בכל המסיבות, ככל שניתן לאשה בודדה לקיימם. הגיבורה מצולבת — אולי בבוגנה — כיצד גשמי, כבור־כליבים, לבוד כבל ופיכוח־הליכות. בהיותה נערה נתפברה לבן־איכרים, המסרב לשאתה, וילדה את ילדו. היא מסולקת מבית אביה ויוצאת לבקש לה פרנסה בעבודה בבתי אח־רים. את הילד נאלצה למסור ואילו היא עצמה מיניקה ילד זר מחלבה. היא ראתה את בנה רק אחת לשבוע ונעקרת אל הילד שהיניקה כאל בן נוסף. רגש האימהות של ורוניקה אינו תודעתי, אלא אינסטינקטיבי. היא אינה מבקשת השבונות רבים כדי להרוג את כמיהתה לילדים שהיא אוספת. המלחמה מוצאת אותה אם לשלושה־ארבעה ילדים, המתלקטים אליה בשלבים שונים של מהלך ה־מלחמה והיא דואגת לכולם בשווה. מגוננת אותם כיכולתה ומגינה עליהם. המשפחה הפרטית שלה כוללת אישה ילד לשאי, ילד יהודי, ילדה רוסיה וילד גרמני. האחרון נגנב עם נסיגת הגרמנים כפני הצבא האדום ונאסף על־ידי כלובת ילדיה האח־רים. היא קיבלה אותו תחילה בהס־תייגות, אך לאחר זמן נהפכה אליו כאל בכור בבשרה.

ורוניקה בדרכיה את ילדיה בשבילי המלחמה הכאובים ותוהי ה־[illegible]

הרג; היא משכילה לשמור עליהם ולהביאם בשלום עד סוף הבלהות. כאן היא מתחילה לאבדם. אחד אחד בשוב הוריהם לבקשם ונשארת לב־סוף עריריות הגלמודה. נקודות הקיטוב שבסיפור הן שת־

יצחק אורפז

יים: האחת — מערכת יחסיה של ורוניקה עם אנטאנאס, אבי בנה ורוצח הוריה; והאחרת — המיפגש הגורלי בין רינצאס האב ובין בנו בכיכר העיירה.

אנטאנאס הוא סמל האיכר הסתגלן וחסר־המצפון. תחילה הוא מסרב ל־שאת את ורוניקה לאשה אף שהיא נושאת בבטנה את בנו; כאותו יותר הוא מצטרף אל הגרמנים הכובשים ובמשמש עושי־דברם, כי תפיסה ער־למו היא „אני עם השלטונות". הוא הורג את בנו בהתבו שהוא נער יהודי שאימצה ורוניקה והיא — על אף שהדבר נעשה לעיניה ממש — אינה מסגירה את הילד הבאומץ ואי־נה מצילה את חיי בנה האמיתי. בשחרורים הרוסים ומנוסים את הגר־מנים מצטרף אנטאנאס לכנופיית ליסטים, המושכה — בין השאר — על בית אביה של ורוניקה והורגת את האב, האם ושלושה מבניהם. לבסוף, כשורוניקה נשארת עריריה חוזר אנטאנאס ומנצלה כדי להסתר מסמון שהסתיר בתקופת הגרמנים. כאן היא מבקעת את ראשו בגרזן.

על אף כל הרג והצער שגרם אנטאנאס אין הגיבורה מפתחת רגשי שנאה כלפיו. היא אדישה־כביכול לכל הנעשה סביבה ומרכזת בחלי־מתיקום לבעד ילדיה. כל הרגשות האחרים נדחקים בפני הכמיהה הער־קית הזאת. אולם החזקה זו שוב אינה לייבת כשהיא נותרת עם עצ־

מה, עריריות וצמובה. עתה, כשנקרה על דרכה אנטאנאס גואה בה גל הזכרונות ומגיעה שעת החשבון: ה־צדק נעשה, היא השופט והיא התל־יין, כשם שהוא גם הקרבן.

המיפגש בין רינצאס האב ובין בנו, שגודל בידי ורוניקה, מתרחש באקראי, בלא ששני הצדדים מודעים לו. ליתר דיוק, האב יודע (אולי בהוש) כי בנו הוא בין הודעיו ומ־סרב לירות בו. הבן הרג את אביו (הנחשב בעיניו לסוחר) ואילו אחר מחבורה הבהנגדלים, פוצע את הבן. הבת במעיל הבהיר והתי בביכה בפ־לת הסדינים הבהורים — מבמחיבים את חוסר התוחלת והעיכור ההכליה שבחיי הריתוק והניבור אשר כוסה המלחמות. גם הבן עצמו אינו יוצא נקי במפצעו. הוא נופל קרבן, כאותו יותר, לאימי המשטר הקומוניסטי, אותו שירת ובו האמין, ומקפח את חייו בחזירות ובעינויים.

המספר קרא ליצירה רומאן־בלדה. ואכן, יש בה ביסודות הרומאן ב־עלילה וביסודות הבלאדה בדרך ה־סיפור ובסיגנון. המספר בחר לו דרך־סיפור שהיא בין פרוזה ובין פיוט. הוא מתקים במשפטים קצרים, מכיל שאלות פילוסופיות ועונה עליהן. הוא מדרך יחד הגות וסיפור, תיאור ושיר. דרך־סיפור זו דומה לדילוג על גבי אבנים המונחות בדרך ולא לצעידה בנתיב הסלול. גם שאלותיו הנכונות כביכול את העלילה כלבדה על כור־בה להישאר בחלל שבין המציאות והדמיון. אילו לברוח בין המציאות הנוראה, אך לא להסתתר בעינויות הדמיון הורודי. כי האמת היתה להיאמר, גם אם אינה נעימה ואינה רצויה — אבל אילו לא בכל ביטוי־ביה, אולי מבעד הצעיף הדק של הרמז.

אף שהסיפור כולו ספוג אימת־מוות — קורא מחבר היגר על החי־דלון ומחייב את החיים ואת הכשרון הקיום האנושי. היא אינו מתעלם מהמציאות ואינו כופף אותה לצרכיו. הוא עושה בה שימוש יעיל כפי שהיא, כדי להבליט את ניגודה: ה־דבות הנלעגת של הגיבורה. שאין עבה מכפן רוחני ממשי, אלא ישור־הזיות בלבד, היא אנטיתיזה לבוחות ולהחלוק [illegible] כדי ל־החיים. אלא ברכיים ורודפות [illegible] אצבעות. הקפות טובה עתיד מן ה־כוח ההוגה ומסייעת לאדם לעבור את חשכה העתים אל אור חדש.

הרגשו לעבריות של יוסף כרוזם משכיל לשמר את כל האלמנטים האמנותיים שבעיצוב הסיפור ומגיש ליורא הספרי יצירה בקורית ומיוחדת זו בכלי נאה.

מעשי השליח

מאת יעקב אבי־נוגה

רות בונדי, הכלית, חייו ומותו של אנצו סרני, עם עובד, אפ־קים, תשל"ד 437 עמ'.

הביוגראפיה היא זיאנר היסטורי־ספרותי בעייתי למדי. כתיבתה בתוך מערכת הערכים המקובלת בחברה הישראלית של היום (על אחת כמה בתקופות קודמות) בעוררה קשיים רבים. חלקם קשיים תרבותיים, עמ־ליהן עמד היטב דן צלקה במבוהו „צריך ביוגרפיות" („סימן קריאה" 2 באי 1973) וחלקם קשיים שבהוכרח. כתיבת ביוגרפיה איננה „עסק" משה־לם והיא חורשת עבודה הכנה רבה

אנצו סרני

וארוכה. כתיבתה אפשרית רק כאשר כוסר ציבורי או חוג ידידים לוקח על עצמו את המשימה להכרך המ־כה כספית מתהבלה על הדעת, ב־טוב. בהמיכה זו יש לפיתים כדי להטיל כיוונים ומגבלות על הכותב, מביקורת או בעקיפין, על כן דומה בדרך כלל הביוגרפיה הנכתבת אצ־לנו לציוני הדיוקנאות על הגבות הרבאאיים ויש בהן בגיבם הבהירים בציפה או כהנה דדדכתה. מהודה, היראשה נגד הפוריזציות והגיבורי־ביקה שבביוגראפיות המקיפות כלילדה הביצה לתהספנות גדולה, ולא פעם כי בסטיסים המגבלות בין התביכה להתרספנות, לריבוי הפריפים, להירה, להבלול של כל גוניו, לבין הכביכה להתהספגות, לרכילות. קל יש ההדמה כי הביוגראף בהבדים להכביב את בשוא הביוגרפיה על פתח הפסיכאנ־בר לנתח את הפסיכולוגיה שלו. התהבים בין ביוגרפיה פלילית לי בין ביוגרפיה פצנותית ושאר סוגי הביוגרפיה איגם ברורים כל צרכם, ואיגיות אני מחפש את הביוגרפיה האנגלית ולא את הביוגרפיה הפסי־כולוגיסטית.

שורה פתיחת כללית אלה באה להבהיר את החשיבות כיש להם לביוגרפיה שכתבה רות בונדי על אנצו סרני. חוג ידידים נרתם למשי־מה ואיפשר למחברת עבודה בת שלש שנים בלי להטיל מגבלות על המחברת. הסייגים הקלים שבכתיבתה הם, בלי ספק, סייגים שקיבלה על עצמה מתוך רצון הוטר והתוך ההתחשבות באנשים חיים ובמוסכמות חברתיות. אך הפריסים התהפים אינם פוגמים בשלמות הדמות שהיא ייות־לדבות, בורה בונדי על דרא [illegible]

בילה לעשות אנגליה לדמותו של אנצו סרני כשי כבבר נוספה בה ביו־קורית אחת. אני מבקש מן הביוגרפיה להיות שלמה ומלאה בפרטים הרל־וואנטיים — ולהיות קריאה. אין צורך שהתיאור להיות מיסמך מסר־כאנליטי. אם יש חסר בביוגרפיה הרי זה אצתו חסרון שהמחברת מדה בו — גיתות אנליטי וביקורתי של כתביו ושל ממעלו ההגותי המגוון והמיוחד, אודה שקריאת הביוגרפיה עוררה בי את הרצון לראות בדפוס ובתרגום עברי את כתביו הגנוזים ברובם של אנצו סרני על מארכס הצעיר, האינטליקטואליים הבריטיים וכד' (קראתי רק את ספרו על המאקיים האיטלקי, שהיה בשעתו תרומה חסרה בה להבנת בשורותיו של פאשיזם זה).

בקרב אנשי הצמרת של תנועת העבודה היו אישים שונים שבכר־חיבה רבות היו „בנים הורגים" ב־כספהה הציונית המזרח־אירופית (עד גם היא לא היתה אחידה כלל־כך). בין אלה היה אנצו סרני דמות בגניגנת בשל מוצאו האיטלקי ובשל המודשה הרוחניה המבכה שכמא עבו ולא פחות מכך — בשל מבג־לה אופי אחדה שלו. כרבים אחרים כיוג בחיל פעלתנות אישיות נוזות, לפיהם דון קישוטית, מתוך תחושה אחריות היסטורית עמוקה והתוך מבי־פין יהודי ואנושי, בפעולה של עשיה יוצרה, אינטנסיבית, התובעת הכרכה, הגות פילוסופית והיסטורית. [illegible]

[illegible]

עד מאה ועשרים!

מאת יוחנן ארנון

איך חוגגים יובל ספרותי? כי יודע את האריך לידתו של כתוניה, האריך עליתו ארצה או תאריך הופ־עתו של ספר מכספריו?

הענין מתחיל בדרך כלל בכך ש־מישהו מצלצל אל עורך המוסף ל־ספרות של עתון ולוחש לו בסודי סודות: שמע, הוגגב לא כבבר ל־אותו של... יכלאו בעוד שבועיים שבעים שנה. לא יתכן, כותב הסי־דר, הלא הוא היה יותר אתי ב... ר בכלל נדמה לי שהוא ילד טבה...

הדבר נעשה כשעשע עוד יותר, כאשר מתחילה עבודת הבירור של העורך. מתי באמת נולד האיש? ובשום כאר אפבר בדרך כלל לבר־אול את בעל היובל עצמו. פונים אל מקור בוסמך אחר ותוא הולכ־ביקן או האנציקלופדיה. אלא שכאן מתחילה בעבם הנרה עצמה: המידע של ספרי העזר האלה אינו אחיד.

[illegible]

אבל הספק בכל זאת מכרסם בל־בו. כוטב שנתכשר עם ספריה כל־שהי ונברר בבקור נוסף. הספרן מציע לנו לבסיקון הספרות העברית בדורות האחרונים של ג. קרסל. שם מוצאים אנו התאריכים הבאים: ב־בבסב ה"ד — 10.1.1894. הספרן יודע לספר שבספרי „דר גרינבו באר־דר, „בדינה הפבריה" מוצא תאריך זה אישור נוסף.

כעת האפשרויות הן שקולות. מי יתליט? אולי נבנה באנציקלופדיה נוספת? בבקשה, ישנה אנציקלו־פדיה יודאיקה החדישה יותר בשפה האנגלית. שם מוצאים אנו: 1894. ואם מדובר באנציקלופדיה בשפה האנגלית, הרי קיימת גם ה„סטנדרד ג'ויש אנציקלופדיה" בהוצאה כסדה. גם שם השנה היא 1894. והענין הד־לך ומסתבך, ונזכרים אנו ב„אנצי־קלופדיה להלוצי הישוב ובוניו" של אינו הבולישה דוד תדהר — שמא הוא יצילנו? ובאמה, להדהר תאריך בקורי בשלו: א' דכוכות תרנ"ו — כלובר 1895...

ברור לנו שכך זה לא יכול להי־משך, הלא קיימות בספריותינו אנ־ציקלופדיות יהודיות בשפות רבות. ועלינו להגיע סוף סוף לכלל החלטה. מתי נולד הבשורר אורי צבי גרינ־ברג.

יכדי לצאת אחת ולתמיד מספק הבידע, פניתי אל אצ"ג עצמו ו־ביקשתי לדעת את תאריך הולדתו. התשובה באה ביד ובבטחון שלא כשאיר צל של ספק: אורי צבי גרינברג נולד ב־ג' בתשרי הרנ"ז. (21.9.1896)

אין מקום כך לבוא בטענות אל עורכי האנציקלופדיות או כותבי ה־ערכים השונים — ואי שכל אחד מתמכך על מידע בבקור הכיב או על העודה או העתק בתעודות. ואכן היו תעודות רבות בידי אצ"ג הפי־צרים והן היו כשפות שונות והתצאי על ידי אנשים שונים ולעיתים בג־סיבות כיצונות ביותר. אך די לנו בהודעה בעל הדבר, ולתהות שבוינקדם עדיין להגנג את הגיעו לגבורות. מותר ומותר לנו לברך את אצ"ג בברכה נאמנה — עד באה ועשרים!

דואר אויר · מספרות העולם

* באנגליה — ספר על סופרת צרפתית * באמ־ריקה — ספרו האחרון של טראוון על מכסיקו * באיטליה — רומן חדש של מוראביה.

מאת סינדבאד

דווקא סופרת אנגליה, מארגארט קרוסלנד, היא שחיברה את „קולט — הקושי לאהוב", הספר הטוב ביותר עד עתה — על המספרת הצרפתיה הבהוללת קולט (נפטרה בשנת 1956). הביקורת בציינה את שבחי הביוגרא־פיה הרבים, ובין השאר את הצלחתה של בארגארט קרוסלנד להיבנע כן „הרגשנות האפטריוטית" והאופייניות לביוגרפים כשהם כותבים על קולט.

מי קורא את קולט בצרפת של ימינו? כל ספריה עודם נבכרים הצליבים, ואפשר לומר בבטחון שכל מי שקורא כהביעה או צופה בטל־ויזיה או שומע ראדיו יודע מיהי, יודע בהרבה הזמן על התהולות על דידי, על הדירה בפאלה־רויאל ועל שערה הבבורת אדום של קולט. אבל יש הסבורים, כי היא כתבה ל־ילדים, ואילו אחרים מחזיקים בדעה שיש להגן על הילדים מפני עצם ה־מחשבה על־אודותיה. ומלכך לכה? בפני, כשם שמותבת מארגארט קרו־סלנד, „כתבנינית של קולט, אשר השפעתה מילפתה התצרורות הבהי־בה אותו, כמחיר בריות רבות. שאף־על־פי שבעולם לא קראו את ספריה, חושבים להם לסבים ובלהי־מוס־ריים". הגברה קרוסלנד יצאה, איפוא, להאיר עינים — והיא עושה זאת על הצד היותר טוב.

היא מהארה את ילדותה של קולט, את אמה שעשתה את חיי ילדיה כ־אושרים כל־כך שנבצר מהם להתמודד בהצלחה עם בני־אדם אחרים; דבי־קותה היתרה של קולט באמה השפי־עה על כל חייה. היא דנה בהרי־הנישואין שלה, וכמובן, מנתחת את הרומאנים שלה, את דמויותיהם ואת כבגוהיהם. האומנם היתה קולט לס־ביה? גם הבבקרים המקילים ביותר מוצאים שהגברים בסיפוריה אינם קיימים, או על־פי הגדרת מארגארט קרוסלנד, „הסריפבים בכידה מסויי־מת". הביוגראפיה כלכלי מנסה להבהוג בדיסקרטיות יותר כלפי הצד הבי־נוני הזה, אך קולט היתה טיפוס קשה ויוצא דופן...

*

באחרונה הופיע באה"ב הכרך הר־אשון באסוף בן שבה החלקים של ב. טראוון — המבתנייע על 1500 עמו־דים — על־אודות בקורותיה של ה־מהפכה המכסיקאנית. הספר, שנקרא מן הבקר הנגנבי, קרוי „הגנראל מן הג'ונגל" וגיבורו הבדיוני הוא גאון צבאי, האין טגרה בן הדור, העומד בראש צבא איכרים.

„ביאגאויים בלילה, המתגנבים ל־תוך ביזלאה־הסודים — ככה עליכם לפעול. כיס־אביניון, מדריך הגנראל את אנשיו כיצד להתקיף חיל־מצב ה־צבא בעבר לפוך עיר־ורדה. אך כך אפשר גם להאר את הצורה שבה זור כה האיש שבא אותו, ב. טראוון המיסתורי, בצירה גדולה ותולתית ל־תכרח כאחד בגדולי־הסיפור של ה־באה המזכרי.

טראוון, שנפטר לפני שנים אחדות במכסיקו — סבורים, כי הוא נרצל בעת בעל הכווחית אחרי שלי־מת המלחמה הראשונה בגלל צרות פוליטיות שנגרמו עליו בשל השקפותיו הסוציאליסטיות, נוגלגל לארה"ב ומשם למכסיקו — נתפרסם לראשונה באהה"ב ב־1934. אז הופיע תרגום אנגלי לספרו „אניית המ־תים", כיספר החיים בהחדרות־המכונות של אניית טולגה. אך ככל שהרבים לקרוא את ספריו, כן פוהתה הכשובה התעלומה האופפת את אישיותו: כי בוסף אין לו בולי „אישיות". הוא [illegible]

של ציפורים מוזרות, ואין זה כשם כך נדמה, אם הציפורים הם אנקורים חרזירים, או קיכלים ומנירים. אבצב פה ושם הוא מוצא שירים של שמש אך ברובם הם פריעצם של שורי רים ראיים או ידועים, שכבר פורס מר לפני שנים... אחת האנתולוגיות ניסתה להדים, בהכניסה גם שירים של „יוצרים" בני פחות מ־16. כפני — כהכרזת העורך — „שהכללת שי־ריהם של ילדים, שנבחרו על־פי ההבטחה והחן שיש להם. מוסיף חריפות שבקירבה וברק שבגינוי להמאו איננו מגלה בשירים אלה לא הבטחה ולא חן.

טעם לשבח מוצא גיון להמאן רק באנתולוגיה אחת, „אומה פיוטי" שנערכה בידי פ.ב. קקס כאוניבר־סת מאנצ'סטר ופורסמה שם. באנ־תולוגיה זו כלולים גם מאמרי ביקו־רת, המבקעים את תשמוכתם הפסי־אודו־שירה של פייטני־הבחאה ה־שמאליים מארה"ב ומבריטניה, דבר הוא לבדו להבאן.

*

ספר חדש של אלברטו מוראביה הופיע באיטליה: „החיים האחרים" כה בשבע חיים אחרים? ובכן, נראו שמוראביה כתכוון לעבר, ומשום כך הוא משתכפ בקולותיהן של נשים כדי לספר את שלושים ואחד הסיפו־רים שבקובץ, זהו העבר כשם שה־כירהו הנשים, אותו כוחו בלתי

אלברטו מוראביה

כשוהתד של תהירותן, אשר בו וביהוד הדבר אבור לגבי איטליה — כבעם שלא התקיימו בכוח עצמם אי האגיפו בעצמן די־הצורך לשמר שהן קיבלו.

החיים הכהדרדיים הדביקו את ני בורותיו של מוראביה התחזרו בה רעיונות הדשים על מקומן בעולם, עצמאותן והאפשרויות הכרוכות בה הרגשה חדשה על זהותן העצמית אולם יותר מאשר בפלמות אחרות כיוצנה ההירות באיטליה את אורחן חייהן התנהגותן של הנשים, הן בהירנות נתפרשה כהתפוצצות קולנית של הקפיפותיהן ומנהגיהן הישנים.

כמו כל הדמויות שלה, כן גם ה־נשים של „החיים האחרים" פלאת־בין חיות. אך אינן „אמיתיות" בהיוזה. הן משכנעות בכוח אישיות ולא בכוח אמינותן, שכן הן מבוריות של מבע. העלכות של „רגש שולט" כי מוראביה איננו ריאליסטן במשג שהוא בורא עולם שאנו יכולים לראות, לכמש ולהאמין — דבר המבדיר עם קריאת עמודים ספורי של כל מה שכתב עד הנה. הקוו אינבו הוי בבגע הממשי או הגוגים וההה כפיה־רגליהם של טיפוסי, אנו רואה את חוריי־בגוריהם ואינו כותב את כוונו. מוראביה מעוניין ברעיונות, במידגבים, בפאראדוקסים ובבידה פחותה כזה ביצירה. הברי־שלו הם סבלים של מצבים מסויימים של ניגוד מסויים בין אורחות־חיים ומחשבה, ולעתים של התגבשות מסוי־מה בין אופייהם של בני־אדם או רבשותיהם.

הנשים ב„החיים האחרים" לקחו בגיל או במעמד הברתי, אך יש להן מכנה משותף אחד: אף לא אחת מהן מנהלת חיי־בית שגרתיים. אך לא אחת כהן חשה במשיכתם של חיים כאלה, או אפילו מבחינה בקי בם. מוראביה עודנו עושה שימוש בכל כיפוריו, בבשמיים הישנים של עצבום ובגידה, של מרה שחורה ושל תיעוב, של חייזמין ללא אהבה — לפעמים בקלילות רבה יותר מכרגיל או אפילו בקורטוב של הומור, אך בעיקר־של־דבר על־פי אותה נוסחה אשר לה הוא נודע כבר יותר מ־ארבעים שנה.

*

ובאנגליה — גיון להמאן, ה־מבקר הידיעה ההתיק, עש־נביעו נוכחי ביכוה אותו השקדון של הספרות האנגלית המודרנית כלכפני כלהבה תמיב השניה, בכרהבה ני אחרית, בהציה את דעתו על ארבע אנתולוגיות לשירה, שיצאו בזביב אלה לאור. אם אישר, כי התרשמותו אינבונה — אהבא בגחמה רבה.

להמאן מוצא באנתולוגיה אלו — „שיריב הדשים, 5—1972", „בעד פיוטי" ואנגי אנתולוגיה זו נערכה בידי הבשורר האנגלו־יהודי הצעיר גבריר ריבסקי), „אנשים בפניבי" ר „אימה פיוטית" — היינו לדעתו, כי בדקיקתה „החיגג הפציוזי הד־ציי". אלא שהמיבחה המבכרת האמ־איננה בוגעת בצד הבצר להשיגא אבי הוליגית, זו לא בכדים כלל, „לגבי האבתולוגיא" אנגלית היא הבקוד מן

מישל עזרא ספרא ובניו

(המשך מהעמוד הקודם)

והוכין בתבונה־ראש את מישל לעשות כמותו. שניהם מעני כן הזהב הלבן, בולגלים מיזהם ומשפצים [illegible] הבכב.

— כבר אכלתי פרי בכני — אמר מישל. מנגב ידו באחורי ביותנו.

— רק אתמול פתחתי את החבית. בהיאת אליה. בחיאת פאה בכוד. בהיאת עינך (עיניי).

— בכבה?!

— לבכבך, לבבן בכוך, יגבי... בשלושים ו־חביתה האליה. — ובתבוננתך שכולה גדיבוה מיתר מהמיה — יאללה, בכלים, שיחה בשלושים והמיחר ל־האכלו אותו בבריאה והבגאה, יא יהלאוד — צעק לעבר הנער העוזר — קפוץ הנה עם הצגלת...

— צלא מהלם (לאט לך), יא אוכתאז — נקט מישל לשון ליהודים, כאילו כזה־הוראה לפניו — בבצוע שעבר, אבו־לא־אכפת־לך, קניתי טוב מכבו במישהו־שכבר.

— טוב מכבי? אין טוב כבנו. בכל העיר. תגיד לי איפה בצאת „טוב מכבני"? — פאוזי הציג עצמו בפאתיהם את האיש שבעני בזיר לו בכול. הבליב כבכב נבתעו בפיו.

— כאילו באלאק (האדך רוחך), יא אבו־פאוד. אילו לא טוב בבנו; אבל גם לא גרוע כבנו. ושילבי הבירות־עשר — שלוש פעמים ה־אבכה, בכיני הבכו.

— אבל מן הבבוע עשבר עלו המהירים, כי כבוד ידע.

— מחיר הזהב ירד.

— אבל המהירים בכוק עלה. הירקות, הפירות, הבבינות, הה...

— ומי אבחתי לך שהוא עלו? הרי עלייך אני נותן מיחה־עשר. ולא הוסיף.

— תוספות־חוספות, יא עיניך, כמו ששבי פאוזי. חי זקן הנביא שהוסיף. הרי אני עצמי שילכתי עבורי החופים.

— אם שילכת שלושים, בכדוע תמכור לי בשלו־שים? וכי אין הרבה פיות — ברכת אללה — סביב שולחנך? ובבה יפרנס אבו־פאוד את ביתה, אם לא יהיה קבעה?

— ואללה, תפסתני בלקוני, יא יאהודי. בעשרים ותמישה קניתי ובשלושים אבכור לך, רק כשאנ־ה־אבראאה (מתוך כבוד אליך). האם זה רווח מופרז?

— אם אביא לך מאה חביות, בעשרים האויקה — הקנה? עוד היום אביאן לכאן. אי שנא הבישוב הבית יספיקו לך?

— שכתיו אתה מוכר לי? באת יענה או לבכור.

יא היוואגה ספרא?

— אני תמיד מוכר וקונה, הכול. לפי הנסיבות.

— אבת בפיך. אבל לבן לא ראיתיך מעולם מוכר.

— הלא הראשי קונה, אם לא הגיד את המחיר.

— אבכור לך בלי ריוח, אם זה רצונך. עשרים החבישה.

— עשרים — מחיר אחרון!

— אברק, יא סידי. נעגל לעשרים.

— תגיד לילד שישקול לי תמש אוקיות.

אני הבחתי שמישל לא קנה את כל מאריה הכבית, כי גם אני צויתי להביא איזה לבן הביתה

בכלי שנתנה לי אמי. כיהרתי ואמרתי: בבקשה, אדון פאוזי, תן גם לי אוקיה בעשרים. ובלבי הבתתי גם אמכם הזמכון מישל, ולו לרגע, לקנות את החבית. לאחר מהשבה קלה תגבהר לי שהיה זה רק הכביר, ובבדאה כן המקובלים במשפחה. בעשה הייתי תביה אם פאוזי ידע זאת מראש. כה אמרתי לכם — משחק זה. כל מהלך מחושב, צעדיו רבים בראש. ובבה בגוחכים הורים, אנשי הבצרב הללו, שבימדתם על הבכה בהבלה לבי שבבבה לשחק שח־בש על לוח שיש־בש.

בקבם, כבכם מתפצבו, הוספתי ללכת אחרי מישל. לא יכולתי להנבתק בעליו בל־עוד קנה באותה הנות. ומה שראיתי שם אוסיף ואספר, אפיה־בסיפורי בבקרים להסתכליבם.

ההנות של פאוזי היתה גדולה ואפלה וגדושה. באגף התבלינים התעכב מישל, שואף אל תוכו ריתות קינמון וזעתר ואגבכן ושאר תבלינים ערובים בשקים גבוהים פופסלי־פיתחות. חינם אין־כסף יכול הוא כאן להשביע רעבונו המהמיד לריחות חריפים. מושיט היה בהון האצבע ומקרב הפצוץ כוזה וקמצוץ מזה אל אפו, בשל סבק הרוחה כטובה לפניו. פירורים נפלו אל תוך זיפי בסבתו, והיה נושף בתוסכו להבריחם. עבר ועבה אוקיה זעתר, לא לפני שטעם והיה וגלשף בו בקרן של אנד. ובעוד פאוזי שוקל, הרביא מישל בקבוקיבים, שכחה, שהיה כפוי הביד בכסוך לליבו. וגבע שהי גמיצות עדק כן הבאכה (הברוחה); שכך כינויו של אותו בקבוקיבים הבלוחה לו לאדם בשלנו לכל מקום.

מכאן לוהיהי אותו, את מישל, אל תפוחי־האדמה: שאם לא יקנה רוטל או שניים תפוחי־אדמה (שיש להם תמיד שימוש בבית, ומהוהם זול עתה) לא תהיה זו עילה לשלוח את הנער, עוזר החנות, אל ביתו, ושכבר תלילה לשאת בידו זעתר ולבן שקנה: דבר שלא אהב לעשות; ולא עשה מעולם.

נוגש איפוא אל שקי התפוחים והוציא ובדק, קולף פינה בציפורן ובקרב אל אפו בפעשה־מבין. ואחר שהתדיין והוריד את המחיר, ציווה שישקלו לו שני רוטלים וישלחו הכול לביתו.

— עלא ראסי ועיני — השיב לו פאוזי אבירה, שתרגומה על ראשי ועיני, ומשבבה — בהפך לב. אחד אחד ביד ובחר מישל את הפתוחי־האדמה. כל שבש ושגע ובטובם ובצולק זרק הצידה. רק יפים ושבים וחלקים ושאין־בהם־ציבים הביל על המאזניים. פעמיים שלל פאוזי, שהרגיל כבוה נבבדה היא. ובכל שקילה, לאחר שאברו המאזניים דבריב במפצים, הוסיף מישל והוליך אל הפריבה שבבורי ללוכת התפחים כלאחר־יד; ולא ביהה פאוזי בידו.

קיצורו של דבר, במקום שם קנה מישל, יכולים אתם לקנות בעיניים עצומות. הסחורה שם מובה והמחיר שהוא בעולם, הי מכבו לא תמצאו בכל העיר. אני כשלעצמי, בכל פעם שפגשתי בו בדרכי לקניות, הייתי מתגנב־מודגב אחריו. ובבוד כי הביבה היו ההקביות שלו כעוזרות התפעלותם של כל בני־הבית. זכיתי לשבחים מרובים, הן על הטיב והן על המחיר. הילד הזה, היתה אבי אומרת, עתיד להיות סוחר.

[illegible]

חדשים בראשון

[illegible]

הספר של ינואר

[illegible]

המועצה לתרבות ולאמנות משתתפת בפרוייקט „שירת א.צ. גרינברג"

המועצה הציבורית לתרבות ולאמנות, שליד משרד החינוך והתרבות השתתף בביצוע פרוייקט מיוחד ש יוקדש לשירתו של אורי צבי גרינברג אשר יבוצע ביוזמתה של המודשה הלאומית. ועדה־המשנה של מדור הספרות של המועצה החליטה להקציב לפרוייקט זה — 12,000 ל"י.

„שירת אורי צבי גרינברג" הוא פרוייקט רב־ענפי, אשר יכלול מרצים, מופעים, מחקרים, הלחנה ו־סימפוזיונים — כל אלה סביב יצירתו של המשורר.

סדנת הלימוד תפעל בקביעות ב־ת"א ובחיפה (24 שיעורים שבועיים במקום סקום) וכסדנה ניידת בהת־יישבות העובדת (16 שעורים, אחת לשבועיים). ערבי הקריאה האמנותית משיריו של א.צ. גרינברג יכללו גם הרצאה־רקע קצרה ואילו נושאי כתי־בה המכיוה והמחקרים וכן ההלחנה של שיריו יקובעו באמצעות פילגוה ביוזמה.

בנוסף להחלכה על ההשתתפות ב־פרוייקט זה, החליטה הועדה על מתן מספר מענקים להיתמכות מעבודה ל־שם כתיבה. בין מקבלי מילגות אלה: ז'קלין כהנוב, אורציון ברתנא, אהוד בן־עזר, יצחק אורפז ומהי מוה־

ספרים חדשים — עיון ראשון

סיפורת

אדם שלא היה בו דבר

אדם שלא היה בו דבר וכל אשר ... על העולם למד מתוך המלחמה ... בפצעים. נהפך בשבוע של אירועים ... צרים למועמד מרכזי במערכת ה... ירות לנשיאות ארה"ב. סיפור ... ינו, הכתוב בצורה סבירה והגיוני ... (ג'רזי קוסינסקי, „להיות שם", ... דיה: אורן בר, „המנוי", תל־אביב, ... 128 עמ').

עיון ומחקר

מאורע פילוסופי

... שהוא מאורע נכבד בעולם ... לוסופי בשל היקף דיונו, התוכן ... קותו, כך העיד פרופסור ראסל על ... של ויטגנשטיין הגדול. הב... ... בייסם את תוצאות חקירותיו ... ומר התחום בפילוסופיה המסור... , בראותו בכל מקרה ומקרה ... הפילוסופיה המסורתית והפת... ... הבסורתיים עולים מתוך בדוות ... ורונות הסיכול ומשיבוש לרעה ... (לודוויג ויטגנשטיין, „מר... אם לוגי־פילוסופי", תרגום ובי... ים כשה קרוי, מבוא מאת ברט... ... ראסל, ספריית פועלים / דעת ... תל־אביב, 146 עמ').

יפאן — והיפאנים

... במשימה יפאן את פלא הת... נהה? היסתפק העם היפאני ב... צמה בשקיה, או ינסה שוב לב... לו עצמה צבאית שתסכן את ... העולם? — על שאלות אלה ... רוח משיב כתב „לה מונד" ב... ... אשר חי עשרה שנים את ... תרועות הגדולים של המזרח הר... (רובר גיאן, „יפאן — עצמה ... ; עברית: אלון לב, „עם ... ספריית אופקים, 1973, 214 ... המחיר 7 לירות).

מהו שירות חשאי

... ראשון להאיר את הפקי... ... ושיטותיהם של השירותים הח... שאים בעולם. המחבר משלב ב... ... הוראות מקרים מיפוסיים ו... ... כל מתחה הספר שילוב של ... בדוייק הסיפורי־מתח רבים. ... הכוח החשאי", עב... : רפאל יוליוס, „מסדה", רמה... 1973, 304 עמ'. המחיר 25 לי...

מסע אמנותי בהודו

... כל התרשמות והגות, של ... וחקר תוך כדי מסע באמנותי ... ארץ־המוצא של אמנות הוד... אמנית המחול הודיקה דבורה ... בספרה על פגישותיה עם ... ריקוד, שומרי המסורת העתי... ... עם בני העם. (דבורה ב... „ריקוד אלי אופקים", מסע ... „רשפים", תשל"ג, 212 עמ').

היסטוריה

העולם העתיק

... שני בסידרת, העוסק בחקר ... יוון ורומי, עד קץ האימפריה ... רב. כלולה הצלומים רבים, לו... כרונולוגיים וביבליוגרפיה לר... ... עשירות. (ו. א. קלודוול, כ. ם. ... „העולם העתיק", חלק ב' עב... : נפתלי גולן, „מסדה" רמת גן, ... 344 עמ'. המחיר 28 לירות).

יוצרי הסוציאליזם

... נועה הפועלים הבין־לאומית מאז ... ייתה. על רקע התפתחותו הכלכ... ... של העולם המערבי. עיקר הנ... ... יום של יוצרי הסוציאליזם, ה... ... קת בין מארקס ובאקונין והנ... ... פרד הקומונה. (אדם דורון, ... קים בתולדות תנועה הפועלים ... ד־לאומית", מהדורה מתוקנת, ... הוצ' רמת־גן ו„בית ברל", 1973, ... עמ'. המחיר: 17 לירות).

לגורל יהודי ברה"מ

... שנת 1957 יצא לאור ספר בשם ... „אחי במדינת ישראל, מכתבים ... יים בבריה"מ — בלי צנזורה" ... חבר נודע בשם „יהודי סובייטי ... ". הספר לא הופץ ברבים ר... ... עתה מובאים חלקים של

אותו כתב־יד בעריכה שונה ומהווים עדות מוסמכת ראשונה לגורלם של אחינו בגולת ברה"מ. גם המחבר יצא מאלמוניותו לאחר מותו. (ברוך וייסמן, „זמן מחתרת עברי", הביאו לדפוס בנימין אליאב ומרדכי נייש־טס, „מסדה" רמת גן, 1973, 276 עמ'. המחיר 8.90 לירות).

חינוך

ה ת א

ראשון בסידרת ספרים על יסודות הביולוגיה החדישה, למורה ולהל־מיד, ובו נסיון לצאת מן הסיגרה ולצעוד בדרך של ניסויים (ואנאליזה, שיש בהם לעורר מחשבה עצמית. (קארל פ. פרואמטן, „התא", תירגם: דוד צזור, „יהודיה" וספריית פוע־לים, תל־אביב, 1973, 224 עמ').

אלקטרוניקה בסיסית

כיצד פועל המכשיר — ספר נוסף בסידרת חידושי האלקטרוניקה, הב־נוייה וערוכה בידי מומחים לחינוך טכנולוגי. תיאור המבנה והפעולה ר־כן הוראות לבניית חלקים שונים. (איגע' מ. מירון „חידושי האלקטרו־ניקה, כרך 5, המכים ואלקטרוניקה בתעופה", „מסדה", רמת־גן, 176 עמ'. המחיר 20 לירות).

לימוד אלקטרוניקה

ספר לימוד לכיתות הגבוהות ב־בתי־הספר הטכניים, בשני נושאים: רבי רפס ובסיסי־זמן. כתוב בהת־אם לתכניות הלימודים המאושרות. (אינג' בן־ציון ברשה, „מערכות אלק־טרוניות ב': רבי־רפס, בסיסי־זמן", „מסדה" רמת־גן, 1937 157 עמ'. ה־מחיר 18.30 לירות).

חינוך והשכלה

כיצד לשאול?

ספר־עזר למורה בכל הנוגע לניסוח ולטכניקה של שאילת שאלות בכיתה במטרה לפתח את החשיבה העילית והתבונה של התלמידים ולהמעיט כלבול המבוכה, מתכונתו המוסית של הספר גובשה לאור נסיון של חמש שנים בשימוש מורים על־פי מהדורה נסיונית. (נוריס מ. סאנדרס, „כיצד לשאול שאלות בכיתה", עברית: עב־שי לוין, הוצאה „גומא", בצלאל צ'ריקובר, תל־אביב, 1973, 166 עמ'. המחיר: 12.80 לירות).

הכיתה כזירה

ספרו השלישי של הולט עוסק ב־שאלה כיצד למנוע את הכיתה מ־להיות זירת־מאבק שבה מתאמצים הן המורה הן התלמידים להשיג יתרונות ותוך כדי כך נגרע הכשלון הגורם לכך שאין כמעט ילדים המגיעים ל־מיצוי האפשרויות הטמונות בהם. (ג'ון הולט, „כיצד נכשלים ילדים", עב־רית: מאיר חרניק, הוצאה „מסדה" רמת־גן, 1974, 164 עמ'. המחיר: 12 לירות).

חופש במשפחה

פריי־צירה משפחת של בני משפ־חה — הורים וילדיהם — המתוארים בראיה לאחור את הדרך שבה גודלו וחונכו ילדי המשפחה, חמש בנות ושני בנים. השיטה: מתן חופש מי־רבי וצמצום המשמעת למינימום תוך „ויסות עצמי". ביתוח התוצאות וה־מיגבלות בצד התיאור העובדתי (פול ואילן ריטר, „המשפחה החופשית", עב־רית: זיוה כספי, הוצאה „מסדה" רמת־גן, 1974, 272 עמ'. המחיר: 18 לירות).

א"י ותולדותיה

היישוב עד ביל"ו

מהדורה מצולמת של ספר ידוע שאזל מן השוק לפני שנים. תיאור שיטתי ומקיף של חיי היהודים בארץ ישראל משנות הארבעים למאה הי"ט עד שנת תרמ"א. המחבר מתאר את ארגון היישוב הישן על מוסדותיו, עדותיו הישוביות, חיי התרבות וה־השכלה והמאבק על מודרניזאציה של החינוך. (ד"ר בן־ציון גת, „ה־יישוב היהודי בארץ־ישראל בשנות התי"ר — התרמ"א (1840 — 1881)", יד יצחק בן־צבי, ירושלים תשל"ד, 360 עמ').

אל"ף

לא, אל יהי ויכוח

(המשך מעמוד 35)

של המליצה „זמורת זר בכרם ספ־רותנו", שאיש מן המגרשות של הקר־פה והשכלה לא ויהר על השימוש בה) ההברקות קלאבהוריות מזהרות כ„המירו ריחיים בירכיים וציניים ב־אהוריים", שפרידלנדר כתבל בהם את דבריו, אינם מעוררים אותי לצניין מיוחד בטעמיה הספרותיים. כמו כן יש בהסכמתו הנלהבה דווקא עם טענותי בעניין גילויי אי־התרבות ב־ביקורת של השנים האחרונות, כש־היא מלווה ברמז מפורש ל„סימני קריאה" מסויימים, כדי לעורר את ה־חשש, שמא לא זכיתי בהסכמתו בעניין זה אלא משום רשיכת ביקורת מסו־יימת, שפורסמה בכבבי־הצת „סימן קריאה". בקצרה, טוב ההרים אנו מן העיקר אל השוליים, מן הכללי אל האישי. כשלעצמי, מוצא אני ב־שתי הקבוצות המדובבות שמלהק לו פרידלנדר וכן בשאר מתרוזות מופ־רכות על סופרים, שהוא חורז ב־מאמרו, כמה יוצרים, שאל יצירתם יכול אני להתייחס בהערכה — אם לא לכולה, לפחות לחלקה — וכמה יוצרים, שתרומתם לספרות נראית לי זעירה או גם שלילית. עובדה זו אינה משנה כמלוא נימה את הערכת המצב התרבותי־הספרותי שלנו בכ־ללו. זו מבוססת על הנחות שבינן לבין אותו משחק עקר ומייגע של עימותים קבוצתיים בספרותנו אין ולא כלום.

הנחות אלו אינן כמרידות גם את מבוחתו של עזרא פליישר. אותו מפ־רידות ה„אורגיות האגוצנטיסטיות", ש־אנו כולנו סובלים בהן מאז מלחמת יום־הכיפורים. ניכר בפליישר, שהוא נבגה עם אלה, שכאשר מתארעת רעידת־אדמה זועקים הם על הסיס־מוגראפים. בדבריו ניתן ביטוי ל־אותם אנשי מקצוע אינטלקטואלים, שהסתאבבות החיים החברותיים והתר־בותיים במדינה בימי ה„אורגיה" של היוהרה הגבאית־הבטחונית לא הגצי־אה אותם משלוותם המקצועית; בי־טויים של אי־נחת ומצוקה נחשבו בעיניהם אז לפרי תיסכול של „קבר־צות שוליות", אשר להם לא חלק ולא נחלה בו. רק עתה, כשנצטשו אי־הנחת והמצוקה לנחלה הכל, פוקעת סבלנותם סוף־סוף והרגישויות האס־תיטיות שלהם בהדעצות. זכותה של הספרות העברית, אומר פליישר, „ש־יקדו לפניה כמות שהיא". הוסף לספרות העברית את החברה הישרא־לית, את המימסד הישראלי — ותגיע לעיקרם הנסתר של הדברים. בעיני גדול כבוד הספרות העברית, החברה הישראלית ואפילו המימסד הישראלי, משאאמין שיש צורך לרקד לפניהם כמות שהם ומשאסכים לכך שרק „אי־שה" יכולים להיות „באים" בהם, „חסודים" מום, „אבל לא כ א ן, לא בתוכנה ה ז א ת". דווקא כאן, דווקא בתוכנה הזאת זכאים אנו לתבוע כלה נאה ומהודרת יותר. זכאים אנו וגם חייבים לקבוע, שהכלה אינה נאה ואינה חסודה, אם כך היא נראית בעינינו. מותר לנו לתבוע ספרות עברית אחרת, את קידוש הקיים באשר הוא קיים יקבלו על עצמם הקונפור־מיסטים הוועצמים.

היהיר אשר נגע בקצה־קולמוסו ב־עיקר דברי היה יוסף אורן. אבל מה תשובה היתה לו על הטענה בדבר התפוררותו של הקונטקסט הרוחני של ספרותנו? לא תשובה אחת, אלא שתי תשובות היו לו. האחת התגלמה בעצה הטובה והנבוחה, שבעיה עבוין קשה זה של קביעת הקונטקסטואליות של ספרותנו בהווה להיסטוריונים של העתיד. כשתיעשה ההוויה הספרותית, שבה אנו ..."ם, לנחלת העבר. סומך הוא, אוראו יהיה „קל יותר" — — — לראות את הבעיה הכוללה גם של הספרות העכשווית, אך מאחר והו מצוייה בהשתנות מתמדר, והכתות המנוגדים עדיין מתרוצצים בה, ברי־אות זהא כה „גוילה" ובלתי מהל־כות". העבריה: גם יותר לי לעשות שימוש בב„ג הבלתי־נשכח של עזרא פליישר, .. א „לא כל־כך אי־איאיי", אבל הרעיון פשוט הוא. דא עקא, שעצה טובה זו כמוה כהגבה

מטפחת הבארקוה אל מניה של כל ביקורת, הנכונות להסתכן בהערכת מצב בהווה, וכמובן, אף להיכשל ב־טעות, היא היא נשמת־אפה של ה־עמדה הביקורתית כל עוד בשארת עמדה זו עצמה חלק ממערכת תרבו־תית חיה. בלעדיה מתגוונת הרות הביקורתית ומפנה את מקומה לנקו־דות כ„י הגראמאטיקים. ולא עוד, אלא שבכוונת זו הכרת הוא שתימצא לא רק בשעת קביעת הערכה כוללת, שסיכוי הטעות שבה מרובה הוא ב־יותר, אלא גם בשעת כתיבת רצנזיה קלה על סיפור או על שיר, שסיכוי הטעות שבה הוא, כביכול, נמוך.

אני מהיר לעצמי לקוות, שאילו ניאות יוסף אורן להמתין עשרים שנה בהערכת הסיפור האחרון של עמוס עוז, לא היה נכשל ביחס רציני כל־כך אל הדובים הסימבוליים מאז, ש־המחבר הציב במרחק כמה עמודים זה מזה בסיפורו (וליתר תוקף אף התיר לגראפיקאי להעלות את בציגם הויזואלי אל פני הכריכה) — בחינת כשמבת סוריאליסטית, הבאה לבונן על הסיפורת הישראלית מזרעת המציאו־גיזה והסיבתיות השגורה. תחת ש־יתעמק בסיבו של „הדוב הדורסני כסימלה של תקופה" בסיפורו של עוז, היה אורן אולי מבין, שאין כאן לא תקופה ולא דורסנות אלא תרגיל סמיאוריסי — על דרך הפאבריקאציה הסיפורית — של מי ששינן בבית־אולפנה מכניקות של „חשיפתי סמ־ליב ו„לייטמוטיבים" ביצירה הספרד־ית (ושמא לא התכוון עוז אלא לשי־טוה במבקריה כיוסף אורן?). אבל אורן לא המתין עשרים שנה ולא צריך היה להמתין. זכותו של כל אדם היא להעריך ולהיכשל, מבלי שמי שהוא יציע לו לצפות להתבהרות ההיסטורית של עדת ההערכה. ממש כך גם לי זכות להעריך (ולהיכשל) מבלי שאדחה את הערכתי עד ש־יבוא אליהו. תובתו של המשיג עלי היא להוכיח את מצותי, והוכחה כזו לא מצאתי בדברי אורן. ביחוד נרא־תה לי מוזרה — אחרי צעתו הנבונה — הנעימה שבה הכשיך את מאמרו (והיא כתגברת בעיקר לקראת סיו־מו) בה מגלה אני את תשובתו ה־שניה להערכת־המצב שלי. כיצד הוא מציע לכולנו לדחות הערכה פסק־ניות לעתיד הרחוק, יוצא הוא בתי־אוריה פסקנית, שעבינה לא רק הע־רכת הסיטואציה הספרותית שלנו ב־הווה, אלא קביעת הלכות ביחס ל־עניינים גדולים ונכבדים: אין הבדל עמוק בין סופרי „דור בארץ" לבין אלו של „דור המדינה". כולם בבחינת „הפורצים החוזרים בתשובה". המצי־אות הספרותית ה„עכשווית" היא גוי־לה ובלתי־מתלכדת, ואף על פי כן ברור, שתהליך התשובה הגדול בספ־רות „נבצא עתה בעיצומו". הספרות חוזרת אל היהדות „באמצעות תוליותה ההיסטורית האחרונה, התוליה הציד־יות". הספרות של שלושים השנה האחרונות היא ספרות של תשובה מבודרת, אבל היא גם איבדה את „הנכס העיקרי של ספרות היה ר משפיעה: את הקירבה ויחסי הגומלין עם קהל קוראיה בלשון העברית". אחר אלתרמן, שלונסקי ואצ"ג, „דר־בה שאין למצוא סופר עברי שיכול להתברך בקהל קוראים משלו". ובסך הכל: היצירה העברית המתהווה ני־צבת עתה „על סיפן של שנותיה היפות וסיכוייה הגדולים".

דברים כבין אלה זקוקים להוכחה ולהילוך בסתירותיהם הפנימיות — בטרם נוכל לדון בהם ברצינות.

אם למדתי דבר מההשגות־יהם של ב.ע.. פרילנדר ואורן, הרי זה, שהדב־רים אשר להם ביקשתי לתת ביטוי לוקים בהתיכות מסויימת ונותנים מקום לטעות בעניינים אחדים (כגון בעניין ההרגום בתורת קנה־מידה ל־בדיקת האיכות של ספרותנו). לא המשא המתן הפולמוסי הישיר דרוש להם אלא תוספת של בירור המחשה. אם ינתן לי, אנסה להמציא את טענותי ולבררן לדיוקן ברשימותי ה־באות.

Books of Enduring Worth

Hebrew Classics and cultural works translated into English by eminent scholars and presented in a manner appropriate to the importance of the subjects

☐ THE SONCINO TALMUD
new 18 volume compact edition. sold in separate Sedarim

☐ THE SONCINO HEBREW-ENGLI[SH] TALMUD
Berakoth, Baba Mezia, Gittin, Baba [Ka]mma, Kiddushin, Pesahim, Sanhedrin, Kethuboth, Shabbath (2 vols) now available

☐ THE MINOR TRACTATES OF THE TALMUD
new complete English translation with extensive notes, 2 vols

☐ THE PENTATEUCH AND HAFTORAHS 2nd edition
with extensive commentaries by the late Chief Rabbi Dr J H Hertz

☐ THE SONCINO BOOKS OF THE BIBLE
complete in 14 vols, also sold separately

☐ THE MIDRASH RABBAH
one of the monumental works of Rabbinic literature, 10 vols

☐ SAMSON RAPHAEL HIRSCH'S HOREB
a classic of contemporary Jewish literature, 2 vols

Illustrated brochure available from your bookseller

Publications of the Soncino Press distributed in Israel by

Emanuel Brown

35, Allenby Road, Tel Aviv, also at
9, Shlomzion Hamalka Street, Jerusalem,
48 Nahlat Binyamin Street, Tel Aviv

ספריית־פועלים
ספרים חדשים

רוסאריו קאסטיאנוס
באלון קאנאן
אחת הספרות המתנגות בספרות המכסיקנית החדשה, מפעגחה בחכמה ובעיצוב אסתטי עדין עולם ילדות רווי מגיה, פולו"ב ואמונות, יצרים גועשים בתוך תרבות עתיקת־ימים.
המחברת מכהנת כשגרירה מכסיקו בישראל.

יבינה מיילר
ההרמוניה החברתית
מישנת פוריה, מגדולי־יוצרי האוטופיה הסוציאלית, מעוררת התעניינות מחודשת, נוכח התמורות והבעיות של עולם זמננו.
בין הפרקים העיקריים:
העבודה ה„אטראקטיבית"; הפאלאנסטר (היישוב השיתו־פי) וניהולו; עקרונות החלוקה של התוצר החברתי; תורת החינוך — „השבטים הקטנים"; יחסי המינים והחוויה; פעילות, פנאי, מושג האושר; ועוד.
*

א. סולז'ניצין
יום אחד בחיי איוואן דניסוביץ'
הספר שחשף לראשונה את אימת „מחנות העבודה" בבר־ית־המ. הספר שגילה לעולם סופר מחונן ואמיץ שזכה לפרס נובל והפך סמל למאבק לחירות האדם ולצדק.

הופיע הספר
פורים
חומר הדרכה למורים בבתיה"ס הממלכתיים
בעריכת
י. פרישמן
המחיר: 6.— ל"י
בקרוב יופיע ספר ובו חומר הדרכה על פסח
עם עובד — תרבות וחינוך

בית לוחמי הגיטאות / הוצאה לאור
הוצאת הקיבוץ המאוחד
הופיע
אלן בולוק
היטלר
אנטומיה של רודנות
תרגם מאנגלית: ג. אריוך
שני כרכים, 654 עמ' עם מפות ודיאגרמות
המחיר: 68.— ל"י
„עם הספר הזה התייצב בולוק בשורה הראשונה של ההיסטוריונים בני זמננו". פרופ. א.ג.פ. טיילור
„הביאוגראפיה הזאת — — — היא הישג מופלא; מקיפה מאד, בהירה וכתובה בכשרון רב". פרופ. טרווור־רופר

עם עובד — תרבות וחינוך
הופיע בסדרת ספרית מן המוקד
בן גוריון ומדינת ישראל
א. וולפנזון
פרקי הספר: הדרך למדינה, בן גוריון בראש המדינה העצמאית, בן גוריון באופוזיציה, רפ"י ומאבק הבחירות, בן גוריון ואיחוד תנועת העבודה.
עומד להופיע בסדרה זו
יומן בעת מלחמה - שלמה טנאי

הוצאת עקד
ניתן להשיג:
„שירי שלמה טנאי"
הספר זכה בפרס חולון לספרות יפה, תשל"ד.
הופיעו:
„הבובה"
— סיפורים קצרים
מאת
יונה בחור
„על גדות הנהריים"
— שירים ופואמות מחיי יהדות עיראק
מאת
שלום כתב
*
„נוכח שפתי עיניך"
— מאת
צבי אביאל

בהוצאת ניומן
הופיעו
בגואפורה
דיבור וניב
מאת **יעקב יגר**
הדיון בחיבור זה מתנגד בשלושת הפרקים, כשם ה־ספר. בבירור מהותם וער־כם התיפקודי ברבדי לשון שונים, ובחלקם — בחקר פות־לשון שונות. הענייינים הללו נדונו בתחילה במועצות של אנשי הוד־אה... והובאו הצעות לה־עלותם בכתב.
הספר נועד למשכיל תובב־לשון ולהגיה בו, אך לכל־לראש — לאיש ההוראה.
*
עשב על הסף
מאת **שלמה אבאיו**
ספר שירים ראשון של משורר מקורי קרא־יתגר שהצמיח קיבוץ־הגלויות בארץ. ניגודי ההרשות בבדידותו של היחיד, ש־נפשו היא עצמה זירת מא־בקם, מוצאים כאן ביטוי חריף־מרי ועז־דבקות כ־אחד.
השורש הספרדי האותנטי מתערה כאן היטב באדמת העברית.
*
אהבתי הגדולה
סיפור מאת
דבורה שפירא
לפניגו ספר מקורי בתוכנו. סבתא, המחברת, מספרת בהנאה מרובה על גבורה הבכור שנולד לה, מתארת בהומור דק את התפתחות הנכד, את תכונותיו, משחקיו ותעלוליו. — בשיר ובפרוזה.
הספר מיועד לקוראים מכל הגילים.

מוסד ביאליק • מדור ההפצה
*
הנהלת
האנציקלופדיה החינוכית
מודיעה
כי נסתיימה הדפסתו של כרך
המפתח — המפורט של העניינים והאישים המובאים בחמשת כרכי האנציקלופדיה והמאפשר למעיין למצוא בקלות כל נושא שהוא נדרש לו
חלוקתו — ללא תשלום לחותמים, שהשלימו קבלת חמשת הכרכים, תתחיל מראשי חודש מארס (חותמים ששינו כתובתם מתבקשים להודיע מיד).
30.— ל"י הוא מחיר המפתח ללא־חותמים
חותמים חדשים — יקבלו את המפתח יחד עם חמשת הכרכים במחיר הקודם — 180 ל"י עד סוף שנת־הלימודים תשל"ד.
*
מוסד ביאליק • מדור ההפצה • ת. ד. 92, ירושלים

מחפש את יעל
יוצאת הזמן או עדן, עבדה בשנת 1954 ברמת־גן אצל משפחות קטנות. היתה לה אחות, ברמת ישראל — (גבעת רמב"ם) והורים — כנראה בחדרה.
●
המחפש: הגנן מיכאל, רמת־גן, בית הורים אוס־טרי, רח' היאל 28, טל. 740624 מ־4—7 בערב

רבי המכר של ינואר

מאת **יעקב העליון**

לא פחות משבעה ספרים ברשימת רבי המכר של ינואר, עניינם מלחמות ישראל. אם נוסיף עליהם את סיפורו של אבנר סירני ב„השליח" יגדל מס־פרם לשמונה.

שלושה מבין ספרים אלה, נכתבו אחרי המלחמה אך אין ספק שהיא היתה בהם עניין מחודש. עניינם כחיר המלחמה. „המחדל", העוסק בחשבון ניתוח הסיבות שגרמו למה שאירע. את ה„אקטואלי" שבהם אך כיון ש־לא הועף בעיקר בקיוסקים — אשר אינם מדווחים לנו — קופת במידה מעטה.

תופעה מיוחדת ברשימה של החו־דש: מספרם הגדול של הספרים החדשים בה, לא פחות מ־17. אין זו תופעה רגילה מה עוד שגם בין אלה אשר עברו מן החודש שעבר ישנם ספרים חדשים במספר ניכר.

*

אנו מודים למוכרים, לחנויות ו־לספריות שמסרו לנו את המידע ה־דרוש לצורך הרכבת רשימה זו:

תל־אביב: יסוד (אלנבי 88), סטי־מצקי (אלנבי 100), עופר (פרישמן 4), שושנה (ברודצקי 11 רמת־אביב), פורר (אחד העם 14), ספרית מעלים (אלנבי 73), ספרי (נחלת בנימין 30), שקם (אבן גבירול 130), אליף בית (אלנבי 71), בראון (אלנבי 35), פריינד (בן־יהודה 60);

ירושלים: סטימצקי (יפו 39), דר־דין (יפו 31);

חיפה: שקם (פרץ 39), סטימצקי (העצמאות 82);

פתח־תקוה: אורבך (חובבי ציון 15), המשכיל (איכילוב 8), המקור (חובבי ציון 29);

באר־שבע: גלריית הספרים א־ת (קרן קיימת 185);

נהריה: ספרי דורון (געתון 32).

סיפורת

1 מגע — הנרי שריה („בוסתן").
2 פרפר — הנרי שריה („בוסתן").
3 חור במסך — אפרים קישון („ספ־רית מעריב").
4 לא שם איך — דן בן אמוץ („ביתן")
5 המצית — ולדימיר נאבוקוב („עם עובד").
6 פה על — יורם קניוק („ספרית פועלים").
7 תמונה קבוצתית עם גברת — היינריך בל („ביתן").
8 דודי ודעי — נעמי פרנקל־בן־גור („עם עובד").
9 מגילה מן מיקלה — אבסל מונזה („עם עובד").
10 25 x קישון — אפרים קישון (הוצאה לאור של משרד הבטחון ו„ספרית מעריב").
באים אחריהם: אל תהבו להם ס־כרים; לגעת במים לגעת ברוח; ועוד.

ספרים אחרים

1 רגל של מבה — יעקב העליון („עם עובד").
2 המחדל — מחברים אחדים (שבעה עתונאים), („הוצאה מיוחדת").
3 מעולם לא הבטחתי לך גן ורדים — חנה גרין („ספרית פועלים").
4 הלם העתיד — אלווין טופלר („עם עובד", „אופקים").
5 הימים הנוראים — חיים הרצוג („ספרית מעריב").
6 הר הבית בידינו — מרדכי גור („עם עובד").
7 השליח — רות בונדי („עם עובד")
8 יאיר דורי, סיפורו של שמי בנצ־רים — אהרון דולב — יאיר דורי, („בוסתן").
9 ימי מלחמה — שלמה טנאי, נחמן תמיר, („תרבות וחינוך").
10 הספר הצהוב — יהונתן גפן (עיטורים: אבנר כ"ץ), („מסדה").
באים אחריהם — נופים ואחרים; יומן מורה תיכוני; אני והשימפנ־זים.

ספרי ילדים ונוער

1 מי מכיר את בילבי בת־גרב — א. לינדגרן וא. נימן, („עם עובד").
2 הבריחה הגדולה של בילבי בת־גרב — א. לינדגרן וא. נימן, („עם עובד").
3 בילגי — א. לינדגרן („דק ושות'").
4 כוכבים הם ילדים — יהונתן גפן („דביר").
5 הזה, הבנתי — נאוה פוקס, אורה דביר („מסדה").
6 ספרי חלום דיסני — ספרים מצו־ירים שונים, („יבנה").
7 הלו, הלו אבא — חנה הורן (ציירה ברכה פלכן) („יסוד").
8 זה מגוב — צור בודלא („עם עובד").
9 שירים ופזמונות לילדים — ח.נ. ביאליק, („דביר").
10 פרזית מים ליוף לנוער — ספרי מדע שונים, („ספרית מעריב").

ספרי שירה

1 שירים שימושיים — דוד אבידן („א. לוין אפשטיין").
2 שירים 1948—1969 — יהודה עמיחי („שוקן").
3 משירי לאונרד כהן — לאונרד כהן („עקד").
4 מזמורים על תייל — לאונרד כהן, („רשפים").
5 שירי לחץ — דוד אבידן („א. לוין אפשטיין").
6 כל משכבייך זהב — דליה רביקוביץ („הקיבוץ המאוחד").
8 נער של מן הצבא — יצחק שלו („א. לוין אפשטיין").
9 כמה טוב להכיר את מר ליר — ארוארד ליר (כתב וצייר).
10 שירי רחל — רחל („דביר").

זכוכית סקנדינבית

מאת רחל אנגל

במוזיאון הארץ שברמת־אביב פתח עכשיו בביתן־הזכוכית שלו הערוכת „זכוכית סקנדינבית", ובה מיבחר מוצגים — מדנמרק, פינלנד, נורבגיה ושוודיה — המצטיינים בדרך כלל בעיצוב הצורות הנקיות ובביצוע המוקפד, הנאה. אך ייאמר מיד: יפות ככל שלא תהיינה צורות הכלים החדישים הללו — בסביבה זו, ביתן הזכוכית של מוזיאון הארץ, המאכסן באורח־קבע כמה מן היפים והמיוחדים שבכלי הזכוכית העתיקים, כאן מוצאים את עצמם כלי הזכוכית המודרניים בתנאי תחרות קשים ביותר.

קערה מצוירת — גונאר סירן
בית־ח"ר לזכוכית אורפורס, שוודיה

במוזיאונים ובגלריות

תערוכת נופים מיטאפיזיים

המוסיקאלי והפלאסטי

מאת נעמי בנצור

„מערכת" — ר. האובנשטוק־רמתי — תחריט

שבעה־עשר אמנים מציגים בגלרית גילת

תערוכת רישומים יפאניים במוזיאון ישראל

„לא רק נגד ישראל אני נלחם
אלא גם נגד הציונות העולמית
וההון היהודי" עבד אל נאצר - אל־אהרם 15.10.55

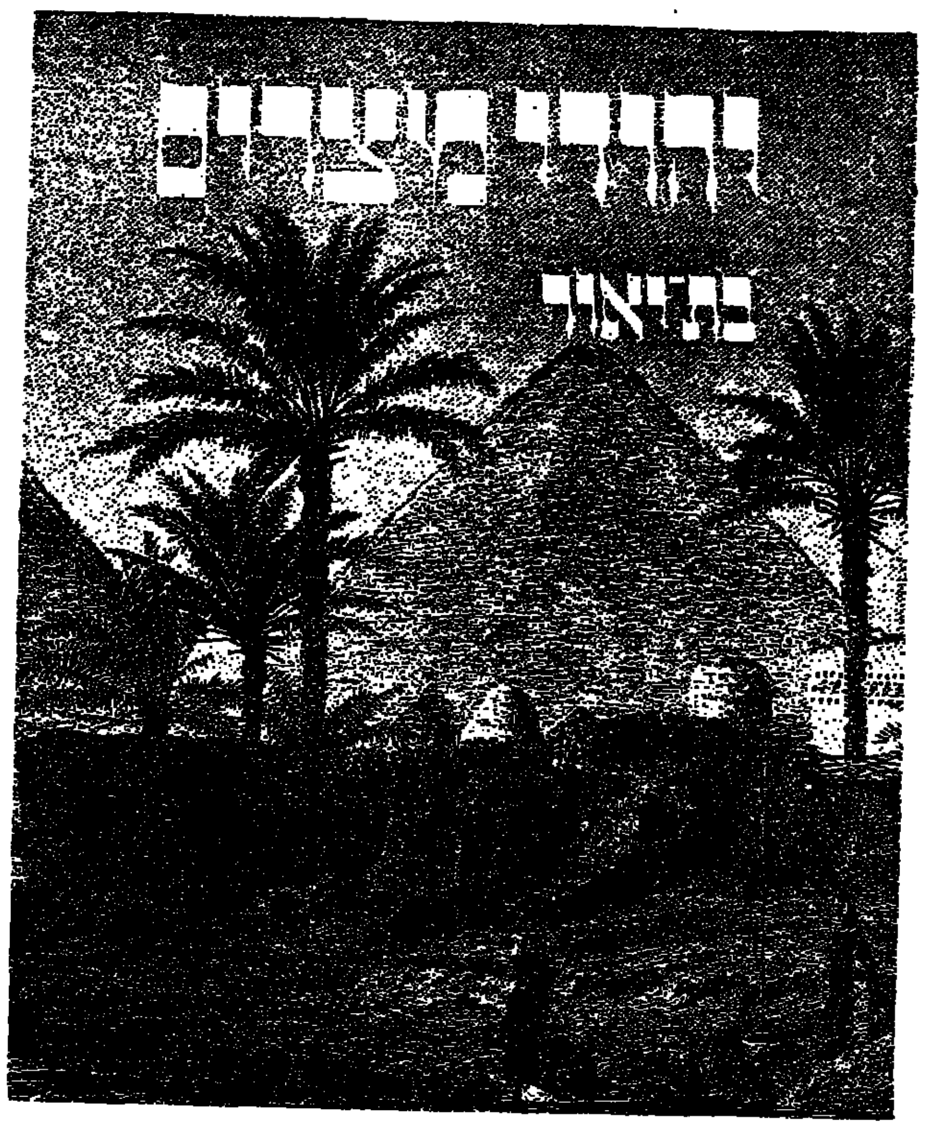

יהודי מצרים

מאת: בת־יאור

ספר דוקומנטרי ומחקר על חייהם של יהודי מצרים החל מתקופת הפרעונים עד העשור השביעי של המאה הנוכחית.

מתוך הספר:

- עד 1948 — לפני מלחמת הקוממיות זכו רק 5000 מתוך 75,000 יהודים **ילידי מצרים** באזרחות המצרית.
- אנוואר סאדאת, שר המדינה המצרי דאז, הכריז באוקטובר 1955: „מחובתנו להילחם ביהודים בשם אללה ובשם הדת. מחובתנו לסיים את המלחמה בה החל מוחמד".

בשמתדיינים אתם - מוטב להכירם

ספר חובה לכל ישראלי ויהודי

הוצאת ספרית מעריב והקונגרס היהודי העולמי.
ביזמת המרכז לטיפוח התודעה היהודית במשרד החינוך והתרבות
בהשתתפות המחלקה לקהילות הספרדיות של ההסתדרות הציונית העולמית.

המחיר -.12 ל"י

להשיג בחנויות הספרים או ישירות באמצעות התלוש הר"ב.

לכבוד ספרית מעריב ת.ד. 20208 תל־אביב.
א. נ.
אבקשכם לשלוח אלי את הספר „יהודי מצרים".
מצ"ב המחאה ע"ס —.12 ל"י מס'...... בנק...... לכיסוי הזמנתי.
שם...... ת.ז......
כתובת......
תאריך...... חתימה......

ספרית מעריב

לידיעת מגויסי צפת

אני מתכבד להביא לידיעתכם כי הוקם

מדור קשר לחייל

חייל מגויס!

שלח נא פרטיך האישיים: שם מלא, מספרך האישי והדואר הצבאי וכן כתובתך האזרחית בצפת, למחלקה לתרבות, נוער ולספורט בעירית־צפת, רח' ירושלים מס' 7.

בברכה,
אהרון נחמיאס, ראש העירייה

למכירה
אולם לתעשיה
בקרית אריה פ"ת
(ע"י עץ הזית)
טלפון 34201.

לנגרים!
מכונות נגרות
מכל הסוגים
מכירה, החלפה — מחירים נוחים
„טייגר"
רחוב כלמה 50 תל־אביב, טלפון: 824636.

לימודים

חינוך על־יסודי · בי"ס לאבסטרנים · בגרות • • • רדיו אלקטרוניקה · פקידות · חשבונאות • • •

חיל־הים

הכשרה קדם צבאית

חיל-הים פותח קורסים במקצועות הפעלה ימיים עבור נערים העומדים להתגייס לשרות חובה בצה"ל.

הקורסים כוללים אימונים ולימודים עיוניים ונמשכים כ-3 חודשים.

המסיימים בהצלחה יגויסו לשרות סדיר בחיל-הים.

- מתקבלים נערים בגיל 17—17 בעלי השכלה של 8 שנות לימוד לפחות.
- החניכים בקורס לא יידרשו לשלם כל תשלום ויקבלו בעת הקורס מגורים, מדים, מזון והטבות שונות.
- החניכים בקורס יקבלו דמי כיס בסך 50.— ל"י
- למשתחררי חיל-הים אשר סיימו קורס זה ניתנת עדיפות בקבלתם לעבודה ולקורסים של צי הסוחר.

פרטים והרשמה בלשכות הגיוס האזוריות.

המעוניינים לקבל פרטים בכתב יפנו אל דאר צבאי 1074.

צבא הגנה לישראל — חיל-הים

אוניברסיטת בר־אילן

המזכירות האקדמית

מודיעה על

פתיחת ההרשמה של מועמדים לשנת הלימודים תשל"ה (1974-75)

לפקולטות ולבתיה"ס דלקמן:

* מדעי היהדות
* מדעי הרוח
* מדעי החברה
* משפטים
* מדעי הטבע
* בית הספר לעבודה סוציאלית
* בית הספר לחינוך
* המחלקה לקרימינולוגיה
* שלוחת האוניברסיטה באשקלון
* שלוחת האוניברסיטה בעפולה
* שלוחת האוניברסיטה בצפת
* שלוחת האוניברסיטה בעמק הירדן
* קורסים אוניברסיטאיים בנתניה

טפסים ופרטי הרשמה ישלחו לכל דורש לפי פניה בכתב. נא לפנות לפי הכתובת — המשרד לקבלה תלמידים, אוניברסיטת בר אילן, רמת גן.

המתעניינים בשלוחות באשקלון, בעפולה, בצפת ובעמק הירדן, וכן בקורסים האוניברסיטאיים בנתניה, מתבקשים לפנות לפי הכתובת — משרד השלוחות, בנין הנהלה, אוניברסיטת בר אילן, ר"ג.

— בספר המקומות מוגבל —

ההרשמה נפתחת ביום ששי, ל' בשבט תשל"ד, 1.2.74, ותסתיים ביום רביעי, ח' בניסן תשל"ד, 31.3.74.

האם ברצונך לעבור לשטח האלקטרוניקה או הטלוויזיה?

בכל מקום בארץ

סידור מיוחד ליוצאים למילואים

אנו נעזור לך להשיג משרה משתלמת כטכנאי אלקטרוניקה או טלוויזיה

אין צורך בידיעות קודמות. תוך זמן קצר בשיעורי בשעות הערב באחד מהמקצועות הבאים:

* טכנאי שרות טלוויזיה — 6 חודשים
* טכנאי רדיו וטרנזיסטורים 8-9 חודשים
* אלקטרונאי 18 חודשים
* תכנות מחשבים אלקטרוניים

הפניה והכוונה לעבודה

פרטים והרשמה 9—1 לפנה"צ 4—7 אחה"צ

המכון להכשרה מקצועית

תל־אביב: רח' גרוזנברג 7 ...
ירושלים: רח' אגריפס 8 ...
רמת גן: רח' ז'בוטינסקי 41 ...
רחובות: רח' יעקב 3 ...
חיפה: רח' ביאליק 17 ...
רמלה (במרכז תעשיה) רח' גורדון 5
חולון: רח' סוקולוב 48 ...
באר שבע: רח' הנחל 86 ...
פתח־תקוה: רח' ההגנה 17 ...

בית ספר לאכסטרנים אישלק

סניף תל־אביב

בפיקוח משרד החינוך והתרבות

נפתחות כיתות ערב חדשות למועד אוקטובר 74

ב - 10.3.74

תל־אביב: ויצמן 53, טלפון 263185, 8—1, 5—7.

כן נמשכת ההרשמה לסניף חיפה

חיפה: רח' שבתאי לוי 26, טלפון 520797, 8—11, 4—7

אוניברסיטת בר־אילן

אוניברסיטת בר אילן — מחלקת המגברות | אגודת הסטודנטים אוניברסיטת בר אילן

מפשים להחזר סך -.250 ל"י משכר הלימוד

לשנת הלימודים תשל"ג ניתן לקבל במשרדי האגודה לא יאוחר מ־15.3.1974.

שעות הקבלה ימים א'—ה' בין השעות — 10.00—14.00.

אשה

אנו זקוקים לך היום יותר מתמיד.

השתלבי במאמצי המשק בשעה זו, למדי מקצוע מהנה ומועיל, אשר יתרום לך ולחברה.

לבחירתך מגוון של קורסים:

- אלקטרוניקה וחשמל
- שרטוט עצוב וגרפיקה
- גזירה ותפירה, אריגה ובטיק
- קרמיקה אמאיל וצורפות

יעוץ פרטים והרשמה:

כל יום בין השעות 08.00 בבקר ועד 19.00 בערב, ביום ו' עד שעה 13.00.

תל־אביב — שד' דוד המלך 39 טל' 267436, 264193.

בורגרוב 66 טל' 225795, 225690

ירושלים — רח' יפו 68 (בית סלבור) טל' 226455.

חיפה — רח' הנביאים 20 טל' 666182, 664671.

משרד העבודה — המכון להשתלמות מקצועית משולבת — אורט ישראל

אורט ישראל - מבוגרים

למד שפות במעבדה לשונית

נפתחים הקורסים הבאים:

1. **אנגלית למתחילים** ב־28 בפברואר
2. **אנגלית למזכירות בכירות** ב־26 בפברואר
3. **צרפתית מדוברת** ב־5 במרץ
4. **ערבית למתחילים** ב־3 במרץ

הלימודים מתקיימים בשיטה אור־קולית, פעמיים בשבוע בשעות הערב.

פרטים והרשמה נא לפנות: תל־אביב: שדרות דוד המלך 39, טל' 267436, 264193. כל יום בין השעות 8.00 בבוקר ועד 19.00 בערב יום ו' עד שעה 1.00.

למד עיצוב פנים בביתך בזמנך הפנוי

האם אתה אוהב רהיטים יפים?

האם אתה מרגיש כי יש ביכולתך לעצב ולהביע רעיונות חדשים?

המכונים האמריקאים להשכלה בכתב מוכנים לבדוק את כשרונך והתאמתך למקצוע אדריכלות פנים בביתך.

ללא תלות בגיל והשכלה

לכבוד „המכונים האמריקאיים להשכלה בכתב", ת.ד. 28124, תל־אביב, למש' 66

אבקשכם לשלוח אלי, ללא כל התחייבות כספית מצידי, חוברת הסברה ומבחן התאמה כשרון למקצוע אדריכלות פנים.

שם: .... גיל: ....

כתובת: .... טלפון: ....

המכונים האמריקאים להשכלה בכתב

משרד העבודה — משרד החינוך והתרבות — המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית — אורט ישראל

המרכז להכשרה טכנולוגית

היחידה לכיתות קדם

נמשכת ההרשמה לבוגרי י"א—י"ב לכיתות הכנה

לקראת לימוד

טכנאות והנדסאות

נפתחות כיתות חדשות בפברואר — למגמות

* אלקטרוניקה
* חשמל
* מכונות
* תעשיה ומנהל
* בנין
* מכשור ובקרה

במסלול בוקר ומסלול ערב.

פרטים והרשמה: כל יום, בין השעות 08.00 ועד 19.00, ביום ו' עד 13.00. בשדרות דוד המלך 39, טל' 264193, 267436.

משרד החינוך והתרבות

המחלקה להכשרת עובדי הוראה

בית המדרש הממ"ד למורות ולגננות

קרית החינוך „עוצמה"

נתיבות, ת.ד. 20 — טלפון: 057-94081

הרשמה לשנה"ל תשל"ה החלה!

בוגרות תיכון עיוני־דתי — יכולות להרשם למסלולים הבאים:

1. גננות דו־שנתי.
2. מורות לגיל הרך — דו שנתי.
3. מורות לבית"ס היסודי — דו שנתי.
4. מורות בכירות לבי"ס יסודי — תלת שנתי.

המורות יכולות להתמחות במקצועות הבאים:

יהדות, מלאכה, חינוך מיוחד.

בדבר פרטים והרשמה — נא לפנות למזכירות ביהמ"ד.

משרד העבודה — משרד החינוך והתרבות — המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית — אוניברסיטת הנגב

המכללה הטכנולוגית באר־שבע

מודיעה על

1. **פתיחת שנה"ל תשל"ד לכל קורסי הערב ביום א' 3.3.74**

   על כל התלמידים להופיע ביום א' 3.3.74 בשעה 18.00 במכללה הטכנולוגית.

2. **פתיחת מחזור שני לקורסי יום במגמות אלקטרוניקה, בנין ומכונות**

   לתלמידים מגוייסים ביום א' 3.3.74. לאור המצב יוכלו תלמידים המעוניינים ללמוד — להרשם למחזור נוסף במזכירות המכללה עד ה־28.2.74.

   על כל התלמידים בלימודי יום במחזור שני להתייצב ביום א', 3.3.74 בשעה 10.00 במכללה הטכנולוגית

* בפרטים נא לפנות למזכירות המכללה, בארשבע, רח' בזל 71, — טלפון: 3290.

טכניקום שרטוט

בנין · טכני (מכונות)

עיצוב פנים - שרטוט

בפקוח משרד העבודה

חיפה הרצל 44. ת"א בן יהודה 28

ביה"ס להנדסאים

הטכניון — מכון טכנולוגי לישראל | משרד העבודה — המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית

הסניף להתישבות במדרשת רופין

מודיע

הלמודים בסניף יפתחו לאור אשור בית התנועה הקבוצית ביום 17.3.74

1) ביום ד' 27.2.74 בשעה 09.30 בבקר תתקיים הפגישה לתלמידים החדשים שנרשמו ו/או ירשמו לקורס קדם הנדסאים מחזור י"א (למגדי יכס).

2) ביום ד' 27.2.74 בשעה 11.00 לפנה"צ תתקיים הפגישה למחזורי הנדסאים יוד.

3) ביום ה' 28.2.74 בשעה 09.30 בבקר תתקיים הפגישה למחזור הנדסאים ט'.

*

הכנסים נועדו לברר ולעדכן את תחילת הלימודים ובירור האוריכי והבחינות.

هكذا من الأصل

לימודים

האם אתה מתעניין בגראפיקה? האם אתה מוכן ללמוד את אמנות הגראפיקה בביתך בזמנך הפנוי? סטודיו S ע"י בשתוף המכונים האמריקאים להשכלה בכתב יכתם בביתך את כשרונך ותאמתך למקצוע הגראפיקה!

לכבוד
„המכונים האמריקאיים להשכלה בכתב", ת.ד. 26124 תל-אביב, למס' 77
אבקשכם לשלוח אלי, ללא כל התחייבות כספית מצדי, חוברת הסברה ומבחן האמת כשרון למקצוע הגראפיקה.
1 שם: .... כתובת: .... טל. ....

המכונים האמריקאים להשכלה בכתב

בית המדרש הממלכתי למורים ולגננות שליד מכללת בית-ברל

המחלקה להכשרת עובדי הוראה משרד החינוך והתרבות

נמשכת ההרשמה לשנת הלימודים תשל"ה

במסלולים:

א) מורים לחטיבת הביניים — ארבע שנתי
ב) מורים לכתות ג'—ו' — תלת שנתי
ג) מורות לגיל הרך — תלת שנתי
ד) גננות — דו שנתי

בבית-ברל קיימת פנימיה, מספר המקומות מוגבל

הלימודים מתקיימים במסגרת ביה"ס להכשרת עובדי חינוך והוראה במכללת בית-ברל ומשולבים עם לימודי המכללה.

פרטים והרשמה: במזכירות ביהמ"ד, בבית ברל, (אוטובוס מס' 17 מכפר-סבא).

טלפונים: 925916, 923303 אזור חיוג תל-אביב.

אורט ישראל — מבוגרים

אשה
היי מקורית
למדי מינהל

מבחר נושאים לבחירתך:

* ניהול חנויות
* ניהול מכירות
* ניהול שיווק
* עריכת גליונות שכר ומשכורת

בפרטים נא לפנות: כל יום בין השעות 8.00 בבוקר ועד 19.00 בערב. ביום ו' עד שעה 1.00
תל-אביב: שדרות דוד המלך 39, טל. 267436, 264193.
ירושלים: רחוב יפו 68 (בית סולכור), טל. 226455.
חיפה: רחוב הנביאים 20, טל. 664671, 666182.

אולפן אמריקאי

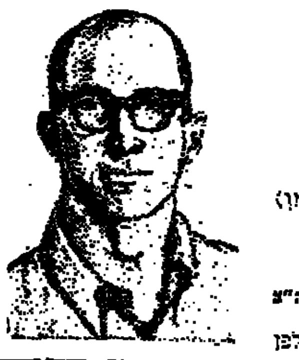

הקורס החדש והיעיל ביותר
לאנגלית שוטפת

תל-אביב — רח' אסתר המלכה 5 (בין ככר דיזנגוף לרח' פרישמן)
ירושלים — רח' שלומון 1, כבר ציון
חיפה — רח' ביאליק 13

שעות הקבלה: בימים א'—ה' בשעות 4.00—7.00 אחה"צ (בת"א גם בין 9.00—11.30 בבוקר)
ויקטור גורדון, מנהל האולפן

למדי מקצוע
ב - 3 חדשים
במקום מגוריך - בכל הארץ

נקבנות
בשיטת I.B.M.

מקצוע שאין בו אבטלה והשתכרי טוב יותר. לאחר שנכשירך תוך 3 חדשים, נפנה אותך למקום עבודה מתאים ללא תלות בגיל והשכלה

לימוד
בוקר • צהרים • ערב
לפי בחירה

קורס כתבניות **חינם** למעוניינות

• תעודת הסמכה •

פרטים והרשמה במשרדי
"המכון להכשרה מקצועית"
בשעות 9 - 1 לפנה"צ 4 - 8 אחה"צ

תל-אביב: רח' סלומון 7 (מול תחנה המרכזית)
רמת-גן: רח' ז'בוטינסקי 41 (מול קולנוע רמה)
חיפה: רח' ביאליק 17 (פינת רח' מגדל)
חולון: רח' סוקולוב 48 (ליד המשטרה)
פתח-תקוה: רח' התנופה 17 (מעודנה)
ירושלים: רח' אגריפס 6 (מול קולנוע ציון)
רחובות: רח' יעקב 3 (מול ...)
רמלה: רח' עודדים 5 (במתחם התקנות)
באר שבע: רח' המלון 86 (מול קולנוע ...)

משרד העבודה | משרד החינוך והתרבות | המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית | אורט ישראל

אשה

גם את יכולה לעזור, השתלבי במערכות המשק בשעה זו. למדי מקצועי חשוב, מועיל ומהנה.

היי

טכנאית

מגוון התמחויות לרשותך

„אמרי גם את
אני לומדת..."

פרטים והרשמה:
תל-אביב, שד' דוד המלך 39, טלפונים: 267436, 264193. כל יום בין השעות: 8.00 ועד 19.00. ביום ו' — עד 13.00.

אנגלית הכנה לאוניברסיטה

לא נותר זמן רב לבחינות המיון באפריל 1974!!!

לכן יוצא בית ספרנו
בקורס מזורז

הורים נכבדים!
בית ספרנו משחרר אתכם מנטל שעורים פרטיים בשפה אנגלית וצרפתית לילדכם. שעורים בקבוצות קטנות ובתנאים נוחים.

קורסים בכל השפות בכל הרמות
כמו-כן שעורים פרטיים
בכל שעות היום.

COREN מרכז לשפות
קורן
תל אביב: שד' דוד המלך 1, טל. 266443
תל אביב: נחלת בנימין 2, טל. 56347
חיפה: רח' החלוץ 27, טל. 669265

קורס בכתב

אנגלית הכנה לאוניברסיטה

בעריכת ליאון מינצברג

לקבלת פרטים נוספים ללא התחייבות, מלא תלוש זה והחזירו למשרדנו ללא דיחוי!

לכב' מכון „עדן", ת.ד. 6504 ת"א
שם: ....
כתובת: ....
טל. 268126 | מע. 22.2

השכלה אקדמאית בכתב

לקראת מבחני התואר B.A., B.Sc. של LONDON UNIVERSITY

גם לחסרי תעודת בגרות

בתנאים מיוחדים

מינהל עסקים ✱ כלכלה ✱ סוציולוגיה ✱ מדעי המדינה ✱ חשבונאות ומימון ✱ משפטים ✱ מתימטיקה ✱ גיאוגרפיה ✱ היסטוריה ✱ פילוסופיה ✱ אנגלית ✱ צרפתית ✱ שפות שונות ✱

* התארים האקדמאיים המוענקים ע"י אוניברסיטת לונדון מוכרים ע"י כל אוניברסיטה בארץ וכן באוניברסיטאות ברחבי העולם
* הבוגרים זכאים להמשיך בלימודיהם לתואר שני בכל האוניברסיטאות כנ"ל
* הבחינות נערכות בחסות המועצה הבריטית (British Council)

ידיעון (חינם) ישלח על פי פניה לת.ד. 11030 ת"א או לטלפון 247296

שעות הקבלה: כל יום בשעות 9.00—1.00 בצהריים בימים א', ג', ה' גם בשעות 5.00—7.00 אחה"צ
במשרדי WOLSEY HALL OXFORD
רחוב בר-כוכבא 28 (ע"י כבר דיזנגוף) ת"א

לנרשמים לקראת המועד הבא לפתיחת הלימודים האוניברסיטאיים תוענק הנחה בגובה 10% בשכר הלימוד. — גמר ההרשמה 24.3.74

תכנות מחשבים

נפתחים קורסי ערב
בתל-אביב • בחיפה
ירושלים ובאר-שבע

מתקבלים רק מסיימי 12 שנות לימוד בעלי נתונים מתאימים — לאחר מיון קפדני.

בוגרי הקורסים להכשרת מתכנתים בכירים, יקבלו הפניה למקומות עבודה מתאימים בהתאם להישגיהם.

לקבלת פרטים נא לצלצל:
לטל. 739193 ת"א וטל. 669041 חיפה.

לכ' המכון להכשרה מקצועית: 1
ת.ד. 28125 תל-אביב (למספר 111)
נא לשלוח לי פרוספקט על הקורסים להכשרת מתכנתים בכירים.
שמי ....
גיל ....
השכלה ....
כתובתי ....

הופיע ספרו החדש של שמעון לביא

הנהלת חשבונות לכל

ספר מיוחד בסוגו:
בהרצאת הדברים, היקפו ותבניתו. ההפצה: ספרי בע"מ ובכל חנויות הספרים

✱ ✱ ✱

✱ קורס בוקר מזורז (1)
✱ קורסי ערב רגילים 1, 1+2, 3
✱ הנהלת חשבונות בכתב בתנאים מיוחדים

הפתיחה 28 בפברואר

יש חדש במכון: למתכוננים לבחינות לאוניברסיטה, להיילים בבחינה ...

לפרטים ופרוספקט פנה

לביא
ת"א, ... בית בן יהודה 90 טל. 232611

תעודה מוכרת למסיימות
ריינס 1 ה"א כבר דיזנגוף
טל. 226066

קורסים מזורזים

למבוגרים • לנוער • קורסי בקר/ערב

הנהלת חשבונות

בהדרכת רואי חשבון מוסמכים • מבחני גמר בבית הספר • סוגים: 1+2, 2, 3
קורס ערב חדש 6.3

ניקוב בשיטת I. B. M.

• כולל קורס חינם בכתבנות
• קורס מזורז ב-6 שבועות

פקידות ומזכירות

קורספונדנציה • כתבנות • חשבונאות
קורס ערב חדש 27.2

כתיבה במכונה

עברית ו/או אנגלית • לימוד אינדיבידואלי
קורס מזורז ב-11 שעות בשיטה עוורת
• כל יום נפתח קורס חדש •

* סדור מיוחד למשרתים במילואים
* תעודות הסמכה למסיימים/ות
* שרות מיוחד להפניה לעבודה
* תנאי תשלום נוחים במיוחד

✱ אחריות להצלחתך בבחינות ✱

שרטוט

תל-אביב: אלנבי 140 (התחנה המרכזית) טל. 724335 טל. 730664, פתוח בשעות 8—8 רצוף.
ירושלים: מרדכי בן-הלל 10 (פנת בן-יהודה) טל. 232748
רמת-גן: רח' ז'בוטינסקי 54 (מול רמה) טל. 724335

עיצוב-פנים
אדריכלות-פנים!

נפתחים קורסי-ערב
בתל-אביב • בחיפה
בירושלים • בבאר-שבע

מתקבלים רק בעלי כשרון ונתונים מתאימים לאחר מיון קפדני.

בוגרי הקורסים יקבלו הפניה למקומות עבודה מתאימים בהתאם להישגיהם.

לקבלת פרטים נא לצלצל:
לטל. 739193 ת"א ולטל. 669041 חיפה

לכב' המכון להכשרה מקצועית, ת.ד. 36239 תל-אביב (למספר 3)
נא לשלוח לי פרוספקט על קורסי עיצוב ואדריכלות-פנים.
שמי .... גיל ....
כתובתי ....
1

למדו לנהל חשבונות

★ הנהלת חשבונות סוג 1
★ הנהלת חשבונות סוג 2
★ הנהלת חשבונות סוג 3
✱ הלימודים בפיקוח משרד העבודה
✱ בחינות הסיווג — בכיתת הלימוד
✱ המורים רואי חשבון מוסמכים

בעת ההרשמה תנתנה הצעות עבודה.

פרטים והרשמה: כל יום בין השעות 8.00 ועד 19.00. ביום ו' עד שעה 13.00.
תל-אביב: משרד ראשי: שד' דוד המלך 39 טל' 267436, 264193
משרד הסניף: בוגרשוב 66, טל. 225795, 225690
ירושלים: רח' יפו 68 (בית סולכור) טל' 226455
חיפה: רח' הנביאים 20 טל' 666182, 664671
בהרשמה יש להציג תעודות המעידות על השכלה.

משרד העבודה | המכון להשתלמות מקצועית מבוגרים | אורט ישראל

אוניברסיטת תל-אביב

היחידה לרישום ולקבלה
מודיעה
בגלל סיבות שהזמן גרמן,
מוארך מועד הרישום לתלמידים חדשים לתואר ראשון לשנת הלימודים תשל"ה עד יום א' 3.3.74

אם הינך מעוניין להירשם, אינך חייב לבוא אישית. פנה בגלויה דואר למשרד הרישום, מיין מבסיקו, קרית האוניברסיטה, רמת אביב, והקבל חוברת הסברה וטפסי רישום.
הרישום ללימודים בעבודה סוציאלית לבוגרי מדעי החברה וההתנהגות ומשפטים ימשך עד 31.3.74

שעות הקבלה:
בימים א'—ה' בשעות 08.00—14.00
בימי ד' גם בשעות 15.00—17.00
טלפון: 3—2—411191

מעריב — ל' בשבט תשל"ד

ספקים · בימאים · שרטוטים · מחשבים

CONTROL DATA CORPORATION
אלביט
מחשבים בע"מ

דרושים
✱ אחראית על קבוצת מרכיבות אלקטרוניקה
✱ מרכיב מכני
✱ טכנאי אלקטרוניקה

למפעל בטחוני בתל-אביב
דרושים
חרט, מסגר, חרט, כרסם, רתך
שרטטים/ות

מבוקשים במפעל המתכת
דרושים
מהנדס או בימאי
טכנאי
מסגר

דרושים

מעגלן צעלדן
שתאי שדרן
מעגלן (שליכטר)

דרוש
... צרכניה

מהנדסים · טכנאים · בימאים · שרטטים · מחסנאים ••• דרושים ••• מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים •••

אלביט מחשבים בע"מ
CONTROL DATA CORPORATION

דרושים

★ **אחראית על קבוצת מרכיבות אלקטרוניקה**
הכרחי נסיון קודם במפעל אלקטרוני
(משרה מס. ת/62)

★ **מרכיב מכני**
בעל רקע טכני, עדיפות לבעלי נסיון
(משרה מס. ת/63)

★ **טכנאי אלקטרוניקה**
בוגר בי"ס טכני במגמת אלקטרוניה, רצוי נסיון קודם במחשבים, ידיעת אנגלית רצויה
(משרה מס. ת/64)

בתגובה נא להתייחס למספר המשרה

לפנות בצרוף קורות חיים מפורטים ל־ ת.ד. 5390 חיפה, מחלקה כח אדם. סודיות מובטחת.

למשרד תיווך דינמי בירושלים

איש מכירות

צעיר ודינמי

השולט באנגלית ועברית

ובעל מכונית

ירושלים טלפון 221937

עורכת־דין

בעלת משרד עצמאי
נסיון 4 שנים

מוכנה לקבל ביצוע עבודה משפטית ממשרדי עורכי־דין

לפנות ת.ד. 29477 תל־אביב עבור מס' 151

לבי"ס ערב בירושלים
דרוש/ה
מורה לעיצוב פנים
לעבודה חלקית בשעות הערב

לפנות למכון להכשרה מקצועית, רח' אגריפס 6, ירושלים

דרושות עובדות ייצור והרכבה

למפעל חדש לאביזרי אלקטרוניקה במרכז ת"א. אפשרי גם עבודה חלקית. שעות העבודה בין 7.30—12.30 לפנה"צ או 17.30 — 12.30 אחה"צ. העבודה באולם נוח וממוזג. לפנות בכתב לת.ד. 911 עבור מס. 340, ת"א, ולציין את השעות הנוחות לעבודה

דרוש
מנהל מרכז קהילתי
בטירת הכרמל

דרישות התפקיד —
— השכלה רחבה (לפחות בי.אי.) במדעי החברה/הרוח. נסיון רב בניהול וריכוז מוסדות לחינוך בלתי פורמלי / בתי נוער, מרכז ספורט. כושר וניסיון בנהול ובארגון, בפיקות תקציבי ובהדרכת צוות עובדים. כושר לקיים מגע עם גורמי חוץ ופנים.

תנאי תעסוקה —
— חוזה מיוחד. שכר 25.000 — 21,000 ל"י לשנה, פקידות נדרשת והטבות אחרות.

*

המעוניינים יפנו בכתב עד ליום 10.3.74 אל החברה למרכזי תרבות וספורט, שד' הרצל 82, בית הכרם ירושלים, ויוזמנו למבדק ולראיון.

למוסד למחקר ופיתוח בסביבות חיפה

דרושים:

1. מהנדס נסויים

לעבודה מענינת בחקר מערכות מתוחכמות בשלבי התכנון והפיתוח.

תיאור תפקיד — רכוז קבוצת נסויים, תכנון נהול ופיענוח נסויים, תכנון ופיתוח ציוד ומיכשור לנסויים, פתוח ושכלול שיטות מדידה ורישום.

כישורים — מהנדס אלקטרוניקה (או אוירונאוטיקה) בעל 3—5 שנות נסיון בעבודת פיתוח.

2. טכנאי אלקטרוניקה

לעבודה מענינת בקבוצת נסויים.

כישורים — הנדסאי/טכנאי אלקטרוניקה בעל נסיון מעשי של 5 שנים לפחות בעבודות פיתוח. רצוי בוגר בי"ס טכני של ת"א.

● על המעונינים לפנות לת.ד. 9757, חיפה 31096 (עבור מס' 14) נא לציין קורות חיים, השכלה ונסיון מקצועי קודם.

— סודיות מובטחת —

למשרד גדול של רואי־חשבון בתל־אביב

דרושים

א. **רואי־חשבון**
בעלי נסיון רב בנהול צוותות של עובדי בקורת במשרד גדול של רואי חשבון.
הזדמנות רבת סיכויים למועמדים המתאימים.

ב. **כתבנית מעולה**
עברית אנגלית

המועמדים יפנו בכתב בצרוף תאור נסיונם המקצועי וקורות חייהם לת.ד. 29323 ת"א

למפעל בטחוני בתל־אביב

דרושים

פחח, מסגר, חרט, כרסם, רתך

לעבודות ציוד בשטח האלקטרוניקה

שרטטים/ות

● המעונינים מתבקשים לפנות לת.ד. 33411 ת"א 61330 עבור מ' הצרף תעודת חיים בכתב יד, כתובת ומס' טלפון.

— סודיות מובטחת —

למפעל תעשייתי גדול באזור חיפה

דרושים

★ **מנהל חשבונות**
סוג ד' לפחות או מדופלם בעל נסיון בעבודה עצמאית, ידיעת עברית הכרחית

★ **מזכירה כתבנית**
בעברית ובאנגלית לאגף המזכירות. אפשרות למשרה חלקית משעה 11.00—15.30. העבודה היא זמנית, בערך עד שנה.

★ **מזכירה כתבנית**
בעברית ובאנגלית לאגף החשב. תועדף מועמדת בעלת נסיון קודם בהדפסת מאזנים.

— סודיות מובטחת —

למועמדים המתאימים מובטחת עבודה מענינת ותנאי שכר הולמים

המעונינים יפנו בכתב לת.ד. 4094 חיפה עבור „מפעל תעשייתי".

למוסד ציבורי

דרושים

★ **מנהל חשבונות**
סוג ב' — עצמאי ובעל נסיון

★ **קופאי אחראי**
עם ידע בהנהלת חשבונות

על המועמדים להגיש בקשתם בכתב בצרוף קורות חיים ופרוט נסיון מקצועי לת.ד. 21014 תל־אביב, עד לתאריך 10.3.74.

FIAT

לסוכנות פיאט בחיפה

דרושים

1. **מנהל חשבונות עצמאי** למשרה מלאה
2. **מוכר (מחסנאי) חלקי חלוף**
עם ידע בסיסי טכני

בהצעות בכתב יד תוך ציון המלצות, נסיון קודם ודרישות שכר — לפנות לת.ד. 9721 חיפה.

לחברת בניה גדולה

דרושה

כתבנית מעולה

בעברית

למחצית המשרה —
שעות עבודה נוחות
המשכורת בהתאם לכשורים

נא לצלצל — 03—52476

כיתן דימונה בע"מ
עבור משרדנו בתל־אביב (הדר יוסף)

דרושות

1. **מזכירה — למשרה מלאה**
הכישורים הדרושים: ✱ השכלה תיכונית ✱ הדפסה במכונת כתיבה עברית ✱ נסיון קודם.

2. **כתבנית עברית**
בעלת נסיון קודם. קיימת אפשרות למשרה חלקית.

על המעונינות לפנות בכתב יד לת.ד. 2147 ת"א, עם פרוט קורות חיים וציון התפקיד המבוקש על המעטפה.

למפעל תעשיתי בראשל"צ

דרושים

1. **מהנדס מכונות או בימאי**
עם נסיון של 3 שנים לפחות באחזקה תיהול יצור

2. **טכנאי בימיה**
לעבודות יצור במשמרות

3. **מסגר מכונאי**
לעבודות אחזקה

*

להתקשר טלפונית 948224 או לכתוב ת.ד. 36 ראשון־לציון

דור כימיקלים בע"מ

מפעל המתנול

עקב עבודות פתוח והרחבה

דרושים

1. **מכונאי־מסגר מעולה**
לעבודות הרכבה ואחזקה של טורבינות, מדחסים משאבות וכו'.

2. **רתך**
למסגרות וצנרת.

3. **מפעילים למתקני הייצור**
רצוי בעלי השכלה של 10 שנים לפחות.

*

נא לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים ופרוט הנסיון הקודם לת.ד. 10036 חיפה.

תדיראן

למפעל הסוללות ברחובות

דרושים

מבקרי איכות

בדיקות של פריטים, ביצוע מדידות מכניות וחשמליות, דיווח וזיהוי תקלות, בקורת בקווי הייצור. רצויה השכלה מקצועית במכונאות, חשמל או מכשירים.

מועמדים מתאימים יפנו טלפונית — למפעל 950051 (רחובות).

לחברת השקעות גדולה בתל־אביב

דרושה

פקידה כללית

אחרי שרות צבאי

הדפסה במכונה עברית רצויה.

לקביעת ראיון נא לפנות טלפונית 52340 תל־אביב בשעות 8.00 בבוקר עד 15.00.

דרושים סוכנים

לחברה לציוד עבודות

חפירה ועפר

עם נסיון ומהימנות בשטח זה בכל חלקי הארץ

תנאים טובים! סודיות מובטחת!

נא לפנות בכתב לת.ד. 16534 ת"א

קליל

דרושים פועלים

בעלי נסיון להרכבת מסגרות וחלונות אלומיניום בבניינים

תנאים טובים למועמדים

*

נא לפנות אל מנהל מחלקת ההרכבה טלפון 04—711161

תעשיות מתכת אלומיניום בע"מ
כורדני ב'. ת.ד. 1682 חיפה

כיתן דימונה בע"מ
עבור מפעלנו בתל־אביב (הדר יוסף)

דרושים

1. **מעגלן** (צטלר)
2. **שתאי** (שרד)
3. **מעמלן** (שליבטר)

על המעונינים לפנות למפעלנו בהדר יוסף (אוטובוס 23 מהתחנה המרכזית) בשעות לפני הצהריים, לפתי כח אדם

מוסד הטכניון למחקר ופתוח בע"מ

מודיע על המשרה הפנויה הבאה: — במבדקה לחמרי בנין

פקידה כתבנית

הכשירויות הדרושות: — לאחר שרות צבאי. ידיעה טובה באנגלית כולל הדפסה.

מועמדות מתאימות מתבקשות לפנות בכתב, בצרוף קורות חיים, פירוט ההשכלה והנסיון המעשי ליחידת המנגנון, מוסד הטכניון למחקר ופתוח בע"מ, בנין הסנט, קרית הטכניון חיפה — 32000 — עד יום ו' 1 במרץ 1974 בציון מספר המכרז 7/74.

לחברת יבוא טרקטורים

דרוש

איש קידום מכירות

באיזור תל־אביב והדרום

הכישורים:
✱ נסיון קודם בענף של לפחות 5 שנים
✱ ידע טכני בטרקטורים וציוד חקלאי
✱ רשיון נהיגה
✱ תושב תל־אביב או הסביבה

תנאים טובים לאיש המתאים

— סודיות מובטחת —

לפנות בכתב לת.ד. 1318 חיפה

לבי"ס תיכון מקצועי בר"ג

דרושה

פקידה

להתקשר טלפונית 731459

לחברת בניה באזור ת"א

דרוש

עגורנאי

ליטור LITUR

טלפון 295241

תנאים מצויינים למועמד המתאים

דרוש

מנהל צרכניה

בעל נסיון

למושב סתריה

להתקשר טלפונית 965182

רצוי בשעות הערב 17.00—19.00

משב

הנדסת מיזוג אויר בע"מ

דרושה

פקידה

לאחר שרות צבאי

✱ כתבנות עברית ואנגלית
✱ ידע בסיסי בהנהלת חשבונות

לקביעת ראיון נא לפנות טל. 416839

לאופנת לורד

דרושה

מודליסטית

לחולצות נשים

לפנות דרך יפו ת"א 54
טלפון 824773

מעון הורים סיני
חיפה, שד' סיני 12 אחוזה טל. 241418

דרושים

✱ **אם בית** שומרת שבת וכשרות
✱ **אחות ראשית**
✱ **איש החזקה** — שרברבות, חשמלאות ותקונים שונים

هكذا من الأصل

דרושים

שירות התעסוקה — מדינת ישראל

דרושים מתנדבים לעבודה בשכר

המקצוע	האזור
● טכנאי מכ"ם; טכנאי אלקטרוניקה	— תל־אביב
● רתכים	— תל־אביב, ירושלים, פתח־תקוה, באר־שבע
● חרטים; מסגרים	— תל־אביב, ירושלים, פתח־תקוה, חיפה
● פחחים	— תל־אביב, פתח־תקוה
● מכונאים	— תל־אביב, חיפה
● מכונאי גנרטורים; שרברבים; מסגרים	— רחובות
● מכונאי תעשיה ורכב	— פתח־תקוה
● מכונאי קיטור או דיזל	— חיפה
● מפעילי תעשיה	— באר־שבע
● חשמלאי בנין; לוחות בקרה; רכב; חשמלאים עם רשיון לחשמל	— תל־אביב
● חשמלאי אחזקה; חשמלאי רכב; צבעי רכב	— פתח־תקוה
● חשמלאים; מכשירנים	— חיפה
● כרסמים	— תל־אביב, חיפה
● אלקטרונאים	— תל־אביב
● עובדות אלקטרוניקה (הדרכה בעבודה)	— חיפה
● נגרים	— תל־אביב, רחובות
● פועלי בנין מקצועיים ובלתי מקצועיים	— תל־אביב, ירושלים, רחובות, פתח־תקוה
● כתבניות 2 שפות	— חיפה
● כתבניות עברית	— תל־אביב
● עובדי תברואה	— רמת־גן
● תופרות	— ירושלים, תל־אביב, חיפה
● חייטים; תפרים; סנדלרים	— חיפה
● סורגים	— תל־אביב רמת־גן
● אורגים לסרטים ולמכונות עגולות	— תל־אביב
● נשים לעבודה במפעלי סריגה וטוויה (עבודה חלקית, גם בערב)	— רמת־גן
● מלצרים; חדרניות; מגישות תה; קפטרים; עובדי מטבח ועוזרי מטבח	— תל־אביב
● פועלות לבתי אריזה	— רחובות
● עובדים ועובדות בלתי מקצועיים לתעשיה	— תל־אביב, רחובות, פתח־תקוה, רמת־גן, חיפה
● פועלים בלתי מקצועיים לתעשית מתכת	— תל־אביב, חיפה, ירושלים, פתח־תקוה, רמת־גן
● עובדי שירותים במוסדות	— פתח־תקוה, רמת־גן
● מנופאים, סבלים; סווארים	— חיפה
● מונים; סבלים; סווארים	— אילה

(לפנות לשכת עבודה אילת)

ברשות מדורי ההתנדבות לעבודה בשכר בלשכות העבודה הזמנות רבות נוספות לעבודות שונות. מתנדבים מעוניינים מתבקשים לפנות לסניף הקרוב למקום מגוריהם כמפורט להלן. העבודה היא בשכר בהתאם לתעריפים המקובלים בהסכמי העבודה.

כתובות מדורי ההתנדבות לעבודה בשכר:
- ✱ ירושלים, רח' מסילת ישרים 21 — טל. 02-231181
- ✱ תל־אביב, רח' יבנה 12 — טל. 03-625281
- ✱ חיפה, רח' דבורה 2 — טל. 04-660101
- ✱ רמת־גן, רח' ארלוזורוב 14 — טל. 03-720111
- ✱ פתח־תקוה, רח' אוסישקין 14 — טל. 03-914835
- ✱ רחובות, רח' יעבץ 8 — טל. 03-950462
- ✱ באר־שבע, רח' העצמאות 53 — טל. 057-4356

שעות קבלת קהל: בימים א'—ה' מ־8.00—15.00; ביום ו' עד 12.00.

תן יד למאמץ המשקי התנדב לעבודה בשכר!

איטונג

חברת איטונג־בטרים (איטואג) בע"מ
פרדס־חנה, ת.ד. 17 37100 טל. 5—79073—063

דרוש

קבלן לנהול מטבח פועלים במפעל

כשורים דרושים:
נסיון בניהול מטבח פועלים, תעודות והמלצות

★

לקביעת ראיון נא לפנות אישית למחלקת כח־אדם במפעל או להתקשר טלפונית.

סברינה
מפעלי טקסטיל בע"מ

דרושה מזכירה למחלקת היצוא

- ✱ שליטה מלאה בשפות עברית ואנגלית, כולל מסות וחד־פסת מכתבים בשתי השפות.
- ✱ נסיון של שנתיים לפחות בעבודה דומה.
- ✱ העבודה בבני־ברק.
- ✱ שעות העבודה 08.00—16.00

בדבר פרטים נא לפנות למנהל כח אדם טלפון 791131.

סודיות מובטחת!

sabrina

למלון גדול בתל־אביב
— דרושים —

- ✱ טלפוניסטית עם ידיעת אנגלית
- ✱ חדרניות
- ✱ פועלים/ות לנקיון במטבח ובמשק בית

בדבר פרטים נא לפנות אל גברת ברגלית מחלקה המנגנון טלפון 241252 תל־אביב.

NCR

דרוש לאגף המבני

מחסנאי טכני

הכישורים הדרושים:
- — נסיון בסיסי במקצוע
- — ידיעה מספקת בקריאה ובכתיבה של מונחים טכניים באנגלית.

עבודה יציבה ✱ תנאים טובים.

נא לפנות בכתב יד בציון קורות חיים לי.א. מיפוך הבני ברק, ת.ד. 61000.
בס' ביבה 46—9.

— סודיות מובטחת —

לחברה קבלנית גדולה

דרושה

מזכירה מנוסה

לעבודות מזכירות כללית
משרה מלאה — תנאים טובים

לפנות בכתב או בטלפון לחברת אודיון—ניר מהנדסים וקבלנים בע"מ, רח' אלוף שדה 17 גבעתיים, 767250 או 769968

דרושה

מזכירה כתבנית

עם נסיון קודם בקבלת קהל
ידיעה כללית בהנהלת חשבונות.
רצויה שליטה באנגלית.

●

בפרטים מלאים לפנות בכתב לת.ד. 11510 תל־אביב עבור "מזכירה".

לחברת בניה

דרושים

ברזלנים

לעבודה באילת

✱

לפנות: בשעות לפנה"צ, טל. 941168
בשעות הערב. טל. 941089

ללבידי אשקלון בע"מ
דרושים

מהנדס אחזקה

מוסמך, בעל נסיון של 5 שנים לפחות באחזקת מפעל בינוני או גדול.
ידע בחשמל, צנרת וקירור.

מזכירת הנהלה

הכרחית ידיעת השפות עברית ואנגלית על בורין, כולל הדפסה. (רצוי גם גרמנית).
מגורים באשקלון.

ממונה על הבטיחות

טכנאי מכונות מוסמך. בעל נסיון בעבודה במפעל תעשייתי, בינוני או גדול.
בוגר קורס בטיחות של משרד העבודה או מוסמך ע"י משרד העבודה כקצין בטיחות.

✱

מועמדים יפנו בכתב למחלקת כח־אדם, ת.ד. 84, אשקלון, או טלפונית 2271—051.

סודיות מובטחת!

מעבדות טרבינול (ישראל) בע"מ

דרושים

1) טכנאי לציוד רפואי
2) תעמלנים רפואיים
3) פקידות־כתבניות עברית אנגלית

(מקום העבודה באשדוד)

המעוניינים יפנו בכתב בציון פרטים אישיים למעבדות טרבינול ת.ד. 2 אשדוד או טלפונית 25226־055 למזכירות.

תדיראן

למפעל למוצרי צריכה אלקטרוניים

דרושות

פועלות יצור

לעבודות הרכבה — אלקטרוניקה.

מועמדות מתאימות תפנינה ישירות למפעל רחוב הפלד 50 אזור. חולון. טלפון 851107.

תדיראן תדיראן

דרושים לעבודה בסיני

- ● מלצרים מקצועיים
- ● טבחים מעולים
  עם ניסיון והמלצות
- ● עובדי ניקיון

למתאימים תנאים טובים

נא לפנות החל מיום ו' 22.2.74 רח' ההשמונאים 90 תל־אביב קומה א', חדר 96 בין השעות 10.00—13.00.

דרושים

1. **טכנאי אלקטרוניקה**
   רצוי עם ידע בתקון מכונות חישוב אלקטרוניות.
2. **טכנאי**
   למכונות סכום וחשוב מכניות.

בעלי רשיון נהיגה ● סודיות מובטחת
ת.ד. 20050 תל אביב מס. ל/ז/ל.

בבי"ס מקצועי בחיפה דרוש

טכנאי אלקטרוניקה

במשרה חלקית בשעות אחה"צ
לעבודות אחזקה כמעבדה למודית

לפנות בכתב יד תוך ציון הכשרה ונסיון לת.ד. 5142 חיפה — עבור "טכנאי".

אלסינט בע"מ
מכשור מדעי

מנהל מחלקת מחסנים

להקמה, ארגון וניהול קבוצת מחסנים הכוללת מחסן רכיבים אלקטרוניים, מחסן חומרי גלם ומחסן חלקי מתכת.
התפקיד מהווה אתגר מקצועי לאדם שעסק בניהול וארגון מחסנים בקנה מידה גדול.
הכישורים: נסיון רב שנתי בניהול מחסנים, ניהול עבודה וצוות מחסנאים. טפול ברשומות, שיטות איתור וכיוצ"ב.

רק מועמדים רציניים העונים לכל דרישות העסוק יוזמנו לראיון

מנהל מדור שכר

לניהול מערכת הכנת השכר בסיכון במפעל המעסיק כ־700 עובדים.
נדרש נסיון רב בניהול עבודה דומה.

כרסמים ● חרטים

לעבודה מקצועית ליד מכונות חדישות.
תנאים טובים וסיכויי התקדמות

אחות מוסמכת

להקמה וניהול מרפאה העשייתית.
הועדף מועמדת עם נסיון מעשי במרפאה העשייתית/מרודית.

עובדות להרכבה אלקטרונית

הכשרה מקצועית בתשלום מלא תנתן במקום.

למפעלנו החדש בזכרון יעקב

טכנאי אלקטרוניקה

לעבודות יצור ובתחום מעניינות.

חרטים • כרסמים • פחחים

לייצור אלקטרוני.

עובדים/ות להרכבות אלקטרוניות

הכשרה מקצועית משך פרק זמן קצר בתשלום מלא תנתן במקום. אין הגבלה של גיל.

נא לפנות למחלקת כח אדם טלפון 527679־04.

ת.ד. 5258, חיפה, טל. 522872

לאפריקה ישראל להשקעות בע"מ

דרוש

מפקח בניה בכיר

לעבודות תיאום ופיקוח על פרויקט בניה בטבריה

הכישורים הדרושים:
1. פיקוח על בנינים
2. תאום של המערכות השונות בבנין
3. ניהול יומני עבודה
4. חישוב כמויות
5. ביקורת ועריכת השבונות עם קבלנים

מועמדים בעלי נסיון מתאים יפנו לת.ד. 29280 ת"א
— סודיות מובטחת —

לבנק הבינלאומי הראשון בישראל בע"מ
בתל־אביב

דרושה

מפעילת טלקס

הכישורים הדרושים:
- ✱ ידיעת השפה האנגלית על בוריה כולל הדפסה.
- ✱ ידיעה בסיסית בעברית

יועדפו בעלות נסיון קודם בהפעלת טלקס בשפה האנגלית.

בדבר פרטים נא לפנות לטלפון 622511 או אישית לשד' רוטשילד 37 תל־אביב, מחלקת כוח אדם.

למפעל שבפיתוח באזור חיפה

דרוש

טכנאי/הנדסאי חשמל
או
חשמלאי בכיר

לעבודות פיקוח על הקמת מתקני חשמל תעשייתיים.

על המעוניינים לכתוב בכתב לת.ד. 1708 חיפה 31000

דרושים:

1. פועלים
2. פועלות

★

ל' בשבט תשל"ד — 22.2.74

עם

השער הראשי: בית הכנסת המרכזי לקבלת השלושים 33

מחיר כלה: ביום חול — 1.25 ל"י

עבודה

1 מתקבלות

לוח מס

עורר מעריב

המשרד הראשי: בית מעריב רח' קרליבך 2; הסניף המרכזי לקבלת מודעות בת"א: שדרות רוטשילד 33. מ־8 בבוקר עד 6 בערב

מחיר מלה: ביום חול — 1.25 ל"י בערבי־שבתות וחגים — 1.50 ל"י

כל מה שאתה בעלה על דעתך, ועוד הרבה יותר — תוכל למכור ולקנות בלוח מעריב

„מעריב" מפרסם אלפי מודעות „לוח" מסחריות ומשפחתיות. על כמה שזה אפשרי לראות לכך שתוכן המודעות לא יטעה ולא יוליך שולל. בכל מקרה שמסייגך תוכיח את ההיפך, אנא פנה למנהל למסחר הוגן, רחוב אחוזת בית 3, תל־אביב עם קטעי המודעה ופרטים על המקרה.

עבודה

הצעות עבודה

עוזרות ומטפלות

מבוגרת דרושה אשה למיפול בתינוק 3 פעמים בשבוע ראשון־לציון 944381

דרושה מטפלת לתינוקת, לפנות טלפון 909248 או רחוב בן 6 דירה 3 פ"ת

דרושה מטפלת לילד בן שנה וחצי בשכונת תקווה.

דרושה עוזרת לבית, 8 שעות ליום, ילד בן שנה וחצי.

דרושה מטפלת לתינוקת 3 חודשים, טל' 854595

גזירה ותפירה

תופרות לזינגר ואוברלוקים — דרושות. תנאים טובים.

מספרות

דרושה ספרית טובה, טלפון 826822.

זבנים

שליחים

חרסים ומסגרים

יהלומים

הכשרה לעבודה

פקידים

ביקוש עבודה

נרשמו לנשואין

שעורים

חקלאות

שרותים

טרקטורים

(המשך המדור בעמוד 8)

המשך הצעות עבודה בעמוד 8

הכוונה כמובן למודעות מצליחות המשכות להתפרסם ללא הפסקה בלוח מס' 1

עורר מעריב

העתון הנפוץ ביותר במדינה

מודעות ל־ עורר מעריב לוח מס' 1 מתקבלות:

בתל־אביב: בית „מעריב" מחלקת המודעות רח' קרליבך 2; סניף „מעריב", תל־אביב, שדרות רוטשילד 33; בסניפי „דחף": דיזנגוף 116 (פתוח עד חצות), אלנבי 123, בן־יהודה 7

בירושלים: סניף „מעריב" רח' הלל 14/16; סניף „דחף": רח' יפו 43 ובכל משרדי הפרסום

בחיפה: סניף „מעריב" רח' הנביאים 32; סניף „דחף" הרצל 11 ובכל משרדי הפרסום

בבאר־שבע: סניף „מעריב" רח' הפלמ"ח 81; סניף „דחף" רח' ההסתדרות 78

בכל סוכנויות „מעריב" בארץ ובכל משרדי הפרסום

עורף מעריב
המשרד הראשי: בית מעריב רחוב קרליבך 2:
הסניף המרכזי לקבלת מודעות בת"א: שדרות רוטשילד 33. מ־8 בבוקר עד 6 בערב
מחיר מלה: ביום חול — 1.25 ל"י בערבי־שבתות וחגים — 1.50 ל"י

דירות

קיריה, רמת אביב, צהלה, רמת אילן, דירות, וילות...

קבלני בנין

2 חדרים

(המשך הטור בעמוד 8)

3 חדרים ויותר

דירה למכירה 4 חדרים בנוה אביבים 85,000 דולאר. טלפון בין 10—13 : 623080, 16—19 : 413423 ללא מתווכים.

(המשך הטור בעמוד 8)

דירות להשכרה

(המשך הטור בעמוד 8)

וילות ובתים

(המשך הטור בעמוד 8)

דירות למכירה

(המשך הטור בעמוד 8)

בשכר חדשי

בבת־ים 3 חדרים ק"א ריהוט...

(המשך הטור בעמוד 8)

בדמי מפתח

(המשך הטור בעמוד 8)

דירות מרוהטות

(המשך הטור בעמוד 8)

חדרים מרוהטים

ביקוש דירות

(המשך הטור בעמוד 8)

מבני תעשיה

להשכרה במבנה תעשיה במרכז יפו...

עורף מעריב

מעריב
המשרד הראשי: בית מעריב, רחוב קרליבך 2; הסניף המרכזי לקבלת מודעות בת"א: שדרות רוטשילד 32. מ־8 בבוקר עד 6 בערב
מחיר מלה: ביום חול — 1.25 ל"י; בערבי־שבתות וחגים — 1.50 ל"י

כלי רכב

מכוניות למכירה

צי"ד תמסיות — "רכב ישראלי", מכונות ראשות של אוטובוסים... (partially illegible)

1972—1973

1970—1971

1968—1969

1966—1967

1964—1965

עד 1963

המשך מכוניות למכירה בעמוד 8

מכוניות להשכרה

אופנועים וקטנועים

ביקוש מכוניות

בתי ספר לנהיגה

הלוואות

מגרשים

מציעה במגרש ברמת השרון בין 750 מטר עד דונאם בני בנות וילות. טלפון 226802.

מגרשים אחוזים!! ליד הים... 7,000 ל"י, על המרפסת...

למכירה 2 חלקות באשקלון — ברנע, גוש 1935 — 600 מ"ר, גוש 1937 1050 מ"ר. טלפון: 03-269454 בשעות הערב.

למכירה מגרש לבניה ברמת גן 56 חורים טלפון 739933.

(המשך המדור בעמוד 8)

מטבעות ומדליות

בנק ישראל קונה זהב למכירה טלפון 03-909405

החברה הישראלית למטבעות, קניה ומכירה של מטבעות ומדליות מזהב וכסף. מגדלי 2 ת"א, טלפון 220648.

מעריב

עורך מעריב

המשרד הראשי: בית מעריב, רחוב קרליבך 2;
הסניף המרכזי לקבלת מודעות בת"א: שדרות רוטשילד 33. מ־8 בבוקר עד 6 בערב

מחיר מלה: ביום חול — 1.25 ל"י בערבי־שבתות וחגים — 1.50 ל"י

שידוכים

[illegible]

(המשך המדור בעמוד 8)

בן זוג

[illegible]

בת זוג

[illegible]

(המשך המדור בעמוד 8)

חנים

[illegible]

(המשך המדור בעמוד 8)

התעמלות ומסגים

[illegible]

(המשך המדור בעמוד 8)

עסקים

[illegible]

(המשך המדור בעמוד 8)

חנויות

[illegible]

(המשך המדור בעמוד 8)

ביטוח

[illegible]

משרדים

[illegible]

(המשך המדור בעמוד 8)

אולמות

[illegible]

(המשך המדור בעמוד 8)

מחסנים

[illegible]

(המשך המדור בעמוד 8)

בתי מלאכה

[illegible]

(המשך המדור בעמוד 8)

טיולים

[illegible]

עורך מעריב
המשרד הראשי: בית מעריב ...
הסניף המרכזי לקבלת מודעות ...
רוטשילד 33.
מחיר מלה: ביום חול — 1.25 ל"י בערבי־שבתות ...

מכירות

[illegible]

מקררים

[illegible]

מזגני אויר · מקררים
AIR CONDITIONERS • REFRIGERATORS • FREEZERS
...mana
אחריות מלאה ...
שרון

צומת מעריב

המשרד הראשי: בית מעריב רחוב קרליבך 2; הסניף המרכזי לקבלת מודעות בת"א: שדרות רוטשילד 33. מ־8 בבוקר עד 6 בערב
מחיר מלה: ביום חול — 1.25 ל"י; בערבי־שבתות וחגים — 1.50 ל"י

מכירות

רהיטים

חיות בית

קניות

בולים

ישראל וחוץ קונה אוספים, כ־מויות, שאריות, חתומים ובל־תי חתומים. מכורת בויהודה 26 ת"א. טל. 244528 בין 4—6.

אבידות

נופש

ריקודים

קוסמטיקה

שיעורים

תצוגות מלווה

טלוויזיות

(המשך המדור בעמוד 8)

כלי נגינה

רהיטי משרד

מכונות כביסה

מקררים

הלבשה

תנורי בשול ואפיה

צילום

תנורי חימום

ספרים

תריסים

סירות

צומת נתניה

הצעות עבודה

דירות

קבלני בנין

דירות למכירה

וילות ובתים

דירות מרוהטות

מכוניות למכירה

שרותים

חקלאות

פרסומים

וילונות־סככות

דודי שמש והשמל

ביטוח

צומת אשדוד

דירות

וילות ובתים

ביקוש דירות

דירות למכירה

פרסומים

מגרשים

צומת הנגב

מכוניות למכירה

דירות למכירה

וילות ובתים

הצעות עבודה

פרסומים

דירות להשכרה

מכונות כביסה

צומת רחובות

דירות למכירה

הצעות עבודה

דירות להשכרה

דירה בחיפה מתוכננת למענך!

אנו בונים דירות בנות 4 חדרים ברחוב אלנבי.

- שלושה כווני אויר
- פתוח לנוף הים והכרמל.
- פנת אוכל מוארת
- טלפון פנימי לבקרת הכניסה לבנין
- מכבסה אוטומטית בכל מבנה
- חניות פתוחות ומקורות למכוניות
- מדשאות ושטחים מרוצפים
- משכנתא בלתי צמודה עד 25.000 ל"י

אבני־רום
חברה הנדסית לעבודות בנין ופתוח בע"מ
חיפה, רחוב הנמל 48, ת.ד. 1591, טל. 664456

במרכז תל־אביב
דירה יפה למכירה
2 חדרים
מרפסות וטחיות
ברחוב גור 5
(ע"י רח' פרישמן פינת שלמה המלך).
לפנות: לא בשבת
לדירה מספר 4
11.00—14.00.

משרד 6 חדרים מחסן ושרותים
טלפון ומיזוג אויר
במרכז תל־אביב
באזור הבנקים
למסירה
בדמי מפתח.
טלפון 56382—03.

למכירה:
1 מכונת ייבוש ציזל 60/KG/H
1 מסחטה „קאלור" (שוודית) אוטומטית 30 ק"ג
2 מסחיטות „וולקן", נירסוטה 15 ק"ג
2 מסחטות „זנקינג" 45 ק"ג
2 מכונות כביסה „תמד" 50 ק"ג
כל המכונות במצב טוב מאד.
„הדר שמשון" ת.ד. 20050 תל־אביב, מספר ל/369/3

קרמקאים!!
חימר לכל סוגי עבודות, זיגוגים (גלזורות), צבעים ותחמוצות, תנורים אובניים וכלים שונים.
שטרנברג, רח' הזנביץ 10 ע"י תחנת מרכזית — טל' 824423 ת"א — חניה במקום.

Amana
מזגני אויר • מקררים
AIRCONDITIONERS • REFRIGERATORS • FREEZERS
אחריות מלאה ע"י המפיצים בישראל:
שרון תעשיות מיזוג אויר בע"מ
רמת־גן, רח' ז'בוטינסקי 2, (פינת אבא הלל 12) טל. 733251 פתוח: מ־8 עד 4

חיפה

סניף „מעריב" לקבלת מודעות בחיפה:
רחוב הנביאים 32, פתוח מ־8 בבקר עד 7 בערב

תערוכות

הודעות

דירות

קבלני בנין

דירות למכירה

וילות ובתים

דירות להשכרה

חדרים מרוהטים

ביקוש דירות

מגרשים

חקלאות

שעורים

דירות מרוהטות

מכוניות למכירה

ביקוש מכוניות

קטנועים

עסקים

חנויות

משרדים

מחסנים

מבני תעשיה

הצעות עבודה

ביקוש עבודה

מכירות

מקררים

כלי נגינה

רהיטים

קניות

המשך

ל' בשבט תשל"ד — 22.2.74

טלוויזיות

הלבשה

דירות

קבלני בנין

דירות למכירה

לוח ירושלים

סניף „מעריב" לקבלת מודעות בירושלים:
רחוב הלל 16/14, פתוח מ־8 בבקר עד 6.30 בערב

דירות

דירות, חנויות, מגרשים. השקעות ותנהלת בתים. „סימון" ה מלך ג'ורג' 6 (או קרן היסוד 7) ת.ד. 463 ירושלים 02/233097, 02/225896 (סלרו).

[illegible]

קבלני בנין

„אליפסוד" מציעה דירות מרווחות + גג ... [illegible]

דירות למכירה

[illegible]

וילות ובתים

למכירה בית ערבי 3 חדרים, בריכת נפרדת וגן בבקעה — 233423

דירות להשכרה

[illegible]

דירות מרוהטות

[illegible]

חדרים מרוהטים

[illegible]

ביקוש דירות

[illegible]

דירות להחלפה

3 חדרים קומת קרקע (10 מר־פסת) ברמת אשכול, להחלפה בדירה דומה קומה אחרונה — 286873

הצעות עבודה

[illegible]

הכשרה לעבודה

[illegible]

ביקוש עבודה

[illegible]

שעורים

[illegible]

שדוכים

[illegible]

הלוואות

[illegible]

שרותי רכב

[illegible]

מכוניות למכירה

[illegible]

ביקוש מכוניות

מעוניין 404 במיישר: 70/ה/בד 73/ה/בד יד ראשונה. 415924

קטנועים

[illegible]

עסקים

[illegible]

חנויות

[illegible]

משרדים

[illegible]

מחסנים

[illegible]

מבני תעשיה

[illegible]

מגרשים

[illegible]

ביטוח

[illegible]

הלבשה

[illegible]

מכירות

[illegible]

תריסים

[illegible]

שרותים

[illegible]

פרסומים

קבלת מודעות ב„מעריב" — ירושלים רחוב הלל 14/16 פתוח מ־8 בבקר עד 6.30 בערב.

מקררים

[illegible]

רהיטים

[illegible]

דודי שמש וחשמל

[illegible]

חיות בית

[illegible]

טלוויזיות

[illegible]

שונות

[illegible]

המשך „לוח ירושלים" בעמוד 8

חלול שבת בצה"ל

לאחרונה הפכה השבת הפקר בצה"ל. בהרבה מיחידות צה"ל מגיעה אספקה בשבת (למרבית האירוניה אינה מגיעה ביום ראשון) משולמות משמרות בשבת. נסיעות המוניות של רכב צבאי לצרכים פרטיים טיולים וכו'. (האם בוטלה ההוראה של שבתון רכב בשבת?) אלה רק חלק מהדברים הכאובים בקשר לשמירת השבת בצה"ל. נהגנו לכך שביחידות מסוימות הפך המצב ללא נשוא לחייל הדתי.

כל חייל הנתקל בבעיה של חלול שבת מתבקש לפנות לת.ד. 1231 רחובות.

מייטלס אברהם

למכירה
מגרש לתעשיה

9 דונם עם מילוי חלקי

באיזור מרכזי ביותר

במפרץ חיפה

אדמה פרטית ללא מתווכים.

לפנות טל.: 663273—04

במושב דתי
להשכיר צרכניה
לניהול עצמי

המעונינים מתבקשים לפנות אלינו.
דירה תוכנה אפשרית במקום.

מושב שפיר
ד.נ. לכיש צפון

דרוש
ציוד בנין משומש

מכונות בטון, כננות ופיגומים, רגלי ברזל, חישוקים, עץ משומש וכו'.

לפנות: בשעות לפנה"צ, טל. 941168,
בשעות הערב, טל. 941089.

מפות טרלין

נותר מספר מצומצם של מפות יבוא במחירים זולים.

להתקשר לדהן משעה 19.00 עד שעה 23.00 טל' 37514—067 ו/או לכתוב לת.ד. 71, חצור הגלילית.

לוח חיפה

(המשך מן העמוד הקודם)

טלוויזיות

[illegible]

הלבשה

[illegible]

חיות בית

[illegible]

מכונות כביסה

[illegible]

תנורי חימום

[illegible]

בולים

[illegible]

פרסומים

[illegible]

שרותים

[illegible]

טבעות ומדליות

[illegible]

המשך „לוח חיפה" בעמוד 8

עגודה להנהלת נכסים בע"מ
רח' דיזנגוף 89 ת"א
ת.ד. 11238
טל. 249121-3, 226764

למכירה
מק D-61

1957
+ עגלה 9.60
טל. 961286
בשעות העבודה

במחיר חיסול

8 טון סרטים דביקים בעובי 25 מיקרון MYLLAR
[illegible]
טלפון 03-615768
בשעות הבוקר

סוחר ידוע

מעונין בשותף בעל הון

להתקשר בשעות הערב טלפון 443726

העונה התחילה
מכסים וליטוש רצפות
חידושים אחרונים — מחירים ישנים
טל. 32210 31031 ת"א

هكذا من الأصل

דרושים

עובדים · טכנאים · סוכנים · · ·

למפעל למחקר ופיתוח מערכות מכניות עבור פרויקט טכנולוגי

דרוש

מהנדס אלקטרוניקה

לתכנון:

* מערכות סרוו אלקטרו־הידראוליות
* מתקני נסוי אלקטרו־מכניים
* מערכות אלקטרוניות למדידה ורישום

כישורים:

* רצוי בוגר הטכניון.
* בעל נסיון מעשי באחת מהמערכות הנ"ל של 3 שנים לפחות.
* השפה העברית על בוריה.

● **מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב בצרוף קורות־חיים אל: ת.ד. 7089 תל־אביב.**

אוניברסיטת תל־אביב

דרושים/ות

1. **למחלקת המנגנון:**

מזכירה

בעלת נסיון בעבודת מזכירות עצמאית, רצוי נסיון בתנאי כ"א; ידיעת השפה העברית הכרחית, רצויה ידיעת השפה האנגלית.

2. **למחלקת הכספים:**

עוזרת למנהלת חשבונות

בעלת נסיון של 1—2 שנים בעבודה בהנה"ח.

3. **למכון לחקר התפוצות:**

ספרן/ית

לעבודה בבדיקות ביבליוגרפיות; [illegible]

הכישורים הדרושים: רצויה השכלה אקדמית בהיסטוריה של עם ישראל או מדעי היהדות, וקורס ספרנות על אס"ף; ידיעת השפות עברית ואנגלית.

הערה: — המשרה ארעית, עפ"י הוזה מיוחד לשלושה חודשים; העבודה בשעתיים.

4. ### נערים/ות

לעבודות עזר ובמשרד [illegible]

על המעוניינים לפנות ישירות או בכתב בצירוף קורות חיים, פרטים על נסיון בעבודה בציון מס' המשרה, לענף כ"א, מחלקת המנגנון, אוניברסיטת תל־אביב, רמת אביב — (טלפון: 420[illegible]).

למחלקה לזואולוגיה:

טכנאי בכיר

להקמת מערכות למחקר פיסיולוגי: למבחני פיסיולוגיה בתנאי שדה ולאחזקה שוטפת.

הכישורים הדרושים: בוגר אוניברסיטה (פיזיקה) או הנדסאי; בעל ידע באלקטרוניקה.

הדרגה: בהתאם לכישורים.

על המעוניינים לפנות בכתב בצירוף קורות חיים ופרטים על נסיון בעבודה, בציון שם המשרה, על גבי המעטפה למחלקה לזואולוגיה, אוניברסיטת תל־אביב, רמת־אביב, עד ליום 1.3.74.

המועמדים שימצאו ראויים, יוזמנו לראיון אישי.

תדיראן

למפעל המיקרואלקטרוניקה באזור

דרוש מנהל מחלקת אמינות ובקורת איכות

אחראי פעילויות בו"א בקו הייצור: בדיקות חשמליות. אחראי לבדיקות אמינות למוצרים מיקרואלקטרוניים וכתיבת מפרטי בדיקה תיאור אמינות ובקורת איכות. ניהול מו"מ עם לקוחות בנושאים הנ"ל.

מועמדים מתאימים יפנו בכתב לת.ד. 648 תל־אביב בציון פרטים אישיים ונסיון מקצועי, או טלפונית 655122.

— סודיות מובטחת —

לחברת החשמל לישראל בע"מ

דרושים:

לתחנות הכח באזור המרכז

* **מסגרים**
* **רתכים**

לתל־אביב

* **צבעים**
* **עובדי/ות נקיון**

לתל־אביב ולאזור המרכז

* **חשמלאים**
* **עובדים בלתי מקצועיים להקמת רשתות חשמל**

ללמוד המקצוע במקום

- תנאים טובים -

- עבודה קבועה -

●

לפנות למחלקת כח אדם רחוב מקוה ישראל 5 תל־אביב, אגף הביצוע. טלפון 614343.

לחברת בניה בחיפה

דרושים

מפעילה למכונת הנהלת חשבונות אוליבטי

עם נסיון של שנתיים לפחות

מנהל/ת חשבונות

עם נסיון של 3 שנים וידע בהפעלת מכונת הנהלת חשבונות אוליבטי.

מנהל/ת חשבונות

עם נסיון של שנתיים, רצוי ידע בביטוח.

●

המעוניינים מתבקשים לפנות בכתב יד לת.ד. 4353 חיפה עבור מספר 558 (מיקוד 31040).

למכון התקנים הישראלי

דרוש

התפקיד:

ראש ענף מכשירי בית ומסחר, במעבדה לזרם חזק.

כישורים נדרשים:

בעל תואר אקדמאי בהנדסת חשמל — זרם חזק. נסיון של 3 שנים לפחות, בתחום של מכשירי בית ומכשירי מטבח חשמליים.

נסיון בבדיקות מעבדתיות.

כושר ניהול צוות מקצועי.

יכולת לנהל מו"מ עם גורמי פנים וחוץ.

שליטה בשפות עברית ואנגלית.

דרגה: 5—6 (ב—א) בדרוג המהנדסים.

המעוניינים מתבקשים לפנות למדור כח־אדם, רח' האוניברסיטה 42, רמת־אביב, טלפון: 413151.

דרוש מכונאי אחראי

עם נסיון בחשמלאות רכב (גיל 30—50)

לטיפול ב־12 כלי רכב

למתאים, —.1250 ל"י לחודש.

לפנות למפעלי "בהרס" בע"מ, טלפונים: 918288, 914153 או ת.ד. 4 ראש העין.

לאגודות נחושת תמנע בע"מ

דרוש

הנדסאי חשמל בעל תעודת הנדסאי

כישורים: בוגר בית ספר מקצועי תיכוני במגמת חשמל 4 שנים או בוגר בית ספר להנדסאים 5 שנים.

דרגה בדרוג הטכנאים בהתאם לכישורים.

מועמדים מתאימים יפנו אישית למשרדי החברה, בקריה, רח' כ' מס' 2 (מול קול ישראל) בימי רביעי, בין השעות 9.00—13.00 ו־16.00—18.00. בצרוף פנקס מילואים ותעודת שחרור מצה"ל.

למוסד צבורי ארצי

דרושים

1. **ראש מדור שכר**
2. **מתכנת/ת** — למחשב נ.ס.ר. 500
3. **מזכירה כתבנית**
4. **פקיד/ת חשבונות**

מועמדים בעלי נסיון מתבקשים לפנות בכתב ת.ד. 33159 תל־אביב למחלקת הסברות.

למכשירי תנועה בע"מ

בית קריוולר סימקה

דרושה

מנהלת חשבונות

לנושא שכר ומשכורות

הכישורים: נסיון קודם של כמה שנים בהכנת משכורות, לפי שיטת י.ב.מ.

קיימת אפשרות למשרה חלקית.

נא לפנות בכתב יד ולפרט קורות חיים ונסיון קודם, לת.ד. 20205 ת"א.

סודיות מובטחת.

שרות בתי הסוהר

דרושה עבודת־יד

לתעסוקת אסירים בבית סוהר עזה.

לקבלת פרטים יש לפנות למינהל משק וכספים — ענף התעסוקה ת"ד [illegible] — דואר [illegible] — טל' 23-965[illegible].

דרושים

טכנאי אלקטרוניקה

למערכות סטריאו

מתחילים ומתקדמים

נא לפנות בכתב עם פרטים מלאים לת.ד. 23085 ת"א, לידי מנהל מחי הסטריאו.

לצה"ל דרושה

כתבנית

עברית־אנגלית

למשרה מלאה

הידיעה ב־2 שפות על בוריה.

מקום העבודה באזור תל־אביב.

תנאי השכר יקבעו לאחר ראיון אישי בדבר הצעות נא לפנות לד.צ. 2153 אל מספרי טלפון 69-3820 ו־69-3316.

מלון חדש בת"א

מחפש

מנהל חשבונות מדופלם

כשורים נוספים:

— ידיעת השפות עברית ואנגלית.

— נסיון קודם בעבודה במלון.

נא לפנות בכתב לת.ד. 23048 עבור "מלון".

לחברת בניה גדולה בחיפה

דרושים

קבלני שלד

לעבודות בחיפה

נא לפנות "סנפיר" קבלני בנין בע"מ, חיפה רחוב נורדאו 27, טלפון — 664859.

י. סלפטר ובניו בע"מ

דרושים:

1. **גהצן**
2. **תופרים/ות למעילים**
3. **תופרות לעבודות יד**

תנאים ומשכורת טובים

לפנות: סלפטר של הרצל 120, תל־אביב קומה ג'.

דרושה למשרד עורך־דין

פקידה בתבנית עברית

ליום עבודה מפוצל או לשעות 11.00—18.00

נא לפנות בכתב ת.ד. 29530 ת"א או טלפון 59953 בשעות 9.00—12.00.

לחברה גדולה בענף היבוא

דרושה

מזכירה עצמאית

הכישורים:

* שליטה באנגלית הכרחית
* הדפסה בעברית ואנגלית
* כושר ניהול עצמאי

תנאים טובים למתאימה

● לפנות: ת.ד. 1696 ת"א 61000, עבור "מזכירה" בצירוף פרטים והמלצות.

ברדז'יק־צור

מהנדסים בע"מ

דרושים לעבודה בקונסטרוקציות בנין

הנדסאי/ת

טכנאי/ת

שרטט/ת

רק בעלי נסיון של יותר מ־3 שנים יפנו בשעות העבודה לטל. 32236/7 ת"א.

לבגד עור (1968) בע"מ

דרושה

דיילת מכירה

לבוטיק ביפו העתיקה

בעלת הופעה נאה הדוברת אנגלית ועברית. שפות נוספות יתרון.

לפנות לבגד עור אחד העם 45 תל־אביב ביום א' בין 10.00—13.00.

דרושים

נגרים מעולים

לרהיטי מטבח

נא לפנות ל"ערוסי בע"מ", טל. 856158, חולון.

משרד המבקר

הסוכנות היהודית לארץ ישראל

[illegible]

למשרד המבקר בירושלים ובתל־אביב דרושים:

עובדי ביקורת בכירים וזוטרים

בעלי השכלה גבוהה או חלקית במינהל עסקים, כלכלה או מינהל ציבורי השולטים שליטה מלאה בשפה העברית ובעלי כושר הבעה בכתב ובעל־פה. ידיעת שפות זרות — יתרון.

תנתן עדיפות לבעלי נסיון בביקורת ציבורית המסוגלים לבצע עבודת ביקורת באופן עצמאי. הדרגה תקבענה לפי כישורי המועמדים.

מועמדים מתבקשים לפנות בכתב עד ליום 8.3.74 למשרד המבקר, ת"ד 7063 ירושלים 91070 ולציין על המעטפה "מועמד לביקורת".

תדיראן

למפעל האלקטרוניקה באזור

דרושות

פועלות יצור

להרכבות אלקטרוניות

למשמרת ראשונה ושניה

7.00—16.30, 17.00—22.00

ההכשרה תנתן במקום.

תנאים סוציאליים טובים.

מועמדות מתאימות יפנו ישירות למפעל, רחוב השופטים 26, אזור, חולון, או טלפונית — 892244.

שימי לב!!!

נקבנית I.B.M

באם הינך נקבנית מעולה ואין באפשרותך לצאת לעבודה יומית מחוץ לביתך, אנו מוכנים לאפשר לך לעבוד בביתך בשעות הנוחות לך בתנאים טובים.

בפרטים מלאים כולל נסיון ובציון מס. טלפון, לפנות ת.ד. 33285, ת"א, בנין הדר־דפנה.

סודיות מובטחת

דרושה פקידה

לעבודה משרדית קלה

שעות עבודה: 8.00—15.00

לטלפן: 321135 בין השעות 8.00—10.00 בבוקר.

ד' בשבט תשל"ד — 22.2.74

...טכנאים · בימאים · ...

אוניברסיטת הנגב

למגמה לגרפיקה הנדסית

דרושים באופן מיידי

מרצים מנוסים מדריכים ואסיסטנטים

בדרגות:

[illegible]

אוניברסיטת הנגב, ת.ד. 2053 באר־שבע. 84120

מכרז מספר 73/27

אוניברסיטת הנגב מודיעה משרות פנויות:

מלשכת דיקן הסטודנטים

דיקן סטודנטים [illegible]

ראש מדור סיוע [illegible]

מזכירות האקדמית

ראש מדור סגל אקדמי [illegible]

מחלקת ארגון ושיטות

מנתח מערכות [illegible]

מחלקה לביטיקה

עוזר מנהל לביטיקה [illegible]

מחלקה לבוטניקה

ממונה על משק בעלי חיים וחממה [illegible]

דרושים
הנדסים · טכנאים · בינאים · שרטטים · מחסנאים • • • מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים • • •

אוניברסיטת הנגב

למגמה לגרפיקה הנדסית
דרושים באופן מיידי
1. מרצים מנוסים
2. מדריכים ואסיסטנטים
במקצועות:
גאומטריה תיאורית
שרטוט מכונות
הכישורים הדרושים: תואר הנדסי ראשון לפחות, נסיון מעשי בהוראה ו/או בהדרכה.
מועמדים במשרות מלאות מחוץ לבאר־שבע, יינתן עזרה בדיור.
לפנות למרכז המגמה לגרפיקה הנדסית, מוכידות הפקולטה לטכנולוגיה, אוניברסיטת הנגב, ת.ד. 2053 באר־שבע. מיקוד 84120

מכרז מספר 73/27
אוניברסיטת הנגב מודיעה על משרות פנויות: -
1. בלשכת דיקן הסטודנטים

א. דיקן סטודנטים
הכשורים הדרושים: השכלה גבוהה. ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין. הכרת הבעיות הכרוכות בטיפול בסטודנטים. נסיון של 5 שנים לפחות בניהול יחידה גדולה וטיפול חינוכי בסטודנטים. כשר לקיים מגע ולנהל משא ומתן ברמה גבוהה.
הדרגה: תקבע בהתאם לכשורי המועמד.

ב. ראש מדור סיוע
תאור התפקיד: הקצאת מילגות לתלמידי תואר ראשון ולתלמידי המכינות. ריכוז ההלוואות ותקציבי הסיוע לכלל תלמידי האוניברסיטה. ריכוז הקרנות עבור הסטודנטים. ריכוז הועדה לעניני סטודנטים והועדה המשותפת לעניני סיוע.
הכשורים הדרושים: השכלה אקדמית ב־כלכלה וסטטיסטיקה. נסיון של 5 שנים בעבודות מינהל בכיר. הכרת המשק הפיננסי במדינה.
הדרגה המוצעת: ט"ו—ט"ז בדרוג האחיד או 4—2 בדרוג מח"ר.

2. במזכירות האקדמית

ג. ראש מדור סגל אקדמי
תאור התפקיד: מטפל בחומר הקשור ב־מינויים והעלאות בדרגה של חברי הסגל האקדמי באוניברסיטה. מספק שירותי מז־כירות לועדת משנה להעלאות ומינויים ולועדות המקצועיות. כפוף למזכיר האקד־מי ופועל לפי הנחיותיו
הכשורים הדרושים: בוגר תיכון, עדיפות לבעל תואר אקדמי בתחום המינהל. ידיעת השפה העברית על בוריה וידיעה טובה בשפה האנגלית. נסיון מינהלי של 4 שנים לפחות (לא בתפקיד של מזכירה). יכולת להתבטא בכתב ובע"פ. יכולת ונסיון בניהול צוות עובדים.
הדרגה: תקבע בהתאם לכשורי המועמד.

3. במחלקת ארגון ושיטות

ד. בוחן או"ש
תאור התפקיד: תאום נהלים ועריכתם עריכת סקרים בנושאי משרד וכוח־אדם למעבדות. בדיקת תהליכי עבודה. טיפול בנושאי ניירת וארימתה.
הכשורים הדרושים: בעל תואר אקדמי ב־הנדסת תעשיה וניהול או בוגר קורס בוחני או"ש במכון לפריון העבודה. נסיון של שנתיים בנושא או"ש. ידיעת השפות עברית ואנגלית.
הדרגה: תקבע בהתאם לכשורי המועמד.

4. במחלקה לפיסיקה

ה. עוזר מינהל לפיסיקה
תאור התפקיד: עוזר לראש המחלקה בני־הול הפעולות המינהליות במחלקה. מסייע לרמ"ח בהכנת התקציב המחלקתי ועוקב אחר ניצולו. מתאם את הפעילויות המשר־קיות של המחלקה ומסייע ברישום ה־אפסניה.
הכשורים הדרושים: בוגר תיכון עדיף בעל השכלה אקדמית. נסיון של 3 שנים לפחות בתחומי מינהל ואפסנאות (לא מזכירות). ידיעת שפות עברית ואנגלית. כשר הבעה בכתב ובע"פ. בעל כושר לנהל משא ומתן.
הדרגה המוצעת: י"ב—י"ד בדרוג האחיד או 2—1 בדרוג מח"ר.

5. במחלקה לביולוגיה

ו. ממונה על משק בעלי חיים וחממה
תאור התפקיד: טיפול בחיות מעבדה ר בחיות לאוסף לימודי — כולל דאגה למזון, נקיון ואחזקת משק החיות.
הכשורים הדרושים: בעל נסיון של 3 שנים לפחות בתחום זה. עדיפות תנתן לבוגר קורס של האגודה הזואוטכנית הישראלית, או לבעל הכשרה מקצועית מקבילה בארץ או בחו"ל.
הדרגה: תקבע בהתאם לכשורי המועמד.

כל המשרות הינן מלאות
למועמדים מחוץ לבאר־שבע תנתן עזרה בדיור.
פניות בכתב בצרוף תולדות חיים והעודות יש לשלוח עד יום ו' 1.3.74 אל מחלקת המנגנון, אוניברסיטת הנגב, ת.ד. 2053, באר־שבע. מיקוד 84120.
נא לציין על המעטפה מספר המשרה המבוקשת

רשות השידור מודיעה על משרה פנויה
תואר המשרה:

מנהל מחלקת כח־אדם

הדרגה: י"ז—י"ח בדירוג האחיד או 5—6 בדירוג המח"ר.
הכישורים הדרושים: השכלה אקדמית בתוספת 7 שנות נסיון בנושאי כח־אדם ויחסי עבודה, כושר הבעה בכתב ובע"פ. התמצאות מירבית בתקשי"ר ובחוק רשות השידור. כושר לנהל מו"מ עם עובדים וגורמי תקן. כושר לעבוד בצוות ולהפעילו. כושר לקיים יחסי עבודה טובים. ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין. רצויה ידיעת שפה נוספת.
הערות:
1. תוקף המינוי הוא ל־3 שנים עם אפשרות הארכה.
2. מילוי התפקיד כרוך בעבודה בשעות בלתי רגילות, שעות נוספות ובנסיעות מחוץ לעיר.
המעונינים יפנו בכתב בצירוף אישורים על השכלה ונסיון כנדרש למחלקת כח־אדם, רוממה, ירושלים עד 10.3.74.
פניות שתגענה לאחר התאריך הנ"ל לא תענינה.

תדיראן

דרושים
1. איש אחזקה
יציקות לחץ, ידע בחשמל ומכונות.
2. צבע תעשייתי
צביעת חלקי מתכת, נסיון כצבע ריסוס תעשייתי.
3. חרט
עם נסיון.
4. כתבנית
עברית אנגלית מעולה.
5. מנהל חשבונות
סוג 3—4.
מועמדים מתאימים יפנו בכתב לת.ד. 648 ת"א בציון פרטים אישיים ונסיון מקצועי.

לחברת בנין ארצית
דרושים
1. מזכירה
לסמנכ"ל החברה
2. פקידה כתבנית
למזכירות
● להתקשר טל. 58144 קו פנימי מס' 10 תל אביב.

אורט ישראל
לבית ספר מקצועי באזור תל־אביב
דרוש
מנהל טכני
רצוי מהנדס בעל נסיון בחנוך מקצועי
המעונינים יפנו למחלקה הטכניות־פדגוגית המשרד הראשי, שד' דוד המלך 39 תל־אביב טלפון 269165

למשרד מהנדסי בנין
דרוש/ה
משרטט/ת
בעל/ת נסיון של מספר שנים בשרטוט קונסטרוקציות ו/או ארכיטקטורה.
להתקשר טלפון 225931, 227073

דרושה מזכירה
לניהול משרד מהנדסים במרכז הכרמל
כישורים: נסיון קודם, ידיעת השפות העברית והאנגלית על בוריין והדפסה בשתי השפות. לפנות עם פירוט בכתב יד של נסיון וכישורים לת.ד. 4496 חיפה למס' 40991.

דרוש
מנהל
מה־מן
ואחראי
למיהול ותפעול עצמאי של מפעל בר חדשים העומדים להפתח ב־חיפה ובתל־אביב.
למלצר ראשי — בר־מן (מוזג) או איש בעל נסיון בהארחה
תנתן עדיפות.
תנאים מצויינים לאדם המתאים.
נא לפנות עם פרטים מלאים לת.ד. 4684, תל־אביב, למס. 215

ש.ע. ירדני
(מוצרי מתכת) בע"מ
בני־ברק, שלמה המלך 11, טלפון 764131
דרושים
1. מבלטן־מכשירן
2. מבלטן־תבניות ליציקת לחץ
לעבודה קבועה
בתנאים טובים.
לפנות למר יצחק.

דרוש מייד
עוזר לטבח
להתקשר
02—535191—2

רואה חשבון
בן 32, מנוסה
מחפש עבודה בחיפה או בסביבה
*
בהצעות רציניות לפנות ת.ד. 1014 נצרת עילית

לבי"ס לפקידות
דרושים/ות
1. מורה לפקידות
חלקית ערב או חלקית בוקר (פעם בשבוע)
2. נקבנית י.ב.מ.
מתחילה להדרכה
לפנות ת.ד. 36308 ת"א

למפעל צעיר ומתפתח בלוד — דרושים
כרסמים מעולים
חרטים מעולים
למתאימים
תנאים מצויינים
טלפון: 764385

דרושה:
פקידה
רצוי ידע בהנהלת חשבונות + הדפסה
טלפון 820752 או 821558 ת"א — צימר

דרוש
הנדסאי/טכנאי
אלקטרוניקה
בכיר
המעונינים יפנו
לת.ד. 33385 ת"א

דרוש מייסטר
ואורג
למכונות רוטי־C
תנאים טובים
נא להתקשר בין 12־16
טלפון 829982
אחרי 16 — 256415

דרוש
למשרד רואי חשבון
בוחן
נא לפנות בכתב
ת.ד. 973, תל־אביב.

למשרד הובלה
דרושים
נהגים
לסמיטריילר
אפשרות לשותפות.
טלפון 820651

NCR

למרכזינו בתל־אביב
דרושים
נציגי מכירות
למערכות מחשבים מתוחכמות
הכישורים הדרושים:
* נסיון של לפחות 3 שנים בתכנון מערכות מידע ותקשורת.
* השכלה אקדמאית, רצוי בשטחי הנדסת ייצור, מינהל עסקים ו־מדעי מחשב.
* ידיעה טובה בשפה האנגלית.
* גיל 25—35.
אם הנך בעל הכישורים הנדרשים ורצונך לפעול בחברה דינמית ובנוש־אים בעלי אתגר מקצועי רב פנה אלינו בהקדם.
את הפניות, בציון קורות חיים בכתב יד, יש לשלוח אל: י.א. מיטוך ובניו בע"מ, ת.ד. 1089 תל־אביב — 61000.
נא לציין עבור משרה 10—3.
— סודיות מובטחת —

הודעה על משרות פנויות מס. 3/74
לבנק ישראל בתל־אביב
דרושים
א. מבקרים
ב. עוזרים למבקרים
לעבודה בביקורת מערכת הבנקאות
הכשירויות הדרושות:
1. רואי חשבון.
2. כלכלנים בוגרי תואר ב.א. לפחות, יועדפו כאלה הלומדים לקראת תואר שני במנהל עסקים או לאחר סיום לימודיהם.
3. לומדים לקראת תואר רואה חשבון שסיימו בחינות ביניים או בחינות סופיות של מתכ־נת רואי חשבון כולן או חלק מהן.
4. מנהלי חשבונות בעלי נסיון בעבודה בנקאית.
5. שליטה מלאה בשפה העברית וידיעה טובה בשפה האנגלית — הכרחית.
המעונינים יפנו ליחידת כח אדם, בנק ישראל ת.ד. 780 ירושלים מיקוד 91000 לשם קבלת שאלון אישי אשר יש להחזירו עד יום 8.3.74
נא לציין מספר המכרז בגוף הבקשה, ובכל פניה הנוגעת למכרז זה.

תדיראן
למפעל האלקטרוניקה באזור
דרושים
הנדסאים וטכנאי אלקטרוניקה
לעבודות פתוח והנדסה מתקדמת. לבעלי נסיון במעבדות גבוהות — [illegible] בעלי נסיון בהתקנת מערכות רצוי יוצאי חיל האויר.
מועמדים מתאימים יפנו בכתב לת.ד. 648 תל־אביב בצרוף קורות חיים ונסיון מקצועי.

בנק גדול בחיפה
מחפש
סגן למנהל הסניף הראשי
מועמדים בעלי נסיון בתפקידי בנקאות בכירים, בעלי יכולת פוטנציאלית ל־קידום נוסף מתבקשים לפנות בכתב יד לת.ד. 36698, ת"א 61360.
סודיות מוחלטת מובטחת.

ל־צה"ל
דרוש
טכנאי רנטגן
כאזרח עובד צה"ל
בחצי משרה
בשעות 12.00—16.00
באזור חיפה.
על המעוניינים לפנות:
ד.צ. 2152 — קצין ניהול

מלון לרום אילת

ללרום אילת
דרושים
* פקידי קבלה (קופאים) עם ידע N.C.R 42
* חצאי מלצרים/מלצריות מתלמדים/מתלמדות
* סגנית מנהלת משק בית
* 3 מפקחות קומה
* חדרניות
* 2 חשמלאים מוסמכים
●
המעונינים יפנו למשרד לרום אינטרנשיונל, רחוב הירקון 126 תל־אביב, קומה ג' ביום ב' 25.2.74 — מ־16.00—18.00.
ביום ג' 26.2.74 מ־10.00—12.00.

אלגים בע"מ
חולון 58361 - ת.ד. 1201 - טל. 853102/3/4

למפעלנו בנס־ציונה דרושים
1. טכנאי אלקטרוניקה
בעל נסיון במעגלים אנלוגיים ודיגיטליים
2. טכנאי אלקטרוניקה
בעל נסיון באנטנות מיקרוגל
3. טכנאי אלקטרוניקה
לעבודה כבודק סופי, בעל נסיון במכ"ם או ב־R.F.
4. טכנאי אלקטרוניקה
רצוי בעל נסיון בבקורת איכות וידע במיפרטים צבאיים.
מועמדים מתבקשים לפנות טלפונית או בכתב לכח־אדם. סודיות מובטחת

למוסד מחקרי בסביבות חיפה
דרושים
* מהנדסי אלקטרוניקה
בעלי נסיון בפתוח מעגלים ספרתיים ומעגלים אנלוגיים מהירים.
* הנדסאי אלקטרוניקה
רצוי נסיון קודם במעגלים ספרתיים ואנלוגיים.
השכר — בהתאם לכישורי המועמד.
● המעוניינים יפנו לת.ד. 9757, חיפה 31096 (עבור 20), ויצרפו תאור קורות חיים, השכלה ונסיון מקצועי.
— סודיות מובטחת —

הסוכנות היהודית לארץ־ישראל
המחלקה למנגנון
משרה פנויה 6/74
תואר המשרה:
מדריכים חברתיים בחצי משרה
מקום העבודה: 1. מושב באזור נתניה. 2. מושב דתי באזור רמלה.
הכישורים הדרושים:
1) נסיון בהדרכה או זיקה לעבודה עם נוער
2) השכלה תיכונית
3) רצויה השכלה פדגוגית
4) המועמד למושב דתי חייב להיות בעל מסורת יהודית
הדרגה המוצעת: 24 נק' (י' של הדירוג האחיד).
התאריך האחרון להגשת הצעות — 20.3.74.
הצעת מועמדות נא להגיש
למחלקה למנגנון, ת"ד 92 ירושלים 91000
(רצוי בטופס שאפשר לקבל בכל משרדינו בארץ)

דרושים

דרושים
רסקו RASSCO
חברה להתיישבות חקלאית ועירונית בע"מ

לפרויקט בניה גדול בחו"ל

★ **מהנדסי בנין**
נסיון של 3—5 שנים לפחות בעבודות ביצוע בהיקף גדול (בעלי נסיון בעבודות בחו"ל).

★ **מהנלי עבודה**
נסיון של כ־10 שנים לפחות בעבודות ביצוע בבניה בהיקף גדול.

★ **איש אחזקה**
נסיון רב בניהול אחזקה של ציוד בנין.

לכל המשרות דרושה ידיעה טובה בשפה האנגלית
*
תנאים טובים
*
מועמדים מתאימים מתבקשים להתקשר ל„רסקו", מח' כח אדם — חו"ל — טלפון 622211 תל־אביב, לקביעת ראיון.

סודיות מובטחת

למוסד מחקר ופיתוח בסביבות חיפה

דרושים אקדמאים

לעבודה מעניינת - בניתוח מערכות מתוחכמות בשלבי תכנון ופיתוח;

תיאור התפקיד — מחקרי אמינות, תיכון נסריים וניתוח תוצאותיהם, אוולואציה של אמינות לאור תוצאות ניסויים, תכניות אב לניסויים ולהוכחת אמינות, סקרים סטטיסטים על ביצוע מערכות.

הכישורים — תואר אקדמאי (רצוי Msc. — באחד השטחים הבאים: תעשיה וניהול, אלקטרוניקה, פיזיקה.
יועדפו מועמדים בעלי רקע או נסיון משולב של אלקטרוניקה וסטטיסטיקה.

● **המעוניינים** מתבקשים לפנות לת.ד. 9757, חיפה 31096 (עבור „ח"), בצירוף קורות חיים, השכלה ונסיון מקצועי.

— סודיות מובטחת —

החברה הישראלית לאוטומובילים בע"מ
Ford

לסניפנו בירושלים
דרוש:
מחסנאי חלקי חלוף לרכב

בעל נסיון של שנה לפחות במקצוע זה.
לאחר שרות צבאי.
המעוניינים מתבקשים לפנות לסניפנו בירושלים רח' המלך דוד מס' 14.

למוסד העוסק במחקר ופיתוח
דרוש
מהנדס אלקטרוניקה / פיזיקאי

בעל נסיון של שנתיים־שלוש,
לעבודה מעניינת בקומוניקציה והתפשטות גלים
קיימת אפשרות להשתלמות לתואר שני תוך כדי העבודה
נא לפנות לת.ד. 9757, חיפה 31096 (עבור „א"), בציון קורות חיים, השכלה ונסיון מקצועי קודם. רצוי לציין מספר טלפון להתקשרות.
— סודיות מובטחת —
חייל סדיר, איש קבע, מילואימניק —
גם אליך מיועדת מודעה זו!

מוסד למחקר ופיתוח
מעונין
באקדמאי בכיר

לטיפול בסגל האקדמי

העבודה הינה מעניינת ובלתי שגרתית.
מקום העבודה: באיזור חיפה.
הכשורים הדרושים: בעל תואר שני או תואר שלישי במדעי ההנדסה, עם נסיון בנושאי כוח־אדם.

המעונינים מתבקשים לשלוח קורות חייהם, השכלתם ונסיונם המקצועי הקודם לת.ד. 7575, חיפה 31096 (עביר 23), ולציין מס' טלפון ל' ההקשרות.

סודיות מובטחת

אלף מחקר ופתוח בע"מ
דרושים
* **עורך מעגלים מודפסים**
הכישורים: בא בחשבון רק עובד בעל נסיון רב שנתי ויכולת עבודה עצמאית, אפשר גם במשרה חלקית.
* **מרכיבות אלקטרוניקה**
עובדות בעלות נסיון בעבודות הרכבה אלקטרוניות וחיווט.
המעוניינים מתבקשים לפנות למפעל ת.ד. 10069 מפרץ חיפה, טלפונים: 6—9—729188

לחברת ספנות גדולה בחיפה
דרושות:
1. **מזכירות אגף**
הדפסה עברית אנגלית, רצוי שפת אם אנגלית, נסיון 3 שנים לפחות.
2. **כתבניות בשפה האנגלית**
רצוי שפת אם אנגלית וקצרנות.

בדבר פרטים לפנות לת.ד. 1501 חיפה, 31000

לכרמל כימיקלים בע"מ, עתלית
דרושים
1. **הנדסאי/טכנאי מכונות**
לניהול משמרות ייצור
העבודה במשמרות
2. **חשמלאי**
לעבודות אחזקה במפעל
תנאי עבודה טובים למתאימים
לקביעת ראיון להתקשר טלפונית למס' 04-942051 למר פינו כהן.

לביח"ר עסיס בע"מ
רח' ז'בוטינסקי 35 רמת־גן
דרושים
★ **פקיד טכני**
★ **מסגרי מכונות**
★ **חשמלאי**
נא לפנות למפעל בשעות העבודה.

לסניפנו במועצת הירקות בחיפה
דרוש עובד
בעל ידיעות בחקלאות ובגידולי ירקות, לתפקיד אחראי.
המעונינים יבציאו תולדות חייהם ופרטים נוספים לפי הכתובת:
מועצת הירקות, שוק סיטונאי חיפה.

למפעלנו בדרום רמת־הגולן, הצופה על אגם הכנרת
דרושים עובדים
בכל ענפי המתכת
[illegible]
— סודיות מובטחת —

דרושה
אחות
במשרה שלמה
עם אפשרות דיור במקום בקבוץ דתי
להתקשר: כזכירות קבוצת יבנה 055-91581

למעון ילדים
דרושות
עוזרת לגננת ועובדת שרותים
נא לפנות לת.ד. 4265 תל־אביב.

למכון למחקר בירושלים
דרושה
פקידה ומדפיסה עברית
מנוסה בעבודות משרדיות לאחר שרות צבאי
לפנות לטלפון 02-536302 בשעות 09.00—15.00
ת.ד. 3448 ירושלים

לבית מרקחת בקרבת תל־אביב
דרוש רוקח
בעל נסיון ואחראי. סודיות מובטחת. תנאים טובים.
על המעונינים לפנות בכתב לת.ד. 20050 ת"א מס' ל/364/2/, עבור „רוקח".

דרושה
מטפלת
מוסמכת לתינוק עם לינה
להתקשר טל. 937060 תל־אביב

למשרד אדריכלים
דרוש טכנאי ארכיטקטורה
בעל רקע עם נסיון בעבודות פיקוח ושרטוט. לפנות לת.ד. 22154 ת"א.

אורג
דרוש
למשמרת בוקר
נא להתקשר טלפון 787464

דרוש
מנהל עבודה
בעל 50 שנה (בפנסיה) לעבודה 4 שעות ביום תנאים טובים.
לפנות בכתב ולציין עבודה קודמת ת.ד. 29322 ת"א (עבור קפה).

דרושות
פועלות
לזינגר ואוברלוק
סריגי ארזי
ת"א, רח' אילת 22

לכלי־בו נוה־אביבים
דרושות קופאיות ומתלמדות
טלפון 411236 ת"א.

לחברה מדעית מבוססת
דרוש
מנהל יחידת ניתוח מערכות ושיטות

תאור התפקיד:
התפקיד הוא הבכיר בנושא מערכות פיננסיות בחברה שבמסגרתה מספר מפעלים.
התפקיד מקיף ניתוח מערכות ושיטות רישום ניהול ודיווח בתחומי הנהלת חשבונות, תמחיר וניהול כספים. יזום שינויים, שיפורים וחידושים בהם, כולל הכנת נוהלים וטפסים, כתיבת הנחיות (MANUALS) ותיאום פיתוחן של מערכות מחשב מתאימות. הכוונת וניהול צוות עובדים ותיאום עם גורמי ע.נ.א. מרכזי ומפעלים.

דרישות התפקיד:
השכלה גבוהה במנהל עסקים, חשבונאות או כלכלה. נסיון של שלוש שנים לפחות בניתוח ופתוח מערכות פיננסיות.
ידע בתחומי החשבונאות והתמחיר והכרת מערכות מחשב לשימושיים פיננסים.
יכולת ניהולית. רצוי נסיון ניהולי בתחום הכספים.

● **מועמדים** מתאימים מתבקשים לפנות בכתב בצרוף קורות חיים אל: ת.ד. 19098 תל־אביב.

אלתא תעשיות אלקטרוניות בע"מ
חברה בת של התעשיה האוירית לישראל בע"מ
אשדוד
דרושים
* **טכנאי ייצור**
— בעלי נסיון בתעשיה אלקטרונית ו/או מכנית.
* **מהנדס מכונות**
— בעל נסיון בזיווד אלקטרוני.
המועמדים מתבקשים לפנות בכתב או אישית למחלקת התעסוקה — אלת"א — אשדוד.

ל־צה"ל דרושים
לעבודה בסביבות תל־אביב
מדריכי נהיגה
הכישורים הדרושים: —
רשיון דרגה 3, וותק נהיגה של 3 שנים לפחות.
*
● **על המעונינים לפנות ל־ד. צ. 2638 — קצין ניהול, לציין קורות חיים ולצרף המלצות.**

לרשות נאות מרפא בירושלים
דרושה
כתבנית - ספרנית
ידיעת השפה האנגלית או צרפתית הכרחית
הדרגה המוצעת י'—י"א בדרוג האחיד
להתקשר טלפון 02—221421/2/3

מכלול — חברה להספקת ציוד לסטודנטים בטכניון בע"מ
דרוש
מנהל כללי למכלול
הכישורים
1. נסיון בתפקיד דומה (ארגון ומכירות רצוי בענף מכשירי כתיבה ו/או ספרים) של 3 שנים לפחות.
2. כושר ניהול מו"מ עם ספקים ולקוחות.
3. ידע בהנה"ח ותמחיר.
4. שליטה בשפה האנגלית רצוי שפה נוספת.
המעונינים יפנו בכתב עד יום 1.3.74 בצרוף קורות חיים ופרטים על כישוריהם אל מכלול קרית הטכניון חיפה. פרטים נוספים טלפון 223654. סודיות מובטחת.

לסנפרוסט בע"מ
SF SUNFROST
יצרני מזון איכות מוקפא
דרושים
1. **מנהל חשבונות עצמאי**
כישורים: סוג ד' או מוסמך עם נסיון של מספר שנים לפחות.
2. **כתבנית**
מזכירה עברית אנגלית.
כישורים: שליטה מוחלטת בעברית + שליטה טובה באנגלית כולל הדפסה בשתי השפות.
3. **מנהל משק**
כישורים: בעל נסיון בניהול מחסנים.
4. **מכונאי מסגרי אחזקה**
לעבודה במשמרות.
המעונינים יפנו בכתב לת.ד. 2223 אשדוד או יקבעו פגישה באמצעות טלפון 055-22141 קצין כוח־אדם.
יועדפו תושבי אשדוד

לחברת שיווק והפצה ארצית של כלי נגינה ומערכות סטריאו מתוצרת בינלאומית
לסניפה בתל־אביב דרוש
מנהל מכירות ומדגים
לתל־אביב והסביבה
למועמד המתאים תנאים טובים
נא לפנות בכתב לת.ד. 4353 חיפה עבור מספר 557 או בערבים טלפון 04-82088

למפעל גדול באזור הקריות
דרושים
1. **מנהל כספים-חשב**
2. **עובדות להנהלת חשבונות**
3. **עוזר/ת למחסנאי**
הצעות בכתב יד נא להפנות לת.ד. 46 קרית ביאליק.

דרוש
עורך דין
צעיר ונמרץ
לתפקיד מזכיר החברה
נא לפנות לת.ד. 420 באר שבע
חברת פוספטים בנגב בע"מ

22.2.74 — ל' בשבט תשל"ד

מהנדסים · טכנאים · בימאים

התעשיה האלקטרו"א לישראל בע"מ
חברה עתירת מדע בקרית ת.ד. 1165, רחובות
דרושים
פיזיקאי — בעל נסיון בלייזרים או אופטיקה.
מהנדס מכני — בחילופי חום.
מהנדס אלקטרוניקה
טכנאי מעבדה
שרטט/ת אלקטרוניקה
מהנדס מכונות
מהנדס ייצור
הנדסאי או משרטט מתכ
מנהל חשבונות
אוגר
— סודיות מובטחת —

מוסד חינוכי בצפון הארץ
מציע השתתפות
בניסוי חינוכי ראשון מסוגו בארץ
לבעלי התפקידים הבאים:
פסיכולוג חינוכי — משרה מלאה
עובד סוציאלי מוסמך — משרה מלאה
רופא כללי — חצי משרה
אם בית מרכזית — משרה מלאה
אחות מוסמכת — חצי משרה
מטפלות — חצי משרה
מדריכים חינוכיים — משרה מלאה
מדריך מקצועי לנגרות — משרה מלאה
מדריכים לחוגים — משרות חלקיות
שומר אחראי — משרה מלאה
תנאי העבודה והדירוג בהתאם לכישורים של המועמדים.

למפעל כימי תעשייתי גדול במפרץ
דרושים

דרושים

מהנדסים · טכנאים · בימאים · שרטטים · מחסנאים • • • מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים • • •

התעשיה האלקטרו־אופטית לישראל בע"מ
חברה עתירת מדע בקרית ויצמן
ת.ד. 1165, רחובות
דרושים

- **פיזיקאי** — בעל תואר שני עם נסיון בלייזרים או אופטיקה.
- **מהנדס מכני** — עם נסיון של מספר שנים במחליפי חום.
- **מהנדס אלקטרוניקה** — עם נסיון בספקי כח וממירים.
- **טכנאי מעבדה** — בעל נסיון בפיזיקה ואופטיקה.
- **שרטט/ת אלקטרוניקה** — בעל/ת יכולת עריכת מעגלים מודפסים; הכנת רשימות חלקים וסכימות.
- **מהנדס מכונות** — בעל נסיון באחד או יותר מהתחומים הבאים: הולכת חום, וקום, תכנון מכשירים עדינים, זוד אלקטרוני לעבודת פיתוח.
- **מהנדס ייצור** — לתפקיד עריכה ומעקב על תכניות ייצור בשיטת CLASS. עדיפות לבוגר המחלקה להנדסת תעשיה וניהול בטכניון.
- **הנדסאי או מעריטט מתכנן** — בעל נסיון בתכנון מכשור או תעשיה קלה, בעל ידע בסיסי באלקטרוניקה ואופטיקה.
- **כרסמים** — בעלי השכלה רחבה ונסיון בכרסום מדויק או בנית כלים.
- **עוזר למנהל חשבונות** — בעל נסיון בעבודי שכר עבור מחשב; רצוי נסיון במפעל תעשייתי.
- **מלחימות** — בעלות נסיון בהרכבת מערכות.
- **מסגר מכני** — לעבודות עדינות.
- **עוזר למחסנאי** — בעל השכלה של בי"ס מקצועי ונסיון בעבודה במחסן. בעל רשיון נהיגה.
- **עובד** — בעל רקע של בי"ס מקצועי ללמוד מקצוע מעניין בשטח האופטיקה.

תנאי קידום למועמדים המתאימים.
לפנות בכתב בצרוף קורות חיים למחלקת כח אדם ת.ד. 1165 רחובות (מס' מיקוד 76110). טל. 956971.
— סודיות מובטחת —

מן - מסחר ואמנות בע"מ
דרוש
• מחסנאי עצמאי
בעל 5 שנות נסיון לפחות — בחומרי בנין ואינסטלציה.
מקום העבודה — ראשון לציון.
שעות העבודה מ־7.00—16.00.

המעונינים מתבקשים לפנות למר חיים אגמוני, במשרד החברה, רח' מונטיפיורי 32 ת"א, בימים א', ב', ד', ה', בין השעות 16.00—19.00, או למחסני החברה בראשון לציון, אזור התעשיה הישן (ליד מחסני סולל בונה), טלפון — 949694, בין השעות 7—15.00

מכרז על משרה פנויה מס' 4/74
לבנק ישראל בירושלים
דרוש מבקר עוזר
בבקורת הפנימית

הכשירויות הדרושות:
1. רואה חשבון לאחר סיום לימודים. או בוגר אוניברסיטה בכלכלה או מנהל עסקים או נסיון מתאים של 3 שנים לפחות בתחומי בנקאות או בקורת.
2. ידיעת הלשון העברית על בוריה.
3. ידיעה טובה בלשון האנגלית.
4. כושר ניסוח דוחות ביקורת.

הערות:
1. מועמד הנמצא בשלבי הסיום של לימודיו רשאי להציג את מועמדותו.
2. קיימת אפשרות לקבלת התמחות.

המעונינים בקבלת פרטים נוספים ושאלון אישי יפנו ליחידת כח אדם, בנק ישראל ת.ד. 780 ירושלים מיקוד 91000. את השאלון האישי יש להחזיר עד יום 8.3.74

נא לציין את מס' המכרז בגוף השאלון ובכל פניה הנוגעת למכרז זה.

התעשיה האוירית לישראל בע"מ
למפעלנו באזור ראשון־לציון
דרושים:
- **מכונאי קרור** — לעבודות אחזקה
- **מכונאי מטוסים** — לעבודות יצור ובקורת
- **חשמלאי מטוסים** — לעבודות יצור ובקורת
- **מסגר מכני/חרט** — לעבודות יצור תעופתיות

• מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב אל: יחידת התעסוקה, התעשיה האוירית לישראל בע"מ, נמל־התעופה בינלאומי ע"ש בן־גוריון.

לחברה מסחרית גדולה בת"א
דרוש
קצין בטחון
יעיל, מסור, מהימן ובקיצור — גבר.
תנאים טובים למועמד המתאים ובעל הכישורים הנכונים.
•
בהצעות בכתב יד, נא לפנות לת.ד. 2705 רמת־גן עבור קצין בטחון. לפרט נסיון, המלצות, תעודות ומשכורת מבוקשת.

לגוף ציבורי ארצי
דרוש
עוזר למנהל מנגנון
1. בעל ידע בחוקי עבודה, הבנה בתקשי"ר, חוקות עבודה וכיו"ב.
2. מנוסה במשא ומתן עם ועדי עובדים, נציגי ההסתדרויות, מוסדות ציבור וממשלה.
3. בקי ביחסי עבודה, חישובי שכר עבודה, הסדרי פנסיה וכיו"ב.
4. יועדף מועמד בעל נסיון בתחומים הנ"ל ובתפקיד דומה.
5. השכר יקבע לפי כישורי המועמד.

לפנות בכתב יד ת"ד 568 תל־אביב עבור מספר 709.

התעשיה האוירית לישראל בע"מ
למפעלנו באזור ראשון־לציון
דרושים:
- ★ **מהנדס אלקטרוניקה** — לתפקידי פתוח ובנית ציוד אלקטרוני
- ★ **טכנאי/הנדסאי אלקטרוניקה** — בעל נסיון של שנתיים לפחות בעבודות יצור ואחזקת ציוד אלקטרוני.
- ★ **טכנאי מכונות** — בעל רקע תעופתי.
- ★ **חשמלאי תעשיה/אחזקה** — בוגר בי"ס מקצועי עם רשיון חשמלאי מוסמך.

• מועמדים מתבקשים לפנות בכתב אל: יחידת התעסוקה, התעשיה האוירית לישראל בע"מ, נמל התעופה בינלאומי ע"ש בן־גוריון.

לחברת ביטוח בתל־אביב
דרושים
- ★ **חתם מנוסה** — בענפים אלמנטריים
- ★ **פקיד מתחיל**

נא לפנות בכתב אל ת.ד. 29686, תל־אביב או טלפונית 50670; 58197.
סודיות מובטחת.

תדיראן
למפעל הגבישים באזור
דרושות
עובדות ייצור
לעבודה במשמרת שניה 16.30—21.15
שבוע עבודה 5 ימים
הכשרה תנתן במקום.

מועמדות מתאימות תפנינה ישירות למפעל רחוב המלאכה 15א' אזור, חולון, או טלפונית 841318.

מוסד חינוכי בצפון הארץ
מציע השתתפות
בניסוי חינוכי ראשון מסוגו בארץ
לבעלי התפקידים הבאים:
1. **פסיכולוג חינוכי** — משרה מלאה
2. **עובד סוציאלי מוסמך** — משרה מלאה
3. **רופא כללי** — חוזה מיוחד (במסגרת חצי משרה)
4. **אם בית מרכזית** — משרה מלאה
5. **אחות מוסמכת** — חצי משרה
6. **מטפלות** — חצי משרה
7. **מדריכים חינוכיים** — משרה מלאה
8. **מדריך מקצועי לנגרות** — משרה מלאה
9. **מדריכים לחוגים** — משרות חלקיות
10. **שומר אחראי** — משרה מלאה

תנאי העבודה והדירוג בהתאם להשכלתם ווותקם של המועמדים.
בקשות למועמדות יש לשלוח בכתב בפירוט החשכלה והנסיון לת.ד. 39 קרית־אתא, עבור מנהל המוסד.

כור מתכת בע"מ
מפעל רשתות וחוטים
מחפש
חשמלאי
בוגר בית ספר מקצועי — מגמת חשמל
כתבנית
משכורות ותנאים בהתאם לכישורים

מועמדים מתבקשים להתקשר עם מר וונדל, בין השעות 8—14.30 לפי 891941—(03).

לחברת בטוח ישראלית בת"א
דרושים
1. **כתבנית לפוליסות בענף אש** עם נסיון
2. **שמאי בית לענף רכב**
3. **כתבנית ושיגול** דגם 32
4. **עוזר/ת למנהל חשבונות**

מועמדים מתאימים יפנו טלפונית למספר: 624327, לגב' מירה.

כ"ג יורדי הסירה
בית הספר לקציני ים עכו
ת"ד 66 — עכו — טלפון 04—910106
מודיע על משרות פנויות:

1. **מדריך חינוכי**
הכישורים הנדרשים: בוגר בי"ס תיכון, דרגת קצונה בצה"ל, דובר רוסית ועברית על בוריין.

2. **מורים**
מורים מוסמכים במקצועות:
אנגלית — מתמטיקה

בית הספר הריאלי העברי בחיפה
לקראת שנת הלימודים תשל"ה
דרושים מורים
לכתות התיכוניות במקצועות השונים

המעוניינים מתבקשים לפנות בכתב אל הנהלת ביה"ס ת.ד. 4920 חיפה (מיקוד 31040)
פרטים בדבר הקלות בשיכון אפשר לקבל אצל הנהלת ביה"ס

אם אתה
מנהל חשבונות בכיר
ומעוניין בתפקיד אחראי — מקומך בחברתנו
בעלי יוזמה השואפים להרחיב את ידי־עתם המקצועית ולשפר מעמדם, מוצעת בזה הזדמנות להתקדמות בעבודה בתנאי שכר טובים.

בדבר פרטים נוספים נא לפנות בכתב יד ובצרוף קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 99, חיפה.

למפעל בימי תעשייתי גדול במפרץ חיפה
דרושים!
1. **רתכי לחץ מאושרים**
2. **מסגרים — רתכים**
3. **מכונאים תעשיתיים**
4. **צנרים — שרברבים**
5. **רתכי פי.וי.סי.**
6. **מחסנאי** למחסני יצור עם ידע בניהול כרסטת
7. **מכשירנים** בעלי נסיון במיכשור תעשיתי פנאומטי
8. **מנהלי חשבונות** בעלי נסיון
9. **פועלים** מכל הסוגים לעבודה בתעשיה
10. **מזכירה־כתבנית** עם ידיעה טובה באנגלית.

עבודה קבועה ותנאים מצויינים למועמדים המתאימים.
על המעוניינים לפנות בצרוף קורות חיים לת"ד 1809, חיפה, „עבור מחלקת כח אדם".

למפעל בטחוני בתל־אביב
דרושים
- א) **עובד/ת מעגלים מודפסים**
- ב) **טכנאי ציפויים**
- ג) **עוזרות טכנאים** — לבדיקה רכיבים אלקטרוניים ועבודות היוט הלחמה.

• המעוניינים מתבקשים לפנות לת.ד. 33411 ת"א 61330 עבור מ. ולצרף תולדות חיים בכתב יד, כתובת ומס' טלפון.
— סודיות מובטחת —

למשרד של מפעל מתכת בת"א
דרוש
מנהל חשבונות עצמאי
עם נסיון של 5 שנים.
למועמד המתאים מובטחים תנאים טובים.
לפנות בכתב יד עם פרוט נסיון לת.ד. 20135 תל־אביב.
— סודיות מובטחת —

לחברה מסחרית בחיפה
דרושה
מזכירה כללית
השולטת בעברית ואנגלית המדפיסה בשתי השפות
נא לכתוב לת.ד. 4353 חיפה עבור מספר 559 (מיקוד 31040) ולציין נסיון קודם, כתובת ומספר טלפון
— סודיות מובטחת —

هكذا في الأصل

דרושים

מקור — שרותי מידע ישראליים בע"מ
אנו מחפשים:
- מנהל במפעל מזון (בהקמה) — מהנדס במעלות כמיר
- מהנדס אלקטרוניקה/מכונות — לתפקיד בכהלי בחברה
- מנהל יצור — למפעל מתכת פרטי
- מנהל מגנון — לחברה ארצית
- מנהל כספים — לחברה מוקמה
- מנהל אישיים — לחברה תעשייתית
- הנדסאי יצור — קשר עם מפקים

מקור לשרותכם.
"מקור" תל־אביב רח' גורדון 65, ת.ד. 33366 טל. 248211

הלנה רובינשטיין בע"מ
דרוש
כימאי ייצור או רוקח
בעל כושר מינהלי לפיקוח על תהליכי הייצור
ידיעת השפות עברית ואנגלית הכרחית.
נא לפנות בכתב לת.ד. 1, מגדל העמק.

לתושבי באר־שבע
לחברת מזון ידועה
דרוש
סוכן ראשי
לבאר־שבע והסביבה
*
כמו כן דרושים באזור תל־אביב סוכנים בעלי רכב עם נפח של 2 טון.
●
המעוניינים מתבקשים לפנות בכתב לת.ד. 33157 ת"א, עבור מס' 802.

„אשטרום" — חברה להנדסה בע"מ
ירושלים — רח' הנביאים 60
דרושים
1. מנהל עבודה
2. מכונאי - מסגר
אחראי לאחזקה במפעל בניה טרומית
להתקשר לקביעת ראיון
טלפונים: 02—231429, 02—226787

למחלקה לעיצוב אופנה
דרושה מזכירה - דוגמנית בית
מידות 38—40
נסיון של 3 שנים בעבודת פקידות הכרחית.
נא לפנות בכתב לת.ד. 8680 תל־אביב עבור מחי המנגנון.

לחברה ציבורית גדולה
דרוש/ה מנהל/ת מדור משכורת
תנאים טובים לנבחר/ת
נא לפנות בכתב לת.ד. 22103 ת"א
— סודיות מובטחת —

RAYCHEM
לחברה רייקם (ישראל) בע"מ
דרוש
מהנדס מכירות נמרץ
לקדום ופתוח מכירות בשטח האלקטרוניקה. השרותים העבריים בתחום מוצרים בתהליכים של הטיס ובכלים מוקרים ובעיית בדיר מתמחים בתום. משרה זו מחייבת מגע בתמיד עם לקוחות, כמו צורה ביישום מוצרי החברה לאפליקציה מיוחדת, הביקה טכנית והדרכה בשמוש במוצרי החברה.

חברת רייקם היא החברה המובילה בעולם בפתוח וייצור מוצרי בדוד מולדרים המתכווצים בחום, היא ספקית ראשית של השיט ובכלים אמינים לתעשיית התעופה האלקטרוניקה הגדולות ביותר בעולם.

על המועמדים להיות:
* בעלי שליטה מלאה בשפה העברית והאנגלית.
* בעלי נסיון מעשי בשטח ההנדסה האלקטרונית התחבורית.
* בעלי הכשרה טכנית מתאימה.
אנו מציעים הזדמנות בלתי רגילה להצטרף לחברה צעירה ודינמית העומדת בסימן של התפתחות מהמירה.
למועמד המתאים תנתן הכשרה מיוחדת במרכז האירופי של החברה.
אנו מקדמים מעמדים המבקשים בבירור אים לפנות אלינו.
הבחירה הסופית תיעשה אך ורק בהתאם לנסיון הכשרה של המועמד.
נא לפנות בכתב אל: מר יוסף שלו, מנהל כללי רייקם (ישראל) בע"מ טורזין 1, גבעתיים ת.ד. 859 גבעתיים.

למפעל ירושלמי
דרושים:
1. מנהל חשבונות עצמאי
עם נסיון של 3 שנים, למשרה מלאה
2. מזכירה בתבנית
3. פקידה להנהלת חשבונות
נא לפנות בכתב עם פרטים מלאים כגון ידע ונסיון קודם לת. ד. 1016 ירושלים 91.000 עבור „מפעל ירושלמי"
— סודיות מובטחת —

דרוש
שותף פעיל
300,000.- ל"י
ללקוחתנו — חברה ותיקה ומצליחה בתכנון באלקטרוניקה וכן בביצוע ספרות טכנית דרוש להתרחבות — משקיע פעיל 50% בגיל 30—50.
סודיות מובטחת
נא לפנות אל: א. גילדור או ב. רוטמן אצל חברה לנאמנות של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ. שדרות רוטשילד 39, תל-אביב טלפון 622311.

למשרד לביטוח בתל־אביב
דרושה
כתבנית נשיונל
דגם 32/33
עם ידיעה בהנהלת חשבונות
טלפון 50651 למר בראון

דרושים
טכנאי טלויזיה
לפנות: סיגנל, החשמל 4, תל־אביב

לחברה תעשייתית ארצית גדולה
דרוש
אחראי לשרותים על עובדים
התפקיד מיועד לך, אם הינך:
צעיר, בעל יוזמה, פעלתן, נמרץ, בעל תואר אקדמאי בסוציולוגיה או מינהל עסקים, ויש לך נסיון בנושאי כח־אדם, שרותי רווחה וסעד.
אם הינך עונה על הדרישות:
פנה בכתב, בציון כל הפרטים האישיים, לרבות השכלה ונסיון, לת.ד. 11423, תל־אביב, עבור „500".
— סודיות מובטחת —

בחברה מסחרית גדולה בירושלים
העוסקת גם בבנאים בלבלים־מקצועיים
פנויה משרה לאדם צעיר
הכישורים הדרושים:
הופעה נאה.
שליטה בעברית וידע באנגלית.
כשרון למריים ליחסי ציבור נאותים.
רצויה השכלה גבוהה.
התנאים: משכורת קבועה
אפשרות טובה להתקדמות לאדם המתאים.
●
על המעוניינים לפנות בצרוף קורות חיים בכתב יד לת.ד. 2045 ירושלים למספר 600.

ניצן-עובר מהנדסים בע"מ
דרושים:
מהנדס בנין בכיר
טכנאי בנין מנוסה
לעבודות נהול, תאום ופקוח על פרויקטים הנדסיים.
תנאים טובים למתאימים.
לפנות לקביעת ראיון, טלפונים: 444472, 440531.
— סודיות מובטחת —

לחברת בניה בתל־אביב
דרושה
מזכירה-כתבנית מעולה
* כתבנות — נסיון מעשי רב.
* נסיון מעשי במזכירות — רצוי בחברת בניה
* התמצאות בהנהלת חשבונות
* ידיעת השפה העברית על בוריה
תנאים טובים למועמדת המתאימה.
בפרטים נא לפנות לת.ד. 16058 תל־אביב.

למשרד רואה חשבון בתל־אביב
דרוש
בוחן זוטר
נא לטלפן 284739 בשעה 9.00—14.00 לפנה"צ

לקונפקצית נשים דרושות
תופרות אוברלוק
בתנאים טובים
טלפון 825135, תל־אביב

משרד התקשורת
שרות התעסוקה תל־אביב
למרכזת הטלפון הבין־לאומית [18"] בתל־אביב
דרושים/ות עובדים/ות
למשרות שלמות
(משמרת היא בת 7 שעות כולל שתי הפסקות של ½ שעה כ.א.)
העבודה היא במשמרות כולל שבתות וחגים.
הכישורים הדרושים: ידיעת השפות עברית ואנגלית, השכלה תיכונית.

תנאי השכר:
שכר יומי של 27.86 ל"י ברוטו. עובד היודע שפה זרה נוספת (כגון: צרפתית, רוסית, רומנית וכו') יקבל שכר של 29.63 ל"י ליום. עבור משמרת אחרי הצהרים תשולם תוספת של 20%, עבור משמרת לילה 50%. משמרת חג ושבת 75% — המשכורת תשולם כבר בתקופת ההדרכה.
על המעונינים/ות לפנות לשרות התעסוקה בתל־אביב רחוב יבנה 12, חדר 21, לנבי' היגדה, בימים א', ג', ו', משעה 08.00 עד 09.00 בבוקר ולהצטייד בתעודת זהות ובפנ־קס יוצא צבא.

למפעל כימי בסביבות תל־אביב
דרושים
א. 2 טכנאים
לעבודה אחראית
בקווי יצור וזיקוק כוהל
ב. מעונינים לקלוט בעבודה קבוצה של 5 - 6 עובדים
לתפקידים אחראיים ביצור.
קיימת אפשרות עבור יוצאי צבא לקבל הלואה בתנאים נוחים לצרכי שיכון.
נא לפנות לת.ד. 33157 תל־אביב עבור מספר 803.

לאמקור בע"מ
דרושים
★ מבלטנים מעולים
★ מסגרי אחזקה מעולים
בוגרי בתי־ספר מקצועיים להכשרה ביצור מבלטים ואחזקה.
★ מבקרי איכות
בקיאים בענף המתכת.
על המעוניינים לפנות בשעות העבודה לאמקור בע"מ תל־אביב, רחוב גבורי ישראל 98.

למוסך גדול בתל־אביב
דרושים
● מכונאי רכב
● סיבאי
מועמדים יפנו לפלוניה 3987 (תל־אביב) אל מר דרגוב.

למפעל תעשייתי באזור התעשייה בבת־ים
דרושה מפעילה
למכונת הנהלת חשבונות
נא לפנות לטלפון 864111, ת"א.

למשרד הנדסי בתל־אביב
דרושה
★ שרטטת מכונות
* יוצאת ח"א לעריכת ספרות טכנית
לקביעת ראיון — טלפון 907287.

למשרד בצפון תל־אביב
דרושה
פקידה-כתבנית
השולטת בעברית ואנגלית
שעות העבודה 8.00—16.00
נא לפנות בכתב־יד ולפרט תולדות חיים הכשרה ונסיון קודם לת.ד. 26461 ת"א עבור „פקידה־כתבנית".

למפעל מזון בפתח־תקוה
דרושים
1. מסיק דוודים
עבודה במשמרות
2. חשמלאי אחזקה מוסמך
3. מפעילי מתקנים
לעבודה במשמרות
4. מסגרי אחזקה
נא לפנות ל־903781 בין 8.00 ל־17.00

היום 32 — העתון הנפוץ
מרכז מפלגה ...
... בין מוצע ל...
... רפאל ממפד"ל מעב...
ראש הממשלה, גב' גולדה מאיר, ... היום בדיונים על איוש ממשלתה ... שהיא מתכוונת להציג ביום ד' ... נשיא המדינה, עשויה למנות את ... בין בשר הבטחון החדש.
ד"ר בורג ... בכנסת ...
בראיון ל„מעריב" ... יותר ממשית בדון
גולדה מאיר קיימה ... שאלת הפרדת ד...
... צה"ל התפרסו ... ברצועת הדילול"
... הייצור ישבתו ... יום ד' בשעות 8—12
צבי ודליה ליפוביץ ... מזמינים בן ... ליפוביץ
20.2.74
פעם בשבוע — טוב לבקור בקולנוע
מרכז השמחים ... לעולים חדשים ... כרמל